

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

5 november 2015

WETSONTWERP

**tot aanvulling en wijziging van het
Sociaal Strafwetboek en
verscheidene bepalingen
van sociaal strafrecht**

INHOUD

	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	5
Voorontwerp	88
Impactanalyse	131
Adviezen.....	145
— NAR.....	146
— Adviesraad van het sociaal strafrecht	158
— Hoge Raad voor preventie en Bescherming op het werk	188
Advies van de Raad van State.....	192
Wetsontwerp	199
Bijlage.....	257

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

5 novembre 2015

PROJET DE LOI

**complétant et modifiant
le Code pénal social et
diverses dispositions
de droit pénal social**

SOMMAIRE

	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs.....	5
Avant-projet	88
Analyse d'impact.....	131
Avis.....	145
— CNT.....	152
— Conseil consultatif du droit penal social	168
— Conseil supérieur pour la prévention et la pro- tection au travail.....	188
Avis du Conseil d'État	192
Projet de loi	199
Annexe	257

De regering heeft dit wetsontwerp op 5 november 2015 ingediend.

Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 5 novembre 2015.

De “goedkeuring tot drukken” werd op 24 november 2015 door de Kamer ontvangen.

Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 24 novembre 2015.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be*

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be*

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

SAMENVATTING

Het ontwerp van wet heeft tot doel het Sociaal Strafwetboek te actualiseren en rekening te houden met een aantal evoluties sedert de goedkeuring ervan.

Het Sociaal Strafwetboek bestaat uit twee boeken. Het Eerste Boek behandelt de “preventie, de vaststelling en de vervolging van de inbreuken en hun bestraffing in het algemeen”. Dit Boek definieert de actoren van de strijd tegen de sociale fraude, het interventiekader en de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs, de nadere regels inzake strafrechtelijke en administratieve vervolging en diverse regels van algemeen strafrecht. Het Tweede Boek bevat alle inbreuken van sociaal strafrecht en de sancties die eraan verbonden zijn. Het ontwerp van wet wijzigt zowel het Eerste Boek van het Sociaal Strafwetboek als het Tweede Boek. Het ontwerp van wet wijzigt ook verschillende sociale basiswetten.

De in het Eerste Boek aangebrachte wijzigingen hebben betrekking op de bepalingen betreffende het beleid inzake preventie en toezicht, de uitoefening van het toezicht en de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie en de bijzondere bepalingen.

De wijzigingen aan Boek 2 hebben meer bepaald tot doel om inbreuken op sociaalrechtelijke bepalingen in te voegen die, hetzij niet ingevoegd werden in het Sociaal Strafwetboek tijdens het opstellen ervan, hetzij daarna in werking getreden zijn. De in Boek 2 aangebrachte wijzigingen beogen eveneens de aanpassing van de in het Sociaal Strafwetboek opgenomen strafbaarstellingen die steunen op verplichtingen die vermeld zijn in sociale basiswetten die gewijzigd of opgeheven werden. Het ontwerp van wet heeft eveneens tot doel strafbaarstellingen die bij vergissing in Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek in het leven geroepen werden, op te heffen. In het ontwerp van wet wordt ten slotte voorgesteld over te gaan tot het verbeteren van vormfouten en tot een harmonisatie van de in het Sociaal Strafwetboek gebruikte terminologie.

RÉSUMÉ

Le projet de loi vise à actualiser le Code pénal social et à tenir compte d'un certain nombre d'évolutions depuis son adoption.

Le Code pénal social se divise en deux livres. Le premier traite de “la prévention, la constatation et la poursuite des infractions et leur répression en général”. Ce Livre définit les acteurs de la lutte contre la fraude sociale, le cadre d'intervention et les pouvoirs des inspecteurs sociaux, les modalités de poursuite pénale et administrative et diverses règles de droit pénal général. Le Livre 2 contient l'ensemble des infractions de droit pénal social et les sanctions qui y sont attachées. Le projet de loi modifie tant le Livre premier du Code pénal social que le Livre 2. Le projet de loi modifie également plusieurs lois sociales de base.

Les articles relatifs à la politique de prévention et de surveillance, à l'exercice de la surveillance et la qualité d'officier de police judiciaire et aux dispositions particulières sont concernés par les modifications apportées au Livre premier.

Les modifications apportées au Livre 2 ont notamment pour but d'insérer les infractions à des dispositions sociales qui, soit n'ont pas été reprises dans le Code pénal social lors de sa rédaction, soit sont entrées en vigueur par la suite. Les modifications apportées au Livre 2 visent également à adapter les incriminations reprises dans le Code pénal social qui s'appuient sur des obligations contenues dans des lois sociales de base qui ont été modifiées ou abrogées. Le projet de loi vise aussi à supprimer des incriminations qui ont été créées par erreur dans le Livre 2 du Code pénal social. Le projet de loi propose enfin de procéder à des corrections d'erreurs formelles et à uniformiser la terminologie utilisée dans le Code pénal social.

Het ontwerp van wet wijzigt anderzijds verschillende bepalingen van het sociaal strafrecht. Het invoegen van nieuwe incriminaties in het Sociaal Strafwetboek brengt het opheffen van de strafbepalingen die de sociale basiswetten bevatten, met zich mee.

Het ontwerp van wet wijzigt bovendien artikel 5 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht teneinde aan de Koning toe te laten om over een wettelijke basis te beschikken om over te gaan tot een coördinatie van de wet van 2 juni 2010 en de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

D'autre part, le projet de loi vise à modifier plusieurs dispositions de droit pénal social. L'insertion de nouvelles incriminations dans le Code pénal social implique l'abrogation des dispositions pénales que comportent les lois sociales de base.

Le projet de loi modifie également l'article 5 de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social afin de permettre au Roi de disposer d'une base légale pour procéder à une coordination de la loi du 2 juin 2010 et de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp van wet dat ik de eer heb aan u voor te leggen, heeft tot doel het Sociaal Strafwetboek evenals verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht te vervolledigen en te wijzigen.

1. Enerzijds wijzigt het ontwerp van wet het Sociaal Strafwetboek.

De wijzigingen die het ontwerp van wet bevat, hebben zowel betrekking op de bepalingen van het Eerste Boek van het Sociaal Strafwetboek, die gewijd zijn aan de preventie, de vaststelling en de vervolging van de inbreuken en aan hun bestraffing in het algemeen, als op de inbreuken die bijeengebracht zijn in Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek.

De voornaamste wijzigingen die betrekking hebben op het Eerste Boek van het Sociaal Strafwetboek, zijn de volgende:

— Het ontwerp van wet stelt enerzijds voor om artikel 4 van het Sociaal Strafwetboek dat deel uitmaakt van titel 1, die gewijd is aan het beleid inzake preventie en toezicht, te herzien.

Meer in het bijzonder voorziet het in de wijziging van de samenstelling van de Algemene Raad van de Partners van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst. Artikel 2 van het ontwerp van wet stelt aldus voor om de aanwezigheid van vertegenwoordigers van verschillende in de strijd tegen sociale fraude betrokken administraties die momenteel nog niet vertegenwoordigd zijn in de Algemene Raad van de Partners, toe te voegen. Het heeft eveneens tot doel om de vertegenwoordigers van de krachtens artikel 6, § 1, IX, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen inzake tewerkstellingsbeleid van Buitenlandse arbeidskrachten bevoegde overheden volwaardige leden van deze Algemene Raad te maken. Het heeft uiteindelijk tot doel het aantal vertegenwoordigers van de leden van de meest representatieve organisaties van werkgevers en van de meest representatieve organisaties van werknemers te verhogen.

— Het ontwerp van wet herzielt vervolgens artikel 53 van het Sociaal Strafwetboek, dat gewijd is aan de formele garanties en dat ingevoegd in hoofdstuk 3 van titel 2 met betrekking tot de uitoefening van het toezicht en de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi que j'ai l'honneur de soumettre à vos délibérations vise à compléter et modifier le Code pénal social ainsi que diverses dispositions de droit pénal social.

1. D'une part, le projet de loi modifie le Code pénal social.

Les modifications que comporte le projet de loi concernent tant les dispositions du Livre premier du Code pénal social consacrées à la prévention, à la constatation, à la poursuite des infractions et à leur répression en général que les infractions rassemblées dans le Livre 2 du Code pénal social.

Les principales modifications portant sur le Livre premier du Code pénal social sont les suivantes:

— Le projet de loi propose, d'une part, de réviser l'article 4 du Code pénal social que comporte le titre 1er consacré à la politique de prévention et de surveillance.

Plus particulièrement, il prévoit de modifier la composition de l'Assemblée générale des partenaires du Service d'information et de Recherche sociale. L'article 2 du projet de loi propose ainsi d'ajouter la présence de représentants de plusieurs administrations concernées par la lutte contre la fraude sociale non encore représentées à ce jour au sein de l'Assemblée générale des partenaires. Il a également pour but de rendre membres à part entière de cette assemblée générale des partenaires les représentants des autorités compétentes en matière d'occupation de main d'œuvre étrangère en vertu de l'article 6, § 1er, IX, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles. Il vise enfin à augmenter le nombre de représentants des membres des organisations les plus représentatives des employeurs et des membres des organisations les plus représentatives des travailleurs.

— Le projet de loi révisé ensuite l'article 53 du Code pénal social consacré aux garanties formelles inséré dans le chapitre 3 du titre 2 relatif à l'exercice de la surveillance et la qualité d'officier de police judiciaire.

Artikel 3 van het ontwerp van wet wijzigt de tweede paragraaf van artikel 53 van het Sociaal Strafwetboek om zich daarin te richten op de zelfstandige teneinde de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber enerzijds en de zelfstandige anderzijds op dezelfde manier te behandelen wanneer er door een sociaal inspecteur dwangmaatregelen getroffen worden.

De zelfstandige aan wie door een sociaal inspecteur een dwangmaatregel zal opgelegd worden, zal aldus eveneens een schriftelijke vaststelling ontvangen.

Op dezelfde manier wijzigt artikel 4 artikel 210, § 1, van het Sociaal Strafwetboek.

De zelfstandige die een dwangmaatregel die door een sociaal inspecteur opgelegd wordt, niet zal naleven, zal strafbaar zijn met een sanctie van niveau 4, zoals dit het geval is voor een werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber.

— Het ontwerp brengt eveneens wijzigingen aan hoofdstuk 5 met betrekking tot de regeling van bepaalde aspecten van de elektronische informatie-uitwisseling tussen de actoren van de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, dat ingevoegd werd in titel 5 door de programmawet (I) van 29 maart 2012.

Het ontwerp heeft tot doel om, in artikel 5, een tegenstrijdigheid op te heffen tussen de teksten van de artikelen 100/10, § 4 en 100/4 van het Sociaal Strafwetboek. De toegang van het openbaar ministerie bij de hoven en rechtbanken en van de onderzoeksrechters tot de gegevens van de gegevensbank e-pv wordt niet onderworpen aan de machtiging van de afdeling sociale zekerheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid, overeenkomstig voormeld artikel 100/10, § 4, in tegenstelling tot wat de terminologie van artikel 100/4 zou kunnen laten denken.

De voornaamste wijzigingen die aangebracht werden aan Boek 2 concentreren zich rond vijf thema's:

1) Het heeft tot doel om het Sociaal Strafwetboek te actualiseren en meer bepaald om er de inbreuken op sociaalrechtelijke bepalingen in te voegen die, hetzij niet ingevoegd werden in het Sociaal Strafwetboek tijdens het opstellen ervan, hetzij aangenomen werden of in werking getreden zijn op het ogenblik waarop de toekomstige wet tot invoering van het Sociaal Strafwetboek haar wetgevend proces aangevat had of eenmaal als deze wet goedgekeurd was.

Deze nieuwe bepalingen moeten worden opgenomen in het Wetboek zodat het coördinatiewerk dat het

L'article 3 du projet de loi modifie le § 2 de l'article 53 du Code pénal social pour y viser l'indépendant afin de traiter de la même manière l'employeur, son préposé ou son mandataire d'une part et l'indépendant d'autre part lors de prise de mesures de contrainte par un inspecteur social.

L'indépendant à qui une mesure de contrainte sera imposée par un inspecteur social recevra ainsi également un constat écrit.

De la même manière, l'article 4 modifie l'article 210, § 1er, du Code pénal social.

L'indépendant qui ne respectera pas une mesure de contrainte imposée par un inspecteur social sera punissable d'une sanction de niveau 4 comme c'est le cas pour l'employeur, son préposé ou son mandataire.

— Le projet de loi apporte également des modifications au chapitre 5 relatif à la réglementation de certains aspects de l'échange électronique d'information entre les acteurs de la lutte contre le travail illégal et la fraude sociale inséré dans le titre 5 par la loi-programme (I) du 29 mars 2012.

Le projet de loi vise, dans son article 5, à supprimer une contradiction entre les textes des articles 100/10, § 4 et 100/4 du Code pénal social. L'accès par le ministère public, près les cours et tribunaux et par les juges d'instruction aux données de la banque de données e-pv n'est pas subordonné à l'autorisation de la section sécurité sociale du comité sectoriel de la sécurité sociale et de la santé, en vertu de l'article 100/10, § 4, précité contrairement à ce que les termes de l'article 100/4 pourraient laisser penser.

Les principaux changements apportés au Livre 2 du Code pénal social s'articulent autour de cinq thèmes:

1) Il vise à actualiser le Code pénal social et plus précisément à y insérer les infractions à des dispositions sociales qui, soit n'ont pas été insérées dans le Code pénal social lors de sa rédaction, soit ont été adoptées ou sont entrées en vigueur au moment où la future loi introduisant le Code pénal social a entamé son processus législatif ou une fois que la loi a été adoptée.

Ces nouvelles dispositions doivent être intégrées dans le Code de manière à poursuivre le travail de

Wetboek voorstelt, wordt verdergezet, en zodat de uniformering die de hervorming aanbrengt aan het sociaal strafrecht, wordt nageleefd.

a) De bepalingen die niet ingevoegd werden in het Sociaal Strafwetboek tijdens het opstellen ervan zijn, bij voorbeeld, de volgende:

— De inbreuken op de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk zijn gedeeltelijk hernomen door de artikelen 119 en volgende van het Sociaal Strafwetboek. De artikelen 6 tot 25 van het ontwerp van wet vervolledigen deze bepalingen en verbeteren hun structuur. Het ontwerp van wet herneemt, bij voorbeeld, de inhoud van het oude artikel 81, 2°, van de wet van 4 augustus 1996 dat de personen bestraft die niet behoren tot het personeel van de werkgever die de opdrachten die hen in toepassing van de wet van 4 augustus 1996 werden toevertrouwd, uitvoeren in strijd met de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan, of die deze opdrachten niet uitvoeren volgens de voorwaarden en nadere regels bepaald door deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan. Het herneemt eveneens de inhoud van het oude artikel 86 van de wet van 4 augustus 1996 dat sancties bevatte in geval van het niet-naleven van de verplichtingen betreffende de werkzaamheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen tijdens de fase van het ontwerp van het bouwwerk.

De artikelen 6 tot 25 van het ontwerp van wet voorzien eveneens de hervorming van de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek die geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk betreffen. Immers, deze materie werd grondig gewijzigd door de wet van 28 februari 2014 tot aanvulling van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk wat de preventie van psychosociale risico's op het werk betreft, waaronder inzonderheid geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk en door het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk. De nieuwe strafbepalingen, werden verduidelijkt om het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel na te leven.

— Artikel 39*bis* van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers werd opgeheven door artikel 109 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek. De inhoud ervan werd niet hernomen in het Sociaal Strafwetboek. Deze bepaling wordt dan ook hernomen door artikel 27 van het ontwerp van wet dat een nieuw artikel 176/1 in het Sociaal Strafwetboek

coördination que propose le Code et à respecter l'uniformisation que la réforme apporte au droit pénal social.

a) Les dispositions qui n'ont pas été insérées dans le Code pénal social lors de sa rédaction sont, par exemple, les suivantes:

— Les infractions à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail sont reprises de manière partielle par les articles 119 et suivants du Code pénal social. Les articles 6 à 25 du projet de loi complètent ces dispositions tout en améliorant leur structure. Le projet de loi reprend, par exemple, le contenu de l'ancien article 81, 2°, de la loi du 4 août 1996 qui sanctionne les personnes qui n'appartiennent pas au personnel de l'employeur et qui exécutent les missions qui leur sont confiées en application de la loi du 4 août 1996, contrairement aux dispositions de cette loi et de ses arrêtés d'exécution ou qui n'exécutent pas ces missions conformément aux conditions et modalités prescrites par cette loi et ses arrêtés d'exécution. Il intègre également le contenu de l'ancien article 86 de la loi du 4 août 1996 qui comportait des sanctions en cas de non-respect des obligations relatives aux activités sur des chantiers temporaires ou mobiles, dans la phase du projet de l'ouvrage.

Les articles 6 à 25 du projet de loi prévoient également de réformer les dispositions que comporte le Code pénal social en matière de violence et de harcèlement moral ou sexuel au travail. En effet, cette matière a été profondément modifiée par la loi du 28 février 2014 complétant la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail quant à la prévention des risques psychosociaux au travail dont, notamment, la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail et par l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail. Les nouvelles dispositions pénales sont précisées afin de respecter le principe de la légalité pénale.

— L'article 39*bis* de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs a été abrogé par l'article 109 de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social. Son contenu n'a cependant pas été repris dans le Code pénal social. Cette disposition est donc reprise par l'article 27 du projet de loi qui insère un nouvel article 176/1 dans le Code pénal social. L'article 176/1 assimile l'utilisateur à l'employeur et le sanctionne

invoegt. Artikel 176/1 stelt de gebruiker gelijk met de werkgever en sanctioneert hem op dezelfde manier als hij inbreuk heeft gepleegd op een in artikel 19 van de wet van 24 juli 1987 bedoelde bepaling.

Bovendien wordt artikel 39*bis* van de voormelde wet van 24 juli 1987 opnieuw ingevoerd in een redactie die toelaat dat de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk pleegt op de bepalingen die bedoeld worden in artikel 19 van de voormelde wet, maar waarvan de sanctie niet voorzien is in het Sociaal Strafwetboek, gestraft wordt met dezelfde strafsancties als deze die bepaald zijn in de wetten krachtens welke deze bepalingen vastgelegd zijn.

— De incriminaties die de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid bevat, werden niet hernomen in het Sociaal Strafwetboek. Deze strafbepalingen worden ingevoegd in het Sociaal Strafwetboek door de artikelen 42 tot 51 van het ontwerp van wet. Deze artikelen hebben tot doel een nieuwe afdeling 9/1 in hoofdstuk 9 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek in te voeren dat de nieuwe artikelen 225/1 tot 225/9 bevat.

b) De bepalingen die aangenomen werden op het ogenblik waarop de toekomstige wet tot invoering van het Sociaal Strafwetboek zijn wetgevend proces aangevat had, zijn, bij voorbeeld, de volgende:

— Artikel 25 van het ontwerp van wet voegt de inbreuk die bepaald is in artikel 15, tweede lid, van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook, in het Sociaal Strafwetboek in.

— Artikel 28 van het ontwerp van wet vervolledigt artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek met bepaalde incriminaties inzake de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling bedoeld in de artikelen 9*ter* tot 9*sexies* van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels;

— Artikel 13*quater* van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk ingeval van inbreuk op sommige sociale wetten werd opgeheven door artikel 109, 26°, van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek. De inhoud ervan werd niet hernomen in het Sociaal

de la même manière s'il a commis une infraction à une disposition visée à l'article 19 de la loi du 24 juillet 1987.

Par ailleurs, l'article 39*bis* de la loi précitée du 24 juillet 1987 est rétabli dans une rédaction qui permet que l'utilisateur, son préposé ou son mandataire qui commet une infraction aux dispositions visées à l'article 19 de la loi précitée mais dont la sanction n'est pas prévue dans le Code pénal social, soit puni des mêmes sanctions pénales que celles déterminées dans les lois en vertu desquelles ces dispositions ont été prises.

— Les incriminations que comporte la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale ne sont pas reprises dans le Code pénal social. Ces dispositions pénales sont insérées dans le Code pénal social par les articles 42 à 51 du projet de loi. Ces articles visent à introduire une nouvelle section 9/1 dans le chapitre 9 du Livre 2 du Code pénal social comportant les nouveaux articles 225/1 à 225/9.

b) Les dispositions qui ont été adoptées au moment où la future loi introduisant le Code pénal social a entamé son processus législatif sont, par exemple, les suivantes:

— L'article 25 du projet de loi insère l'infraction prescrite à l'article 15, alinéa 2, de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée de tabac dans le Code pénal social.

— L'article 28 du projet de loi complète l'article 181 du Code pénal social avec certaines incriminations en matière de déclaration immédiate de l'emploi visées aux articles 9*ter* à 9*sexies* de l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions;

— L'article 13*quater* de loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales est abrogé par l'article 109, 26°, de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social. Son contenu n'a pas été repris dans le Code pénal social dès lors que cette disposition a été insérée dans la loi du

Strafwetboek, omdat deze bepaling ingevoegd werd in de wet van 30 juni 1971 door de programmawet van 23 december 2009. De artikelen 30 en 31 van het ontwerp van wet voorzien in het invoegen van een nieuwe afdeling in hoofdstuk 5 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek met als titel “Niet-aangegeven arbeid in hoofde van de werknemer”, dat voormelde incriminatie bevat;

— De wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen (I) heeft een punt 3° ingevoegd in artikel 16 van de wet van 7 januari 1958 betreffende de Fondsen voor bestaanszekerheid. Deze bepaling werd opgeheven door artikel 109, 14°, van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek, terwijl de inhoud van punt 3° niet hernomen werd in het Sociaal Strafwetboek. Derhalve voert artikel 39 van het ontwerp van wet een artikel 220/1 in het Wetboek in met als titel “Kosteloosheid van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid”.

c) De bepaling die aangenomen werd nadat de wet van 6 juni 2010 gestemd werd, is de volgende:

— De wet van 29 december 2010 houdende diverse bepalingen heeft artikel 13^{quiquies} ingevoegd in de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk ingeval van inbreuk op sommige sociale wetten. Deze bepaling voorzagt een administratieve geldboete ten laste van de werkgever die een gelegenhedswerknemer tewerkstelde, zonder de formaliteiten in verband met het gelegenheidsformulier na te leven. Deze bepaling werd opgeheven op het ogenblik waarop de wet van 6 juni 2010 in werking is getreden. De artikelen 33 en 34 van het ontwerp van wet hernemen de inhoud ervan in artikel 188/1 van het Sociaal Strafwetboek.

2) De aan Boek 2 aangebrachte wijzigingen hebben ook tot doel de in het Sociaal Strafwetboek opgenomen incriminaties die steunen op verplichtingen die opgenomen zijn in sociale basiswetten die gewijzigd of opgeheven werden, aan te passen.

— Dit is bij voorbeeld het geval voor artikel 127 van het Sociaal Strafwetboek. Deze bepaling bestraft de werkgever die, in strijd met de arbeidswet van 16 maart 1971, bepaalde werkzaamheden heeft doen of laten uitvoeren door werkneemsters. Het ontwerp van wet heft dit artikel op, omdat de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen deze verboden opheft, vermits zij in strijd zijn met drie Europese richtlijnen inzake gelijke behandeling.

— Het verbod werkzaamheden te doen of laten uitvoeren door gepensioneerden in de bouwsector,

30 juni 1971 par la loi-programme du 23 décembre 2009. Les articles 30 et 31 du projet de loi prévoient d’insérer une nouvelle section dans le chapitre 5 du Livre 2 du Code pénal social intitulé “le travail non-déclaré dans le chef du travailleur” comportant l’incrimination précitée;

— La loi du 8 juin 2008 portant des dispositions diverses (I) a inséré un point 3° dans l’article 16 de la loi du 7 janvier 1958 concernant les Fonds de sécurité d’existence. Cette disposition est abrogée par l’article 109, 14°, de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social alors que le contenu de son point 3° n’a pas été repris dans le Code pénal social. Partant, l’article 39 du projet de loi insère un article 220/1 dans le code intitulé “la gratuité des avantages accordés par les Fonds de sécurité d’existence”.

c) Les dispositions adoptées après que la loi du 6 juin 2010 soit votée sont, par exemple, les suivantes:

— La loi du 29 décembre 2010 portant des dispositions diverses a inséré l’article 13^{quiquies} dans la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d’infraction à certaines lois sociales. Cette disposition prévoyait une amende administrative à charge de l’employeur qui occupait un travailleur occasionnel sans respecter les formalités relatives au formulaire occasionnel. Cette disposition a été abrogée au moment où la loi du 6 juin 2010 est entrée en vigueur. Les articles 33 et 34 du projet de loi reprennent son contenu dans l’article 188/1 du Code pénal social.

2) Les modifications apportées au Livre 2 visent aussi à adapter les incriminations reprises dans le Code pénal social qui s’appuient sur des obligations contenues dans des lois sociales de base qui ont été modifiées ou abrogées.

— C’est par exemple le cas de l’article 127 du Code pénal social. Cette disposition punit l’employeur qui a fait ou laissé effectuer certains travaux par des travailleuses en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail. Le projet de loi abroge cet article dès lors que la loi du 28 avril 2010 portant des dispositions diverses supprime ces interdictions car elles sont contraires aux trois directives européennes en matière d’égalité de traitement.

— L’interdiction de faire ou laisser faire exécuter des travaux par des pensionnés dans le secteur de la

bedoeld in artikel 156, 3°, van het Sociaal Strafwetboek, moet eveneens worden opgeheven, vermits het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren, dat dit verbod bevatte, opgeheven werd door de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen (artikel 60 van het ontwerp van wet).

— De incriminatie bedoeld in artikel 226, 4°, c, van het Sociaal Strafwetboek, te weten de tewerkstelling van een werknemer zonder zijn controlekaart na te zien, moet worden opgeheven, gelet op het feit dat artikel 137, § 4, vijfde lid, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, dat de basisverplichting bevatte, opgeheven werd door het koninklijk besluit van 31 mei 2009 tot wijziging van de artikelen 71 en 137 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering (artikel 67 van het voorontwerp van wet).

— De inhoud van artikel 197 van het Sociaal Strafwetboek (kennisgevingen in geval van collectief ontslag) moet gewijzigd worden omwille van de wijziging die aan het koninklijk besluit van 24 mei 1976 betreffende het collectief ontslag aangebracht werd door het koninklijk besluit van 31 januari 2012 (artikel 38 van het ontwerp van wet).

3) Het ontwerp van wet heeft eveneens tot doel de incriminaties die bij vergissing in het Sociaal Strafwetboek in het leven geroepen werden, op te heffen.

Het voorziet bij voorbeeld in het opheffen van de sanctie ten laste van de kinderbijslagfondsen bedoeld in artikel 222, 1°, van het Sociaal Strafwetboek. Voor de inwerkingtreding van het Sociaal Strafwetboek werden de in punt 1° van artikel 222 bedoelde feiten noch strafrechtelijk gesanctioneerd, noch bestraft met een administratieve geldboete. Artikel 40 van het ontwerp van wet heeft dan ook tot doel de administratieve geldboete af te schaffen ten laste van kinderbijslagfondsen die reeds zwaar gesanctioneerd kunnen worden, gelet op het feit dat de kinderbijslagfondsen het voorwerp kunnen uitmaken van financiële sancties in toepassing van de samengeordende wetten van 19 december 1939.

4) Het vierde veranderingsthema bestaat in de opheffing van de woorden “zijn aangestelde of zijn lasthebber” in de strafbepalingen die voorzien zijn van een sanctie van niveau 1, gelet op het feit dat de administratieve geldboete die het niveau 1 uitmaakt, slechts kan opgelegd worden aan de werkgever zelfs indien de inbreuk gepleegd is door een aangestelde of een lasthebber.

construction visée à l'article 156, 3°, du Code pénal social doit également être abrogée car l'article 8 de l'arrêté royal n° 213 du 26 septembre 1983 relatif à la durée du travail dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction qui contenait l'interdiction a été abrogé par la loi du 28 avril 2010 portant des dispositions diverses (article 60 du projet de loi).

— L'incrimination visée à l'article 226, 4°, c, du Code pénal social, à savoir l'occupation d'un travailleur sans vérification de sa carte de contrôle, doit être abrogée vu que l'article 137, § 4, alinéa 5, de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage qui contenait l'obligation de base a été abrogé par l'arrêté royal du 31 mai 2009 modifiant les articles 71 et 137 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage (article 67 de l'avant-projet de loi).

— Le contenu de l'article 197 du Code pénal social (les notifications en cas de licenciements collectifs) doit être modifié en raison de la modification apportée à l'arrêté royal du 24 mai 1976 sur les licenciements collectifs par l'arrêté royal du 31 janvier 2012 (article 38 du projet de loi).

3) Le projet de loi vise également à supprimer des incriminations qui ont été créées par erreur dans le livre 2 du Code pénal social.

Il prévoit par exemple d'abroger la sanction à charge des caisses d'allocations familiales visées à l'article 222, 1°, du Code pénal social. Avant l'entrée en vigueur du Code pénal social, les faits visés au point 1° de l'article 222 n'étaient ni sanctionnés pénalement, ni sanctionnés d'une amende administrative. L'article 40 du projet de loi vise donc à supprimer l'amende administrative à charge des caisses d'allocations familiales qui peuvent déjà être lourdement sanctionnées étant donné que les caisses d'allocations familiales peuvent faire l'objet de sanctions financières en application des lois coordonnées du 19 décembre 1939.

4) Le quatrième thème de changement est la suppression des mots “son préposé ou son mandataire” dans les dispositions pénales assorties d'une sanction de niveau 1 étant donné que l'amende administrative qui constitue le niveau 1 ne peut être infligée qu'à l'employeur même si l'infraction est commise par un préposé ou un mandataire.

5) Het ontwerp van wet heeft ten slotte tot doel de tik-, vertaal- of woordenschatfouten te verbeteren of om de in het Sociaal Strafwetboek gebruikte terminologie te uniformeren.

2. Anderzijds heeft het ontwerp van wet tot doel verschillende bepalingen in het sociaal strafrecht te wijzigen:

— Het invoegen van nieuwe incriminaties in het Sociaal Strafwetboek brengt het opheffen van de strafbepalingen die de sociale basiswetten bevatten, met zich mee.

Dit is de reden waarom het ontwerp van wet in elke sociale wet verduidelijkt dat de inbreuken op deze wetten worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. Op deze manier organiseert het de burgerrechtelijke opdracht van de arbeidsinspectie in de materies waarin er geen inbreuk is. Het voorziet eveneens in een uitbreiding van de bevoegdheden waarover de arbeidsinspecteurs beschikken inzake veiligheid en gezondheid van de werknemers.

— Het ontwerp van wet heeft tot doel de wettelijke verwijzingen die de sociale basiswetten bevatten, te actualiseren.

Verschillende wettelijke bepalingen verwijzen naar de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, naar de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk ingeval van inbreuk op sommige sociale wetten of naar het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen. De wet van 6 juni 2010 heft de wetten van 16 november 1972 en van 30 juni 1971 op en sluit de toepassing van de bepalingen van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 op inbreuken van sociaal strafrecht uit. Het ontwerp van wet voorziet dan ook in een vervanging van de verwijzing naar voormelde wetten door een verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek.

— Het ontwerp van wet vervangt artikel 5 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht teneinde aan de Koning toe te laten om over een wettelijke basis te beschikken om over te gaan tot een coördinatie van de wet van 2 juni 2010 en de wet van 6 juni 2010. Het ontwerp heeft dan ook tot doel om het werk van codificatie van het sociaal strafrecht verder te zetten. Deze wijziging zal toelaten om de bepalingen van de wet van 2 juni 2010 in te voegen in het Sociaal

5) Le projet de loi vise enfin à corriger des erreurs de frappe, de traduction ou de vocabulaire ou à uniformiser la terminologie utilisée dans le Code pénal social.

2. D'autre part, le projet de loi vise à modifier plusieurs dispositions de droit pénal social:

— L'insertion de nouvelles incriminations dans le Code pénal social implique l'abrogation des dispositions pénales que comportent les lois sociales de base.

C'est la raison pour laquelle le projet de loi précise dans chaque loi sociale que les infractions à celles-ci sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social. Il organise aussi la mission civile de l'inspection du travail dans les matières où il n'y a pas d'infraction. Il prévoit également d'élargir les pouvoirs dont ceux-ci disposent en matière de santé et de sécurité des travailleurs.

— Le projet de loi vise à actualiser les références légales que comportent les lois sociales de base.

Plusieurs dispositions légales font référence à la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail, à la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales ou à l'arrêté royal du 31 mai 1933 concernant les déclarations à faire en matière de subventions, d'indemnités et d'allocations. La loi du 6 juin 2010 abroge les lois du 16 novembre 1972 et du 30 juin 1971 et exclut l'application des dispositions de l'arrêté royal du 31 mai 1933 aux infractions de droit pénal social. Le projet de loi prévoit donc de remplacer la référence aux lois précitées par une référence au Code pénal social.

— Le projet de loi remplace l'article 5 de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social afin de permettre au Roi de disposer d'une base légale pour procéder à une coordination de la loi du 2 juin 2010 et de la loi du 6 juin 2010. Le projet a donc pour objectif de poursuivre le travail de codification du droit pénal social. Cette modification lui permettra d'intégrer les dispositions de la loi du 2 juin 2010 dans le Code pénal social dans le même esprit d'exhaustivité et

Strafwetboek in de geest van volledigheid en coherentie die ook de boventoon gevoerd heeft tijdens het opstellen van het Sociaal Strafwetboek.

— Tenslotte voegt het ontwerp van wet in bepaalde regels wettelijke bepalingen in die bij vergissing opgeheven werden door de wet van 6 juni 2010.

De Adviesraad van het sociaal strafrecht, de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk en de Nationale Arbeidsraad hebben respectievelijk het advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013, het advies nr. 174 van 25 oktober 2013 en het advies nr. 1 873 van 6 november 2013 uitgebracht over het voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht.

De Raad van State heeft eveneens het advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 uitgebracht over het voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht, evenals het advies nr. 56 109/1 van 25 juni 2014 over het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht.

De voorontwerpen van wet werden aangepast aan de verschillende adviezen.

Het voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht voorzag om artikel 5 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht te vervangen teneinde aan de Koning toe te laten om over een wettelijke basis te beschikken om over te gaan tot een coördinatie van de wet van 2 juni 2010 en de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek. In het advies dat hij over het voorontwerp van wet uitgebracht heeft, stelt de Adviesraad van het sociaal strafrecht voor om deze bepaling uit de tekst van het ontwerp weg te laten om hem in te voegen in een ander voorontwerp van wet, waarvan artikel 1 zou verduidelijken heeft dat het een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet regelt.

De wijziging werd derhalve ingevoegd in een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht.

In advies nr. 56 108/1 dat hij op 25 juni 2014 uitgebracht heeft, geeft de Raad van State aan dat, ingevolge de Grondwetswijziging van 6 januari 2014, in het kader van de Zesde Staatshervorming, de in de twee tekstontwerpen geregelde aangelegenheden met ingang

de coherente die celui qui a prévalu lors de la rédaction du Code pénal social.

— Enfin, le projet de loi insère dans certaines normes des dispositions légales qui ont été abrogées par erreur par la loi du 6 juin 2010.

Le Conseil consultatif du droit pénal social, le Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail et le Conseil national du travail ont rendu respectivement l'avis n°2013/003 du 26 juin 2013, l'avis n° 174 du 25 octobre 2013 et l'avis n° 1 873 du 6 novembre 2013 sur l'avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social.

Le Conseil d'État a également rendu l'avis n°56 108/1 du 25 juin 2014 sur l'avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social ainsi que l'avis n°56 109/1 du 25 juin 2014 sur l'avant-projet de loi modifiant la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social.

Les avant-projets de loi ont été adaptés à ces différents avis.

L'avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social prévoyait de remplacer l'article 5 de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social afin de permettre au Roi de disposer d'une base légale pour procéder à une coordination de la loi du 2 juin 2010 et de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social. Dans l'avis qu'il a rendu sur l'avant-projet de loi, le Conseil consultatif du droit pénal social suggère de sortir cette disposition du texte en projet pour l'introduire dans un autre avant-projet de loi dont l'article 1er préciserait qu'il règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

La modification a ainsi été intégrée dans un avant-projet de loi modifiant la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social.

Dans l'avis n°56 108/1 qu'il a rendu le 25 juin 2014, le Conseil d'État indique que, consécutivement à la modification de la Constitution du 6 janvier 2014, dans le cadre de la Sixième réforme de l'État, les matières réglées dans les deux projets de texte doivent être

van 25 mei 2014 moeten opgevat worden als aangelegenheden in de zin van artikel 74 van de Grondwet.

Hij stelt dan ook voor de twee ontwerpen om te vormen tot één ontwerp waarvan artikel 1 bepaalt: “Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet”.

In zijn advies geeft de Raad van State eveneens aan dat het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf.

Met betrekking tot de misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, beveelt de Raad van State aan om voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting. Dit geldt eveneens voor de gevallen waarin de regel wordt ingevoerd of afgeschaft dat de geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

In antwoord op de opmerking die de Raad van State in zijn advies formuleert, is het gepast te herinneren aan de leidraad die de wetgever tijdens het opstellen van het Sociaal Strafwetboek gevolgd heeft om de sanctieniveaus te bepalen.

Niveau 1 sanctioneert de werkgever die zijn verplichtingen om bepaalde formaliteiten te vervullen of bepaalde bekendmakingen te verrichten die het gevolg zijn van administratieve regels die het goed functioneren van het sociale zekerheidssysteem regelen of die de arbeidsbetrekkingen ordenen, niet heeft nageleefd.

Niveau 2 sanctioneert inbreuken van gemiddelde zwaarte en maakt een restcategorie uit. Deze categorie neemt bij voorbeeld de inbreuken over die het privéleven van werknemers beschermen of die tot doel hebben om hen te beschermen tegen geweld, pesterijen of seksuele intimidatie op het werk.

Niveau 3 omvat de zware inbreuken en, onder meer, het feit van het niet-naleven van een vonnis dat een beroepsverbod, een exploitatieverbod of een bedrijfs-sluitingsluiting oplegt, de inbreuken inzake veiligheid en gezondheid, de inbreuken op de reglementering inzake deeltijdse arbeid, enz..

De sancties van niveau 4 worden opgelegd voor zware inbreuken die de wetgever een gevangenisstraf leken te verdienen, zoals schendingen van de bepalingen inzake gezondheid en veiligheid van de werknemers wanneer zij voor een werknemer gezondheidschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad,

considérées comme des matières au sens de l'article 74 de la Constitution à partir du 25 mai 2014.

Il propose donc de refondre les deux projets en un projet unique dont l'article 1er dispose ce qui suit: “La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution”.

Dans son avis, le Conseil d'État indique également que le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l'infraction.

Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, le Conseil d'État recommande de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité. Cette observation s'applique également aux cas dans lesquels la règle qui prévoit que l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés est instaurée ou supprimée.

En réponse à la remarque que le Conseil d'État soulève dans son avis, il est opportun de rappeler le fil conducteur qu'a suivi le législateur pour déterminer les niveaux de sanctions lors de l'élaboration du Code pénal social.

Le niveau 1 sanctionne l'employeur qui n'a pas respecté ses obligations d'accomplir certaines formalités ou d'effectuer certaines notifications issues des règles administratives qui réglementent le bon fonctionnement du système de sécurité sociale ou qui disciplinent les relations de travail.

Le niveau 2 sanctionne les infractions de gravité moyenne et constitue une catégorie résiduaire. Par exemple, cette catégorie reprend les infractions qui protègent la vie privée des travailleurs ou qui vise à les prémunir contre le harcèlement moral ou sexuel au travail.

Le niveau 3 comprend les infractions graves et, notamment, le fait de ne pas respecter un jugement prononçant une interdiction professionnelle, une interdiction d'exploiter une entreprise ou une fermeture d'entreprise, les infractions en matière de santé et de sécurité, les infractions à la réglementation du travail à temps partiel, etc.

Les sanctions de niveau 4 assortissent les infractions très graves qui ont paru au législateur mériter une peine d'emprisonnement, telles que les atteintes aux dispositions en matière de santé et de sécurité des travailleurs lorsqu'elles ont eu pour conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail, le travail

kinderarbeid en schendingen van de gezondheid en de veiligheid van jeugdige werknemers, belemmering van het toezicht, valsheid en het gebruik van valse stukken in het sociaal strafrecht, enz...

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 2 heeft tot doel verschillende wijzigingen aan te brengen in artikel 4 van het Sociaal Strafwetboek, dat betrekking heeft op de samenstelling van Algemene Raad van de Partners van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD).

De wijzigingen hebben tot doel het aantal instellingen, waaruit de Algemene Raad van de Partners van de SIOD is samengesteld, te verhogen en de vertegenwoordigers van de inzake tewerkstellingsbeleid bevoegde gefedereerde entiteiten volwaardig lid te maken.

Een eerste wijziging bestaat er dus in de aanwezigheid van vertegenwoordigers van verschillende in de strijd tegen sociale fraude betrokken administraties, die op heden nog niet vertegenwoordigd zijn in de Algemene Raad van de Partners van de SIOD, toe te voegen.

Worden toegevoegd als volwaardige leden van de Algemene Raad van de Partners van de SIOD:

— de leidend ambtenaar van de administratie Toezicht op het Welzijn op het Werk van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (artikel 4, eerste lid, 4°, e), van het Sociaal Strafwetboek);

— de leidend ambtenaar van de inspectiedienst van de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie (artikel 4, eerste lid, 4°, f), van hetzelfde Wetboek);

— de administrateur-generaal van de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie (artikel 4, eerste lid, 5°, 2°, van hetzelfde Wetboek);

— de leidend ambtenaar van de Directie van de administratieve geldboeten van de Afdeling van de juridische studiën, de documentatie en de geschillen

des enfants et les atteintes à la santé et la sécurité des jeunes travailleurs, l'obstacle à la surveillance, le faux et l'usage de faux en droit pénal social, etc...

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Article 2

L'article 2 vise à apporter plusieurs modifications à l'article 4 du Code pénal social qui a trait à la composition de l'Assemblée générale des partenaires du Service d'Information et de Recherche sociale (SIRS).

Les modifications visent à augmenter le nombre d'institutions composant l'Assemblée générale des partenaires du SIRS et à rendre membres à part entière de cette assemblée les représentants des entités fédérées compétentes en matière d'occupation.

Une première modification consiste donc en l'ajout de la présence de représentants de plusieurs administrations concernées par la lutte contre la fraude sociale non encore représentées à ce jour au sein de l'Assemblée générale des partenaires du SIRS.

Sont ajoutés comme membres à part entière de l'Assemblée générale des partenaires du SIRS:

— le fonctionnaire dirigeant de l'administration Contrôle du bien-être au travail du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale (article 4, alinéa 1er, 4°, e), du Code pénal social);

— le fonctionnaire dirigeant du service d'inspection de l'Office national des vacances annuelles (article 4, alinéa 1er, 4°, f), du même Code);

— l'administrateur général de l'Office national des vacances annuelles (article 4, alinéa 1er, 5°, 2°, du même Code);

— le fonctionnaire dirigeant de la Direction des amendes administratives de la Division des études juridiques, de la documentation et du contentieux du

van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (artikel 4, eerste lid, 13°, van hetzelfde Wetboek);

Ingevolge de Staatshervorming, worden de woorden de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers" vervangen door de woorden "het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag" in artikel 4, eerste lid, 5°.

Een tweede wijziging van het artikel 4 (voorgesteld artikel 4, eerste lid, 12°,) van het Sociaal Strafwetboek heeft tot doel te voorzien dat elke overheid, bevoegd inzake tewerkstelling krachtens artikel 6, § 1, IX, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, over een ambtshalve vertegenwoordiger in de Algemene Raad van de Partners beschikt, terwijl momenteel artikel 4, tweede lid, van voormeld Wetboek slechts de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van voormelde bevoegde overheden toestaat, indien zij daarom vragen. Deze wijziging is noodzakelijk wegens het samenwerkingsakkoord van 1 juni 2011 tussen de Federale Staat en de Gewesten en de Gemeenschappen betreffende de coördinatie van de controles inzake illegale arbeid en sociale fraude. De wet van 1 maart 2013 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 1 juni 2011 tussen de Federale Staat, en de Gewesten en Gemeenschappen betreffende de coördinatie van de controles inzake illegale arbeid en sociale fraude werd gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 21 maart 2013.

Ingevolge advies nr. 56 108/1 van de Raad van State van 25 juni 2014 en overeenkomstig artikel 92ter van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wordt een bijkomende vormvoorwaarde toegevoegd in het nieuwe punt 12° van artikel 4, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek, teneinde daarin te voorzien dat de aanwijzing van de betrokken vertegenwoordigers het voorwerp dient uit te maken van een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, genomen na akkoord van de bevoegde Regeringen.

Er wordt een derde wijziging aangebracht aan artikel 4, eerste lid, 10°, van het Sociaal Strafwetboek. Deze wijziging heeft tot doel het aantal vertegenwoordigers van de leden van de meest representatieve organisaties van werkgevers en de meest representatieve organisaties van werknemers te verhogen, teneinde een vertegenwoordiging van de non-profitsector in de Algemene Raad van de Partners van de SIOD toe te laten, aangezien het voorziene aantal momenteel niet toelaat dat deze sector vertegenwoordigd is. Het aantal stijgt dus van zes naar acht voor de meest representatieve organisaties van werkgevers en de meest representatieve organisaties van werknemers.

Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale (article 4, alinéa 1er, 13°, du même Code);

Suite à la réforme de l'État, les mots "l'Office national des allocations familiales des travailleurs salariés" sont remplacés par les mots "l'Agence fédérale pour les allocations familiales" dans l'article 4, alinéa 1er, 5°.

Une deuxième modification de l'article 4 du Code pénal social (article 4, alinéa 1er, 12°, proposé) vise à prévoir que chaque autorité compétente en matière d'occupation en vertu de l'article 6, § 1er, IX, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles dispose d'un représentant d'office au sein de l'Assemblée générale des partenaires alors que l'actuel article 4, alinéa 2, du Code précité permet la présence d'un représentant des autorités compétentes précitées uniquement si elles le demandent. Cette modification est nécessaire suite à l'accord de coopération du 1er juin 2011 entre l'État fédéral et les Régions et les Communautés concernant la coordination des contrôles en matière de travail illégal et de fraude sociale. La loi du 1er mars 2013 portant assentiment à l'accord de coopération du 1er juin 2011 entre l'État fédéral et les Régions et les Communautés concernant la coordination des contrôles en matière de travail illégal et de fraude sociale a été publiée au *Moniteur belge* du 21 mars 2013.

Suite à l'avis n° 56 108/1 du Conseil d'État daté du 25 juin 2014 et conformément à l'article 92ter de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, une condition supplémentaire formelle est ajoutée dans le nouveau point 12° de l'article 4, alinéa 1er, du Code pénal social afin d'y prévoir que la désignation des représentants concernés doit faire l'objet d'un arrêté royal, adopté après délibération en Conseil des ministres, après l'accord des Gouvernements compétents.

Une troisième modification est apportée à l'article 4, alinéa 1er, 10°, du Code pénal social. Elle vise à augmenter le nombre de représentants des membres des organisations les plus représentatives des employeurs et des membres des organisations les plus représentatives des travailleurs afin de permettre une représentation du secteur du non marchand au sein de l'Assemblée générale des partenaires du SIRS car actuellement le nombre prévu ne permet pas que ce secteur soit représenté. Le nombre passe donc de six à huit pour les organisations les plus représentatives des employeurs et pour les organisations les plus représentatives des travailleurs.

Artikelen 3 en 4

Zelfstandigen moeten met name de regels inzake gezondheid en veiligheid in acht nemen. In dat opzicht zijn de sociaal inspecteurs bevoegd om hen maatregelen op te leggen ter bescherming van de gezondheid en de veiligheid van de werknemers (artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek).

Derhalve wordt in het ontwerp van wet voorgesteld om artikel 53, § 2, van het Sociaal Strafwetboek, alsook artikel 210, § 1, van hetzelfde wetboek te wijzigen.

Krachtens artikel 53 van het Sociaal Strafwetboek moeten de meeste van de door de sociaal inspecteurs genomen maatregelen het voorwerp uitmaken van een schriftelijke vaststelling. Paragraaf 2 van dat artikel voorziet dat die schriftelijke vaststelling persoonlijk wordt overhandigd aan de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die tekent voor ontvangst. Overeenkomstig artikel 3 van het ontwerp van wet wordt de schriftelijke vaststelling eveneens overhandigd aan de zelfstandige, aangezien hij eveneens het voorwerp kan uitmaken van een dwangmaatregel getroffen door de sociaal inspecteurs.

Krachtens artikel 210, § 1, van het Sociaal Strafwetboek kan de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die de met toepassing van de artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek voorgeschreven maatregelen niet naleeft, worden bestraft met een sanctie van niveau 4. Artikel 4 van het ontwerp van wet bepaalt dat de zelfstandigen die deze maatregelen niet naleven, eveneens strafbaar zijn op grond van deze bepaling.

Artikel 5

Zoals bepaald in artikel 100/10, § 4, van het Sociaal Strafwetboek is de toegang van het openbaar ministerie bij de hoven en rechtbanken en van de onderzoeksrechters tot de gegevens van de databank e-PV niet onderworpen aan de machtiging van de afdeling sociale zekerheid van het sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid. Dit is een afwijking van de bepalingen van artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

De redenen voor deze afwijking werden omstandig uiteengezet in de commentaar bij voormeld artikel 100/10, § 4 (*Kamer*, 2011-2012, doc nr. 53-2081/001, p.68-69). Om dezelfde redenen dienen in artikel 100/4 van het Sociaal Strafwetboek de woorden "Onverminderd de toepassing van artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie

Articles 3 et 4

Les indépendants doivent notamment respecter les règles en matière de santé et sécurité. A cet égard, les inspecteurs sociaux sont habilités à leur imposer des mesures qui visent à protéger la santé et la sécurité des travailleurs (articles 43 à 49 du Code pénal social).

C'est la raison pour laquelle le projet de loi propose de modifier l'article 53, § 2, du Code pénal social ainsi que l'article 210, § 1er, du même Code.

En vertu de l'article 53 du Code pénal social, la plupart des mesures prises par les inspecteurs sociaux doivent faire l'objet d'un constat écrit. Le paragraphe 2 de cet article prévoit que ce constat écrit est remis de la main à la main à l'employeur, son préposé ou son mandataire qui en accuse réception. Avec l'article 3 du projet de loi, le constat écrit est également remis à l'indépendant puisqu'il peut également faire l'objet d'une mesure de contrainte de la part des inspecteurs sociaux.

Suivant l'article 210, § 1er, du Code pénal social, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui ne respecte pas les mesures prises par les inspecteurs sociaux sur la base des articles 43 à 49 du Code pénal social peuvent encourir une sanction de niveau 4. L'article 4 du projet de loi prévoit que les indépendants qui ne respectent pas ces mesures sont également punissables sur la base de cette disposition.

Article 5

Comme prévu à l'article 100/10, § 4, du Code pénal social, l'accès par le ministère public, près les cours et tribunaux et les juges d'instruction aux données de la banque de données e-PV n'est pas subordonné à l'autorisation de la section sécurité sociale du comité sectoriel de la sécurité sociale et de la santé. Il s'agit d'une dérogation à l'article 15 de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-Carrefour de la Sécurité sociale.

Les raisons de cette dérogation ont été expliquées en détail dans le commentaire de l'article 100/10, § 4, précité (*Chambre*, 2011-2012, doc n° 53-2081/001, p.68-69). Les mots "Sans préjudice de l'application de l'article 15 de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-Carrefour de la Sécurité sociale et" doivent par conséquent être supprimés pour

van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en" geschrapt te worden.

Artikelen 6 tot 23

Het wetsontwerp wijzigt de artikelen 119, 121 en 122, die afdeling 2 van Hoofdstuk 1 van het Sociaal Strafwetboek omvat. Het voegt er ook de artikelen 122/1, 122/2, 122/3, 122/4 en 122/5 in. Artikel 120 van het Sociaal Strafwetboek is dus niet gewijzigd.

Overeenkomstig algemene opmerking nr. 7 die de Raad van State formuleert in zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 volgens dewelke het aangewezen is het ontwerp aan een volledig nazicht, uit redactioneel en legistiek oogpunt, te onderwerpen, onder meer met het oog op het actualiseren van de erin opgenomen verwijzingen, is er reden tot actualisering van de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek i.v.m. geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk van het Sociaal Strafwetboek, ten gevolge van de inwerking-treding van de wet van 28 februari 2014 tot aanvulling van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk wat de preventie van psychosociale risico's op het werk betreft, waaronder inzonderheid geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk, van de wet van 28 maart 2014 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk wat de gerechtelijke procedures betreft en het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk.

De wetten van 28 februari 2014 en van 28 maart 2014 hebben de bepalingen van hoofdstuk *Vbis* van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk grondig gewijzigd. Dit hoofdstuk legt voortaan een algemeen kader vast voor de preventie van de psychosociale risico's op het werk terwijl voorheen het enkel geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk betrof. De wetgever heeft dus de principes van de wetgeving betreffende geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk uitgebreid tot het geheel van psychosociale risico's op het werk (stress, burn out,...). Geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk maken er deel van uit maar behouden bepaalde bijzonderheden.

De taken van de verschillende actoren op het vlak van de preventie zijn verduidelijkt. Er werden collectieve preventiemechanismen voorzien. De individuele procedures (die enkel gericht waren op de gedragingen van geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op

les mêmes motifs dans l'article 100/4 du Code pénal social.

Articles 6 à 23

Le projet de loi modifie les articles 119, 121 et 122 que comporte la section 2 du chapitre 1er du Livre 2 du Code pénal social. Il y insère également les articles 122/1, 122/2, 122/3, 122/4 et 122/5. L'article 120 du Code pénal social n'est donc pas modifié.

Conformément à l'observation générale n° 7 que le Conseil d'État formule dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014 suivant laquelle il convient de soumettre le projet à un examen complet sur le plan rédactionnel et légistique, notamment afin d'actualiser les références qu'il contient, il y a en effet lieu d'actualiser le contenu des dispositions du Code pénal social relatives à la violence et au harcèlement moral ou sexuel au travail suite à l'entrée en vigueur de la loi du 28 février 2014 complétant la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail quant à la prévention des risques psychosociaux au travail dont, notamment, la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail, de la loi du 28 mars 2014 modifiant le Code judiciaire et la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail en ce qui concerne les procédures judiciaires et de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail.

Les lois du 28 février 2014 et du 28 mars 2014 ont profondément modifié les dispositions du chapitre *Vbis* de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail. Ce chapitre fixe désormais un cadre général pour la prévention des risques psychosociaux au travail alors qu'auparavant il ne concernait que la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail. Le législateur a donc étendu les principes de la législation relative à la violence et au harcèlement moral ou sexuel au travail à l'ensemble des risques psychosociaux au travail (le stress, le burn-out,...). La violence et le harcèlement au travail en font partie mais conservent certaines particularités.

Les rôles des différents acteurs en matière de prévention sont précisés. Des mécanismes de prévention collectifs sont élaborés. Les procédures individuelles (qui visaient uniquement les comportements de harcèlement moral et/ou sexuel et de violence) sont désormais

het werk) kunnen voortaan toegepast worden bij alle psychosociale risico's op het werk. Tot slot werd het statuut van de vertrouwenspersoon gewijzigd.

De strafbepalingen van het wetsontwerp werden aangepast aan deze nieuwe verplichtingen.

Het wetsontwerp beoogt vervolgens de wijziging van artikel 126 van afdeling 3, dat gewijd is aan de veiligheid en gezondheid op het werk.

Deze nieuwe bepalingen voeren een nieuwe afdeling 3/1 in Hoofdstuk 1 van Boek 2 van het Sociaal strafwetboek in.

Deze afdeling bevat de artikelen 127 tot 133. Meer in het bijzonder wordt het oude artikel 127 afgeschaft en vervangen door het oude artikel 128 waarvan de inhoud verbeterd werd. Artikel 128 is een nieuwe bepaling. De artikelen 129 en 130 nemen respectievelijk de inhoud van de oude artikelen 129 en 130 over, in een ietwat gewijzigde vorm. Artikel 131 omvat eveneens een nieuwe bepaling. Artikel 132 neemt de inhoud van het oude artikel 131 over evenals de bepaling die opgenomen was in artikel 132. Het oude artikel 133 wordt afgeschaft en vervangen door een nieuwe bepaling.

Artikel 6

Artikel 6 van het wetsontwerp vervangt de titel van afdeling 2 van Hoofdstuk 1 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek. Het wetsontwerp voorzagt volgende titel "De preventie van psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, waaronder geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk". Tengevolge het advies van de Raad van State luidt de titel voortaan als volgt: "De preventie van psychosociale risico's op het werk, waaronder stress, geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk".

De reglementering met betrekking tot geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk is opgenomen in hoofdstuk *Vbis* van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. De titel van dit hoofdstuk werd gewijzigd door bovenvermelde wet van 28 februari 2014. Deze titel beoogde enkel de specifieke bepalingen inzake geweld pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk terwijl de werknemers ook lichamelijke of psychische schade kunnen ondervinden zonder dat er sprake is van pesterijen, geweld of ongewenst seksueel gedrag op het werk (bijvoorbeeld, stress, burn out). De nieuwe titel van hoofdstuk *Vbis*

ouvertes à l'ensemble des risques psychosociaux au travail. Enfin, le statut de la personne de confiance est modifié.

Les dispositions pénales du projet de loi sont donc adaptées à ces nouvelles obligations.

Le projet de loi vise ensuite à modifier l'article 126 de la section 3 consacrée à la santé et la sécurité au travail.

Ces nouvelles dispositions insèrent une nouvelle section 3/1 dans le Chapitre 1er du Livre 2 du Code pénal social.

Cette section est composée des articles 127 à 133. Plus particulièrement, l'ancien article 127 est supprimé et remplacé par l'ancien article 128 dont le contenu a été amélioré. L'article 128 est une nouvelle disposition. Les articles 129 et 130 reprennent respectivement le contenu des anciens articles 129 et 130 de manière quelque peu modifiée. L'article 131 comporte également une nouvelle disposition. L'article 132 reprend le contenu de l'ancien article 131 ainsi que la disposition prescrite à l'article 132. L'ancien article 133 est supprimé et remplacé par une nouvelle disposition.

Article 6

L'article 6 du projet de loi remplace l'intitulé de la section 2 du Chapitre 1er du Livre 2 du Code pénal social. Le projet de loi prévoyait d'intituler cette section comme suit: "La prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail dont la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail". Suite à l'avis du Conseil d'État, celle-ci est désormais intitulée "La prévention des risques psychosociaux au travail dont le stress, la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail".

La réglementation qui concerne la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail est reprise au chapitre *Vbis* de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail. L'intitulé de ce chapitre a été modifié par la loi précitée du 28 février 2014. Celui-ci visait uniquement les dispositions spécifiques concernant la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail. Or, les travailleurs peuvent subir des dommages à la santé physique ou mentale sans qu'on puisse parler de harcèlement ou de violence au travail (par exemple, stress, burn out). Le nouvel intitulé du chapitre *Vbis* se réfère donc à la prévention des risques psychosociaux au travail dont le

verwijst dus naar de preventie van psychosociale risico's op het werk, waaronder stress, geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk. De titel werd hernoemen in het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 7

Artikel 7 van het wetsontwerp vervangt artikel 119 van het Sociaal Strafwetboek en wijzigt de titel van dit artikel. Artikel 119 heeft geen betrekking meer op "geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk". Deze bepaling bestraft voortaan "dadens van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk".

De nieuwe titel van artikel 119 stemt overeen met de inhoud van artikel 32*bis* van de wet van 4 augustus 1996 dat iedere daad van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk verbiedt.

Artikel 8

Artikel 8 van het wetsontwerp verwijst naar de punten 8° en 9° van het oude artikel 121 van het Sociaal Strafwetboek en past deze aan aan de nieuwe bepalingen voorgeschreven door de wet van 28 februari 2014 tot aanvulling van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk wat de preventie van psychosociale risico's op het werk betreft, waaronder inzonderheid geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk. Het nieuwe artikel 121 verzamelt slechts de strafbaarstellingen die de werkgever bestraffen die geen risicoanalyse heeft uitgevoerd onder de voorwaarden die opgenomen zijn in artikel 32/2, § 1 van de wet van 4 augustus 1996 en in de artikelen 3, 5 en 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk.

De punten 1° en 2° van het nieuw artikel 121 bestraffen de werkgever die geen algemene risicoanalyse uitvoert onder de voorwaarden voorgeschreven door de wet en het koninklijk besluit (artikel 32/2, § 1 van de wet van 4 augustus 1996 en de artikelen 3 en 5 van het koninklijk besluit van 10 april 2014). De punten 3° en 4° van het artikel 121 stellen eveneens de werkgever, die geen risicoanalyse uitvoert van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld onder de voorwaarden die opgenomen zijn in het koninklijk besluit (artikel 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014) strafbaar.

Volgens de aanbevelingen, neergelegd door de Kamer op 20 juli 2011, met betrekking tot pesterijen op het werk, moeten "de sancties voorzien door de

stress, la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail. Il a été repris dans le Code pénal social.

Article 7

L'article 7 du projet de loi remplace l'article 119 du Code pénal social pour en modifier l'intitulé. L'article 119 ne vise plus "la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail". Cette disposition sanctionne désormais "les actes de violence et de harcèlement moral ou sexuel au travail".

Le nouvel intitulé de l'article 119 correspond au contenu de l'article 32*bis* de la loi du 4 août 1996 qui interdit tout acte de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail.

Article 8

L'article 8 du projet de loi se réfère aux points 8° et 9° de l'ancien article 121 du Code pénal social tout en les adaptant aux nouvelles dispositions prescrites par la loi du 28 février 2014 complétant la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail quant à la prévention des risques psychosociaux au travail dont, notamment, la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail. Le nouvel article 121 rassemble uniquement les incriminations qui sanctionnent l'employeur qui n'a pas effectué une analyse des risques dans les conditions prévues par l'article 32/2, § 1er de la loi du 4 août 1996 et par les articles 3, 5 et 6 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail.

Les points 1° et 2° du nouvel article 121 sanctionnent l'employeur qui n'effectue pas une analyse des risques générale dans les conditions prescrites par la loi et l'arrêté royal (article 32/2, § 1er de la loi du 4 août 1996 et articles 3 et 5 de l'arrêté royal du 10 avril 2014). Les points 3° et 4° de l'article 121 incriminent également l'employeur qui n'effectue pas une analyse des risques d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté dans les conditions prescrites par l'arrêté royal (article 6 de l'arrêté royal du 10 avril 2014).

Suivant les recommandations déposées par la Chambre le 20 juillet 2011 au sujet du harcèlement sur le lieu du travail, "les sanctions prévues par la "loi sur

welzijnswet “onderzocht worden. Meer bepaald, de sanctie die het niet opmaken van een risico-analyse bestraft moet vergelijkbaar zijn met de kosten voor het opmaken van een risicoanalyse (*Doc. parl.*, Chambre, sess. ord., 2010-2011, n° 53-1671/003, p. 9.). Dit is de reden waarom het wetsontwerp niet dezelfde sanctie herneemt dan deze voorzien in het oude artikel 121 maar een sanctie van niveau 3 voorziet.

Artikel 9

Artikel 9 van het wetsontwerp neemt de verplichtingen over in verband met de maatregelen tot preventie van de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, die op de werkgever rusten krachtens de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en het koninklijk besluit van 10 april 2014. betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk. Deze verplichtingen waren gedeeltelijk opgenomen in het oude artikel 121 (punten 1° tot 6°, 11° en 12°). Het nieuwe artikel 122 is gebaseerd op de artikelen 32/2, § 2, eerste, tweede, derde en vierde lid, § 4 en § 5, 32*quater*, 32*quinquies*, 32*septies*, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 en op de artikelen 5, 50, 51, 52, 53 en 54 van het koninklijk besluit van 10 april 2014.

Punt 1° van het artikel 122 bestraft de werkgever die niet de primaire (die het gevaar uitschakelen) noch de secundaire (die schade voorkomen wanneer het gevaar niet uitgeschakeld kon worden) noch de tertiaire maatregelen (die de schade beperken die niet kon voorkomen worden) ten gevolge van de algemene risicoanalyse *a priori* heeft genomen. Punt 2° sanctioneert hem eveneens indien hij, bij het nemen van de preventiemaatregelen, geen rekening houdt met het feit dat zijn werknemers in contact komen met derden.

Op basis van punt 3° is de werkgever strafbaar indien hij niet de passende preventiemaatregelen treft om het gevaar uit te schakelen, dat voortvloeit uit een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd gedetecteerd, of om de schade die eruit voortvloeit te beperken. De werkgever is eveneens strafbaar indien hij niet de passende preventiemaatregelen treft wanneer hij in kennis werd gesteld van daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk, ongeacht of hij er kennis heeft van genomen in het kader van een verzoek tot individuele interventie of buiten de toepassing van deze interne procedure (punt 4°).

Punt 5° voorziet de bestraffing van de werkgever die niet de nodige bewarende maatregelen treft wanneer dit vereist is gelet op de ernst van de feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk

le bien-être” doivent être examinées. En particulier, la sanction qui frappe l'absence d'analyse de risque doit être comparable au coût de la réalisation d'une telle analyse de risque.” (*Doc. parl.*, Chambre, sess. ord., 2010-2011, n° 53-1671/003, p. 9.). C'est la raison pour laquelle le projet de loi prévoit de ne pas reprendre la même sanction que celle qui était prévue dans l'ancien 121 mais de prévoir une sanction de niveau 3.

Article 9

L'article 9 du projet de loi reprend les obligations relatives aux mesures de prévention relatives à la prévention des risques psychosociaux au travail qui pèsent sur l'employeur en vertu de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail. Celles-ci étaient partiellement décrites dans l'ancien article 121 (points 1° à 6°, 11° et 12°). Le nouvel article 122 se base sur l'article 32/2, § 2, alinéas 1er, 2, 3 et 4, § 4 et § 5, 32*quater*, 32*quinquies*, 32*septies*, § 1er, de la loi du 4 août 1996 et sur les articles 5, 50, 51, 52, 53 et 54 de l'arrêté royal du 10 avril 2014.

Le point 1° de l'article 122 punit l'employeur qui n'a pas pris les mesures de prévention primaires (qui éliminent le danger), secondaires (qui préviennent la survenance du dommage lorsque le danger n'a pas pu être éliminé) et tertiaires (qui limitent le dommage qui n'a pas pu être prévenu) suite à l'analyse des risques générale réalisée *a priori*. Le point 2° le sanctionne également lorsqu'il ne tient pas compte du fait que ses travailleurs entrent en contact avec des tiers lorsqu'il prend ces mesures de prévention.

Sur la base du point 3°, l'employeur est punissable s'il ne prend pas les mesures de prévention appropriées pour éliminer le danger découlant d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté ou pour limiter le dommage qui en découle. De même, il est punissable s'il ne prend pas les mesures appropriées lorsque des actes de violence et de harcèlement moral ou sexuel au travail sont portés à sa connaissance, que se soit dans le cadre d'une demande d'intervention individuelle du travailleur ou en dehors de l'utilisation de cette procédure interne (point 4).

Le point 5° prévoit de le sanctionner s'il ne prend pas les mesures conservatoires nécessaires lorsque cela s'impose vu la gravité des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail (dont il prend

(waarvan hij in kennis wordt gesteld in het kader van de interne procedure of erbuiten).

Volgens de punten 6° en 7°, kan de werkgever, die geen procedures vaststelt, die bestemd zijn voor de werknemers, die menen schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's, en die hen in staat stellen het voordeel van een interventie te genieten of die maatregelen vaststelt zonder de door de Koning vastgestelde bepalingen te respecteren, bestraft worden.

Volgens punt 8° moet de werkgever toezien op de begeleiding van de wedertewerkstelling van de werknemers die menen schade ondervonden te hebben ten gevolge van psychosociale risico's op het werk.

Hij kan bestraft worden indien hij er niet op toeziet dat de werknemers die, bij de uitvoering van hun werk, het voorwerp zijn geweest van een daad van geweld, gepleegd door derden die zich op de arbeidsplaats bevinden, een passende psychologische ondersteuning krijgen volgens de modaliteiten bepaald door de wet (punt 9°).

De werkgever is gehouden de verplichtingen te bepalen van de hiërarchische lijn inzake de preventie van psychosociale risico's op het werk (punt 10°). Bovendien, dient hij eveneens de nodige maatregelen te treffen opdat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn en de leden van het comité voor preventie en bescherming op het werk de in de wetgeving bepaalde opleiding en informatie zouden krijgen (punten 11° en 12°).

Deze verplichtingen worden bestraft met een sanctie van niveau 3 zoals voorzien in het nieuwe artikel 121 gewijd aan de risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het werk. Met name, de preventiemaatregelen zoals bedoeld in artikel 122 en de verplichtingen die eruit voortvloeien, zijn genomen op basis van de analyse van de psychosociale risico's.

Artikel 122 voorziet eveneens dat de inbreuken, bedoeld in de punten 4° en 5°, bestraft worden met een sanctie van niveau 4 wanneer ze voor een werknemer gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad zoals bijvoorbeeld inbreuken inzake gezondheid en veiligheid die een letsel hebben veroorzaakt.

Artikel 10

Artikel 10 van het wetsontwerp voegt een nieuw artikel 122/1 in het Sociaal Strafwetboek in. Deze bepaling neemt de verplichtingen over die de artikelen 32/2, § 3, tweede en vijfde lid en 32sexiesdecies, tweede lid, van

connaissance dans le cadre de la procédure interne ou en dehors).

Suivant les points 6° et 7°, l'employeur pourra être puni s'il n'établit pas des procédures destinées aux travailleurs qui estiment subir un dommage du fait des risques psychosociaux, leur permettant de bénéficier d'une intervention ou s'il met en place ces mesures sans respecter les modalités déterminées par la loi.

Suivant le point 8°, l'employeur doit veiller à accompagner le retour au travail des travailleurs qui estiment avoir subi des dommages découlant de risques psychosociaux au travail.

Il peut être sanctionné s'il ne veille pas à ce que les travailleurs, qui, lors de l'exécution de leur travail, ont été l'objet d'un acte de violence commis par des tiers qui se trouvent sur les lieux de travail, reçoivent un soutien psychologique approprié selon les modalités déterminées par la loi (point 9°).

L'employeur est obligé de définir les obligations de la ligne hiérarchique dans la prévention des risques psychosociaux (point 10°). Par ailleurs, il doit également prendre les mesures nécessaires pour que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité pour la prévention et la protection au travail reçoivent la formation et les informations définies dans la législation (points 11° et 12°).

Ces obligations sont sanctionnées d'une sanction de niveau 3 comme le prévoit le nouvel article 121 consacré à l'analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail. En effet, les mesures de prévention visées par l'article 122 et les obligations qui en découlent sont prises sur la base de l'analyse de risques psychosociaux.

L'article 122 prévoit également que les infractions visées aux points 4° et 5° sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail à l'instar des infractions en matière de santé et de sécurité ayant causé une lésion.

Article 10

L'article 10 du projet de loi introduit un nouvel article 122/1 dans le Code pénal social. Cette disposition reprend les obligations que les articles 32/2, § 3, alinéas 2 et 5 et 32sexiesdecies, alinéa 2, de la loi du

de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de artikelen 10, tweede lid, 20, 21, 22, 30, 31, 40, 44 en 45 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk, opleggen aan de werkgever in verband met de procedures tot verzoek van een formele psychosociale interventie.

Het punt 1° betreft het verzoek tot formele psychosociale interventie met een hoofdzakelijk collectief karakter. Door dit verzoek is de werkgever gehouden om geschikte preventiemaatregelen te nemen. Dit punt sanctioneert de werkgever die de procedureregels, die door de Koning worden vastgesteld in het kader van deze verzoeksprocedure, niet respecteert.

Het punt 2° betreft het verzoek tot formele psychosociale interventie met een hoofdzakelijk individueel karakter of voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk. De werkgever is strafbaar wanneer hij de door de Koning vastgestelde procedureregels in het kader van deze verzoeksprocedure niet respecteert.

Het punt 3° behandelt specifiek het verzoek tot formele psychosociale interventie voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk. De behandeling van van dit verzoek verloopt op dezelfde manier als de behandeling van de verzoeken met een hoofdzakelijk individueel karakter, maar vertoont enkele bijkomende bijzonderheden. De werkgever is eveneens strafbaar wanneer hij de door de Koning vastgestelde verplichtingen in het kader van dit specifiek verzoek niet respecteert.

In het kader van het onderzoek van het verzoek tot formele psychosociale interventie met een hoofdzakelijk individueel karakter of voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk, maakt de preventieadviseur een schriftelijk advies over aan de werkgever betreffende de resultaten van het objectief onderzoek van het verzoek, dat een analyse van de specifieke arbeidssituatie en voorstellen voor collectieve en individuele maatregelen bevat. Indien hij het noodzakelijk acht met het oog op de toepassing van de preventiemaatregelen, bezorgt de werkgever aan de leden van de hiërarchische lijn van de verzoeker, de elementen van het advies die noodzakelijk zijn om deze doelstelling te bereiken. Door het punt 4° is de werkgever strafbaar wanneer hij deze informatie meedeelt, zonder dat dit noodzakelijk is.

Wat betreft de naleving van de procedureregels betreffende de verzoeken tot formele psychosociale interventie, is een sanctie van niveau 3 dienstig om de

4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et les articles 10, alinéa 2, 20, 21, 22, 30, 31, 40, 44 et 45 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail imposent à l'employeur en ce qui concerne les procédures de demande d'intervention psychosociale formelle.

Le point 1° vise la demande d'intervention psychosociale formelle à caractère principalement collectif. Suite à cette demande, l'employeur est tenu de prendre les mesures de prévention appropriées. Ce point sanctionne l'employeur qui ne respecte pas les modalités de procédure déterminées par le Roi relatives à cette procédure de demande.

Le point 2° concerne la demande d'intervention psychosociale formelle à caractère principalement individuel ou pour des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail. L'employeur est punissable s'il ne respecte pas les modalités de procédure déterminées par le Roi dans le cadre de cette procédure de demande.

Le point 3° a trait spécifiquement à la demande d'intervention psychosociale formelle pour des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail. Le traitement de cette demande se déroule de la même manière que le traitement des demandes à caractère principalement individuel mais présente quelques particularités supplémentaires. L'employeur est également punissable s'il ne respecte pas les obligations déterminées par le Roi relatives à cette demande spécifique.

Dans le cadre de l'examen de la demande d'intervention psychosociale formelle à caractère principalement individuel ou pour des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail, le conseiller en prévention transmet à l'employeur un avis écrit portant sur les résultats de l'examen impartial de la demande et contenant l'analyse de la situation de travail spécifique et des propositions de mesures collectives et individuelles. S'il l'estime nécessaire en vue de l'application des mesures de prévention, l'employeur remet aux membres de la ligne hiérarchique du demandeur, les éléments de l'avis nécessaires pour atteindre cet objectif. Suivant le point 4, l'employeur est punissable s'il communique cette information sans que cela soit nécessaire.

S'agissant du respect des modalités de procédure relatives aux demandes d'intervention psychosociale formelle, une sanction de niveau 3 est utile pour

strafbare feiten te bestraffen. Er werd ook gekozen voor dit niveau van sanctie omwille van de coherentie met de artikelen 121 en 122.

In het kader van een verzoek tot formele psychosociale interventie met een hoofdzakelijk individueel karakter of voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk, is de werkgever gehouden passende preventiemaatregelen te treffen om een einde te maken aan de schade geleden door de werknemer die het verzoek heeft ingediend, voor zover hij een impact heeft op het gevaar. Wanneer hij dit niet doet en de inbreuk heeft gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg gehad voor de werknemer, zal de werkgever worden bestraft met een sanctie van niveau 4, zoals de inbreuken op de gezondheid en de veiligheid met een letsel tot gevolg.

Artikel 11

Artikel 11 van het wetsontwerp voert een artikel 122/2 in het Sociaal Strafwetboek in. Deze bepaling omvat de strafbaarstellingen die de werkgever bestraffen die de verplichtingen niet naleeft die opgenomen zijn in artikel 32*sexies*, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 en artikel 55 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's in verband met de aanwijzing van een preventieadviseur psychosociale aspecten, de procedure van de aanwijzing en de keuze van de adviseur. Dit artikel veroorzaakt dus de verschillende stappen in de procedure tot aanwijzing van de gespecialiseerde preventieadviseur.

De strafbaarstellingen die artikel 122/2 omvat, gaan vergezeld met een sanctie van niveau 3 net als de sanctie die de feiten bedoeld in artikel 121, 122 en 122/1 bestraft. De aanwijzing van een preventieadviseur is verplicht. Een sanctie van niveau 3 is noodzakelijk om deze feiten te beteugelen. De taak van de preventieadviseur psychosociale aspecten is inderdaad essentieel omdat hij bevoegd is om de werkgever bij te staan bij de preventie van het geheel van de psychosociale risico's op het werk, waaronder de behandeling van de verzoeken tot psychosociale interventie van de werknemers.

Artikel 12

Artikel 12 voert een nieuw artikel 122/3 in het Sociaal Strafwetboek in. Dit artikel bundelt de verplichtingen die op de werkgever rusten met betrekking tot de keuze van de vertrouwenspersoon, de procedure van de aanwijzing van de vertrouwenspersoon en de procedure van de verwijdering van de vertrouwenspersoon uit zijn functie. Deze bepalingen worden voorgeschreven in artikel

appréhender les faits infractionnels. Ce niveau de sanction est également choisi par souci de cohérence avec les articles 121 et 122.

Dans le cadre d'une demande d'intervention psychosociale formelle à caractère principalement individuel ou pour des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail, l'employeur est tenu de prendre les mesures de prévention appropriées pour mettre fin au dommage subi par le travailleur qui a introduit la demande, dans la mesure où il a un impact sur le danger. S'il ne le fait pas et que l'infraction a eu comme conséquence pour le travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail, l'employeur sera puni d'une sanction de niveau 4 à l'instar des infractions en matière de santé et de sécurité ayant causé une lésion.

Article 11

L'article 11 du projet de loi introduit un article 122/2 dans le Code pénal social. Cette disposition comporte des incriminations qui sanctionnent l'employeur qui n'a pas respecté les obligations prescrites par l'article 32*sexies*, § 1er, de la loi du 4 août 1996 et par l'article 55 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail en ce qui concerne la désignation du conseiller en prévention aspects psychosociaux, la procédure de désignation et le choix de ce conseiller. Cet article incrimine donc les différentes étapes de la procédure de désignation du conseiller en prévention spécialisé.

Les incriminations que comporte l'article 122/2 sont assorties d'une sanction de niveau 3 à l'instar de la sanction punissant les faits visés à l'article 121, 122 et 122/1. La désignation du conseiller en prévention est obligatoire. Une sanction de niveau 3 est nécessaire pour réprimer ces faits. En effet, la mission du conseiller en prévention aspects psychosociaux est essentielle puisqu'il est compétent pour assister l'employeur pour la prévention de l'ensemble des risques psychosociaux au travail, dont la gestion des demandes d'intervention psychosociale des travailleurs.

Article 12

L'article 12 introduit un nouvel article 122/3 dans le Code pénal social. Cet article rassemble les obligations qui pèsent sur l'employeur en ce qui concerne le choix d'une personne de confiance, la procédure de désignation de la personne de confiance et la procédure d'écartement de la personne de confiance. Ces dispositions sont prescrites à l'article 32*sexies*, § 2, de la loi du

32sexies, § 2 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, alsook door de artikelen 59 en 60 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk.

Een sanctie van niveau 2 is voldoende om de strafbaarstellingen omschreven in artikel 122/3 te sanctioneren. De vertrouwenspersoon is inderdaad bevoegd voor alle psychosociale risico's op het werk maar dan enkel voor wat het informele luik betreft. De aanstelling van een vertrouwenspersoon is niet verplicht.

Artikel 13

Iedere vertrouwenspersoon is er toe gehouden een opleiding te volgen tot het verwerven van de kennis en vaardigheden beschreven in het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk. De instellingen of de werkgevers die de vorming organiseren dienen te beantwoorden aan de criteria die zijn gedefinieerd in het koninklijk besluit.

Het nieuwe artikel 122/4 van het Sociaal Strafwetboek sanctioneert de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, of de instelling die een vorming organiseert zonder te voldoen aan de door de Koning bepaalde voorwaarden.

Artikel 122/4 is voorzien van een sanctie van niveau 2 zoals artikel 122/3.

Artikel 14

Artikel 14 van het wetsontwerp neemt de andere verplichtingen inzake de preventie van psychosociale risico's op het werk over in een nieuw artikel 122/5. Deze verplichtingen maakten reeds gedeeltelijk het voorwerp uit van het oude artikel 122. Artikel 122/5 vervolledigt de beschrijving van deze verplichtingen, in overeenstemming met de nieuwe wettelijke bepalingen.

Het artikel is onderverdeeld in drie paragrafen.

De eerste paragraaf heeft betrekking op de preventie-maatregelen die de werkgever moet nemen binnen zijn onderneming (zie artikel 122, 1° en 2° van het Sociaal Strafwetboek) tengevolge van de risicoanalyse *a priori* (artikel 121, 1° en 2°). Artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk verplicht de werkgever deze te opnieuw te onderzoeken bij elke wijziging die de blootstelling van werknemers aan psychosociale risico's op het werk kan beïnvloeden. Deze bepaling legt tevens

4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail ainsi qu'aux articles 59 et 60 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail.

Une sanction de niveau 2 est suffisante pour appréhender les incriminations décrites à l'article 122/3. En effet, la personne de confiance est compétente pour tous les risques psychosociaux au travail, mais uniquement pour le volet informel. Sa désignation n'est en outre pas obligatoire.

Article 13

Chaque personne de confiance est tenue de suivre une formation portant sur l'acquisition de connaissances et de compétences décrites dans l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail. Les institutions ou les employeurs qui organisent la formation doivent répondre à certains critères définis par l'arrêté royal.

Le nouvel article 122/4 du Code pénal social sanctionne l'employeur, son préposé ou son mandataire, ou l'institution qui organise une formation sans satisfaire aux conditions déterminées par le Roi.

L'article 122/4 est assorti d'une sanction de niveau 2 à l'instar de l'article 122/3.

Article 14

L'article 14 du projet de loi reprend les autres obligations en matière de prévention des risques psychosociaux au travail dans un nouvel article 122/5. Ces obligations étaient déjà partiellement visées par l'ancien article 122. L'article 122/5 complète cette description en conformité avec les nouvelles dispositions légales.

L'article est divisé en trois paragraphes.

Le paragraphe 1er porte sur les mesures de prévention que l'employeur doit prendre au sein de son entreprise (voyez article 122, 1° et 2° du Code pénal social) suite à l'analyse des risques *a priori* (article 121, 1° et 2°). L'article 8 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail oblige l'employeur à réexaminer celles-ci lors de tout changement pouvant affecter l'exposition des travailleurs aux risques psychosociaux au travail. Cette disposition impose également à l'employeur d'évaluer au moins une

aan de werkgever op om minstens eenmaal per jaar deze preventiemaatregelen te evalueren. Het Koninklijk Besluit bepaalt de nadere regels van deze evaluatie.

De eerste paragraaf heeft tevens betrekking op het register van feiten van derden. De werkgever moet bijzondere aandacht besteden aan de maatregelen die moeten getroffen worden ten voordele van de werknemers die met derden in contact komen. Opdat de werkgever een globaal zicht zou hebben op de onrechtmatige gedragingen vanwege derden, voorziet artikel 5 van het Koninklijk Besluit in het bijhouden van een register van feiten van derden.

De eerste paragraaf sanctioneert aldus de werkgever die de preventiemaatregelen niet opnieuw onderzoekt, die deze preventiemaatregelen niet evalueert of deze niet evalueert rekening houdend met de door de Koning vastgestelde elementen. Hij kan eveneens bestraft worden wanneer hij het register van feiten van derden niet bijhoudt volgens de nadere regels bepaald door de Koning. Betrekking hebbend op preventiemaatregelen en op het register aan de werknemers toelatend om verklaringen te doen betreffende daden van geweld, pesten of ongewenst seksueel gedrag op het werk, worden deze gedragingen bestraft met een sanctie van niveau 3 zoals in artikel 122 van het Sociaal Strafwetboek.

Paragraaf 2 herneemt de inbreuken met een middelmatige ernst, vergezeld van een sanctie van niveau 2. Artikel 122/5, § 2, bestraft bijvoorbeeld de werkgever die nagelaten heeft het advies van het comité voor preventie en bescherming op het werk te vragen over de collectieve preventiemaatregelen bepaald door de Koning, die niet het advies vraagt van de preventieadviseur psychosociale aspecten alvorens de door de Koning bedoelde preventiemaatregelen te nemen, die niet de door de Koning bepaalde voorwaarden inzake het bijhouden van en de toegang tot het register van feiten van derden respecteert enz.. Deze feiten zijn hernomen in de artikelen 4, 5, 7, 8, 11, 12, 50, 52, 57, 58 van het Koninklijk Besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk.

Paragraaf 3 bevat de inbreuken die worden bestraft met een sanctie van niveau 1. Met deze paragraaf is de werkgever strafbaar die zijn verplichtingen niet is nagekomen om bepaalde formaliteiten te vervullen of bepaalde bekendmakingen te verrichten. De werkgever kan bestraft worden wanneer hij de resultaten van de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk en de preventiemaatregelen die eruit voortvloeien niet opneemt in het globaal preventieplan en desgevallend in het jaarlijks actieplan. Er kan hem eveneens een administratieve geldboete worden opgelegd wanneer

fois par an ces mesures de prévention. L'arrêté royal détermine les modalités de cette évaluation.

Le § 1er se réfère aussi au registre de faits de tiers. L'employeur doit consacrer une attention particulière aux mesures qui doivent être prises au bénéfice des travailleurs en contact avec des tiers. Afin d'aider l'employeur à avoir une vision globale des problématiques de comportements abusifs de la part des tiers, l'article 5 de l'arrêté royal prévoit qu'un registre de faits de tiers soit tenu à jour.

Le § 1er sanctionne ainsi l'employeur qui ne procède pas à un réexamen des mesures de prévention, qui n'évalue pas ces mesures ou qui les évalue en ne respectant pas les modalités prescrites par le Roi. Il peut également être puni s'il ne tient pas le registre de faits de tiers selon les modalités fixées par le Roi. Ayant trait aux mesures de prévention et au registre permettant aux travailleurs de faire des déclarations concernant des faits de violence et de harcèlement moral ou sexuel, ces incriminations sont assorties d'une sanction de niveau 3 à l'instar de l'article 122 du Code pénal social.

Le § 2 reprend des infractions de gravité moyenne assorties d'une sanction de niveau 2. Par exemple, l'article 122/5, § 2, sanctionne l'employeur qui a omis de demander l'avis du comité pour la prévention et la protection au travail sur les mesures de prévention collectives déterminées par le Roi, ne demande pas l'avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux avant de prendre les mesures de prévention visées par le Roi, ne respecte pas les conditions de tenue et d'accès du registre de faits de tiers, telles que déterminées par le Roi, etc. Ces faits sont repris aux articles 4, 5, 7, 8, 11, 12, 50, 52, 57, 58, de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail.

Le § 3 comporte des infractions punies d'une sanction de niveau 1. Avec ce paragraphe, l'employeur est punissable s'il n'a pas respecté ses obligations d'accomplir certaines formalités ou d'effectuer certaines notifications. L'employeur peut être puni s'il n'intègre pas au plan global de prévention et au plan d'action annuel les résultats de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail et les mesures de prévention qui en découlent. De même, une amende administrative pourra lui être infligée s'il ne communique pas, en cas de changement de service externe de prévention et

hij, bij verandering van externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, de coördinaten van de nieuwe externe dienst niet meedeelt op verzoek van de preventieadviseur psychosociale aspecten bij wie het individuele verzoek werd ingediend (artikelen 9 en 36 van het Koninklijk Besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk.).

Artikel 15

Artikel 15 van het wetsontwerp neemt artikel 126 van het Sociaal Strafwetboek over. Deze bepaling brengt geen enkele wijziging aan op het vlak van de inhoud van de strafbaarstellingen. Het brengt in de Nederlandstalige versie van artikel 126 taalkundige verbeteringen aan. De terminologie die opgenomen is in deze bepaling, verwijst voortaan naar de terminologie die gebruikt wordt in de arbeidswet van 16 maart 1971. Dit laat toe de inbreuken te verduidelijken.

Er wordt rekening gehouden met de opmerking die de Adviesraad van het sociaal strafrecht in zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 geformuleerd heeft in verband met de in de Franstalige evenals in de Nederlandstalige versie gebruikte terminologie van artikel 126 van het Sociaal Strafwetboek ("werkneemster" in plaats van "werknemer").

Als gevolg van de wijziging van artikel 35 van het koninklijk besluit van 28 mei 2003 betreffende het gezondheidstoezicht op de werknemers door het koninklijk besluit van 24 april 2014 tot wijziging van diverse bepalingen inzake welzijn op het werk die de duur van de termijn om het medisch onderzoek bij werkhervatting uit te voeren wijzigt (deze gaat van acht naar tien werkdagen), is het aangewezen om eveneens de in het ontworpen artikel 126, 4° vastgestelde termijn aan te passen.

Artikel 16

Artikel 16 van het wetsontwerp voert een nieuwe afdeling 3/1 in in Hoofdstuk 1 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek. Deze nieuwe afdeling groepeerde de artikelen 127 tot 133 van het Sociaal Strafwetboek. Deze artikelen maakten voorheen deel uit van afdeling 3, die betrekking had op gezondheid en veiligheid op het werk en die voortaan de artikelen 123 tot 126 omvat.

In zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 stelt de Adviesraad van het sociaal strafrecht voor om de titel van de nieuwe afdeling "Welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk" te vervangen door een passendere titel, gelet op het feit dat de twee vorige

de protection au travail, les coordonnées du nouveau service externe, à la demande du conseiller en prévention aspects psychosociaux auprès de qui la demande individuelle a été introduite (articles 9 et 36 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail).

Article 15

L'article 15 du projet de loi reprend l'article 126 du Code pénal social. Cette disposition n'apporte aucune modification sur le contenu des incriminations. Elle apporte des corrections de linguistique dans la version néerlandaise de l'article 126. Les termes repris dans cette disposition font désormais référence aux termes utilisés dans la loi du 16 mars 1971 sur le travail, ce qui permet de clarifier les infractions.

Il est tenu compte de la remarque que soulève le Conseil consultatif du droit pénal social dans son avis n° 2013/003 du 26 juin 2013 au sujet de la terminologie utilisée dans la version française ainsi que dans la version néerlandaise de l'article 126 du Code pénal social ("travailleuse" au lieu de "travailleur").

Suite à la modification de l'article 35 de l'arrêté royal du 28 mai 2003 relatif à la surveillance de la santé des travailleurs par l'arrêté royal du 24 avril 2014 modifiant diverses dispositions dans le cadre du bien-être au travail qui modifie la durée du délai pour effectuer l'examen médical de reprise du travail (il passe de huit à dix jours ouvrables,) il convient d'adapter également le délai indiqué dans l'article 126, 4° en projet.

Article 16

L'article 16 du projet de loi insère une nouvelle section 3/1 dans le Chapitre 1er du Livre 2 du Code pénal social. Cette nouvelle section regroupe les articles 127 à 133 du Code pénal social. Ces articles faisaient précédemment partie de la section 3 qui concernaient la santé et la sécurité au travail et qui rassemble désormais les articles 123 à 126.

Dans son avis n° 2013/003 du 26 juin 2013, le Conseil consultatif du droit pénal social propose de remplacer l'intitulé de cette nouvelle section "le bien-être lors de l'exécution de leur travail" par un intitulé plus approprié étant donné que les deux sections précédentes du

afdelingen van het Sociaal Strafwetboek eveneens betrekking hebben op het welzijn. Hij stelt voor om deze titel te vervangen door de volgende titel: "Andere inbreuken betreffende het welzijn van de werknemers". Er wordt rekening gehouden met deze opmerking.

Artikel 17

Artikel 17 van het wetsontwerp heft het oude artikel 127 van het Sociaal Strafwetboek op en vervangt deze bepaling door het oude artikel 128 dat wordt herschreven door het wetsontwerp.

Artikel 127 bestraft de verplichtingen die op de werkgever rusten in verband met de werken die verboden zijn voor de werknemers bedoeld in de arbeidswet van 16 maart 1971. De arbeidswet van 16 maart 1971 werd op dit punt gewijzigd door de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen. Deze wet heeft de verboden ten aanzien van werknemers afgeschaft, omdat zij strijdig waren met drie Europese richtlijnen op het vlak van gelijke behandeling. België heeft de I.A.O.-conventie betreffende de tewerkstelling van vrouwen aan ondergrondse werken, in de verschillende categorieën van mijnen opgezegd. De voormelde wet van 28 april 2010 heeft dus de intern Belgische arbeidsrechtelijke bepalingen die de omzetting van de conventie nr. 45 verzekerden, afgeschaft om zich in overeenstemming te brengen met de Europese teksten.

Artikel 17 neemt het oude artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek over en vervolledigt het.

Artikel 128 stemde overeen met artikel 81, 1°, van de wet van 4 augustus 1996. De wetgever heeft nagelaten de strafbaarstelling die opgenomen was in punt 2° van artikel 81, in te voegen in het Sociaal Strafwetboek. Artikel 127, 2° neemt deze strafbaarstelling over. Deze bepaling bestraft dus de personen die niet behoren tot het personeel van de werkgever die de opdrachten die hen in toepassing van de voormelde wet van 4 augustus 1996 worden toevertrouwd, uitoefenen in strijd met de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan of die deze opdrachten niet uitoefenen volgens de voorwaarden en nadere regels bepaald door deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Artikel 18

Artikel 18 voegt een nieuwe strafbepaling in in artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek. Artikel 128 neemt op die manier de inbreuken over die gedefinieerd werden in artikel 82, 1° tot 3°, van de wet van 4 augustus 1996. Dit artikel werd opgeheven door de wet van 6 juni 2010.

Code pénal social concernant également le bien-être. Il propose de le remplacer par l'intitulé suivant "Autres infractions relatives au bien-être des travailleurs". Il est tenu compte de cette remarque.

Article 17

L'article 17 du projet de loi supprime l'ancien article 127 du Code pénal social et remplace cette disposition par l'ancien article 128 qui est remanié par le projet de loi.

L'article 127 sanctionnait les obligations qui pèsent sur l'employeur en ce qui concerne les travaux interdits aux travailleuses visées par la loi du 16 mars 1971 sur le travail. La loi du 16 mars 1971 a été modifiée sur ce point par la loi portant des dispositions diverses du 28 avril 2010. Cette loi a supprimé les interdictions à l'égard des travailleuses car elles étaient contraires aux trois directives européennes en matière d'égalité de traitement. La Belgique a dénoncé la Convention n°45 de l'O.I.T. concernant l'emploi des femmes aux travaux souterrains, dans les mines de toutes catégories. La loi précitée du 28 avril 2010 a donc supprimé les dispositions internes belges du travail qui assuraient la transposition de la Convention n° 45 afin de se mettre en conformité avec les instruments européens.

L'article 17 reprend l'ancien article 128 du Code pénal social tout en le complétant.

L'ancien article 128 correspondait à l'article 81, 1°, de la loi du 4 août 1996. Le législateur a omis d'insérer l'incrimination prescrite au point 2° de l'article 81 dans le Code pénal social. L'article 127, 2° reprend celle-ci. Cette disposition punit donc les personnes n'appartenant pas au personnel de l'employeur qui exécutent les missions qui leur sont confiées en application de la loi précitée du 4 août 1996, contrairement aux dispositions de cette loi et de ses arrêtés d'exécution ou qui n'exécutent pas ces missions conformément aux conditions et modalités prescrites par cette loi et ses arrêtés d'exécution.

Article 18

L'article 18 insère une nouvelle disposition pénale à l'article 128 du Code pénal social. L'article 128 reprend ainsi les infractions définies à l'article 82, 1° à 3°, de la loi du 4 août 1996, abrogé par la loi du 6 juin 2010.

Het nieuwe artikel 128 bestraft de werkgever die de verplichtingen niet heeft nageleefd die de wet van 4 augustus 1996 hem oplegt in verband met de oprichting en de werking van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk. De werkgever zal dus kunnen vervolgd worden als hij geen Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk opricht, als hij de werking van deze Dienst verhindert, of als hij de uitoefening van de opdrachten van deze Dienst belemmert.

In zijn advies nr. 56 108/1 verduidelijkt de Raad van State dat “het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf. Het verdient aanbeveling om met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting. Dit geldt eveneens voor de gevallen waarin de regel wordt ingevoerd of afgeschaft dat de (strafrechtelijke) geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.”

Omwille van de coherentie is de in artikel 128 bedoelde sanctie hoger dan de sanctie die voorzien was in het oude artikel 82, 1° van de wet van 4 augustus 1996. Op deze manier schrijft de inbreuk zich perfect in in de logica van het Sociaal Strafwetboek rekening houdend met de andere sanctieniveaus. Daarom neemt de tekst niet de vermenigvuldigingsregel van de geldboete over.

Artikel 19

Artikel 19 van het wetsontwerp neemt het oude artikel 129 van het Sociaal Strafwetboek over, maar wijzigt de titel van dit artikel evenals de strafbare personen.

Het nieuwe artikel 129 bestraft de ondernemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikel 7, § § 1 en 2 van de wet van 4 augustus 1996. Deze bepaling was opgenomen in artikel 83 van de wet van 4 augustus 1996, dat opgeheven is door de wet van 6 juni 2010. Het oude artikel 129 bestraft echter de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, en niet de ondernemer. Het nieuwe artikel 129 bestraft voortaan de ondernemer.

De titel van artikel 129 wordt gewijzigd in overeenstemming met de bepalingen van hoofdstuk III van de wet van 4 augustus 1996 dat de bijzondere bepalingen met betrekking tot de tewerkstelling op eenzelfde arbeidsplaats of op aanpalende of naburige arbeidsplaatsen overneemt en dat artikel 7 omvat.

Le nouvel article 128 sanctionne l'employeur qui n'a pas respecté les obligations que la loi du 4 août 1996 lui impose en ce qui concerne la création et le fonctionnement du Service interne pour la Prévention et la Protection au travail. L'employeur pourra donc être poursuivi s'il n'institue pas de Service interne pour la Prévention et la Protection au travail, s'il empêche le fonctionnement de ce Service ou s'il entrave l'exercice des missions de ce Service.

Dans son avis n° 56 108/1, le Conseil d'État précise que “le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l'infraction. Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité. Cette observation s'applique également aux cas dans lesquels la règle qui prévoit que l'amende (pénale) est multipliée par le nombre de travailleurs concernés est instaurée ou supprimée.”

Par souci de cohérence, la sanction visée à l'article 128 est plus élevée que la sanction prévue par l'ancien article 82, 1°, de la loi du 4 août 1996. De telle manière, l'infraction s'inscrit parfaitement dans la logique du Code pénal social eu égard aux autres niveaux de sanction. C'est la raison pour laquelle le texte ne reprend pas la règle de multiplication de l'amende.

Article 19

L'article 19 du projet de loi reprend l'ancien article 129 du Code pénal tout en modifiant le titre de l'article ainsi que les personnes punissables.

Le nouvel article 129 punit l'entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 7, § § 1er et 2 de la loi du 4 août 1996. Cette disposition était prescrite à l'article 83 de la loi du 4 août 1996, abrogé par la loi du 6 juin 2010. Cependant, l'ancien article 129 punissait l'employeur, son préposé ou son mandataire et non l'entrepreneur. Le nouvel article 129 punit désormais l'entrepreneur.

Le titre de l'article 129 est modifié conformément au prescrit du Chapitre III de la loi du 4 août 1996 qui reprend les dispositions particulières relatives à l'occupation sur un même lieu de travail ou sur des lieux de travail adjacents ou voisins et qui contient l'article 7.

Artikel 20

Artikel 20 van het wetsontwerp neemt het oude artikel 130 van het Sociaal Strafwetboek over en wijzigt de titel ervan.

Artikel 130 stemt overeen met de inhoud van de artikelen 84 en 85 van de wet van 4 augustus 1996. Deze artikelen zijn opgeheven sinds de inwerkingtreding van de wet van 6 juni 2010.

De strafbepalingen die artikel 130 omvat, bestraffen het niet-naleven van de verplichtingen die opgenomen zijn in de artikelen 9, 10, 12ter en 12^{quater} van de wet van 4 augustus 1996. Deze artikelen maken deel uit van hoofdstuk IV van de wet van 4 augustus 1996 dat gewijzigd is aan de werkzaamheden uitgevoerd door ondernemingen van buitenaf of door uitzendkrachten. De titel van artikel 130 wordt dus gewijzigd om overeen te stemmen met de titel van hoofdstuk IV.

Artikel 21

Artikel 21 van het wetsontwerp vervangt artikel 131 van het Sociaal Strafwetboek door een nieuw artikel dat de strafbepaling die opgenomen was in artikel 86 van de wet van 4 augustus 1996, overneemt. De wet van 6 juni 2010 heeft deze bepaling opgeheven, maar heeft nagelaten deze in te voegen in het Sociaal Strafwetboek.

Het nieuwe artikel 131 bestraft het niet-naleven van de verplichtingen in verband met de werkzaamheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen in de fase van het ontwerp van het bouwwerk.

Artikel 22

Artikel 22 van het wetsontwerp voegt in een nieuw artikel 132 de strafbepalingen bedoeld in de artikelen 131 en 132 van het Sociaal Strafwetboek in. Deze artikelen stemmen overeen met de inhoud van de artikelen 87 en 88 van de wet van 4 augustus 1996. Deze bepaling neemt eveneens de inhoud over van artikel 11 van de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. Artikel 11 van de voormelde wet wijzigt artikel 131 van het Sociaal Strafwetboek door deze bepaling aan te vullen met de punten 9°, 10° en 11° en door in deze bepaling een nieuw lid i.v.m. de vermenigvuldigingsregel in te voegen.

De punten 1° tot 7° van het nieuwe artikel 132 stemmen overeen met de punten 1° tot 7° van artikel 131.

Article 20

L'article 20 du projet de loi reprend l'ancien article 130 du Code pénal social et en modifie l'intitulé.

L'article 130 correspond au contenu des articles 84 et 85 de la loi du 4 août 1996, abrogés depuis l'entrée en vigueur de la loi du 6 juin 2010.

Les dispositions pénales que comporte l'article 130 sanctionnent le non-respect des obligations prescrites aux articles 9, 10, 12ter et 12^{quater} de la loi du 4 août 1996. Ces articles relèvent du chapitre IV de la loi du 4 août 1996 consacré aux dispositions spécifiques concernant les travaux effectués par des entreprises extérieures ou par des travailleurs intérimaires. L'intitulé de l'article 130 est donc modifié afin de correspondre à l'intitulé du chapitre IV.

Article 21

L'article 21 du projet de loi remplace l'article 131 du Code pénal social par un nouvel article qui reprend la disposition pénale qui était prescrite par l'article 86 de la loi du 4 août 1996. La loi du 6 juin 2010 a abrogé cette disposition tout en omettant de l'insérer dans le Code pénal social.

Le nouvel article 131 sanctionne le non-respect des obligations relatives aux activités sur des chantiers temporaires ou mobiles, dans la phase du projet de l'ouvrage.

Article 22

L'article 22 du projet de loi intègre dans un nouvel article 132, les dispositions pénales visées aux articles 131 et 132 du Code pénal social. Ces articles correspondent au contenu des articles 87 et 88 de la loi du 4 août 1996. Cette disposition reprend également le contenu de l'article 11 de la loi du 27 décembre 2012 établissant l'enregistrement électronique des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles. L'article 11 de la loi précitée modifie l'article 131 du Code pénal social en complétant cette disposition par les points 9°, 10° et 11° et en y insérant un nouvel alinéa relatif à la règle de multiplication.

Les points 1° à 7° du nouvel article 132 correspondent aux points 1° à 7° de l'article 131.

Het oude artikel 132 bevindt zich in het punt 8° van het nieuwe artikel 132.

De punten 9°, 10° en 11° van het nieuwe artikel 132 nemen de inhoud van artikel 11, 1°, van de wet van 27 december 2012 over. Deze bepaling voegt in artikel 131 van het Sociaal Strafwetboek verschillende incriminaties i.v.m. het bijhouden van een registratiesysteem van de aanwezigheden van de verschillende op een tijdelijke of mobiele bouwplaats aanwezige personen in. Aangezien dit wetsontwerp de inhoud van artikel 131 van het Sociaal Strafwetboek overneemt in een nieuw artikel 132, worden de punten 9° tot 11°, die in artikel 131 ingevoegd werden door de wet van 27 december 2012, overgenomen in de punten 9° tot 11° van het nieuwe artikel 132.

Punt 12° van het nieuwe artikel 132 stemt overeen met punt 8° van artikel 131 van het Sociaal Strafwetboek.

De Franstalige versie en de Nederlandstalige versie van artikel 131, 8° van het Sociaal strafwetboek zijn verschillend. Dit gebrek aan overeenstemming heeft gevolgen voor de toerekenbaarheid van de inbreuk. Het wetsontwerp stelt dan ook voor om deze incriminatie te wijzigen teneinde alle strafbare personen correct te viseren en de verschillen in redactie tussen de twee versies weg te werken.

De nieuwe formulering van de sanctie voor de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid viseert niet alleen de coördinator(en) aangeduid door de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met de aanduiding van de coördinator, maar ook de aangestelden of lasthebbers van de aangeduide coördinator(en) waaraan de aangeduide coördinatoren opdrachten van coördinator hebben toevertrouwd.

Worden aldus geïmagineerd:

— de zelfstandige coördinator natuurlijke persoon en de eventuele rechtspersoon onder wiens naam de zelfstandige zijn opdrachten van coördinator uitvoert;

— de coördinator rechtspersoon en de zelfstandige natuurlijke persoon (bijvoorbeeld de zaakvoerder) die de opdrachten van coördinator uitvoert voor rekening van deze rechtspersoon;

— de coördinator werkgever, natuurlijke of rechtspersoon, de aangestelde van deze werkgever die de werkgever vertegenwoordigt en kan verbinden, en de werknemer waaraan deze werkgever de uitvoering van de opdrachten van coördinator toevertrouwt, wanneer deze werknemer feitelijk een aangestelde is;

L'ancien article 132 se retrouve au point 8° du nouvel article 132.

Les points 9°, 10° et 11° du nouvel article 132 reprennent le contenu de l'article 11, 1°, de la loi du 27 décembre 2012. Cette disposition insère plusieurs incriminations relatives à la tenue du système d'enregistrement des présences des différentes personnes présentes sur un chantier temporaire ou mobile dans l'article 131 du Code pénal social. Dès lors que le présent projet de loi reprend le contenu de l'article 131 du Code pénal social dans un nouvel article 132, les points 9° à 11° insérés par la loi du 27 décembre 2012 dans l'article 131 sont repris dans les points 9° à 11° du nouvel article 132.

Le point 12° du nouvel article 132 correspond au point 8° de l'article 131 du Code pénal social.

La version française et la version néerlandaise de l'article 131, 8°, du Code pénal social diffèrent. Cette discordance a des conséquences sur l'imputabilité de l'infraction. Le projet de loi propose donc de modifier cette incrimination afin de viser correctement toutes les personnes punissables et de supprimer les différences de rédaction entre les deux versions.

La nouvelle formulation de la sanction des coordinateurs en matière de sécurité et de santé vise non seulement le ou les coordinateur(s) désigné(s) par le maître d'ouvrage ou le maître d'oeuvre chargé de la désignation du coordinateur mais aussi les préposés ou mandataires du/des coordinateur(s) désigné(s) auxquels les coordinateurs désignés ont confié des missions de coordinateur.

Sont ainsi visés:

— le coordinateur indépendant personne physique et l'éventuelle personne morale sous le nom de laquelle l'indépendant exerce ses missions de coordinateur;

— le coordinateur personne morale et la personne physique indépendante (par exemple le gérant) qui exerce les missions de coordinateur pour cette personne morale;

— le coordinateur employeur, personne physique ou personne morale, le préposé de cet employeur qui représente et peut engager l'employeur et le travailleur auquel cet employeur confie l'exécution des missions de coordinateur, lorsque ce travailleur est dans les faits un préposé;

— de lasthebber van de coördinator waaraan de coördinator de uitvoering van de opdrachten van coördinator toevertrouwt.

Overigens moet men eveneens in overweging nemen dat, wanneer de opdrachtgever of de bouwdirectie werkgever de uitvoering van de opdrachten van coördinator aan één van zijn werknemers toevertrouwt, de opdrachtgever of de bouwdirectie de opdrachten van coördinator op zich neemt in de hoedanigheid van werkgever van de werknemer waaraan hij de uitvoering van de opdrachten van coördinator toevertrouwt, en dat hij dan ook moet kunnen gesanctioneerd worden in de hoedanigheid van coördinator werkgever.

Wanneer de uitvoering van de opdracht van coördinator door zijn werkgever aan een werknemer wordt toevertrouwd, moet deze werknemer niet automatisch beschouwd worden als een strafrechtelijk sanctioneerbare aangestelde. Deze werknemer zal slechts kunnen gesanctioneerd worden als hij feitelijk de voorwaarden van aangestelde vervult voor de uitvoering van de taken van coördinator.

Het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen vereist het aanstellen van één enkele coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk en van één enkele coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk, maar laat toe (zie de artikelen 8 en 19 van dit besluit) dat de coördinator kan bijgestaan worden door één of meerdere adjuncten, die voor het vervullen van hun opdrachten onderworpen zijn aan dezelfde bepalingen als de coördinator, zonder verplicht onderworpen te zijn aan alle voorwaarden om coördinator te zijn (zie artikel 62 van dit besluit). De adjuncten zijn niet onderworpen aan de verplichting van nuttige beroepservaring vereist voor de coördinatoren.

De personen waaraan feitelijk opdrachten van bijstand aan de coördinator onder de leiding en de verantwoordelijkheid van de coördinator toevertrouwd worden en die deze opdrachten uitvoeren, kunnen niet strafrechtelijk gesanctioneerd worden op basis van deze bepaling. Daarentegen kunnen de personen waaraan opdrachten van coördinator die verder gaan dan taken van bijstand aan de coördinator onder de leiding en de verantwoordelijkheid van de coördinator, toevertrouwd worden en die deze opdrachten uitvoeren, vervolgd en gesanctioneerd worden op basis van deze bepaling. De kwalificatie die aan deze personen gegeven werd (adjunct-coördinatoren, adjuncten, onderaannemers, ...), en of zij in de hoedanigheid van aangestelde of van lasthebber tussenkomen, hebben in dit verband weinig belang.

— le mandataire du coordinateur auquel le coordinateur confie l'exécution de missions de coordinateur.

Par ailleurs, il faut aussi prendre en considération que, lorsque le maître d'ouvrage ou le maître d'œuvre employeur confie l'exercice des missions de coordinateur à un de ses travailleurs, le maître d'ouvrage ou le maître d'œuvre assume les missions de coordinateur en tant qu'employeur du travailleur auquel il confie l'exécution des missions de coordinateur et doit donc pouvoir être sanctionné en qualité de coordinateur employeur.

Lorsque l'exécution de la mission de coordinateur est confiée à un travailleur par son employeur, ce travailleur ne doit pas d'office être considéré comme un préposé sanctionnable pénalement. Ce travailleur ne pourra être sanctionné que s'il remplit dans les faits les conditions de préposé pour l'accomplissement des tâches de coordinateur.

L'arrêté royal du 25 janvier 2001 concernant les chantiers temporaires ou mobiles exige de désigner un seul coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la phase projet de l'ouvrage et un seul coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la phase de réalisation de l'ouvrage mais autorise (voir articles 8 et 19 de cet arrêté) que le coordinateur puisse être assisté par un ou plusieurs adjoints, qui sont soumis pour l'accomplissement de leurs missions aux mêmes dispositions que le coordinateur, sans être obligatoirement soumis à toutes les conditions pour être coordinateur (voir article 62 de cet arrêté). Les adjoints ne sont pas soumis à l'obligation d'expérience professionnelle utile requise pour les coordinateurs.

Les personnes à qui sont confiées et qui exercent dans les faits des missions d'assistance au coordinateur sous la direction et la responsabilité du coordinateur ne peuvent pas être sanctionnées pénalement sur base de cette disposition. En revanche, les personnes à qui sont confiées et qui exercent des missions de coordinateur, qui dépassent des tâches d'assistance au coordinateur sous la direction et de la responsabilité du coordinateur, peuvent être poursuivies et sanctionnées sur base de cette disposition, peu importe la qualification ayant été donnée à ces personnes (coordinateurs adjoints, adjoints, sous-traitants, ...), qu'elles interviennent à titre de préposé ou de mandataire.

Artikel 22 van het wetsontwerp wijzigt de titel van oud artikel 131. Dit was gewijd aan het niet-naleven van de verplichtingen in verband met werkzaamheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen in de fase van “de verwezenlijking van het bouwwerk”. Het nieuwe artikel 132 verwijst naar de fase van “de verwezenlijking van het bouwwerk”, wat overeenstemt met afdeling 3 van hoofdstuk V van de wet van 4 augustus 1996 in verband met bijzondere bepalingen betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Artikel 132, tweede lid, stemt overeen met artikel 11, 2°, van de wet van 27 december 2012, dat voorziet dat de geldboete vermenigvuldigd wordt met het aantal bij de inbreuken bepaald in artikel 11, 1°, van de wet van 27 december 2012 betrokken personen.

Artikelen 23 en 24

Artikel 23 verwijst naar artikel 12 van de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. Dit artikel voegt een nieuw artikel 132/1 in het Sociaal Strafwetboek in dat eveneens een incriminatie i.v.m. het bijhouden van een registratiesysteem op een tijdelijke of mobiele bouwplaats bevat. Aangezien de inhoud van artikel 131 van het Sociaal Strafwetboek ingevoegd wordt in een nieuw artikel 132, wordt artikel 131/1, dat ingevoegd werd door de wet van 27 december 2012, artikel 132/1 in het wetsontwerp.

Artikel 24 van het ontwerp van wet heft dus het artikel 131/1 van het Sociaal Strafwetboek waarvan de inhoud in een nieuw artikel 132/1 ingevoegd wordt.

Artikel 25

Dit artikel heeft enerzijds tot doel de inbreuk die momenteel opgenomen is in artikel 15, tweede lid, van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van de werknemers tegen tabaksrook, vervangen door de wet van 28 april 2010, in het Sociaal Strafwetboek in te voegen, en anderzijds de redactie ervan te actualiseren, gelet op het feit dat voormeld artikel 15, tweede lid verwijst naar artikel 81 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, maar dat dit laatste artikel opgeheven werd door de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

L'article 22 du projet de loi modifie l'intitulé de l'ancien article 131. Celui-ci était consacré au non-respect des obligations relatives aux activités sur des chantiers temporaires ou mobiles, dans la phase de “l'exécution de l'ouvrage”. Le nouvel article 132 se réfère à la phase de “la réalisation de l'ouvrage”, ce qui correspond à la section 3 du chapitre V de la loi du 4 août 1996 relatif aux dispositions spécifiques concernant les chantiers temporaires ou mobiles.

L'article 132, alinéa 2, correspond à l'article 11, 2°, de la loi du 27 décembre 2012 qui prévoit que l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés par les infractions définies à l'article 11, 1°, de la loi du 27 décembre 2012.

Articles 23 et 24

L'article 23 se réfère à l'article 12 de la loi du 27 décembre 2012 établissant l'enregistrement électronique des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles. Cet article insère un nouvel article 132/1 dans le Code pénal social qui comporte également une incrimination relative à la tenue du système d'enregistrement des présences des différentes personnes présentes sur un chantier temporaire ou mobile. Puisque le contenu de l'article 131 du Code pénal social est intégré dans un nouvel article 132, l'article 131/1 inséré par la loi du 27 décembre 2012 devient l'article 132/1 dans le projet de loi.

L'article 24 du projet abroge par conséquent l'article 131/1 du Code pénal social dont le contenu est intégré dans un nouvel article 132/1.

Article 25

Cet article vise d'une part, à insérer dans le Code pénal social l'infraction prévue actuellement à l'article 15, alinéa 2, de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée de tabac, remplacé par la loi du 28 avril 2010 et d'autre part, à actualiser sa rédaction étant donné que l'article 15, alinéa 2 précité fait référence à l'article 81 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail mais ce dernier article a été abrogé par la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

Het nieuwe artikel 133 van het Sociaal Strafwetboek bestraft het niet-naleven door de werkgever, zijn aange- stelde of zijn lasthebber van de verplichtingen die hem opgelegd worden in Hoofdstuk 4 van voormelde wet van 22 december 2009 in verband met het rookverbod op de werkplaats en in de uitvoeringsbesluiten van de bepalingen van het voormelde hoofdstuk.

De voorziene sanctie is de sanctie van niveau 3 waar- van de inhoud omschreven wordt in artikel 101 van het Sociaal Strafwetboek.

Er wordt een sanctie van niveau 4 voorzien wanneer de inbreuk gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer.

Er wordt eveneens voorzien dat de in de artikelen 106 en 107 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bijkomende straffen door de rechter kunnen wor- den opgelegd.

Artikel 133, 1°, bestraft de in artikel 12 van voormelde wet van 22 december 2009 omschreven verplichting.

Artikel 133, 2°, bestraft de in artikel 13, eerste lid, van voormelde wet van 22 december 2009 omschreven verplichting.

Artikel 133, 3°, bestraft de in artikel 13, tweede lid, van voormelde wet van 22 december 2009 omschreven verplichting.

Artikel 133, 4°, bestraft de in artikel 13, derde lid, van voormelde wet van 22 december 2009 omschreven verplichting.

Artikel 133, 5°, bestraft de in artikel 14, eerste lid, van voormelde wet van 22 december 2009 omschreven verplichting.

Artikel 133, 6°, bestraft de in artikel 14, tweede lid, van voormelde wet van 22 december 2009 omschreven verplichting.

Artikel 133, 7°, bestraft de in artikel 14, derde lid, van voormelde wet van 22 december 2009 omschreven verplichting.

Artikel 133, 8°, bestraft de in artikel 14, vierde lid, van voormelde wet van 22 december 2009 omschreven verplichting.

In zijn advies nr. 56 108/1 verduidelijkt de Raad van State dat “het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf. Het verdient

Le nouvel article 133 du Code pénal social punit le non-respect par l’employeur, son préposé ou son man- dataire des obligations qui lui sont imposées dans le Chapitre 4 relatif à l’interdiction de fumer sur le lieu de travail de la loi précitée du 22 décembre 2009 et dans les arrêtés d’exécution des dispositions du chapitre précité.

La sanction prévue est la sanction de niveau 3, dont le contenu est détaillé à l’article 101 du Code pénal social.

Il est prévu une sanction de niveau 4 quand l’infraction a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.

Il est également prévu que les peines accessoires visées aux articles 106 et 107 du Code pénal social pourront être infligées par le juge.

L’article 133, 1°, punit l’obligation décrite à l’article 12 de la loi précitée du 22 décembre 2009.

L’article 133, 2°, punit l’obligation décrite à l’article 13, alinéa 1er, de la loi précitée du 22 décembre 2009.

L’article 133, 3°, punit l’obligation décrite à l’article 13, alinéa 2, de la loi précitée du 22 décembre 2009.

L’article 133, 4°, punit l’obligation décrite à l’article 13, alinéa 3, de la loi précitée du 22 décembre 2009.

L’article 133, 5°, punit l’obligation décrite à l’article 14, alinéa 1er, de la loi précitée du 22 décembre 2009.

L’article 133, 6°, punit l’obligation décrite à l’article 14, alinéa 2, de la loi précitée du 22 décembre 2009.

L’article 133, 7°, punit l’obligation décrite à l’article 14, alinéa 3, de la loi précitée du 22 décembre 2009.

L’article 133, 8°, punit l’obligation décrite à l’article 14, alinéa 4, de la loi précitée du 22 décembre 2009.

Dans son avis n° 56 108/1, le Conseil d’État précise que “le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être détermi- nées en fonction de la gravité de l’infraction. Concernant

aanbeveling om met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting”.

Zoals aangegeven in de memorie van toelichting, is de leidraad die de wetgever tijdens het opstellen van het Sociaal Strafwetboek gevolgd heeft om de sanctieniveaus te bepalen, ook van dienst geweest tijdens het opstellen van dit ontwerp van wet.

De sanctie van niveau 3 werd dus gekozen omwille van het parallelisme met de sanctie die in het Sociaal Strafwetboek voorzien is voor de zware inbreuken inzake veiligheid en gezondheid.

Niveau 4 werd gekozen als sanctie wanneer de inbreuk gezondheidsproblemen of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer, gelet op het feit dat het hier het sanctieniveau betreft dat krachtens het Sociaal Strafwetboek van toepassing is in gelijkaardige gevallen.

Artikel 26

Artikel 26 van het ontwerp van wet voorziet op de eerste plaats in de aanvulling van artikel 176, § 1, van het Sociaal Strafwetboek met de punt 3°.

In zijn advies nr. 1 873 van 6 november 2013 herinnert de Nationale Arbeidsraad eraan dat de in de Raad vertegenwoordigde organisaties een principeakkoord gesloten hebben over de modernisering van het wettelijke en conventionele kader inzake uitzendarbeid.

Gevolg gevend aan dit principeakkoord, heeft de Raad op 17 juli 2012 een advies nr. 1807 uitgebracht over uitzendarbeid en een collectieve arbeidsovereenkomst nr. 108 van 16 juli 2013 betreffende de tijdelijke arbeid en de uitzendarbeid gesloten.

Verwijzend naar deze instrumenten, vraagt de Raad het uitzendbureau te sanctioneren dat in de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid het aantal uitzendkrachten bedoeld in artikel 9*bis* van de wet van 24 juli 1987 niet vermeld heeft, terwijl het deze informatie wel van de gebruiker ontvangen heeft.

Artikel 26 van het ontwerp van wet voegt vervolgens in artikel 176, § 3, van het Sociaal Strafwetboek een punt 3° in. Deze bepaling bestraft de gebruiker op basis van artikel 39 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité”.

Comme indiqué dans l'exposé des motifs, le fil conducteur qu'a suivi le législateur pour déterminer les niveaux de sanctions lors de l'élaboration du Code pénal social a servi aussi lors de l'élaboration de ce projet de loi.

La sanction de niveau 3 a ainsi été choisie par parallélisme avec la sanction qui est prévue pour les infractions graves en matière de santé et de sécurité dans le Code pénal social.

Le niveau 4 a été choisi comme sanction quand l'infraction a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail étant donné qu'il s'agit du niveau de sanction applicable en vertu du Code pénal social dans pareils cas.

Article 26

L'article 26 du projet de loi prévoit tout d'abord de compléter l'article 176, § 1er, du Code pénal social par le point 3°.

Dans son avis n° 1 873 du 6 novembre 2013, le Conseil national du travail rappelle que les organisations représentées au sein du Conseil ont dégagé un accord de principe sur la modernisation du cadre réglementaire et conventionnel du travail intérimaire.

Donnant suite à cet accord de principe, le Conseil a formulé le 17 juillet 2012 un avis n° 1807 sur le travail intérimaire ainsi qu'une convention collective de travail n°108 du 16 juillet 2013 relative au travail temporaire et au travail intérimaire.

En se référant à ces instruments, le Conseil demande de sanctionner l'entreprise de travail intérimaire qui n'a pas mentionné dans le contrat de travail intérimaire le nombre d'intérimaire visé à l'article 9*bis* de la loi du 24 juillet 1987 alors qu'elle a bien reçu cette information de l'utilisateur.

L'article 26 du projet de loi insère ensuite un point 3° dans l'article 176, § 3, du Code pénal social. Cette disposition punit l'utilisateur sur la base de l'article 39 de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs.

Punt 7° van artikel 39 van de voormelde wet van 24 juli 1987 werd niet hernomen in artikel 176 van het Sociaal Strafwetboek. Deze bepaling sanctioneert de gebruiker die aan het uitzendbureau onjuiste inlichtingen verstrekt betreffende het loon van de vaste werknemers en betreffende het paritair comité waaronder hij ressorteert, strafrechtelijk. Dit gebrek aan samenwerking tussen deze twee partijen maakt een strafsanctie noodzakelijk.

In zijn advies nr. 56 108/1 geeft de Raad van State aan dat “het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf. Het verdient aanbeveling om met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting”.

De leidraad die de wetgever tijdens het opstellen van het Sociaal Strafwetboek gevolgd heeft om de sanctieniveaus te bepalen, kan hier overgenomen worden: de nieuwe punten 3° en 4° van paragraaf 1 hebben betrekking op vormverplichtingen ten laste van de werkgever. De schending van deze verplichtingen maakt lichte inbreuken uit. De straf van niveau 1 is voldoende om deze feiten te beteugelen.

Het nieuwe punt 3° van paragraaf 3 maakt een inbreuk van gemiddelde zwaarte uit. Een sanctie van niveau 2 is voldoende om de naleving te verzekeren van dit verbod dat eveneens kan geregeld worden via burgerrechtelijke weg: het geschil tussen de twee ondernemingen kan geregeld worden door middel van een burgerrechtelijke vordering in vrijwaring.

Artikel 27

Artikel 27 van het ontwerp van wet voegt in het Sociaal Strafwetboek een artikel 176/1 in. Deze bepaling herneemt het oude artikel 39*bis* van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, opgeheven door de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek. Artikel 39*bis* voorzag dat de gebruiker die inbreuk pleegt op de in artikel 19 van voormelde wet van 24 juli 1987 bedoelde bepalingen, wordt bestraft met dezelfde strafsancties als deze die zijn bepaald in de wetten krachtens welke deze bepalingen zijn vastgelegd. Artikel 176/1 bestraft de gebruiker die inbreuk heeft gepleegd op een in artikel 19 van de wet van 24 juli 1987 bedoelde bepaling. Het artikel verduidelijkt dat deze bepalingen moeten bestraft worden door een

Le point 7° de l'article 39 de la loi précitée du 24 juillet 1987 n'a pas été repris dans l'article 176 du Code pénal social. Cette disposition sanctionne pénalement l'utilisateur qui communique à l'entreprise de travail intérimaire des renseignements inexacts en ce qui concerne la rémunération des travailleurs permanents et la commission paritaire dont il relève. Ce manque de collaboration entre ces deux parties nécessite une sanction pénale.

Dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d'État indique que “le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l'infraction. Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité”.

Le fil conducteur qu'a suivi le législateur pour déterminer les niveaux de sanctions lors de l'élaboration du Code pénal social peut être repris ici: les nouveaux points 3° et 4° du paragraphe 1er concernent des obligations de forme à charge de l'employeur. La violation de ces obligations constitue des infractions légères. La peine de niveau 1 est suffisante pour réprimer ces faits.

Le nouveau point 3° du paragraphe 3 constitue une infraction de gravité moyenne. Une sanction de niveau 2 est suffisante pour assurer le respect de cette interdiction qui peut également être réglé par la voie civile: le litige entre les deux entreprises peut se régler par la voie d'une action civile en garantie.

Article 27

L'article 27 du projet de loi insère un article 176/1 dans le Code pénal social. Cette disposition reprend l'ancien article 39*bis* de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à disposition d'utilisateurs, abrogé par la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social. L'article 39*bis* prévoyait que l'utilisateur qui commet une infraction aux dispositions visées à l'article 19 de la loi précitée du 24 juillet 1987 est puni des mêmes sanctions pénales que celles déterminées dans les lois en vertu desquelles ces dispositions ont été prises. L'article 176/1 sanctionne l'utilisateur qui a commis une infraction à une disposition visée à l'article 19 de la loi du 24 juillet 1987. L'article précise que ces dispositions doivent être sanctionnées par une disposition du Livre 2 du Code pénal social et prévoit d'assimiler l'utilisateur

bepaling van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek, en voorziet dat de gebruiker gelijkgesteld wordt met de werkgever, gelet op het feit dat deze bepalingen enkel de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber bestraffen.

Deze bepaling houdt rekening met de legistische opmerking die de Adviesraad van het sociaal strafrecht formuleert in zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013. De Adviesraad is immers van mening dat deze bepaling in strijd is met het legaliteitsbeginsel, aangezien deze steunt op de techniek van strafbaarstelling door verwijzing, hetgeen de rechtspracticus of de rechtsonderhorige verplicht om verschillende regels te raadplegen om de draagwijdte van een strafbepaling te begrijpen. De Raad stelt dan ook voor om artikel 176/1 van het ontwerp opnieuw te formuleren met meer precisie en duidelijkheid.

Artikelen 28 en 29

Gelet op de huidige formulering van artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek, kan de schending van de gedragingen die omschreven worden in de artikelen 9ter, 9^{quater}, 9^{quinquies} en 9^{sexies} van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 2006 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, op basis van deze bepaling niet worden bestraft.

Het is aangewezen deze leemte te verbeteren door artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek te vervangen teneinde het aan te vullen.

Bovendien, in toepassing van de aanbeveling die de Raad van State geformuleerd heeft in zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 dat het ontwerp een volledig nazicht uit redactioneel en legistisch oogpunt behoeft, onder meer met het oog op het actualiseren van de erin opgenomen verwijzingen, is het aangewezen om de inhoud van artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek te actualiseren ingevolge de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 12 november 2013 inzake de tewerkstelling van gelegenheidswerknemers in de horecasector en van de wet van 11 november 2013 houdende diverse wijzigingen tot invoering van een nieuwe sociale en fiscale regeling voor de gelegenheidsarbeiders in de horecasector.

Artikel 181 wordt bijgevolg eveneens met dit doel aangevuld en er wordt een artikel 181/1 ingevoegd in het Sociaal Strafwetboek.

à l'employeur dès lors que ces articles punissent uniquement l'employeur, son préposé ou son mandataire.

Cette disposition tient compte de la remarque de légistique que le Conseil consultatif du droit pénal social formule dans son avis n° 2013/003 du 26 juin 2013. Le Conseil considère en effet que cette disposition est contraire au principe de la légalité dès lors que celle-ci s'appuie sur la technique de l'incrimination par renvoi, ce qui oblige le praticien ou le justiciable à consulter plusieurs normes différentes pour comprendre la portée de la disposition pénale. Le Conseil propose donc de reformuler l'article 176/1 en projet avec plus de précision et de clarté.

Articles 28 et 29

Vu le libellé actuel de l'article 181 du Code pénal social, la violation des comportements décrits aux articles 9ter, 9^{quater}, 9^{quinquies} et 9^{sexies} de l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions ne peut pas être sanctionnée sur la base de cette disposition.

Il y a lieu de corriger cette lacune en remplaçant l'article 181 du Code pénal social afin de le compléter.

En outre, en application de la recommandation du Conseil d'État formulée dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014 de soumettre le projet à un examen complet sur le plan rédactionnel et légistique, notamment afin d'actualiser les références qu'il contient, il y a lieu d'actualiser le contenu de l'article 181 du Code pénal social suite à l'entrée en vigueur de l'arrêté royal du 12 novembre 2013 relatif à l'occupation des travailleurs occasionnels dans le secteur de l'horeca et de la loi du 11 novembre 2013 portant diverses modifications en vue de l'instauration d'un nouveau système social et fiscal pour les travailleurs occasionnels dans le secteur horeca.

L'article 181 est par conséquent également complété à cette fin et un article 181/1 est inséré dans le Code pénal social.

Artikel 28

Het voorgestelde artikel 181 voorziet dus het volgende:

— Artikel 181, § 1, 1°, neemt de inhoud van het huidige artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek over door het niet-naleven te bestraffen van de verplichtingen omschreven in de artikelen 4 tot 9*bis* van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, meer bepaald het uitblijven van het elektronisch mededelen van de gegevens vereist krachtens voormeld koninklijk besluit aan de instelling belast met de inning van de socialezekerheidsbijdragen in de voorgeschreven vorm en op de voorgeschreven wijze, uiterlijk op het tijdstip waarop de werknemer zijn prestaties aanvat en uiterlijk op de eerste werkdag die volgt op de beëindiging van de aangegeven tewerkstelling.

— Artikel 181, § 1, 2°, bestraft het niet-naleven van de verplichting, bedoeld in artikel 9*ter* van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002. Het betreft meer bepaald het feit van het niet-mededelen van het wijzigingen van het tijdstip van het einde van de prestatie aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen, uiterlijk op het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking hebben wanneer de werknemer zijn prestaties vroeger beëindigt dan voorzien;

— Wat artikel 181, § 1, 3°, betreft, dit artikel bestraft de schending van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 9*quater* en 9*sexies* van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 in verband met het annuleren van de aangifte. Wordt bestraft, het feit een onmiddellijke aangifte te annuleren na het einde van de kalenderdag waarop deze betrekking heeft of, als de aangifte sloeg op een periode die twee kalenderdagen of meer bestrijkt, het annuleren na de eerste kalenderdag van de prestatie, die was voorzien.

— Artikel 181, § 2, bestraft de schending van de verplichting bedoeld bij artikel 9*quinqüies* van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002. Deze verplichting bestaat, wanneer een gelegenheidswerknemer wordt tewerkgesteld voor een langere dagelijkse periode dan deze aangekondigd in de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling die in het begin van de dag wordt gedaan, in de mededeling van het tijdstip van het einde van de prestatie aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen, uiterlijk binnen de periode van acht uur die volgt op het in de initiële aangifte voorziene einduur, of wanneer het initieel aangekondigde einduur tussen 20 en 24 uur valt, uiterlijk om acht uur's morgens van de volgende kalenderdag.

Article 28

L'article 181 proposé prévoit ainsi ce qui suit:

— L'article 181, § 1er, 1°, reprend le contenu de l'actuel article 181 du Code pénal social en punissant le non-respect des obligations décrites aux articles 4 à 9*bis* de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, à savoir l'absence de communication des données imposées par l'arrêté royal précité à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, par voie électronique, dans les formes et suivant les modalités prescrites au plus tard au moment où le travailleur entame ses prestations et au plus tard le premier jour ouvrable qui suit la fin de l'emploi déclaré.

— L'article 181, § 1er, 2°, punit le non-respect de l'obligation visée à l'article 9*ter* de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002. Il s'agit plus précisément du fait de ne pas communiquer les modifications de l'heure de fin de la prestation à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, au plus tard à la fin du jour civil auquel elles se rapportent lorsque le travailleur finit ses prestations plus tôt que prévu.

— Quant à l'article 181, § 1er, 3°, il sanctionne la violation des obligations visées aux articles 9*quater* et 9*sexies* de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 en matière d'annulation de la déclaration. Est puni le fait d'annuler une déclaration immédiate de l'emploi après la fin du jour civil auquel elle se rapporte ou si la déclaration portait sur une période couvrant deux jours calendrier ou plus, le fait de l'annuler après la fin du premier jour civil de la prestation qui était prévue.

— L'article 181, § 2, punit la violation de l'obligation visée à l'article 9*quinqüies* de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 consistant, lorsqu'un travailleur occasionnel a été occupé pour une période journalière plus longue que celle annoncée dans la déclaration immédiate de l'emploi faite en début de journée, en la communication de l'heure de fin de la prestation à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, au plus tard dans les huit heures qui suivent l'heure de fin prévue dans la déclaration initiale ou lorsque l'heure de fin initialement annoncée se situe entre 20 et 24 heures au plus tard le lendemain huit heures du matin.

Voor alle inbreuken die in artikel 181 omschreven worden, is er voorzien dat de geldboete vermenigvuldigd wordt met het aantal betrokken werknemers, omwille van het parallelisme met de situatie voorafgaand aan het Sociaal Strafwetboek.

Er is eveneens voorzien in de mogelijkheid voor de rechter om, wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, de in de artikelen 106 en 107 van het Sociaal Strafwetboek bepaalde straffen uit te spreken.

Wat artikel 181, § 1, 2° en 3°, betreft, worden in de Franse versie de woorden “jours civils” gebruikt om zich te conformeren aan de in voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 gebruikte woordenschat. Een “jour civil” komt overeen met een kalenderdag en wordt in het Nederlands vertaald door “kalenderdag”.

De sanctie van niveau 4 werd gekozen om de niet-mededeling van wijzigingen die aangebracht werden aan bepaalde gegevens van de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (nieuw artikel 181, § 1, 2° van het Sociaal Strafwetboek), de inbreuk inzake de annulering van de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (nieuw artikel 181, § 1, 3°, van het Sociaal Strafwetboek), evenals het niet-aanbrengen van bepaalde vermeldingen in de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling (nieuw artikel 181, § 2, van het Sociaal Strafwetboek) te sanctioneren, teneinde de coherentie te behouden met de sanctie van niveau 4 die op het ogenblik van het aannemen van het Sociaal Strafwetboek gekozen werd om de inbreuk te bestraffen die bestaat in het niet verricht hebben van de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling bedoeld in het huidige artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek. Het feit van het verrichten van een onvolledige aangifte en het feit van het niet-verrichten van een aangifte moeten op dezelfde manier bestraft worden.

Artikel 29

Het voorgestelde artikel 181/1 bestraft de schending van de bijkomende verplichtingen inzake de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling die in bijzondere activiteitssectoren voorzien zijn in geval van tewerkstelling van een gelegenhedswerknemer.

Artikel 181/1, § 1, 1°, bestraft de werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf, onder het Paritair Comité voor de landbouw, of onder het Paritair Comité voor de uitzendarbeid, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die, voor de gelegenhedswerknemers die hij tewerkstelt, niet per dag en tegelijkertijd met de gegevens opgesomd in artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, het tijdstip van het begin van de prestatie en het tijdstip van het einde van de

Pour toutes les infractions décrites à l'article 181, il est prévu que l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés, par parallélisme avec la situation antérieure au Code pénal social.

Il est également prévu la possibilité pour le juge de prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107 du Code pénal social quand l'infraction a été commise sciemment et volontairement.

En ce qui concerne l'article 181, § 1er, 2° et 3°, les mots “jours civils” sont utilisés dans la version française afin de se conformer au vocabulaire employé dans l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002. Un jour civil correspond à un jour calendrier et se traduit en néerlandais par “kalenderdag”.

La sanction de niveau 4 a été choisie pour sanctionner l'absence de communication des modifications apportées à certaines données de la déclaration immédiate de l'emploi (nouvel article 181, § 1er, 2° du Code pénal social), l'infraction en matière d'annulation de la déclaration immédiate de l'emploi (nouvel article 181, § 1er, 3°, du Code pénal social), ainsi que l'absence de certaines mentions dans la déclaration immédiate de l'emploi (nouvel article 181, § 2, du Code pénal social), afin de conserver la cohérence avec la sanction de niveau 4 choisie au moment de l'adoption du Code pénal social pour punir l'infraction consistant en ne pas avoir effectué la déclaration immédiate de l'emploi visée à l'actuel article 181 du Code pénal social. Le fait d'effectuer une déclaration incomplète et le fait de ne pas effectuer de déclaration doivent être punis de la même manière.

Article 29

L'article 181/1 punit la violation des obligations supplémentaires en matière de déclaration immédiate de l'emploi prévues dans des secteurs particuliers d'activités en cas d'occupation de travailleur occasionnel.

L'article 181/1, § 1er, 1°, punit l'employeur ressortissant à la Commission paritaire pour les entreprises horticoles, à la Commission paritaire de l'agriculture ou à la commission paritaire pour le travail intérimaire, son préposé ou son mandataire, qui ne communique pas de manière journalière, pour les travailleurs occasionnels qu'il occupe, en même temps que les données énumérées à l'article 4 de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, l'heure du début de la prestation et l'heure de fin de la

prestatie meedeelt. Deze verplichting werd in voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 ingevoegd door het koninklijk besluit van 30 april 2007, toen het opstellen van het Sociaal Strafwetboek beëindigd was. Daarom is de schending van deze nieuwe verplichting tot nu toe niet opgenomen in het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 181, § 1, 2°, bestraft, op zijn beurt, de werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf of het Paritair Comité voor de uitzendarbeid indien de gebruiker ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf, zijn aangestelde of lasthebber, die niet de bijkomende verplichtingen naleeft inzake de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling van een gelegenhedswerknemer, die ingevoegd werden in artikel 5*bis*, § 3, van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 door het koninklijk besluit van 12 november 2013 houdende diverse wijzigingen tot onvoering van een nieuwe sociale en fiscale regeling voor de gelegenhedswerksters in de horecasector. Het gaat hier meer bepaald om het niet-vermelden, naast de gebruikelijke vermeldingen van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, ofwel van het tijdstip van het begin van de prestatie en van het tijdstip van het einde van de prestatie, ofwel van het tijdstip van het einde van de prestatie in het geval van een dagblok. Het dagblok stemt overeen met prestaties van 6 uur en meer.

Artikel 181/1, § 2, omvat de strafbaarstelling die, voor de werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf of onder het Paritair Comité voor de uitzendarbeid indien de gebruiker ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf, wanneer hij een gelegenhedswerknemer tewerkstelt, erin bestaat niet het ondernemingsnummer en het Paritair Comité van de gebruiker te vermelden. Deze nieuwe verplichting werd ingevoerd in artikel 5*bis*, § 3, van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 door voormeld koninklijk besluit van 12 november 2013.

Telkens wordt de vermenigvuldiging van de boete met het aantal bij de inbreuk betrokken werknemers voorzien, evenals de mogelijkheid voor de rechter om, wanneer de inbreuk wetens en willens gepleegd werd, de in de artikelen 106 en 107 van het Sociaal Strafwetboek voorziene straffen op te leggen.

De sanctie van niveau 4 werd gekozen om het niet-meedelen te bestraffen van de bijkomende vermeldingen die moeten aangeduid worden in de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling in geval van tewerkstelling van een gelegenhedswerknemer door een werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf, het Paritair Comité voor de landbouw, of het Paritair Comité voor de uitzendarbeid (nieuw artikel 181/1, 1°, van het Sociaal Strafwetboek), omwille van de

prestation. Cette obligation a été insérée dans l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 par l'arrêté royal du 30 avril 2007, à l'époque où la rédaction du Code pénal social était finalisée, raison pour laquelle la violation de cette nouvelle obligation n'est pas reprise dans le Code pénal social jusqu'à présent.

L'article 181/1, § 1er, 2°, punit quant à lui l'employeur ressortissant à la commission paritaire de l'industrie hôtelière ou à la commission paritaire pour le travail intérimaire si l'utilisateur relève de la commission paritaire de l'industrie hôtelière, son préposé ou son mandataire qui ne respecte pas les obligations supplémentaires en matière de déclaration immédiate à l'emploi d'un travailleur occasionnel qui ont été insérées dans l'article 5*bis*, § 3, de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 par l'arrêté royal du 12 novembre 2013 portant diverses modifications en vue de l'instauration d'un nouveau système social et fiscal pour les travailleurs occasionnels dans le secteur horeca. Il s'agit plus précisément de l'absence de mention, en plus des données habituelles d'une déclaration immédiate à l'emploi, soit de l'heure du début de la prestation et de l'heure de fin de prestation, soit de l'heure de début de la prestation dans le cas d'un bloc journalier. Le bloc journalier correspond aux prestations de six heures et plus.

L'article 181/1, § 2, contient l'incrimination consistant pour l'employeur ressortissant à la commission paritaire de l'industrie hôtelière ou à la commission paritaire pour le travail intérimaire si l'utilisateur relève de la commission paritaire de l'industrie hôtelière, lorsqu'il occupe un travailleur occasionnel, à ne pas mentionner le numéro d'entreprise et la commission paritaire de l'utilisateur. Cette nouvelle obligation a été instaurée à l'article 5*bis*, § 3, de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 par l'arrêté royal précité du 12 novembre 2013.

Il est à chaque fois prévu la multiplication de l'amende par le nombre de travailleurs concernés par l'infraction, de même que la possibilité pour le juge, lorsque l'infraction a été commise sciemment et volontairement, de prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107 du Code pénal social.

La sanction de niveau 4 est choisie pour punir l'absence de communication des mentions supplémentaires à indiquer dans la déclaration immédiate de l'emploi en cas d'occupation de travailleur occasionnel par un employeur ressortissant à la Commission paritaire pour les entreprises horticoles, à la Commission paritaire de l'agriculture, ou à la commission paritaire pour le travail intérimaire (nouvel article 181/1, 1°, du Code pénal social) par cohérence avec le niveau de sanction prévu

coherentie met het sanctieniveau dat voorzien is voor gelijkaardige inbreuken bedoeld in het nieuwe artikel 181 van het Sociaal Strafwetboek.

De sanctie van niveau 2 wordt daarentegen gekozen om de inbreuk bedoeld in artikel 181/1, § 2, van het Sociaal Strafwetboek te sanctioneren, te weten het niet-vermelden van het ondernemingsnummer en het Paritair Comité van de gebruiker door de werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor de uitzendarbeid, en die een gelegenheidswerknemer tewerkstelt bij een gebruiker die ressorteert onder het Paritair Comité voor de hotelnijverheid, en dit omwille van de coherentie met de sanctie die voorzien is in andere artikelen van het Sociaal Strafwetboek voor het niet-verstrekken van de vereiste inlichtingen of het niet-aanbrengen van de vereiste vermeldingen (bij voorbeeld in de artikelen 164 en 226 van het Sociaal Strafwetboek).

Artikelen 30 en 31

Deze bepalingen hebben tot doel een nieuwe afdeling te creëren in het hoofdstuk 5 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek en om een artikel 183/1 in te voegen in hetzelfde Wetboek.

In zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 stelt de Adviesraad van het sociaal strafrecht voor om in de artikelen 30 en 31 van het ontwerp de uitdrukking “zwartwerk” te vervangen door “niet-aangegeven arbeid”.

Enerzijds is deze formulering coherent ten opzichte van de titel van hoofdstuk 5 waarin artikel 183/1 ingevoegd wordt. Anderzijds is de uitdrukking “zwartwerk” juridisch gezien vaag.

Artikel 31

Artikel 183/1 voegt in het Sociaal Strafwetboek de inhoud in van artikel 13^{quater} van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten dat werd ingevoegd door de programmawet van 23 december 2009. Dit artikel was niet opgenomen in het ontwerp van het Sociaal Strafwetboek dat op dat ogenblik in behandeling was in het Parlement. Door de opheffing van voormelde wet van 30 juni 1971 bij de inwerkingtreding van het Sociaal Strafwetboek werd ook dit artikel ongewild terug afgevoerd. Dit wordt nu hersteld.

Voormeld artikel 13^{quater} voerde een administratieve geldboete in ten aanzien van de persoon, die naast zijn hoofdactiviteit als werknemer, zelfstandige

pour des infractions similaires visées au nouvel article 181 du Code pénal social.

La sanction de niveau 2 est par contre choisie pour sanctionner l'infraction visée à l'article 181/1, § 2, du Code pénal social, c'est-à-dire l'absence de mention du numéro d'entreprise et de la commission paritaire de l'utilisateur par l'employeur relevant de la commission paritaire pour le travail intérimaire et employant un travailleur occasionnel chez un utilisateur qui relève de la commission paritaire de l'industrie hôtelière, et ce, par souci de cohérence avec la sanction prévue dans d'autres articles du Code pénal social pour l'absence d'indication de renseignements ou de mentions requises (par exemple aux articles 164 et 226 du Code pénal social).

Articles 30 et 31

Ces dispositions visent à créer une nouvelle section dans le chapitre 5 du Livre 2 du Code pénal social et à insérer un article 183/1 dans ce même Code.

Dans son avis n°2013/003 du 26 juin 2013, le Conseil consultatif du droit pénal social suggère de remplacer l'expression “travail au noir” par celle de “travail non-déclaré” dans les articles 30 et 31 du projet de loi.

D'une part, cette formulation est cohérente au regard de l'intitulé du chapitre 5 au sein duquel l'article 183/1 est insérée. D'autre part, l'expression “travail au noir” est floue sur le plan juridique.

Article 31

L'article 183/1 insère dans le Code pénal social le contenu de l'article 13^{quater} de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales qui y a été inséré par la loi-programme du 23 décembre 2009. Cet article n'a pas été repris dans le projet de Code pénal social qui était traité à ce moment-là au Parlement. Par l'abrogation de la loi précitée du 30 juin 1971 lors de l'entrée en vigueur du Code pénal social, cet article a aussi été emporté involontairement. Cela est désormais réparé.

L'article 13^{quater} précité instaurait une amende administrative à l'égard d'une personne exerçant, à côté de son activité à titre principal en tant que salariée,

of ambtenaar, arbeidsprestaties uitoefende die niet via Dimona werden aangegeven en die wetens en willens deze niet-aangegeven arbeid uitoefende.

Het in ontwerp zijnde artikel 183/1 bestraft elke persoon die de in het artikel opgesomde voorwaarden vervult, en niet alleen hij die de niet-aangegeven activiteit als bijkomende activiteit uitoefent en die werknemer, zelfstandige of ambtenaar is als hoofdberoep.

De uitbreiding van het toepassingsgebied van deze bepaling heeft als doel geen verschil in behandeling te doen ontstaan en dus alle personen te bestraffen die de in dit artikel opgesomde voorwaarden vervullen, met uitzondering van deze bedoeld in het tweede lid en die uitgesloten worden van het toepassingsgebied van deze bepaling. De strafbare personen zijn dan ook niet alleen zij die de niet-aangegeven activiteit als bijkomende activiteit uitoefenen.

Het artikel 183/1, in ontwerp, verduidelijkt dat om bestraft te kunnen worden, de werknemer de arbeid wetens en willens moet uitgevoerd hebben, wetende dat de arbeid niet aangegeven was.

Bovendien is het noodzakelijk dat er tegen de werkgever eveneens een proces-verbaal opgesteld werd voor deze niet-aangegeven tewerkstelling.

Deze bepaling is niet van toepassing op de personen die tegelijk een vervangingsuitkering ontvangen, aangezien zij in geval van zwartwerk reeds gesanctioneerd kunnen worden op het niveau van hun uitkering.

De strafbaarstelling die opgenomen is in artikel 183/1 van het Sociaal Strafwetboek, is voorzien van een sanctie van niveau 1 teneinde het systeem dat ingesteld werd door voormeld artikel 13^{quater}, meer bepaald dat er enkel een administratieve geldboete kon opgelegd worden, te respecteren.

Het laatste lid van deze bepaling is eveneens aangepast. Er wordt voorzien dat de werknemers die een vervangingsuitkering ontvangen niet onder de toepassing vallen van het artikel 183/1 wanneer zij ten gevolge van de tewerkstelling bedoeld bij deze bepaling het recht op deze uitkering kunnen verliezen en om die reden een administratieve of strafsancie kunnen oplopen.

Een welbepaalde categorie van werknemers is bedoeld door dit lid, namelijk zij die een vervangingsuitkering ontvangen en die wetens en willens arbeid uitoefenen, wetende dat deze niet is aangegeven. Deze werknemers kunnen een strafrechtelijke sanctie of een

onafhankelijke of functionaris, een werk waarvan de prestaties niet waren aangegeven via de Dimona en die effectueert wettelijk dit werk niet aangegeven.

L'article 183/1 en projet punit toute personne qui réunit les conditions énoncées dans l'article et pas uniquement celle qui exerce l'activité non déclarée à titre accessoire et qui est salariée, indépendante ou fonctionnaire à titre principal.

L'élargissement du champ d'application de cette disposition vise à ne pas créer de différence de traitement et à punir ainsi toute personne réunissant les conditions énoncées dans cet article à l'exception de celles visées à l'alinéa 2 et qui sont exclues du champ d'application de cette disposition. Les personnes punissables ne sont donc pas uniquement celles qui exercent l'activité non déclarée à titre accessoire.

L'article 183/1 en projet précise que pour être punissable, le travailleur doit avoir effectué le travail sciemment et volontairement en sachant qu'il n'est pas déclaré.

En outre, il faut qu'un procès-verbal ait également été dressé contre l'employeur pour cette occupation non déclarée.

Cette disposition n'est pas applicable aux personnes qui reçoivent des indemnités de remplacement en même temps étant donné qu'en cas de travail au noir, elles peuvent déjà être sanctionnées au niveau de leur indemnité.

L'incrimination prévue à l'article 183/1 du Code pénal social est assortie d'une sanction de niveau 1 afin de respecter le système instauré par l'article 13^{quater} précité, à savoir que seule une amende administrative était susceptible d'être infligée.

Le dernier alinéa de cette disposition est également adapté. Il est prescrit que les travailleurs qui perçoivent une indemnité de remplacement ne sont pas visés par l'article 183/1 s'ils peuvent perdre le droit à cette indemnité à la suite de l'occupation visée par cette disposition et qu'ils peuvent encourir pour ce motif une sanction administrative ou pénale.

Une catégorie bien déterminée de travailleurs est concernée par cet alinéa à savoir, ceux-ci qui jouissent d'une indemnité de remplacement et qui effectue un travail sciemment et volontairement en sachant qu'il n'est pas déclaré. Ces travailleurs peuvent se voir infliger

administratieve sanctie opgelegd krijgen vanwege de cumul van loon en een vervangingsuitkering.

Artikel 32

Gevolg gevend aan advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 van de Adviesraad van het sociaal strafrecht, wordt er een nieuw artikel 32 in het ontwerp van wet ingevoegd. De Adviesraad van het sociaal strafrecht is immers van mening dat het passender is om hoofdstuk 6 van Boek II van het Sociaal Strafwetboek “Inbreuken betreffende sociale documenten of documenten van sociale aard” als titel te geven eerder dan “Inbreuken betreffende sociale documenten”. Hoofdstuk 6 gaat immers over inbreuken in verband met de sociale documenten bedoeld in het koninklijk besluit nr. 5 van 23 oktober 1978 betreffende het bijhouden van sociale documenten (ook genoemd “sociale documenten in strikte zin”), evenals in verband met de “documenten van sociale aard”, zoals het gelegenheidsformulier.

Artikelen 33 en 34

Deze bepalingen hebben tot doel een nieuwe afdeling te creëren in het hoofdstuk 6 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek en om er een artikel 188/1 in te voegen.

Artikel 34

Artikel 34 voegt in het Sociaal Strafwetboek de inhoud in van artikel 13*quinquies* van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten, dat werd ingevoegd bij de wet van 29 december 2010 houdende diverse bepalingen, en dit gelet op de afschaffing van voormelde wet van 30 juni 1971 bij de inwerkingtreding van het Sociaal Strafwetboek. Op dat ogenblik was het Sociaal Strafwetboek al aangenomen, maar nog niet in werking getreden. Door de opheffing van voormelde wet van 30 juni 1971 bij de inwerkingtreding van het Sociaal strafwetboek op 1 juli 2011 werd dit artikel ook ongewild terug afgevoerd. Dit wordt van nu af aan hersteld.

Voormeld artikel 13*quinquies* voerde een administratieve geldboete in ten aanzien van de werkgever die een gelegenheidsarbeider in de zin van artikel 8*bis*, § 1, tweede lid, van het koninklijk besluit van 28 november 1969, genomen in uitvoering van de wet van 27 juni 1969, tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke

une sanction pénale ou une sanction administrative du fait de l'accumulation du salaire et de l'indemnité de remplacement.

Article 32

Faisant suite à l'avis n°2013/003 du 26 juin 2013 du Conseil consultatif du droit pénal social, un nouvel article 32 est inséré dans le projet de loi. En effet, le Conseil consultatif du droit pénal social estime plus approprié d'intituler le chapitre 6 du Livre II du Code pénal social “Les infractions concernant les documents sociaux ou de type social” plutôt que “Les infractions concernant les documents sociaux”. En effet, le chapitre 6 traite des infractions concernant les documents sociaux visés par l'arrêté royal n°5 du 23 octobre 1978 relatif à la tenue des documents sociaux aussi appelés “documents sociaux au sens strict” que les “documents de type social”, tels que le formulaire occasionnel.

Articles 33 et 34

Ces dispositions visent à créer une nouvelle section dans le chapitre 6 du Livre 2 du Code pénal social et à y insérer un article 188/1.

Article 34

L'article 34 insère dans le Code pénal social le contenu de l'article 13*quinquies* de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales qui y a été inséré par la loi du 29 décembre 2010 portant des dispositions diverses étant donné l'abrogation de la loi précitée du 30 juin 1971 lors de l'entrée en vigueur du Code pénal social. A l'époque, le Code pénal social avait déjà été adopté mais n'était pas encore en vigueur. Par l'abrogation de la loi précitée du 30 juin 1971 lors de l'entrée en vigueur du Code pénal social le 1er juillet 2011, cet article a aussi été emporté involontairement. Cela est désormais réparé.

L'article 13*quinquies* précité instaurait une amende administrative à l'égard de l'employeur qui occupait un travailleur occasionnel au sens de l'article 8*bis*, § 1er, alinéa 2, de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et qui n'accomplissait pas certains formalités

zekerheid der arbeiders tewerkstelde en die bepaalde formaliteiten met betrekking tot het gelegenheidsformulier niet vervulde (de aflevering, de juiste inhoud of de wekelijkse parafering).

De strafbaarstelling die opgenomen is in artikel 188/1 van het Sociaal Strafwetboek, is voorzien van een sanctie van niveau 2 en de geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal bij de inbreuk betrokken werknemers.

Er wordt rekening gehouden met de opmerking die de Adviesraad van het sociaal strafrecht formuleert in zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 in verband met de in de Franstalige evenals in de Nederlandstalige versie gebruikte terminologie van artikel 188/1, 2°, van het Sociaal Strafwetboek ("overeenkomstig het ministerieel besluit" in plaats van "in de zin van het ministerieel besluit").

In zijn advies nr. 56 108/1 dat hij op 24 juni 2014 uitgebracht heeft, geeft de Raad van State aan dat het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf.

Met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, beveelt de Raad van State aan om voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen.

Zoals hoger reeds werd verduidelijkt, werd artikel 13*quinquies* in voormelde wet van 30 juni 1971 ingevoegd door de wet van 29 december 2010 houdende diverse bepalingen en werd er voorzien dat dit artikel op 1 januari 2012 in werking treedt. Dit artikel werd dus in voormelde wet van 30 juni 1971 ingevoegd na het aannemen in het Parlement en de publicatie in het *Belgisch Staatsblad* van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek, die de wet van 30 juni 1971 heeft opgeheven. Aangezien voormelde wet van 30 juni 1971 opgeheven werd vanaf 1 juli 2011, is voormeld artikel 13*quinquies* nooit in werking getreden.

Het bedrag van de in voormeld artikel 13*quinquies* van voormelde wet van 30 juni 1971 voorziene administratieve geldboete was van 25 tot 250 euro. Dit bedrag stemt overeen met het bedrag van de administratieve geldboete voorzien in de sanctie van niveau 2 van het Sociaal Strafwetboek.

De sanctie van niveau 2 werd gekozen omwille van de coherentie met de andere inbreuken van het Sociaal Strafwetboek die eveneens bestaan in het niet-afleveren van documenten aan de werknemer en die strafbaar zijn

relatives au formulaire occasionnel (sa délivrance, sa tenue correcte ou son paraphage hebdomadaire).

L'incrimination prévue à l'article 188/1 du Code pénal social est assortie d'une sanction de niveau 2 et l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés par l'infraction.

Il est tenu compte de la remarque que soulève le Conseil consultatif du droit pénal social dans son avis n°2013/003 du 26 juin 2013 au sujet de la terminologie utilisée dans la version française ainsi que dans la version néerlandaise de l'article 188/1, 2°, du Code pénal social ("conformément à l'arrêté ministériel" au lieu de "dans le sens de l'arrêté ministériel").

Dans son avis n°56 108/1 qu'il a rendu le 25 juin 2014, le Conseil d'État indique que le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l'infraction.

Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, le Conseil d'État recommande de justifier cette modification au regard du principe de proportionnalité.

Comme déjà précisé plus haut, l'article 13*quinquies* a été inséré dans la loi précitée du 30 juin 1971 par la loi du 29 décembre 2010 portant des dispositions diverses et il était prévu qu'il entre en vigueur le 1er janvier 2012. Cet article a donc été inséré dans la loi précitée du 30 juin 1971 après l'adoption par le Parlement et la publication au *Moniteur belge* de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social qui a abrogé la loi du 30 juin 1971. Vu que la loi précitée du 30 juin 1971 est abrogée à dater du 1er juillet 2011, l'article 13*quinquies* précité n'est jamais entré en vigueur.

Le montant de l'amende administrative prévue à l'article 13*quinquies* précité de la loi précitée du 30 juin 1971 était de 25 à 250 euros. Ce montant correspond au montant de l'amende administrative prévue dans la sanction de niveau 2 du Code pénal social.

La sanction de niveau 2 a été choisie par souci de cohérence avec d'autres infractions du Code pénal social qui consistent également en l'absence de délivrance de documents au travailleur et qui sont punissables de la

met de sanctie van niveau 2. Wij citeren bij voorbeeld de inbreuken bedoeld in artikel 186 (de arbeidsovereenkomsten) en 187, § 2, (de individuele rekening) van het Sociaal Strafwetboek.

De vermenigvuldiging met het aantal bij de inbreuk betrokken werknemers werd ingevoerd omwille van de coherentie met de reeds door het Sociaal Strafwetboek bestrafte inbreuken die betrekking hebben op het niet naleven van de verplichting sociale documenten of andere documenten af te leveren of bij te houden (bij voorbeeld de inbreuken bedoeld in de artikelen 186 en 187 van het Sociaal Strafwetboek), en waarvoor de vermenigvuldiging van het bedrag van de boete voorzien is.

Artikelen 35 tot 37

Artikel 35

Dit artikel beoogt artikel 190 van het Sociaal Strafwetboek aan te passen aan de nieuwe bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 94 van 29 april 2008, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende werknemersmedezeggenschap in de uit grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 101 van 21 december 2010, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie.

Door middel van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 101 voert de Nationale Arbeidsraad een grondige hervorming door van de regels inzake de informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie. Die overeenkomst beoogt richtlijn 2009/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 6 mei 2009 inzake de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers ten uitvoer te leggen.

De collectieve arbeidsovereenkomst nr. 62 is echter niet opgeheven, ze is onder bepaalde voorwaarden nog steeds van kracht voor de Europese ondernemingsraden ingevoerd krachtens richtlijn 94/45/EG van de Raad van 22 september 1994 inzake de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure

sanction de niveau 2. Citons par exemple les infractions visées aux articles 186 (les contrats de travail) et 187, § 2, (le compte individuel) du Code pénal social.

La multiplication par le nombre de travailleurs concernés par l'infraction a été instaurée par souci de cohérence avec les infractions déjà punies par le Code pénal social qui ont trait à la violation d'obligation de délivrance ou de tenue de documents sociaux ou d'autres documents (par exemple les infractions visées aux articles 186 et 187 du Code pénal social) et pour lesquelles la multiplication du montant de l'amende est prévue.

Articles 35 à 37

Article 35

Cet article vise à adapter l'article 190 du Code pénal social aux nouvelles dispositions que comporte la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne, la convention collective de travail n° 94 du 29 avril 2008, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux et la convention collective de travail n° 101 du 21 décembre 2010, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'information et la consultation des travailleurs dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire.

Avec la convention collective de travail n° 101, le Conseil national du Travail refond en profondeur les règles relatives à l'information et à la consultation des travailleurs dans les entreprises ou groupes d'entreprises à dimension communautaire. Elle a pour objet de donner exécution à la Directive 2009/38/CE du Parlement européen et du Conseil de l'Union européenne du 6 mai 2009 concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs.

Cependant, la convention collective de travail n°62 n'est pas abrogée, elle est toujours en vigueur pour les comités d'entreprise européens institués en vertu de la directive 94/45/CE du Conseil du 22 septembre 1994 concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les

in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers.

Artikel 190, 6°, bestraft de leidinggevende- of bestuursorganen van de deelnemende juridische lichamen die het oprichtingsvoorstel van een Europese coöperatieve vennootschap opstellen en die niet de nodige maatregelen hebben genomen om onderhandelingen te beginnen met de vertegenwoordigers van de werknemers van de deelnemende juridische lichamen en de betrokken dochterondernemingen of vestigingen over de modaliteiten inzake de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap.

Artikel 190, 7°, bestraft de leidinggevende- of bestuursorganen van de aan een vennootschap die ontstaan is uit een grensoverschrijdende fusie deelnemende kapitaalvennootschappen, die hun zetels in België hebben, die niet de nodige maatregelen nemen, inbegrepen het meedelen van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de vertegenwoordigers van de werknemers van de deelnemende kapitaalvennootschappen en de betrokken dochterondernemingen of vestigingen aangaande de modaliteiten met betrekking tot werknemersmedezeggenschap in de uit een grensoverschrijdende fusie ontstane vennootschap.

Tenslotte stelt dit artikel voor om artikel 190 aan te passen met wijzigingen op het vlak van legistiek. Het vervangt de paragrafen door punten, aangezien artikel 190 immers verschillende paragrafen telt die slechts één lid bevatten.

Er wordt rekening gehouden met de opmerking die de Adviesraad van het sociaal strafrecht in zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 formuleert in verband met de in de Nederlandstalige versie van artikel 190, 4°, van het Sociaal Strafwetboek gebruikte terminologie ("en raadpleging van de werknemers, wanneer het daartoe verplicht wordt krachtens" in plaats van "en raadpleging van de werknemers, het daartoe verplicht wordt krachtens").

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 geeft de Raad van State aan dat "het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen bepaald worden in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf. Het verdient aanbeveling om met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting."

entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs dans certaines conditions.

L'article 190, 6°, sanctionne les organes de direction ou d'administration des entités juridiques participantes qui établissent le projet de constitution d'une société coopérative européenne et qui n'ont pas pris les mesures nécessaires pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des entités juridiques participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne.

L'article 190, 7°, sanctionne les organes de direction ou d'administration des sociétés de capitaux participantes d'une société issue de la fusion transfrontalière ayant leurs sièges en Belgique qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des sociétés de capitaux participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à la participation des travailleurs dans la société issue de la fusion transfrontalière.

Enfin, cet article propose d'adapter l'article 190 avec des modifications de légistique. Il remplace les paragraphes par des points dès lors que l'article 190 comporte plusieurs paragraphes qui contiennent seulement un alinéa.

Il est tenu compte de la remarque que soulève le Conseil consultatif du droit pénal social dans son avis n° 2013/003 du 26 juin 2013 au sujet de la terminologie utilisée dans la version néerlandaise de l'article 190, 4°, du Code pénal social ("en raadpleging van de werknemers, wanneer het daartoe verplicht wordt krachtens" au lieu de "en raadpleging van de werknemers, het daartoe verplicht wordt krachtens").

Dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d'État indique que "le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l'infraction. Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité."

De leidraad die de wetgever tijdens het opstellen van het Sociaal Strafwetboek gevolgd heeft om de sanctieniveaus te bepalen, kan hier overgenomen worden: het niet-instellen van ondernemingsorganen maakt een inbreuk uit die een zware schending inhoudt van de werking van collectieve arbeidsbetrekkingen in de onderneming. De nieuwe verplichtingen die in artikel 190 van het Sociaal Strafwetboek ingevoegd worden, verdienen eveneens gesanctioneerd te worden met een sanctie van niveau 3.

Artikel 36

Artikel 36 heeft tot doel artikel 191, § 2, aan te vullen met de in artikel 82, 2° en 3°, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk opgenomen strafbepalingen. De strafbepalingen die opgenomen zijn in artikel 81, 3°, van dezelfde wet, zijn voorzien in artikel 191, § 2, 2°, van het Sociaal Strafwetboek, aangezien dit artikel zowel de algemene als de bijzondere bevoegdheden van het comité viseert.

Dit artikel heeft vervolgens tot doel artikel 191 van het ontwerp van Sociaal Strafwetboek aan te passen aan de nieuwe bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap.

Dit artikel heeft tenslotte tot doel artikel 191 van het Sociaal Strafwetboek aan te vullen met de bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomst nr. 94 van 29 april 2008, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende werknemersmedezeggenschap in de uit grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen.

Artikel 191, § 6, sanctioneert de Europese coöperatieve vennootschap die de werking van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap verhindert.

Op dezelfde manier sanctioneert artikel 191, § 7, de uit een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschap die de werking verhindert van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers in de uit een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen.

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 geeft de Raad van State aan dat “het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf. Het verdient aanbeveling om met betrekking

Le fil conducteur qu’a suivi le législateur pour déterminer les niveaux de sanctions lors de l’élaboration du Code pénal social peut être repris ici: ne pas instituer les organes d’entreprise constitue une infraction portant lourdement atteinte au fonctionnement des relations collectives de travail dans l’entreprise. Les nouvelles obligations insérées dans l’article 190 du Code pénal social méritent également d’être sanctionnées du niveau 3.

Article 36

L’article 36 vise à compléter l’article 191, § 2, avec les dispositions pénales prescrites à l’article 82, 2° et 3°, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail. En ce qui concerne les dispositions pénales prescrites à l’article 81, 3°, de cette même loi, elles sont visées à l’article 191, § 2, 2°, du Code pénal social dès lors que cet article vise tant les compétences générales du comité que ses compétences particulières.

Cet article vise ensuite à adapter l’article 191 du Code pénal social aux nouvelles dispositions que comporte la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l’implication des travailleurs dans la société coopérative européenne.

Cet article vise enfin à compléter l’article 191 du Code pénal social avec les dispositions de la convention collective de travail n° 94 du 29 avril 2008, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux.

L’article 191, § 6, sanctionne la société coopérative européenne qui entrave le fonctionnement de l’organe de représentation des travailleurs dans la société coopérative européenne.

De même, l’article 191, § 7, sanctionne la société issue de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux qui entrave le fonctionnement de l’organe de représentation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux.

Dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d’État indique que “le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l’infraction. Concernant les infractions pour lesquelles la sanction

tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting.”.

De leidraad die de wetgever tijdens het opstellen van het Sociaal strafwetboek gevolgd heeft om de sanctieniveaus te bepalen, kan hier overgenomen worden: de belemmering van de werking en de opdrachten van ondernemingsorganen maakt een ernstige schending uit van de collectieve arbeidsbetrekkingen en de rechten van de werknemers. Een dergelijke schending moet bestraft worden met een sanctie van niveau 2. De nieuwe verplichtingen die in artikel 191 van het Sociaal Strafwetboek ingevoegd worden, verdienen eveneens bestraft te worden met niveau 2.

De Raad van State beveelt eveneens aan om, in de inleidende zin van het ontworpen artikel 191, § 4, van het Sociaal Strafwetboek (artikel 36, 2°, van het ontwerp), in lijn met de huidige bepaling, de woorden “of de vertegenwoordiger ervan” te vervangen door de woorden “de aangestelde of de lasthebber ervan”.

De tekst van het ontworpen artikel 191, § 4 wordt in deze zin aangepast. Artikel 191, § 5 tot 7 en artikel 190, 4° tot 7°, in ontwerp, worden op dezelfde manier gewijzigd.

Artikel 37

Artikel 37 heeft overigens tot doel artikel 192 van het Sociaal Strafwetboek aan te passen aan de nieuwe bepalingen van de wet van 24 juli 2008 houdende diverse bepalingen (I), die de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, evenals de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, aanvullen.

Artikel 13, dat in de wet van 9 mei 2008, ingevoegd werd door artikel 89 van de wet van 24 juli 2008, bevat een strafbepaling die artikel 458 van het Strafwetboek toepasselijk maakt op elk lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, op elk lid van het vertegenwoordigingsorgaan, op de werknemersvertegenwoordigers die hun taak vervullen in het kader van een procedure ter informatie en raadpleging, alsmede op de aangewezen

est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité”.

Le fil conducteur qu'a suivi le législateur pour déterminer les niveaux de sanctions lors de l'élaboration du Code pénal social peut être repris ici: l'entrave au fonctionnement et aux missions des organes d'entreprise constitue une sérieuse atteinte aux relations collectives de travail et aux droits des travailleurs. Une telle atteinte doit être punie d'une sanction de niveau 2. Les nouvelles obligations insérées dans l'article 191 du Code pénal social méritent également d'être assorties du niveau 2.

Le Conseil d'État recommande également de remplacer, dans la phrase introductive de l'article 191, § 4, en projet, du Code pénal social (article 36, 2°, du projet), conformément à la disposition actuelle, les mots “ou son représentant” par les mots “son préposé ou son mandataire”.

Le texte de l'article 191, § 4, en projet est adapté en ce sens. L'article 191, § 5 à § 7 et l'article 190, 4° à 7° en projet ont été modifiés de la même manière.

Article 37

Par ailleurs, l'article 37 vise à adapter l'article 192 du Code pénal social aux nouvelles dispositions que comporte la loi du 24 juillet 2008 portant des dispositions diverses (I) complétant la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la société coopérative européenne ainsi que la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux.

L'article 13 de la loi du 9 mai 2008, inséré par l'article 89 de la loi du 24 juillet 2008 comporte une disposition pénale qui rend applicable l'article 458 du Code pénal à tout membre du groupe spécial de négociation, à tout membre de l'organe de représentation, aux représentants des travailleurs exerçant leurs fonctions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation, ainsi qu'aux experts désignés, qui ont divulgués des

deskundigen, die vertrouwelijke inlichtingen verspreid hebben die van die aard zijn dat zij ernstige schade aan de onderneming kunnen berokkenen of de werking van de onderneming ernstig kunnen belemmeren.

Op dezelfde manier maakt artikel 13 van de wet van 19 juni 2009 artikel 458 van het Strafwetboek toepasbaar op elk lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, op elk lid van het vertegenwoordigingsorgaan, op de werknemersvertegenwoordigers die hun taak vervullen in het kader van een procedure ter informatie en raadpleging, evenals op de aangewezen deskundigen, die vertrouwelijke inlichtingen verspreid hebben die van die aard zijn dat zij ernstige schade aan de onderneming kunnen berokkenen of de werking van de onderneming ernstig kunnen belemmeren.

Net als het derde lid sanctioneert artikel 192, vierde lid, de in artikel 13 van de wet van 9 mei 2008 bedoelde strafrechtelijk strafbare personen die de verplichting tot vertrouwelijkheid niet naleven, wanneer zij hun taak vervullen in het kader van een procedure ter informatie en raadpleging als bedoeld in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap.

Artikel 192, vijfde lid, neemt eveneens de strafbaarstelling over die opgenomen is in artikel 13 van de wet van 19 juni 2009.

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 geeft de Raad van State aan dat “het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald worden in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf. Het verdient aanbeveling om met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting.”

De leidraad die de wetgever tijdens het opstellen van het Sociaal Strafwetboek gevolgd heeft om de sanctieniveaus te bepalen, kan hier overgenomen worden: artikel 192 bestraft de leden van verschillende ondernemingsorganen die het beroepsgeheim schenden. Een dergelijke schending moet bestraft worden met een sanctie van niveau 2. Deze strafbaarstelling maakt immers de tegenhanger uit van het recht op informatie waarvan de leden van deze organen genieten (artikel 191 van het Sociaal Strafwetboek). De nieuwe verplichtingen die in artikel 192 van het Sociaal Strafwetboek ingevoegd worden, verdienen eveneens bestraft te worden met een sanctie van niveau 2.

informations confidentielles de nature à porter gravement préjudice à la société ou entraver gravement le fonctionnement de la société.

De même, l'article 13 de la loi du 19 juin 2009 rend l'article 458 du Code pénal applicable à tout membre du groupe spécial de négociation, à tout membre de l'organe de représentation, aux représentants des travailleurs exerçant leur fonction dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation, ainsi qu'aux experts désignés, qui ont divulgué des informations confidentielles de nature à porter gravement préjudice à la société ou entraver gravement le fonctionnement de la société.

A l'instar de l'alinéa 3, l'article 192, alinéa 4, sanctionne les personnes pénalement punissables visées à l'article 13 de la loi du 9 mai 2008 qui ne respectent pas l'obligation de confidentialité lorsqu'elles exercent leurs fonctions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation visées par la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne.

L'article 192, alinéa 5, reprend également l'incrimination prescrite par l'article 13 de la loi du 19 juin 2009.

Dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d'État indique que “le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l'infraction. Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité”.

Le fil conducteur qu'a suivi le législateur pour déterminer les niveaux de sanctions lors de l'élaboration du Code pénal social peut être repris ici: L'article 192 punit les membres des différents organes d'entreprise violant le secret professionnel. Une telle atteinte doit être punie d'une sanction de niveau 2. En effet, cette incrimination constitue le pendant du droit à l'information dont bénéficient les membres de ces organes (article 191 du Code pénal social). Les nouvelles obligations insérées dans l'article 192 du Code pénal social méritent également d'être assorties du niveau 2.

Artikel 38

Artikel 38 heeft tot doel de inhoud van artikel 197 van het Sociaal Strafwetboek aan te passen omwille van de wijziging die aan het koninklijk besluit van 24 mei 1976 betreffende het collectief ontslag aangebracht werd door het koninklijk besluit van 31 januari 2012.

De werkgever dient voortaan, in geval van collectief ontslag, de vereiste kennisgevingen niet alleen aan de directeur van de subregionale tewerkstellingsdienst maar eveneens aan de Voorzitter van het Directiecomité van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg te doen.

De wijziging van artikel 197 van het Sociaal Strafwetboek heeft tot doel eveneens het niet-naleven van de kennisgevingen die in geval van collectief ontslag moeten gedaan worden aan de Voorzitter van het Directiecomité van de federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, te bestraffen.

Artikel 39

Artikel 39 beoogt de invoering in het Sociaal Strafwetboek van de strafbaarstelling die ingevoegd werd in het oude artikel 16, 3° van de wet van 7 januari 1958 betreffende de Fondsen voor bestaanszekerheid door artikel 66 van de wet van 8 juni 2008 houdende diverse bepalingen (I).

Artikel 16 van voormelde wet van 7 januari 1958, dat werd opgeheven door artikel 109, 14°, a), van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek, bevatte in zijn 3° de strafsancie toepasselijk op de Fondsen voor bestaanszekerheid en hun bestuurders, in geval van schending van artikel 5*bis* van voormelde wet van 7 januari 1958.

Dit artikel 5*bis* verplicht de Fondsen voor bestaanszekerheid te waarborgen dat de voordelen die zij toekennen, gratis zijn voor de rechthebbenden, en voorziet dat geen enkele kost op een of andere manier ten laste kan gelegd worden van de rechthebbende.

De inhoud van voormeld artikel 16, 3°, is tot op heden niet opgenomen in het Sociaal Strafwetboek.

Dit artikel heeft als doel in deze leemte te voorzien.

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 geeft de Raad van State aan dat “het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden

Article 38

L'article 38 vise à adapter le contenu de l'article 197 du Code pénal social en raison de la modification apportée à l'arrêté royal du 24 mai 1976 sur les licenciements collectifs par l'arrêté royal du 31 janvier 2012.

L'employeur doit désormais effectuer les notifications requises en cas de licenciement collectif non seulement au directeur du service subrégional de l'emploi mais également au Président du comité de direction du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale.

La modification de l'article 197 du Code pénal social vise à punir ainsi aussi le non-respect des notifications à faire en cas de licenciement collectif au Président du comité de direction du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale.

Article 39

L'article 39 vise à introduire dans le Code pénal social l'incrimination insérée dans l'ancien article 16, 3°, de la loi du 7 janvier 1958 concernant les Fonds de sécurité d'existence par l'article 66 de la loi de 8 juin 2008 portant des dispositions diverses (I).

L'article 16 de la loi précitée du 7 janvier 1958 qui a été abrogé par l'article 109, 14°, a), de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social, contenait en son 3° la sanction pénale applicable aux Fonds de sécurité d'existence et à leurs administrateurs en cas de violation de l'article 5*bis* de la loi précitée du 7 janvier 1958.

Cet article 5*bis* oblige les Fonds de sécurité d'existence à garantir que les avantages qu'ils octroient sont gratuits pour les bénéficiaires et prévoit qu'aucun frais ne peut être mis à charge du bénéficiaire d'une manière ou d'une autre.

Le contenu de l'article 16, 3°, précité n'est pas repris jusqu'à présent dans le Code pénal social.

Cet article a pour objectif de combler cette lacune.

Dans son avis n° 56 108/1, le Conseil d'État indique que “le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées

bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf. Het verdient aanbeveling om met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting.”.

Zoals verduidelijkt werd in de memorie van toelichting, is de leidraad die de wetgever tijdens het opstellen van het Sociaal Strafwetboek gevolgd heeft om de sanctieniveaus te bepalen, ook van dienst geweest tijdens het opstellen van dit wetsontwerp.

De sanctie die gekozen werd om de schending van artikel 5*bis* van voormelde wet van 7 januari 1958 te beteugelen, is deze van niveau 2 want dit wordt beschouwd als een inbreuk van gemiddelde zwaarte, zoals de in artikel 220 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde inbreuk die bestaat in het niet-betalen van bijdragen aan het Fonds voor bestaanszekerheid, die bestraft wordt met de sanctie van niveau 2.

Artikel 40

Deze bepaling vervangt artikel 222 van het Sociaal Strafwetboek, dat voortaan een punt 1° en een punt 2° bevat en geen 3° meer, want het punt 1° werd opgeheven.

Artikel 222, 1°, bestraft momenteel met een sanctie van niveau 1 de kinderbijslagfondsen die niet de verplichtingen hebben nageleefd die hen werden opgelegd door het koninklijk besluit van 19 december 1967 tot bepaling van maatregelen van toezicht bij aansluiting van werkgevers die ontslag nemen bij een kinderbijslagfonds. Welnu, voor de inwerkingtreding van het Sociaal Strafwetboek, werden de feiten bedoeld bij het eerste punt noch strafrechtelijk noch met een administratieve geldboete bestraft. De kinderbijslagfondsen kunnen echter het voorwerp uitmaken van een financiële sanctie in toepassing van de gecoördineerde wetten van 19 december 1939. De wijziging van artikel 222 heeft dus tot doel de administratieve geldboete op te heffen ten laste van de kinderbijslagfondsen, die reeds zwaar bestraft kunnen worden.

De opheffing van deze bepaling is ook gerechtvaardigd vanaf 1 juli 2014. Vanaf die datum zijn de gemeenschappen immers bevoegd voor de gezinsbijslagen overeenkomstig artikel 5, § 1, IV, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

en fonction de la gravité de l'infraction. Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité.”.

Comme précisé dans l'exposé des motifs, le fil conducteur qu'a suivi le législateur pour déterminer les niveaux de sanctions lors de l'élaboration du Code pénal social a servi aussi lors de l'élaboration de ce projet de loi.

La sanction choisie pour réprimer la violation de l'article 5*bis* de la loi précitée du 7 janvier 1958 est celle de niveau 2 car elle est considérée comme une infraction de gravité moyenne, comme l'infraction visée à l'article 220 du Code pénal social consistant en l'absence de paiement de cotisations au Fonds de sécurité d'existence, qui est punie de la sanction de niveau 2.

Article 40

Cette disposition remplace l'article 222 du Code pénal social qui comporte désormais un point 1° et un point 2° et plus de 3°, le point 1° ayant été supprimé.

L'article 222, 1°, punit d'une sanction de niveau 1 les caisses d'allocations familiales qui n'ont pas respecté les obligations qui leur sont imposées par l'arrêté royal du 19 décembre 1967 déterminant les mesures de contrôle en cas d'affiliation d'employeurs démissionnaires d'une caisse d'allocations familiales. Or, avant l'entrée en vigueur du Code pénal social, les faits visés au point 1° n'étaient ni sanctionnés pénalement, ni sanctionnés d'une amende administrative. Cependant, les caisses d'allocations familiales peuvent faire l'objet de sanction financière en application des lois coordonnées du 19 décembre 1939. La modification de l'article 222 vise donc à supprimer l'amende administrative à charge des caisses d'allocations familiales qui peuvent déjà être lourdement sanctionnées.

La suppression de cette disposition se justifie également depuis le 1er juillet 2014. En effet, à partir de cette date, les communautés sont compétentes en matière de prestations familiales conformément à l'article 5, § 1er, IV, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles.

Artikel 41

Artikel 41 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 223, § 1, eerste lid, 3°, van het Sociaal Strafwetboek uit hoofde waarvan de werkgever wordt bestraft die heeft nagelaten een aangifte te doen bij de bevoegde verzekeraar en bij de bevoegde sociaal inspecteurs van ieder ongeval dat aanleiding kan geven tot de toepassing van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. Die strafrechtelijke bepaling verwijst naar artikel 91*quater*, 1°, van voornoemde wet van 10 april 1971 die de niet-naleving van artikel 62 van dezelfde wet bestraft.

Artikel 62 van de wet van 10 april 1971 wordt ten uitvoer gelegd door het koninklijk besluit van 12 maart 2003 tot vaststelling van de wijze en van de termijn van aangifte van een arbeidsongeval. In artikel 4 van dat koninklijk besluit was bepaald in welke gevallen en op welke wijze de werkgever het ongeval moest aangeven bij de inspecteur bevoegd inzake arbeidsveiligheid.

Artikel 4 van het koninklijk besluit van 12 maart 2003 werd opgeheven door artikel 19 van het koninklijk besluit van 24 februari 2005 houdende diverse bepalingen ter bestrijding van de ernstige arbeidsongevallen en vereenvoudiging van de arbeidsongevallenaangiften. Thans wordt de verplichting om een ongeval aan te geven bij de bevoegde sociaal inspecteurs geregeld in de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en bestraft door artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek. Artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek wordt gewijzigd door het artikel 17 van dit ontwerp en wordt artikel 127 van het Sociaal Strafwetboek.

Daarom zijn de woorden “en bij de bevoegde sociaal inspecteurs in de gevallen bepaald door de Koning “geschrapt in artikel 223, § 1, eerste lid, 3°, van het Sociaal Strafwetboek.

Artikelen 42 tot 51

Deze bepalingen hebben tot doel een nieuwe afdeling 9/1 in te voeren in hoofdstuk 9 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek. Deze afdeling bestaat uit de strafbaarstellingen van de wet van 28 april 2003 met betrekking tot de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid door de artikelen 225/1 tot 225/9 in te voegen in het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 54 van de wet van 28 april 2003 bestraft de beheerders, commissarissen, aangeduide actuarissen, directeurs, zaakvoerders of lasthebbers van

Article 41

L'article 41 du projet de loi modifie l'article 223, § 1er, alinéa 1er, 3°, du Code pénal social qui sanctionne l'employeur qui omet de déclarer à l'entreprise d'assurance compétente et aux inspecteurs sociaux compétents les accidents qui peuvent donner lieu à l'application de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail. Cette disposition pénale se réfère à l'article 91*quater*, 1°, de la loi précitée du 10 avril 1971 qui sanctionne le non-respect de l'article 62 de la même loi.

L'article 62 de la loi du 10 avril 1971 est exécuté par l'arrêté royal du 12 mars 2003 établissant le mode et le délai de déclaration d'accident du travail. L'article 4 de l'arrêt royal déterminait dans quels cas et de quelle manière l'employeur devait déclarer l'accident à l'inspecteur compétent en matière de sécurité du travail.

L'article 4 de l'arrêté royal du 12 mars 2003 a été abrogé par l'article 19 de l'arrêté royal du 24 février 2005 portant diverses dispositions visant la lutte contre les accidents du travail graves et la simplification des déclarations des accidents du travail. A présent, l'obligation de déclaration aux inspecteurs sociaux compétents est réglée par la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et sanctionnée par l'article 128 du Code pénal social. L'article 128 du Code pénal social est modifié par l'article 17 du projet de loi et devient l'article 127 du Code pénal social.

C'est la raison pour laquelle les mots “et, dans les cas fixés par le Roi, aux inspecteurs sociaux compétents” sont supprimés de l'article 223, § 1er, alinéa 1er, 3°, du Code pénal social.

Articles 42 à 51

Ces dispositions visent à introduire une nouvelle section 9/1 dans le chapitre 9 du Livre 2 du Code pénal social. Cette section comporte les incriminations de la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale en insérant les 225/1 à 225/9 dans le Code pénal social.

L'article 54 de la loi du 28 avril 2003 punit les administrateurs, commissaires, actuaires désignés, directeurs, gérants ou mandataires d'organismes de pensions et

pensioeninstellingen en van de rechtspersonen belast met de uitvoering van de solidariteitstoezegging, evenals de inrichters en werkgevers of hun lasthebbers die weigeren de in toepassing van de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan gevraagde inlichtingen te verstrekken, of die niet voldoen aan de verplichtingen die hun opgelegd zijn door de wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De artikelen 225/1 tot 225/7 nemen deze strafbaarstellingen over om op deze manier het strafrechtelijk legaliteitsbeginsel na te leven.

Deze inbreuken zijn voorzien van een sanctie van niveau 1, want zij hebben betrekking op verplichtingen om bepaalde formaliteiten te vervullen of om bepaalde bekendmakingen die voortgekomen zijn uit administratieve regels die de goede werking van het pensioensysteem reglementeren, te doen.

De inbreuk met betrekking tot de invoering van een pensioentoezegging en deze die het niet-naleven van de procedure van uitreding van een werknemer sanctioneert worden bestraft met een sanctie van niveau 2.

Artikel 43

Artikel 43 voegt artikel 225/1 in het Sociaal Strafwetboek in. Deze bepaling bestraft de inrichter en de werkgever (artikel 3, § 1, 5°, van de wet van 28 april 2003) die de verplichtingen die op hen rusten krachtens artikel 6 van de wet van 28 april 2003, niet hebben nageleefd. Artikel 6 legt hen op slechts een individuele pensioentoezegging toe te staan indien de onderneming gehouden is door een pensioentoezegging op sector- of ondernemingsniveau voor alle werknemers. Om de naleving van deze verplichting te controleren, moet de inrichter of de werkgever de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten het aantal individuele pensioentoezeggingen per categorie van werknemers en het bewijs dat in de onderneming voor alle werknemers een aanvullend pensioenstelsel, meedelen.

Overeenkomstig algemene opmerking nr. 7 die de Raad van State formuleert in zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 volgens dewelke het ontwerp een volledig nazicht uit redactioneel en legistiek oogpunt behoeft, onder meer met het oog op het actualiseren van de erin opgenomen verwijzingen, werd in artikel 225/1 van het Sociaal Strafwetboek de verwijzing naar “de Dienst voor de controle van de verzekeringen” vervangen door deze naar “de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten”. Deze benaming werd immers gewijzigd door de wet van 15 mei 2014 houdende diverse bepalingen.

des personnes morales chargées de l'exécution de l'engagement de solidarité ainsi que les organisateurs et les employeurs ou leurs mandataires qui refusent de fournir les informations demandées en application de la loi du 28 avril 2003 et de ses arrêtés d'exécution ou qui ne satisfont pas aux obligations qui leurs sont imposées par la loi et ses arrêtés d'exécution.

Les articles 225/1 à 225/7 reprennent ces incriminations de manière à respecter le principe de la légalité pénale.

Ces infractions sont assorties d'une sanction de niveau 1 car elles concernent des obligations d'accomplir certaines formalités ou d'effectuer certaines notifications issues des règles administratives qui régulent le bon fonctionnement du système de pension.

L'infraction relative à l'instauration d'un engagement de pension et celle qui sanctionne le non-respect de la procédure de sortie d'un travailleur sont punies d'une sanction de niveau 2.

Article 43

L'article 43 insère l'article 225/1 dans le Code pénal social. Cette disposition punit l'organisateur et l'employeur (article 3, § 1er, 5°, de la loi du 28 avril 2003) qui n'ont pas respecté les obligations qui leur incombent en vertu de l'article 6 de la loi du 28 avril 2003. L'article 6 leur impose d'octroyer un engagement individuel de pension seulement si l'entreprise est tenue par un engagement de pension sectoriel ou d'entreprise pour tous ses travailleurs. Afin de contrôler le respect de cette obligation, l'organisateur ou l'employeur doit informer l'Autorité des services et marchés financiers du nombre d'engagements de pension individuels par catégorie de travailleurs et de la preuve qu'il existe dans l'entreprise un régime de pension complémentaire pour tous les travailleurs.

Conformément à l'observation générale n°7 que le Conseil d'État formule dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014 suivant laquelle il convient de soumettre le projet à un examen complet sur le plan rédactionnel et légistique, notamment afin d'actualiser les références qu'il contient, la référence à “l'Office de contrôle des Assurances” a été remplacée par celle à “l'Autorité des services et marchés financiers” dans l'article 225/1 du Code pénal social. En effet, cette dénomination a été modifiée par la loi du 15 mai 2014 portant des dispositions diverses.

Ingevolge het advies van de Raad van State wordt er eveneens verduidelijkt dat enkel het niet-naleven van artikel 6, § 1, van de erin bedoelde wet van 28 april 2003 wordt gesanctioneerd.

Artikel 44

Artikel 225/2, dat in het Sociaal Strafwetboek wordt ingevoerd door artikel 44 bestraft de pensioeninstelling, de inrichter of de werkgever (artikel 3, § 1, 5°, van de wet van 28 april 2003) die meerdere inlichtingen niet heeft meegedeeld aan de aangeslotenen of aan hun vertegenwoordigers betreffende de pensioenfiche (artikel 26, § 1, eerste lid, en § 5, eerste lid, van de wet van 28 april 2003), het historisch overzicht van de reserves en de verworven prestaties (artikel 26, § 2, eerste lid, en § 5, tweede lid, van de wet van 28 april 2003), de inlichtingen betreffende de renten (artikel 26, § 3, en § 5, derde lid, van de wet van 28 april 2003) en betreffende de prestaties die verschuldigd zijn, evenals de mogelijke wijzen van uitbetaling (artikel 26, § 4, en § 5, vierde lid, van de wet van 28 april 2003).

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014, beveelt de Raad van State aan om de vermelding “aangestelden of lasthebbers” weg te laten in de artikelen die de sanctie van niveau 1 voorzien, aangezien krachtens artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek de sanctie van niveau 1, die alleen bestaat uit een administratieve geldboete, alleen aan de overtreder kan worden opgelegd, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of een lasthebber. Er wordt met deze opmerking rekening gehouden in het nieuwe artikel 225/2 van het Sociaal Strafwetboek.

Bovendien wordt, overeenkomstig voormeld advies, de Nederlandse versie van de inleidende zin van artikel 225/2 in overeenstemming gebracht met de Franse tekst.

Er wordt bovendien vermeld dat de sanctie ook geldt ten aanzien van de pensioeninstelling waaraan de aangeslotene bij zijn uittreding zijn reserves overdraagt bij toepassing van artikel 32, § 1, 2°, van voormelde wet van 28 april 2003, alsook ten aanzien van de pensioeninstelling die door de werknemer wordt aangeduid overeenkomstig artikel 33 van dezelfde wet.

Artikel 45

Artikel 45 voert artikel 225/3 in het Sociaal Strafwetboek in. Dit artikel sanctioneert de in artikel 28, § 1, van de wet van 28 april 2003 opgenomen verplichting.

Suite à l’avis du Conseil d’État, il est également précisé que seul le non-respect de l’article 6, § 1er, de la loi précitée du 28 avril 2003 qu’il vise est sanctionné.

Article 44

L’article 225/2 inséré par l’article 44 dans le Code pénal social punit l’organisme de pension, l’organisateur ou l’employeur (article 3, § 1er, 5°, de la loi du 28 avril 2003) qui n’a pas communiqué plusieurs informations aux affiliés ou à leurs représentants concernant la fiche de pension (article 26, § 1er, alinéa 1er, et § 5, alinéa 1er, de la loi du 28 avril 2003), l’aperçu historique des réserves et des prestations acquises (article 26, § 2, alinéa 1er, et § 5, alinéa 2, de la loi du 28 avril 2003), les informations à propos des rentes (article 26, § 3, et § 5, alinéa 3, de la loi du 28 avril 2003) et les prestations qui sont dues ainsi que les possibles options de paiement (article 26, § 4, et § 5, alinéa 4, de la loi du 28 avril 2003).

Dans l’avis n°56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d’État recommande de supprimer la mention “préposés ou mandataires” dans les articles qui prévoient la sanction de niveau 1 étant donné qu’en vertu de l’article 105 du Code pénal social, la sanction de niveau 1 constituée uniquement d’une amende administrative ne peut être infligée qu’au contrevenant même si l’infraction est commise par un préposé ou un mandataire. Il est tenu compte de cette remarque dans le nouvel article 225/2 du Code pénal social.

En outre, conformément à l’avis précité, la version néerlandaise de la phrase introductive de l’article 225/2 est alignée sur le texte rédigé en français.

Il est en outre mentionné que la sanction s’applique également à l’égard de l’organisme de pension auquel l’affilié, lors de sa sortie, transfère ses réserves en application de l’article 32, § 1er, 2°, de la loi précitée du 28 avril 2003, ainsi qu’à l’égard de l’organisme de pension désigné par le travailleur en vertu de l’article 33 de la même loi.

Article 45

L’article 45 introduit l’article 225/3 dans le Code pénal social qui sanctionne l’obligation prescrite par l’article 28, § 1er, de la loi du 28 avril 2003.

Overeenkomstig artikel 28, § 1, moet de inrichter of de werkgever (artikel 3, § 1, 5° van de wet van 28 april 2003) de aangeslotene informeren over het recht om het kapitaal in een rente om te vormen, en dit twee maanden voor het pensioen of binnen de twee weken nadat hij van de vervroegde pensionering op de hoogte is gebracht. In geval van overlijden van de aangeslotene, informeert de inrichter of de werkgever de rechthebbenden binnen de twee weken nadat hij van het overlijden op de hoogte is gebracht.

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014, beveelt de Raad van State aan om de vermelding “aangestelden of lasthebbers” weg te laten in de artikelen die de sanctie van niveau 1 voorzien, aangezien krachtens artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek de sanctie van niveau 1, die alleen bestaat uit een administratieve geldboete, alleen aan de overtreder kan worden opgelegd, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of een lasthebber.

Er wordt met deze opmerking rekening gehouden niet alleen in het nieuwe artikel 225/3 van het Sociaal Strafwetboek, maar ook in de nieuwe artikelen 225/2, 225/5, 225/6 en 225/7 van het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 46

Artikel 225/4 bestraft de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber en de pensioeninstelling die de procedure van uittreding van een werknemer die opgenomen is in de artikelen 29 tot 33 van de wet van 28 april 2003, niet naleven.

Artikel 47

Artikel 47 voert artikel 225/5 in het Sociaal Strafwetboek in.

Overeenkomstig artikel 34 van de wet van 28 april 2003, kan de inrichter of de werkgever (artikel 3, § 1, 5°, van de wet van 28 april 2003) beslissen te veranderen van pensioeninstelling en de opgebouwde reserves te over te dragen van de ene instelling naar de andere.

Deze overdracht veronderstelt dat de aangeslotenen en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten voorafgaandelijk ingelicht worden (artikelen 35 en 36 van de wet van 28 april 2003).

Artikel 225/5 sanctioneert de inrichter of de werkgever of de in een collectieve arbeidsovereenkomst of

Selon l'article 28, § 1er, l'organisateur ou l'employeur (article 3, § 1er, 5°, de la loi du 28 avril 2003) doit informer l'affilié du droit de transformation du capital en rente deux mois avant la retraite ou dans les deux semaines après qu'il a eu connaissance de la retraite anticipée. En cas de décès de l'affilié, l'organisateur ou l'employeur informe les ayants droits dans les deux semaines après qu'il a eu connaissance du décès.

Dans l'avis n°56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d'État recommande de supprimer la mention “préposés ou mandataires” dans les articles qui prévoient la sanction de niveau 1 étant donné qu'en vertu de l'article 105 du Code pénal social, la sanction de niveau 1 constituée uniquement d'une amende administrative ne peut être infligée qu'au contrevenant même si l'infraction est commise par un préposé ou un mandataire.

Il est tenu compte de cette remarque non seulement dans le nouvel article 225/3 du Code pénal social mais également dans les nouveaux articles 225/2, 225/5, 225/6 et 225/7 du Code pénal social.

Article 46

L'article 225/4 punit l'organisateur ou l'employeur, son préposé ou son mandataire et l'organisme de pension qui ne respectent pas la procédure de sortie d'un travailleur prescrite aux articles 29 à 33 de la loi du 28 avril 2003.

Article 47

L'article 47 introduit l'article 225/5 dans le Code pénal social.

Suivant l'article 34 de la loi du 28 avril 2003, l'organisateur ou l'employeur (article 3, § 1er, 5°, de la loi du 28 avril 2003) peut décider de changer d'organisme de pension et de transférer d'un organisme à un autre les réserves constituées.

Ce transfert suppose l'information préalable des affiliés et celle de l'Autorité des services et marchés financiers (articles 35 et 36 de la loi du 28 avril 2003).

L'article 225/5 sanctionne l'organisateur ou l'employeur ou la personne désignée par une convention

het pensioenreglement aangeduide persoon die deze informatieverplichting niet heeft nageleefd.

Overeenkomstig algemene opmerking nr. 7 die de Raad van State formuleert in zijn advies nr. 56 108/1 volgens dewelke het ontwerp een volledig nazicht uit redactioneel en legistiek oogpunt behoeft, onder meer met het oog op het actualiseren van de erin opgenomen verwijzingen, wordt de verwijzing naar “Dienst voor de controle van de verzekeringen” vervangen door de verwijzing naar deze naar “de Autoriteit voor de Financiële Diensten en Markten”, aangezien deze benaming gewijzigd werd door de wet van 15 mei 2014 houdende diverse bepalingen.

In zijn advies beveelt de Raad van State eveneens aan om de vermelding “aangestelden of lasthebbers” weg te laten in de artikelen die de sanctie van niveau 1 voorzien, aangezien krachtens artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek de sanctie van niveau 1, die alleen bestaat uit een administratieve geldboete, alleen aan de overtreder kan worden opgelegd, zelfs indien de inbreuk begaan is door een aangestelde of een lasthebber.

Er wordt met deze opmerking rekening gehouden niet alleen in het nieuwe artikel 225/5 van het Sociaal Strafwetboek, maar ook in de nieuwe artikelen 225/2, 225/3, 225/6 en 225/7 van het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 48

Artikel 225/6, dat in het Sociaal Strafwetboek ingevoerd werd door artikel 48, neemt de inhoud van de artikelen 41*bis* en 42 van de wet van 28 april 2003 over.

Artikel 41*bis* verplicht de pensioeninstelling om een geschreven verklaring op te stellen over de beginselen van haar beleggingsbeleid.

Artikel 42 verplicht de pensioeninstelling of de in een collectieve arbeidsovereenkomst of het pensioenreglement aangeduide persoon om een jaarlijks verslag over het beheer van de pensioentoezegging op te stellen.

Artikel 225/6 bestraft het niet naleven van de in deze artikelen opgenomen verplichtingen.

In zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 formuleert de Adviesraad van het sociaal strafrecht een opmerking i.v.m. de terminologie. In het nieuwe artikel 225/6, 2°, a) van het Sociaal Strafwetboek wordt er rekening gehouden met deze opmerking.

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014, beveelt de Raad van State aan om de vermelding “aangestelden of

collective de travail ou le règlement de pension qui n’a pas respecté cette obligation d’information.

Conformément à l’observation générale n°7 que le Conseil d’État formule dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014 suivant laquelle il convient de soumettre le projet à un examen complet sur le plan rédactionnel et légistique, notamment afin d’actualiser les références qu’il contient, la référence à “l’Office de contrôle des Assurances” a été remplacée par celle à “l’Autorité des services et marchés financiers” dans l’article 225/5 du Code pénal social vu que cette dénomination a été modifiée par la loi du 15 mai 2014 portant des dispositions diverses.

Dans son avis, le Conseil d’État recommande également de supprimer la mention “préposés ou mandataires” dans les articles qui prévoient la sanction de niveau 1 étant donné qu’en vertu de l’article 105 du Code pénal social, la sanction de niveau 1 constituée uniquement d’une amende administrative ne peut être infligée qu’au contrevenant même si l’infraction est commise par un préposé ou un mandataire.

Il est tenu compte de cette remarque non seulement dans le nouvel article 225/5 du Code pénal social mais également dans les nouveaux articles 225/2, 225/3, 225/6 et 225/7 du Code pénal social.

Article 48

L’article 225/6 inséré dans le Code pénal social par l’article 48 reprend le prescrit des articles 41*bis* et 42 de la loi du 28 avril 2003.

L’article 41*bis* oblige l’organisme de pension à élaborer une déclaration écrite sur les principes de sa politique de placement.

L’article 42 impose à l’organisme de pension ou à la personne désignée par une convention collective de travail ou le règlement de pension de rédiger un rapport annuel sur la gestion de l’engagement de pension.

L’article 225/6 punit le non-respect des formalités prescrites par ces articles.

Dans l’avis n°2013/003 du 26 juin 2013, le Conseil consultatif du droit pénal social formule une remarque de terminologie. Il est tenu compte de cette observation dans le nouvel article 225/6, 2°, a) du Code pénal social.

Dans l’avis n°56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d’État recommande de supprimer la mention “préposés

lasthebbers" weg te laten in de artikelen die de sanctie van niveau 1 voorzien, aangezien krachtens artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek de sanctie van niveau 1, die alleen bestaat uit een administratieve geldboete, alleen aan de overtreder kan worden opgelegd, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of een lasthebber.

Er wordt met deze opmerking rekening gehouden niet alleen in het nieuwe artikel 225/6 van het Sociaal Strafwetboek, maar ook in de nieuwe artikelen 225/2, 225/3, 225/5 en 225/7 van het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 49

Artikel 49 voert artikel 225/7 in het Sociaal Strafwetboek in.

Deze bepaling sanctioneert de pensioeninstellingen, de inrichters of de werkgevers en de rechtspersonen die bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen betrokken zijn, die aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten niet de inlichtingen bezorgen die dit orgaan moet hebben om de naleving van de bepalingen van de wet van 28 april 2003 en van de uitvoeringsbesluiten ervan te controleren (artikelen 49*bis* en 49*ter* van de wet van 28 april 2003).

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014, beveelt de Raad van State aan om de vermelding "aangestelden of lasthebbers" weg te laten in de artikelen die de sanctie van niveau 1 voorzien, aangezien krachtens artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek de sanctie van niveau 1, die alleen bestaat uit een administratieve geldboete, alleen aan de overtreder kan worden opgelegd, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of een lasthebber.

Er wordt met deze opmerking rekening gehouden niet alleen in het nieuwe artikel 225/7 van het Sociaal Strafwetboek, maar ook in de nieuwe artikelen 225/2, 225/3, 225/5 en 225/6 van het Sociaal Strafwetboek.

Artikelen 50 en 51

Artikel 54, eerste lid, van de wet van 28 april 2003 bestraft de beheerders, commissarissen, aangeduide actuarissen, directeurs, zaakvoerders of lasthebbers van pensioeninstellingen en van rechtspersonen belast met de uitvoering van de solidariteitstoezegging, evenals de inrichters en werkgevers of hun lasthebbers die wetens en willens onjuiste verklaringen afleggen aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten of aan de door haar gevolmachtigde persoon, of die

ou mandataires" dans les articles qui prévoient la sanction de niveau 1 étant donné qu'en vertu de l'article 105 du Code pénal social, la sanction de niveau 1 constituée uniquement d'une amende administrative ne peut être infligée qu'au contrevenant même si l'infraction est commise par un préposé ou un mandataire.

Il est tenu compte de cette remarque non seulement dans le nouvel article 225/6 du Code pénal social mais également dans les nouveaux articles 225/2, 225/3, 225/5 et 225/7 du Code pénal social.

Article 49

L'article 49 introduit l'article 225/7 dans le Code pénal social.

Cette disposition sanctionne les organismes de pension, les organisateurs ou les employeurs et les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité qui ne communiquent pas à l'autorité des services et marchés financiers les informations que cet organe est tenu d'avoir afin de contrôler le respect des dispositions de la loi du 28 avril 2003 et de ses arrêtés d'exécution (articles 49*bis* et 49*ter* de la loi du 28 avril 2003).

Dans l'avis n°56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d'État recommande de supprimer la mention " préposés ou mandataires" dans les articles qui prévoient la sanction de niveau 1 étant donné qu'en vertu de l'article 105 du Code pénal social, la sanction de niveau 1 constituée uniquement d'une amende administrative ne peut être infligée qu'au contrevenant même si l'infraction est commise par un préposé ou un mandataire.

Il est tenu compte de cette remarque non seulement dans le nouvel article 225/7 du Code pénal social mais également dans les nouveaux articles 225/2, 225/3, 225/5 et 225/6 du Code pénal social.

Articles 50 et 51

L'article 54, alinéa 1er, de la loi du 28 avril 2003 punit les administrateurs, commissaires, actuaires désignés, directeurs, gérants ou mandataires d'organismes de pensions et des personnes morales chargées de l'exécution de l'engagement de solidarité ainsi que les organisateurs et les employeurs ou leurs mandataires qui font sciemment et volontairement des déclarations inexactes à l'Autorité des services et marchés financiers ou à la personne mandatée par lui ou qui collaborent

meewerken aan de uitvoering van pensioentoezeggingen die in strijd zijn met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De artikelen 225/8 en 225/9, ingevoegd in het Sociaal Strafwetboek door de artikelen 50 en 51, nemen deze strafbaarstellingen over.

Overeenkomstig algemene opmerking nr. 7 die de Raad van State geformuleerd heeft in zijn advies nr. 56 108/1 volgens dewelke het ontwerp een volledig nazicht uit redactioneel en legistiek oogpunt behoeft, onder meer met het oog op het actualiseren van de erin opgenomen verwijzingen, werd in artikel 225/5 van het Sociaal Strafwetboek de verwijzing naar “Dienst voor de controle van de verzekeringen” vervangen door deze naar “de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten”, aangezien deze benaming gewijzigd werd door de wet van 15 mei 2014 houdende diverse bepalingen.

In zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 geeft de Raad van State aan dat “het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf. Het verdient aanbeveling om met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting.”.

De leidraad die de wetgever tijdens het opstellen van het Sociaal Strafwetboek gevolgd heeft om de sanctieniveaus te bepalen, kan hier overgenomen worden.

De strafbaarstelling betreffende de onjuiste verklaringen die het nieuw artikel 225/8 inhoudt, is voorzien van een sanctie van niveau 4 net als de sancties die voorzien zijn voor de inbreuken van valsheid, van het gebruik van valse stukken, van onjuiste of onvolledige verklaringen en van oplichting in het sociaal strafrecht, die opgenomen zijn in hoofdstuk 10 van Boek 2.

De in de nieuwe artikelen 225/1 en 225/4 bedoelde inbreuken sanctioneren het niet-naleven van bepaalde procedureregels en worden bestraft met een sanctie van niveau 2.

De inbreuk bedoeld in het nieuwe artikel 225/9 wordt bestraft met een sanctie van niveau 2, zoals de strafbaarstelling voorzien in artikel 216 van het Sociaal Strafwetboek.

De nieuwe artikelen 225/2, 225/3, 225/5, 225/6 en 225/7 sanctioneren diegene die zijn verplichtingen om bepaalde formaliteiten te vervullen of bepaalde bekendmakingen die het gevolg zijn van administratieve regels

à l'exécution d'engagements de pensions qui sont contraires à la loi du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution.

Les articles 225/8 et 225/9, insérés dans le Code pénal social par les articles 50 et 51, reprennent ces incriminations.

Conformément à l'Observation générale n°7 du Conseil d'État exprimée dans son avis précité suivant laquelle il convient de soumettre le projet à un examen complet sur le plan rédactionnel et légistique, notamment afin d'actualiser les références qu'il contient, la référence à “l'Office de contrôle des Assurances” a été remplacée par celle à “l'Autorité des services et marchés financiers” dans l'article 225/5 du Code pénal social vu que cette dénomination a été modifiée par la loi du 15 mai 2014 portant des dispositions diverses.

Dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d'État indique que “le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l'infraction. Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l'exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité”.

Le fil conducteur qu'a suivi le législateur pour déterminer les niveaux de sanctions lors de l'élaboration du Code pénal social peut être repris ici.

L'incrimination relative aux déclarations inexactes que comporte le nouvel article 225/8 est assortie d'une sanction de niveau 4 à l'instar des sanctions prévues pour les infractions de faux, d'usage de faux, de déclarations inexactes ou incomplètes et d'escroquerie en droit pénal social reprises dans le chapitre 10 du Livre 2.

Les infractions visées aux nouveaux articles 225/1 et 225/4 sanctionnent le non-respect de certaines règles de procédure et sont assortie d'une sanction de niveau 2.

L'infraction visée au nouvel article 225/9 est punie d'une sanction de niveau 2 comme l'incrimination prescrite à l'article 216 du Code pénal social.

Les nouveaux articles 225/2, 225/3, 225/5, 225/6 et 225/7 sanctionnent celui qui n'a pas respecté ses obligations d'accomplir certaines formalités ou d'effectuer certaines notifications issues des règles administratives

die het goed functioneren van het sociale zekerheids-systeem regelen of die de arbeidsbetrekkingen ordenen, niet nageleefd heeft. Een sanctie van niveau 1 is dus voldoende om deze feiten te beteugelen.

Artikel 52

Artikel 52 van het ontwerp van wet heeft tot doel een materiële vergissing in artikel 236 van het Sociaal Strafwetboek te verbeteren, dit artikel te verplaatsen naar het hoofdstuk van het Wetboek waarin het thuis-hoort, alsmede een verwijzing in te voegen naar de artikelen 223, § 1, eerste lid, 1°, en 234, § 1, 3°, in het eerste lid van artikel 236.

In de Nederlandstalige versie van artikel 236 is de terugbetaling voorzien in geval van inbreuk op de artikelen 218, 219 en 211. In de Franstalige versie zijn de bedoelde artikelen 218, 219, 220 en 221.

Artikel 211, waarnaar de Nederlandstalige versie verwijst, maakt een materiële vergissing uit. Bovendien is de verwijzing naar artikel 221 in de Franstalige versie niet correct. Artikel 221 bestraft immers de bedrieglijke onderwerping: de werkgever betaalt bedrieglijk bijdragen om te genieten van het sociaal statuut van loontrekkende, waarop de werknemer geen recht heeft. De terugbetaling heeft in dit geval geen zin, omdat de veroordeling de betaling van onbetaalde bijdragen tot doel heeft.

Derhalve wijzigt artikel 52 artikel 236 van het Sociaal Strafwetboek door de verwijzing naar artikel 211 in de Nederlandstalige versie en naar artikel 221 in de Franstalige versie te schrappen.

Als gevolg van de parlementaire besprekingen werd artikel 236 bij vergissing verplaatst naar hoofdstuk 10 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek. Deze bepaling moet zich evenwel bevinden in hoofdstuk 11 dat gewijd is aan de gemeenschappelijke bepalingen van de voorgaande hoofdstukken.

Daarom wordt in artikel 52 van het ontwerp van wet voorgesteld om artikel 236 en hoofdstuk 11 van het Sociaal Strafwetboek dat het artikel 237 bevat, te vervangen teneinde artikel 236 in dit hoofdstuk in te voegen.

In artikel 52 is bepaald dat de terugbetaling wordt voorzien in geval van overtreding van artikel 223, § 1, eerste lid. Uit hoofde van die bepaling wordt met een sanctie van niveau 2 de werkgever bestraft die heeft nagelaten aan de Rijksdienst voor sociale zekerheid een aangifte te bezorgen met verantwoording van het bedrag

qui réglementent le bon fonctionnement du système de sécurité sociale ou qui disciplinent les relations de travail. Une sanction de niveau 1 est donc suffisante pour réprimer ces faits.

Article 52

L'article 52 du projet de loi vise à corriger une erreur matérielle que comporte l'article 236 du Code pénal social, à déplacer cet article dans le chapitre du Code qui lui correspond et à insérer une référence aux articles 223, § 1er, alinéa 1er, 1° et 234, § 1er, 3°, dans l'alinéa 1er de l'article 236.

Dans la version néerlandaise de l'article 236, la restitution est prévue en cas d'infraction aux articles 218, 219 et 211. Dans la version française, les articles visés sont les articles 218, 219, 220 et 221.

L'article 211 dont fait référence la version néerlandaise constitue une erreur matérielle. En outre, la référence à l'article 221 dans la version française n'est pas correcte. En effet, l'article 221 punit l'assujettissement frauduleux: l'employeur paie frauduleusement des cotisations pour bénéficier d'un statut social de salarié auquel le travailleur n'a pas droit. La restitution n'a pas de sens dans ce cas puisque cette condamnation vise au paiement de cotisations impayées.

Par conséquent, l'article 52 modifie l'article 236 du Code pénal social en supprimant le renvoi à l'article 211 dans la version néerlandaise et à l'article 221 dans la version française.

Suite aux débats parlementaires, l'article 236 a été déplacé par inadvertance dans le chapitre 10 du Livre 2 du Code pénal social. Or, cette disposition doit se trouver dans le chapitre 11 consacré aux règles communes aux chapitres précédents.

C'est la raison pour laquelle l'article 52 du projet de loi propose de remplacer l'article 236 ainsi que le chapitre 11 du Code pénal social comportant l'article 237 afin d'insérer l'article 236 dans ce chapitre.

L'article 52 prescrit que la restitution est prévue en cas d'infraction à l'article 223, § 1er, alinéa 1er. Cette disposition punit d'une sanction de niveau 2 l'employeur qui n'a pas fait parvenir à l'Office national de sécurité sociale une déclaration justificative du montant des cotisations sociales dues en

van de verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen, met toepassing van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (DMFA).

De werkgever die het bedrag van de verschuldigde sociale zekerheidsbijdragen niet heeft aangegeven, kan voortaan ambtshalve worden veroordeeld tot het betalen van onbetaalde of gedeeltelijk betaalde bijdragen, tot het betalen van achterstallige bijdragen, bijdrageopslagen en de verwijlinteressen.

Artikel 52 voegt in het nieuwe artikel 236 een verwijzing naar artikel 234, § 1, 3°, van het Sociaal Strafwetboek in. Hierdoor dient, wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, de rechter die de straf uitspreekt waarin dit artikel 234, § 1, 3° voorziet, de schuldenaar van onbetaalde of gedeeltelijke bijdragen ambtshalve te veroordelen tot het betalen van de achterstallige bijdragen, bijdrageopslagen en de verwijlinteressen.

Een gelijkaardige ambtshalve veroordeling was aanwezig in het voormalig artikel 155 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders tot het werd opgeheven bij de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

Artikelen 53 tot 67

In de afdeling met als titel “Andere bepalingen van het Sociaal Strafwetboek” bevatte het ontwerp van wet een bepaling die voorzag in het invoegen van de woorden “onverminderd artikel 62 (van het Sociaal Strafwetboek)” (dat betrekking heeft op het verhoor) aan het begin van artikel 27 van het Sociaal Strafwetboek (dat betrekking heeft op het verhoor van personen).

In zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 stelt de Adviesraad van het sociaal strafrecht voor om deze aanvulling te schrappen, aangezien deze niet tot doel heeft om deze twee bepalingen aan elkaar te linken. Daarom werd de wijzigingsbepaling uit het ontwerp van wet geschrapt.

Artikel 53

Dit artikel vervangt in de Nederlandstalige versie van artikel 28, § 3, derde lid, van het Sociaal Strafwetboek het woord “verhinderend” door het woord “belemmerend”, teneinde de gebruikte woordenschat in het Wetboek te uniformiseren.

application de la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs (DMFA).

Désormais, l’employeur qui n’a pas déclaré le montant des cotisations de sécurité sociale dont il est redevable peut être condamné d’office à payer des cotisations impayées ou partiellement payées, à payer les arriérés de cotisations, les majorations de cotisations et les intérêts de retard.

L’article 52 insère une référence à l’article 234, § 1er, 3°, du Code pénal social dans le nouvel article 236. De ce fait, lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue à l’article 234, § 1er, 3°, condamne d’office le débiteur des cotisations impayées ou partiellement payées à payer les arriérés de cotisations, les majorations de cotisations et les intérêts de retard.

Une condamnation d’office équivalente était présente dans l’ancien article 155 des lois relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, jusqu’à son abrogation par la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

Articles 53 à 67

Dans la section intitulée “Autres dispositions du Code pénal social”, le projet de loi comportait une disposition qui prévoyait d’insérer les mots “sans préjudice de l’article 62 [du Code pénal social]” (qui concerne l’audition) au début de l’article 27 du Code pénal social (qui concerne l’audition de personne).

Dans son avis n°2013/003 du 26 juin 2013, le Conseil consultatif du droit pénal social propose de supprimer cet ajout dès lors qu’il ne vise pas à faire un lien entre ces deux dispositions. C’est la raison pour laquelle la disposition modificative a été supprimée du projet de loi.

Article 53

Cet article remplace le mot “verhinderend” par le mot “belemmerend” dans la version néerlandaise de l’article 28, § 3, alinéa 3, du Code pénal social afin d’uniformiser le vocabulaire utilisé dans le Code.

Artikel 54

Krachtens artikel 42 van het Sociaal Strafwetboek wordt de leidende ambtenaar van de bevoegde inspectiedienst gemachtigd om een vordering tot staking in te stellen bij de voorzitter van de rechtbank van koophandel overeenkomstig hoofdstuk VIII van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

De wet van 14 juli 1991 werd opgeheven door artikel 138, 1°, van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming.

De bepalingen van hoofdstuk VIII van de wet van 14 juli 1991 werden ingevoegd in hoofdstuk 6 van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming en in hoofdstuk 2 van de wet van 6 april 2010 met betrekking tot de regeling van bepaalde procedures in het kader van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming.

Daarom wordt, in de versie van artikel 57 van het ontwerp van wet die voorgelegd werd aan de Raad van State, de verwijzing naar de wet van 14 juli 1991 vervangen door een verwijzing naar de wetten van 6 april 2010 (artikel 42 van het Sociaal Strafwetboek).

Het is echter aangewezen de inhoud van artikel 42 van het Sociaal Strafwetboek, in ontwerp, te actualiseren, gezien de opheffing van voormelde wet van 6 april 2010 met betrekking tot de regeling van bepaalde procedures in het kader van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming door artikel 16 van de wet van 26 december 2013 houdende invoeging van de bepalingen die een aangelegenheid regelen als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet, in boek XVII "Bijzondere rechtsprocedures" van het Wetboek van economisch recht, in werking getreden op 31 mei 2014, en gelet op de opheffing van de artikelen 108 tot 115 van voormelde wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming, die betrekking hebben op de vordering tot staken, door artikel 5 van de wet van 26 december 2013 houdende invoeging van boek XVII "Bijzondere rechtsprocedures" in het Wetboek van economisch recht, en houdende invoeging van een aan boek XVII eigen definitie en sanctieregeling in hetzelfde Wetboek, eveneens in werking getreden op 31 mei 2014.

Bijgevolg moet artikel 42, in ontwerp, van het Sociaal Strafwetboek de verwijzing naar boek XVII van het Wetboek van economisch recht, dat betrekking heeft op de vordering tot staking, vermelden.

Article 54

L'article 42 du Code pénal social habilite le fonctionnaire dirigeant le service d'inspection compétent à introduire une action en cessation auprès du président du tribunal de commerce conformément au chapitre VIII de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur.

La loi du 14 juillet 1991 a été abrogée par l'article 138, 1°, de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur.

Les dispositions du chapitre VIII de la loi du 14 juillet 1991 ont été intégrées dans le chapitre 6 de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur et dans le chapitre 2 de la loi du 6 avril 2010 concernant le règlement de certaines procédures dans le cadre de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur.

C'est la raison pour laquelle, dans la version de l'article 57 du projet de loi soumise pour avis au Conseil d'État, la référence à la loi du 14 juillet 1991 est remplacée par une référence aux lois du 6 avril 2010 (article 42 du Code pénal social).

Cependant, il convient d'actualiser le contenu de l'article 42 du Code pénal social en projet vu l'abrogation de la loi précitée du 6 avril 2010 concernant le règlement de certaines procédures dans le cadre de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur par l'article 16 de la loi du 26 décembre 2013 portant insertion des dispositions réglant des matières visées à l'article 77 de la Constitution dans le livre XVII "Procédures juridictionnelles particulières" du Code de droit économique, entré en vigueur le 31 mai 2014 et vu l'abrogation des articles 108 à 115 de la loi précitée du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur, qui sont relatifs à l'action en cessation, par l'article 5 de la loi du 26 décembre 2013 portant insertion du livre XVII "Procédures juridictionnelles particulières" dans le Code de droit économique, et portant insertion d'une définition et d'un régime de sanctions propres au livre XVII dans ce même Code, également entré en vigueur le 31 mai 2014.

Par conséquent, l'article 42 en projet du Code pénal social doit mentionner la référence au livre XVII du Code de droit économique qui traite de l'action en cessation.

Artikel 55

Dit artikel verbetert de redactie van de Nederlandstalige versie van artikel 49 van het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 56

Artikel 58, tweede lid, van het Sociaal Strafwetboek stelt dat de in de artikelen 33 en 34, tweede lid, bedoelde personen die over de nodige kennis beschikken met betrekking tot de werking van het informaticasysteem of elk ander elektronisch apparaat, verplicht zijn het vertrouwelijke karakter te bewaren van de sociale gegevens van persoonlijke aard waarvan zij kennis hebben gekregen door de sociaal inspecteurs bij te staan bij de uitoefening van de in deze artikelen bepaalde bevoegdheden.

Tijdens de parlementaire besprekingen werd de verwijzing naar personen die over de nodige kennis beschikken met betrekking tot de werking van het informaticasysteem of elk ander elektronisch apparaat geschrapt in de artikelen 33 en 34, tweede lid, van het Sociaal Strafwetboek.

De aan deze personen opgelegde vertrouwelijkheidsverplichting heeft dus geen enkele reden van bestaan meer. Artikel 58, tweede lid, van het Sociaal Strafwetboek kan dus worden opgeheven.

Artikel 57

Dit artikel verbetert de vertaalfouten in de Nederlandstalige versie van artikel 117, 2° en 3° zodat deze versie overeenstemt met de Franstalige versie en met de Nederlandstalige versie van de wet van 28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd.

Artikelen 58 en 59

Deze artikelen heffen de woorden “zijn aangestelde of lasthebber” op in de artikelen 154, § 2, 158, 198 en 199 van het Sociaal Strafwetboek, gelet op het feit dat de sanctie voorzien in deze artikelen de sanctie van niveau 1 is en dat de administratieve geldboete, die de sanctie van niveau 1 uitmaakt, wordt opgelegd aan de werkgever zelf als de inbreuk wordt gepleegd door de aangestelde of lasthebber.

In zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 is de Adviesraad van het sociaal strafrecht niet unaniem

Article 55

Cet article améliore la rédaction de la version néerlandaise de l'article 49 du Code pénal social.

Article 56

L'article 58, alinéa 2, du Code pénal social impose une obligation de confidentialité aux personnes visées aux articles 33 et 34, alinéa 2, qui disposent de la connaissance nécessaire sur le fonctionnement du système informatique ou de tout autre appareil électronique à l'égard des données sociales à caractère personnel dont elles ont connaissance en assistant les inspecteurs sociaux dans l'exercice des pouvoirs prescrits par les dispositions précitées.

Au cours des débats parlementaires, la référence aux personnes disposant de la connaissance nécessaire sur le fonctionnement du système informatique ou de tout autre appareil électronique a été supprimée des articles 33 et 34, alinéa 2, du Code pénal social.

L'obligation de confidentialité qui s'impose à ces personnes n'a donc plus aucune raison d'être. L'article 58, alinéa 2, du Code pénal social peut donc être abrogé.

Article 57

Cet article corrige des erreurs de traduction dans la version néerlandaise de l'article 117, 2° et 3° afin qu'il corresponde à la version française et avec la version néerlandaise de la loi du 28 janvier 2003 relative aux examens médicaux dans le cadre des relations de travail.

Articles 58 et 59

Ces articles suppriment les mots “son préposé ou son mandataire” dans les articles 154, § 2, 158, 198 et 199 du Code pénal social étant donné que la sanction prévue dans ces articles est la sanction de niveau 1 et que l'amende administrative qui constitue la sanction de niveau 1 est infligée à l'employeur même si l'infraction est commise par un préposé ou un mandataire.

Dans son avis n° 2013/003 du 26 juin 2013, le Conseil consultatif du droit pénal social ne statuant

van mening dat deze bepalingen in strijd zijn met het beginsel van de individuele strafrechtelijke verantwoordelijkheid dat door het Hof van Cassatie vermeld wordt als een algemeen rechtsbeginsel, aangezien de in artikel 101 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde administratieve geldboeten straffen zijn in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Administratieve geldboeten kunnen dan ook niet opgelegd worden aan degenen die de inbreuk niet gepleegd hebben. Volgens dit advies wordt in het Sociaal Strafwetboek een mogelijkheid om een inbreuk te bestraffen opgegeven, aangezien een correct uitgevoerde overdracht van bevoegdheid tot straffeloosheid zou leiden. De Adviesraad beveelt dan ook aan om de artikelen 58 en 59 van het ontwerp van wet te schrappen en er een bepaling te voorzien die artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek opheft.

De voorzitter van de Adviesraad heeft evenwel een “dissenting opinion” uitgebracht over dit probleem. De voorzitter brengt verschillende argumenten naar voren om artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek niet op te heffen. Uit juridisch oogpunt is de door artikel 105 voorgeschreven regel het resultaat van een evenwicht tussen de vereiste van het beginsel van de individuele strafrechtelijke verantwoordelijkheid en de specifieke doelstelling van responsabilisering van de werkgever, voorzien bij de invoering van de administratieve geldboeten door de wet van 30 juni 1971. De voorzitter van de Adviesraad steunt zich op een arrest van het Grondwettelijk Hof, dat tot het besluit gekomen is dat deze regel de Grondwet niet schond onder voorbehoud van de interpretatie volgens dewelke de werkgever niet kan worden bestraft als hij aantoonde dat hij geen enkele fout heeft begaan, omdat hij alle mogelijke maatregelen heeft genomen om te verhinderen dat het materiële element van de overtreding zich voordoet (Grondw. H., 30 oktober 2001, nr. 132/2001). De voorzitter van de Adviesraad stelt dan ook voor om de verwijzing naar aangestelden en lasthebbers niet te schrappen in de strafbaarstellingen van het Sociaal Strafwetboek die een sanctie van niveau 1 voorzien. Hij stelt eveneens voor om artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek aan te vullen met een lid dat de nuance die blijkt uit het arrest van het Grondwettelijk Hof, juridisch vertaalt.

Het ontwerp van wet houdt geen rekening met de opmerkingen die geformuleerd werden door de Adviesraad in zijn advies en door de voorzitter van de Adviesraad in zijn “dissenting opinion”.

De wijzigingen die de artikelen 58 en 59 van het ontwerp aanbrengen, vinden hun rechtvaardiging in het advies dat de Raad van State nr. 40 352/1 heeft uitgebracht over het voorontwerp van wet tot invoering van het Sociaal Strafwetboek. In dit advies heeft de

pas à l'unanimité considère que ces dispositions sont contraires au principe de la responsabilité pénale personnelle énoncé par la Cour de cassation comme principe général de droit dès lors que les amendes administratives visées à l'article 101 du Code pénal social sont des peines au sens de l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme. Les amendes administratives ne peuvent donc pas être infligées à ceux qui n'ont pas commis l'infraction. Le Code pénal social se prive, selon cet avis, d'une possibilité de sanctionner une infraction puisqu'une délégation de pouvoir effectuée de manière correcte aboutirait à l'impunité. Le Conseil consultatif recommande donc de supprimer les articles 58 et 59 du projet de loi et d'y prévoir une disposition qui abroge l'article 105 du Code pénal social.

Le président du Conseil consultatif a cependant émis une opinion dissidente sur cette question. Le président met en avant plusieurs arguments pour ne pas abroger l'article 105 du Code pénal social. Du point de vue juridique, la règle prescrite par l'article 105 du Code pénal social est le résultat d'un équilibre entre l'exigence du principe de la responsabilité pénale personnelle et l'objectif spécifique de responsabilisation de l'employeur, prévu lors de l'introduction des amendes administratives par la loi du 30 juin 1971. Le président du Conseil consultatif s'appuie sur un arrêt de la Cour constitutionnelle qui a conclu que cette règle ne violait pas la Constitution sous la réserve de l'interprétation selon laquelle l'employeur ne peut être puni s'il démontre qu'il n'a commis aucune faute parce qu'il a pris toutes les mesures qui étaient en son pouvoir pour empêcher que l'élément matériel de l'infraction ne se réalise (C.C., 30 octobre 2001, n°132/2001). Le président du Conseil consultatif propose donc de ne pas supprimer la référence aux préposés et aux mandataires dans les incriminations du Code pénal social assorties d'une sanction de niveau 1. Il propose également de compléter l'article 105 du Code pénal social par un alinéa qui traduit juridiquement la nuance qui apparaît dans l'arrêt de la Cour constitutionnelle.

Le projet de loi ne tient pas compte des remarques soulevées par le Conseil dans son avis et par le président du Conseil consultatif dans son opinion dissidente.

Les modifications qu'apportent les articles 58 et 59 du projet trouvent leur justification dans l'avis que le Conseil d'État n°40 352/1 a rendu sur l'avant-projet de loi introduisant le Code pénal social. Dans cet avis, le Conseil d'État recommandait de supprimer la mention

Raad van State aanbevolen om de vermelding van aangeestelden en lasthebbers in de strafbepalingen die een sanctie van niveau 1 voorzien, te schrappen, aangezien deze sanctie slechts opgelegd wordt aan de overtreder. Bij het aannemen van het Sociaal Strafwetboek werd de verwijzing naar deze personen geschrapt, maar dit onvolledig. Het ontwerp van wet trekt de vergeten verwijzingen in.

Bovendien is de vraag die de Adviesraad stelt, fundamenteel, aangezien zij de bedoeling heeft één van de grondslagen van het systeem van de administratieve geldboeten in vraag te stellen. Het objectief van vervolging maakt immers een karakteristiek van dit systeem uit. Dit beginsel werd ingevoerd in artikel 3 van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuken op sommige sociale wetten. Dit beginsel werd overgenomen in het Sociaal Strafwetboek. Artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek verwijst echter sindsdien naar de notie van overtreder. Deze vraag die gesteld werd in het advies van de Adviesraad, gaat het voorwerp van dit ontwerp van wet dat erin bestaat het Sociaal Strafwetboek aan te vullen en te wijzigen en beoogt een oplossing te vinden voor bepaalde vergetelheden, door de praktijk geïnspireerde wijzigingen aan te brengen, technische wijzigingen aan te brengen en over te gaan tot een harmonisering van de gebruikte terminologie, te buiten. Zij zou het voorwerp moeten uitmaken van een diepgaandere analyse om opgenomen te worden in een ander wijzigingsontwerp.

De versie van dit artikel 58, dat ter advies werd neergelegd bij de Raad van State (artikel 60), voorzag eveneens in voormelde wijziging van artikel 122 van het Sociaal Strafwetboek. Gezien hetzelfde wetsontwerp door artikel 9 het volledige artikel 122 van het Sociaal Strafwetboek wijzigt, dient de voormelde wijziging van artikel 122 door dat artikel niet plaats te vinden.

In zijn advies signaleert de Adviesraad eveneens dat de Nederlandstalige versie van artikel 59, artikel 62 van de versie die voor advies voorgelegd werd aan de Adviesraad, niet overeenstemt met de Franstalige versie van dit artikel. Er wordt rekening gehouden met deze opmerking.

De versie van artikel 58 van het ontwerp van wet dat voor advies voorgelegd werd aan de Raad van State (artikel 60), vermeldde de verwijzing naar artikel 173, § 2, van het Sociaal Strafwetboek. Deze vermelding werd weggelaten ingevolge voormeld advies van de Raad van State en ingevolge de vaststelling dat, overeenkomstig artikel 6, § 1, IX, 10°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014, de gewesten vanaf die datum bevoegd zijn

des préposés et des mandataires dans les dispositions pénales comportant une sanction de niveau 1 dès lors que cette sanction n'est infligée qu'au contrevenant. Lors de l'adoption du Code pénal social, le renvoi à ces personnes a été supprimé mais de manière incomplète. Le projet de loi retire les renvois oubliés.

En outre, la question que pose le Conseil consultatif est fondamentale car elle vise à remettre en cause un des fondements du système des amendes administratives. En effet, l'objet des poursuites constitue une caractéristique de ce système. Ce principe a été introduit dans l'article 3 de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales. Ce principe a été repris dans le Code pénal social. L'article 105 du Code pénal social fait cependant désormais référence à la notion de contrevenant. Cette question posée dans l'avis du Conseil consultatif dépasse l'objet du présent projet de loi qui est de compléter et de modifier le Code pénal social, qui vise à remédier à certains oublis, à apporter des modifications inspirées de la pratique, à apporter des corrections techniques et à procéder à une harmonisation de la terminologie utilisée. Elle devrait faire l'objet d'une analyse plus approfondie pour être intégrée dans un autre projet de modification.

La version de cet article 58 soumise pour avis au Conseil d'État (article 60) visait également à apporter la modification précitée à l'article 122 du Code pénal social. Etant donné que ce même projet de loi remplace par son article 9 tout l'article 122 du Code pénal social, la modification de l'article 122 précité par cet article n'a pas lieu d'être.

Dans son avis, le Conseil consultatif signale également que la version néerlandaise de l'article 59, article 62 dans la version soumise pour avis au Conseil consultatif, ne correspond pas à la version française de cet article. Il est tenu compte de cette remarque.

La version de l'article 58 du projet de loi soumise pour avis au Conseil d'État (article 60) mentionnait la référence à l'article 173, § 2, du Code pénal social. Cette mention a été supprimée suite à l'avis précité du Conseil d'État et au constat que conformément à l'article 6, § 1er, IX, 10°, de la loi spéciale du 8 août 1980, tel qu'il s'applique à partir du 1er juillet 2014, les régions sont compétentes à partir de cette date pour le congé-éducation payé. Après cette date, l'autorité fédérale ne peut

voor het betaald educatief verlof. De federale overheid kan bijgevolg na die datum geen wijzigingen meer aanbrengen in bepalingen van het Sociaal Strafwetboek die betrekking hebben op het sanctioneren van werkgevers, aangestelden of lasthebbers die werknemers, die naar behoren een aanvraag tot educatief verlof hebben ingediend, het recht weigeren afwezig te zijn met het oog op het volgen van een cursus.

Artikel 60

Artikel 156, 3°, van het Sociaal Strafwetboek bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die, in strijd met het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren, werkzaamheden heeft doen of laten verrichten door gepensioneerden in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren.

Aangezien artikel 8 van het koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren, die deze verplichting bevatte, werd opgeheven bij wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen, heeft de strafbaarstelling, voorzien in artikel 156, 3°, van het Sociaal Strafwetboek geen bestaansreden meer en dient te worden opgeheven.

Dit artikel heeft bijgevolg als doel artikel 156, 3° van het Sociaal Strafwetboek op te heffen.

Artikel 61

Dit artikel heft in de Franstalige versie van artikel 161, § 2, 2°, van het Sociaal Strafwetboek het woord “qui” op wegens dubbel gebruik met het woord “qui” in artikel 161, § 2.

Artikel 62

Dit artikel past de terminologie gebruikt in de Nederlandstalige versie van artikel 177 van het Sociaal Strafwetboek aan teneinde deze versie te laten overeenstemmen met deze van artikel 31 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers.

donc plus apporter de modifications aux dispositions du Code pénal social relatives à la sanction d'employeurs, de préposés ou mandataires, qui refusent aux travailleurs qui ont régulièrement introduit une demande de congé-éducation le droit de s'absenter pour suivre un cours.

Article 60

L'article 156, 3°, du Code pénal social punit l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal n° 213 du 26 septembre 1983 relatif à la durée du travail dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction, a fait ou laissé exécuter des travaux par des pensionnés dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction.

Etant donné que l'article 8 de l'arrêté royal n° 213 du 26 septembre 1983 relatif à la durée du travail dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction qui contenait cette obligation a été abrogé par la loi du 28 avril 2010 portant des dispositions diverses, l'incrimination prévue à l'article 156, 3°, du Code pénal social n'a plus lieu d'être et doit être supprimée.

Cet article a donc pour but d'abroger l'article 156, 3°, du Code pénal social.

Article 61

Cet article supprime dans la version française de l'article 161, § 2, 2°, du Code pénal social le mot “qui” en raison du double emploi avec le mot “qui” se trouvant dans l'article 161, § 2.

Article 62

Cet article adapte la terminologie utilisée dans la version néerlandaise de l'article 177 du Code pénal social afin qu'elle corresponde à celle de l'article 31 de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs.

Artikel 63

Artikel 63 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 201, § 1, 4°, van het Sociaal Strafwetboek. Uit hoofde van die bepaling wordt de werkgever bestraft die de coördinaten van de preventieadviseur en, in voorkomend geval, van de vertrouwenspersoon niet heeft opgenomen in het arbeidsreglement.

Het ontwerp van wet stelt voor te verduidelijken dat het gaat om een preventieadviseur die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk. Die wijziging strekt ertoe de in deze bepaling gebruikte terminologie in overeenstemming te brengen met die gebruikt in de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en in het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 64

Dit artikel verbetert een taalfout in de Franstalige versie van artikel 203, 2° van het Sociaal Strafwetboek.

De wijziging aangebracht door dit artikel aan artikel 203, 6°, van het Sociaal Strafwetboek heeft tot doel te verduidelijken dat het gaat over een afschrift van het arbeidsreglement, zoals trouwens reeds voorzien is in artikel 203, 1° tot 5°.

Artikel 65

Artikel 65 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 210, § 2, van het Sociaal Strafwetboek uit hoofde waarvan de werkgever wordt bestraft die de maatregelen voorgeschreven door de sociaal inspecteurs met toepassing van de artikelen 38 en 40 van het Sociaal Strafwetboek niet naleeft.

Krachtens artikel 40, 1°, mogen de sociaal inspecteurs bevelen dat de documenten die moeten worden aangeplakt ingevolge de wetgevingen waarop zij toezicht uitoefenen, daadwerkelijk aangeplakt worden en blijven. Krachtens artikel 40, 2°, mogen de sociaal inspecteurs opdracht geven aan de instellingen van sociale zekerheid om de personen die sociale zekerheid genieten de sociale gegevens van persoonlijke aard mee te delen die op hen betrekking hebben of om ze te verbeteren, uit te wissen of niet te gebruiken.

De verplichting bedoeld in artikel 40, 2°, van het Sociaal Strafwetboek berust dus bij de instellingen van sociale zekerheid. Daarom wordt in het ontwerp van wet voorgesteld om de verwijzing naar de artikelen 38 en 40 opgenomen in artikel 210, § 2, te vervangen door een

Article 63

L'article 63 du projet de loi modifie l'article 201, § 1er, 4°, du Code pénal social. Cette disposition punit l'employeur qui n'a pas mentionné dans le règlement de travail les coordonnées du conseiller en prévention et, le cas échéant, de la personne de confiance.

Le projet de loi propose de préciser qu'il s'agit du conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psycho-sociaux du travail. Cette modification a pour but d'uniformiser la terminologie reprise dans cette disposition avec celle qui est utilisée dans la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et dans le Code pénal social.

Article 64

Cet article corrige une faute de français dans la version française de l'article 203, 2°, du Code pénal social.

La modification apportée par cet article à l'article 203, 6°, du Code pénal social a pour but de préciser que c'est la copie du règlement de travail dont il s'agit, comme c'est d'ailleurs déjà prévu dans l'article 203, 1° à 5°.

Article 65

L'article 65 du projet de loi modifie l'article 210, § 2, du Code pénal social qui punit l'employeur qui ne respecte pas les mesures prises par les inspecteurs sociaux sur la base des articles 38 et 40 du Code pénal social.

L'article 40, 1°, donne pouvoir aux inspecteurs sociaux d'ordonner que les documents dont l'apposition est prévue par les législations dont ils exercent la surveillance soient ou restent effectivement apposés. L'article 40, 2°, permet aux inspecteurs sociaux d'enjoindre aux institutions de sécurité sociale de communiquer aux bénéficiaires de la sécurité sociale les données sociales à caractère personnel qui les concernent, de les corriger, de les effacer ou de ne pas en faire usage.

L'obligation visée à l'article 40, 2°, du Code pénal social incombe donc aux institutions de sécurité sociale. C'est la raison pour laquelle le projet de loi propose de remplacer la référence aux articles 38 et 40 que comporte le paragraphe 2 de l'article 210 par une référence

verwijzing naar de artikelen 38 en 40, 1°. Deze wijziging verduidelijkt de wettekst.

Artikel 66

Dit artikel zet de woorden “de inbreuk bedoeld in het eerste lid” in het meervoud in artikel 223, § 1, derde lid, van het Sociaal Strafwetboek, gelet op het feit dat het eerste lid meerdere inbreuken omvat.

Artikel 67

Artikel 226, 4°, c, van het Sociaal Strafwetboek bestraft de werkgever die onder het Paritair Comité voor het bouwbedrijf valt, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een werknemer heeft tewerkgesteld zonder te hebben vastgesteld of te hebben laten vaststellen dat deze op zijn controlekaart melding heeft gemaakt van de arbeidsprestaties die tijdens de beschouwde dag in zijn dienst worden verricht in de periode te rekenen vanaf de dag die, volgens de uitvoeringsbesluiten van artikel 50 of artikel 51, § 3^{quater} van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, aan de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening werd meegegeeld als eerste dag van werkelijke schorsing van de uitvoering van de overeenkomst tot het einde van de betreffende kalendermaand.

Gelet op het feit dat artikel 137, § 4, vijfde lid, van het koninklijk besluit van 25 november 1991 betreffende de werkloosheidsreglementering, die deze verplichting bevatte, opgeheven werd door het koninklijk besluit van 31 mei 2009 tot wijziging van de artikelen 71 en 137 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 betreffende de Werkloosheidsreglementering, houdt de in artikel 226, 4°, c, van het Sociaal Strafwetboek voorziene incriminatie op te bestaan en moet deze weggelaten worden.

Dit artikel heeft dus tot doel artikel 226, 4°, c, van het Sociaal Strafwetboek op te heffen.

Artikel 68

Artikel 68 verbetert een fout die door artikel 4 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht in artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek werd ingevoegd. Dit artikel moest geen bepaling onder 3° in artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek in te voeren maar wel een bepaling onder 13°.

aux articles 38 et 40, 1°. Cette modification clarifie le texte légal.

Article 66

Cet article met les mots “l’infraction visée à l’alinéa 1er” au pluriel dans l’article 223, § 1er, alinéa 3, du Code pénal social étant donné que l’alinéa 1er contient plusieurs infractions.

Article 67

L’article 226, 4°, c, du Code pénal social punit l’employeur qui ressortit à la commission paritaire de la construction, son préposé ou son mandataire qui a occupé un travailleur sans avoir constaté ou fait constater que celui-ci a mentionné sur sa carte de contrôle les prestations de travail qui, le jour concerné, sont effectuées à son service, dans la période à partir du jour qui, selon les arrêtés d’exécution de l’article 50 ou de l’article 51, § 3^{quater}, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, a été communiqué à l’Office national de l’emploi comme le premier jour de suspension effective de l’exécution du contrat jusqu’à la fin du mois calendrier concerné.

Etant donné que l’article 137, § 4, alinéa 5, de l’arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage qui contenait cette obligation a été abrogé par l’arrêté royal du 31 mai 2009 modifiant les articles 71 et 137 de l’arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, l’incrimination prévue à l’article 226, 4°, c, du Code pénal social n’a plus lieu d’être et doit être supprimée.

Cet article a donc pour but d’abroger l’article 226, 4°, c, du Code pénal social.

Article 68

L’article 68 corrige une erreur insérée par l’article 4 de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social dans l’article 582 du Code judiciaire. Cet article devait insérer, non pas un 3° dans l’article 582 du Code judiciaire, mais bien un 13°.

Artikel 69

Artikel 69 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 764, 10°, van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 15 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek heeft artikel 764, 10°, van het Gerechtelijk Wetboek gewijzigd teneinde erin te voorzien dat het beroep tegen de dwangmaatregelen getroffen door de sociaal inspecteurs een burgerrechtelijke zaak vormt die verplicht moet worden meegedeeld aan de arbeidsauditeur. Krachtens artikel 15 wordt de verwijzing naar artikel 587septies van het Gerechtelijk Wetboek dus ingevoegd in punt 10.

Artikel 15 van de wet van 6 juni 2010 houdt echter geen rekening met de wijziging aangebracht door artikel 6 van de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, in artikel 764 van het Gerechtelijk Wetboek door artikel 582, 12°, toe te voegen aan punt 10.

Artikel 69 van het ontwerp van wet verhelpt die vergetelheid.

Artikel 70

Overeenkomstig de algemene opmerking nr. 7 die de Raad van State geformuleerd heeft in zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 volgens dewelke het ontwerp een volledig nazicht uit redactioneel en legistiek oogpunt behoeft, werd in het ontwerp van wet een artikel ingevoegd dat tot doel heeft artikel 216bis, § 1, van het Wetboek van strafvordering in overeenstemming te brengen met de wijziging van het hoofdstuk 8 van titel IV van de programmawet (I) van 27 december 2006, die aangebracht werd door de wet van 11 november 2013. Deze wetwijziging had tot doel de Belgische wetgeving in verband met de Limosa-aangifte aan te passen aan het arrest dat op 19 december 2013 door het HvJ gewezen werd in de zaak Commissie tegen Koninkrijk België (zaak C-577/10, genaamd "Limosa").

De woorden "zelfstandige stagiairs" worden in dit artikel derhalve weggelaten.

Article 69

L'article 69 du projet de loi modifie l'article 764, 10°, du Code judiciaire.

L'article 15 de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social a modifié le point 10 de l'article 764 du Code judiciaire afin de prévoir que le recours contre les mesures de contrainte prises par les inspecteurs sociaux constitue une cause civile obligatoirement communicable à l'auditeur du travail. L'article 15 insère donc la référence à l'article 587septies du Code judiciaire au point 10.

Cependant, l'article 15 de la loi du 6 juin 2010 ne tient pas compte de la modification qu'apporte l'article 6 de la loi du 19 juin 2009 portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux à l'article 764 du Code judiciaire en insérant l'article 582, 12° au point 10.

L'article 69 du projet de loi remédie à cet oubli.

Article 70

Conformément à l'observation générale n°7 que le Conseil d'État formule dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014 suivant laquelle il convient de soumettre le projet à un examen complet sur le plan rédactionnel et légistique, il est inséré dans ce projet de loi un article visant à mettre l'article 216bis, § 1er, du Code d'instruction criminelle en conformité avec la modification du Chapitre 8 du Titre IV de la loi-programme (I) du 27 décembre 2006 intervenue par la loi du 11 novembre 2013. Cette modification législative avait pour but d'adapter la législation belge en matière de déclaration Limosa à l'arrêt rendu par la CJUE le 19 décembre 2013 dans l'affaire Commission contre Royaume de Belgique (affaire C-577/10 dite "Limosa").

Les mots "stagiaires indépendants" y sont ainsi supprimés.

Artikel 71

Artikel 71 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 1, tweede lid, van de wet van 5 mei 1888 betreffende het toezicht op de gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen en op de stoomtuigen en stoomketels.

In artikel 1, eerste lid, is bepaald dat de inbreuken op de voornoemde wet van 5 mei 1888 worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Het tweede lid regelt de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs met betrekking tot de bepalingen van de wet van 5 mei 1888 die niet strafrechtelijk worden gesanctioneerd.

De sociaal inspecteurs hebben beperkte bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht. In het tweede lid is bepaald dat de sociaal inspecteurs over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden beschikken wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van de wet.

De artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek die betrekking hebben op de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs op het vlak van gezondheid en veiligheid van de werknemers zijn niet overgenomen in het tweede lid. De wet van 5 mei 1888 is echter een norm ter bescherming van de gezondheid en veiligheid van de werknemers. Het is bijgevolg wenselijk dat de sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek omschreven bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht bij aangelegenheden die verband houden met de gezondheid en veiligheid van de werknemers.

Artikel 72

Artikel 72 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 128, tweede lid, van de wetten op de mijnen, de graverijen en de groeven, gecoördineerd op 15 september 1919.

In artikel 128, eerste lid, is bepaald dat de inbreuken op de bepalingen van voornoemde wetten van 15 september 1919 worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Het tweede lid regelt de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs met betrekking tot de bepalingen van de wet van 15 september 1919 die niet strafrechtelijk worden gesanctioneerd.

Article 71

L'article 71 du projet de loi modifie l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 5 mai 1888 relative à l'inspection des établissements dangereux, insalubres ou incommodes, et à la surveillance des machines et chaudières à vapeur.

L'article 1er, alinéa 1er, précise que les infractions à la loi précitée du 5 mai 1888 sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

L'alinéa 2 organise la mission civile des inspecteurs sociaux en ce qui concerne les dispositions de la loi du 5 mai 1888 qui ne sont pas sanctionnées pénalement.

Les inspecteurs sociaux ont des pouvoirs limités lorsqu'ils exercent leur mission civile. L'alinéa 2 indique que les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la loi.

Les articles 43 à 49 du Code pénal social qui concernent les pouvoirs des inspecteurs sociaux en matière de santé et de sécurité des travailleurs ne sont pas repris dans l'alinéa 2. Cependant, la loi du 5 mai 1888 est une norme qui protège la santé et la sécurité des travailleurs. Il est donc opportun de permettre aux inspecteurs sociaux de disposer des pouvoirs définis aux articles 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils exercent leur mission civile dans des matières qui touchent à la santé et à la sécurité des travailleurs.

Article 72

L'article 72 du projet de loi modifie l'article 128, alinéa 2, des lois sur les mines, minières et carrières, coordonnées le 15 septembre 1919.

L'article 128, alinéa 1er, précise que les infractions aux dispositions des lois précitées du 15 septembre 1919 sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

L'alinéa 2 organise la mission civile des inspecteurs sociaux en ce qui concerne les dispositions des lois du 15 septembre 1919 qui ne sont pas sanctionnées pénalement.

De sociaal inspecteurs hebben beperkte bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht. In het tweede lid is bepaald dat de sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van de wet

De artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek die betrekking hebben op de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs op het vlak van gezondheid en veiligheid van de werknemers zijn niet overgenomen in het tweede lid. De wetten van 15 september 1919 zijn echter een norm ter bescherming van de gezondheid en veiligheid van de werknemers. Het is bijgevolg wenselijk dat de sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek omschreven bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht bij aangelegenheden die verband houden met de gezondheid en veiligheid van de werknemers.

Artikel 73

Artikel 73 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 4, tweede lid, van de wet van 6 juli 1949 betreffende de huisvesting van de arbeiders in nijverheids-, landbouw- of handelondernemingen en —exploitaties.

In artikel 4, eerste lid, is bepaald dat de inbreuken op de bepalingen van voornoemde wet van 6 juli 1949 worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Het tweede lid regelt de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs met betrekking tot de bepalingen van de wet van woensdag 6 juli 1949 die niet strafrechtelijk worden gesanctioneerd.

De sociaal inspecteurs hebben beperkte bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht. In het tweede lid is bepaald dat de sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van de wet.

De artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek die betrekking hebben op de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs op het vlak van gezondheid en veiligheid van de werknemers zijn niet overgenomen in het tweede lid. De wet van 6 juli 1949 is echter een norm ter bescherming van de gezondheid en veiligheid

Les inspecteurs sociaux ont des pouvoirs limités lorsqu'ils exercent leur mission civile. L'alinéa 2 indique que les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la loi.

Les articles 43 à 49 du Code pénal social qui concernent les pouvoirs des inspecteurs sociaux en matière de santé et de sécurité des travailleurs ne sont pas repris dans l'alinéa 2. Cependant, les lois du 15 septembre 1919 sont des normes qui protègent la santé et la sécurité des travailleurs. Il est donc opportun de permettre aux inspecteurs sociaux de disposer des pouvoirs définis aux articles 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils exercent leur mission civile dans des matières qui touchent à la santé et à la sécurité des travailleurs.

Article 73

L'article 73 du projet de loi modifie l'article 4, alinéa 2, de la loi du 6 juillet 1949 concernant le logement des travailleurs dans les entreprises et exploitations industrielles, agricoles ou commerciales.

L'article 4, alinéa 1er, précise que les infractions aux dispositions de la loi précitée du 6 juillet 1949 sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

L'alinéa 2 organise la mission civile des inspecteurs sociaux en ce qui concerne les dispositions de la loi du 6 juillet 1949 qui ne sont pas sanctionnées pénalement.

Les inspecteurs sociaux ont des pouvoirs limités lorsqu'ils exercent leur mission civile. L'alinéa 2 indique que les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la loi.

Les articles 43 à 49 du Code pénal social qui concernent les pouvoirs des inspecteurs sociaux en matière de santé et de sécurité des travailleurs ne sont pas repris dans l'alinéa 2. Cependant, la loi du 6 juillet 1949 est une norme qui protège la santé et la sécurité des travailleurs. Il est donc opportun de

van de werknemers. Het is bijgevolg wenselijk dat de sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek omschreven bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht bij aangelegenheden die verband houden met de gezondheid en veiligheid van de werknemers.

Artikelen 74 tot 76

Ten gevolge van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek moeten een aantal wijzigingen worden aangebracht in het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

De wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie werd van toepassing gemaakt op de sociaal inspecteurs en sociaal controleurs van het RSVZ door de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen (artikel 88, 2°). Door artikel 93 van de programmawet van 23 december 2009 werd er ook in voorzien dat de personeelsleden van het RSVZ de vaststellingen van de sociaal inspecteurs van de andere sociale inspectiediensten, bedoeld in die wet van 16 november 1972, met hun bewijskracht kunnen gebruiken. Deze wet werd echter, met een aantal wijzigingen, in het Sociaal Strafwetboek opgenomen en werd bijgevolg opgeheven door artikel 109, 28°, van de voornoemde wet van 6 juni 2010, met uitwerking op 1 juli 2011.

Bovendien hebben een aantal inbreuken van het Sociaal Strafwetboek, bepaald in de artikelen 230 tot 235 die in werking zijn getreden op 1 juli 2011, betrekking op de uitkeringen ten gunste van de zelfstandigen alsook op de bijdragen die door die laatsten verschuldigd zijn, en op de vennootschapsbijdrage.

Artikel 74

Overeenkomstig artikel 23bis, § 1, derde lid, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen (hierna: "koninklijk besluit nr. 38"), ingevoegd bij artikel 93 van de programmawet van 23 december 2009, kunnen de ambtenaren van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) voor hun opdrachten onder meer de vaststellingen van de sociaal inspecteurs van de andere sociale inspectiediensten, bedoeld in de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, met hun bewijskracht gebruiken. Aangezien die wet in het Sociaal Strafwetboek werd opgenomen en bijgevolg werd opgeheven, moet de verwijzing ernaar worden vervangen door een verwijzing

permettre aux inspecteurs sociaux de disposer des pouvoirs définis aux articles 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils exercent leur mission civile dans des matières qui touchent à la santé et à la sécurité des travailleurs.

Articles 74 à 76

Des modifications sont à apporter à l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants suite à la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

La loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail a été rendue d'application aux inspecteurs sociaux et contrôleurs sociaux de l'INASTI par la loi du 28 avril 2010 portant des dispositions diverses (article 88, 2°). Par l'article 93 de la loi-programme du 23 décembre 2009, il a été aussi prévu que les agents de l'INASTI peuvent utiliser, avec leur force probante, les constatations des inspecteurs sociaux des autres services d'inspection sociale visés dans cette loi du 16 novembre 1972. Or, cette loi a été incorporée, avec des modifications, dans le Code pénal social, et, en conséquence, elle a été abrogée par l'article 109, 28°, de la loi précitée du 6 juin 2010, avec effet au 1er juillet 2011.

De plus, un certain nombre d'infractions du Code pénal social, prévues aux articles 230 à 235 entrés en vigueur le 1er juillet 2011, concernent les prestations en faveur des travailleurs indépendants, ainsi que les cotisations dues par ceux-ci et la cotisation à charge des sociétés.

Article 74

Conformément à l'article 23bis, § 1er, alinéa 3, de l'arrêté royal n°38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants (appelé ci-après "l'arrêté royal n° 38"), inséré par l'article 93 de la loi-programme du 23 décembre 2009, les fonctionnaires de l'Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI) peuvent, pour leurs missions, utiliser notamment, avec leur force probante, les constatations des inspecteurs sociaux des autres services d'inspection sociale visés dans la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail. Etant donné l'incorporation de cette loi dans le Code pénal social et son abrogation en conséquence, il y a lieu de remplacer la référence à celle-ci par une référence

naar het Sociaal Strafwetboek. Met andere woorden, deze vervanging impliceert geen enkele wijziging aan de grond van de zaak.

Overeenkomstig artikel 23*bis*, § 2, tweede lid van het koninklijk besluit nr. 38, ingevoegd bij artikel 88, 2°, van de wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen, oefenen de sociaal inspecteurs en sociaal controleurs van het RSVZ hun toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van voornoemde wet van 16 november 1972. Aangezien die wet in het Sociaal Strafwetboek werd opgenomen en bijgevolg werd opgeheven, moet de verwijzing naar de bepalingen van de wet van 16 november 1972 worden vervangen door een verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek. Met andere woorden, deze vervanging impliceert geen enkele wijziging aan de grond van de zaak.

Hierbij dient opgemerkt dat artikel 23*bis*, § 2, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 38 niet overbodig wordt gemaakt door artikel 16, 1°, van het Sociaal Strafwetboek, ook al wordt de dienst van de Sociale inspectie van het RSVZ, die samengesteld is uit de sociaal inspecteurs en de sociaal controleurs, wel degelijk bedoeld door de definitie van de “sociaal inspecteurs” die erin wordt gegeven.

Het toezicht van de dienst van de Sociale inspectie van het RSVZ beperkt zich immers niet tot de toepassing van het Sociaal Strafwetboek. Het toezicht gebeurt ook, onder meer, voor de toepassing van de artikelen 17*bis* tot 17*quater* van het koninklijk besluit nr. 38, ingevoegd bij de artikelen 87 tot 89 van voornoemde programmwet van 23 december 2009, die een afdeling c), met als opschrift “*Sancties*”, in Hoofdstuk II, met als opschrift “*De verplichtingen*”, van het koninklijk besluit nr. 38 vormen.

Artikel 75

Artikel 25 van het koninklijk besluit nr. 38 luidt als volgt:

“Het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen inzake subsidies, vergoedingen en uitkeringen van alle aard, die geheel of ten dele ten laste van de Staat vallen, is van toepassing op de verklaringen die moeten gedaan worden om de uitkeringen te bekomen voorzien door de in artikel 18 bedoelde stelsels (hetzij het stelsel van de uitkeringen inzake rust- en overlevingspensioen, dat van de gezinsbijslag en dat van de uitkeringen inzake ziekten en invaliditeitsverzekering, de verzekering in geval van faillissement en de uitkeringen die een verzoening van het professionele leven en het privéleven van de zelfstandigen aanmoedigen)”.

au Code pénal social. Autrement dit, ce remplacement n'implique aucun changement quant au fond.

Conformément à l'article 23*bis*, § 2, alinéa 2, de l'arrêté royal n°38, inséré par l'article 88, 2°, de la loi du 28 avril 2010 portant des dispositions diverses, les inspecteurs sociaux et les contrôleurs sociaux de l'INASTI exercent leur surveillance conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 précitée. Etant donné l'incorporation de cette loi dans le Code pénal social et son abrogation en conséquence, il y a lieu de remplacer le renvoi aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 par un renvoi au Code pénal social. Autrement dit, ce remplacement n'implique aucun changement quant au fond.

Il est à signaler que l'article 23*bis*, § 2, alinéa 2, de l'arrêté royal n°38 n'est pas rendu superflu par l'article 16, 1°, du Code pénal social, même si le service de l'Inspection sociale de l'INASTI, composé d'inspecteurs sociaux et de contrôleurs sociaux, est bien visé par la définition des “inspecteurs sociaux” qui y est donnée.

En effet, la surveillance du service de l'Inspection sociale de l'INASTI ne se limite pas à l'application du Code pénal social. Elle a lieu aussi, notamment, pour l'application des articles 17*bis* à 17*quater* de l'arrêté royal n° 38, insérés par les articles 87 à 89 de la loi-programme précitée du 23 décembre 2009, constituant une section c), intitulée “*Sanctions*”, au Chapitre II intitulé “*Les obligations*”, de l'arrêté royal n° 38.

Article 75

L'article 25 de l'arrêté royal n° 38 est rédigé comme suit:

“L'arrêté royal du 31 mai 1933 concernant les déclarations à faire en matière de subventions, indemnités et allocations de toute nature qui sont, en tout ou en partie, à charge de l'État, est applicable aux déclarations à faire en vue d'obtenir les prestations prévues par les régimes visés à l'article 18 (soit le régime des prestations de retraite et de survie, celui des prestations familiales et celui des prestations d'assurance contre la maladie et l'invalidité, l'assurance en cas de faillite et les prestations favorisant la conciliation entre la vie professionnelle et la vie privée)”.

Onder het “sociaal voordeel” aangehaald in artikel 230, 1°, van het Sociaal Strafwetboek verstaat men “een subsidie, een vergoeding, een uitkering of iedere andere financiële tegemoetkoming die verleend of toegekend wordt op grond van de wetten en besluiten betreffende één van de aangelegenheden die vallen onder de bevoegdheid van de arbeidsgerechten”. De uitkeringen van artikel 18 van het koninklijk besluit nr. 38, waarnaar artikel 25 van hetzelfde besluit verwijst, worden beoogd in artikel 581, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek. Die bepaling legt de volstreekte bevoegdheid van de arbeidsgerechten vast voor de betwistingen die betrekking hebben op deze uitkeringen. Bijgevolg zijn deze uitkeringen effectief sociale voordelen bedoeld in artikel 230, 1°, van het Sociaal Strafwetboek.

Inzake deze sociale voordelen worden de bepalingen van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 vervangen door artikel 233 van het Sociaal Strafwetboek, met als opschrift “Onjuiste of onvolledige verklaringen betreffende de sociale voordelen”, in Boek 2, met als opschrift “De inbreuken en hun bestraffing in het bijzonder”, Hoofdstuk 10, met als opschrift “De inbreuken van valsheid, van het gebruik van valse stukken, van onjuiste of onvolledige verklaringen en van oplichting in het sociaal strafrecht” (artikelen 230 tot 236). Overeenkomstig artikel 231 van het Sociaal Strafwetboek worden de in de artikelen 232 tot 235 bedoelde sancties immers toegepast met uitsluiting van de bepalingen van het koninklijk besluit van 31 mei 1933.

Artikel 232 van het Sociaal Strafwetboek, met als opschrift “Valsheid en gebruik van valse stukken in sociaal strafrecht”, en artikel 235 van hetzelfde Wetboek, met als opschrift “Oplichting in sociaal strafrecht”, zijn eveneens van toepassing. Deze artikelen zijn gebaseerd op de bepalingen van het Strafwetboek inzake valsheid en oplichting maar zijn bedoeld om op een specifieke manier te worden toegepast op gevallen van sociale fraude. Krachtens artikel 231 van het Sociaal Strafwetboek worden de in de artikelen 232 en 235 van hetzelfde Wetboek bedoelde sancties immers toegepast met uitsluiting van de artikelen 196, 197, 210*bis* en 496 van het Strafwetboek.

In artikel 25 van het koninklijk besluit nr. 38 moet bijgevolg de verwijzing naar het koninklijk besluit van 31 mei 1933 worden vervangen door een verwijzing naar de artikelen 230, 1°, 231, 232, 233 en 235 van het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 76

De in artikel 230, 2°, van het Sociaal Strafwetboek bedoelde “bijdrage” is die “welke verschuldigd of betaald

Par l’“avantage social” défini à l’article 230, 1°, du Code pénal social, il faut entendre “une subvention, une indemnité, une allocation ou toute autre intervention financière accordée ou octroyée sur la base des lois et règlements concernant une des matières qui relèvent de la compétence des juridictions du travail”. Les prestations de l’article 18 de l’arrêté royal n° 38, auxquelles renvoie l’article 25 du même arrêté, sont visées à l’article 581, 2°, du Code judiciaire. Cette disposition fixe la compétence d’attribution des juridictions du travail pour les contestations qui sont relatives à ces prestations. En conséquence, ces prestations sont effectivement des avantages sociaux visés à l’article 230, 1°, du Code pénal social.

Concernant ces avantages sociaux, les dispositions de l’arrêté royal du 31 mai 1933 sont remplacées par l’article 233 du Code pénal social intitulé “Les déclarations inexactes ou incomplètes concernant les avantages sociaux”, au Livre 2 intitulé “Les infractions et leur répression en particulier”, Chapitre 10 intitulé “Les infractions de faux, d’usage de faux, de déclarations inexactes ou incomplètes et d’escroquerie en droit pénal social” (articles 230 à 236). En effet, conformément à l’article 231 du Code pénal social, l’application des sanctions visées aux articles 232 à 235 exclut l’application des dispositions de l’arrêté royal du 31 mai 1933.

L’article 232 du Code pénal social intitulé “Le faux et l’usage de faux en droit pénal social” et l’article 235 du même Code intitulé “L’escroquerie en droit pénal social” sont également applicables. Ces articles sont inspirés des dispositions du Code pénal en matière de faux et d’escroquerie tout en étant destinés à s’appliquer d’une manière spécifique aux cas de fraude sociale. En conséquence, en vertu de l’article 231 du Code pénal social, l’application des sanctions fixées par les articles 232 et 235 du même Code exclut l’application des articles 196, 197, 210*bis* et 496 du Code pénal.

A l’article 25 de l’arrêté royal n° 38, il y a donc lieu de remplacer la référence à l’arrêté royal du 31 mai 1933 par une référence aux articles 230, 1°, 231, 232, 233 et 235 du Code pénal social.

Article 76

La “cotisation” visée à l’article 230, 2°, du Code pénal social est celle qui “est due ou payée sur la base des lois

is op grond van de wetten en besluiten betreffende één van de aangelegenheden die vallen onder de bevoegdheid van de arbeidsgerechten”.

Dat begrip dekt bijgevolg de bijdragen die door de zelfstandigen verschuldigd zijn krachtens het koninklijk besluit nr. 38. De geschillen inzake deze bijdragen vallen immers onder de volstreekte bevoegdheid van de arbeidsgerechten, overeenkomstig artikel 581, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek. Hetzelfde geldt voor de geschillen inzake de vennootschapsbijdrage, overeenkomstig artikel 581, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek.

Inzake de in artikel 230, 2°, van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bijdragen is artikel 234 van het Sociaal Strafwetboek, met als opschrift “Onjuiste of onvolledige verklaringen betreffende de bijdragen”, van toepassing. Hetzelfde geldt voor de voornoemde artikelen 232 en 235, die zowel betrekking hebben op de sociale voordelen als op de bijdragen.

In het koninklijk besluit nr. 38 moet bijgevolg, in navolging van artikel 25, een artikel 25*bis* als tegenhanger ervan worden opgenomen inzake de sociale bijdragen die bestemd zijn voor het sociaal statuut der zelfstandigen en onder de bevoegdheid van de arbeidsgerechten vallen. Niet alleen de krachtens dat besluit verschuldigde bijdragen maar ook de vennootschapsbijdrage worden bijgevolg bedoeld.

Artikel 77

Artikel 77 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 49, tweede lid, van de arbeidswet van 16 maart 1971.

In artikel 49, eerste lid, is bepaald dat de inbreuken op de bepalingen van voornoemde wet van 16 maart 1971 worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Het tweede lid regelt de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs met betrekking tot de bepalingen van de wet van dinsdag 16 maart 1971 die niet strafrechtelijk worden gesanctioneerd.

De sociaal inspecteurs hebben beperkte bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht. In het tweede lid is bepaald dat de sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van de wet.

et règlements concernant une des matières qui relèvent de la compétence des juridictions du travail”.

Cette notion recouvre donc les cotisations dues par les travailleurs indépendants, en vertu de l'arrêté royal n° 38. En effet, les contestations relatives à ces cotisations font partie de la compétence d'attribution des juridictions du travail, conformément à l'article 581, 1°, du Code judiciaire. Il en va de même pour les contestations relatives à la cotisation à charge des sociétés, conformément à l'article 581, 8°, du Code judiciaire.

Concernant les cotisations visées à l'article 230, 2°, du Code pénal social, est applicable l'article 234 du Code pénal social intitulé “Les déclarations inexactes ou incomplètes concernant les cotisations”. C'est également le cas des articles 232 et 235 précités, lesquels concernent à la fois les avantages sociaux et les cotisations.

Il y a donc lieu d'insérer dans l'arrêté royal n° 38, à la suite de l'article 25, un article 25*bis* lui faisant pendant pour ce qui concerne les cotisations sociales destinées au statut social des travailleurs indépendants et de la compétence des juridictions du travail. Sont ainsi visées, non seulement les cotisations dues en vertu de cet arrêté, mais aussi la cotisation à charge des sociétés.

Article 77

L'article 77 du projet de loi modifie l'article 49, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1971 sur le travail.

L'article 49, alinéa 1er, précise que les infractions aux dispositions de la loi précitée du 16 mars 1971 sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

L'alinéa 2 organise la mission civile des inspecteurs sociaux en ce qui concerne les dispositions de la loi du 16 mars 1971 qui ne sont pas sanctionnées pénalement.

Les inspecteurs sociaux ont des pouvoirs limités lorsqu'ils exercent leur mission civile. L'alinéa 2 indique que les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la loi.

De artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek die betrekking hebben op de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs op het vlak van gezondheid en veiligheid van de werknemers zijn niet overgenomen in het tweede lid. De wet van 16 maart 1971 is echter een norm ter bescherming van de gezondheid en veiligheid van de werknemers. Het is bijgevolg wenselijk de sociaal inspecteurs te laten beschikken over de in de artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek omschreven bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht bij aangelegenheden die verband houden met de gezondheid en veiligheid van de werknemers.

Artikel 78

Dit artikel vervangt in de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers de verwijzing naar de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, die opgeheven werd door artikel 109, 28°, van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek, door de verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 79

Artikel 79 van het ontwerp van wet voert artikel 39*bis* van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers opnieuw in.

Overeenkomstig deze bepaling wordt de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber die zich schuldig maakt aan een overtreding van de in artikel 19 van de wet bedoelde bepalingen, bestraft met dezelfde sancties als deze die zijn bepaald in de wetten krachtens welke deze bepalingen zijn vastgelegd.

De meeste de wetten die hernomen zijn in artikel 19 van de voormelde wet van 24 juli 1987, worden geviseerd door Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek. In dit verband bestraft het nieuwe artikel 176/1 (artikel 27 van het ontwerp van wet) de gebruiker die inbreuk heeft gepleegd op een in artikel 19 van de wet van 24 juli 1987 bedoelde bepaling. Het artikel verduidelijkt dat deze bepalingen moeten bestraft worden door een bepaling van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek, en voorziet dat de gebruiker met de werkgever gelijkgesteld wordt, gelet op het feit dat deze artikelen enkel de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber bestraffen.

Artikel 19 herneemt eveneens de bepalingen die betrekking hebben op de bestrijding van discriminatie en op de gelijke behandeling van mannen en vrouwen. Welnu, de inbreuken op deze regels staan niet in het

Les articles 43 à 49 du Code pénal social qui concernent les pouvoirs des inspecteurs sociaux en matière de santé et de sécurité des travailleurs ne sont pas repris dans l'alinéa 2. Cependant, la loi du 16 mars 1971 est une norme qui protège la santé et la sécurité des travailleurs. Il est donc opportun de permettre aux inspecteurs sociaux de disposer des pouvoirs définis aux articles 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils exercent leur mission civile dans des matières qui touchent à la santé et à la sécurité des travailleurs.

Article 78

Cet article remplace la référence à la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail, abrogée par l'article 109, 28°, de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social, par la référence au Code pénal social dans la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés.

Article 79

L'article 79 du projet de loi rétablit l'article 39*bis* de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs.

Suivant cette disposition, l'utilisateur, son préposé ou son mandataire qui commet une infraction aux dispositions visées à l'article 19 de la loi est puni des mêmes sanctions pénales que celles déterminées dans les lois en vertu desquelles ces dispositions ont été prises.

La plupart des lois reprises à l'article 19 de la loi précitée du 24 juillet 1987 sont visées par le livre 2 du Code pénal social. A cet égard, le nouvel article 176/1 du Code pénal social (article 27 du projet de loi) sanctionne l'utilisateur qui a commis une infraction à une disposition visée à l'article 19 de la loi du 24 juillet 1987. L'article précise que ces dispositions doivent être sanctionnées par une disposition du Livre 2 du Code pénal social et prévoit d'assimiler l'utilisateur à l'employeur dès lors que ces articles punissent uniquement l'employeur, son préposé ou son mandataire.

L'article 19 reprend également les dispositions qui concernent la lutte contre les discriminations, l'égalité de traitement des hommes et des femmes. Or, les infractions à ces normes ne se retrouvent pas dans le Code

Sociaal Strafwetboek. Artikel 39*bis* moet dan ook opnieuw ingevoerd worden in de wet van 24 juli 1987 teneinde een wettelijke basis uit te maken die toelaat de gebruikers te bestraffen die inbreuk gepleegd hebben op de voormelde wetten alsook op de door de Koning aangeduide wetten (zie artikel 19, derde lid, 1°, van de wet van 24 juli 1987).

De Raad van State beveelt in zijn advies 56 108/1 van 25 juni 2014 het volgende aan:

“Teneinde er geen twijfel over te laten bestaan dat geen sanctie van niveau 1 kan worden opgelegd aan de aangestelde of lasthebber van de gebruiker, dient in het ontworpen artikel 39*bis* van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers’ te worden geschreven “..., wordt de gebruiker, of — wanneer het een inbreuk betreft van niveau 2, 3 of 4 — zijn aangestelde of lasthebber, ...”.

Er wordt met de opmerking van de Raad van State rekening gehouden. Het gedachtenstreepje werd echter vervangen door de komma teneinde zich te conformeren aan de legistische regels.

Artikel 80

Dit artikel vervangt artikel 148*decies*, § 2 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, ingevoegd bij de wet van 13 december 2010.

De aangebrachte wijzigingen in dit artikel 148*decies*, § 2, zijn de volgende:

1° de verwijzing naar de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, opgeheven door artikel 109, 28°, van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek, wordt vervangen door de verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek;

2° de zin “De ambtenaren die zijn aangewezen krachtens de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten lichten het Instituut in over de beslissing om een administratieve geldboete op te leggen of over de beslissing van de auditeur bij de arbeidsrechtbank” wordt opgeheven want een beslissing om een administratieve geldboete op te leggen of een beslissing van de auditeur lijkt niet te kunnen genomen worden op basis van een schending van artikel 148*decies*, § 1, gelet op het feit dat deze laatste paragraaf een onweerlegbaar vermoeden van het bestaan van een arbeidsovereenkomst voorziet.

pénal social. L'article 39*bis* doit donc être réintroduit dans la loi du 24 juillet 1987 afin de constituer une base légale permettant de sanctionner les utilisateurs ayant commis une infraction aux lois précitées ainsi qu'aux lois désignées par le Roi (voy. article 19, alinéa 3, 1°, de la loi du 24 juillet 1987).

Le Conseil d'État recommande ce qui suit dans son avis 56 108/1 daté du 25 juin 2014:

“Afin de ne laisser subsister aucun doute sur le fait qu'aucune sanction de niveau 1 ne peut être infligée au préposé ou au mandataire de l'utilisateur, on écrira, à l'article 39*bis*, en projet, de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs, “..., l'utilisateur, ou — lorsqu'il s'agit d'une infraction de niveau 2, 3 ou 4 — son préposé ou son mandataire ...”.

Il a été tenu compte de la remarque du Conseil d'État. Le tiret a été remplacé par la virgule afin de se conformer aux exigences de légistique.

Article 80

Cet article remplace l'article 148*decies*, § 2, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, inséré par la loi du 13 décembre 2010.

Les modifications apportées à cet article 148*decies*, § 2, sont les suivantes:

1° la référence à la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail, abrogée par l'article 109, 28°, de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social, est remplacée par la référence au Code pénal social;

2° la phrase “Les fonctionnaires désignés en vertu de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales informent l'Institut de la décision d'amende administrative ou de la décision de l'auditeur près le Tribunal du travail” est supprimée car une décision d'amende administrative ou une décision de l'auditeur ne semble pas susceptible d'être prise sur base d'une violation de l'article 148*decies*, § 1er, étant donné que ce dernier paragraphe prévoit une présomption irréfutable de l'existence d'un contrat de travail.

Artikel 81

Artikel 81 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 80, tweede lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

In artikel 80, eerste lid, is bepaald dat de inbreuken op de bepalingen van voornoemde wet van 4 augustus 1996 worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Het tweede lid regelt de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs met betrekking tot de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 die niet strafrechtelijk worden gesanctioneerd.

De sociaal inspecteurs hebben beperkte bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht. In het tweede lid is bepaald dat de sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van de wet.

De artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek die betrekking hebben op de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs op het vlak van gezondheid en veiligheid van de werknemers zijn niet overgenomen in het tweede lid. De wet van 4 augustus 1996 is echter een norm ter bescherming van de gezondheid en veiligheid van de werknemers. Het is bijgevolg wenselijk de sociaal inspecteurs te laten beschikken over de in de artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek omschreven bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht bij aangelegenheden die verband houden met de gezondheid en veiligheid van de werknemers.

Artikel 82

Krachtens dit artikel wordt in artikel 17 van de wet van 5 september 2001 tot de verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers, die erin voorziet dat de inbreuken ter zake opgespoord, vastgesteld en bestraft worden overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek, een lid ingevoegd waarin de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs wordt geregeld voor de aangelegenheden waarin er geen sprake is van een inbreuk.

Article 81

L'article 81 du projet de loi modifie l'article 80, alinéa 2, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.

L'article 80, alinéa 1er, précise que les infractions à la loi précitée du 4 août 1996 sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

L'alinéa 2 organise la mission civile des inspecteurs sociaux en ce qui concerne les dispositions de la loi du 4 août 1996 qui ne sont pas sanctionnées pénalement.

Les inspecteurs sociaux ont des pouvoirs limités lorsqu'ils exercent leur mission civile. L'alinéa 2 indique que les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la loi.

Les articles 43 à 49 du Code pénal social qui concernent les pouvoirs des inspecteurs sociaux en matière de santé et de sécurité des travailleurs ne sont pas repris dans l'alinéa 2. Cependant, la loi du 4 août 1996 est une norme qui protège la santé et la sécurité des travailleurs. Il est donc opportun de permettre aux inspecteurs sociaux de disposer des pouvoirs définis aux articles 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils exercent leur mission civile dans des matières qui touchent à la santé et à la sécurité des travailleurs.

Article 82

Cet article insère dans l'article 17 de la loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d'emploi des travailleurs qui prévoit que les infractions en la matière sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social, un alinéa organisant la mission civile des inspecteurs sociaux dans les matières où il n'y a pas d'infraction.

Artikel 83

Artikel 83 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 9, tweede lid, van de wet van 28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd.

In artikel 9, eerste lid, is bepaald dat de inbreuken op voornoemde wet van 28 januari 2003 worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Het tweede lid regelt de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs met betrekking tot de bepalingen van de wet van 28 januari 2003 die niet strafrechtelijk worden gesanctioneerd.

De sociaal inspecteurs hebben beperkte bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht. In het tweede lid is bepaald dat de sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van de wet.

De artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek die betrekking hebben op de bevoegdheden van de sociaal inspecteurs op het vlak van gezondheid en veiligheid van de werknemers worden niet overgenomen in het tweede lid. De wet van 28 januari 2003 is echter een norm ter bescherming van de gezondheid en veiligheid van de werknemers. Het is bijgevolg wenselijk de sociaal inspecteurs te laten beschikken over de in de artikelen 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek omschreven bevoegdheden bij de uitvoering van hun burgerrechtelijke opdracht bij aangelegenheden die verband houden met de gezondheid en veiligheid van de werknemers.

Artikel 84

Artikel 84 vervangt artikel 54 van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, dat strafbepalingen bevat. Deze worden overgenomen in de nieuwe artikelen 225/1 tot 225/9 van het Sociaal Strafwetboek.

Het eerste, tweede en vierde lid van artikel 54 worden dan ook opgeheven. Het derde lid van artikel 54, dat tot doel heeft de inbreuken op de discriminatieverboden bedoeld in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen

Article 83

L'article 83 du projet de loi modifie l'article 9, alinéa 2, de la loi du 28 janvier 2003 relative aux examens médicaux dans le cadre des relations de travail.

L'article 9, alinéa 1er, précise que les infractions à la loi précitée du 28 janvier 2003 sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

L'alinéa 2 organise la mission civile des inspecteurs sociaux en ce qui concerne les dispositions de la loi du 28 janvier 2003 qui ne sont pas sanctionnées pénalement.

Les inspecteurs sociaux ont de pouvoirs limités lorsqu'ils exercent leur mission civile. L'alinéa 2 indique que les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la loi.

Les articles 43 à 49 du Code pénal social qui concernent les pouvoirs des inspecteurs sociaux en matière de santé et de sécurité des travailleurs ne sont pas repris dans l'alinéa 2. Cependant, la loi du 28 janvier 2003 est une norme qui protège la santé et la sécurité des travailleurs. Il est donc opportun de permettre aux inspecteurs sociaux de disposer des pouvoirs définis aux articles 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils exercent leur mission civile dans des matières qui touchent à la santé et à la sécurité des travailleurs.

Article 84

L'article 84 remplace l'article 54 de la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale qui comporte des dispositions pénales. Celles-ci sont reprises dans les nouveaux articles 225/1 à 225/9 du Code pénal social.

Les alinéas 1er, 2 et 4 de l'article 54 sont donc abrogés. L'article 54, alinéa 3, qui vise à sanctionner les violations aux interdictions de discrimination visées à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination, à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes

mannen en vrouwen en in de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme ingegeven daden, die leiden tot een inbreuk op het in artikel 14, § 1, van de wet van 28 april 2003 bedoelde discriminatieverbod, te bestraffen, wordt niet ingevoegd in het Sociaal Strafwetboek omdat de inbreuken op voormelde wetten niet overgenomen worden in Boek 2 van dit Wetboek.

Artikel 84 vervangt het derde lid om er verbeteringen van technische aard in aan te brengen.

Artikel 85

Artikel 85 voegt een artikel 54*bis* in de wet van 28 april 2003 in om te verduidelijken dat de inbreuken op deze wet worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 86

Artikel 86 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 38/1, tweede lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact. In dit artikel wordt verwezen naar de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.

De bepalingen van de wet van 16 november 1972 werden door de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek evenwel in licht gewijzigde vorm overgenomen in het Sociaal Strafwetboek. Artikel 109, 28°, van de wet van 6 juni 2010 heeft de wet van 16 november 1972 opgeheven.

Daarom wordt in het ontwerp van wet voorgesteld de verwijzing naar de wet van 16 november 1972 in artikel 38/1, tweede lid, van de wet van 23 december 2005 te vervangen door een verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 87

Artikel 87 van het wetsontwerp herstelt artikel 5, eerste lid, van de wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht, dat per vergissing opgeheven werd door de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

Het betreft een bepaling die de verplichting inhoudt ten laste van de werkgever in hoofde van wie, ingevolge de uitoefening van de in artikel 138*bis*, § 2, eerste lid, van

et les hommes et à la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, qui conduisent à une violation de l'interdiction de discrimination visée à l'article 14, § 1er, de la loi du 28 avril 2003 n'est pas insérée dans le Code pénal social dès lors que celui-ci n'a pas repris les infractions aux lois précitées dans son Livre 2.

L'article 84 remplace l'alinéa 3 afin d'y apporter des corrections d'ordre technique.

Article 85

L'article 85 insère un article 54*bis* dans la loi du 28 avril 2003 afin de préciser que les infractions à cette loi sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social.

Article 86

L'article 86 du projet de loi modifie l'article 38/1, alinéa 2, de la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations. Cet article comporte une référence à la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.

Or, les dispositions de la loi du 16 novembre 1972 ont été reprises de manière quelque peu modifiée dans le Code pénal social par la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social. L'article 109, 28°, de la loi du 6 juin 2010 a abrogé la loi du 16 novembre 1972.

C'est pourquoi le projet de loi propose de remplacer la référence à la loi du 16 novembre 1972 que comporte l'article 38/1, alinéa 2, de la loi du 23 décembre 2005 par une référence au Code pénal social.

Article 87

L'article 87 du projet de loi rétablit l'article 5, alinéa 1er, de la loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social, abrogé par erreur par la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

Il s'agit de la disposition contenant l'obligation pesant sur l'employeur dans le chef de qui, par suite de l'exercice de l'action visée à l'article 138*bis*, § 2, alinéa 1er, du

het Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsvordering, een inbreuk wordt vastgesteld, om, op zijn kosten, het vonnis ter kennis van de betrokken werknemers te brengen.

Artikel 88

Artikel 88 van het ontwerp van wet wijzigt artikel 213, tweede lid, van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I). Artikel 213 regelt het toezicht van de sociaal inspecteurs met betrekking tot de bepalingen in hoofdstuk XI “Plus Minus Conto” van titel XIII van de wet van 27 december 2006 betreffende de bepalingen inzake werk. Artikel 105*bis* vervangt de in artikel 213 vermelde verwijzing naar de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie door een verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 89

In artikel 214 van de wet van 27 december 2006 is bepaald dat de inbreuken op de bepalingen van hoofdstuk XI worden vervolgd en bestraft overeenkomstig de bepalingen van de wetten waarop afwijking is toegestaan, te weten de arbeidswet van 16 maart 1971, de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen, de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers en het koninklijk besluit nr. 5 van 23 oktober 1978 betreffende het bijhouden van sociale documenten. Op grond van het Sociaal Strafwetboek worden de inbreuken op de bepalingen van voornoemde wetten en de daarin toegestane afwijkingen bestraft.

Daarom worden de inbreuken op de bepalingen van hoofdstuk XI van de wet van 27 december 2006 door dit ontwerp van wet niet ingevoegd in het Sociaal Strafwetboek en worden de strafrechtelijke bepalingen van dit hoofdstuk, te weten de artikelen 212 en 214, opgeheven.

Artikel 90

Deze bepaling verduidelijkt dat inbreuken op de bepalingen betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Deze bepaling regelt eveneens de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs in de materies waarin er geen inbreuk is.

Code judiciaire, une infraction est constatée, de notifier le jugement, à ses frais, aux travailleurs concernés.

Article 88

L'article 88 du projet de loi modifie l'article 213, alinéa 2, de la loi portant des dispositions diverses du 27 décembre 2006 (I). L'article 213 règle la surveillance des inspecteurs sociaux en ce qui concerne les dispositions du chapitre XI intitulé “Plus Minus Conto” du titre XIII de la loi du 27 décembre 2006 consacré aux dispositions en matière d'emploi. L'article 105*bis* remplace la référence à la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail que l'article 213 comporte par une référence au Code pénal social.

Article 89

L'article 214 de la loi du 27 décembre 2006 stipule que les infractions aux dispositions du chapitre XI sont poursuivies et punies conformément aux dispositions des lois auxquelles il a été permis de déroger, à savoir, la loi du 16 mars 1971 sur le travail, la loi du 8 avril 1965 instituant les règlements de travail, la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs et l'arrêté royal n° 5 du 23 octobre 1978 relatif à la tenue des documents sociaux. Le Code pénal social punit les infractions aux dispositions des lois précitées ainsi qu'aux dérogations prévues par ces lois.

C'est pourquoi le projet de loi n'insère pas dans le Code pénal social les infractions aux dispositions du chapitre XI de la loi du 27 décembre 2006 et abroge les dispositions pénales de ce chapitre, à savoir les articles 212 et 214.

Article 90

Cette disposition précise que les infractions aux dispositions relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne, sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

Elle organise également la mission civile des inspecteurs sociaux dans les matières où il n'y a pas d'infraction.

In zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 stelt de Adviesraad van het sociaal strafrecht vast dat artikel 94 van het ontwerp van wet het eerste lid van artikel 10 van de wet van 9 mei 2008 schrapt. Deze bepaling preciseerde dat “onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht houden op de naleving van de bepalingen betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap.”

De Adviesraad stelt zich vragen over de gegrondheid van de schrapping van dit lid en stelt voor om het niet te schrappen. Daarom wijzigt het ontwerp van wet artikel 10, tweede lid en niet artikel 10.

Artikel 91

Artikel 91 heft de strafbepalingen op die de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap bevat. Deze bepalingen worden overgenomen in het Sociaal Strafwetboek (zie artikel 37 van dit wetsontwerp).

Artikel 92

Deze bepaling verduidelijkt dat de inbreuken op de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen worden vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Deze bepaling regelt eveneens de burgerrechtelijke opdracht van de sociaal inspecteurs in de materies waarin er geen inbreuk is.

In zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 stelt de Adviesraad van het sociaal strafrecht vast dat artikel 93 van het ontwerp van wet het eerste lid van artikel 10 van de wet van 19 juni 2009 schrapt. Deze bepaling preciseerde dat “onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht houden op de naleving van de bepalingen betreffende de medezeggenschap van de werknemers in de uit de grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschap.”

Dans son avis n°2013/003 du 26 juin 2013, le Conseil consultatif du droit pénal social constate que l'article 94 du projet de loi supprime l'alinéa 1er de l'article 10 de la loi du 9 mai 2008. Cette disposition précisait que “Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions relatives à l'implication des travailleurs au sein de la société coopérative européenne.”

Le Conseil s'interroge sur la pertinence de la suppression de cet alinéa et propose de ne pas le supprimer. C'est la raison pour laquelle le projet de loi modifie l'article 10, alinéa 2 et non l'article 10.

Article 91

L'article 91 abroge les dispositions pénales que comporte la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne, lesquelles sont reprises dans le Code pénal social (voyez l'article 37 du présent projet de loi).

Article 92

Cette disposition précise que les infractions à la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux, sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

Elle organise également la mission civile des inspecteurs sociaux dans les matières où il n'y a pas d'infraction.

Dans son avis n°2013/003 du 26 juin 2013, le Conseil consultatif du droit pénal social constate que l'article 93 du projet de loi supprime l'alinéa 1er de l'article 10 de la loi du 19 juin 2009. Cette disposition précisait que “sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions relatives à la participation des travailleurs au sein de la société issue de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux”.

De Adviesraad stelt zich vragen over de gegrondheid van de schrapping van dit lid en stelt voor om het niet te schrappen. Daarom wijzigt het ontwerp van wet artikel 10, tweede lid en niet artikel 10.

Artikel 93

Artikel 93 heft de strafbepalingen op die de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvenootschappen, bevat. Deze bepalingen worden overgenomen in het Sociaal Strafwetboek (zie artikel 37 van dit wetsontwerp).

Artikel 94

Deze bepaling vervangt artikel 15 van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook ingevoegd bij de wet van 28 april 2010, teneinde te verduidelijken dat de inbreuken op de bepalingen van zijn hoofdstuk 4 betreffende de rookvrije werkplaats en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Ze regelt eveneens de burgerlijke opdracht van de sociaal inspecteurs in de materies dat er geen sprake is van een inbreuk.

Artikel 95

Dit artikel vervangt artikel 15/1 van dezelfde wet teneinde te voorzien dat de ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van hoofdstuk 4 van voormelde wet van 22 december 2009 en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen, de ambtenaren zijn die aangewezen zijn voor de naleving van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan, in uitvoering van artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 96

Dit artikel vervangt in de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen de verwijzing naar de wet

Le Conseil s'interroge sur la pertinence de la suppression de cet alinéa et propose de ne pas le supprimer. C'est la raison pour laquelle le projet de loi modifie l'article 10, alinéa 2 et non l'article 10.

Article 93

L'article 93 abroge les dispositions pénales que comporte la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux, lesquelles sont reprises dans le Code pénal social (voyez l'article 37 du présent projet de loi).

Article 94

Cette disposition remplace l'article 15 de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac, inséré par la loi du 28 avril 2010, afin d'y préciser que les infractions aux dispositions de son chapitre 4 relatif à l'interdiction de fumer sur le lieu du travail et aux arrêtés d'exécution de ces dispositions sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

Elle organise également la mission civile des inspecteurs sociaux dans les matières où il n'y a pas d'infraction.

Article 95

Cet article remplace l'article 15/1 de la même loi afin d'y prévoir que les fonctionnaires chargés de la surveillance du respect des dispositions du chapitre 4 de la loi précitée du 22 décembre 2009 et des arrêtés d'exécution de ces dispositions sont les fonctionnaires désignés pour surveiller le respect de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution en exécution de l'article 17 du Code pénal social.

Article 96

Cet article remplace la référence à la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail,

van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, opgeheven door artikel 109, 28°, van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek, door de verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek.

Artikel 97

Artikel 97 van het ontwerp van wet vervangt artikel 5 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht. Krachtens artikel 5, eerste lid, wordt de Koning gemachtigd om de bepalingen van de wet van 2 juni 2010 in te voeren in het Sociaal Strafwetboek.

In artikel 5, tweede lid, is de wijze bepaald waarop de Koning de bepalingen van de wet van 2 juni 2010 en het Sociaal Strafwetboek in overeenstemming kan brengen. In de punten 1°, 2° en 3° van het tweede lid, verwijst de wet uitsluitend naar de bepalingen van de wet van 2 juni 2010. Krachtens artikel 98 van het ontwerp van wet wordt een verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek ingevoegd in deze drie punten. Het nieuwe artikel 5 biedt de Koning de mogelijkheid om over een wettelijke basis te beschikken om over te gaan tot de coördinatie van de twee teksten.

Deze bepaling maakte het voorwerp uit van een ontwerp van wet dat de aangelegenheden op basis van artikel 77 van de Grondwet overnam. Ingevolge de Grondwetswijziging van 6 januari 2014, in het kader van de zesde Staatshervorming, wordt deze bepaling echter met ingang van 25 mei 2014 opgevat als een aangelegenheid in de zin van artikel 74 van de Grondwet. In zijn adviezen nrs. 56 108/1 en 56 109/1 van 25 juni 2014 geeft de Raad van State aan dat het gaat om een monocamerale aangelegenheid. Hij stelt dan ook voor om deze bepaling op te nemen in één ontwerp op basis van artikel 74 van de Grondwet.

Artikel 98

Dit artikel beoogt de wijziging van de wettelijke wijzigingen die zich bevinden in artikel 18, § 2, tweede lid, van de wet van 1 februari 2011 houdende verlenging van de crisismaatregelen en uitvoering van het interprofessioneel akkoord, aangezien artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, waarnaar wordt verwezen, opgeheven werd door artikel 109, 17°, b, van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

De verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek werd er ingevoegd.

abrogée par l'article 109, 28°, de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social, par la référence au Code pénal social dans la loi du 30 décembre 2009 portant des dispositions diverses.

Article 97

L'article 97 du projet de loi remplace l'article 5 de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social. L'article 5, alinéa 1er, habilite le Roi à insérer les dispositions de la loi du 2 juin 2010 dans le Code pénal social.

L'article 5, alinéa 2, définit la manière dont le Roi peut procéder à la coordination des dispositions de la loi du 2 juin 2010 et du Code pénal social. Dans les points 1°, 2°, 3° de l'alinéa 2, la loi fait uniquement référence aux dispositions de la loi du 2 juin 2010. L'article 98 du projet de loi insère une référence au Code pénal social dans ces trois points. Le nouvel article 5 permettra au Roi de disposer d'une base légale pour procéder à une coordination des deux textes.

Cette disposition faisait l'objet d'un projet de loi reprenant les matières fondées sur l'article 77 de la Constitution. Cependant, consécutivement à la modification de la Constitution du 6 janvier 2014, dans le cadre de la sixième réforme de l'État, cette disposition est considérée, à partir du 25 mai 2014, comme une matière au sens de l'article 74 de la Constitution. Dans ses avis n° 56 108/1 et 56 109/1 du 25 juin 2014, le Conseil d'État indique qu'il s'agit d'une matière monocamérale. Il suggère donc d'intégrer cette disposition dans un projet unique fondé sur l'article 74 de la Constitution.

Article 98

Cet article vise à modifier les références légales se trouvant dans l'article 18, § 2, alinéa 2, de la loi du 1er février 2011 portant la prolongation de mesures de crise et l'exécution de l'accord interprofessionnel étant donné que l'article 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier auquel il se réfère a été abrogé par l'article 109, 17°, b, de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

La référence au Code pénal social y a été insérée.

Uitleg over de opheffing van artikelen die zich bevonden in de versies van het wetsontwerp voorgelegd aan het Adviesraad van sociaal strafrecht of aan de Raad van State

Oud artikel 24 (versie die voorgelegd werd aan de Adviesraad van sociaal strafrecht)

Het ontwerp van wet stelde voor om in artikel 149 van het Sociaal Strafwetboek aan te geven dat de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber strafbaar is als hij aan de werknemer niet het recht op opschorting of op vermindering van de arbeidsprestaties toekent in strijd met de “algemeen verbindend verklaarde” collectieve arbeidsovereenkomsten.

In zijn advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013 is de Adviesraad van het sociaal strafrecht van mening dat deze wijziging het toepassingsgebied van de strafbaarstelling beperkt, aangezien niet algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten niet meer bedoeld worden, wat het risico met zich meebrengt dat er ongelijkheden ontstaan tussen de verschillende soorten van ondernemingen naargelang van de aard van de afgesloten collectieve arbeidsovereenkomsten. Daarom werd deze bepaling uit het ontwerp van wet geschrapt.

Oude artikelen 24 tot 26 (versie die voor advies voorgelegd werd aan de Raad van State)

De artikelen 162, 2°, 219, eerste lid, 1°, a) en 223, § 2, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek hebben betrekking op de aanvullende bijdragen.

De ontwerpartikelen 24 tot 26 van het ontwerp van wet dat voor advies voorgelegd werd aan de Raad van State, hebben tot doel voormelde artikelen te wijzigen teneinde eveneens betrekking te hebben op de hoofdelijke bijdragen die voorzien zijn ten aanzien van werkgevers die niet onderworpen zijn aan RSZ-bijdragen, en die verschuldigd zijn in de tak van de kinderbijslagen voor de werknemers in dienst getreden voor 1 januari 1999.

In zijn advies 56 108/1 formuleert de Raad van State de volgende opmerkingen:

“Overeenkomstig artikel 5, § 1, IV, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014, zijn de gemeenschappen vanaf die datum bevoegd voor de kinderbijslagen.

Enkel voor zover de voornoemde hoofdelijke bijdragen dienen te worden beschouwd als sociale zekerheidsbijdragen, is de federale overheid na 1 juli 2014 nog

Explications au sujet de la suppression d'articles qui se trouvaient dans les versions du projet de loi soumises au Conseil consultatif du droit pénal social ou au Conseil d'État

Ancien article 24 (version soumise pour avis au Conseil consultatif du droit pénal social)

Le projet de loi proposait d'indiquer dans l'article 149 du Code pénal social que l'employeur, son préposé ou son mandataire est punissable s'il n'accorde pas au travailleur le droit à la suspension ou à la réduction des prestations contrairement aux conventions collectives de travail “rendues obligatoires”.

Dans son avis n° 2013/003 du 26 juin 2013, le Conseil consultatif du droit pénal social estime que cette modification réduit le champ de l'incrimination puisque les conventions collectives de travail non rendues obligatoires ne sont plus visées, ce qui risque d'introduire des inégalités entre différents types d'entreprises selon le caractère des conventions collectives conclues. C'est la raison pour laquelle cette disposition a été supprimée du projet de loi.

Anciens articles 24 à 26 (version soumise pour avis au Conseil d'État)

Les articles 162, 2°, 219, alinéa 1er, 1°, a) et 223, § 2, alinéa 1er, du Code pénal social concernent les cotisations complémentaires.

Les articles 24 à 26 du projet de loi soumis pour avis au Conseil d'État visaient à modifier les articles précités afin d'y viser également les cotisations capitatives prévues à l'égard des employeurs non assujettis aux cotisations ONSS et dues à la branche des allocations familiales pour les travailleurs entrés en service avant le 1er janvier 1999.

Dans son avis 56 108/1 du 25 juin 2014, le Conseil d'État émet les considérations suivantes:

“Conformément à l'article 5, § 1er, IV, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, tel qu'il s'appliquera à partir du 1er juillet 2014, les communautés sont compétentes en matière de prestations familiales à partir de cette date.

Après le 1er juillet 2014, l'autorité fédérale ne sera plus compétente pour prévoir des sanctions pour la non-déclaration ou le non-paiement des cotisations capitatives

bevoegd om met betrekking tot de niet-aangifte of de niet-betaling ervan in sancties te voorzien.

In samenhang met deze bevoegdheidsoverdracht, worden in de voornoemde wetten de bepalingen met betrekking tot de voornoemde hoofdelijke bijdragen opgeheven met ingang van 1 januari 2015. Vraag is dan ook of de ontworpen wijzigingen nog wel zinvol zijn in het licht van de nakende opheffing van de voornoemde bepalingen, ook al zou de federale overheid daartoe nog bevoegd zijn.”.

Rekening houdend met de hierboven opgenomen overwegingen worden de oude artikelen 24 tot 26 weggelaten.

Oude artikelen 39 en 40 (versie die voor advies voorgelegd werd aan de Raad van State)

Het wetsontwerp voegde in het Sociaal Strafwetboek een nieuwe afdeling in met als titel “outplacement” en een nieuw artikel 208/1 dat een sanctie inhoudt voor het niet-aanbieden van outplacement overeenkomstig de voorwaarden van de wet van 5 september 2001 tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers (de artikelen 39 en 40 van de tekst die voorgelegd werd aan de Raad van State).

Zoals de Raad van State in zijn advies nr. 56 108/1 van 25 juni 2014 opmerkt en overeenkomstig artikel 6, § 1, IX, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014, zijn de gewesten vanaf die datum bevoegd voor het opleggen van sancties aan de werkgevers voor het niet aanbieden van outplacement. Bijgevolg moeten deze artikelen uit het ontwerp van wet gehaald worden.

Oud artikel 64 (versie die voor advies voorgelegd werd aan de Raad van State)

Het ontwerp van wet voorzag om een terminologiefout in de Nederlandse versie van artikel 175, § 2, 5°, van het Sociaal Strafwetboek te verbeteren. Het woord “arbeidsvergunning” werd daarin vervangen door het woord “arbeidskaart”. De betreffende inbreuken bestaan immers voor de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber in het niet teruggegeven hebben aan de werknemer van “le permis de travail”, wat in het Nederlands moet vertaald worden door “arbeidskaart” en niet door “arbeidsvergunning”, of in het hem terugbezorgd hebben van deze arbeidskaart tegen betaling van een bedrag of een vergoeding in welke vorm ook.

précitées que pour autant qu’il faille considérer celles-ci comme des cotisations de sécurité sociale.

Corrélativement à ce transfert de compétence, les dispositions relatives aux cotisations capitatives précitées contenues dans les lois précitées sont abrogées avec effet au 1er janvier 2015. La question se pose dès lors de savoir si les modifications en projet sont encore pertinentes à la lumière de l’abrogation imminente des dispositions précitées, même si l’autorité fédérale devrait être encore compétente à cet effet.”.

Les anciens articles 24 à 26 du projet sont supprimés compte tenu des considérations reprises ci-dessus.

Anciens articles 39 et 40 (version soumise pour avis au Conseil d’État)

Le projet de loi insérait dans le Code pénal social une nouvelle section 8/2 intitulée “le reclassement professionnel” et un nouvel article 208/1 contenant une sanction pour l’absence d’offre de reclassement conformément aux conditions de la loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d’emploi des travailleurs (articles 39 et 40 du texte soumis pour avis au Conseil d’État).

Comme le fait remarquer le Conseil d’État dans son avis n° 56 108/1 du 25 juin 2014 et conformément à l’article 6, § 1er, IX, 12°, de la loi spéciale du 8 août 1980, tel qu’il s’applique à partir du 1er juillet 2014, les régions sont compétentes à partir de cette date pour imposer des sanctions aux employeurs en cas d’absence de reclassement. Par conséquent ces articles doivent être retirés du projet de loi.

Ancien article 64 (version soumise pour avis au Conseil d’État)

Le projet de loi prévoyait de corriger une erreur de terminologie dans la version néerlandaise de l’article 175, § 2, 5°, du Code pénal social. Le mot “*arbeidsvergunning*” y était remplacé par le mot “*arbeidskaart*”. Les infractions concernées consistent en effet pour l’employeur, son préposé ou son mandataire, dans le fait de ne pas avoir remis au travailleur “le permis de travail”, qui doit être traduit en néerlandais par “*arbeidskaart*” et non par “*arbeidsvergunning*” ou dans le fait de lui avoir remis ce permis de travail moyennant paiement d’une somme ou d’une rétribution sous quelque forme que ce soit.

Deze aan artikel 175, § 2, 5°, van het Sociaal Strafwetboek aangebrachte wijziging wordt echter ingetrokken ingevolge voormeld advies van de Raad van State en volgende rechtvaardiging van dit advies:

“Overeenkomstig artikel 6, § 1, IX, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014, zijn de gewesten vanaf die datum bevoegd voor de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. De federale overheid is enkel nog bevoegd voor de normen betreffende de arbeidskaart afgeleverd in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen en de vrijstellingen van de beroepskaarten verbonden aan de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen. Artikel 64 van het ontwerp, dat beoogt een wijziging aan te brengen in een bepaling van het Sociaal Strafwetboek die een verplichting sanctioneert die vanaf 1 juli 2014 tot de regelgevende bevoegdheid van de gewesten behoort, kan bijgevolg geen doorgang vinden en dient uit het ontwerp te worden weggelaten.”

Oud artikel 66 (versie die voor advies voorgelegd werd aan de Raad van State)

Het wetsontwerp voorzag in een verbetering van een fout in de terminologie in de Nederlandstalige versie van artikel 191, § 4, 2°, 3° en 4° van het Sociaal Strafwetboek door de woorden “dat comité” te vervangen door de woorden “deze raad”. Gezien artikel 36 van hetzelfde wetsontwerp voorziet in een gehele wijziging van artikel 191, § 4 van het Sociaal Strafwetboek, dient voormelde wijziging van de terminologie door het oude artikel 66 van het ontwerp niet plaats te vinden.

Oud artikel 102 (versie die voor advies voorgelegd werd aan de Raad van State)

Het ontwerp van wet voorzag in artikel 102 dat het artikel 132, eerste lid, 9° tot 11°, tweede lid en het artikel 132/1 van het Sociaal Strafwetboek in werking zouden treden op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. Het beoogde doel was te vermijden dat artikel 132, eerste lid, 9° tot 11°, tweede lid en artikel 132/1 van het Sociaal Strafwetboek vroeger in werking zou treden dan voormelde wet van 27 december 2012.

Gelet op het feit dat voormelde wet van 27 december 2012 in werking trad op 1 april 2014, is deze bepaling inzake de inwerkingtreding niet langer vereist en kan ze worden opgeheven. Artikel 132, eerste

Cette modification apportée à l'article 175, § 2, 5°, du Code pénal social est toutefois retirée suite à l'avis précité du Conseil d'État et à sa justification suivante:

“Conformément à l'article 6, § 1er, IX, 3°, de la loi spéciale du 8 août 1980, tel qu'il s'appliquera à partir du 1er juillet 2014, les régions sont compétentes à partir de cette date pour l'occupation des travailleurs étrangers. L'autorité fédérale n'est plus compétente que pour les normes relatives au permis de travail délivré en fonction de la situation particulière de séjour des personnes concernées et aux dispenses de cartes professionnelles liées à la situation particulière de séjour des personnes concernées. L'article 64 du projet, qui vise à modifier une disposition du Code pénal social sanctionnant une obligation, qui relèvera du pouvoir réglementaire des régions à partir du 1er juillet 2014, ne peut dès lors se concrétiser et doit être distrait du projet.”

Ancien article 66 (version soumise pour avis au Conseil d'État)

Le projet de loi prévoyait de corriger une erreur de terminologie dans la version néerlandaise de l'article 191, § 4, 2°, 3° et 4°, du Code pénal social en remplaçant les mots “dat comité” par les mots “deze raad”. Etant donné que le même projet de loi prévoit en son article 36 de remplacer l'entièreté de l'article 191, § 4, du Code précité, la modification de terminologie précitée par l'ancien article 66 du projet n'a pas lieu d'être.

Ancien article 102 (version soumise pour avis au Conseil d'État)

Le projet de loi prévoyait en son article 102 que l'article 132, alinéa 1er, 9° à 11°, alinéa 2 et l'article 132/1 du Code pénal social entreraient en vigueur au moment de l'entrée en vigueur des dispositions de la loi du 27 décembre 2012 établissant l'enregistrement électronique des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles. L'objectif poursuivi était d'éviter que l'article 132, alinéa 1er, 9° à 11°, alinéa 2 et l'article 132/1 du Code pénal social entrent en vigueur avant la loi précitée du 27 décembre 2012.

Etant donné que la loi précitée du 27 décembre 2012 est entrée en vigueur le 1er avril 2014, cette modalité de l'entrée en vigueur n'a plus lieu d'être et il convient de la supprimer. L'article 132, alinéa 1er, 9° à 11°, alinéa 2 et

lid, 9° tot 11°, tweede lid en artikel 132/1 van het Sociaal Strafwetboek dienen derhalve geen aparte datum van inwerkingtreding te hebben.

Oud artikel 104 (versie die voor advies voorgelegd werd aan de Raad van State)

Het ontwerp van wet voorzag in artikel 104 dat het artikel 22 van het ontwerp van wet in werking zou treden op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

Artikel 22 van het ontwerp van wet heft artikel 131/1, dat in het Sociaal Strafwetboek ingevoegd werd door voormelde wet van 27 december 2012, op. Gelet op de wijziging van de nummering door het ontwerp van wet als gevolg van het invoegen van een nieuw artikel 131 i.v.m. de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk (artikel 19), wordt de inhoud van artikel 131/1 overgenomen in een nieuw artikel 132/1 (artikel 21). Artikel 131/1 kan dan ook worden opgeheven.

Deze opheffing was echter afhankelijk van de inwerkingtreding van de bepalingen van de wet van 27 december 2012. Artikel 13 van de wet voorziet immers dat de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de datum van inwerkingtreding van deze bepalingen bepaalt.

Gelet op het feit dat voormelde wet van 27 december 2012 in werking trad op 1 april 2014, is deze bepaling inzake de inwerkingtreding van het oude artikel 104 van het wetsontwerp niet langer vereist en kan ze worden opgeheven. Het opheffen van artikel 131/1 van het Sociaal Strafwetboek dienen derhalve geen aparte datum van inwerkingtreding te hebben.

De minister van Werk en van Economie,

Kris PEETERS

De minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken,

Jan JAMBON

De minister van Justitie,

Koen GEENS

l'article 132/1 du Code pénal social ne font dès lors plus l'objet d'une entrée en vigueur particulière.

Ancien article 104 (version soumise pour avis au Conseil d'État)

Le projet de loi prévoyait en son article 104 que l'article 22 du projet de loi entrerait en vigueur au moment de l'entrée en vigueur des dispositions de la loi du 27 décembre 2012 établissant l'enregistrement électronique des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles.

L'article 22 du projet de loi abroge l'article 131/1 inséré dans le Code pénal social par la loi précitée du 27 décembre 2012. Vu la modification de la numérotation par le projet de loi suite à l'insertion d'un nouvel article 131 relatif à la phase du projet de l'ouvrage (article 19), le contenu de l'article 131/1 est transféré dans un nouvel article 132/1 (article 21). L'article 131/1 peut donc être supprimé.

Cependant, cette abrogation dépendait de l'entrée en vigueur des dispositions de la loi du 27 décembre 2012. L'article 13 de la loi stipule en effet que le Roi détermine la date d'entrée en vigueur de ces dispositions par arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Etant donné que la loi précitée du 27 décembre 2012 est entrée en vigueur le 1er avril 2014, cette modalité de l'entrée en vigueur prévue à l'ancien article 104 du projet de loi n'a plus lieu d'être et il convient de la supprimer. La suppression de l'article 131/1 du Code pénal social ne fait dès lors plus l'objet d'une entrée en vigueur particulière.

Le ministre de l'Emploi et de l'Économie,

Kris PEETERS

Le ministre de la Sécurité et de l'Intérieur,

Jan JAMBON

Le ministre de la Justice,

Koen GEENS

De minister van Sociale Zaken,
Maggie DE BLOCK

De minister van Pensioenen,
Daniel BACQUELAINE

De minister van Financiën,
Johan VAN OVERTVELDT

De minister van Zelfstandigen,
Willy BORSUS

*De staatssecretaris voor de Bestrijding van de
sociale fraude,*
Bart TOMMELEIN

La ministre des Affaires sociales,
Maggie DE BLOCK

Le ministre des Pensions,
Daniel BACQUELAINE

Le ministre des Finances,
Johan VAN OVERTVELDT

Le ministre des Indépendants,
Willy BORSUS

*Le secrétaire d'État à la Lutte contre
la fraude sociale,*
Bart TOMMELEIN

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het sociaal strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht

HOOFDSTUK I**Algemene bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II**Bepalingen tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek****Afdeling 1**

Beleid inzake preventie en toezicht

Art. 2

In artikel 4 van het Sociaal Strafwetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid, 4°, wordt aangevuld met de bepaling onder e) en f), luidende:

“e) de administratie Toezicht op het welzijn op het werk van de federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg;

f) de inspectiedienst van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;”;

2° in het eerste lid, 5°, worden de woorden “en de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers” vervangen door de woorden “van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers en de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie”;

3° in het eerste lid, 10°, wordt het woord “zes” vervangen door het woord “acht”;

4° het eerste lid wordt aangevuld met de bepaling onder 12°, luidende:

“12° een vertegenwoordiger aangeduid door iedere overheid, bevoegd inzake tewerkstellingsbeleid krachtens artikel 6, § 1, IX, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, hetzij vier vertegenwoordigers;”

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l’avis du Conseil d’État

Avant-projet de loi complétant et modifiant le code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social

CHAPITRE IER**Disposition générale****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l’article 78 de la Constitution.

CHAPITRE II**Dispositions modifiant le Code pénal social****Section 1re**

La politique de prévention et de surveillance

Art. 2

A l’article 4 du Code pénal social, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l’alinéa 1er, le 4° est complété par les e) et f), rédigés comme suit:

“e) l’administration Contrôle du bien-être au travail du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale;

f) le service d’inspection de l’Office national des vacances annuelles;”;

2° à l’alinéa 1er, 5°, les mots “et de l’Office national des allocations familiales des travailleurs salariés” sont remplacés par les mots “, de l’Office national des allocations familiales des travailleurs salariés et de l’Office national des vacances annuelles”;

3° à l’alinéa 1er, 10°, le mot “six” est remplacé par le mot “huit”;

4° l’alinéa 1er est complété par le 12° rédigé comme suit:

“12° d’un représentant désigné par chaque autorité compétente en matière d’occupation en vertu de l’article 6, § 1er, IX, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, soit quatre représentants;”;

5° het eerste lid wordt aangevuld met de bepaling onder 13°, luidende:

“13° de leidend ambtenaar van de Directie van de administratieve geldboeten van de Afdeling van de juridische studiën, de documentatie en de geschillen van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.”.

6° het tweede lid wordt opgeheven.

Afdeling 2

De door de sociaal inspecteurs genomen maatregelen

Art. 3

In artikel 53, § 2, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “of zijn lasthebber” en “of lasthebber” telkens vervangen door de woorden “, zijn lasthebber of de zelfstandige”.

Art. 4

In artikel 210, § 1, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “, of de zelfstandige” ingevoegd tussen de woorden “lasthebber” en de woorden “die de”.

Afdeling 3

Mededeling van het e-PV

Art. 5

In artikel 100/4 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd door de programmawet (I) van 29 maart 2012, worden de woorden “Onverminderd de toepassing van artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en” opgeheven.

Afdeling 4

De preventie van psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, waaronder geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk, gezondheid en veiligheid op het werk en welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Art. 6

In Boek 2, Hoofdstuk 1, van hetzelfde Wetboek wordt het opschrift van afdeling 2 vervangen als volgt:

“De preventie van psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, waaronder geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk”

5° l’alinéa 1er est complété par le 13° rédigé comme suit:

“13° du fonctionnaire dirigeant de la Direction des amendes administratives de la Division des études juridiques, de la documentation et du contentieux du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale.”.

6° l’alinéa 2 est abrogé.

Section 2

Les mesures prises par les inspecteurs sociaux

Art. 3

Dans l’article 53, § 2, du même Code, les mots “ou son mandataire” sont remplacés chaque fois par les mots “, son mandataire ou l’indépendant”.

Art. 4

Dans l’article 210, § 1er, du même Code, les mots “, ou l’indépendant” sont insérés entre les mots “son mandataire” et les mots “qui n’observe pas”.

Section 3

La communication de l’e-PV

Art. 5

Dans l’article 100/4 du même Code, inséré par la loi-programme (I) du 29 mars 2012, les mots “Sans préjudice de l’application de l’article 15 de la loi du 15 janvier 1990 relative à l’institution et à l’organisation d’une Banque-Carrefour de la Sécurité sociale et” sont abrogés.

Section 4

La prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail dont la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail, la santé et la sécurité au travail et le bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail

Art. 6

Dans le Livre 2, Chapitre 1er, du même Code, l’intitulé de la section 2 est remplacé par ce qui suit:

“La prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail dont la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail”

Art. 7

Artikel 119 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 119. Daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk

Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, hij die in contact treedt met de werknemers bij de uitvoering van hun werk en die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, een daad van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk begaat.”.

Art. 8

Artikel 121 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 121. De risicoanalyse betreffende de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van psychosociale belasting, inzonderheid rekening houdend met situaties waarin er stress, conflicten, geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk aanwezig zijn;

2° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de vormen van psychosociale belasting veroorzaakt door andere personen dan de werknemers en de daarmee gelijkgestelde personen met wie de werknemers in contact komen op de arbeidsplaats bij de uitvoering van hun werk;

3° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de incidenten op het vlak van psychosociale belasting die zich bij herhaling voordoen of waarover de preventieadviseur een advies heeft gegeven, of geen risicoanalyse uitvoert van alle feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk die het voorwerp zijn geweest van een met redenen omklede klacht.”.

Art. 9

Artikel 122 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 122. De preventiemaatregelen die betrekking hebben op de preventie van de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van

Art. 7

L'article 119 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 119. Les actes de violence et de harcèlement moral ou sexuel au travail

Est punie d'une sanction de niveau 4, toute personne qui entre en contact avec les travailleurs lors de l'exécution de leur travail et qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, commet un acte de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail.”.

Art. 8

L'article 121 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 121. L'analyse des risques relative à la charge psychosociale occasionnée par le travail

Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° n'effectue pas une analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer une charge psychosociale en tenant compte notamment des situations où sont présents du stress, des conflits, de la violence ou du harcèlement moral ou sexuel au travail;

2° n'effectue pas une analyse des risques relative à la charge psychosociale occasionnée du fait des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées avec lesquelles les travailleurs entrent en contact sur les lieux de travail lors de l'exécution de leur travail;

3° n'effectue pas une analyse des risques relative aux incidents de nature psychosociale qui se répètent ou pour lesquels le conseiller en prévention a donné un avis ou n'effectue pas une analyse des risques de tous les faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel qui ont fait l'objet d'une plainte motivée.”.

Art. 9

L'article 122 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 122. Les mesures de prévention relatives à la prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail

Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi

4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° niet de preventiemaatregelen bepaalt die moeten genomen worden om de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, waaronder geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk, te voorkomen;

2° niet de maatregelen bepaalt om de psychosociale belasting te beheersen, meer bepaald de gepaste maatregelen om een einde te maken aan daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk als die hem ter kennis zijn gebracht;

3° niet de toepasselijke procedures bepaalt, wanneer er melding gemaakt wordt van feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk overeenkomstig de door de Koning vastgestelde bepalingen;

4° de toepasselijke procedures bepaalt, wanneer er melding gemaakt wordt van feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk, zonder het akkoord te bekomen van het comité voor preventie en bescherming op het werk, of, als er geen akkoord wordt bereikt, zonder het advies te vragen van de met het toezicht belaste ambtenaar onder de voorwaarden en volgens nadere regels bepaald door de Koning;

5° de toepasselijke procedures bepaalt, wanneer er melding wordt gemaakt van feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk, zonder het akkoord te hebben bekomen van tenminste twee derden van de leden vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk, als het akkoord van het comité niet wordt bekomen ingevolge het advies van de met het toezicht belaste ambtenaar;

6° niet de specifieke maatregelen bepaalt met het oog op de bescherming van de werknemers die tijdens de uitvoering van hun werk in contact komen met andere personen dan werknemers en gelijkgestelde personen;

7° er niet op toeziet dat de werknemers die, bij de uitvoering van hun werk, het voorwerp zijn geweest van een daad van geweld, gepleegd door andere personen dan werknemers en daarmee gelijkgestelde personen die zich op de arbeidsplaats bevinden, passende psychologische begeleiding krijgen vanwege gespecialiseerde diensten of instellingen;

8° de kosten niet draagt van de in 7° bedoelde maatregel, en dit onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen;

9° niet de verplichtingen van de hiërarchische lijn bepaalt inzake de preventie van feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk;

10° niet de nodige maatregelen treft opdat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn en de leden van het comité zouden beschikken over de relevante informatie die is voorgeschreven door de Koning;

du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° ne détermine pas les mesures de prévention à prendre pour prévenir la charge psychosociale occasionnée par le travail, dont la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail;

2° ne détermine pas les mesures pour gérer la charge psychosociale, notamment les mesures appropriées pour faire cesser les actes de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail lorsqu'ils sont portés à sa connaissance;

3° ne détermine pas les procédures d'application quand des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail sont signalés conformément aux dispositions fixées par le Roi;

4° détermine les procédures d'application quand des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail sont signalés sans obtenir l'accord du comité pour la prévention et la protection au travail ou, lorsqu'aucun accord n'est atteint, sans demander l'avis du fonctionnaire chargé de la surveillance aux conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

5° détermine les procédures d'application quand des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail sont signalés sans avoir obtenu l'accord d'au moins deux tiers des membres représentants les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail lorsque l'accord du comité n'a pas été obtenu suite à l'avis du fonctionnaire chargé de la surveillance;

6° ne détermine pas les mesures spécifiques de protection des travailleurs qui, lors de l'exécution de leur travail, entrent en contact avec des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées;

7° ne veille pas à ce que les travailleurs, qui, lors de l'exécution de leur travail, ont été l'objet d'un acte de violence commis par des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées et qui se trouvent sur les lieux de travail, reçoivent un soutien psychologique approprié auprès de services ou d'institutions spécialisées;

8° ne supporte pas les coûts de la mesure visée au 7° et ce, sans préjudice de l'application d'autres dispositions légales;

9° ne détermine pas les obligations de la ligne hiérarchique dans la prévention des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail;

10° ne prend pas les mesures nécessaires pour que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité disposent des informations utiles prescrites par le Roi;

11° er niet op toeziet dat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn en de leden van het comité de door de Koning vastgestelde opleiding ontvangen.”.

Art. 10

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 122/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 122/1. De preventieadviseur gespecialiseerd in de psychosociale aspecten van het werk

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° binnen zijn interne dienst voor preventie en bescherming geen preventieadviseur die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk aanwijst en die voldoet aan de door de Koning bepaalde voorwaarden;

2° niet de opdrachten van de preventieadviseur die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk, toevertrouwt aan een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, als hij binnen zijn interne dienst voor preventie en bescherming op het werk geen preventieadviseur gespecialiseerd in de psychosociale aspecten van het werk, heeft aangewezen;

3° binnen zijn interne dienst voor preventie en bescherming op het werk een preventieadviseur die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk, aanwijst zonder het voorafgaand akkoord van alle leden vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk te hebben bekomen, of, indien hij dit akkoord niet heeft bekomen, zonder het advies te vragen van de met het toezicht belaste ambtenaar onder de voorwaarden en volgens de nadere regels door de Koning bepaald;

4° geen beroep doet op een preventieadviseur die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk en die behoort tot een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, indien er geen akkoord wordt bereikt binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk ingevolge het advies van de met het toezicht belaste ambtenaar;

5° een preventieadviseur die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk aanwijst die tegelijkertijd de functie van preventieadviseur bevoegd voor de arbeidsgeneeskunde uitoefent.”.

Art. 11

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 122/2 ingevoegd, luidende:

11° ne veille pas à ce que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité reçoivent la formation prescrite par le Roi.”.

Art. 10

Dans le même Code, il est inséré un article 122/1 rédigé comme suit:

“Art. 122/1. Le conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psychosociaux du travail

Est puni d’une sanction de niveau 2, l’employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à ses arrêtés d’exécution:

1° ne désigne pas, dans son service interne de prévention et de protection au travail, un conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psycho-sociaux du travail répondant aux conditions fixées par le Roi;

2° n’attribue pas les missions du conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psychosociaux du travail à un service externe de prévention et de protection au travail s’il n’a pas désigné de conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psychosociaux du travail dans son service interne de prévention et de protection au travail;

3° désigne un conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psychosociaux du travail dans son service interne de prévention et de protection au travail sans avoir reçu l’accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail ou, à défaut d’avoir obtenu cet accord, sans demander l’avis du fonctionnaire chargé de la surveillance aux conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

4° ne fait pas appel à un conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psychosociaux du travail et qui appartient à un service externe pour la prévention et la protection au travail lorsque l’accord des membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail n’est pas obtenu suite à l’avis du fonctionnaire chargé de la surveillance;

5° désigne un conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psychosociaux du travail qui exerce en même temps la fonction de conseiller en prévention compétent pour la médecine du travail.”.

Art. 11

Dans le même Code, il est inséré un article 122/2 rédigé comme suit:

“Art. 122/2. De vertrouwenspersoon

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° een vertrouwenspersoon aanwijst, zonder voorafgaand akkoord van alle leden vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk, of, als er geen akkoord wordt bereikt, zonder het advies te vragen van de met het toezicht belaste ambtenaar onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

2° een vertrouwenspersoon uit zijn functie verwijdt, zonder voorafgaand akkoord van alle leden-vertegenwoordigers binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk, of, als er geen akkoord wordt bereikt, zonder het advies te vragen van de met het toezicht belaste ambtenaar onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

3° een vertrouwenspersoon aanwijst die tegelijkertijd de functie van preventieadviseur bevoegd voor de arbeidsgeneeskunde uitoefent;

4° niet ervoor zorgt dat de vertrouwenspersoon zijn opdrachten te allen tijde volledig en doeltreffend kan vervullen;

5° niet ervoor zorgt dat de vertrouwenspersoon behoort tot het personeel van de werkgever wanneer de werkgever slechts een beroep doet op een preventieadviseur van een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, en hij bovendien meer dan 20 werknemers tewerkstelt.”

Art. 12

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 122/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 122/3. Andere verplichtingen inzake de preventie van de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk

Wordt met een sanctie van niveau 1 bestraft, de werkgever, die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° niet het advies vraagt van het comité voor preventie en bescherming op het werk over de preventiemaatregelen die vastgesteld worden op basis van de risicoanalyse waarvan de resultaten meegedeeld werden aan het comité overeenkomstig de nadere regels bepaald door de Koning;

2° de resultaten van de risicoanalyse en de in 1° bedoelde preventiemaatregelen niet opneemt in een specifiek gedeelte in het globaal preventieplan en desgevallend in het jaarlijks actieplan;

“Art. 122/2. La personne de confiance

Est puni d’une sanction de niveau 2, l’employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à ses arrêtés d’exécution:

1° désigne une personne de confiance, sans l’accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail ou, à défaut d’avoir obtenu cet accord, sans demander l’avis du fonctionnaire chargé de la surveillance aux conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

2° écarte une personne de confiance de sa fonction sans l’accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail ou, à défaut d’avoir obtenu cet accord, sans demander l’avis du fonctionnaire chargé de la surveillance aux conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

3° désigne une personne de confiance qui exerce en même temps la fonction de conseiller en prévention compétent pour la médecine du travail;

4° ne veille pas à ce que la personne de confiance accomplisse en tout temps ses missions de manière complète et efficace selon les modalités déterminées par le Roi;

5° ne veille pas à ce que la personne de confiance fasse partie du personnel de l’employeur quand l’employeur fait seulement appel à un conseiller en prévention d’un service externe pour la prévention et la protection au travail et qu’il occupe en outre plus de 20 travailleurs.”

Art. 12

Dans le même Code, il est inséré un article 122/3 rédigé comme suit:

“Art. 122/3. Les autres obligations en matière de prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail

Est puni d’une sanction de niveau 1, l’employeur, qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à ses arrêtés d’exécution:

1° ne demande pas l’avis du comité pour la prévention et la protection au travail sur les mesures de prévention fixées sur base de l’analyse des risques dont les résultats ont été transmis au comité conformément aux modalités fixées par le Roi;

2° n’intègre pas les résultats de l’analyse des risques et les mesures de prévention visés au 1° dans un volet spécifique, au plan global de prévention et, le cas échéant, au plan d’action annuel;

3° niet, overeenkomstig de nadere regels bepaald door de Koning, een register ter beschikking houdt van de werknemers die, tijdens de uitvoering van hun werk, in contact komen met andere personen dan de werknemers of de gelijkgestelde personen, opdat zij daarin hun verklaring kunnen laten opnemen m.b.t. feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk waarvan zij, uitgaande van deze personen, het voorwerp menen geweest te zijn;

4° geen kennis neemt van de verklaringen van de werknemers die opgenomen zijn in het in 3° bedoelde register, als hij de in artikel 122, 2° bedoelde risicoanalyse uitvoert;

5° de verklaringen inzake de in 3° bedoelde feiten niet gedurende vijf jaar bewaart, te rekenen van de dag dat de werknemer deze verklaringen in het register heeft laten optekenen;

6° geen afschrift van het advies van de preventieadviseur meedeelt aan de werknemer, met uitzondering van de voorstellen van de andere aan te wenden maatregelen dan deze die tot doel hebben de feiten in het individueel geval te doen ophouden, als hij van plan is maatregelen te nemen die de arbeidsvoorwaarden van de werknemer kunnen wijzigen, of als de werknemer van plan is een rechtsvordering in te stellen;

7° de werknemer niet hoort alvorens maatregelen te treffen die zijn arbeidsvoorwaarden kunnen wijzigen;

8° de werknemer niet toestaat zich te laten bijstaan tijdens het in 7° bedoelde voorafgaandelijk onderhoud;

9° geen contact legt met de werkgever van de onderneming van buitenaf opdat de individuele preventiemaatregelen die moeten getroffen worden ten aanzien van een werknemer van een onderneming van buitenaf, daadwerkelijk zouden kunnen getroffen worden.”

Art. 13

Artikel 126 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 126. De zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft

§ 1. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die in strijd met de arbeidswet van 16 maart 1971:

1° niet, voor alle werkzaamheden waarbij zich een specifiek risico van blootstelling kan voordoen, de aard, de mate en de duur van de blootstelling aan agentia, procedés of arbeidsomstandigheden heeft geëvalueerd teneinde de risico's voor de veiligheid of de gezondheid, evenals de gevolgen voor de zwangerschap of borstvoeding van de werkneemster of de gezondheid van het kind te beoordelen en teneinde vast te stellen welke algemene maatregelen dienen te worden getroffen, en dit volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn vastgesteld;

3° ne tient pas un registre, conformément aux modalités fixées par le Roi, à destination des travailleurs qui, lors de l'exécution de leur travail, entrent en contact avec des personnes autres que des travailleurs ou des personnes assimilées afin qu'ils puissent y inscrire leur déclaration concernant des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel dont ils estiment avoir été l'objet de la part de ces personnes;

4° ne prend pas connaissance des déclarations des travailleurs qui sont reprises dans le registre visé au 3° lorsqu'il effectue l'analyse des risques visée à l'article 121, 2°;

5° ne conserve pas les déclarations des faits visées au 3° pendant cinq ans à dater du jour où le travailleur a consigné ces déclarations dans le registre;

6° ne transmet pas une copie de l'avis du conseiller en prévention au travailleur à l'exception des propositions de mesures à mettre en œuvre autres que celles qui visent à mettre fin aux faits dans le cas individuel lorsqu'il envisage de prendre des mesures qui peuvent modifier les conditions de travail du travailleur ou lorsque le travailleur envisage d'introduire une action en justice;

7° n'entend pas le travailleur avant de prendre des mesures qui peuvent modifier ses conditions de travail;

8° ne permet pas au travailleur de se faire assister lors de l'entretien préalable visé au 7°;

9° omet de prendre contact avec l'employeur de l'entreprise extérieure pour que les mesures de prévention individuelles qui doivent être prises vis-à-vis d'un travailleur de cette entreprise puissent effectivement être mises en œuvre.”

Art. 13

L'article 126 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 126. La travailleuse enceinte ou allaitante

§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail:

1° n'a pas évalué, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, la nature, le degré et la durée de l'exposition aux agents, procédés ou conditions de travail pour toute activité susceptible de présenter un risque spécifique d'exposition afin d'apprécier les risques pour la sécurité ou pour la santé, ainsi que les répercussions sur la grossesse ou l'allaitement de la travailleuse ou la santé de l'enfant et afin de déterminer les mesures générales à prendre;

2° geen maatregelen heeft getroffen die, rekening houdend met het resultaat van de evaluatie bedoeld bij 1°, aangepast zijn aan het geval van de zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald, teneinde de blootstelling van de werkneemster aan het vastgestelde risico te vermijden of voor risico's waaraan elke blootstelling moet worden verboden;

3° geen maatregelen heeft getroffen die, rekening houdend met het resultaat van de evaluatie bedoeld in 1°, aangepast zijn aan het geval van de zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald, wanneer de werkneemster een gevaar of aandoening aanvoert die met haar toestand verband houdt en aan het verrichten van arbeid kan te wijten zijn, op voorwaarde dat de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer tot wie zij zich richt, een risico vaststelt;

4° de werkneemster die bevallen is of die borstvoeding geeft en voor wie maatregelen zijn genomen voor de aanpassing van haar arbeidsvoorwaarden ingevolge risico's voor haar veiligheid of gezondheid of die van haar kind, niet heeft onderworpen aan een geneeskundig onderzoek uiterlijk acht dagen na de hervatting van het werk;

5° de toestand van de werkneemster niet onmiddellijk en zodra hij er kennis van had, heeft meegedeeld aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werkneemster.

De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107.

§ 2. Wordt bestraft met een sanctie van niveau 1 de werkgever die in strijd met de Arbeidswet van 16 maart 1971:

1° de resultaten van de evaluatie en de te treffen algemene maatregelen, bedoeld in § 1, 1°, niet heeft opgenomen in een schriftelijk document dat wordt voorgelegd aan het advies van het comité voor preventie en bescherming op het werk, of, bij ontstentenis ervan, de vakbondsafvaardiging;

2° de werkneemsters niet heeft ingelicht over de resultaten van de evaluatie en over de te treffen algemene maatregelen, bedoeld in § 1, 1°.

Art. 14

In Boek 2, Hoofdstuk 1 van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling 3/1 ingevoegd, bestaande uit de artikelen 127 tot 133, luidende:

“Andere inbreuken betreffende het welzijn van de werknemers”

2° n'a pas pris des mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante compte tenu du résultat de l'évaluation visée au 1°, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, afin que l'exposition de la travailleuse au risque constaté soit évitée ou pour les risques auxquels toute exposition doit être interdite;

3° n'a pas pris des mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante compte tenu du résultat de l'évaluation visée au 1°, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, lorsque la travailleuse invoque une maladie ou un danger en rapport avec son état, susceptible d'être attribué à son travail, si le conseiller en prévention-médecin du travail à qui elle s'adresse constate un risque;

4° n'a pas soumis la travailleuse accouchée ou allaitante qui a fait l'objet de mesures d'adaptation de ses conditions de travail en raison de risques pour sa sécurité ou sa santé ou celle de son enfant à un examen médical au plus tard dans les huit jours de la reprise du travail;

5° n'a pas fait part, sans délai et dès qu'il en a connaissance, de l'état de la travailleuse au conseiller en prévention-médecin du travail.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour une travailleuse des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.

§ 2. Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail:

1° n'a pas consigné les résultats de l'évaluation et les mesures générales à prendre visés au § 1er, 1°, dans un document écrit soumis à l'avis du comité pour la prévention et la protection au travail, ou, à défaut, de la délégation syndicale;

2° n'a pas informé les travailleuses des résultats de l'évaluation et des mesures générales à prendre visés au § 1er, 1°.

Art. 14

Dans le Livre 2, Chapitre 1er du même Code, il est inséré une section 3/1 regroupant les articles 127 à 133 et intitulée:

“Autres infractions relatives au bien-être des travailleurs”.

Art. 15

In afdeling 3/1, ingevoegd bij artikel 14, wordt artikel 127 van hetzelfde Wetboek vervangen als volgt:

“Art. 127. Welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Onverminderd de bepalingen van de artikelen 119 tot 122/2, 123 tot 126 en 128 tot 133, wordt met een sanctie van niveau 3 bestraft:

1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de persoon die niet behoort tot het personeel van de werkgever die de opdrachten die hem in toepassing van de voormelde wet van 4 augustus 1996 worden toevertrouwd, uitoefent in strijd met de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan of die deze opdrachten niet uitoefent volgens de voorwaarden en nadere regels bepaald door deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107.”.

Art. 16

In afdeling 3/1 ingevoegd bij artikel 14, wordt artikel 128 van hetzelfde Wetboek vervangen als volgt:

“Art. 128. Oprichting en werking van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die:

1° in de onderneming geen Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk opricht, met toepassing van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de werking van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk verhindert, zoals bepaald in voormelde wet van 4 augustus 1996 en in de uitvoeringsbesluiten ervan;

3° de uitoefening van de opdrachten van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk belemmert, inzonderheid door de bij de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan voorgeschreven inlichtingen niet of niet volgens de gestelde regels te verstrekken of de voorgeschreven raadplegingen niet volgens de gestelde regels te houden;

Art. 15

Dans la section 3/1, insérée par l'article 14, l'article 127 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 127. Le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Sans préjudice des dispositions des articles 119 à 122/3, 123 à 126 et 128 à 133, est puni d'une sanction de niveau 3:

1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a enfreint les dispositions de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution;

2° la personne n'appartenant pas au personnel de l'employeur qui exécute les missions qui lui sont confiées en application de la loi précitée du 4 août 1996, contrairement aux dispositions de cette loi et de ses arrêtés d'exécution ou qui n'exécute pas ces missions conformément aux conditions et modalités prescrites par cette loi et ses arrêtés d'exécution.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 16

Dans la section 3/1 insérée par l'article 14, l'article 128 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 128. La création et le fonctionnement du Service interne pour la Prévention et la Protection au travail

Est puni d'une sanction de niveau 3 l'employeur, son préposé ou mandataire qui:

1° n'institue pas un Service interne pour la Prévention et la Protection au travail dans l'entreprise, en application de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution;

2° empêche le fonctionnement du Service interne pour la Prévention et la Protection au travail, tel qu'il est prévu par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution;

3° entrave l'exercice des missions du Service interne pour la Prévention et la Protection au travail notamment en ne fournissant pas les renseignements prévus par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou en ne les fournissant pas selon les règles prévues ou en ne procédant pas aux consultations selon les règles prévues;

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107.”

Art. 17

In afdeling 3/1 ingevoegd bij artikel 14, wordt artikel 129 van hetzelfde Wetboek vervangen als volgt:

“Art. 129. Tewerkstelling op eenzelfde arbeidsplaats of op aanpalende of naburige arbeidsplaatsen

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de ondernemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die inbreuk heeft gepleegd op artikel 7, § 1 en 2 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107.”

Art. 18

In afdeling 3/1 ingevoegd bij artikel 14, wordt artikel 130 van hetzelfde Wetboek vervangen als volgt:

“Art. 130. Werkzaamheden uitgevoerd door ondernemingen van buitenaf of door uitzendkrachten

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft:

1° de werkgever in wiens inrichting aannemers en, in voorkomend geval, onderaannemers werkzaamheden komen uitvoeren, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 9, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de aannemers en onderaannemers, hun aangestelde of hun lasthebber die inbreuk hebben gepleegd op artikel 10, § 1, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan;

3° de werkgever in wiens inrichting aannemers en, in voorkomend geval, onderaannemers werkzaamheden komen uitvoeren, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 9, § 2, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan;

4° de aannemers en onderaannemers, hun aangestelde of hun lasthebber die inbreuk hebben gepleegd op artikel 10, § 2, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan;

Les infractions sont punies d’une sanction de niveau 4 lorsqu’elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”

Art. 17

Dans la section 3/1 insérée par l’article 14, l’article 129 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 129. Le travail sur un même lieu de travail ou sur des lieux de travail adjacents ou voisins

Est puni d’une sanction de niveau 3, l’entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l’article 7, § 1er et 2 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à ses arrêtés d’exécution.

L’infraction est punie d’une sanction de niveau 4 lorsqu’elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”

Art. 18

Dans la section 3/1 insérée par l’article 14, l’article 130 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 130. Les travaux effectués par des entreprises extérieures ou par des travailleurs intérimaires

Est puni d’une sanction de niveau 3:

1° l’employeur dans l’établissement duquel des entrepreneurs et, le cas échéant, des sous-traitants viennent effectuer des travaux, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l’article 9, § 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à ses arrêtés d’exécution;

2° les entrepreneurs et les sous-traitants, leur préposé ou leur mandataire qui ont commis une infraction à l’article 10, § 1er, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d’exécution;

3° l’employeur dans l’établissement duquel des entrepreneurs et, le cas échéant, des sous-traitants viennent effectuer des travaux, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l’article 9, § 2, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d’exécution;

4° les entrepreneurs et les sous-traitants, leur préposé ou leur mandataire qui ont commis une infraction à l’article 10, § 2, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d’exécution;

5° de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 12ter van voormelde wet van 4 augustus 1996 en het uitzendbureau, zijn aangestelde of lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 12^{quater} van voormelde wet van 4 augustus 1996.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen uitspreken bepaald in de artikelen 106 en 107.”.

Art. 19

In afdeling 3/1 ingevoegd bij artikel 14, wordt artikel 131 van hetzelfde Wetboek vervangen als volgt:

“Art. 131. Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen – het ontwerp van het bouwwerk

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft:

1° de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp, hun aangestelden of lasthebbers die de krachtens de artikelen 15 tot 17 en 19 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan vastgestelde verplichtingen hebben overtreden;

2° de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp, hun aangestelde of hun lasthebber die geen of onvoldoende toezicht heeft gehouden op de door de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk na te leven verplichtingen;

3° de persoon die belast is met het uitvoeren van de opdrachten van coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk, voorzien door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan, en die de opdrachten van coördinator niet overeenkomstig de voorwaarden en de nadere regels bepaald door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan uitvoert of ze niet uitvoert, ongeacht of hij een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, een werkgever, een zelfstandige, een aangestelde of een lasthebber is.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107.”.

Art. 20

In afdeling 3/1 ingevoegd bij artikel 14, wordt artikel 132 van hetzelfde Wetboek vervangen als volgt:

5° l'utilisateur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 12ter de la loi précitée du 4 août 1996 et l'entreprise de travail intérimaire, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 12^{quater} de la loi précitée du 4 août 1996.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 19

Dans la section 3/1 insérée par l'article 14, l'article 131 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 131. Les chantiers temporaires ou mobiles – le projet de l'ouvrage

Est puni d'une sanction de niveau 3:

1° le maître de l'ouvrage ou le maître de l'ouvrage chargé de la conception, leur préposé ou leur mandataire qui a commis une infraction aux obligations prescrites par les articles 15 à 17 et 19 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d'exécution;

2° le maître de l'ouvrage ou le maître de l'ouvrage chargé de la conception, leur préposés ou leur mandataire qui n'a pas exercé une surveillance ou une surveillance suffisante concernant les obligations à respecter par les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage;

3° la personne qui est chargée d'exécuter les missions de coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage prévues par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution et qui exécute les missions de coordinateur non conformément aux conditions et modalités fixées par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou s'abstient de les exécuter, qu'elle soit une personne physique ou une personne morale, un employeur, un indépendant, un préposé ou un mandataire.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 20

Dans la section 3/1 insérée par l'article 14, l'article 132 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 132. Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen – de verwezenlijking van het bouwwerk

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft:

1° de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 15, 20, 21 en 23 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die geen of onvoldoende toezicht heeft uitgeoefend betreffende de verplichtingen die de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van een bouwwerk dienen te respecteren;

3° de aannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 15, 20, tweede lid, 23 en 24 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

4° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikel 31 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

5° de bouwdirectie belast met de uitvoering zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 25, 28, eerste lid en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

6° de aannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 26, 28, eerste lid, en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

7° de onderaannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 27, 28, eerste lid en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

8° de zelfstandige die inbreuk heeft gepleegd op artikel 28, tweede lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk;

9° de bouwdirectie belast met de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikelen 31ter, 31^{quater}, § 1, eerste lid en § 2, en 31^{sexies}, § 2, tweede en derde lid en § 3, van de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

10° de aannemer en onderaannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikelen 31ter, 31^{quater}, § 1, tweede tot vierde lid en § 2, 31^{quinquies} en 31^{sexies}, § 2, tweede en derde lid en § 3, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

“Art. 132. Les chantiers temporaires ou mobiles – la réalisation de l’ouvrage

Est puni d’une sanction de niveau 3:

1° le maître d’ouvrage, le maître d’œuvre chargé de l’exécution ou le maître d’œuvre chargé du contrôle de l’exécution, leur préposé ou leur mandataire qui a commis une infraction aux articles 15, 20, 21 et 23 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à leurs arrêtés d’exécution;

2° le maître d’ouvrage, le maître d’œuvre chargé de l’exécution ou le maître d’œuvre chargé du contrôle de l’exécution, leur préposé ou leur mandataire qui n’a pas exercé une surveillance ou une surveillance suffisante concernant les obligations à respecter par les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l’ouvrage;

3° l’entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 15, 20, alinéa 2, 23 et 24 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d’exécution;

4° l’employeur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l’article 31 de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d’exécution;

5° le maître d’œuvre chargé de l’exécution, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 25, 28, alinéa 1er et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d’exécution;

6° l’entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 26, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d’exécution;

7° le sous-traitant, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 27, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d’exécution;

8° l’indépendant qui a commis une infraction à l’article 28, alinéa 2, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail;

9° le maître d’œuvre chargé de l’exécution, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 31ter, 31^{quater}, § 1er, alinéa 1er et § 2 et 31^{sexies}, § 2, alinéas 2 et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d’exécution;

10° l’entrepreneur et le sous-traitant, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 31ter, 31^{quater}, § 1er, alinéas 2 à 4 et § 2, 31^{quinquies} et 31^{sexies}, § 2, alinéa 2 et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d’exécution;

11° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikel 31*sexies*, § 2, eerste en derde lid, en § 3, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan.

12° de persoon die belast is met het uitvoeren van de opdrachten van coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk, voorzien door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan, en die de opdrachten van coördinator niet overeenkomstig de voorwaarden en de nadere regels bepaald door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan uitvoert of ze niet uitvoert, ongeacht of hij een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, een werkgever, een zelfstandige, een aangestelde of een lasthebber is.

Voor de inbreuken bedoeld in het eerste lid, 9°, 10° en 11° wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal bij de inbreuk betrokken personen.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen uitspreken bepaald in de artikelen 106 en 107.”

Art. 21

In afdeling 3/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij artikel 14, wordt een artikel 132/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 132/1. Registratieplicht op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft elke persoon die zich, in strijd met artikel 31*sexies*, § 1, van de voornoemde wet van 4 augustus 1996, aanbiedt op een tijdelijke of mobiele bouwplaats en zijn aanwezigheid niet onmiddellijk en dagelijks registreert op de bouwplaats.”

Art. 22

Artikel 131/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 27 december 2012, wordt opgeheven.

Art. 23

In afdeling 3/1 ingevoegd bij artikel 14, wordt artikel 133 van hetzelfde Wetboek vervangen als volgt:

“Art. 133. Roken op de werkplaats

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de bepalingen van Hoofdstuk 4 van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van

11° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 31*sexies*, § 2, alinéa 1er et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution.

12° la personne qui est chargée d'exécuter les missions de coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage prévues par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution et qui exécute les missions de coordinateur non conformément aux conditions et modalités fixées par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou s'abstient de les exécuter, qu'elle soit une personne physique ou une personne morale, un employeur, un indépendant, un préposé ou un mandataire.

En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, 9°, 10° et 11°, l'amende est multipliée par le nombre de personnes concernées par cette infraction.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur ou des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”

Art. 21

Dans la section 3/1 du même Code, insérée par l'article 14, il est inséré un article 132/1 rédigé comme suit:

“Art. 132/1. Obligation d'enregistrement sur les chantiers temporaires ou mobiles

Est punie d'une sanction de niveau 1, toute personne qui, en contravention à l'article 31*sexies*, § 1er, de la loi précitée du 4 août 1996, se présente sur un chantier temporaire ou mobile et n'enregistre pas immédiatement et quotidiennement sa présence sur le chantier.”

Art. 22

L'article 131/1 du même Code, inséré par la loi du 27 décembre 2012, est abrogé.

Art. 23

Dans la section 3/1 insérée par l'article 14, l'article 133 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 133. Fumer sur le lieu de travail

Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention aux dispositions du Chapitre 4 de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des

werknemers tegen tabaksrook en op de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen:

1° geen werkruimten en sociale voorzieningen, vrij van tabaksrook, ter beschikking stelt van zijn werknemers;

2° het roken niet verbiedt in de werkruimten, de sociale voorzieningen, evenals in de vervoermiddelen die hij voor gemeenschappelijk vervoer van en naar het werk ter beschikking stelt van het personeel;

3° niet de nodige maatregelen neemt teneinde erover te waken dat derden die zich in de onderneming bevinden, geïnformeerd worden over de maatregelen die hij toepast overeenkomstig voormelde wet van 22 december 2009;

4° niet de nodige maatregelen neemt om elk element dat tot roken kan aanzetten of dat laat geloven dat roken toegestaan is, te verbieden in de werkruimten, de sociale voorzieningen, evenals in de vervoermiddelen die hij voor gemeenschappelijk vervoer van en naar het werk ter beschikking stelt van het personeel;

5° voorziet in een rookkamer binnen de onderneming, zonder voorafgaand advies van het Comité voor preventie en bescherming op het werk;

6° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een rookkamer voorziet die niet afdoende verlucht wordt of niet voorzien wordt van een rookafzuigstelsel dat de rook afdoende verwijdt, of niet de bijkomende door de Koning bepaalde voorwaarden naleeft waaraan de rookkamer dient te beantwoorden;

7° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een regeling van toegang tot deze kamer tijdens de werkuren voorziet, zonder voorafgaand advies van het Comité voor preventie en bescherming op het werk;

8° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een regeling van toegang tot deze kamer tijdens de werkuren voorziet die een ongelijke behandeling van de werknemers veroorzaakt;

De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer deze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.”.

travailleurs contre la fumée du tabac et aux arrêtés d'exécution de ces dispositions:

1° ne met pas à disposition de ses travailleurs des espaces de travail et des équipements sociaux exempts de fumée de tabac;

2° n'interdit pas de fumer dans les espaces de travail, dans les équipements sociaux, ainsi que dans les moyens de transport qu'il met à la disposition du personnel pour le transport collectif du et vers le lieu de travail;

3° ne prend pas les mesures nécessaires pour veiller à ce que les tiers qui se trouvent dans l'entreprise soient informés des mesures qu'il applique en vertu de la loi précitée du 22 décembre 2009;

4° ne prend pas les mesures nécessaires pour interdire tout élément susceptible d'inciter à fumer ou qui porte à croire que fumer est autorisé dans les espaces de travail, dans les équipements sociaux, ainsi que dans les moyens de transport qu'il met à la disposition du personnel pour le transport collectif du et vers le lieu de travail;

5° prévoit un fumoir dans l'entreprise sans avis préalable du Comité pour la prévention et la protection au travail;

6° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un fumoir qui n'est pas ventilé efficacement ou qui n'est pas équipé d'un système d'extraction de fumée qui élimine la fumée de manière efficace ou qui ne respecte pas les conditions supplémentaires fixées par le Roi auxquelles le fumoir doit répondre;

7° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un règlement d'accès à ce fumoir pendant les heures de travail sans avis préalable du Comité pour la prévention et la protection au travail,

8° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un règlement d'accès à ce fumoir pendant les heures de travail qui cause des inégalités de traitement entre les travailleurs;

L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 quand elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Afdeling 5*Bijdragen voor kinderbijslag***Art. 24**

In artikel 162, 2°, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “de aanvullende bijdragen” vervangen door de woorden “de bijdragen”.

Art. 25

Het artikel 219, eerste lid, 1°, a), van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“a) het bedrag van de bijdrage niet heeft gestort binnen de maand volgend op het einde van het kwartaal aan het kinderbijslagfonds of de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers, met toepassing van de wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, gecoördineerd op 19 december 1939;”.

Art. 26

In artikel 223, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “aanvullende bijdragen” vervangen door het woord “bijdragen”.

Afdeling 6*Uitzendarbeid***Art. 27**

In artikel 176 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de eerste paragraaf wordt aangevuld met de bepalingen onder 3° en 4°, luidende:

“3° in strijd met voormelde wet van 24 juli 1987, het aantal uitzendkrachten dat tevoren reeds ter beschikking gesteld was van de gebruiker, niet vermeld heeft in de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid, terwijl het die informatie van de gebruiker ontvangen heeft

“4° in strijd met voormelde wet van 24 juli 1987, een arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid afgesloten heeft zonder de in 3° bedoelde informatie ontvangen te hebben.”;

2° de derde paragraaf wordt aangevuld met de bepaling onder 3°, luidende:

“3° aan het uitzendbureau onjuiste inlichtingen verstrekt betreffende het paritair comité waaronder hij ressorteert of betreffende de lonen van de vaste werknemers.”.

Section 5*Les cotisations d'allocations familiales***Art. 24**

Dans l'article 162, 2°, du même Code, les mots “des cotisations supplémentaires” sont remplacés par les mots “des cotisations”.

Art. 25

L'article 219, alinéa 1er, 1°, a), du même Code est remplacé par ce qui suit:

“a) n'a pas versé le montant de la cotisation dans le mois qui suit la fin du trimestre à la caisse d'allocations familiales ou à l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés, en application des lois relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, coordonnées le 19 décembre 1939;”.

Art. 26

Dans l'article 223, § 2, alinéa 1er, du même Code, les mots “les cotisations supplémentaires” sont remplacés par les mots “les cotisations”.

Section 6*Le travail intérimaire***Art. 27**

A l'article 176 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 1er est complété par les 3° et 4° rédigés comme suit:

“3° contrairement à la loi précitée du 24 juillet 1987, n'a pas mentionné dans le contrat de travail intérimaire le nombre d'intérimaires qui ont déjà été mis auparavant à la disposition de l'utilisateur alors qu'elle a reçu cette information de l'utilisateur;

4° contrairement à la loi précitée du 24 juillet 1987, a conclu un contrat de travail intérimaire sans avoir reçu de l'utilisateur l'information visée au 3°.”;

2° le paragraphe 3 est complété par le 3° rédigé comme suit:

“3° fournit à l'entreprise de travail intérimaire des renseignements inexacts en ce qui concerne la commission paritaire dont il relève ou en ce qui concerne les salaires des travailleurs permanents.”.

Art. 28

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 176/1 ingevoegd, luidende:

Art. 176/1. De strafrechtelijke aansprakelijkheid van de gebruiker van uitzendkrachten en ter beschikking gestelde werknemers

Tijdens de periode waarin de uitzendkracht bij de gebruiker werkt, wordt deze laatste beschouwd als werkgever voor de toepassing van de bepalingen van dit Wetboek, in geval van inbreuk op de bepalingen waarvan de toepassing deel uitmaakt van zijn verantwoordelijkheid krachtens de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, die betrekking hebben op de arbeidsduur, de feestdagen, de zondagsrust, de vrouwenarbeid, de moederschapsbescherming, de bescherming van moeders die borstvoeding geven, de arbeid van jeugdige personen, de nachtarbeid, de arbeidsreglementen, de bepalingen inzake het toezicht op de prestaties van de deeltijdse werknemers, de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen.

Afdeling 7

Niet-aangifte van een werknemer aan de overheid

Art. 29

Het artikel 181 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 181. De onmiddellijke aangifte van tewerkstelling

Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels:

1° de gegevens die opgelegd zijn door voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 niet elektronisch heeft meegedeeld aan de instelling belast met de inning van de socialezekerheidsbijdragen in de voorgeschreven vorm en op de voorgeschreven wijze, uiterlijk op het tijdstip waarop de werknemer zijn prestaties aanvat, en uiterlijk op de eerste werkdag die volgt op de beëindiging van de aangegeven tewerkstelling;

2° de wijziging van de gegevens inzake arbeidstijd bedoeld in de artikelen 5bis, § 2, 2°, en 6, 6°, 2°, van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, namelijk van het tijdstip van het einde van de prestatie, niet heeft meegedeeld aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen, uiterlijk op het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking hebben, wanneer de werknemer zijn prestaties vroeger beëindigt dan voorzien;

Art. 28

Dans le même Code, il est inséré un article 176/1 rédigé comme suit:

Art. 176/1. La responsabilité pénale de l'utilisateur d'intérimaires et de travailleurs mis à disposition

Pendant la période où l'intérimaire travaille chez l'utilisateur, celui-ci est considéré comme l'employeur pour l'application des dispositions du présent Code, en cas d'infraction aux dispositions dont l'application relève de sa responsabilité en vertu de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs qui concernent la durée du travail, les jours fériés, le repos du dimanche, le travail des femmes, la protection de la maternité, la protection des mères allaitantes, le travail des jeunes, le travail de nuit, les règlements de travail, les dispositions ayant trait au contrôle des prestations des travailleurs à temps partiel, la santé et la sécurité des travailleurs, ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail.

Section 7

La non déclaration d'un travailleur à l'autorité

Art. 29

L'article 181 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 181. La déclaration immédiate de l'emploi

Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions:

1° n'a pas communiqué les données imposées par l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 par voie électronique à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale dans les formes et suivant les modalités prescrites au plus tard au moment où le travailleur entame ses prestations et au plus tard le premier jour ouvrable qui suit la fin de l'emploi déclaré;

2° n'a pas communiqué la modification des données relatives au temps de travail visées aux articles 5bis, § 2, 2°, et 6, 6°, 2°, de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, à savoir de l'heure de fin de la prestation, à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, au plus tard à la fin du jour civil auquel elles se rapportent lorsque le travailleur finit ses prestations plus tôt que prévu;

3° wanneer een gelegenhedswerknemer wordt tewerkgesteld voor een langere dagelijkse periode dan deze aangekondigd in de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling die in het begin van de dag wordt gedaan, de wijziging van de gegevens inzake arbeidstijd bedoeld in de artikelen 5bis, § 2, 2°, en 6, eerste lid, 6°, 2°, van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, namelijk van het tijdstip van het einde van de prestatie, niet heeft meegedeeld aan de instelling die belast is met de inning van de socialezekerheidsbijdragen, uiterlijk binnen de periode van acht uur die volgt op het in de initiële aangifte voorziene einduur, of wanneer het initieel aangekondigde einduur tussen twintig en vierentwintig uur valt, uiterlijk om acht uur's morgens van de volgende kalenderdag;

4° een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling geannuleerd heeft na het einde van de kalenderdag waarop deze betrekking heeft of, als de aangifte sloeg op een periode die twee kalenderdagen of meer bestrijkt, deze geannuleerd heeft na de eerste kalenderdag van de prestatie die was voorzien.

Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuk, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.”.

Afdeling 8

Het niet-aangegeven arbeid in hoofde van de werknemer

Art. 30

In Boek 2, Hoofdstuk 5, van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling 1/1 ingevoegd, luidende:

“Niet-aangegeven arbeid in hoofde van de werknemer”.

Art. 31

In afdeling 1/1 ingevoegd bij artikel 30, wordt een artikel 183/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 183/1. Niet-aangegeven arbeid

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft een persoon, die, naast een hoofdactiviteit als werknemer, zelfstandige of ambtenaar, arbeid verricht in ondergeschikt verband ten overstaan van een werkgever die niet voldoet aan de bepalingen van de artikelen 4 tot 6 van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, en voor zover:

— deze werknemer wetens en willens deze arbeid uitoefent wetende dat deze niet aangegeven is;

3° lorsqu'un travailleur occasionnel a été occupé pour une période journalière plus longue que celle annoncée dans la déclaration immédiate de l'emploi faite en début de journée, n'a pas communiqué la modification des données relatives au temps de travail visées aux articles 5bis, § 2, 2°, et 6, alinéa 1er, 6°, 2°, de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, à savoir de l'heure de fin de la prestation, à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, au plus tard dans les huit heures qui suivent l'heure de fin prévue dans la déclaration initiale ou lorsque l'heure de fin initialement annoncée se situe entre vingt et vingt-quatre heures, au plus tard le lendemain huit heures du matin.

4° a annulé une déclaration immédiate de l'emploi après la fin du jour civil auquel elle se rapporte ou si la déclaration portait sur une période couvrant deux jours calendrier ou plus, l'a annulée après la fin du premier jour civil de la prestation qui était prévue.

Lorsque l'infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.

En ce qui concerne l'infraction visée à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.”.

Section 8

Le travail non déclaré dans le chef du travailleur

Art. 30

Dans le Livre 2, chapitre 5, du même Code, il est inséré une section 1/1 intitulée:

“Le travail non déclaré dans le chef du travailleur”.

Art. 31

Dans la section 1/1 insérée par l'article 30, il est inséré un article 183/1 rédigé comme suit:

“Art. 183/1. Le travail non déclaré

Est punie d'une sanction de niveau 1 toute personne qui, en sus d'une activité principale en tant que salarié, indépendant ou fonctionnaire, accomplit un travail dans un lien de subordination vis-à-vis d'un employeur qui ne satisfait pas aux dispositions des articles 4 à 6 de l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, et pour autant:

— que ce travailleur effectue ce travail sciemment et volontairement en sachant qu'il n'est pas déclaré;

— er tegen de werkgever eveneens een proces-verbaal werd opgesteld voor deze niet aangegeven tewerkstelling.

Het voorgaande lid is niet van toepassing op de werknemers die tegelijk een vervangingsuitkering ontvangen en die ten gevolge van de in het eerste lid bedoelde tewerkstelling tijdelijk het recht op deze vervangingsuitkering kunnen verliezen of om die reden een andere administratieve of strafrechtelijke sanctie kunnen oplopen.”.

Afdeling 9

Sociale documenten of documenten van sociale aard

Art. 32

De titel van hoofdstuk 6 van Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek wordt vervangen door:

“Inbreuken betreffende sociale documenten of documenten van sociale aard”.

Afdeling 10

Het gelegenheidsformulier

Art. 33

In Boek 2, Hoofdstuk 6, van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling 4/1 ingevoegd, luidende:

“Het gelegenheidsformulier”.

Art. 34

In afdeling 4/1 ingevoegd bij artikel 33, wordt artikel 188/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 188/1. Het gelegenheidsformulier

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een gelegenheidsarbeider in de zin van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders tewerkstelt, en die:

1° het “gelegenheidsformulier” bedoeld in voormeld koninklijk besluit van 28 november 1969 niet aflevert aan de gelegenheidsarbeider in de zin van hetzelfde koninklijk besluit;

2° het in 1° bedoelde formulier geheel of gedeeltelijk niet bijhoudt overeenkomstig het ministerieel besluit van 14 oktober 2005 tot vaststelling van het model, de toekenningsvoorwaarden en de wijze van bijhouden van een gelegenheidsformulier in de tuinbouwsector, de landbouwsector en de sector van hotelbedrijf;

— qu’un procès-verbal ait également été dressé contre l’employeur pour cette occupation non déclarée.

L’alinéa précédent n’est pas applicable aux travailleurs qui perçoivent en même temps une indemnité de remplacement et qui à la suite de l’occupation visée à l’alinéa 1er peuvent perdre temporairement le droit à cette indemnité ou qui peuvent encourir pour ce motif une autre sanction administrative.”.

Section 9

Les documents sociaux ou de type social

Art. 32

L’intitulé du chapitre 6 du Livre 2 du Code pénal social est remplacé par ce qui suit:

“Les infractions concernant les documents sociaux ou de type social”.

Section 10

Le formulaire occasionnel

Art. 33

Dans le Livre 2, chapitre 6, du même Code, il est inséré une section 4/1 intitulée:

“Le formulaire occasionnel”.

Art. 34

Dans la section 4/1 insérée par l’article 33, il est inséré un article 188/1 rédigé comme suit:

“Art. 188/1. Le formulaire occasionnel

Est puni d’une sanction de niveau 2, l’employeur, son préposé ou son mandataire, qui occupe un travailleur occasionnel au sens de l’arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, et qui:

1° ne délivre pas le “formulaire occasionnel” visé dans l’arrêté royal précité du 28 novembre 1969 au travailleur occasionnel au sens du même arrêté royal;

2° ne tient pas en tout ou en partie le formulaire visé au 1° conformément à l’arrêté ministériel du 14 octobre 2005 fixant le modèle, les conditions de délivrance et de tenue d’un formulaire occasionnel dans le secteur horticole, le secteur agricole et le secteur de l’industrie hôtelière;

3° het in 1° bedoelde formulier niet wekelijks parafeert.

De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

Afdeling 11

De ondernemingsorganen

Art. 35

Artikel 190 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 190. Niet-oprichting van ondernemingsorganen

Met een sanctie van niveau 3 worden bestraft:

1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, de uitvoeringsbesluiten ervan en de wet van 4 december 2007 betreffende de sociale verkiezingen, in zijn onderneming geen ondernemingsraad opricht;

2° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan in zijn onderneming geen comité voor preventie en bescherming op het werk opricht;

3° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die geen vakbondsafvaardiging opricht wanneer hij daartoe wordt verplicht krachtens een overeenkomstig de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst;

4° het hoofdbestuur van de onderneming of het concern met een communautaire dimensie of de vertegenwoordiger ervan, dat/die de procedure tot instelling van een Europese ondernemingsraad of de procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers die deze vervangt, niet aanvat in een onderneming met een communautaire dimensie in de zin van de wet van 23 april 1998 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers, wanneer het daartoe verplicht wordt krachtens de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 62 van 6 februari 1996, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 101 van 21 december 2010, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie;

3° ne paraphe pas hebdomadairement le formulaire visé au 1°.

L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.

Section 11

Les organes d'entreprises

Art. 35

L'article 190 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 190. La non-institution des organes d'entreprises

Sont punis d'une sanction de niveau 3:

1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, à ses arrêtés d'exécution et à la loi du 4 décembre 2007 relative aux élections sociales, n'institue pas de conseil d'entreprise dans son entreprise;

2° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution, n'institue pas de comité pour la prévention et la protection au travail dans son entreprise;

3° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'institue pas de délégation syndicale lorsque l'obligation lui en est faite par une convention collective de travail rendue obligatoire par le Roi, conformément à la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires;

4° la direction centrale de l'entreprise ou du groupe d'entreprises de dimension communautaire ou son représentant qui n'entame pas la procédure d'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure d'information et de consultation des travailleurs qui en tient lieu dans une entreprise de dimension communautaire au sens de la loi du 23 avril 1998 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs, lorsque l'obligation lui en est faite par la convention collective de travail n° 62 du 6 février 1996, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et la convention collective de travail n° 101 du 21 décembre 2010, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'information et la consultation des travailleurs dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire;

5° de leidinggevende of bestuursorganen van de vennootschappen die deelnemen aan een voorstel tot oprichting van een Europese vennootschap, die hun zetel in België hebben, of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen treffen, waaronder het verstrekken van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende vennootschappen en de betrokken dochterondernemingen of vestigingen over de regelingen inzake de rol van de werknemers, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap;

6° de leidinggevende of bestuursorganen van de juridische lichamen die deelnemen aan een voorstel tot oprichting van een Europese coöperatieve vennootschap, die hun zetel in België hebben, of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen treffen, waaronder het verstrekken van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende juridische lichamen en de betrokken dochterondernemingen of vestigingen over de regelingen inzake de rol van de werknemers, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap;

7° de leidinggevende of bestuursorganen van de kapitaalvennootschappen die deelnemen aan een gemeenschappelijk voorstel van grensoverschrijdende fusie, die hun zetel in België hebben, of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen nemen, inbegrepen het meedelen van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende kapitaalvennootschappen en van de betrokken dochterondernemingen en vestigingen over de regelingen inzake werknemersmedezeggenschap in de uit de grensoverschrijdende fusie ontstane vennootschap, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 94 van 29 april 2008, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende werknemersmedezeggenschap in de uit grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen.

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.”

Art. 36

In artikel 191 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 2 wordt vervangen als volgt:

“§ 2. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, met de uitvoeringsbesluiten ervan en met de collectieve arbeidsovereenkomsten door de Koning algemeen verbindend zijn verklaard:

5° les organes de direction ou d'administration des sociétés participantes à un projet de constitution d'une société européenne ayant leurs sièges en Belgique ou leurs mandataires, qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des sociétés participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à l'implication des travailleurs, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne;

6° les organes de direction ou d'administration des entités juridiques participantes à un projet de constitution d'une société coopérative européenne ayant leurs sièges en Belgique ou leurs mandataires qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des entités juridiques participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à l'implication des travailleurs, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne;

7° les organes de direction ou d'administration des sociétés de capitaux participantes à un projet commun de fusion transfrontalière ayant leurs sièges en Belgique ou leurs mandataires qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des sociétés de capitaux participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à la participation des travailleurs dans la société issue de la fusion transfrontalière, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 94 du 29 avril 2008, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux.

En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.”

Art. 36

A l'article 191 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Est puni de la même sanction, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, à ses arrêtés d'exécution et aux conventions collectives de travail rendues obligatoires par le Roi:

1° de werking van het comité voor preventie en bescherming op het werk verhindert;

2° de uitoefening van de opdrachten van het voormelde comité belemmert;

3° het voormelde comité niet de inlichtingen verstrekt die hij daaraan moet verstrekken, of deze inlichtingen niet volgens de gestelde regels verstrekt;

4° niet overgaat tot de verplichte raadplegingen van het voormelde comité volgens de gestelde regels;

5° de uitoefening van het mandaat van de personeelsafgevaardigden vertegenwoordigers van de werknemers in het voormelde comité belemmert;

6° de uitoefening van het mandaat van de vakbondsafvaardiging belast met de opdrachten van het voormelde comité belemmert.”;

2° paragraaf 4 wordt vervangen als volgt:

“§ 4. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, het hoofdbestuur van de onderneming of het concern met een communautaire dimensie of de vertegenwoordiger ervan, dat/die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 62 van 6 februari 1996, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 101 van 21 december 2010, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie:

1° de werking verhindert van de bijzondere onderhandelingsgroep, van de Europese ondernemingsraad of van de procedure tot informatie en raadpleging die deze vervangt;

2° de uitoefening belemmert van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep, deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging;

3° niet de inlichtingen verstrekt die hij moet verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep, deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging;

4° niet overgaat tot de verplichte raadplegingen van de werknemersvertegenwoordigers in deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging.”;

3° paragraaf 5 wordt vervangen als volgt:

“§ 5. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende of bestuursorganen of hun lasthebbers die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, gesloten in de Nationale Arbeidsraad,

1° empêche le fonctionnement du comité pour la prévention et la protection au travail;

2° entrave l'exercice des missions du comité précité;

3° ne transmet pas au comité précité les informations qu'il est tenu de lui donner, ou ne transmet pas ces informations selon les règles prévues;

4° ne procède pas aux consultations obligatoires du comité précité selon les règles prévues;

5° entrave l'exercice du mandat des délégués du personnel au comité précité;

6° entrave l'exercice du mandat de la délégation syndicale chargée des missions du comité précité.”;

2° le paragraphe 4 est remplacé par ce qui suit:

“§ 4. Est punie de la même sanction, la direction centrale de l'entreprise ou du groupe d'entreprises de dimension communautaire ou son représentant qui, en contravention à la convention collective de travail n° 62 du 6 février 1996 concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et à la convention collective de travail n° 101 du 21 décembre 2010, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'information et la consultation des travailleurs dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire:

1° empêche le fonctionnement du groupe spécial de négociation, du comité d'entreprise européen ou de la procédure d'information et de consultation qui en tient lieu;

2° entrave l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation, à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation;

3° ne transmet pas les informations qu'il est tenu de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation, à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation;

4° ne procède pas aux consultations obligatoires des représentants des travailleurs à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation.”;

3° le paragraphe 5 est remplacé par ce qui suit:

“§ 5. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national

betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap:

1° de werking van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers verhinderen;

2° de uitoefening van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers verhinderen;

3° niet alle inlichtingen verstrekken die zij moeten verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

4° niet overgaan tot de raadpleging van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers.”;

4° artikel 191 wordt aangevuld met de paragrafen 6 en 7, luidende:

“§ 6. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende of bestuursorganen of hun lasthebbers, die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap:

1° de werking verhinderen van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

2° de uitoefening belemmeren van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

3° de informatie niet verstrekken die zij gehouden zijn te verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

4° niet overgaan tot de raadpleging van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers.

§ 7. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende of bestuursorganen of hun lasthebbers, die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 94 van 29 april 2008, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende werknemersmedezeggenschap in de uit grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen;

1° de werking verhinderen van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

du travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne:

1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs;

2° entravent l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

4° ne procèdent pas aux consultations de cet organe de représentation des travailleurs.”;

4° l'article 191 est complété par les paragraphes 6 et 7 rédigés comme suit:

“§ 6. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne:

1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs;

2° entravent l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

4° ne procèdent pas aux consultations de cet organe de représentation des travailleurs.

§ 7. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 94 du 29 avril 2008, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux:

1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs;

2° de uitoefening belemmeren van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

3° de informatie niet verstrekken die zij gehouden zijn te verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

4° niet overgaan tot de raadpleging van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers.”.

Art. 37

In artikel 192 van hetzelfde Wetboek, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede en het derde lid worden vervangen als volgt:

“Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk, in strijd met artikel 8 van de wet van 23 april 1998 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van de Europese ondernemingsraad of van een procedure tot informatie en raadpleging die deze vervangt, evenals door een deskundige die hen bijstaat.

Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk gepleegd wordt in strijd met artikel 8 van de wet van 10 augustus 2005 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese Vennootschap en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, evenals door een deskundige die hen bijstaat.”;

2° twee leden, luidend als volgt, worden ingevoegd tussen het derde en het vierde lid:

“Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk, in strijd met artikel 8 van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan of procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een

2° entravent l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

4° ne procèdent pas aux consultations de cet organe de représentation des travailleurs.”.

Art. 37

A l'article 192 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

1° les alinéas 2 et 3 sont remplacés par ce qui suit:

“La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise, en contravention à l'article 8 de la loi du 23 avril 1998 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un représentant des travailleurs exerçant ses missions dans le cadre du comité d'entreprise européen ou d'une procédure d'information et de consultation qui en tient lieu ainsi que par un expert qui les assiste.

La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise en contravention à l'article 8 de la loi du 10 août 2005 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société européenne et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l'organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation ainsi que par un expert qui les assiste.”;

2° deux alinéas rédigés comme suit sont insérés entre les alinéas 3 et 4:

“La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise, en contravention à l'article 8 de la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l'organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre d'une procédure d'information

procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, door een werknemersvertegenwoordiger die zetelt in het toezichts- of bestuursorgaan van een Europese coöperatieve vennootschap, evenals door een deskundige die hen bijstaat.

Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk, in strijd met artikel 8 van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, door een werknemersvertegenwoordiger die zetelt in het toezichts- of bestuursorgaan van een vennootschap ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, evenals door een deskundige die hen bijstaat.”;

3° het vierde lid, dat het zesde lid geworden is, wordt vervangen als volgt:

“Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk gepleegd wordt door een secretaris of een personeelslid van het secretariaat van de personen bedoeld in het eerste, tweede, derde, vierde en vijfde lid.”.

Afdeling 12

Kennisgevingen ingeval van collectief ontslag

Art. 38

In het artikel 197 van hetzelfde Wetboek worden de woorden “aan de directeur van de subregionale tewerkstellingsdienst” vervangen door de woorden “aan de door voormeld koninklijk besluit bepaalde overheidsinstanties”.

Afdeling 13

De outplacementbegeleiding

Art. 39

In Boek 2, Hoofdstuk 7 van hetzelfde wetboek, wordt een afdeling 8/2 ingevoegd luidende:

“Afdeling 8/2. De outplacementbegeleiding”

Art. 40

In de afdeling 8/2, ingevoegd door artikel 39 wordt een artikel 208/1 ingevoegd, luidende:

et de consultation des travailleurs, par un représentant des travailleurs siégeant dans l'organe de surveillance ou d'administration d'une société coopérative européenne ainsi que par un expert qui les assiste.

La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise, en contravention à l'article 8 de la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l'organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre de la procédure d'une procédure d'information et de consultation des travailleurs par un représentant des travailleurs siégeant dans l'organe de surveillance ou d'administration d'une société issue de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux ainsi que par un expert qui les assiste.”;

3° l'alinéa 4, qui est devenu l'alinéa 6, est remplacé par ce qui suit:

“La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise par un secrétaire ou un membre du personnel d'un secrétariat des personnes désignées aux alinéas 1er, 2, 3, 4 et 5.”.

Section 12

Les notifications à faire en cas de licenciement collectif

Art. 38

Dans l'article 197 du même Code, les mots “au directeur du service subrégional de l'emploi” sont remplacés par les mots “aux autorités publiques déterminées par l'arrêté royal précité”.

Section 13

Le reclassement professionnel

Art. 39

Dans le Livre 2, Chapitre 7, du même Code, il est inséré une section 8/2 intitulée:

“Section 8/2. Le reclassement professionnel”

Art. 40

Dans la section 8/2 insérée par l'article 39, il est inséré l'article 208/1 rédigé comme suit:

“Art. 208/1. De outplacementbegeleiding

Wordt bestraft met een sanctie van niveau 3 de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber die aan de werknemer geen outplacementbegeleiding aangeboden heeft overeenkomstig de voorschriften van de wet van 5 september 2001 tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers.

Afdeling 14

Kosteloosheid van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid

Art. 41

In hetzelfde Wetboek, wordt een artikel 220/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 220/1. Kosteloosheid van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid

“Met een sanctie van niveau 2 worden bestraft, de Fondsen voor bestaanszekerheid, hun aangestelden of lasthebbers die, in strijd met het artikel 5bis van de wet van 7 januari 1958 betreffende de Fondsen voor bestaanszekerheid, niet de kosteloosheid waarborgen van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid aan de rechthebbende door hen, op enigerwijze, kosten ten laste te leggen.”.

Afdeling 15

Betrekkingen tussen de verschillende instellingen voor sociale zekerheid

Art. 42

Het artikel 222 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 222. Betrekkingen tussen de verschillende instellingen voor sociale zekerheid

Met een sanctie van niveau 1 worden bestraft:

1° de verzekeringsondernemingen, de commissarissen, die:

a) hebben nagelaten, op de wijze en binnen de termijnen zoals bepaald door de Koning, de elementen die zijn vermeld in de aangifte van het ongeval en de elementen die betrekking hebben op de regeling van het ongeval te bezorgen aan het Fonds voor arbeidsongevallen, met toepassing van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971;

b) hebben nagelaten het Fonds voor arbeidsongevallen binnen de dertig dagen die volgen op de ontvangst van de aangifte van het ongeval op de hoogte te brengen van hun weigering het ongeval ten laste te nemen of van hun twijfel in verband met de toepassing van voormelde wet van 10 april 1971 op het ongeval;

“Art. 208/1. Le reclassement professionnel

Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'a pas offert au travailleur une procédure de reclassement professionnel conforme à ce que prescrit la loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d'emploi des travailleurs.”.

Section 14

La gratuité des avantages octroyés par les Fonds de sécurité d'existence

Art. 41

Dans le même Code, il est inséré un article 220/1 rédigé comme suit:

“Art. 220/1. La gratuité des avantages octroyés par les Fonds de sécurité d'existence

“Sont punis d'une sanction de niveau 2, les Fonds de sécurité d'existence, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à l'article 5bis de la loi du 7 janvier 1958 concernant les Fonds de sécurité d'existence, ne garantissent pas la gratuité des avantages octroyés par les Fonds de sécurité d'existence aux bénéficiaires en mettant à leur charge des frais d'une manière ou d'une autre.”.

Section 15

Les relations entre les différentes institutions de sécurité sociale

Art. 42

L'article 222 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 222. Les relations entre les différentes institutions de sécurité sociale

Sont punis d'une sanction de niveau 1:

1° les entreprises d'assurances, les commissaires qui:

a) n'ont pas transmis, de la manière et dans les délais fixés par le Roi, les éléments repris dans la déclaration d'accident et les éléments qui se rapportent au règlement de l'accident au Fonds des accidents du travail en application de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail;

b) n'ont pas prévenu le Fonds des accidents du travail dans les trente jours qui suivent la réception de la déclaration d'accident de leur refus de prendre l'accident en charge ou du doute qu'ils ont quant à l'application à l'accident de la loi précitée du 10 avril 1971;

2° diegene die, in strijd met de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 schadeloosstelling verschuldigd is die nalaat de verzekeringsinstelling in te lichten dat hij de rechthebbende zal schadeloos stellen.”

Afdeling 16

Verzending van documenten door de werkgevers aan de instellingen

Art. 43

In artikel 223, § 1, eerste lid, 3°, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “, en bij de bevoegde sociaal inspecteurs in de gevallen bepaald door de Koning,” opgeheven.

Afdeling 17

Aanvullende pensioenen

Art. 44

In Boek 2, Hoofdstuk 9 van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling 9/1 ingevoegd, luidende:

“Afdeling 9/1. De verplichtingen van de werkgevers, de inrichters, de pensioeninstellingen en de rechtspersonen belast met de uitvoering van de solidariteitstoezegging inzake aanvullende pensioenen”.

Art. 45

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/1. Invoering van een pensioentoezegging

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° een individuele pensioentoezegging toekent in het voordeel van één of meerdere werknemers en/of hun rechthebbers zonder dat er in de onderneming een aanvullend pensioenstelsel bestaat voor alle werknemers;

2° niet jaarlijks aan de Controledienst voor de Verzekeringen het aantal individuele pensioentoezeggingen per categorie van werknemers en het bewijs dat er in de onderneming een aanvullend pensioenstelsel bestaat voor alle werknemers, meedeelt.”.

2° le débiteur de la réparation qui, en contravention à la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, omet d'informer l'organisme assureur qu'il va indemniser le bénéficiaire.”.

Section 16

La transmission de documents aux institutions par les employeurs

Art. 43

Dans l'article 223, § 1er, alinéa 1er, 3°, du même Code, les mots “et, dans les cas fixés par le Roi, aux inspecteurs sociaux compétents” sont abrogés.

Section 17

Les pensions complémentaires

Art. 44

Dans le Livre 2, Chapitre 9 du même Code, il est inséré une section 9/1 intitulée:

“Section 9/1. Les obligations des employeurs, des organisateurs, des organismes de pensions et des personnes morales chargées de l'exécution de l'engagement de solidarité en matière de pensions complémentaires”.

Art. 45

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/1 rédigé comme suit:

“Art. 225/1. L'instauration d'un engagement de pension

Est puni d'une sanction de niveau 2, l'organisateur ou l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution:

1° octroie un engagement individuel de pension au profit d'un ou de plusieurs travailleurs et/ou de leur ayants droits sans qu'un régime de pension complémentaire existe dans l'entreprise pour tous les travailleurs;

2° ne communique pas annuellement à l'Office de Contrôle des Assurances le nombre d'engagements de pension individuels par catégorie de travailleurs et la preuve qu'il existe dans l'entreprise un régime de pension complémentaire pour tous les travailleurs.”.

Art. 46

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/2. Verplichting tot mededeling van documenten

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de pensioen-instelling, haar aangestelde of zijn lasthebber, die, in strijd met bovenvermelde wet van 28 april 2003 en de uitvoerings-besluiten ervan:

1° niet minstens één maal per jaar aan de aangeslotenen, met uitzondering van de rentegenieters, een pensioen-fiche, die de gegevens voorgeschreven door de wet van 28 april 2003 bevat, meedeelt;

2° niet aan de aangeslotene, die erom vraagt, een histo-risch overzicht van de verworven reserves en de verworven prestaties meedeelt;

3° niet, minstens om de 5 jaar, aan alle aangeslotenen vanaf de leeftijd van 45 jaar, het bedrag van de verwachte rente, zonder aftrek van de belastingen, meedeelt;

4° bij de pensionering of wanneer andere uitkeringen ver-schuldigd worden, de begunstigde of zijn rechthebbenden niet inlicht over de uitkeringen die verschuldigd zijn en de mogelijke wijzen van betaling.”.

Art. 47

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/3. Prestaties uitgekeerd als een kapitaal

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber of de persoon aangeduid door een collectieve arbeidsovereenkomst of door het pensioenreglement, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° de aangeslotene niet, twee maanden voor de pensio-nering of binnen de twee weken nadat hij van de vervroegde pensionering kennis heeft gekregen, informeert over zijn recht om een omvorming in een rente te vragen van de prestatie, uitgekeerd als een kapitaal;

2° de rechthebbenden, niet binnen de twee weken nadat hij kennis heeft gekregen van het overlijden van de aangeslotene, informeert over het recht bedoeld in 1° .”.

Art. 48

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/4 ingevoegd, luidende:

Art. 46

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/2 rédigé comme suit:

“Art. 225/2. L'obligation de communication de documents

Est puni d'une sanction de niveau 1, l'organisme de pen-sion, son préposé ou son mandataire, l'organisateur ou l'em-ployeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution:

1° ne communique pas au moins une fois par an aux affiliés, à l'exception des rentiers, une fiche de pension qui contient les données prescrites par la loi du 28 avril 2003;

2° ne communique pas à l'affilié qui le demande un aperçu historique des réserves acquises et des prestations acquises;

3° ne communique pas au moins tous les cinq ans à tous les affiliés à partir de l'âge de 45 ans le montant de la rente, sans déduction de l'impôt, à attendre à l'âge de 65 ans;

4° lors du départ à la retraite ou lorsque d'autres prestations deviennent exigibles, n'informe pas le bénéficiaire ou ses ayants droits des prestations qui sont dues et des possibles options de paiement.”.

Art. 47

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/3 rédigé comme suit:

“Art. 225/3. Les prestations versées en capital

Est puni d'une sanction de niveau 1, l'organisateur ou l'employeur, son préposé ou son mandataire ou la personne désignée par une convention collective de travail ou le règle-ment de pension qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution:

1° n'informe pas l'affilié de son droit de demander la trans-formation en rente de la prestation versée en capital deux mois avant la retraite ou dans les deux semaines après qu'il ait eu connaissance de la retraite anticipée;

2° n'informe pas les ayants droits du droit visé au 1° dans les deux semaines après qu'il ait eu connaissance du décès de l'affilié.”.

Art. 48

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/4 rédigé comme suit:

“Art. 225/4. Uittreding van een werknemer

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber en de pensioeninstelling, haar aangestelde of haar lasthebber, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, de procedure van uittreding van een werknemer niet respecteren.”.

Art. 49

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/5 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/5. Verandering van pensioeninstelling en overdrachten

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber of de persoon aangeduid door een collectieve arbeidsovereenkomst of door het pensioenreglement, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° de aangeslotenen niet informeert over elke wijziging van pensioeninstelling en van een eventuele overdracht van de reserves die daaruit voortvloeit;

2° de Controledienst voor de Verzekeringen niet voorafgaandelijk inlicht over de verandering van pensioeninstelling en de eventuele overdracht van de reserves.”.

Art. 50

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/6 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/6. Schriftelijke verklaring met de beginselen van het beleggingsbeleid en het verslag over het beheer van de pensioentoezegging

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft:

1° de pensioeninstelling, haar aangestelde of haar lasthebber, die, in strijd met voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan:

a) geen schriftelijke verklaring over de beginselen van haar beleggingsbeleid, die de vermeldingen voorzien bij voormelde wet van 28 april 2003 bevat, opstelt;

b) de schriftelijke verklaring, bedoeld in a), niet minstens elke drie jaar en onmiddellijk na elke belangrijke wijziging van het beleggingsbeleid herzielt;

c) niet binnen de maand de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten in kennis stelt van elke wijziging van de verklaring bedoeld in a);

2° de pensioeninstelling, haar aangestelde of haar lasthebber of de persoon aangeduid door een collectieve

“Art. 225/4. La sortie d'un travailleur

Est puni d'une sanction de niveau 2, l'organisateur ou l'employeur, son préposé ou son mandataire et l'organisme de pension, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution, ne respectent pas la procédure de sortie d'un travailleur.”.

Art. 49

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/5 rédigé comme suit:

“Art. 225/5. Le changement d'organisme de pension et transferts

Est puni d'une sanction de niveau 1, l'organisateur ou l'employeur, son préposé ou son mandataire ou la personne désignée par une convention collective de travail ou le règlement de pension qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution:

1° n'informe pas les affiliés de tout changement d'organisme de pension et du transfert éventuel des réserves qui y fait suite;

2° n'informe pas préalablement l'Office de Contrôle des Assurances du changement d'organisme de pension et du transfert éventuel des réserves.”.

Art. 50

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/6 rédigé comme suit:

“Art. 225/6. La déclaration écrite sur les principes de la politique de placement et rapport sur la gestion de l'engagement de pension

Est puni d'une sanction niveau 1:

1° l'organisme de pension, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution:

a) n'élabore pas une déclaration écrite sur les principes de sa politique de placement comportant les mentions prévues par la loi précitée du 28 avril 2003;

b) ne revoit pas la déclaration écrite visée au a) au moins tous les trois ans et immédiatement après tout changement majeur de la politique de placement;

c) ne communique pas dans le mois à l'Autorité des services et marchés financiers toute modification de la déclaration visée au a);

2° l'organisme de pension, son préposé ou son mandataire ou la personne désignée par une convention collective

arbeidsovereenkomst of door het pensioenreglement, die, in strijd met voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan:

a) geen verslag opstelt over het beheer van de pensioen-toezegging overeenkomstig de voorschriften van voormelde wet van 28 april 2003;

b) het verslag, voorzien in 1°, niet ter beschikking stelt van de inrichter.”.

Art. 51

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/7 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/7. Controle door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten

Met een sanctie van niveau 1 worden bestraft:

1° de pensioeninstellingen, hun aangestelden of hun lasthebbers en de rechtspersonen die bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen betrokken zijn, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, de lijst van de pensioentoezeggingen en de solidariteitstoezeggingen die zij beheren, de identiteitsgegevens van de betrokken inrichters, alsook de inlichtingen over de beheerde toezeggingen die de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten bepaalt, niet aan deze Autoriteit bezorgen;

2° de pensioeninstellingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de inrichters of de werkgevers, hun aangestelden of hun lasthebbers en de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, niet, op verzoek van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, alle inlichtingen en documenten, met het oog op het toezicht op de naleving van de bepalingen van voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, verstrekken.”.

Art. 52

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/8 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/8. Onjuiste verklaringen

Met een sanctie van niveau 4 worden bestraft, de pensioeninstellingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de inrichters en de werkgevers, hun aangestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, wetens en willens onjuiste verklaringen afleggen aan de Controledienst voor de Verzekeringen of aan de door haar gevolmachtigde persoon.”.

de travail ou le règlement de pension qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution:

a) ne rédige pas de rapport sur la gestion de l'engagement de pension conforme à ce que prescrit la loi précitée du 28 avril 2003;

b) ne met pas le rapport visé au 1° à disposition de l'organisateur.”.

Art. 51

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/7 rédigé comme suit:

“Art. 225/7. Le contrôle de l'Autorité des services et marchés financiers

Sont punis d'une sanction de niveau 1:

1° les organismes de pension, leurs préposés ou leurs mandataires et les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution, ne communique pas à l'Autorité des services et marchés financiers la liste des engagements de pension et des engagements de solidarité qu'ils gèrent, l'identification des organisateurs concernés, ainsi que les renseignements relatifs aux engagements gérés que l'Autorité des services et marchés financiers détermine;

2° les organismes de pension, leurs préposés ou leurs mandataires, les organisateurs ou les employeurs, leurs préposés ou leurs mandataires et les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution, ne soumettent pas tous les renseignements et ne fournissent pas tous documents à la demande de l'Autorité des services et marchés financiers en vue du contrôle du respect des dispositions de la loi précitée du 28 avril 2003 et de ses arrêtés d'exécution.”.

Art. 52

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/8 rédigé comme suit:

“Art. 225/8. Les déclarations inexactes

Sont punis d'une sanction de niveau 4, les organismes de pension, leurs préposés ou leurs mandataires, les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité, leurs préposés ou leurs mandataires, les organisateurs et les employeurs, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution, font sciemment et volontairement des déclarations inexactes à l'Office de Contrôle des Assurances ou à la personne mandatée par lui.”.

Art. 53

In afdeling 9/1 ingevoegd bij artikel 44, wordt een artikel 225/9 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/9. Illegale pensioentoezeggingen

Met een sanctie van niveau 2 worden bestraft, de pensioeninstellingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteits-toezeggingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de inrichters en de werkgevers, hun aangestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, meewerken aan de uitvoering van pensioentoezeggingen die strijdig zijn met de wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan.”

Afdeling 18*Terugbetaling*

Art. 54

In Boek 2 van hetzelfde Wetboek worden artikel 236 en Hoofdstuk 11 dat het artikel 237 bevat, vervangen als volgt:

“HOOFDSTUK 11. Gemeenschappelijke bepalingen van de voorgaande hoofdstukken

Art. 236

Terugbetaling

Wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf uitspreekt voorzien in de artikelen 218, 219, 220, 223, § 1, eerste lid, 1° en 234, § 1, 3°, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op deze bepalingen, de schuldenaar van onbetaalde of gedeeltelijk onbetaalde bijdragen ambtshalve tot het betalen van de achterstallige bijdragen, de bijdrageopslagen en de verwijlinteressen.

Wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf uitspreekt voorzien in artikel 233, § 1, 3°, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op die bepaling, de verdachte ambtshalve tot het terugbetalen van de onrechtmatig ontvangen bedragen, vermeerderd met de verwijlinteressen.

Wanneer er geen afrekening is met betrekking tot de in het eerste en tweede lid bedoelde bedragen of wanneer de afrekening betwist wordt en er in dit verband nadere informatie nodig is, houdt de rechter de beslissing over de ambtshalve veroordeling aan.

Art. 53

Dans la section 9/1 insérée par l'article 44, il est inséré un article 225/9 rédigé comme suit:

“Art. 225/9. Les engagements de pension illégaux

Sont punis d'une sanction de niveau 2, les organismes de pension, leurs préposés ou leurs mandataires, les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité, leurs préposés ou leurs mandataires, les organisateurs et les employeurs, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution, collaborent à l'exécution d'engagements de pensions qui sont contraires à la loi du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution.”

Section 18*La restitution*

Art. 54

Dans le Livre 2 du même Code, l'article 236 et le Chapitre 11 comportant l'article 237 sont remplacés par ce qui suit:

“CHAPITRE 11. Règles communes aux chapitres précédents

Art. 236

La restitution

Lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue aux articles 218, 219, 220, 223, § 1er, alinéa 1er, 1° et 234, § 1er, 3°, ou qui constate la culpabilité pour une infraction à ces dispositions, condamne d'office le débiteur des cotisations impayées ou partiellement payées à payer les arriérés de cotisations, les majorations de cotisations et les intérêts de retard.

Lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue à l'article 233, § 1er, 3°, ou qui constate la culpabilité pour une infraction à cette disposition, condamne d'office le prévenu à restituer les sommes perçues indûment, augmentées des intérêts de retard.

En l'absence de décompte relatif aux montants visés à l'alinéa 1er et à l'alinéa 2 ou lorsque le décompte est contesté et doit faire l'objet d'un complément d'information, le juge réserve à statuer sur la condamnation d'office.

Art. 237

Kennisgeving door de werkgever van het vonnis tot vaststelling van een inbreuk in toepassing van artikel 138*bis*, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek

Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht, wetens en willens nalaat het vonnis tot vaststelling van een inbreuk op de wetten en verordeningen die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten in toepassing van artikel 138*bis*, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek op zijn kosten ter kennis te brengen van de betrokken werknemers.”

Afdeling 19

Andere bepalingen van het Sociaal Strafwetboek

Art. 55

In de Nederlandstalige versie van artikel 28, § 3, derde lid, van hetzelfde Wetboek, wordt het woord “verhinderings” vervangen door het woord “belemmering”.

Art. 56

In artikel 42 van hetzelfde Wetboek worden de woorden “hoofdstuk VIII van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument” vervangen door de woorden “hoofdstuk 6 van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming en hoofdstuk 2 van de wet van 6 april 2010 met betrekking tot de regeling van bepaalde procedures in het kader van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming”.

Art. 57

In de Nederlandstalige versie van artikel 49 van hetzelfde Wetboek wordt het woord “samen” ingevoegd tussen het woord “arbeidsplaats” en het woord “met”.

Art. 58

In artikel 58 van hetzelfde Wetboek wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 59

In de Nederlandstalige versie van het artikel 117, 2° en 3°, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “laten uitvoeren” vervangen door het woord “uitgevoerd”.

Art. 237

La notification par l'employeur du jugement constatant une infraction en application de l'article 138*bis*, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire

Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social, omet sciemment et volontairement de notifier, à ses frais, le jugement constatant une infraction aux lois et règlements qui relèvent de la compétence des juridictions du travail en application de l'article 138*bis*, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire aux travailleurs concernés.”

Section 19

Autres dispositions du Code pénal social

Art. 55

Dans la version néerlandaise de l'article 28, § 3, alinéa 3, du même Code, le mot “verhinderings” est remplacé par le mot “belemmering”.

Art. 56

Dans l'article 42 du même Code, les mots “au chapitre VIII de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur” sont remplacés par les mots “au chapitre 6 de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur et au chapitre 2 de la loi du 6 avril 2010 concernant le règlement de certaines procédures dans le cadre de la loi du 6 avril 2010 relative aux pratiques du marché et à la protection du consommateur”.

Art. 57

Dans la version néerlandaise de l'article 49 du même Code, le mot “samen” est inséré entre le mot “arbeidsplaats” et le mot “met”.

Art. 58

Dans l'article 58 du même Code, l'alinéa 2 est abrogé.

Art. 59

Dans la version néerlandaise de l'article 117, 2° et 3°, du même Code, les mots “laten uitvoeren” sont remplacés par le mot “uitgevoerd”.

Art. 60

In de artikelen 122, 158 en 173, § 2, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “, zijn aangestelde of lasthebber” telkens opgeheven.

Art. 61

In de artikelen 154, § 2, 198 en 199, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “, zijn aangestelde of zijn lasthebber” telkens opgeheven.

Art. 62

Artikel 156, 3°, van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 63

In de Franstalige versie van artikel 161, § 2, 2°, van hetzelfde Wetboek wordt het woord “qui” in het begin van de zin opgeheven.

Art. 64

In de Nederlandstalige versie van artikel 175, § 2, 5°, van hetzelfde Wetboek, worden het woord “arbeidsvergunning” vervangen door het woord “arbeidskaart”.

Art. 65

In de Nederlandstalige versie van artikel 177, 1° en 2°, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “een willekeurig deel” vervangen door de woorden “enig gedeelte”.

Art. 66

In de Nederlandstalige versie van artikel 191, § 4, 2°, 3° en 4°, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “dat comité” vervangen door de woorden “deze raad”.

Art. 67

In artikel 201, § 1, 4°, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk” ingevoegd tussen de woorden “de preventieadviseur” en de woorden “en, in voorkomend geval,”.

Art. 68

In artikel 203 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de Franstalige versie van de bepaling onder 2° wordt het woord “auquel” vervangen door het woord “auxquels”;

Art. 60

Dans les articles 122, 158 et 173, § 2, du même Code, les mots “, son préposé ou son mandataire” sont chaque fois abrogés.

Art. 61

Dans les articles 154, § 2, 198 et 199, du même Code, les mots “, son préposé ou son mandataire” sont chaque fois abrogés.

Art. 62

L'article 156, 3°, du même Code est abrogé.

Art. 63

Dans la version française de l'article 161, § 2, 2°, du même Code, le mot “qui” au début de la phrase est supprimé.

Art. 64

Dans la version néerlandaise de l'article 175, § 2, 5°, du même Code, le mot “arbeidsvergunning” est remplacé par le mot “arbeidskaart”.

Art. 65

Dans la version néerlandaise de l'article 177, 1° et 2°, du même Code, les mots “een willekeurig deel” sont remplacés par les mots “enig gedeelte”.

Art. 66

Dans la version néerlandaise de l'article 191, § 4, 2°, 3° et 4°, du même Code, les mots “dat comité” sont remplacés par les mots “deze raad”.

Art. 67

Dans l'article 201, § 1er, 4°, du même Code, les mots “spécialisé dans les aspects psycho-sociaux du travail” sont insérés entre les mots “du conseiller en prévention” et les mots “et, le cas échéant,”.

Art. 68

Dans l'article 203 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans la version française du 2°, le mot “auquel” est remplacé par le mot “auxquels”;

2° in de Franstalige versie van de bepaling onder 6° worden de woorden “de travail” ingevoegd tussen de woorden “du règlement” en de woorden “et de ses modifications”.

Art. 69

In artikel 210, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “de artikelen 38 en 40” vervangen door de woorden “de artikelen 38 en 40, 1°”.

Art. 70

In artikel 223, § 1, derde lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “bedoelde inbreuk” vervangen door de woorden “bedoelde inbreuken”.

Art. 71

Artikel 226, eerste lid, 4°, c), van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

HOOFDSTUK III

Bepaling tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 72

In artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek wordt de bepaling onder 3° luidende “betwistingen betreffende Hoofdstuk IX van de wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid” de bepaling onder 13°.

Art. 73

Artikel 764, 10°, van hetzelfde Wetboek gewijzigd bij de wet van 30 juni 1971, de wet van 26 november 1986, de wet van 26 juni 1990, de wet van 3 augustus 1992, de wet van 23 april 2005, de wet van 17 juni 2002, de wet van 25 februari 2003, de wet van 13 september 2005, de wet van 13 december 2005, de wet van 10 mei 2007, de wet van 9 mei 2008, de wet van 19 juni 2009 en de wet van 6 juni 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“10° de vorderingen bepaald in de artikelen 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° tot 18°, 581, 2°, 3°, 9° en 10°, 582, 1°, 2°, 6°, 8°, 9° en 12°, 583 en 587*septies*;”.

2° dans la version française du 6°, les mots “de travail” sont insérés entre les mots “du règlement” et les mots “et de ses modifications”.

Art. 69

Dans l'article 210, § 2, alinéa 1er, du même Code, les mots “des articles 38 et 40.” sont remplacés par les mots “des articles 38 et 40, 1° .”.

Art. 70

Dans l'article 223, § 1er, alinéa 3, du même Code, les mots “l'infraction visée” sont remplacés par les mots “les infractions visées”.

Art. 71

L'article 226, alinéa 1er, 4°, c), du même Code est abrogé.

CHAPITRE III

Disposition modifiant le Code judiciaire

Art. 72

Dans l'article 582 du Code judiciaire, le 3° rédigé comme suit “des contestations relatives au chapitre IX de la loi du 22 décembre 1995 portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi” devient le 13°.

Art. 73

L'article 764, 10°, du même Code, modifié par la loi du 30 juin 1971, la loi du 26 novembre 1986, la loi du 26 juin 1990, la loi du 3 août 1992, la loi du 23 avril 2005, la loi du 17 juin 2002, la loi du 25 février 2003, la loi du 13 septembre 2005, la loi du 13 décembre 2005, la loi du 10 mai 2007, la loi du 9 mai 2008, la loi du 19 juin 2009 et la loi du 6 juin 2010 est remplacé par le texte suivant:

“10° les demandes prévues aux articles 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° à 18°, 581, 2°, 3°, 9° et 10°, 582, 1°, 2°, 6°, 8°, 9° et 12°, 583 et 587*septies*;”.

HOOFDSTUK IV

**Bepaling tot wijziging van de wet van
5 mei 1888 betreffende het toezicht op de gevaarlijke,
ongezonde of hinderlijke inrichtingen en op de
stoomtuigen en stoomketels**

Art. 74

In artikel 1, tweede lid, van de wet van 5 mei 1888 betreffende het toezicht op de gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen en op de stoomtuigen en stoomketels, vervangen bij de wet van 22 december 1989 en gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK V

**Bepaling tot wijziging van de wetten op de mijnen,
de graverijen en de groeven, gecoördineerd op
15 september 1919**

Art. 75

In artikel 128, tweede lid, van de wetten op de mijnen, de graverijen en de groeven, gecoördineerd op 15 september 1919, gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK VI

**Bepaling tot wijziging van de wet van
6 juli 1949 betreffende de huisvesting van de arbeiders
in nijverheids-, landbouw- of handelsondernemingen
en -exploitaties**

Art. 76

In artikel 4, tweede lid, van de wet van 6 juli 1949 betreffende de huisvesting van de arbeiders in nijverheids-, landbouw- of handelsondernemingen en -exploitaties, vervangen bij de wet van 22 december 1939 en gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK VII

**Bepalingen tot wijziging van het koninklijk besluit
nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het
sociaal statuut der zelfstandigen**

Art. 77

In artikel 23*bis* van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der

CHAPITRE IV

**Disposition modifiant la loi du 5 mai 1888 relative à
l'inspection des établissements dangereux, insalubres
ou incommodes, et à la surveillance des machines et
chaudières à vapeur**

Art. 74

Dans l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 5 mai 1888 relative à l'inspection des établissements dangereux, insalubres ou incommodes, et à la surveillance des machines et chaudières à vapeur, remplacé par la loi du 22 décembre 1989 et modifié par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE V

**Disposition modifiant les lois sur les mines,
minières et carrières, coordonnées
le 15 septembre 1919**

Art. 75

Dans l'article 128, alinéa 2, des lois sur les mines, minières et carrières, coordonnées le 15 septembre 1919, modifié par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE VI

**Disposition modifiant la loi du 6 juillet 1949 concernant
le logement des travailleurs dans les entreprises et
exploitations industrielles, agricoles ou commerciales**

Art. 76

Dans l'article 4, alinéa 2, de la loi du 6 juillet 1949 concernant le logement des travailleurs dans les entreprises et exploitations industrielles, agricoles ou commerciales, remplacé par la loi du 22 décembre 1989 et modifié par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE VII

**Dispositions modifiant l'arrêté royal n° 38 du
27 juillet 1967 organisant le statut social des
travailleurs indépendants**

Art. 77

A l'article 23*bis* de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, modifié

zelfstandigen, laatst gewijzigd bij de wet van 28 april 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, lid 3, worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek”;

2° in paragraaf 2, lid 2, worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek”.

Art. 78

Artikel 25 van hetzelfde besluit wordt vervangen als volgt:

“De artikelen 230, 1°, 231, 232, 233 en 235 van het Sociaal Strafwetboek zijn van toepassing betreffende de uitkeringen waarin de in artikel 18 bedoelde stelsels voorzien”.

Art. 79

In hetzelfde besluit wordt een artikel 25*bis* ingevoegd, luidende:

“De artikelen 230, 2°, 231, 232, 234 en 235 van het Sociaal Strafwetboek zijn van toepassing betreffende de sociale bijdragen die bestemd zijn voor het sociaal statuut der zelfstandigen en onder de bevoegdheid van de arbeidsrechten vallen.”.

HOOFDSTUK VIII

Bepaling tot wijziging van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

Art. 80

In artikel 30*bis*, § 5, van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, vervangen bij de wet van 27 april 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “Onverminderd de toepassing van de sancties voorzien in artikel 35, eerste lid, 3, is de” vervangen door het woord “De”;

2° in het eerste lid van de Nederlandse tekst wordt het woord “is,” ingevoegd tussen de woorden “niet verricht heeft,” en de woorden “benevens de”;

3° in het tweede lid worden de woorden “Onverminderd de toepassing van de sancties voorzien in artikel 35, eerste lid, 3, is de” vervangen door het woord “De”;

en dernier lieu par la loi du 28 avril 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, alinéa 3, les mots “la loi du 16 novembre 1972 concernant l’inspection du travail” sont remplacés par les mots “le Code pénal social”;

2° dans la paragraphe 2, alinéa 2, les mots “de la loi du 16 novembre 1972 concernant l’inspection du travail.” sont remplacés par les mots “du Code pénal social”.

Art. 78

L’article 25 du même arrêté royal est remplacé par ce qui suit:

“Les articles 230, 1°, 231, 232, 233 et 235 du Code pénal social sont applicables concernant les prestations prévues par les régimes visés à l’article 18.”.

Art. 79

Dans le même arrêté royal, il est inséré un article 25*bis* rédigé comme suit:

“Les articles 230, 2°, 231, 232, 234 et 235 du Code pénal social sont applicables concernant les cotisations sociales destinées au statut social des travailleurs indépendants et de la compétence des juridictions du travail.”.

CHAPITRE VIII

Disposition modifiant la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs

Art. 80

Dans l’article 30*bis*, § 5, de la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, remplacé par la loi du 27 avril 2007, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l’alinéa 1er, les mots “Sans préjudice de l’application des sanctions prévues par l’article 35, alinéa 1er, 3, le” sont remplacés par le mot “Le”;

2° dans l’alinéa 1er, du texte néerlandais, le mot “is,” est inséré entre les mots “niet verricht heeft,” et les mots “benevens de”;

3° dans l’alinéa 2, les mots “Sans préjudice de l’application des sanctions prévues par l’article 35, alinéa 1er, 3, l’” sont remplacés par le mot “L’”;

4° in het tweede lid van de Nederlandse tekst wordt het woord “is,” ingevoegd tussen de woorden “niet verricht heeft,” en de woorden “benevens de”.

HOOFDSTUK IX

Bepaling tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971

Art. 81

In artikel 49, tweede lid, van de arbeidswet van 16 maart 1971, vervangen bij de wet van 22 december 1939 en gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK X

Bepaling tot wijziging van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers

Art. 82

In het artikel 31ter, § 3, 3°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, ingevoegd door de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen, worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK XI

Bepaling tot wijziging van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers

Art. 83

Artikel 39bis van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, opgeheven bij de wet van 6 juni 2010, wordt hersteld als volgt:

“Onverminderd artikel 176/1 van het Sociaal Strafwetboek, wordt de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber die zich schuldig maakt aan een overtreding van de in artikel 19 bedoelde bepalingen, bestraft met dezelfde strafsancities als deze die zijn bepaald in de wetten krachtens welke deze bepalingen zijn vastgelegd.”.

4° dans l’alinéa 2, du texte néerlandais, le mot “is,” est inséré entre les mots “niet verricht heeft,” et les mots “benevens de”.

CHAPITRE IX

Disposition modifiant la loi du 16 mars 1971 sur le travail

Art. 81

Dans l’article 49, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, remplacé par la loi du 22 décembre 1989 et modifié par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE X

Disposition modifiant la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés

Art. 82

Dans l’article 31ter, § 3, 3°, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, inséré par la loi du 30 décembre 2009 portant des dispositions diverses, les mots “à la loi du 16 novembre 1972 concernant l’inspection du travail” sont remplacés par les mots “au Code pénal social”.

CHAPITRE XI

Disposition modifiant la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d’utilisateurs

Art. 83

L’article 39bis de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d’utilisateurs, abrogé par la loi du 6 juin 2010, est rétabli dans la rédaction suivante:

“Sans préjudice de l’article 176/1 du Code pénal social, l’utilisateur, son préposé ou son mandataire qui commet une infraction aux dispositions visées à l’article 19 est puni des mêmes sanctions pénales que celles déterminées dans les lois en vertu desquelles ces dispositions ont été prises.”.

HOOFDSTUK XII

Bepaling tot wijziging van de wet van 21 maart 2001 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven

Art. 84

Artikel 148*decies*, § 2, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, ingevoegd bij de wet van 13 december 2010, wordt vervangen als volgt:

“§ 2. Onverminderd de bevoegdheden van het Instituut inzake controle van de naleving en het beteugelen van de niet-naleving van de andere artikelen van deze wet, zijn de sociaal inspecteurs van de Algemene Directie Toezicht op de sociale wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg bevoegd om de naleving van de eerste paragraaf te controleren. Deze controle wordt uitgeoefend overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.”.

HOOFDSTUK XIII

Bepaling tot wijziging van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Art. 85

In artikel 80, tweede lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK XIV

Bepalingen tot wijziging van de wet van 5 september 2001 tot de verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers

Art. 86

Artikel 17 van de wet van 5 september 2001 tot de verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers, gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op vraag, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie en bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van onderhavige wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

CHAPITRE XII

Disposition modifiant la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques

Art. 84

L'article 148*decies*, § 2, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, inséré par la loi du 13 décembre 2010, est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Sans préjudice des compétences de l'Institut pour contrôler le respect et sanctionner le non-respect des autres articles de cette loi, les inspecteurs sociaux de la Direction générale Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale sont compétents pour contrôler le respect du § 1er. Ce contrôle s'exerce conformément aux dispositions du Code pénal social.”.

CHAPITRE XIII

Disposition modifiant la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Art. 85

Dans l'article 80, alinéa 2, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, modifié par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE XIV

Dispositions modifiant la loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d'emploi des travailleurs

Art. 86

L'article 17 de la loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d'emploi des travailleurs, modifié par la loi du 6 juin 2010, est complété par un alinéa rédigé comme suit:

“Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.”.

HOOFDSTUK XV

**Bepaling tot wijziging van de wet van
28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken
die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen
worden uitgevoerd**

Art. 87

In artikel 9, tweede lid, van de wet van 28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd, gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK XVI

**Bepalingen tot wijziging van de wet van
28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen
en het belastingstelsel van die pensioenen en
van sommige aanvullende voordelen inzake
sociale zekerheid**

Art. 88

Artikel 54 van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, wordt vervangen als volgt:

“Art. 54. De inbreuken op de discriminatieverboden bedoeld in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en in de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, die leiden tot een inbreuk op het in artikel 14, § 1, bedoelde discriminatieverbod, worden bestraft met een gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en een geldboete van 25 euro tot 250 euro.”.

Art. 89

In dezelfde wet wordt een artikel 54*bis* ingevoegd, luidende:

“Art. 54*bis*. De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord en vastgesteld overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. Met uitzondering van artikel 54 worden deze inbreuken bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

CHAPITRE XV

**Disposition modifiant la loi du 28 janvier 2003
relative aux examens médicaux
dans le cadre des
relations de travail**

Art. 87

Dans l'article 9, alinéa 2, de la loi du 28 janvier 2003 relative aux examens médicaux dans le cadre des relations de travail, modifié par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE XVI

**Dispositions modifiant la loi du 28 avril 2003
relative aux pensions complémentaires et
au régime fiscal de celles-ci et de certains
avantages complémentaires en matière
de sécurité sociale**

Art. 88

L'article 54 de la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale est remplacé par ce qui suit:

“Art. 54. Les violations aux interdictions de discrimination visées à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination, à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes et à la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, qui conduisent à une violation de l'interdiction de discrimination visée à l'article 14, § 1er sont punies d'une peine d'emprisonnement d'un mois à cinq ans et d'une amende de 25 euros à 250 euros.”.

Art. 89

Dans la même loi, il est inséré un article 54*bis* rédigé comme suit:

“Art. 54*bis*. Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées et constatées conformément au Code pénal social. A l'exception de l'article 54, ces infractions sont sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.”.

HOOFDSTUK XVII

Bepaling tot wijziging van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact

Art. 90

In artikel 38/1, tweede lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, ingevoegd bij de wet van 27 maart 2009, worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK XVIII

Bepaling tot wijziging van de wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht

Art. 91

Artikel 5 van de wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht, opgeheven bij artikel 109, 54°, van de wet van 6 juni 2010, wordt hersteld als volgt:

“De werkgever in hoofde van wie, ingevolge de uitoefening van de in artikel 138*bis*, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsovername, een inbreuk wordt vastgesteld, is gehouden het vonnis, op zijn kosten, ter kennis te brengen van de betrokken werknemers.”.

HOOFDSTUK XIX

Bepalingen tot wijziging van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I)

Art. 92

In artikel 213, tweede lid, van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I), worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek.”.

Art. 93

Artikelen 212 en 214 van dezelfde wet worden opgeheven.

CHAPITRE XVII

Disposition modifiant la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations

Art. 90

Dans l'article 38/1, alinéa 2, de la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations, inséré par la loi du 27 mars 2009, les mots “de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail” sont remplacés par les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE XVIII

Disposition modifiant la loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social

Art. 91

L'article 5 de la loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social, abrogé par l'article 109, 54°, de la loi du 6 juin 2010, est rétabli dans la rédaction suivante:

“L'employeur dans le chef de qui, par suite de l'exercice de l'action visée à l'article 138*bis*, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire, une infraction est constatée, est tenu de notifier le jugement, à ses frais, aux travailleurs concernés.”.

CHAPITRE XIX

Dispositions modifiant la loi portant des dispositions diverses du 27 décembre 2006 (I)

Art. 92

Dans l'article 213, alinéa 2, de la loi portant des dispositions diverses du 27 décembre 2006 (I), les mots “de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.” sont remplacés par les mots “du Code pénal social.”.

Art. 93

Les articles 212 et 214 de la même loi sont abrogés.

HOOFDSTUK XX

Bepalingen tot wijziging van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap

Art. 94

Artikel 10, tweede lid, van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, wordt vervangen als volgt:

“Art. 10. De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Art. 95

De artikelen 11, 12 en 13 van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, ingevoegd bij de wet van 24 juli 2008, worden opgeheven.

HOOFDSTUK XXI

Bepalingen tot wijziging van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen

Art. 96

Artikel 10, tweede lid, van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, wordt vervangen als volgt:

CHAPITRE XX

Dispositions modifiant la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne

Art. 94

L'article 10, alinéa 2, de la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne est remplacé par ce qui suit:

“Art. 10. Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.”.

Art. 95

Les articles 11, 12 et 13 de la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne, insérés par la loi du 24 juillet 2008 sont abrogés.

CHAPITRE XXI

Dispositions modifiant la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux

Art. 96

L'article 10, alinéa 2, de la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux est remplacé par ce qui suit:

“Art. 10. De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”

Art. 97

De artikelen 11, 12 en 13 van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen worden opgeheven.

HOOFDSTUK XXII

Bepalingen tot wijziging van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook

Art. 98

Artikel 15 van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook, ingevoegd bij de wet van 28 april 2010, wordt vervangen als volgt:

“De werkgever is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuken op de bepalingen van Hoofdstuk 4 van deze wet en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de in het eerste lid bedoelde bepalingen.”

Art. 99

Artikel 15/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 28 april 2010, wordt vervangen als volgt:

“De ambtenaren die aangewezen zijn voor het toezicht op de naleving van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het

“Art. 10. Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.”

Art. 97

Les articles 11, 12 et 13 de la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux sont abrogés.

CHAPITRE XXII

Dispositions modifiant la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac

Art. 98

L'article 15 de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac, inséré par la loi du 28 avril 2010, est remplacé par ce qui suit:

“L'employeur est responsable du respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.

Les infractions aux dispositions du chapitre 4 de la présente loi et des arrêtés d'exécution de ces dispositions sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions visées à l'alinéa 1er.”

Art. 99

L'article 15/1 de la même loi, inséré par la loi du 28 avril 2010, est remplacé par la disposition suivante:

“Les fonctionnaires désignés pour surveiller le respect de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors

welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan in uitvoering van artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van Hoofdstuk 4 van deze wet en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen en dit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.”.

HOOFDSTUK XXIII

Bepaling tot wijziging van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen

Art. 100

Artikel 154, § 2, derde lid, van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen wordt vervangen als volgt:

“Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van de wet het Sociaal Strafwetboek.”.

HOOFDSTUK XXIV

Bepaling tot wijziging van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

Art. 101

In artikel 110 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek, wordt het eerste lid aangevuld met de woorden “en, in voorkomend geval, vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers, kandidaat-werknemers, kinderen, stagiairs, zelfstandigen of zelfstandige stagiairs overeenkomstig artikel 103 van hetzelfde Wetboek”.

Art. 102

In artikel 111 van dezelfde wet wordt de bepaling onder 1°/1 ingevoegd, luidende:

“1°/1 artikel 132, eerste lid, 9° tot 11°, tweede lid en artikel 132/1 van het Sociaal Strafwetboek treden in werking op de datum van inwerkingtreding van de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen vastgesteld bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution en exécution de l'article 17 du Code pénal social sont chargés de la surveillance du respect des dispositions du chapitre 4 de la présente loi et des arrêtés d'exécution de ces dispositions et ceci conformément aux dispositions du Code pénal social.”.

CHAPITRE XXIII

Disposition modifiant la loi du 30 décembre 2009 portant des dispositions diverses

Art. 100

L'article 154, § 2, alinéa 3, de la loi du 30 décembre 2009 portant des dispositions diverses est remplacé par ce qui suit:

“Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social.”.

CHAPITRE XXIV

Disposition modifiant la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social

Art. 101

Dans l'article 110 de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social, l'alinéa 1er est complété par les mots “et, le cas échéant, multipliée par le nombre de travailleurs, de candidats travailleurs, d'enfants, de stagiaires, d'indépendants ou de stagiaires indépendants concernés conformément à l'article 103 du même Code”.

Art. 102

Dans l'article 111 de la même loi, il est inséré un 1°/1 rédigé comme suit:

“1°/1 l'article 132, alinéa 1er, 9° à 11°, alinéa 2 et l'article 132/1 du Code pénal social entrent en vigueur à la date d'entrée en vigueur de la loi du 27 décembre 2012 établissant l'enregistrement électronique des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles déterminée par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres;”.

HOOFDSTUK XXV

**Bepaling tot wijziging van de wet van
1 februari 2011 houdende verlenging van
de crisismaatregelen en uitvoering van het
interprofessioneel akkoord**

Art. 103

In artikel 18, § 2, van de wet van 1 februari 2011 houdende verlenging van de crisismaatregelen en uitvoering van het interprofessioneel akkoord worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in tweede lid, worden de woorden “overeenkomstig artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel” vervangen door de woorden “overeenkomstig artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek”.

2° het derde lid wordt vervangen als volgt:

“Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.”.

Art. 104

Artikel 22 van deze wet treedt in werking op de datum van inwerkingtreding van de wet van 27 december 2012 tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen vastgesteld bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

CHAPITRE XXV

**Disposition modifiant la loi du 1er février 2011
portant la prolongation de mesures
de crise et l'exécution de l'accord
interprofessionnel**

Art. 103

Dans l'article 18, § 2, de la loi du 1er février 2011 portant la prolongation de mesures de crise et l'exécution de l'accord interprofessionnel, les modifications suivantes sont apportées:

1° à l'alinéa 2, les mots “conformément à l'article 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier” sont remplacés par les mots “conformément à l'article 17 du Code pénal social”.

2° l'alinéa 3 est remplacé par ce qui suit:

“Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social.”.

Art. 104

L'article 22 de la présente loi entre en vigueur à la date d'entrée en vigueur de la loi du 27 décembre 2012 établissant l'enregistrement électronique des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles déterminée par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

Geïntegreerde Impactanalyse

Zie handleiding om deze impactanalyse in te vullen

Indien u vragen heeft, contacteer ria-air@premier.fed.be

Beschrijvende fiche

A. Auteur

- Bevoegd regeringslid > Minister van Justitie.
- Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.) > Tom Van Wynsberge
(Tom.VanWynsberge@just.fgov.be, tel: 02/542.80.79)
- Overheidsdienst > FOD Justitie
- Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.) > Marie Debauche
(marie.debauche@just.fgov.be, tel: 02/542.79.82)

B. Ontwerp

- Titel van de regelgeving > Voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht – Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht
- Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Het voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en diverse bepalingen van sociaal strafrecht heeft tot doel het Sociaal Strafwetboek te actualiseren en rekening te houden met een aantal ontwikkelingen sinds de goedkeuring ervan. De wijzigingen in boek II hebben meer bepaald tot doel inbreuken op sociaalrechtelijke bepalingen in te voegen die niet opgenomen waren in het Sociaal Strafwetboek, of die daarna in werking getreden zijn. Het voorontwerp van wet beoogt eveneens de aanpassing van de in het Sociaal Strafwetboek opgenomen strafbaarstellingen die steunen op verplichtingen die vermeld zijn in sociale basiswetten die gewijzigd of opgeheven werden. Aan de andere kant heeft het voorontwerp van wet tot doel verschillende bepalingen in het sociaal strafrecht te wijzigen. Het invoegen van nieuwe strafbaarstellingen in het Sociaal Strafwetboek houdt in dat de strafbepalingen die de sociale basiswetten bevatten, worden opgeheven. Het voorontwerp wijzigt het artikel 5 van de wet tot wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht met het oogmerk de Koning de mogelijkheid te bieden over een wettelijke basis te beschikken om over te gaan tot een coördinatie van de wetten van 2 juni 2010 en van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

- Impactanalyses reeds uitgevoerd > Ja
Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden > Voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht en voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht (Ministerraad 04.04.2014 – notificatie punt 57).

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

- Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:

De Inspecteur van Financiën bij de minister van Justitie, bij de minister van Sociale Zaken en bij de minister van Werk, de Minister van Begroting, de Adviesraad van het sociaal strafrecht, de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk, de Nationale Arbeidsraad, de Raad van State

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

- Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:

[Click here to enter text.](#)

RiA**E. Datum van beëindiging van de impactanalyse**

- 1 juni 2015

Impactanalyse formulier

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

- Er wordt een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken zonder hiervoor telkens de handleiding te moeten raadplegen.
Indien er een positieve en/of negatieve impact is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en vermeld welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.
- Voor de **thema's 3, 10, 11 et 21** worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Kansarmoedebestrijding [1]

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit (gebruik indien nodig trefwoorden)

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie [2]

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen [3]

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen? Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

Ieder persoon die strafrechtelijk strafbaar is op basis van het Sociaal Strafwetboek

→ *Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen:*

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

[Geen verschillen](#)

→ *Indien er verschillen zijn, beantwoord dan volgende vraag:*

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

[Click here to enter text.](#)

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

[Geen impact](#)

→ *Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan volgende vraag:*

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

[Click here to enter text.](#)

Gezondheid [4]

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van

Impactanalyse formulier

chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Werkgelegenheid [5]

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Consumptie- en productiepatronen [6]

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Economische ontwikkeling [7]

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Investerings [8]

Investerings in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuur), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringscijfer in procent van het bbp.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Onderzoek en ontwikkeling [9]

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Kmo's [10]

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken? Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers). Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

[Ondernemingen als personen die strafrechtelijk strafbaar zijn op basis van het Sociaal Strafwetboek](#)

→ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan volgende vraag:

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.
[N.B. de impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden]

Geen impact

Impactanalyse formulier

→ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan volgende vragen:

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] >

Leg uit

[Click here to enter text.](#)

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

[Click here to enter text.](#)

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

[Click here to enter text.](#)

Administratieve lasten [11]

Geen impact

→ Indien ondernemingen en/of burgers betrokken zijn, beantwoord dan volgende vraag:

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving. Indien geen enkele onderneming of burger betrokken is, leg uit waarom.

Huidige regelgeving *

> Ontwerp van regelgeving **

→ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn, beantwoord dan volgende vragen:

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

Huidige regelgeving

> Ontwerp van regelgeving

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

Huidige regelgeving

> Ontwerp van regelgeving

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

Huidige regelgeving

> Ontwerp van regelgeving

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

[Click here to enter text.](#)

* Invullen indien er momenteel formaliteiten/verplichtingen bestaan.

** Invullen indien het ontwerp van regelgeving formaliteiten/verplichtingen wijzigt of nieuwe toevoegt.

Energie [12]

Energie mix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingszekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Mobiliteit [13]

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Voeding [14]

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Klimaatverandering [15]

Impactanalyse formulier

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Natuurlijke hulpbronnen [16]

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Buiten- en binnenlucht [17]

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SO_x, NO_x, NH₃), fijn stof.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Biodiversiteit [18]

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsoctrooien in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtzuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Hinder [19]

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Overheid [20]

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact ↓ Leg uit

[Click here to enter text.](#)

X Geen impact

Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling [21]

Geen impact

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid. Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.

[Click here to enter text.](#)

→ Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan volgende vraag:

2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). zie bijlage

[Click here to enter text.](#)

Impactanalyse formulier

→ *Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan volgende vraag:*

3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

[Click here to enter text.](#)

Analyse d'impact intégrée

Référez-vous au manuel pour compléter l'analyse d'impact

Contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question

Fiche signalétique

A. Auteur

- Membre du Gouvernement compétent > Ministre de la Justice
 - Contact cellule stratégique (Nom, E-mail, Tél.) > Tom Van Wynsberge
(Tom.VanWynsberge@just.fgov.be, tel: 02/542.80.79)
- Administration > SPF Justice
- Contact administration (Nom, E-mail, Tél.) > Marie Debauche (marie.debauche@just.fgov.be, tel : 02/542.79.82)

B. Projet

- Titre de la réglementation > Avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social – Avant-projet de loi modifiant la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social
- Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

L'avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social ainsi que diverses dispositions de droit pénal social vise à actualiser le Code pénal social et à tenir compte d'un certain nombre d'évolutions depuis son adoption. Les modifications apportées au Livre II ont notamment pour but d'insérer des infractions à des dispositions sociales qui n'avaient pas été insérées dans le Code pénal social ou qui sont entrées en vigueur par la suite. L'avant-projet de loi prévoit également d'adapter les incriminations reprises dans le Code pénal social qui s'appuient sur des obligations contenues dans des lois sociales de base qui ont été modifiées ou abrogées. D'autre part, l'avant-projet de loi vise à modifier plusieurs dispositions de droit pénal social. L'insertion de nouvelles incriminations dans le Code pénal social implique l'abrogation des dispositions pénales que comportent les lois sociales de base. L'avant-projet de loi modifie également l'article 5 de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social afin de permettre au Roi de disposer d'une base légale pour procéder à une coordination de la loi du 2 juin 2010 et de la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social

- Analyses d'impact déjà réalisées > Oui
Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document > Avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social et avant-projet de loi modifiant la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social (Conseil des Ministres 04.04.2014 – notification point 57).
-

C. Consultations sur le projet de réglementation

- Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :

Inspecteur des Finances auprès de la Ministre de l'Emploi, des Affaires sociales, de la Justice, Ministre du Budget, Conseil national du travail, Conseil consultatif du droit pénal social et le Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail, Conseil d'Etat

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

- Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :

AiR

[Click here to enter text.](#)**E. Date de finalisation de l'analyse d'impact**

- [1er juin 2015](#)

Formulaire d'analyse d'impact

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation sera, dans la majorité des dossiers, seulement concerné par quelques thèmes.

- Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème, sans pour cela consulter systématiquement le manuel.
S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, expliquez-les (sur base des mots-clés si nécessaire) et indiquez les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.
- Pour les **thèmes 3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées.

Lutte contre la pauvreté [1]

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez (utiliser les mots-clés si nécessaire)

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Égalité des chances et cohésion sociale [2]

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Égalité des femmes et les hommes [3]

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

1. Quelles personnes sont concernées (directement et indirectement) par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ? Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Toutes personnes pénalement punissables sur la base du Code pénal social](#)

→ Si des personnes sont concernées, répondez aux questions suivantes :

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

[Pas de différences](#)

→ S'il existe des différences, répondez à la question suivante :

3. Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

[Click here to enter text.](#)

4. Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

[Pas d'impact](#)

→ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question suivante :

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

[Click here to enter text.](#)

Santé [4]

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

Formulaire d'analyse d'impact

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez
[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Emploi [5]

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez
[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Modes de consommation et production [6]

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez
[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Développement économique [7]

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez
[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Investissements [8]

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez
[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Recherche et développement [9]

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez
[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

PME [10]

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ? Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs). Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

Entreprises pénalement punissables sur la base du Code pénal social

→ Si des PME sont concernées, répondez à la question suivante :

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

[N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11]

Pas d'impact

→ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions suivantes :

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ?
[O/N] > expliquez

Formulaire d'analyse d'impact

[Click here to enter text.](#)

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

[Click here to enter text.](#)

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

[Click here to enter text.](#)

Charges administratives [11]

Pas d'impact

→ Si des entreprises et/ou des citoyens sont concernés, répondez à la question suivante :

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation. Si aucune entreprise et aucun citoyen n'est concerné, expliquez pourquoi.

Réglementation actuelle *

> Réglementation en projet **

→ S'il y a des formalités et/ou des obligations, répondez aux questions suivantes :

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

Réglementation actuelle

> Réglementation en projet

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

Réglementation actuelle

> Réglementation en projet

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

Réglementation actuelle

> Réglementation en projet

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

[Click here to enter text.](#)

* Ne remplir que s'il y a des formalités/obligations actuellement dans la matière relative au projet.

** Remplir si le projet modifie ou introduit de nouvelles formalités/obligations.

Énergie [12]

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Mobilité [13]

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Alimentation [14]

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Formulaire d'analyse d'impact

Changements climatiques [15]

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Ressources naturelles [16]

Gestion efficace des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Air intérieur et extérieur [17]

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SO_x, NO_x, NH₃), particules fines.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Biodiversité [18]

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Nuisances [19]

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Autorités publiques [20]

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

☐ Impact positif ☐ Impact négatif ↓ Expliquez

[Click here to enter text.](#)

X Pas d'impact

Cohérence des politiques en faveur du développement [21]

Pas d'impact

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en voie de développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité. Expliquez si aucun pays en voie de développement n'est concerné

[Click here to enter text.](#)

→ S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question suivante :

Formulaire d'analyse d'impact

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). cf. annexe

[Click here to enter text.](#)

→ *S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question suivante :*

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs?

[Click here to enter text.](#)

ADVIEZEN

AVIS

ADVIES Nr. 1.873

Zitting van woensdag 6 november 2013

Voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht

X X X

2.633-1

Blijde Inkomstlaan, 17-21 - 1040 Brussel
Tel: 02 233 88 11 - Fax: 02 233 88 59 - E-mail: cntgreffe-nargriffie@nar-cnt.be - Website: www.nar-cnt.be

ADVIES Nr. 1.873

Onderwerp: Voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht

Mevrouw Turtelboom, minister van Justitie, heeft bij brief van 31 mei 2013 het advies van de Raad ingewonnen over een voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht.

De werkgroep Sociaal Strafwetboek werd met de bespreking van dat vraagstuk belast.

In het kader van zijn werkzaamheden heeft de Raad kunnen rekenen op de waardevolle medewerking van vertegenwoordigers van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en de Federale Overheidsdienst Justitie.

Op verslag van die werkgroep heeft de Raad op 6 november 2013 het volgende advies uitgebracht.

x

x

x

- 2 -

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Mevrouw A. Turtelboom, minister van Justitie, heeft bij brief van 31 mei 2013 het advies van de Raad ingewonnen over een voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht.

A. Retroacta

De Raad herinnert eraan dat de hervorming van het sociaal strafrecht, die in 1999 werd aangevat, het resultaat is van een lang proces waartoe de toenmalige minister van Werk het initiatief heeft genomen en waaraan de Raad actief heeft meegewerkt.

Zo heeft hij zich in advies nr. 1.549 van 9 maart 2006 uitgesproken over een wetsontwerp houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht. Die wet van 3 december 2006 beoogt enerzijds de oprichting van een gespecialiseerde correctionele kamer in de rechtbank van eerste aanleg en het hof van beroep en anderzijds de instelling van een rechtsvordering ten behoeve van het arbeidsauditoraat.

De Raad heeft op 18 juli 2006 ook advies nr. 1.562 uitgebracht, dat niet alleen handelt over de artikelen die de bevoegdheden van de sociale inspectie verruimen en die uit het oorspronkelijke wetsontwerp werden gehaald en in het wetsontwerp houdende diverse bepalingen werden opgenomen, maar ook over de artikelen van het voorontwerp van wet tot invoering van een sociaal strafwetboek.

De Raad heeft ten slotte in oktober 2009 uit eigen beweging een positief advies uitgebracht over het wetsontwerp tot invoering van een sociaal strafwetboek (advies nr. 1.704 van 7 oktober 2009).

Sedertdien werden een wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht en een wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek aangenomen. Die twee wetten zijn in werking getreden op 1 juli 2011.

Advies nr. 1.873

- 3 -

De Raad merkt op dat het voorgelegde voorontwerp van wet dus de derde wettekst over die materie is, en zo het proces tot hervorming van het sociaal strafrecht nog verder aanvult.

B. Onderwerp en draagwijdte van de adviesaanvraag

De Raad merkt op dat het voorgelegde voorontwerp van wet een dubbel doel nastreeft:

- Het heeft enerzijds tot doel het Sociaal Strafwetboek te actualiseren sedert de wet tot invoering van een Sociaal Strafwetboek het wetgevend proces heeft aangevat.

Die wijzigingen hebben zowel betrekking op Boek 1 van het Wetboek, dat gewijd is aan de preventie, de vaststelling en de vervolging van de inbreuken en hun bestraffing in het algemeen, als op Boek 2, dat de bepalingen over de inbreuken bevat.

De wijzigingen in Boek 2 beogen ook een aanpassing van de in het Sociaal Strafwetboek opgenomen incriminaties die steunen op verplichtingen die opgenomen zijn in sociale basiswetten die gewijzigd of opgeheven werden.

Het ontwerp van wet heeft eveneens tot doel de incriminaties die bij vergissing in Boek 2 van het Sociaal Strafwetboek in het leven geroepen werden, op te heffen. Het ontwerp van wet strekt er ten slotte toe de tik-, vertaal- of woordenschatfouten te verbeteren of de in het Sociaal Strafwetboek gebruikte terminologie te uniformeren.

- Het heeft anderzijds tot doel verschillende bepalingen van sociaal strafrecht in de sociale basiswetten te wijzigen.

Het is in het bijzonder de bedoeling een aantal strafbepalingen op te heffen die werden vervangen door bepalingen van het Sociaal Strafwetboek, de wettelijke verwijzingen die de sociale basiswetten bevatten te actualiseren, artikel 5 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht te vervangen teneinde aan de Koning een wettelijke basis te kunnen geven om over te gaan tot een coördinatie van de wet van 2 juni 2010 en de wet 6 juni 2010, en ten slotte in bepaalde regels wettelijke bepalingen in te voegen die bij vergissing werden opgeheven door de wet van 6 juni 2010.

Advies nr. 1.873

- 4 -

De Raad constateert verder dat dit voorontwerp van wet ook werd voorgelegd aan de Adviesraad van het sociaal strafrecht, die daarover op 26 juni 2013 een advies heeft uitgebracht (advies nr. 2013/003).

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. De Raad heeft het voorgelegde voorontwerp van wet aandachtig onderzocht.

Hij heeft daarbij kunnen rekenen op de waardevolle expertise van vertegenwoordigers van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en de FOD Justitie, die volgens hem een belangrijk werk hebben verricht.

De Raad spreekt zich gunstig uit over het voorgelegde voorontwerp van wet, dat in eerste instantie tot doel heeft de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek en van strafrecht in de sociale basiswetten te actualiseren, en de ondertussen gedetecteerde anomalieën te corrigeren. Hij verheugt zich over de goede voortgang van het proces tot hervorming van het sociaal strafrecht.

B. De Raad heeft evenwel een aantal opmerkingen over het voorontwerp van wet.

1. Hij wenst eerst voorbehoud te maken met betrekking tot de artikelen 61 en 62 van het voorontwerp van wet, die worden besproken in een advies dat de Adviesraad van het sociaal strafrecht op 26 juni 2013 heeft uitgebracht.
2. Verder constateert hij dat artikel 20 voorziet in een sanctie van niveau 3 voor de inbreuken in verband met de verwezenlijking van het bouwwerk op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.

De Raad wijst erop dat er in zijn midden nog werkzaamheden aan de gang zijn over de registratie van de aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. Hij werd in eerste instantie om advies verzocht over een wetsontwerp houdende invoering van een systeem van registratie van personen op tijdelijke en mobiele bouwplaatsen; zoals hij in advies nr. 1.866 van 24 september 2013 heeft opgemerkt, heeft hij het echter verkieslijk geacht te wachten tot zijn advies wordt ingewonnen over de uitvoeringsbesluiten, om zich uit te spreken over het systeem van de aanwezigheidsregistratie in zijn geheel. Aangezien de Raad die uitvoeringsbesluiten nog maar pas heeft ontvangen, is hij nog bezig met de bespreking van die teksten. Ondertussen heeft de Raad op 6 november 2013 advies nr. 1.871 uitgebracht over de doelstelling en de inhoud van het wetsontwerp.

Advies nr. 1.873

- 5 -

3. De Raad merkt bovendien op dat de artikelen 176 en 176/1 betrekking hebben op de sancties inzake uitzendarbeid.

Hij herinnert er in eerste instantie aan dat de in zijn midden vertegenwoordigde organisaties op 23 januari 2012 een principeakkoord hebben bereikt over de modernisering van het reglementaire en het conventionele kader inzake uitzendarbeid. Dat akkoord bevat vier delen:

- aanpassing van de regeling inzake informatie en controle;
- regeling van de dagcontracten;
- gefaseerde afschaffing van de 48-urenregel voor de vaststelling van arbeidsovereenkomsten voor uitzendarbeid;
- invoering en regeling van een motief instroom.

In het licht van dat principeakkoord heeft de Raad op 17 juli 2012 advies nr. 1.807 uitgebracht en op 16 juli 2013 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 108 betreffende de tijdelijke arbeid en de uitzendarbeid gesloten.

In diezelfde lijn dringt de Raad erop aan om het uitzendbureau bij de niet-opname van de zoveelste poging te sanctioneren wanneer het deze informatie wel gekregen heeft van de gebruiker maar het deze niet heeft overgenomen in de arbeidsovereenkomst.

Het is immers de intentie van de sociale partners om carrousels tegen te gaan en daarvoor indien nodig een strafrechtelijke sanctie te voorzien.

Het staat het uitzendbureau vrij om in geval van betwisting redenen aan te voeren waarom alsnog geen sanctie dient opgelegd te worden.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, dringen er bovendien om dezelfde redenen op aan dat ook wordt voorzien in een sanctie wanneer het uitzendbureau een arbeidsovereenkomst afsluit zonder deze informatie van de gebruiker bekomen te hebben.

Advies nr. 1.873

AVIS N° 1.873

Séance du mercredi 6 novembre 2013

Avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social

x

x

x

2.633-1

Av. de la Joyeuse Entrée, 17-21 - 1040 Bruxelles
Tel: 02 233 88 11 - Fax: 02 233 88 59 - E-mail: cntgreffe-nargriffie@cnt-nar.be - Website: www.cnt-nar.be

A V I S N° 1.873

Objet : Avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social

Par lettre du 31 mai 2013, madame TURTELBOOM, Ministre de la Justice, a saisi le Conseil d'une demande d'avis concernant un avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social.

Le groupe de travail Code pénal social a été chargé d'examiner cette question.

Dans le cadre de ses travaux, le Conseil a pu bénéficier de la collaboration précieuse des représentants compétents en la matière du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale et du SPF Justice.

Sur rapport de ce groupe de travail, le Conseil a approuvé, le 6 novembre 2013, l'avis suivant.

X

X

X

- 2 -

AVIS DU CONSEIL NATIONAL DU TRAVAIL

I. OBJET ET PORTEE DE LA DEMANDE D'AVIS

Par lettre du 31 mai 2013, madame A. TURTELBOOM, Ministre de la Justice, a saisi le Conseil d'une demande d'avis concernant un avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social.

A. Rétroactes

Le Conseil rappelle que la réforme du droit pénal social, entamée en 1999, est le fruit d'un long processus initié par la ministre de l'Emploi de l'époque et auquel le Conseil s'est associé activement.

Il s'est ainsi prononcé dans son avis n° 1.549 du 9 mars 2006 sur un projet de loi contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social. Cette loi, promulguée le 3 décembre 2006 vise, d'une part, à créer au sein du tribunal de première instance et de la cour d'appel une chambre correctionnelle spécialisée et, d'autre part, à octroyer une action à l'auditorat du travail.

Le Conseil a également émis l'avis n° 1.562 du 18 juillet 2006 qui traite non seulement des articles élargissant les compétences de l'inspection sociale qui ont été retirés du projet de loi initial et insérés dans le projet de loi portant des dispositions diverses, mais porte également sur les articles de l'avant-projet de loi introduisant le Code pénal social.

En octobre 2009, le Conseil a enfin souhaité émettre d'initiative un avis positif sur le projet de loi introduisant le Code pénal social (avis n° 1.704 du 7 octobre 2009).

Depuis lors, une loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social et une loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social ont été adoptées. Celles-ci sont toutes deux entrées en vigueur le 1er juillet 2011.

Avis n° 1.873

- 3 -

Le Conseil relève que l'avant-projet de loi dont saisine constitue donc le 3e texte de loi en la matière, complétant ainsi encore le processus de réforme du droit pénal social.

B. Objet et portée de la demande d'avis

Le Conseil relève que l'avant-projet de loi dont saisine poursuit un double objectif :

- il vise d'une part à actualiser le Code pénal social depuis que la loi introduisant le Code pénal social a entamé son processus législatif.

Ces modifications concernent tant le livre I du Code, consacré à la prévention, à la constatation, à la poursuite des infractions et à leur répression en général, que le livre II qui rassemble les dispositions relatives aux infractions.

Les modifications apportées au livre II visent aussi à adapter les incriminations reprises dans le Code pénal social qui s'appuient sur des obligations contenues dans des lois sociales de base qui ont été modifiées ou abrogées.

Le projet de loi vise également à supprimer des incriminations qui ont été créées par erreur dans le livre II du Code pénal social. Le projet de loi vise enfin à corriger les erreurs de frappe, de traduction ou de vocabulaire ou à uniformiser la terminologie utilisée dans le Code pénal social.

- il entend d'autre part modifier plusieurs dispositions de droit pénal social contenues dans les lois sociales de base.

Il s'agit en particulier d'abroger certaines dispositions pénales remplacées par des dispositions du Code pénal social, d'actualiser les références légales qui comportent les lois sociales de base, de remplacer l'article 5 de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social afin de permettre au Roi de disposer d'une base légale pour procéder à une coordination des lois du 2 juin 2010 et du 6 juin 2010, et enfin d'insérer dans certaines normes des dispositions légales qui ont été abrogées par erreur par la loi du 6 juin 2010.

Avis n° 1.873

- 4 -

Le Conseil constate par ailleurs que cet avant-projet de loi a également été soumis à l'avis du Conseil consultatif du droit pénal social qui a émis un avis sur la question en date du 26 juin 2013 (avis n° 2013/003).

II. POSITION DU CONSEIL

A. Le Conseil a examiné avec attention l'avant-projet de loi soumis pour avis.

Pour ce faire, il a pu bénéficier de la précieuse expertise des représentants du Service public Fédéral Emploi, Travail et concertation social et du SPF Justice, dont il souligne l'importance du travail accompli en la matière.

Le Conseil souhaite rendre un avis favorable sur l'avant-projet de loi dont saisine qui vise avant tout à actualiser les dispositions du Code pénal social et de droit pénal contenues dans les lois sociales de base, ainsi qu'à procéder à des corrections d'anomalies détectées entre-temps. Il ne peut à cet égard que se féliciter de la bonne poursuite du processus de réforme du droit pénal social.

B. Le Conseil entend toutefois formuler des remarques sur l'avant-projet de loi.

1. Il souhaite tout d'abord formuler des réserves par rapport aux articles 61 et 62 de l'avant-projet de loi, lesquels font l'objet d'un avis du Conseil consultatif du droit pénal social le 26 juin 2013.
2. Par ailleurs, il constate que l'article 20 prévoit une sanction de niveau 3 pour les infractions commises en rapport avec la réalisation de l'ouvrage dans les chantiers temporaires ou mobiles.

Le Conseil tient à cet égard à souligner que les travaux concernant la problématique d'enregistrement des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles sont encore en cours en son sein. Il a dans un premier temps été saisi du projet de loi visant à introduire un système d'enregistrement des personnes sur les chantiers temporaires et mobiles mais, comme il l'indique dans son avis n° 1.866 du 24 septembre 2013, il a choisi d'attendre que les arrêtés d'exécution lui soient soumis afin de se prononcer sur le système d'enregistrement des présences dans son ensemble. Ces arrêtés d'exécution lui ayant été soumis il y a peu, le Conseil est encore en cours d'examen de ces textes. Entre-temps, le Conseil a souhaité émettre le 6 novembre 2013 l'avis n° 1.871 sur l'objectif et le contenu du projet de loi.

Avis n° 1.873

- 5 -

3. Par ailleurs, le Conseil relève que les articles 176 et 176/1 traitent des sanctions en matière de travail intérimaire.

Il rappelle tout d'abord que le 23 janvier 2012, les organisations représentées au sein du Conseil ont dégagé un accord de principe sur la modernisation du cadre réglementaire et conventionnel du travail intérimaire. Cet accord comporte quatre volets :

- une adaptation de l'information et du contrôle ;
- un encadrement des contrats journaliers ;
- une suppression par phases de la règle des 48 heures pour le constat des contrats de travail intérimaire ;
- l'introduction et un encadrement d'un motif insertion.

Donnant suite à cet accord de principe, le Conseil a formulé, le 17 juillet 2012, un avis n° 1807 et a conclu, le 16 juillet 2013, une Convention collective de travail n° 108 relative au travail temporaire et au travail intérimaire.

Dans cette même ligne, le Conseil demande de sanctionner, en cas de non-mention du numéro de la tentative, l'entreprise de travail intérimaire lorsqu'elle a bien reçu cette information de l'utilisateur mais qu'elle ne l'a pas reprise dans le contrat de travail.

Les partenaires sociaux entendent en effet combattre les carrousels et prévoir à cet effet, si nécessaire, une sanction pénale.

L'entreprise de travail intérimaire est libre, en cas de contestation, d'invoquer des raisons pour lesquelles il ne faudrait pas imposer de sanction.

Les membres représentant les organisations de travailleurs demandent en outre et pour les mêmes motifs qu'une sanction soit également prévue lorsque l'entreprise de travail intérimaire conclut un contrat de travail sans avoir obtenu cette information de l'utilisateur.

Avis n° 1.873

FOD JUSTITIE
Adviesraad van het sociaal strafrecht

ADVIES nr. 2013/003
van 26 juni 2013
Vergadering van 14 juni 2013

**Voorontwerp van wet tot aanvulling en tot wijziging van het Sociaal
Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht**

Waterloolaan 115 - 1000 Brussel
Secretaris: mevrouw Marie Debauche
Tel.: 02 542 79 82
Fax: 02 542 70 35
E-mail: marianne.gratia@minsoc.fed.be et thierry.driesse@onssrsz.fgov.be

1.- Advies gevraagd door de minister van Justitie

Met toepassing van artikel 97 van het Sociaal Strafwetboek moet de Adviesraad van het sociaal strafrecht zijn advies geven over het voorontwerp van wet tot aanvulling en tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht, zulks op verzoek van de minister van Justitie, mevrouw Annemie Turtelboom, te weten het verzoek gedagtekend 30 april 2013 dat de voorzitter van de adviesraad op 31 mei 2013 ontving.

De raad wordt verzocht binnen zeer korte termijn en uiterlijk eind juni advies te geven.

2.- Advies van de Adviesraad van het sociaal strafrecht

2.1. Met betrekking tot het voorontwerp van wet tot aanvulling en tot wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht.

A. Inhoudelijke opmerkingen

1. Artikel 14 van het voorontwerp voorziet in de invoeging van een afdeling 3/1 die de artikelen 127 tot 133 omvat en het volgende opschrift heeft: "Welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk".

De raad is verbaasd over dit opschrift aangezien de twee voorgaande afdelingen van het Wetboek eveneens betrekking hebben op het welzijn van de werknemers en stelt voor om het te vervangen door het volgende: "Andere inbreuken inzake het welzijn van de werknemers".

2. De nieuwe formule die door artikel 24 van de ontwerptekst in artikel 149 van het Sociaal Strafwetboek wordt ingevoegd, leidt tot een beperking van de strafbaarstelling waarin is voorzien ten aanzien van de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die de werknemer niet het recht op opschorting of vermindering van de arbeidsprestaties toekent in strijd met de herstelwet

houdende sociale bepalingen van 22 januari 1985, de koninklijke besluiten genomen in uitvoering van voornoemde wet en de "de terzake geldende algemeen verbindend verklaarde" collectieve arbeidsovereenkomsten.

De bespreking van artikel 24 doet vermoeden dat het de bedoeling was om de strafbaarstelling uit te breiden terwijl de aangebrachte wijziging tot het tegengestelde effect leidt: de inbreuken op de niet algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten worden voortaan niet meer bedoeld. De raad is verbaasd daarover en begrijpt de relevantie niet van deze wijziging, die het toepassingsgebied van de strafbaarstelling beperkt. Bovendien kunnen daardoor ongelijkheden ontstaan tussen de verschillende soorten van ondernemingen naargelang van de aard van de afgesloten collectieve arbeidsovereenkomsten.

3. Artikel 29 van het voorontwerp:

De raad onderstreept dat de verwijzing naar artikel 19 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, zonder verdere verduidelijking, niet overeenstemt met de wetgevingstechnische logica van het Wetboek.

Om aan te sluiten bij de rest van het Wetboek meent de raad dat de bestrafte gedragingen uitdrukkelijk moeten worden aangeduid in de aldus in het Wetboek ingevoegde bepaling. Bovendien valt de toepassing van de bepalingen inzake "de bestrijding van discriminatie en de gelijke behandeling van mannen en vrouwen" waarnaar voornoemd artikel 19 verwijst ook onder de aansprakelijkheid van de gebruiker, maar de inbreuken worden niet bestraft door het Sociaal Strafwetboek.

Bovendien bestaan de "strafsancties als deze die zijn bepaald in de wetten krachtens welke deze bepalingen zijn vastgelegd" niet meer. Het heeft bijgevolg geen zin om naar die sancties te verwijzen zodat de nieuwe bepaling onwerkzaam zal zijn.

De raad stelt voor de strafbaarstelling te wijzigen als volgt:

"Gedurende de periode waarin de uitzendkracht bij de gebruiker werkt, wordt laatstgenoemde als de werkgever beschouwd voor de toepassing van de

bepalingen van dit Wetboek en is hij krachtens de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers verantwoordelijk voor de toepassing van de bepalingen die betrekking hebben op de arbeidsduur, de feestdagen, de zondagsrust, de vrouwenarbeid, de moederschapsbescherming, de bescherming van zogende moeders, de arbeid van jeugdige personen, de nachtarbeid, de arbeidsreglementen, de bepalingen inzake het toezicht op de prestaties van de deeltijdse werknemers, de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen, beschouwd als bepalingen die gelden op de plaats van het werk, in geval van inbreuk erop."

4. Artikel 40 van het voorontwerp:

Ook in deze bepaling wordt de verwijzingstechniek gebruikt.

De raad stelt voor om artikel 208/4 zoals ingevoegd bij artikel 40 van het voorontwerp te vervangen als volgt:

"Met een sanctie van niveau 3 wordt gestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die de werknemer geen outplacementbegeleiding aanbiedt overeenkomstig het bepaalde in de wet van 5 september 2001 tot de verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers."

5. Artikel 55 van het voorontwerp:

De raad vraagt zich af of de invoeging van de vermelding "Onverminderd artikel 62" aan het begin van artikel 27 van het Wetboek noodzakelijk is. De uitdrukking "onverminderd" dient niet om twee bepalingen aan elkaar te linken.

Als die techniek voor deze bepaling wordt gebruikt, moet bovendien elke strafbaarstelling beginnen met "onverminderd de artikelen 102, 108, 109 en 110", wat zwaar en weinig relevant lijkt.

6. Artikelen 61 en 62 van het voorontwerp:

De raad is van mening dat deze wijziging een stap terug is voor het Wetboek.

Zij schrapt de mogelijkheid om een administratieve geldboete op te leggen aan de aangestelden en aan de lasthebbers, waardoor het mogelijk was om de plegers van de criminaliteit te responsabiliseren door elkeen voor zijn daden te straffen.

Aangezien de administratieve geldboete een straf is in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, kan zij niet worden opgelegd aan iemand die geen misdrijf heeft gepleegd. De werkgever kan niet worden bestraft indien hij het misdrijf niet heeft gepleegd. Op grond van de wet van 1971 betreffende de administratieve geldboeten kon de werkgever die het misdrijf niet heeft gepleegd, worden gestraft. Op de vraag of het verschil in behandeling verenigbaar was met het grondwettelijk non-discriminatiebeginsel koos het Arbitragehof in een arrest van 30 oktober 2001 echter voor een lezing in overeenstemming met het beginsel van de persoonlijke aansprakelijkheid¹: "Uit het feit dat de wetgever alleen de werkgever met administratieve geldboeten kan straffen, volgt niet dat die werkgever kan worden gestraft zelfs indien hij zou aantonen dat hij geen enkele fout heeft begaan, omdat hij alle mogelijke maatregelen heeft genomen om te verhinderen dat het materiële element van de overtreding zich voordoet. De opportuniteit om de werknemer daarvan vrij te stellen impliceert niet het recht om zijn werkgever blindelings te bestraffen, met miskennis van het beginsel van het persoonlijke karakter van de straffen; de geldboeten die de wetgever als administratief heeft gekwalificeerd, vertonen te veel overeenkomst met de strafsancities *sensu stricto* om te kunnen stellen dat de waarden die ten grondslag liggen aan zulk een fundamenteel beginsel niet toepasselijk zouden zijn op zulke geldboeten, die een overtreding bestraffen" (punt B.6.2. van het arrest). Volgens het hof straft de wet de werkgever slechts indien hij een persoonlijke fout heeft gemaakt die verband houdt met de inbreuk.

Indien ervan wordt uitgegaan dat de administratieve geldboete alleen aan de werkgever kan worden opgelegd, kan zij hem niet worden opgelegd indien de inbreuk door de aangestelde of lasthebber werd begaan. De raad is van mening dat aldus een mogelijkheid om een inbreuk te bestraffen wordt opgegeven aangezien een correct uitgevoerde overdracht van bevoegdheid tot straffeloosheid zal leiden, wat de raad niet wenselijk lijkt.

Om te voorkomen dat de artikelen opgesomd in de artikelen 61 en 62 van het voorontwerp van wet in strijd zijn met artikel 105 van het Wetboek, acht de raad het beter om die laatste bepaling te schrappen.

¹ Arbitragehof, 30 oktober 2001, 132/2001, *J.T.T.* 2002, blz. 144.

De raad verduidelijkt dat over die opmerking werd gestemd. Zij werd goedgekeurd met 7 stemmen vóór, 1 stem tegen en 4 onthoudingen. Als bijlage bij het advies gaat een afwijkend standpunt.

7. Aanwijzing van de bevoegde inspectiediensten

a) Artikelen 88 en 89 van het voorontwerp:

De artikelen 88 en 89 van het voorontwerp brengen wijzigingen aan in de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid.

In een nieuw artikel 54*bis*, ingevoegd bij artikel 89 van het voorontwerp, is nader bepaald dat de inbreuken worden opgespoord en vastgesteld overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek en dat de sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek.

De raad wijst erop dat de sociaal inspecteurs die bevoegd zijn om dat toezicht uit te oefenen, echter nog niet zijn aangewezen.

Voorts wijst de raad erop dat voornoemde wet van 28 april 2003 in artikel 49 verduidelijkt dat het toezicht op de naleving van de bepalingen van de titel inzake de aanvullende pensioenen (titel II) en de uitvoeringsbesluiten erbij aan de Controledienst voor de Verzekeringen wordt toevertrouwd.

De wetgever moet zich ervan vergewissen dat de bevoegdheid van de sociaal inspecteurs verenigbaar is met die van de Controledienst voor de Verzekeringen.

b) Artikel 94 van het voorontwerp:

artikel 94 van het voorontwerp vervangt artikel 10 van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap teneinde de verwijzing naar de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie te vervangen door een verwijzing naar het Sociaal

Adviesraad van het sociaal strafrecht

Advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013

Strafwetboek. In het eerste lid van deze bepaling was het volgende bepaald: "Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van de bepalingen betreffende de rol van de werknemers in de SCE."

De raad vraagt zich of het relevant is om dat lid te schrappen en stelt voor om vóór "Artikel 10 van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, wordt vervangen als volgt:..." het volgende toe te voegen: "Het tweede lid van".

De raad vestigt de aandacht van de minister ook op de omstandigheid dat de Koning nog geen enkele inspectiedienst heeft aangewezen om dat toezicht uit te oefenen.

c) Artikel 96 van het voorontwerp:

dezelfde opmerking inzake artikel 10 van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen.

De raad stelt voor om "Het tweede lid van" toe te voegen vóór "Artikel 10 van de wet van 19 juni 2009 ... wordt vervangen als volgt".

De raad vestigt de aandacht van de minister op de omstandigheid dat de Koning nog geen enkele inspectiedienst heeft aangewezen om dat toezicht uit te oefenen.

B. Vormelijke opmerkingen

1. Artikel 13 van het voorontwerp:

In artikel 126, § 1, 5°, tweede lid moet "werknemer" worden vervangen door "werkneemster", aangezien de inbreuk slechts betrekking kan hebben op een

persoon van het vrouwelijke geslacht. De term "werkneemster" wordt overigens in het volledige artikel gebruikt.

2. Artikelen 31 en 32 van het voorontwerp:

- a) De raad stelt voor om de uitdrukking "zwartwerk" te vervangen door "niet-aangegeven arbeid".

Deze formulering is coherent ten opzichte van het opschrift van het hoofdstuk V waarin artikel 183/1 bij artikel 32 van het voorontwerp wordt ingevoegd.

Bovendien is "zwartwerk" juridisch gezien een vage uitdrukking.

- b) De raad suggereert om in artikel 183/1 van de Franstalige versie "*un travail dans un lien de subordination à un employeur*" te vervangen door "*un travail dans un lien de subordination vis-à-vis d'un employeur*".

3. Opschrift van hoofdstuk 6 van boek II van het Sociaal Strafwetboek:

De raad acht het opschrift "*De inbreuken betreffende de sociale documenten of documenten van sociale aard*" passender voor hoofdstuk 6 van boek II van het Sociaal Strafwetboek dan "*De inbreuken betreffende de sociale documenten*".

Hoofdstuk 6 heeft immers zowel betrekking op inbreuken betreffende de sociale documenten bedoeld in koninklijk besluit nr. 5 van 23 oktober 1978 betreffende het bijhouden van sociale documenten, ook wel "sociale documenten in de strikte zin" genoemd, als op "documenten van sociale aard", zoals het gelegenheidsformulier.

4. Artikel 34 van het voorontwerp:

De raad beveelt aan om in punt 2° van artikel 188/1 van het Wetboek, ingevoegd bij artikel 34 van het voorontwerp, het volgende te vervangen:

- a) *in de Franstalige versie:*

Adviesraad van het sociaal strafrecht

Advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013

"dans le sens de l'arrêté ministériel du 14 octobre 2005" door "conformément à l'arrêté ministériel du 14 octobre 2005";

b) *in de Nederlandstalige versie:*

"in de zin van" door "in overeenstemming met".

5. Artikel 35 van het voorontwerp:

Deze bepaling wijzigt artikel 190 van het Sociaal Strafwetboek.

In de Nederlandstalige versie moet in punt 4° het volgende worden vervangen:

"en raadpleging van de werknemers, het daartoe verplicht wordt krachtens...."
door

"en raadpleging van de werknemers, wanneer het daartoe verplicht wordt
krachtens...."

6. Artikel 50 van het voorontwerp:

Artikel 50 van het voorontwerp voegt in het Sociaal Strafwetboek een nieuw artikel 225/6 in.

Met het oog op de duidelijkheid beveelt de raad aan om de volgende passage als volgt te herschrijven (art. 225/6, 2°, a):

"a) ~~niet elk jaargeen~~ jaarlijks verslag over het beheer van de pensioentoezegging, ~~dat de informatie voorzien door artikel 42, § 1, van voormelde wet van 28 april 2003 bevat,~~ opstelt overeenkomstig het bepaalde in voornoemde wet van 28 april 2003",

zulks teneinde de nadelen te voorkomen die voortvloeien uit een latere wijziging van de nummers van de artikelen en/of paragrafen in de bepaling waarnaar wordt verwezen.

7. Artikel 62 van het voorontwerp:

Adviesraad van het sociaal strafrecht

Advies nr. 2013/003 van 26 juni 2013

In de Nederlandstalige versie moet "In de artikelen 154, § 2, 198 en 199 van hetzelfde wetboek" worden toegevoegd. De vertaling ervan staat reeds in de Franstalige versie.

2.2. Meer bepaald met betrekking tot de bepaling tot wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht

De raad wijst erop dat hoewel de in artikel 101 van het voorontwerp voorgestelde wijziging van artikel 5 van de wet van 2 juni 2010, die ertoe strekt de Koning de mogelijkheid te bieden om de nummering, de verwijzingen en de redactie van de bepalingen te wijzigen teneinde die in overeenstemming te brengen met de terminologie van het Sociaal Strafwetboek het wetgevend proces kan verlichten, die wijziging geen aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet regelt, maar een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet. Bijgevolg moet deze bepaling uit de ontwerp tekst worden gehaald en in een ander voorontwerp van wet worden gevoegd waarbij in artikel 1 nader moet worden bepaald dat het voorontwerp van wet een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet regelt.

Brussel, 26 juni 2013

De voorzitter,

De secretaris,

Jackie Van Damme

Marie Debauche

SPF JUSTICE
Conseil consultatif du droit pénal social

AVIS n° 2013/003
du 26 juin 2013
Réunion du 14 juin 2013

**Avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et
diverses dispositions de droit pénal social**

Boulevard de Waterloo, 115 – 1000 Bruxelles
Secrétaire: madame Marie Debauche
Tel: 02 542 79 82
Fax: 02 542 70 35
E-mail: marianne.gratia@minsoc.fed.be et thierry.driesse@onssrsz.fgov.be

1.- Avis demandé par la Ministre de la Justice

En application de l'article 97 du Code pénal social, le Conseil consultatif du droit pénal social est amené à donner son avis sur l'avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social, sur demande de la Ministre de Justice, Madame Annemie Turtelboom, demande datée du 30 avril 2013 et parvenue au président du Conseil consultatif, le 31 mai 2013.

L'avis du Conseil est sollicité à très bref délai et au plus tard, à la fin du mois de juin.

2.- Avis du Conseil consultatif du droit pénal social

2.1. En ce qui concerne l'avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social

A. Sur le fond

1. L'article 14 de l'avant-projet prévoit l'insertion d'une section 3/1 regroupant les articles 127 à 133 et intitulée «Le bien-être lors de l'exécution de leur travail ».

Le Conseil s'étonne de cet intitulé étant donné que les deux sections précédentes du Code concernent également le bien-être et propose de le remplacer par la mention suivante : «Autres infractions relatives au bien-être ».

2. La nouvelle formule insérée à l'article 149 du Code pénal social par l'article 24 du texte en projet aboutit à réduire l'incrimination prévue à l'égard de l'employeur, de son préposé ou de son mandataire qui n'accorde pas au travailleur le droit à la suspension ou à la réduction des prestations de travail en contravention à la loi de redressement du 22 janvier 1985 contenant des dispositions sociales, aux arrêtés royaux pris en exécution de la loi précitée, ainsi qu'aux conventions collectives de travail « rendues obligatoires d'application en cette matière ».

Le commentaire de l'article 24 laisse penser qu'on a voulu étendre l'incrimination, alors que la modification apportée aboutit à l'effet inverse : les infractions aux conventions collectives de travail non rendues obligatoires ne sont dorénavant plus visées. Le Conseil s'en étonne et ne comprend pas la pertinence de cette modification qui réduit le champ de l'incrimination. Elle présente en outre le risque d'introduire des inégalités entre différents types d'entreprises selon le caractère des conventions collectives conclues.

3. Article 29 de l'avant-projet:

Le Conseil souligne la non-conformité à la logique légistique du Code du renvoi fait à l'article 19 de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs, sans plus de précision

Pour s'inscrire dans la ligne du Code, le Conseil estime qu'il convient de désigner expressément les comportements réprimés par la disposition ainsi insérée dans le Code. De plus, l'application des dispositions concernant « la lutte contre les discriminations et l'égalité de traitement des hommes et des femmes » auquel l'article 19 précité renvoie relève également de la responsabilité de l'utilisateur, mais les infractions ne sont pas sanctionnées par le Code pénal social.

En outre, il n'existe plus de « sanctions pénales déterminées dans les lois en vertu desquelles ces dispositions ont été prises ». Le renvoi à ces sanctions est donc inopérant, de sorte que la nouvelle disposition sera inopérante.

Le Conseil propose de modifier l'incrimination comme suit :

« Pendant la période où l'intérimaire travaille chez l'utilisateur, celui-ci est considéré comme l'employeur pour l'application des dispositions du présent Code, en cas d'infraction aux dispositions dont l'application relève de sa responsabilité en vertu de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs qui concernent la durée du travail, les jours fériés, le repos du dimanche, le travail des femmes, la protection de la maternité, la protection des mères allaitantes, le travail des jeunes, le travail de nuit, les règlements de travail, les dispositions ayant trait au contrôle des prestations des travailleurs à temps partiel, la santé et la sécurité des travailleurs, ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail. ».

4. Article 40 de l'avant-projet :

Cette disposition recourt également à la technique du renvoi.

Le Conseil propose de remplacer l'article 208/4 tel qu'inséré par l'article 40 de l'avant-projet comme suit:

« Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'a pas offert au travailleur une procédure de reclassement professionnel conforme à ce que prescrit la loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d'emploi des travailleurs. ».

5. Article 55 de l'avant-projet :

Le Conseil se demande si l'insertion de la précision «sans préjudice de l'article 62» au début de l'article 27 du Code est indispensable. L'expression «sans préjudice» ne vise pas à faire un lien entre deux dispositions.

En outre, si cette technique est utilisée pour cette disposition, on devrait commencer chaque incrimination par : « sans préjudice des articles 102, 108, 109 et 110... », ce qui apparaîtrait lourd et peu pertinent.

6. Articles 61 et 62 de l'avant-projet :

Le Conseil considère que cette modification réalise une régression du Code.

Elle supprime la possibilité d'infliger une amende administrative aux préposés et aux mandataires, ce qui permettait de responsabiliser les acteurs de la délinquance, en punissant chacun pour ce qu'il a fait.

L'amende administrative étant une peine au sens de l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme, elle ne peut être infligée à celui qui n'a pas commis d'infraction. On ne peut punir l'employeur si ce n'est pas lui qui a commis l'infraction. Sanctionner l'employeur qui n'a pas commis le délit était envisageable sur la base de la loi de 1971 relative aux amendes administratives. Mais la Cour constitutionnelle, interrogée sur la compatibilité de la différence de traitement avec le principe constitutionnel de non-discrimination, a opté, dans un arrêt du 30 octobre 2001, pour une lecture conforme au principe de la responsabilité personnelle¹ : « L'opportunité d'exempter le salarié n'implique pas

¹ C.A., 30 octobre 2001, 132/2001, *J.T.T.*, 2002, p. 144.

le droit de punir son employeur au mépris du principe de la personnalité des peines. Les amendes que le législateur a qualifiées d'administratives présentent avec les sanctions pénales *sensu stricto* une analogie trop étroite pour que les valeurs qui fondent un principe aussi fondamental perdent toute pertinence en ce qui concerne de telles amendes, lesquelles sanctionnent une infraction (...) il ne s'ensuit pas que l'employeur puisse être puni même s'il démontrait qu'il n'a commis aucune faute parce qu'il a pris toutes les mesures qui étaient en son pouvoir pour empêcher que l'élément matériel de l'infraction se réalise » (point B.6.2. de l'arrêt). La loi ne punit l'employeur, aux yeux de la Cour, que s'il a commis une faute personnelle en relation avec l'infraction.

Si l'on maintient l'idée que l'amende administrative ne peut être infligée qu'à l'employeur, elle ne peut lui être infligée lorsque l'infraction a été commise par le préposé ou le mandataire. Le Conseil considère qu'on se prive dès lors d'une possibilité de sanctionner une infraction puisqu'une délégation de pouvoir effectuée de manière correcte aboutira à l'impunité, ce qui ne nous paraît pas opportun.

Pour éviter la contrariété des articles énumérés dans les articles 61 et 62 de l'avant-projet de loi avec l'article 105 du Code, le Conseil préconise plutôt de supprimer cette dernière disposition.

Le Conseil précise que cette remarque a fait l'objet d'un vote en son sein. Elle a été adoptée à 7 voix pour, 1 voix contre et 4 abstentions. Une position divergente figure en annexe de l'avis.

7. Désignation des services d'inspection compétents

a) Les articles 88 et 89 de l'avant-projet :

Les articles 88 et 89 de l'avant-projet apportent des modifications à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale.

Un nouvel article 54*bis*, inséré par l'article 89 de l'avant-projet, précise que les infractions sont recherchées conformément au Code pénal social et que les inspecteurs sociaux disposent de pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code.

Le Conseil relève que les inspecteurs sociaux compétents pour exercer cette surveillance ne sont toutefois pas encore désignés.

D'autre part, le Conseil relève que la loi précitée du 28 avril 2003 précise, en son article 49, que le contrôle du respect des dispositions du titre relatif aux pensions complémentaires (titre II) et de ses arrêtés d'exécution est confié à l'Office de Contrôle des Assurances ».

Il convient pour le législateur de s'assurer que la compétence des inspecteurs sociaux soit compatible avec celle relevant de l'Office de contrôle des assurances

b) L'article 94 de l'avant-projet :

L'article 94 de l'avant-projet remplace l'article 10 de la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne en vue de remplacer la référence faite à la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail par une référence au Code pénal social. L'alinéa 1er de cette disposition qui précisait que « sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions relatives à l'implication des travailleurs au sein de la SCE. ».

Le Conseil s'interroge sur la pertinence de la suppression de cet alinéa et propose d'ajouter « Le second alinéa de » avant « l'article 10 de la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne est remplacé par ce qui suit: ..».

Le Conseil attire également l'attention de la Ministre sur la circonstance qu'aucun service d'inspection n'a encore été désigné par le Roi pour exercer cette surveillance.

c) L'article 96 de l'avant-projet :

La même remarque est émise en ce qui concerne l'article 10 de la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux.

Le Conseil propose d'ajouter «Le second alinéa de» avant «l'article 10 de la loi du 19 juin 2009....est remplacé par ce qui suit:».

Le Conseil attire l'attention de la Ministre sur la circonstance qu'aucun service d'inspection n'a encore été désigné par le Roi pour exercer cette surveillance.

B. Remarques de forme

1. Article 13 de l'avant-projet:

À l'article 126, §1, 5°, 2ème alinéa : il convient de remplacer «travailleur» par «travailleuse», car l'infraction ne peut concerner qu'une personne de sexe féminin. Le terme « travailleuse » est d'ailleurs utilisé tout au long de l'article.

2. Articles 31 et 32 de l'avant-projet :

a) Le Conseil suggère de remplacer l'expression « travail au noir » par celle de « travail non-déclaré ».

D'une part, cette formulation est cohérente au regard de l'intitulé du chapitre V au sein duquel l'article 183/1 est inséré par l'article 32 de l'avant-projet.

D'autre part, l'expression « travail au noir » est floue sur le plan juridique.

b) A l'article 183/1, le Conseil suggère de remplacer « un travail dans un lien de subordination à un employeur » par « un travail dans un lien de subordination vis-à-vis d'un employeur.».

3. Intitulé du chapitre 6 du livre II du code pénal social :

Le Conseil estime plus approprié d'intituler le chapitre 6 du livre II du code pénal social « *Les infractions concernant les documents sociaux ou de type social*» plutôt que « *Les infractions concernant les documents sociaux*».

En effet, le chapitre 6 traite tant des infractions concernant les « documents sociaux visés par l'arrêté royal n° 5 du 23 octobre 1978 relatif à la tenue des documents sociaux aussi appelés « documents sociaux au sens strict » que les «documents de type social», tels que le formulaire occasionnel.

4. Article 34 de l'avant-projet :

Au point 2° de l'article 188/1 du Code, inséré par l'article 34 de l'avant-projet, le Conseil préconise de remplacer :

a) *dans la version francophone :*

«dans le sens de l'arrêté ministériel du 14 octobre 2005» par: «conformément à l'arrêté ministériel du 14 octobre 2005...» ;

b) *dans la version néerlandophone:*

«in de zin van» par: «in overeenstemming met».

5. L'article 35 de l'avant-projet :

Cette disposition modifie l'article 190 du Code pénal social.

Dans la version néerlandophone, au point 4°, il convient de remplacer :

"en raadpleging van de werknemers, het daartoe verplicht wordt krachtens...."
par:

"en raadpleging van de werknemers, wanneer het daartoe verplicht wordt krachtens...."

6. Article 50 de l'avant-projet :

L'article 50 de l'avant-projet insère un article 225/6 dans le Code pénal social.

Dans un souci de clarté, le Conseil préconise de modifier le passage suivant pour le réécrire comme suit (art. 225/6, 2°, a) :

« a) ne rédige pas ~~chaque année un~~ de rapport annuel sur la gestion de l'engagement de pension ~~comportant les informations prévues par l'article 42, § 1er, de~~ conforme à ce que prescrit la loi précitée du 28 avril 2003 »,

ceci pour éviter les inconvénients résultant d'une modification ultérieure des numéros des articles et/ou des paragraphes dans la disposition à laquelle il est renvoyé.

Conseil consultatif du droit pénal social

Avis n° 2013/003 du 26 juin 2013

7. Article 62 de l'avant-projet :

Dans la version néerlandophone, ajouter « In de artikelen 154, § 2, 198 en 199 van hetzelfde wetboek » dont la traduction figure dans la version francophone.

2.2. En ce qui concerne plus précisément la disposition modifiant la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social

Le Conseil relève que si la modification proposée à l'article 5 de la loi du 2 juin 2010 par l'article 101 de l'avant-projet qui vise à permettre de modifier la numérotation, les références et la rédaction des dispositions à des fins de terminologie du Code pénal social par le Roi est de nature à alléger le processus législatif, cette modification ne règle pas une matière visée à l'article 78 de la Constitution mais à l'article 77 de la Constitution. Il convient dès lors de sortir cette disposition du texte en projet pour l'introduire dans un autre avant-projet de loi dont l'article 1er préciserait qu'il règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution

Bruxelles, le 26 juin 2013

Le Président,

La Secrétaire,

Jackie Van Damme

Marie Debauche

**FOD Justitie
Adviesraad voor het Sociaal Strafrecht**

**Advies nr. 2013/003
van 26 juni 2013
Vergadering van 14 juni 2013**

**Voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het sociaal
strafwetboek en verscheidene bepalingen van het sociaal strafrecht**

**Stemverklaring en "Dissenting opinion" van
Jackie Van Damme, Voorzitter,
bij de stemming en het advies over
de artikelen 61 en 62 van het voorontwerp van wet**

1.- Onderwerp van deze stemverklaring en de "dissenting opinion"

Deze stemverklaring en "dissenting opinion" heeft enkel betrekking op de stemming en het advies van de Adviesraad over de artikelen 61 en 62 van het voorontwerp van wet.

Met de rest van het advies nr. 2013/003 kan ik volledig instemmen.

2.- De artikelen 61 en 62 van het voorontwerp van wet

Het voorontwerp van wet bepaalt het volgende in deze artikelen:

"Art. 61. In de artikelen 122, 158 en 173, § 2, van hetzelfde Wetboek worden de woorden ", zijn aangestelde of lasthebber" telkens opgeheven.

Art. 62. In de artikelen 154, § 2, 198 et 199, van hetzelfde Wetboek worden de woorden ", zijn aangestelde of zijn lasthebber " telkens opgeheven."

De discussie in de Adviesraad heeft er echter toe geleid dat niet alleen deze twee artikelen zouden worden geschrapt en de mogelijkheid behouden blijft om een administratieve geldboete op te leggen aan een aangestelde of lasthebber, maar ook dat wordt geadviseerd om meteen ook artikel 105 van het SSW te schrappen, artikel waaraan het voorliggend voorontwerp van wet geen wijziging voorstelt.

"Art. 105. De administratieve geldboete kan alleen aan de overtreder worden opgelegd, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of lasthebber.

..."

Dit artikel herneemt het vroegere artikel 3 van de wet van 30 juni 1971 waarover het Arbitragehof zich in het hierna geciteerde arrest nr. 132/2001 van 30 oktober 2001 heeft uitgesproken:

"Wet 30 juni 1971, opheffen, art. 3. Wanneer de overtreding door een aangestelde of lasthebber is begaan, is de administratieve geldboete alleen op de werkgever toepasselijk."

3.- Stemverklaring

Gelet op een conflict tussen mijn rol als voorzitter van de Adviesraad voor het Sociaal Strafrecht enerzijds en, anderzijds, mijn functie van leidend ambtenaar van de Directie administratieve geldboeten, heb ik mij bij de stemming over voormeld punt onthouden ten einde de belangen deze Directie niet te laten doorwegen in de werking van de Adviesraad, die ten volle zijn rol als onafhankelijk beleidsondersteunend orgaan moet kunnen vervullen.

Voormelde Directie administratieve geldboeten heeft er immers alle belang bij dat voor haar goede werking de huidige situatie ter zake zou worden behouden. Een wijziging in de zin zoals voorgesteld door de Adviesraad zou immers leiden tot een belangrijke vertraging in de behandeling van alle dossiers door de Directie administratieve geldboeten. In elk dossier zou moeten worden onderzocht of de administratieve geldboete moet worden opgelegd aan de werkgever, dan wel aan een aangestelde of lasthebber. Naast veel vertragingen zou dit ook leiden tot meer klasseringen zonder gevolg van dossiers.

Dit terwijl de wetgever bij de invoering van de administratieve geldboeten bij de wet van 30 juni 1971 er uitdrukkelijk heeft voor gekozen om deze geldboeten enkel op te leggen aan de werkgever, onder meer om te voorkomen dat de onderneming zich ongestraft zou kunnen verrijken bij een onrechtmatige handeling¹ en om de werkgever te responsabiliseren² (preventief effect). Bovendien gaat het hier meestal om inbreuken waarbij het moreel element bestaat uit (de onachtzaamheid van) het niet-naleven van de rechtsregel³. Deze motivering is vandaag nog altijd even actueel.

Door artikel 76 van het Sociaal Strafwetboek heeft de Directie administratieve geldboeten de mogelijkheid gekregen om zelf bijkomende inlichtingen te vragen aan andere overheidsdiensten. Dit laat deze directie toe om met volledige kennis

¹ zie Parl. St., Kamer, 1970-1971, nr. 939/1, blz. 1;

² zie ibidem, blz. 3;

³ zie ibidem, blz. 2.

van zaken een beslissing te nemen over het gevolg dat aan het dossier in behandeling moet worden gegeven en om minder dossiers zonder gevolg te klasseren. Maar deze bevoegdheid kan niet worden gelijkgesteld met de bevoegdheden van de arbeidsauditeur in het kader van een aanvullend opsporingsonderzoek.

In zeer moeilijke budgettaire omstandigheden heeft de Directie administratieve geldboeten van de Regering eind 2012 de toelating gekregen om 15 bijkomende attachés (statutairen en contractuelen) aan te werven. Deze aanwervingen werden toegestaan om het meerwerk als gevolg van de invoering van het Sociaal Strafwetboek op te vangen en de achterstand, als gevolg van een gewijzigd vervolgingsbeleid door de arbeidsauditeurs, weg te werken. In die omstandigheden lijkt mij een wijziging zoals voorgesteld door de Adviesraad niet opportuun vanuit organisatorisch en budgettair standpunt, aangezien deze wijziging de behandelingsduur van elk dossier zou verlengen en zou leiden tot meer klasseringen zonder gevolg.

4.- "Dissenting opinion"

Maar ook juridisch kan ik mij niet vinden in het advies van de Adviesraad over dit onderwerp. En voormelde politieke, organisatorische en budgettaire argumenten zijn uiteraard maar houdbaar voor zover het behoud van de ter discussie staande regel in overeenstemming is met de nationale en internationale normen en rechtsbeginselen ter zake.

Men moet het arrest van het Arbitragehof nr. 132/2001 van 30 oktober 2001 in zijn geheel lezen en men mag men zich niet beperken tot de passage van dit arrest die in het advies van de Adviesraad wordt aangehaald. Uit dit arrest kan men volgens mij niet zonder meer de conclusie trekken die voorkomt in het advies van de Adviesraad, namelijk: *"La loi ne punit l'employeur, au yeux de la Cour, que s'il a commis une faute personnelle en relation avec l'infraction."*

Het Arbitragehof heeft in dit arrest immers een evenwicht gevonden tussen enerzijds de vereiste van het beginsel van het persoonlijk karakter van de straffen, en, anderzijds, de responsabilisering van de werkgever door de wetgever in de wet van 30 juni 1971.

Bovendien acht het Arbitragehof het verschil in behandeling t.o.v. het geval waarin een strafvervolgung wordt ingesteld niet discriminerend.

Het Arbitragehof besluit dan ook dat artikel 3 van de wet van 30 juni 1971 de Grondwet niet schendt, gelezen in de interpretatie dat de werkgever die aantoon dat hij geen enkele fout heeft begaan omdat hij alle mogelijke maatregelen heeft genomen om te verhinderen dat het materiële element van de overtreding zich voordoet, niet kan worden gestraft.

Voor de duidelijkheid worden alle passages van het betrokken arrest hierna nog eens weergegeven.

"B.5.1. Zoals aangegeven in de parlementaire voorbereiding van de wet van 30 juni 1971, is de wetgever uitgegaan van de overweging dat de toepassing van de gewone procedure op bepaalde overtredingen van de arbeidswetgeving inadequaat was : de strafbepaling had te zware gevolgen, de strafmaatregelen werden zelden toegepast en het preventieve karakter van het sociaal strafrecht werd hierdoor sterk afgezwakt (Parl. St., Kamer, 1970-1971, nr. 939/1, pp. 1 en 2).

Daarom heeft de wetgever, naast de strafsancties sensu stricto, een systeem van administratieve geldboeten willen invoeren, waarbij de toepassing van het ene systeem die van het andere overigens uitsluit.

B.5.2. Uit dezelfde parlementaire voorbereiding blijkt bovendien dat de wetgever de overtredingen van de sociale wetgeving wilde voorkomen door de werkgever meer te responsabiliseren :

«Artikel 3 past het beginsel toe van de verantwoordelijkheid van het ondernemingshoofd. Deze bepaling heeft vooral een preventief doel : de werkgever immers die weet dat hij rechtstreeks wordt beoogd zal alles in het werk stellen om te voldoen aan de verplichtingen welke hem op sociaal gebied door de wettelijke en reglementaire voorschriften worden opgelegd.» (ibid., p. 3)

B.6.1. Wegens de bovenstaande overwegingen en het specifieke doel van responsabilisering van de werkgever lijkt het niet irrelevant dat de wetgever de administratieve geldboeten die kunnen worden opgelegd wanneer de overtredingen van de wet van 30 juni 1971 geen aanleiding geven tot een strafvervolgung sensu stricto, alleen aan de werkgever heeft opgelegd.

B.6.2. Uit het feit dat de wetgever alleen de werkgever met administratieve geldboeten kan straffen, volgt niet dat die werkgever kan worden gestraft zelfs indien hij zou aantonen dat hij geen enkele fout heeft begaan, omdat hij alle mogelijke maatregelen heeft genomen om te verhinderen dat het materiële element van de overtreding zich voordoet. De opportuniteit om de werknemer daarvan vrij te stellen impliceert niet het recht om zijn werkgever blindelings te bestraffen, met miskenning van het beginsel van het persoonlijke karakter van de straffen; de geldboeten die de wetgever als administratief heeft gekwalificeerd, vertonen te veel overeenkomst met de strafsancties sensu stricto om te kunnen stellen dat de waarden die ten grondslag liggen aan zulk een fundamenteel beginsel niet toepasselijk zouden zijn op zulke geldboeten, die een overtreding bestraffen.

De formulering van de in het geding zijnde bepaling suggereert de interpretatie dat een werkgever zou kunnen worden bestraft terwijl hij geen enkele fout zou hebben begaan, aangezien de tekst bepaalt dat hij kan worden gestraft zelfs wanneer « de overtreding door [iemand anders] is begaan ». De term «overtreding » omvat immers eigenlijk alle bestanddelen van een overtreding. Er moet echter rekening worden gehouden met het feit dat het woord « overtreding » in de omgangstaal soms als metafoor wordt gebruikt om het materiële element van een overtreding aan te duiden.

Die redenen leiden tot de conclusie dat het redelijk is om de term « overtreding » in de in het geding zijnde bepaling te verstaan als « het materiële element van de overtreding ».

B.7. Overigens blijkt niet dat het verschil in behandeling dat uit de in het geding zijnde bepaling voortvloeit ten opzichte van het geval waarin een strafvervolgning wordt ingesteld - waarbij de werknemers eveneens sancties kunnen oplopen - voor de werkgever onevenredige gevolgen heeft, aangezien deze, in de interpretatie die in B.6.2 is uiteengezet, niet kan worden veroordeeld wanneer hij kan aantonen dat hij geen enkele fout heeft begaan. Het bewijs dat de werkgever alle mogelijke maatregelen heeft genomen is wellicht moeilijk te leveren, maar de gestrengheid van de wet die tot doel heeft hem te responsabiliseren wordt getemperd door het feit dat de procedure van administratieve geldboeten de werkgever de nadelen van een verschijning voor het strafrecht en het onterende karakter van strafrechtelijke veroordelingen bespaart en het hem mogelijk maakt de gevolgen te ontlopen van een vermelding in het strafregister (Parl. St., Senaat, 1970-1971, nr. 514, p. 2).

B.8. Uit wat voorafgaat volgt dat, doordat het de administratieve geldboeten op grond van de wet van 30 juni 1971 alleen aan de werkgever oplegt, artikel 3 van die wet niet discriminerend is.

De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

...

Onder voorbehoud van de interpretatie uiteengezet in B.6.2, schendt artikel 3 van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet."

Besluit:

- Het lijkt mij aangewezen in de artikelen 122, 154, §2, 158, 173, §2, 198 en 199 van het SSW de woorden "zijn aangestelde of lasthebber" te behouden. Dit komt bijgevolg neer op het schrappen van de artikelen 61 en 62 uit het voorontwerp van wet;
- anderzijds dient men in het SSW na te gaan of er artikelen in voorkomen waarin er alleen sprake is van "de werkgever" en niet van "de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber" als persoon waaraan een sanctie van niveau 1 - alleen een administratieve geldboete - kan worden opgelegd; in die artikelen moet men de woorden "zijn aangestelde of lasthebber" toevoegen;
- wat artikel 105 SSW betreft lijkt het mij aangewezen om in ieder geval dit artikel niet op te heffen zoals voorgesteld door de Adviesraad, maar integendeel dit artikel 105 SSW aan te vullen met een tekst die

uitdrukkelijk de nuance die voorkomt in het arrest van het Arbitragehof juridisch te vertalen, namelijk de interpretatie van dit artikel die de Grondwet niet schendt; deze interpretatie wordt trouwens in de praktijk al toegepast door de Directie administratieve geldboeten.

Jackie Van Damme,
Voorzitter Adviesraad

SPF Justice
Conseil consultatif du droit pénal social

Avis n° 2013/003
du 26 juin 2013
Réunion du 14 juin 2013

**Avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et
diverses dispositions de droit pénal social.**

**Explication du vote et position divergente de
Jackie Van Damme, Président,
dans le cadre du vote et de l'avis relatifs aux
articles 61 et 62 de l'avant-projet de loi**

1.- Objet des présentes explication de vote et position divergente

Les présentes explication de vote et position divergente portent uniquement sur le vote et l'avis du Conseil consultatif relatifs aux articles 61 et 62 de l'avant-projet de loi.

Je peux totalement me ranger au reste de l'avis 2013/003.

2.- Les articles 61 et 62 de l'avant-projet de loi

L'avant-projet de loi dispose ce qui suit dans ces articles :

"Art. 61. Dans les articles 122, 158 et 173, § 2, du même Code, les mots ", son préposé ou son mandataire" sont chaque fois abrogés.

Art. 62. Dans les articles 154, § 2, 198 et 199, du même Code, les mots ", son préposé ou son mandataire" sont chaque fois abrogés."

Toutefois, la discussion au sein du Conseil consultatif a conclu non seulement à la suppression de ces deux articles et au maintien de la possibilité d'infliger une amende administrative à un préposé ou un mandataire, mais également à la formulation de la recommandation d'abroger du coup aussi l'article 105 du Code pénal social, article pour lequel l'avant-projet de loi ne propose aucune modification.

"Art. 105. L'amende administrative ne peut être infligée qu'au contrevenant, même si l'infraction a été commise par un préposé ou un mandataire.

..."

Cet article reprend l'ancien article 3 de la loi du 30 juin 1971, à propos duquel la Cour d'arbitrage a statué dans l'arrêt n° 132/2001 du 30 octobre 2001, cité ci-après :

"Loi du 30 juin 1971, article 3 abrogé : L'amende administrative n'est appliquée qu'à l'employeur, même si l'infraction a été commise par un préposé ou un mandataire."

3 - Explication du vote

En raison d'un conflit entre mon rôle de président du Conseil consultatif du droit pénal social, d'une part, et ma fonction de fonctionnaire dirigeant de la Direction des amendes administratives, d'autre part, je me suis abstenu lors du vote sur ce point de manière à ne pas faire peser les intérêts de cette Direction sur le fonctionnement du Conseil consultatif, lequel doit pouvoir jouer pleinement son rôle d'organe indépendant d'appui à la politique.

En effet, la Direction des amendes administratives précitée a tout intérêt pour son bon fonctionnement que la situation actuelle en la matière soit maintenue. Une modification dans le sens proposé par le Conseil consultatif engendrerait effectivement un important ralentissement dans le traitement de l'ensemble des dossiers par la Direction des amendes administratives. Il conviendrait d'examiner dans chaque dossier si l'amende administrative doit être infligée à l'employeur, ou bien à un préposé ou à un mandataire. Outre de multiples ralentissements, cela engendrerait également davantage de classements sans suite de dossiers.

Or, lors de l'instauration des amendes administratives par la loi du 30 juin 1971, le législateur a explicitement retenu l'option d'infliger ces amendes uniquement à l'employeur, notamment pour éviter que l'entreprise puisse s'enrichir impunément par une activité illicite¹ et pour responsabiliser l'employeur² (effet préventif). En outre, il s'agit en l'occurrence généralement d'infractions dont l'élément moral est constitué par (la négligence de) l'inobservation de la règle de droit³. Cette justification demeure tout aussi actuelle aujourd'hui.

L'article 76 du Code pénal social a accordé à la Direction des amendes administratives la possibilité de requérir elle-même des renseignements complémentaires auprès d'autres services publics. Cela permet à cette Direction

¹ Doc. Chambre, 1970-1971, n° 939/1, p.1

² Ibidem, p.3

³ Ibidem, p.2

de prendre en toute connaissance de cause une décision sur la suite à donner au dossier en traitement et de classer moins de dossiers sans suite. Toutefois, cette compétence ne peut pas être assimilée aux compétences de l'auditeur du travail dans le cadre d'une information complémentaire.

Dans des circonstances budgétaires très difficiles, la Direction des amendes administratives a obtenu fin 2012 du gouvernement l'autorisation de recruter 15 attachés supplémentaires (statutaires et contractuels). Ces recrutements ont été accordés afin de faire face au surplus de travail résultant de l'introduction du Code pénal social et de résorber l'arriéré consécutif à un changement de politique de poursuites par les auditeurs du travail. Dans ces conditions, une modification telle que proposée par le Conseil consultatif ne me paraît pas opportune d'un point de vue organisationnel et budgétaire, dans la mesure où cette modification prolongerait la durée de traitement de chaque dossier et entraînerait davantage de classements sans suite.

4.- Opinion divergente

D'un point de vue juridique également, je ne peux me ranger à l'avis du Conseil consultatif sur cette question. Evidemment, les arguments politiques, organisationnels et budgétaires précités sont uniquement tenables pour autant que le maintien de la règle en discussion est conforme aux normes et principes du droit nationaux et internationaux en la matière.

Il convient de lire l'arrêt de la Cour d'arbitrage n° 132/2001 du 30 octobre 2001 dans son intégralité et l'on ne peut se limiter au passage de cet arrêt qui est cité dans l'avis du Conseil consultatif. De cet arrêt, on ne peut, selon moi, tirer purement et simplement la conclusion qui figure dans l'avis du Conseil consultatif, à savoir : *"La loi ne punit l'employeur, aux yeux de la Cour, que s'il a commis une faute personnelle en relation avec l'infraction."*

En effet, dans cet arrêt, la Cour d'arbitrage a trouvé un équilibre entre l'exigence du principe de la personnalité des peines, d'une part, et la responsabilisation de l'employeur par le législateur dans la loi du 30 juin 1971, d'autre part.

En outre, la Cour d'arbitrage juge non discriminatoire la différence de traitement par rapport à l'hypothèse où des poursuites pénales sont intentées.

La Cour d'arbitrage conclut dès lors que l'article 3 de la loi du 30 juin 1971 ne viole pas la Constitution, ce à la lecture de l'interprétation que l'employeur qui démontre qu'il n'a commis aucune faute parce qu'il a pris toutes les mesures qui étaient en son pouvoir pour empêcher que l'élément matériel de l'infraction se réalise, ne peut être puni.

Par souci de clarté, je cite encore ci-après l'ensemble des passages de l'arrêt concerné.

"B.5.1. Comme l'indiquent les travaux préparatoires de la loi du 30 juin 1971, le législateur est parti de la considération que l'application de la procédure ordinaire à certaines infractions à la législation du travail était inadéquate : l'action répressive était trop lourde dans ses effets, les sanctions pénales étaient rarement appliquées et le caractère préventif du droit pénal social s'en trouvait fortement atténué (Doc. parl., Chambre, 1970-1971, n° 939/1, pp. 1 et 2).

C'est pourquoi le législateur a entendu instaurer, à côté des sanctions pénales sensu stricto, un système d'amendes administratives, l'application des unes excluant d'ailleurs celle des autres.

B.5.2. Il apparaît en outre des mêmes travaux préparatoires que le législateur entendait prévenir les infractions en matière de législation sociale, en responsabilisant davantage l'employeur :

« L'article 3 fait application du principe de la responsabilité du chef d'entreprise. Cette disposition a surtout un but préventif; en effet, l'employeur se sachant directement visé, mettra tout en œuvre afin de remplir toutes les obligations qui lui sont imposées par les prescriptions légales et réglementaires. » (ibidem, p. 3)

B.6.1. En raison des considérations qui viennent d'être indiquées comme de l'objectif spécifique de responsabilisation de l'employeur, il n'apparaît pas dénué de pertinence d'avoir mis à la charge du seul employeur les amendes administratives susceptibles d'être infligées lorsque les infractions à la loi du 30 juin 1971 ne donnent pas lieu à des poursuites pénales sensu stricto.

B.6.2. De ce que le législateur peut ne punir d'amendes administratives que l'employeur, il ne s'ensuit pas que cet employeur puisse être puni même s'il démontrait qu'il n'a commis aucune faute parce qu'il a pris toutes les mesures qui étaient en son pouvoir pour empêcher que l'élément matériel de l'infraction se réalise. L'opportunité d'exempter le salarié n'implique pas le droit de punir aveuglément son employeur, au mépris du principe de la personnalité des peines ; les amendes que le législateur a qualifiées d'administratives présentent avec les sanctions pénales sensu stricto une analogie trop étroite pour que les valeurs qui fondent un principe aussi fondamental perdent toute pertinence en ce qui concerne de telles amendes, lesquelles sanctionnent une infraction.

Le libellé de la disposition en cause suggère l'interprétation selon laquelle un employeur pourrait être puni alors qu'il n'aurait commis aucune faute, puisque le texte porte qu'il peut l'être même quand « l'infraction a été commise par » un autre. En effet, le terme « l'infraction » comprend à proprement parler tous les éléments constitutifs de l'infraction. Il faut toutefois tenir compte du fait que le langage usuel emploie parfois, par métaphore, le mot « infraction » pour désigner l'élément matériel d'une infraction.

Ces raisons conduisent à la conclusion qu'il est raisonnable d'entendre, dans la disposition en cause, l'expression « l'infraction » comme signifiant « l'élément matériel de l'infraction ».

B.7 Par ailleurs, il n'apparaît pas que la différence de traitement qui résulte de la disposition en cause par rapport à l'hypothèse où des poursuites pénales sont intentées - hypothèse dans laquelle les employés sont également passibles de

sanctions - ait des effets disproportionnés en ce qui concerne l'employeur, celui-ci ne pouvant être condamné, dans l'interprétation exposée au B.6.2, lorsqu'il peut démontrer qu'il n'a commis aucune faute. Sans doute la preuve que toutes les mesures au pouvoir de l'employeur ont été prises est-elle difficile à faire mais la rigueur de la loi qui tend à le responsabiliser est tempérée par le fait que la procédure des amendes administratives évite à l'employeur les inconvénients d'une comparution devant une juridiction répressive, lui épargne le caractère infamant qui s'attache aux condamnations pénales et lui permet d'échapper aux conséquences d'une inscription au casier judiciaire (Doc. parl., Sénat, 1970-1971, n° 514, p. 2).

B.8. Il résulte de ce qui précède que, en ce qu'il met à la charge du seul employeur les amendes administratives infligées sur la base de la loi du 30 juin 1971, l'article 3 de cette loi n'est pas discriminatoire.

La question préjudicielle appelle une réponse négative.

...

Sous la réserve d'interprétation exposée au B.6.2, l'article 3 de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales ne viole pas les articles 10 et 11 de la Constitution.

Conclusion

- Il me paraît indiqué de maintenir les mots ", son préposé ou son mandataire" dans les articles 122, 154, § 2, 158, 173, §2, 198 et 199 du Code pénal social, ce qui revient par conséquent à supprimer les articles 61 et 62 de l'avant-projet de loi.
- Il convient par ailleurs d'examiner si le Code pénal social contient des articles où il est uniquement question de "l'employeur" et non de "l'employeur, son préposé ou son mandataire" en qualité de personne susceptible de se voir infliger une sanction de niveau 1 (uniquement une amende administrative). Il y a lieu d'ajouter les mots ", son préposé ou son mandataire" dans ces articles.
- Concernant l'article 105 du Code pénal social, il me paraît indiqué d'en tout cas ne pas abroger cet article comme le préconise le Conseil consultatif, mais au contraire de compléter cet article 105 du Code pénal social par un texte qui traduise juridiquement la nuance qui apparaît dans l'arrêt de la Cour d'arbitrage, à savoir l'interprétation de cet article dans le sens qui ne viole pas la Constitution, une interprétation qui est d'ailleurs déjà appliquée dans la pratique par la Direction des amendes administratives.

Jackie Van Damme
Président du Conseil consultatif

PPT/PBW - Dossier 165 – 550
 Avis n° 174 du 25 octobre 2013
 Advies nr. 174 van 25 oktober 2013

SERVICE PUBLIC FEDERAL
 EMPLOI, TRAVAIL ET
 CONCERTATION SOCIALE

Conseil supérieur pour la Prévention et la Protection
 au travail

Avis n° 174 du 25 octobre 2013 relatif aux articles
 98 et 99 de l'avant-projet de loi complétant et modi-
 fiant le Code pénal social et diverses dispositions de
 droit pénal social.

I. PROPOSITION ET MOTIVATION

Par lettre du 30 février 2013, la Ministre de la Jus-
 tice, Madame Turtelboom, a transmis une demande
 d'avis concernant quelques articles de cet avant-
 projet de loi pour avis au Président du Conseil supé-
 rieur PPT, en demandant d'émettre un avis au plus
 tard à la fin du mois juin.

Explication :

Un avis est demandé sur les articles 23, 98 et 99 de
 l'avant-projet de loi.

Selon l'article 16 de la loi du 22 décembre 2009 ins-
 taurant une réglementation générale relative à
 l'interdiction de fumer dans les lieux fermés acces-
 sibles au public et à la protection des travailleurs
 contre la fumée du tabac, le Conseil supérieur pour
 la prévention et la protection est uniquement com-
 pétent pour les modifications du chapitre 4 de cette
 loi.

L'article 23 de l'avant-projet de loi n'envisage au-
 cune modification du chapitre 4 de la loi du 22 dé-
 cembre 2009 et le Conseil supérieur ne peut émettre
 aucun avis à ce sujet.

L'avant-projet de loi modifie les articles 15 et 15/1

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
 WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
 SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het
 werk

Advies nr. 174 van 25 oktober 2013 over de artike-
 len 98 en 99 van het voorontwerp van wet tot aan-
 vulling en wijziging van het Sociaal strafwetboek
 en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief d.d. 30 april 2013 heeft de Minister van
 Justitie, Mevrouw Turtelboom, een adviesvraag be-
 treffende enkele artikelen van dit voorontwerp van
 wet voor advies overgemaakt aan de Voorzitter van
 de Hoge Raad PBW met de vraag tegen ten laatste
 eind juni een advies te geven.

Toelichting:

Er is een advies gevraagd over de artikelen 23, 98
 en 99 van het voorontwerp van wet.

Blijkens artikel 16 van de wet van 22 december
 2009 betreffende een algemene regeling voor
 rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het
 publiek en ter bescherming van werknemers tegen
 tabaksrook is de Hoge Raad voor Preventie en Be-
 scherming enkel bevoegd voor wijzigingen van
 hoofdstuk 4 van deze wet.

Artikel 23 van het voorontwerp van wet houdt
 geen wijziging in van hoofdstuk 4 van de wet van
 22 december 2009 en daarover kan de Hoge Raad
 geen advies geven.

Het voorontwerp van wet wijzigd artikel 15 en 15/1

de la loi du 22 décembre 2009 comme suit :

Texte original :

Art. 15. L'employeur est responsable du respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.

Sont punis des peines visées à l'article 81 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, l'employeur, ses mandataires ou préposés qui ont enfreint les dispositions de la présente loi ou de ses arrêtés d'exécution.

Nouveau texte de l'article 15 :

L'employeur est responsable du respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.

Les infractions aux dispositions du chapitre 4 de la présente loi et des arrêtés d'exécution de ces dispositions sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions visées à l'alinéa 1er.

Commentaire :

Cette disposition remplace l'article 15 de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac, inséré par la loi du 28 avril 2010, afin d'y préciser que les infractions aux dispositions de son chapitre 4 relatif à l'interdiction de fumer sur le lieu du travail et aux arrêtés d'exécution de ces dispositions sont recherchées, constatées et punies conformément au Code pénal social.

Elle organise également la mission civile des inspecteurs sociaux dans les matières où il n'y a pas

van de wet van 22 december 2009 als volgt:

Oorspronkelijke tekst:

Art. 15. De werkgever is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten.

Met de straffen bedoeld in artikel 81 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, wordt gestraft de werkgever, zijn lasthebbers of aangestelden die het bepaalde in deze wet of zijn uitvoeringsbesluiten overtreedt.

Nieuwe tekst van artikel 15:

De werkgever is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuken op de bepalingen van Hoofdstuk 4 van deze wet en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de in het eerste lid bedoelde bepalingen.

Commentaar:

Deze bepaling vervangt artikel 15 van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook ingevoegd bij de wet van 28 april 2010, teneinde te verduidelijken dat de inbreuken op de bepalingen van zijn hoofdstuk 4 betreffende de rookvrije werkplaats en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

Ze regelt eveneens de burgerlijke opdracht van de sociaal inspecteurs in de materies dat er geen

3

d'infraction.

Texte original :

Art 15/1. Les fonctionnaires désignés en vertu de l'article 80 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail sont chargés de la surveillance du respect des dispositions de la présente loi et ceci conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.

Nouveau texte de l'article 15/1 :

Les fonctionnaires désignés pour surveiller le respect de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution en exécution de l'article 17 du Code pénal social sont chargés de la surveillance du respect des dispositions du chapitre 4 de la présente loi et des arrêtés d'exécution de ces dispositions et ceci conformément aux dispositions du Code pénal social.

Commentaire :

Cet article remplace l'article 15/1 de la même loi afin d'y prévoir que les fonctionnaires chargés de la surveillance du respect des dispositions du chapitre 4 de la loi précitée du 22 décembre 2009 et des arrêtés d'exécution de ces dispositions sont les fonctionnaires désignés pour surveiller le respect de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution en exécution de l'article 17 du Code pénal social.

Le Bureau exécutif a décidé le 3 septembre 2013 de réunir le 24 septembre 2013 une Commission ad hoc pour préparer un avis en réponse à la demande d'avis.

Pendant cette réunion aucune remarque, concernant les articles 98 et 99 de l'avant-projet de loi complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social, est formulée.

sprake is van een inbreuk.

Oorspronkelijke tekst:

Art. 15/1. De ambtenaren aangewezen krachtens artikel 80 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van deze wet en dit overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.

Nieuwe tekst van artikel 15/1:

De ambtenaren die aangewezen zijn voor het toezicht op de naleving van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan in uitvoering van artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van Hoofdstuk 4 van deze wet en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen en dit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.

Commentaar:

Dit artikel vervangt artikel 15/1 van dezelfde wet teneinde te voorzien dat de ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van hoofdstuk 4 van voormelde wet van 22 december 2009 en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen, de ambtenaren zijn die aangewezen zijn voor de naleving van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan, in uitvoering van artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek.

Het Uitvoerend Bureau heeft op 3 september 2013 beslist om op 24 september 2013 een Commissie ad hoc te laten bijeenkomen om een advies voor te bereiden aangaande de adviesvraag.

Tijdens deze bijeenkomst werd geen enkele opmerking gemaakt betreffende de artikelen 98 en 99 van het voorontwerp van wet tot aanvulling en wijziging van het Sociaal strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht.

Le Bureau exécutif a décidé le 1 octobre 2013 de soumettre ce projet d'arrêté royal pour avis, à la réunion plénière du Conseil supérieur pour la Prévention et la Protection au Travail du 25 octobre 2013.

II. AVIS DU CONSEIL SUPERIEUR LORS DE SA REUNION DU 25 octobre 2013.

Le Conseil supérieur émet un avis unanime favorable sur les articles 98 et 99 de l'avant-projet de loi.

III. DECISION

Remettre l'avis à Madame la Ministre de l'Emploi.

Het Uitvoerend Bureau heeft op 1 oktober 2013 beslist het ontwerp van koninklijk besluit voor advies voor te leggen aan de plenaire vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk op 25 oktober 2013.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD TIJDENS DE VERGADERING VAN 25 oktober 2013.

De Hoge Raad brengt een unaniem positief advies over de artikelen 98 en 99 van het voorontwerp van wet uit.

III. BESLISSING

Het advies aan Mevrouw de Minister van Werk bezorgen.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NRS. 56.108/1 EN 56.109/1 VAN 26 JUNI 2014**

Op 22 april 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Justitie verzocht binnen een termijn van zestig dagen een advies te verstrekken over

— een voorontwerp van wet “tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht” (56 108/1);

— een voorontwerp van wet “tot wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht” (56 109/1).

De voorontwerpen zijn door de eerste kamer onderzocht op 12 juni 2014. De kamer was samengesteld uit Marnix Van Damme, kamervoorzitter, Wilfried Van Vaerenbergh en Wouter Pas, staatsraden, Marc Rigaux en Michel Tison, assessoren, en Marleen Verschraeghen, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Nathalie Van Leuven, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wilfried Van Vaerenbergh, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 juni 2014.

*

1. Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of deze voorontwerpen in die beperkte bevoegdheid kunnen worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het indienen van een wetsontwerp bij het Parlement noodzakelijk is.

*

2. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Strekking van de voorontwerpen

3.1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet “tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en verscheidene bepalingen van sociaal strafrecht” (ontwerp

¹ Aangezien het om voorontwerpen van wet gaat, wordt daaronder de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N^{OS} 56.108/1 ET 56.109/1 DU 26 JUIN 2014**

Le 22 avril 2014, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la ministre de la Justice à communiquer un avis, dans un délai de soixante jours, sur

— un avant-projet de loi “complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social” (56 108/1);

— un avant-projet de loi “modifiant la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social” (56 109/1).

Les avant-projets ont été examinés par la première chambre le 12 juin 2014. La chambre était composée de Marnix Van Damme, président de chambre, Wilfried Van Vaerenbergh et Wouter Pas, conseillers d'État, Marc Rigaux et Michel Tison, assesseurs, et Marleen Verschraeghen, greffier assumé.

Le rapport a été présenté par Nathalie Van Leuven, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wilfried Van Vaerenbergh, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 25 juin 2014.

*

1. Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention sur le fait qu'en raison de la démission du gouvernement, la compétence de celui-ci se trouve limitée à l'expédition des affaires courantes. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si les avant-projets relèvent bien de la compétence ainsi limitée, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité de déposer un projet de loi devant le Parlement.

*

2. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités.

Portée des avant-projets

3.1. L'avant-projet de loi “complétant et modifiant le Code pénal social et diverses dispositions de droit pénal social” soumis pour avis (projet 56 108/1) vise essentiellement à

¹ S'agissant d'avant-projets de loi, on entend par là la conformité aux normes supérieures.

56 108/1) strekt hoofdzakelijk tot het aanbrengen van een aantal wijzigingen in het Sociaal Strafwetboek. Die wijzigingen hebben inzonderheid betrekking op het actualiseren van de strafbepalingen opgenomen in boek II van het wetboek, het wijzigen van de samenstelling van de Algemene Raad van de Partners van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst, het wijzigen van een aantal procedures in verband met sociale controles en, ten slotte, het verbeteren van een aantal materiële fouten in de bestaande tekst van het wetboek. Daarnaast worden een aantal andere bepalingen van sociaal strafrecht gewijzigd of opgeheven: de verwijzingen in sommige basiswetten van sociaal recht naar het koninklijk besluit van 31 mei 1933², en de (opgeheven) wetten van 30 juni 1971³ of 16 november 1972⁴ worden vervangen door een verwijzing naar het Sociaal Strafwetboek, en in sommige van die basiswetten worden de strafbepalingen opgeheven ingevolge het invoegen van de betrokken strafbaarstellingen in het Sociaal Strafwetboek.

3.2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet “tot wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht” (ontwerp 56 109/1) strekt ertoe de in die wet opgenomen machtiging tot coördinatie te wijzigen.

Onderzoek van de tekst

Algemene opmerkingen

4. Ingevolge de Grondwetwijziging van 6 januari 2014, in het kader van de Zesde Staatshervorming, worden de in de twee voorliggende ontwerpen van wet geregelde aangelegenheden met ingang van 25 mei 2014 opgevat als aangelegenheden in de zin van artikel 74 van de Grondwet.⁵ Het betreffen bijgevolg monocamerale aangelegenheden.

De twee ontwerpen kunnen dan ook omgevormd worden tot één ontwerp waarvan artikel 1 bepaalt: “Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet”.

5. Het proportionaliteitsbeginsel in strafzaken vereist dat straffen moeten kunnen worden bepaald in verhouding tot de zwaarte van het misdrijf.

Het verdient aanbeveling om met betrekking tot misdrijven waarvoor de sanctie wordt gewijzigd ten aanzien van de bestaande sanctie, voor die wijziging een verantwoording in het licht van het proportionaliteitsbeginsel op te nemen in de memorie van toelichting.⁶

² Koninklijk besluit van 31 mei 1933 “betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen”.

³ Wet van 30 juni 1971 “betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk ingeval van inbreuk op sommige sociale wetten”.

⁴ Wet van 16 november 1972 “betreffende de arbeidsinspectie”.

⁵ BS 31 januari 2014 (eerste editie). Zie hierover A. Rezsóhazy en M. Van der Hulst, “De verdeling van de wetgevende bevoegdheid tussen Kamer en Senaat na de zesde staatshervorming”, *TvW* 2014, nr. 1, 40-57.

⁶ Zie bijvoorbeeld artikel 31 van het ontwerp 56 108/1, waarbij een lichtere sanctie wordt ingevoerd, en artikel 34 van hetzelfde ontwerp, waarbij een zwaardere sanctie wordt ingevoerd.

apporter un certain nombre de modifications au Code pénal social. Ces modifications concernent plus particulièrement l’actualisation des dispositions pénales figurant dans le livre II du code, la modification de la composition de l’Assemblée générale des partenaires du Service d’information et de recherche sociale, la modification d’une série de procédures relatives aux contrôles sociaux et, enfin, la rectification d’un certain nombre d’erreurs matérielles dans le texte actuel du code. Par ailleurs, le projet modifie ou abroge d’autres dispositions de droit pénal social: les références, dans certaines lois de base de droit social, à l’arrêté royal du 31 mai 1933², et aux lois (abrogées) des 30 juin 1971³ ou 16 novembre 1972⁴ sont remplacées par une référence au Code pénal social et, dans certaines de ces lois de base, les dispositions pénales sont abrogées consécutivement à l’intégration, dans le Code pénal social, des incriminations concernées.

3.2. L’avant-projet de loi “modifiant la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social” soumis pour avis (projet 56 109/1) vise à modifier l’autorisation de coordination figurant dans cette loi.

Examen du texte

Observations générales

4. Consécutivement à la modification de la Constitution du 6 janvier 2014, dans le cadre de la Sixième réforme de l’État, les matières réglées dans les deux projets à l’examen sont considérées, à partir du 25 mai 2014, comme des matières au sens de l’article 74 de la Constitution⁵. Il s’agit donc de matières monocamérales.

Les deux projets peuvent par conséquent être refondus en un projet unique, dont l’article 1er dispose: “La présente loi règle une matière visée à l’article 74 de la Constitution”.

5. Le principe de proportionnalité en matière pénale requiert que des peines doivent pouvoir être déterminées en fonction de la gravité de l’infraction.

Concernant les infractions pour lesquelles la sanction est modifiée par rapport à la sanction existante, il est recommandé de justifier cette modification dans l’exposé des motifs au regard du principe de proportionnalité⁶.

² Arrêté royal du 31 mai 1933 “concernant les déclarations à faire en matière de subventions et allocations”.

³ Loi du 30 juin 1971 “relative aux amendes administratives applicables en cas d’infraction à certaines lois sociales”.

⁴ Loi du 16 novembre 1972 “concernant l’inspection du travail”.

⁵ M.B. 31 janvier 2014 (première édition). Voir à ce sujet A. Rezsóhazy et M. Van der Hulst, “De verdeling van de wetgevende bevoegdheid tussen Kamer en Senaat na de zesde staatshervorming”, *TvW* 2014, n° 1, 40-57.

⁶ Voir par exemple l’article 31 du projet 56 108/1, qui instaure une sanction plus légère, et l’article 34 du même projet, qui instaure une sanction plus lourde.

Dit geldt eveneens voor de gevallen waarin de regel wordt ingevoerd of afgeschaft dat de (strafrechtelijke) geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

6. Gelet op artikel 105 van het Sociaal Strafwetboek, dat bepaalt dat de administratieve geldboete alleen aan de overtreder kan worden opgelegd, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of een lasthebber, en dat de administratieve beslissing tot schuldigverklaring slechts kan worden genomen ten aanzien van de overtreder, zelfs indien de inbreuk is begaan door een aangestelde of een lasthebber, dienen, in lijn met de huidige bepalingen van boek II van hetzelfde wetboek, in de ontworpen bepalingen waarin met betrekking tot het opleggen van een administratieve sanctie van niveau 1 ook melding wordt gemaakt van de aangestelden of lasthebbers, die vermeldingen te worden weggelaten.⁷

7. Het ontwerp behoeft nog een volledig nazicht uit redactioneel en legistiek oogpunt, onder meer met het oog op het actualiseren van de erin opgenomen verwijzingen.⁸

Bijzondere opmerkingen

Ontwerp 56 108/1

Artikel 2

8. In het ontworpen artikel 4, eerste lid, 12°, van het Sociaal Strafwetboek (artikel 2, 4°, van het ontwerp) wordt bepaald dat de Algemene Raad van de Partners onder meer bestaat uit “een vertegenwoordiger aangeduid door iedere overheid, bevoegd inzake tewerkstellingsbeleid krachtens artikel 6, § 1, IX, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, hetzij vier vertegenwoordigers”.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, in het verleden al heeft opgemerkt, brengt de autonomie van de gewesten met zich mee dat het niet aanwijzen of niet voordragen van de betrokken leden door de bevoegde gewestoverheid geen invloed kan hebben op de regelmatigheid van de samenstelling, noch op de geldigheid van de door de Raad genomen beslissingen of uitgebrachte adviezen⁹. De federale wetgever kan immers de gewesten niet de verplichting opleggen om vertegenwoordigers in de Raad aan te wijzen of voor te dragen.

⁷ Zie bijvoorbeeld de artikelen 47, 49, 50 en 51 van het ontwerp.

⁸ Zie bijvoorbeeld de artikelen 45, 49 en 52 van het ontwerp waarin in de ontworpen bepalingen telkens moet worden verwezen naar de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (niet: de Controledienst voor de Verzekeringen).

⁹ Zie o.m. advies 34 339/AV van 29 april 2003 bij een voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 21 november 2003 “betreffende het preventieve gezondheidsbeleid”, *Parl.St.* VI. Parl. 2002-03, nr. 1709/1; advies 38 161/AV van 24 maart 2005 over een voorstel van wet “tot wijziging van de wet van 16 juli 1973 met het oog op de splitsing van de Vaste Nationale Cultuurpact-commissie”, *Parl.St.* Kamer 2004-05, nr. 1572/2 en adviezen 39 847/VR en 39 848/VR van 8 februari 2006 over een voorstel van wet “tot oprichting van een Federale Adviesraad voor Senioren” en een voorstel van wet “tot oprichting van een Federale Adviesraad voor de sector van de senioren”, *Parl.St.* Senaat 2005-06, nr. 1027/3.

Cette observation s'applique également aux cas dans lesquels la règle qui prévoit que l'amende (pénale) est multipliée par le nombre de travailleurs concernés est instaurée ou supprimée.

6. Eu égard à l'article 105 du Code pénal social, qui dispose que l'amende administrative ne peut être infligée qu'au contrevenant, même si l'infraction a été commise par un préposé ou un mandataire, et que la décision administrative déclarant la culpabilité ne peut être prise qu'à l'égard du contrevenant, même si l'infraction a été commise par un préposé ou un mandataire, il y a lieu, conformément aux dispositions actuelles du livre II du même code, dans les dispositions en projet qui font aussi mention des préposés ou des mandataires en ce qui concerne l'application d'une sanction administrative de niveau 1, d'omettre ces mentions⁷.

7. Il convient encore de soumettre le projet à un examen complet sur le plan rédactionnel et légistique, notamment afin d'actualiser les références qu'il contient⁸.

Observations particulières

Projet 56 108/1

Article 2

8. L'article 4, alinéa 1er, 12°, en projet, du Code pénal social (article 2, 4°, du projet) dispose que l'Assemblée générale des partenaires se compose notamment “d'un représentant désigné par chaque autorité compétente en matière d'occupation en vertu de l'article 6, § 1er, IX, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, soit quatre représentants”.

Comme le Conseil d'État, section de législation, l'a déjà relevé dans le passé, l'autonomie des régions implique que l'absence de désignation ou de présentation par l'autorité régionale compétente des membres concernés ne peut avoir de répercussion sur la régularité de la composition du conseil et sur la validité des décisions prises ou des avis émis par celui-ci⁹. Le législateur fédéral ne peut en effet imposer aux régions de désigner ou de présenter des représentants au conseil. En outre, si le conseil dispose d'un pouvoir de

⁷ Voir par exemple les articles 47, 49, 50 et 51 du projet.

⁸ Voir notamment les articles 45, 49 et 52 du projet, dont les dispositions en projet doivent chaque fois faire référence à l'Autorité des services et marchés financiers (et non: l'Office de contrôle des assurances).

⁹ Voir notamment l'avis 34 339/AV du 29 avril 2003 sur un avant-projet de décret devenu le décret du 21 novembre 2003 “relatif à la politique de santé préventive”, *Doc. parl.*, Parl. fl., 2002-03, n° 1709/1; l'avis 38 161/AV du 24 mars 2005 sur une proposition de loi “modifiant la loi du 16 juillet 1973, en vue de scinder la Commission nationale permanente du Pacte culturel”, *Doc. parl.*, Chambre, 2004-05, n° 1572/2 et les avis 39 847/VR et 39 848/VR du 8 février 2006 sur une proposition de loi “portant création d'un Conseil consultatif fédéral des seniors” et une proposition de loi “instituant un Comité consultatif fédéral pour le secteur des seniors”, *Doc. parl.*, Sénat, 2005-06, n° 1027/3.

Bovendien kan, voor zover de Raad beslissingsbevoegdheid bezit, aan de vertegenwoordigers van de gewesten geen beslissende stem worden toegekend.

Wanneer de federale wetgever de gewesten meer dan op een louter facultatieve basis vertegenwoordigd wil zien in de Raad, dient in beginsel toepassing te worden gemaakt van artikel 92ter van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 “tot hervorming der instellingen”. Dit impliceert dat de aanwijzing van de betrokken vertegenwoordigers het voorwerp dient uit te maken van een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, genomen na akkoord van de bevoegde regeringen. Eventueel zou daartoe ook met de gewesten een samenwerkingsakkoord kunnen worden gesloten.

Artikelen 8 tot 12

9. Bij de bespreking van de artikelen 8 tot 12 van het ontwerp in de memorie van toelichting behoort de verwijzing naar het koninklijk besluit van 17 mei 2007 “betreffende de preventie van de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, waaronder geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk” te worden vervangen door een verwijzing naar het koninklijk besluit van 10 april 2014 “betreffende de preventie van psychosociale risico’s op het werk”, waarbij het eerstgenoemde besluit wordt opgeheven.

Artikel 10

10. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 122/1, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek schrijven men “in strijd met de wet van 4 augustus 1996”.

Artikelen 24 tot 26

11. De artikelen 24 tot 26 van het ontwerp strekken ertoe de artikelen 162, 2°, 219, eerste lid, 1°, a), en 223, § 2, eerste lid, van het Sociaal Strafwetboek te wijzigen, teneinde de toepassing van deze bepalingen uit te breiden tot de hoofdelijke bijdragen bedoeld in de artikelen 93 en 141 van de wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, gecoördineerd op 19 december 1939. Thans zijn deze bepalingen enkel van toepassing op de aanvullende bijdragen bedoeld in artikel 99 van dezelfde wetten.

Overeenkomstig artikel 5, § 1, IV, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 “tot hervorming der instellingen”, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014, zijn de gemeenschappen vanaf die datum bevoegd voor de gezinsbijslagen.

Enkel voor zover de voornoemde hoofdelijke bijdragen dienen te worden beschouwd als sociale zekerheidsbijdragen, is de federale overheid na 1 juli 2014 nog bevoegd om met betrekking tot de niet-aangifte of de niet-betaling ervan in sancties te voorzien.

In samenhang met deze bevoegdheidsoverdracht, worden in de voornoemde wetten de bepalingen met betrekking tot de

décision, les représentants des régions ne peuvent se voir attribuer de voix délibérative.

Si le législateur fédéral souhaite que la représentation des régions au conseil ne soit pas purement facultative, l’article 92ter de la loi spéciale du 8 août 1980 “de réformes institutionnelles” doit en principe être appliqué. Il en résulte que la désignation des représentants concernés doit faire l’objet d’un arrêté royal, adopté après délibération en Conseil des ministres, après l’accord des gouvernements compétents. Le cas échéant, un accord de coopération pourrait également être conclu avec les régions à cet effet.

Articles 8 à 12

9. Dans le commentaire des articles 8 à 12 du projet dans l’exposé des motifs, on remplacera la référence à l’arrêté royal du 17 mai 2007 “relatif à la prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail dont la violence, le harcèlement moral ou sexuel au travail” par une référence à l’arrêté royal du 10 avril 2014 “relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail”, abrogeant l’arrêté cité en premier.

Article 10

10. Dans le texte néerlandais de l’article 122/1, alinéa 1er, en projet, du Code pénal social, on écrira “in strijd met de wet van 4 augustus 1996”.

Articles 24 à 26

11. Les articles 24 à 26 du projet visent à modifier les articles 162, 2°, 219, alinéa 1er, 1°, a), et 223, § 2, alinéa 1er, du Code pénal social afin d’étendre l’application de ces dispositions aux cotisations capitatives visées aux articles 93 et 141 des lois relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, coordonnées le 19 décembre 1939. Actuellement, ces dispositions s’appliquent uniquement aux cotisations supplémentaires visées à l’article 99 des mêmes lois.

Conformément à l’article 5, § 1er, IV, de la loi spéciale du 8 août 1980 “de réformes institutionnelles”, tel qu’il s’appliquera à partir du 1er juillet 2014, les communautés sont compétentes en matière de prestations familiales à partir de cette date.

Après le 1er juillet 2014, l’autorité fédérale ne sera plus compétente pour prévoir des sanctions pour la non-déclaration ou le non-paiement des cotisations capitatives précitées que pour autant qu’il faille considérer celles-ci comme des cotisations de sécurité sociale.

Corrélativement à ce transfert de compétence, les dispositions relatives aux cotisations capitatives précitées contenues

voornoemde hoofdelijke bijdragen opgeheven met ingang van 1 januari 2015.¹⁰ Vraag is dan ook of de ontworpen wijzigingen nog wel zinvol zijn in het licht van de nakende opheffing van de voornoemde bepalingen, ook al zou de federale overheid daartoe nog bevoegd zijn.

Afdeling 8

12. In de Nederlandse tekst van het opschrift van afdeling 8 van het ontwerp schrijve men “De niet-aangegeven arbeid in hoofde van de werknemer”.

Artikel 36

13. In de inleidende zin van het ontworpen artikel 191, § 4, van het Sociaal Strafwetboek (artikel 36, 2°, van het ontwerp) dienen, in lijn met de huidige bepaling, de woorden “of de tegenwoordiger ervan” te worden vervangen door de woorden “de aangestelde of de lasthebber ervan”.

14. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 191, § 5, 3°, van het Sociaal Strafwetboek (artikel 36, 3°, van het ontwerp) schrijve men “niet de inlichtingen verstrekken die ...”.

Dezelfde opmerking geldt voor het ontworpen artikel 191, § 6, 3°, en § 7, 3°, van het Sociaal Strafwetboek (artikel 36, 4° en 5°, van het ontwerp).

15. In het ontworpen artikel 191, § 5, 4°, van het Sociaal Strafwetboek (artikel 36, 3°, van het ontwerp) schrijve men “niet overgaan tot de verplichte raadpleging van ...”.

Artikel 40

16. Overeenkomstig artikel 6, § 1, IX, 12°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014, zijn de gewesten vanaf die datum bevoegd voor het opleggen van sancties aan de werkgevers bij gebrek aan outplacement. Artikel 40 van het ontwerp, dat een sanctie bepaalt voor het niet aanbieden van outplacement overeenkomstig de voorwaarden van de wet van 5 september 2001 “tot verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers”, kan bijgevolg geen doorgang vinden en dient uit het ontwerp te worden weggelaten.

Artikel 45

17. Bij de bespreking van artikel 45 van het ontwerp in de memorie van toelichting kan het best worden gepreciseerd dat enkel het niet-naleven van artikel 6, § 1, van de erin bedoelde wet van 28 april 2003 wordt gesanctioneerd.

¹⁰ Zie de artikelen 86 en 115, 1, c), van de wet van 4 april 2014 “tot wijziging van de samengevoegde wetten van 19 december 1939 betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders”.

dans les lois précitées sont abrogées avec effet au 1er janvier 2015¹⁰. La question se pose dès lors de savoir si les modifications en projet sont encore pertinentes à la lumière de l’abrogation imminente des dispositions précitées, même si l’autorité fédérale devrait être encore compétente à cet effet.

Section 8

12. Dans le texte néerlandais de l’intitulé de la section 8 du projet, on écrira “De niet-aangegeven arbeid in hoofde van de werknemer”.

Article 36

13. Dans la phrase introductive de l’article 191, § 4, en projet, du Code pénal social (article 36, 2°, du projet), on remplacera, conformément à la disposition actuelle, les mots “ou son représentant” par les mots “son préposé ou son mandataire”.

14. Dans le texte néerlandais de l’article 191, § 5, 3°, en projet, du Code pénal social (article 36, 3°, du projet), on écrira “niet de inlichtingen verstrekken die ...”.

La même observation s’applique à l’article 191, § 6, 3°, et § 7, 3°, en projet, du Code pénal social (article 36, 4° et 5°, du projet).

15. À l’article 191, § 5, 4°, en projet, du Code pénal social (article 36, 3°, du projet), on écrira “ne procèdent pas aux consultations obligatoires de ...”.

Article 40

16. Conformément à l’article 6, § 1er, IX, 12°, de la loi spéciale du 8 août 1980, tel qu’il s’appliquera à partir du 1er juillet 2014, les régions sont compétentes à partir de cette date pour imposer des sanctions aux employeurs en cas d’absence de reclassement. L’article 40 du projet, qui prévoit une sanction pour l’absence d’offre de reclassement conformément aux conditions de la loi du 5 septembre 2001 “visant à améliorer le taux d’emploi des travailleurs”, ne peut par conséquent pas se concrétiser et doit être distrait du projet.

Article 45

17. Mieux vaudrait préciser, dans le commentaire de l’article 45 du projet dans l’exposé des motifs, que seul le non-respect de l’article 6, § 1er, de la loi du 28 avril 2003 qu’il vise est sanctionné.

¹⁰ Voir les articles 86 et 115, 1, c), de la loi du 4 avril 2014 “portant modification des lois coordonnées du 19 décembre 1939 relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés”.

Artikel 46

18. De Nederlandse tekst van de inleidende zin van het ontworpen artikel 225/2 van het Sociaal Strafwetboek dient in overeenstemming te worden gebracht met de Franse tekst ervan, daarbij bovendien rekening houdend met de algemene opmerking die hiervoor *sub* randnr. 6 is gemaakt.

19. Het verdient aanbeveling om in de memorie van toelichting te vermelden dat de sanctie ook geldt ten aanzien van de pensioeninstelling waarnaar de aangeslotene bij zijn uittrading zijn reserves overdraagt bij toepassing van artikel 32, § 1, 2°, van de wet van 28 april 2003, alsook ten aanzien van de pensioeninstelling die door de werknemer wordt aangeduid overeenkomstig artikel 33 van dezelfde wet.

Artikel 60

20. Overeenkomstig artikel 6, § 1, IX, 10°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014, zijn de gewesten vanaf die datum bevoegd voor het betaald educatief verlof. De federale overheid kan bijgevolg na die datum geen wijzigingen meer aanbrengen in bepalingen van het Sociaal Strafwetboek die betrekking hebben op het sanctioneren van werkgevers, aangestelden of lasthebbers die werknemers, die naar behoren een aanvraag tot educatief verlof hebben ingediend, het recht weigeren afwezig te zijn met het oog op het volgen van een cursus. De verwijzing naar artikel 173, § 2, van het Sociaal Strafwetboek dient bijgevolg in artikel 60 van het ontwerp te worden geschrapt.

Artikel 64

21. Overeenkomstig artikel 6, § 1, IX, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014, zijn de gewesten vanaf die datum bevoegd voor de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. De federale overheid is enkel nog bevoegd voor de normen betreffende de arbeidskaart afgeleverd in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen en de vrijstellingen van de beroepskaarten verbonden aan de specifieke verblijfsituatie van de betrokken personen. Artikel 64 van het ontwerp, dat beoogt een wijziging aan te brengen in een bepaling van het Sociaal Strafwetboek die een verplichting sanctioneert die vanaf 1 juli 2014 tot de regelgevende bevoegdheid van de gewesten behoort, kan bijgevolg geen doorgang vinden en dient uit het ontwerp te worden weggelaten.

Artikel 83

22. Teneinde er geen twijfel over te laten bestaan dat geen sanctie van niveau 1 kan worden opgelegd aan de aangestelde of de lasthebber van de gebruiker, dient in het ontworpen artikel 39*bis* van de wet van 24 juli 1987 “betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers” te worden geschreven “..., wordt de gebruiker, of – wanneer het een inbreuk betreft van niveau 2, 3 of 4 – zijn aangestelde of zijn lasthebber, ...”.

Article 46

18. Il y a lieu d'aligner le texte néerlandais de la phrase introductive de l'article 225/2, en projet, du Code pénal social sur son texte français, compte tenu en outre de l'observation générale formulée ci-dessus au point 6.

19. Il est recommandé de mentionner dans l'exposé des motifs que la sanction s'applique également à l'égard de l'organisme de pension auquel l'affilié, lors de sa sortie, transfère ses réserves en application de l'article 32, § 1er, 2°, de la loi du 28 avril 2003, ainsi qu'à l'égard de l'organisme de pension désigné par le travailleur en vertu de l'article 33 de la même loi.

Article 60

20. Conformément à l'article 6, § 1er, IX, 10°, de la loi spéciale du 8 août 1980, tel qu'il s'appliquera à partir du 1er juillet 2014, les régions sont compétentes à partir de cette date pour le congé-éducation payé. Après cette date, l'autorité fédérale ne pourra donc plus apporter de modifications aux dispositions du Code pénal social relatives à la sanction d'employeurs, de préposés ou mandataires, qui refusent aux travailleurs qui ont régulièrement introduit une demande de congé-éducation le droit de s'absenter pour suivre un cours. On supprimera dès lors la référence dans l'article 60 du projet, à l'article 173, § 2, du Code pénal social.

Article 64

21. Conformément à l'article 6, § 1er, IX, 3°, de la loi spéciale du 8 août 1980, tel qu'il s'appliquera à partir du 1er juillet 2014, les régions sont compétentes à partir de cette date pour l'occupation des travailleurs étrangers. L'autorité fédérale n'est plus compétente que pour les normes relatives au permis de travail délivré en fonction de la situation particulière de séjour des personnes concernées et aux dispenses de cartes professionnelles liées à la situation particulière de séjour des personnes concernées. L'article 64 du projet, qui vise à modifier une disposition du Code pénal social sanctionnant une obligation, qui relèvera du pouvoir réglementaire des régions à partir du 1er juillet 2014, ne peut dès lors se concrétiser et doit être distrait du projet.

Article 83

22. Afin de ne laisser subsister aucun doute sur le fait qu'aucune sanction de niveau 1 ne peut être infligée au préposé ou au mandataire de l'utilisateur, on écrira, à l'article 39*bis*, en projet, de la loi du 24 juillet 1987 “sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs”, “..., l'utilisateur, ou – lorsqu'il s'agit d'une infraction de niveau 2, 3 ou 4 – son préposé ou son mandataire ...”.

Artikel 101

23. Rekening houdend met de actuele tekst van artikel 103 van het Sociaal Strafwetboek, waarin geen sprake meer is van “zelfstandige stagiairs”, dienen dezelfde woorden in de ontworpen aanvulling van artikel 110 van hetzelfde wetboek te worden weggelaten.

Artikelen 102 en 104

24. In het bij artikel 102 van het ontwerp ontworpen artikel 111, 1°/1, van de wet van 6 juni 2010 “tot invoering van het Sociaal Strafwetboek” en in artikel 104 van het ontwerp kan de zinsnede “vastgesteld bij een koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad” telkens worden weggelaten, aangezien dat voorschrift reeds voorkomt in artikel 13 van de wet van 27 december 2012 “tot invoering van de elektronische registratie van aanwezigheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen”.

Ontwerp 56 109/1

25. Onder voorbehoud van de hiervoor gemaakte algemene opmerking (zie randnr. 4) vallen bij dit ontwerp geen opmerkingen te maken.

De griffier,

Marleen Verschraeghen

De voorzitter,

Marnix Van Damme

Article 101

23. Compte tenu du texte actuel de l'article 103 du Code pénal social, qui ne fait plus état de “stagiaires indépendants”, on omettra les mêmes mots dans le complément en projet de l'article 110 du même code.

Articles 102 et 104

24. À l'article 111, 1°/1, de la loi du 6 juin 2010 “introduisant le Code pénal social”, en projet sous l'article 102 du projet, et à l'article 104 du projet, le segment de phrase “déterminée par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres” peut chaque fois être omis, dès lors que cette prescription figure déjà à l'article 13 de la loi du 27 décembre 2012 “établissant l'enregistrement électronique des présences sur les chantiers temporaires ou mobiles”.

Projet 56 109/1

25. Sous réserve de l'observation générale formulée ci-dessus (voir point 4), ce projet n'appelle pas d'observations.

Le greffier,

Marleen Verschraeghen

Le président,

Marnix Van Damme

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Gelet op advies 56.108/1 en 56.109/1 van de Raad van State, gegeven op 25 juni 2014, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op de voordracht van de minister van Werk en Economie, de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Justitie, de minister van Sociale Zaken, de minister van Pensioenen, de minister van Financiën, de minister van Zelfstandigen en de Staatssecretaris voor de Bestrijding van de sociale fraude,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Werk en Economie, de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Justitie, de minister van Sociale Zaken, de minister van Pensioenen, de minister van Financiën, de minister van Zelfstandigen en de Staatssecretaris voor de Bestrijding van de sociale fraude zijn ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

HOOFDSTUK 1**Algemene bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2**Wijzigingen van het Sociaal Strafwetboek****Afdeling 1**

Het beleid inzake preventie en toezicht

Art. 2

In artikel 4 van het Sociaal Strafwetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Vu l'avis 56.108/1 et 56.109/1 du Conseil d'État, donné le 25 juin 2014 en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973;

Sur la proposition du ministre de l'Emploi et de l'Economie, du ministre de l'Intérieur, du ministre de la Justice, de la ministre des Affaires sociales, du ministre des Pensions, du ministre des Finances, du ministre des Indépendants et du Secrétaire d'État à la lutte contre la fraude sociale,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre de l'Emploi et de l'Economie, le ministre de l'Intérieur, le ministre de la Justice, la ministre des Affaires sociales, le ministre des Pensions, le ministre des Finances, le ministre des Indépendants et le Secrétaire d'État à la lutte contre la fraude sociale sont chargés de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

CHAPITRE 1ER**Disposition générale****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2**Modifications du Code pénal social****Section 1ère**

La politique de prévention et de surveillance

Art. 2

À l'article 4 du Code pénal social, les modifications suivantes sont apportées:

1° het eerste lid, 4°, wordt aangevuld met de bepalingen onder e) en f), luidende:

“e) de administratie Toezicht op het welzijn op het werk van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg;

f) de inspectiedienst van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie;”;

2° in het eerste lid, 5°, worden de woorden “en van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers” vervangen door de woorden “, van het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag en van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie”;

3° in het eerste lid, 10°, wordt het woord “zes” vervangen door het woord “acht”;

4° het eerste lid wordt aangevuld met de bepalingen onder 12° en 13°, luidende:

“12° een vertegenwoordiger aangewezen door iedere overheid, bevoegd inzake tewerkstellingsbeleid krachtens artikel 6, § 1, IX, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zijnde vier vertegenwoordigers. Deze aanwijzing maakt het voorwerp uit van een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, genomen na akkoord van de bevoegde Regeringen.”;

13° de leidend ambtenaar van de Directie van de administratieve geldboeten van de Afdeling van de juridische studiën, de documentatie en de geschillen van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.”;

5° het tweede lid wordt opgeheven.

Afdeling 2

De door de sociaal inspecteurs genomen maatregelen

Art. 3

In artikel 53, § 2, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “of zijn lasthebber” en “of lasthebber” telkens vervangen door de woorden “, zijn lasthebber of de zelfstandige”.

1° l’alinéa 1er, 4°, est complété par les e) et f), rédigés comme suit:

“e) l’administration Contrôle du bien-être au travail du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale;

f) le service d’inspection de l’Office national des vacances annuelles;”;

2° dans l’alinéa 1er, 5°, les mots “et de l’Office national des allocations familiales des travailleurs salariés” sont remplacés par les mots “, de l’Agence fédérale pour les allocations familiales et de l’Office national des vacances annuelles”;

3° dans l’alinéa 1er, 10°, le mot “six” est remplacé par le mot “huit”;

4° l’alinéa 1er est complété par les 12° et 13° rédigés comme suit:

“12° d’un représentant désigné par chaque autorité compétente en matière d’occupation en vertu de l’article 6, § 1er, IX, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, soit quatre représentants. Cette désignation fait l’objet d’un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, pris de l’accord des Gouvernements compétents.”;

13° du fonctionnaire dirigeant de la Direction des amendes administratives de la Division des études juridiques, de la documentation et du contentieux du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale.”;

5° l’alinéa 2 est abrogé.

Section 2

Les mesures prises par les inspecteurs sociaux

Art. 3

Dans l’article 53, § 2, du même Code, les mots “ou son mandataire” sont chaque fois remplacés par les mots “, son mandataire ou l’indépendant”.

Art. 4

In artikel 210, § 1, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “, of de zelfstandige” ingevoegd tussen de woorden “lasthebber” en de woorden “die de”.

Afdeling 3*De mededeling van het e-PV*

Art. 5

In artikel 100/4 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de programmawet (I) van 29 maart 2012, worden de woorden “Onverminderd de toepassing van artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en” opgeheven.

Afdeling 4

De preventie van psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, waaronder stress, geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk, gezondheid en veiligheid op het werk en welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Art. 6

In boek 2, hoofdstuk 1, van hetzelfde Wetboek wordt het opschrift van afdeling 2 vervangen als volgt:

“De preventie van psychosociale risico’s op het werk, waaronder stress, geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk, gezondheid en veiligheid op het werk en welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk”.

Art. 7

Artikel 119 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 119. Daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk

Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, eenieder die in contact treedt met de werknemers bij de uitvoering van hun werk en die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, een daad van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk begaat.”.

Art. 4

Dans l'article 210, § 1er, du même Code, les mots “, ou l'indépendant” sont insérés entre les mots “son mandataire” et les mots “qui n'observe pas”.

Section 3*La communication de l'e-PV*

Art. 5

Dans l'article 100/4 du même Code, inséré par la loi-programme (I) du 29 mars 2012, les mots “Sans préjudice de l'application de l'article 15 de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-Carrefour de la Sécurité sociale et” sont abrogés.

Section 4

La prévention de la charge psychosociale occasionnée par le travail dont le stress, la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail, la santé et la sécurité au travail et le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Art. 6

Dans le livre 2, chapitre 1er, du même Code, l'intitulé de la section 2 est remplacé par ce qui suit:

“La prévention des risques psychosociaux au travail, dont le stress, la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail, la santé et la sécurité au travail et le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail”.

Art. 7

L'article 119 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 119. Les actes de violence et de harcèlement moral ou sexuel au travail

Est punie d'une sanction de niveau 4, toute personne qui entre en contact avec les travailleurs lors de l'exécution de leur travail et qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, commet un acte de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail.”.

Art. 8

Artikel 121 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 121. De risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het werk

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk, rekening houdend met de gevaren verbonden aan de elementen van de arbeidsorganisatie, de arbeidsinhoud, de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en de interpersoonlijke relaties op het werk;

2° de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk uitvoert:

a) zonder medewerking van de werknemers;

b) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten erbij te betrekken wanneer hij deel uitmaakt van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk;

c) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten die deel uitmaakt van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk erbij te betrekken wanneer de complexiteit van de analyse dit vereist;

d) zonder rekening te houden met het feit dat de werknemers bij de uitvoering van hun werk op de arbeidsplaats in contact komen met andere personen dan de werknemers en de daarmee gelijkgestelde personen;

3° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de psychosociale risico's op het niveau van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld, bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk, rekening houdend met de gevaren verbonden aan de elementen van de arbeidsorganisatie, de arbeidsinhoud, de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en de interpersoonlijke relaties op het werk, inzonderheid wanneer een lid van de hiërarchische lijn of ten minste één derde van de werknemersvertegenwoordigers in het comité voor preventie en bescherming op het werk om deze risicoanalyse vragen;

Art. 8

L'article 121 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 121. L'analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail

Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° ne réalise pas une analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail, en tenant compte des dangers liés aux composantes de l'organisation du travail, du contenu du travail, des conditions de travail, des conditions de vie au travail et des relations interpersonnelles au travail;

2° réalise l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail:

a) sans la participation des travailleurs;

b) sans y associer le conseiller en prévention aspects psychosociaux lorsqu'il fait partie du service interne pour la prévention et la protection au travail;

c) sans y associer le conseiller en prévention aspects psychosociaux du service externe pour la prévention et la protection au travail lorsque la complexité de l'analyse le requiert;

d) sans tenir compte du fait que les travailleurs entrent en contact avec des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées lors de l'exécution de leur travail sur le lieu de travail;

3° ne réalise pas une analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail au niveau d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté, visée à l'article 6 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail, en tenant compte des dangers liés aux composantes de l'organisation du travail, du contenu du travail, des conditions de travail, des conditions de vie au travail et des relations interpersonnelles au travail, notamment lorsqu'elle est demandée par un membre de la ligne hiérarchique ou un tiers au moins de la délégation des travailleurs au comité pour la prévention et la protection au travail;

4° de risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het niveau van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld, bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk, uitvoert:

- a) zonder medewerking van de werknemers;
- b) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten erbij te betrekken wanneer hij deel uitmaakt van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk;
- c) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten die deel uitmaakt van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk erbij te betrekken wanneer de complexiteit van de situatie dit vereist;
- d) zonder de werknemers de mogelijkheid te geven om gegevens op een anonieme wijze mee te delen wanneer de preventieadviseur psychosociale aspecten niet bij de analyse wordt betrokken.”.

Art. 9

Artikel 122 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 122. De preventiemaatregelen die betrekking hebben op de preventie van de psychosociale risico's op het werk

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° niet de passende preventiemaatregelen treft, voor zover hij een impact heeft op het gevaar, om de situaties en handelingen die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk te voorkomen, om de schade te voorkomen of om deze te beperken;

2° bij het treffen van de preventiemaatregelen bedoeld in 1°, geen rekening houdt met het feit dat zijn werknemers bij de uitvoering van hun werk op de arbeidsplaats in contact komen met andere personen dan de werknemers en de daarmee gelijkgestelde personen, inzonderheid door geen kennis te nemen van de verklaringen van de werknemers die opgenomen zijn in het register van feiten van derden;

4° réalise une analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail au niveau d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté, visée à l'article 6 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail:

- a) sans la participation des travailleurs;
- b) sans y associer le conseiller en prévention aspects psychosociaux lorsqu'il fait partie du service interne pour la prévention et la protection au travail;
- c) sans y associer le conseiller en prévention aspects psychosociaux du service externe pour la prévention et la protection au travail lorsque la complexité de la situation le requiert;
- d) sans donner la possibilité aux travailleurs de communiquer les informations de manière anonyme lorsque le conseiller en prévention aspects psychosociaux n'est pas associé à l'analyse.”.

Art. 9

L'article 122 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 122. Les mesures de prévention relatives à la prévention des risques psychosociaux au travail

Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° ne prend pas, dans la mesure où il a un impact sur le danger, les mesures de prévention appropriées pour prévenir les situations et les actes qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail, pour prévenir les dommages ou pour les limiter;

2° ne tient pas compte lorsqu'il prend les mesures de prévention visées au 1° du fait que ses travailleurs entrent en contact avec des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées lors de l'exécution de leur travail sur le lieu de travail, notamment en ne prenant pas connaissance des déclarations des travailleurs qui sont reprises dans le registre des faits de tiers;

3° niet de passende preventiemaatregelen treft, voor zover hij een impact heeft op het gevaar, om het gevaar dat voortvloeit uit een specifieke arbeidssituatie als bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk uit te schakelen of om de schade die hieruit voortvloeit, te voorkomen of te beperken;

4° niet de passende maatregelen treft, voor zover hij een impact heeft op het gevaar, om een einde te maken aan daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk als die ter kennis zijn gebracht van de werkgever;

5° niet de nodige bewarende maatregelen treft wanneer de ernst van de feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk het vereist;

6° geen procedures vaststelt die rechtstreeks toegankelijk zijn voor de werknemer die meent schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's op het werk, en die in overeenstemming zijn met de door de Koning vastgestelde bepalingen;

7° procedures vaststelt die rechtstreeks toegankelijk zijn voor de werknemer die meent schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's op het werk:

a) zonder het akkoord te bekomen van het comité voor preventie en bescherming op het werk;

b) zonder het akkoord te hebben bekomen van ten minste twee derden van de leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk, als het akkoord van het comité niet werd bekomen ingevolge het advies van de met het toezicht belaste ambtenaar onverminderd de toepassing van de bepalingen tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel;

c) die niet in overeenstemming zijn met collectieve arbeidsovereenkomsten die algemeen verbindend zijn verklaard bij koninklijk besluit;

8° geen procedures vaststelt die betrekking hebben op de wedertewerkstelling van de werknemers die menen schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's op het werk;

9° er niet op toeziet dat de werknemers die, bij de uitvoering van hun werk, het voorwerp zijn geweest van een daad van geweld, gepleegd door andere personen dan werknemers en daarmee gelijkgestelde personen die zich op de arbeidsplaats bevinden, een passende psychologische ondersteuning krijgen van

3° ne prend pas, dans la mesure où il a un impact sur le danger, les mesures de prévention appropriées pour éliminer le danger découlant d'une situation de travail spécifique visée à l'article 6 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail ou pour prévenir ou limiter les dommages qui en découlent;

4° ne prend pas, dans la mesure où il a un impact sur le danger, les mesures appropriées pour mettre fin aux actes de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail lorsqu'ils sont portés à la connaissance de l'employeur;

5° ne prend pas les mesures conservatoires nécessaires lorsque la gravité des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail l'exige;

6° ne met pas en place des procédures directement accessibles au travailleur qui estime subir un dommage découlant de risques psychosociaux au travail et qui sont conformes aux dispositions fixées par le Roi;

7° établit des procédures directement accessibles au travailleur qui estime subir un dommage découlant des risques psychosociaux au travail:

a) sans obtenir l'accord du comité pour la prévention et la protection au travail;

b) sans avoir obtenu l'accord d'au moins deux tiers des membres représentants les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail, lorsque l'accord du comité n'a pas été obtenu suite à l'avis du fonctionnaire chargé de la surveillance sans préjudice de l'application des dispositions organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats;

c) sans se conformer aux conventions collectives de travail rendues obligatoires par arrêté royal;

8° ne met pas en place des procédures qui ont trait à la remise au travail des travailleurs qui estiment avoir subi des dommages découlant de risques psychosociaux au travail;

9° ne veille pas à ce que les travailleurs, qui, lors de l'exécution de leur travail, ont été l'objet d'un acte de violence commis par des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées et qui se trouvent sur les lieux de travail, reçoivent un soutien psychologique approprié auprès de services ou d'institutions

gespecialiseerde diensten of instellingen, waarvan de kosten worden gedragen door de werkgever onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen;

10° niet de verplichtingen van de hiërarchische lijn bepaalt inzake de preventie van psychosociale risico's op het werk;

11° niet de nodige maatregelen treft opdat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn en de leden van het comité voor preventie en bescherming op het werk zouden beschikken over de relevante informatie die is voorgeschreven door de Koning;

12° er niet op toeziet dat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn en de leden van het comité voor preventie en bescherming op het werk de door de Koning vastgestelde opleiding ontvangen.

De inbreuken bedoeld in het eerste lid, 4° en 5° worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.”

Art. 10

In boek 2, hoofdstuk 1, afdeling 2, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 122/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 122/1. Toepassing van de procedures die toegankelijk zijn voor de werknemers

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° in het kader van een verzoek tot formele psychosociale interventie met een hoofdzakelijk collectief karakter:

a) geen overleg pleegt met het comité voor preventie en bescherming op het werk of met de vakbondsafvaardiging, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

b) niet zijn gemotiveerde beslissing meedeelt betreffende de gevolgen die hij aan het verzoek geeft, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

c) niet de nodige collectieve preventiemaatregelen treft, voor zover hij een impact heeft op het gevaar;

spécialisées dont les coûts sont pris en charge par l'employeur, sans préjudice de l'application d'autres dispositions légales;

10° ne détermine pas les obligations de la ligne hiérarchique en matière de prévention des risques psychosociaux au travail;

11° ne prend pas les mesures nécessaires pour que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité pour la prévention et la protection au travail disposent des informations utiles prescrites par le Roi;

12° ne veille pas à ce que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité pour la prévention et la protection au travail reçoivent la formation prescrite par le Roi.

Les infractions visées à l'alinéa 1er, 4° et 5° sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour un travailleur.”

Art. 10

Dans le livre 2, chapitre 1er, section 2, du même Code, il est inséré un article 122/1 rédigé comme suit:

“Art. 122/1. Application des procédures accessibles aux travailleurs

Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° dans le cadre d'une demande d'intervention psychosociale formelle à caractère principalement collectif:

a) ne se consulte pas avec le comité pour la prévention et la protection au travail ou avec la délégation syndicale, dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

b) ne communique pas sa décision motivée quant aux suites qu'il donne à la demande dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

c) ne prend pas les mesures de prévention collectives nécessaires, dans la mesure où il a un impact sur le danger;

d) naar aanleiding van de voorstellen van de preventieadviseur psychosociale aspecten, geen preventiemaatregelen treft die tot doel hebben de risico's die een individueel karakter vertonen te ondervangen om te voorkomen dat de gezondheid van de werknemer die het verzoek heeft ingediend ernstig wordt aangetast, voor zover hij een impact heeft op het gevaar;

2° in het kader van een verzoek tot formele psychosociale interventie met een hoofdzakelijk individueel karakter of voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk:

a) niet de werknemer op de hoogte brengt van de individuele maatregelen die hij ten aanzien van hem overweegt te nemen, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

b) geen afschrift van het advies van de preventieadviseur psychosociale aspecten meedeelt aan de werknemer ten aanzien van wie hij overweegt individuele maatregelen te nemen die zijn arbeidsvoorwaarden wijzigen;

c) niet de werknemer bedoeld in b) hoort tijdens een onderhoud waarbij deze zich kan laten bijstaan door een persoon naar zijn keuze;

d) niet zijn gemotiveerde beslissing meedeelt betreffende de gevolgen die hij aan het verzoek geeft, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

e) voor zover hij een impact heeft op het gevaar, niet de passende preventiemaatregelen treft om een einde te maken aan de schade geleden door de werknemer die het verzoek heeft ingediend;

3° in het kader van een verzoek tot formele psychosociale interventie voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk:

a) niet zijn gemotiveerde beslissing meedeelt betreffende de gevolgen die hij geeft aan de voorstellen voor bewarende maatregelen van de preventieadviseur psychosociale aspecten onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

b) nalaat contact te leggen met de werkgever van de onderneming van buitenaf, wiens werknemers permanent werkzaamheden uitvoeren bij de werkgever, opdat de individuele preventiemaatregelen die moeten getroffen worden ten aanzien van een werknemer van deze onderneming die gebruik heeft gemaakt van de interne

d) suite aux propositions du conseiller en prévention aspects psychosociaux, ne prend pas les mesures de prévention qui ont pour but de remédier aux risques qui présentent un caractère individuel afin d'éviter au travailleur qui a introduit la demande de subir une atteinte grave à sa santé, dans la mesure où il a un impact sur le danger;

2° dans le cadre d'une demande d'intervention psychosociale formelle à caractère principalement individuel ou pour faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail:

a) n'avertit pas le travailleur des mesures individuelles qu'il envisage de prendre dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

b) ne remet pas une copie de l'avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux au travailleur vis-à-vis duquel il envisage de prendre des mesures individuelles qui modifient ses conditions de travail;

c) n'entend pas le travailleur visé au b) lors d'un entretien au cours duquel celui-ci peut se faire assister par une personne de son choix;

d) ne communique pas sa décision motivée quant aux suites qu'il donne à la demande dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

e) ne prend pas les mesures de prévention appropriées pour mettre fin au dommage subi par le travailleur qui a introduit la demande, dans la mesure où il a un impact sur le danger;

3° dans le cadre d'une demande d'intervention psychosociale formelle pour faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail:

a) ne communique pas sa décision motivée quant aux suites qu'il donne aux propositions de mesures conservatoires du conseiller en prévention aspects psychosociaux dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

b) omet de prendre contact avec l'employeur de l'entreprise extérieure, dont les travailleurs exécutent des activités de façon permanente auprès de l'employeur, pour que les mesures de prévention individuelles qui doivent être prises vis-à-vis d'un travailleur de cette entreprise qui a utilisé la procédure interne de l'employeur

procedure bij de werkgever onder de voorwaarden bepaald door de Koning, daadwerkelijk zouden kunnen toegepast worden;

c) geen afschrift van het advies van de preventieadviseur psychosociale aspecten meedeelt op verzoek van de persoon die het verzoek heeft ingediend of van de in dit verzoek vermelde aangeklaagde, in de hypothese dat zij overwegen een rechtsvordering in te stellen;

4° elementen van het advies van de preventieadviseur psychosociale aspecten meedeelt aan een lid van de hiërarchische lijn van de verzoeker, zonder dat dit noodzakelijk is voor de toepassing van de preventiemaatregelen.

De inbreuk bedoeld in het eerste lid, 2°, e), wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer.”

Art. 11

In boek 2, hoofdstuk 1, afdeling 2, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 122/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 122/2. De preventieadviseur psychosociale aspecten

§ 1. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° binnen de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk geen preventieadviseur psychosociale aspecten aanwijst die voldoet aan de door de Koning bepaalde voorwaarden;

2° niet de opdrachten van de preventieadviseur psychosociale aspecten toevertrouwt aan een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, als hij binnen de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk geen preventieadviseur psychosociale aspecten heeft aangewezen of als hij minder dan 50 werknemers tewerkstelt;

§ 2. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

dans les conditions déterminées par le Roi, puissent effectivement être mises en œuvre;

c) ne communique pas une copie de l’avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux à la demande de la personne qui a introduit la demande ou de la personne mise en cause dans cette demande, dans l’hypothèse où elles envisagent d’agir en justice;

4° communique des éléments de l’avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux au membre de la ligne hiérarchique du demandeur sans que cela soit nécessaire pour l’application des mesures de prévention.

L’infraction visée à l’alinéa 1er, 2°, e), est punie d’une sanction de niveau 4 lorsqu’elle a eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour un travailleur.”

Art. 11

Dans le livre 2, chapitre 1er, section 2, du même Code, il est inséré un article 122/2 rédigé comme suit:

“Art. 122/2. Le conseiller en prévention aspects psychosociaux

§ 1er. Est puni d’une sanction de niveau 3, l’employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à ses arrêtés d’exécution:

1° ne désigne pas, dans le service interne de prévention et de protection au travail, un conseiller en prévention aspects psychosociaux répondant aux conditions fixées par le Roi;

2° n’attribue pas les missions du conseiller en prévention aspects psychosociaux à un service externe de prévention et de protection au travail s’il n’a pas désigné de conseiller en prévention aspects psychosociaux dans le service interne de prévention et de protection au travail ou s’il occupe moins de 50 travailleurs;

§ 2. Est puni d’une sanction de niveau 2, l’employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à ses arrêtés d’exécution:

1° binnen de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk een preventieadviseur psychosociale aspecten aanwijst zonder het voorafgaand akkoord van alle leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk te hebben bekomen;

2° een preventieadviseur psychosociale aspecten aanwijst die deel uitmaakt van het leidinggevend personeel;

3° een preventieadviseur psychosociale aspecten aanwijst die de functie van preventieadviseur bevoegd voor de arbeidsgeneeskunde uitoefent.”

Art. 12

In boek 2, hoofdstuk 1, afdeling 2, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 122/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 122/3. De vertrouwenspersoon

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° een vertrouwenspersoon aanwijst, zonder voorafgaand akkoord van alle leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk;

2° geen vertrouwenspersoon aanwijst overeenkomstig de voorwaarden en de procedure bedoeld in de voormelde wet van 4 augustus 1996 wanneer alle leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk hierom verzoeken;

3° een vertrouwenspersoon uit zijn functie verwijdt, zonder voorafgaand akkoord van alle leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk;

4° niet het advies van de met het toezicht belaste ambtenaar vraagt, als er geen akkoord wordt bereikt tussen alle leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk en de werkgever over de verwijdering van de vertrouwenspersoon uit zijn functie;

5° een vertrouwenspersoon aanwijst die de functie van preventieadviseur bevoegd voor de arbeidsgeneeskunde uitoefent;

1° désigne un conseiller en prévention aspects psychosociaux dans le service interne de prévention et de protection au travail sans avoir reçu l'accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail;

2° désigne un conseiller en prévention aspects psychosociaux qui fait partie du personnel de direction;

3° désigne un conseiller en prévention aspect psychosociaux qui exerce la fonction de conseiller en prévention compétent pour la médecine du travail.”

Art. 12

Dans le livre 2, chapitre 1er, section 2, du même Code, il est inséré un article 122/3 rédigé comme suit:

“Art. 122/3. La personne de confiance

Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° désigne une personne de confiance, sans l'accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail;

2° ne désigne pas une personne de confiance conformément aux conditions et à la procédure visées dans la loi précitée du 4 août 1996 lorsque tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail en font la demande;

3° écarte une personne de confiance de sa fonction sans l'accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail;

4° ne demande pas l'avis du fonctionnaire chargé de la surveillance à défaut d'accord entre tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail et l'employeur sur l'écartement de sa fonction d'une personne de confiance;

5° désigne une personne de confiance qui exerce la fonction de conseiller en prévention compétent pour la médecine du travail;

6° een vertrouwenspersoon aanwijst die deel uitmaakt van het personeel van de onderneming waar hij zijn functie uitoefent en werkgevers- of werknemers-vertegenwoordiger is in de ondernemingsraad of in het comité voor preventie en bescherming op het werk van die onderneming;

7° een vertrouwenspersoon aanwijst die deel uitmaakt van het personeel van de onderneming waar hij zijn functie uitoefent en deel uitmaakt van de vakbondsafvaardiging;

8° een vertrouwenspersoon aanwijst die deel uitmaakt van het leidinggevend personeel;

9° niet ervoor zorgt dat ten minste een van de vertrouwenspersonen behoort tot het personeel van de werkgever wanneer hij slechts een beroep doet op een preventieadviseur psychosociale aspecten van een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, en hij bovendien meer dan twintig werknemers tewerkstelt;

10° niet ervoor zorgt dat de vertrouwenspersoon zijn opdrachten te allen tijde volledig en doeltreffend kan vervullen onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

11° niet ervoor zorgt dat de vertrouwenspersoon geen nadeel ondervindt van zijn activiteiten als vertrouwenspersoon;

12° niet ervoor zorgt dat de vertrouwenspersoon zijn functie volledig autonoom uitoefent, inzonderheid door niet de nodige maatregelen te treffen opdat geen enkele persoon op welke wijze ook rechtstreeks of onrechtstreeks druk uitoefent op de vertrouwenspersoon bij de uitoefening van zijn functie en inzonderheid wat betreft de druk met het oog op het bekomen van informatie die verband houdt of kan houden met de uitoefening van deze functie;

13° niet de nodige maatregelen treft opdat de vertrouwenspersoon:

a) binnen de twee jaar die volgen op zijn aanstelling, beschikt over de door de Koning bepaalde vaardigheden en kennis, door het volgen van de opleiding waarvan de inhoud wordt bepaald door de Koning;

b) zijn vaardigheden en kennis kan verbeteren, inzonderheid door het volgen van een supervisie onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

6° désigne une personne de confiance qui fait partie du personnel de l'entreprise dans laquelle elle exerce sa fonction et est déléguée de l'employeur ou déléguée du personnel dans le conseil d'entreprise ou le comité pour la prévention et la protection au travail;

7° désigne une personne de confiance qui fait partie du personnel de l'entreprise dans laquelle elle exerce sa fonction et fait partie de la délégation syndicale;

8° désigne une personne de confiance qui fait partie du personnel de direction;

9° ne veille pas à ce qu'au moins une des personnes de confiance fasse partie du personnel de l'employeur quand il fait seulement appel à un conseiller en prévention aspects psychosociaux d'un service externe pour la prévention et la protection au travail et qu'il occupe en outre plus de vingt travailleurs;

10° ne veille pas à ce que la personne de confiance accomplisse en tout temps ses missions de manière complète et efficace dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

11° ne veille pas à ce que la personne de confiance ne subisse pas de préjudice en raison de ses activités en tant que personne de confiance;

12° ne veille pas à ce que la personne de confiance exerce sa fonction en toute autonomie, notamment en ne prenant pas les mesures nécessaires afin qu'aucune personne ne fasse pression d'une quelconque manière, aussi bien directement qu'indirectement, sur la personne de confiance dans l'exercice de sa fonction, notamment en vue d'obtenir de l'information qui est liée ou qui peut être liée à l'exercice de cette fonction;

13° ne prend pas les mesures nécessaires pour que la personne de confiance:

a) dispose des compétences et des connaissances déterminées par le Roi, dans les deux ans suivant sa désignation, par le suivi de la formation dont le contenu est déterminé par le Roi;

b) puisse perfectionner ses compétences et connaissances, notamment par le suivi d'une supervision dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

14° de kosten verbonden aan de in 13°, bedoelde opleidingen alsook de verplaatsingskosten niet draagt.”.

Art. 13

In boek 2, hoofdstuk 1, afdeling 2, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 122/4 ingevoegd, luidende:

“Art. 122/4. De werkgevers en de instellingen die een opleiding voor vertrouwenspersonen verstrekken

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, of de instelling die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan een opleiding met het oog op het verwerven van de vaardigheden en de kennis van vertrouwenspersonen verstrekt, zonder te voldoen aan de door de Koning bepaalde voorwaarden.”.

Art. 14

In boek 2, hoofdstuk 1, afdeling 2, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 122/5 ingevoegd, luidende:

“Art. 122/5. Andere verplichtingen inzake de preventie van psychosociale risico's op het werk

§ 1. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° niet de preventiemaatregelen die vastgesteld worden op basis van de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk opnieuw onderzoekt bij elke wijziging die de blootstelling van werknemers aan psychosociale risico's op het werk kan beïnvloeden;

2° niet de preventiemaatregelen die vastgesteld worden op basis van de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk minstens eenmaal per jaar evalueert, inzonderheid rekening houdend met de door de Koning bepaalde elementen;

3° de preventiemaatregelen die vastgesteld worden op basis van de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk evalueert:

14° ne prend pas en charge les frais liés aux formations visées au 13°, de même que les frais de déplacement y afférents.”.

Art. 13

Dans le livre 2, chapitre 1er, section 2, du même Code, il est inséré un article 122/4 rédigé comme suit:

“Art. 122/4. Employeurs et institutions organisateurs de formation pour personnes de confiance

Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire, ou l'institution qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution organise une formation portant sur les compétences et les connaissances des personnes de confiance sans satisfaire aux conditions déterminées par le Roi.”.

Art. 14

Dans le livre 2, chapitre 1er, section 2, du même Code, il est inséré un article 122/5 rédigé comme suit:

“Art. 122/5. Les autres obligations en matière de prévention des risques psychosociaux au travail

§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° ne réexamine pas les mesures de prévention déterminées sur la base de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail lors de tout changement pouvant affecter l'exposition des travailleurs aux risques psychosociaux au travail;

2° n'évalue pas au moins une fois par an les mesures de prévention déterminées sur la base de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail, notamment en tenant compte des éléments déterminés par le Roi;

3° dans l'évaluation des mesures de prévention déterminées sur la base de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail:

a) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten erbij te betrekken wanneer hij deel uitmaakt van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk;

b) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten die deel uitmaakt van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk erbij te betrekken wanneer de complexiteit van de evaluatie dit vereist;

4° niet onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning, een register van feiten van derden ter beschikking houdt van de werknemers die, tijdens de uitvoering van hun werk, in contact komen met andere personen dan de werknemers of de gelijkgestelde personen, opdat zij daarin hun verklaring kunnen laten opnemen met betrekking tot feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk vanwege deze personen en waarvan zij menen het voorwerp te zijn geweest.

§ 2. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° niet het advies vraagt van het comité voor preventie en bescherming op het werk over:

a) de collectieve preventiemaatregelen die vastgesteld worden op basis van de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk;

b) de collectieve preventiemaatregelen die vastgesteld worden op basis van de evaluatie van de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk;

c) het geheel van de voorstellen van collectieve preventiemaatregelen voorgesteld in de adviezen van de preventieadviseur psychosociale aspecten om elke herhaling in andere arbeidssituaties te voorkomen;

2° indien er geen verzoening wordt bereikt, niet het advies van de met het toezicht belaste ambtenaar meedeelt:

a) aan het comité voor preventie en bescherming op het werk, bij de vaststelling van de procedures die rechtstreeks toegankelijk zijn voor de werknemer die meent schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's op het werk;

a) n'associe pas le conseiller en prévention aspects psychosociaux lorsqu'il fait partie du service interne pour la prévention et la protection au travail;

b) n'associe pas le conseiller en prévention aspects psychosociaux du service externe pour la prévention et la protection au travail lorsque la complexité de l'évaluation le requiert;

4° ne tient pas un registre de faits de tiers, dans les conditions et selon les modalités fixées par le Roi, à destination des travailleurs qui, lors de l'exécution de leur travail, entrent en contact avec des personnes autres que des travailleurs ou des personnes assimilées afin qu'ils puissent y inscrire leur déclaration concernant des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail dont ils estiment avoir été l'objet de la part de ces personnes.

§ 2. Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° ne demande pas l'avis du comité pour la prévention et la protection au travail sur:

a) les mesures de prévention collectives déterminées sur la base de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail;

b) les mesures de prévention collectives déterminées sur la base de l'évaluation des mesures de prévention qui découlent de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail;

c) l'ensemble des propositions de mesures de prévention collectives proposées dans les avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux pour prévenir toute répétition dans d'autres situations de travail;

2° en l'absence de conciliation, n'informe pas de l'avis du fonctionnaire chargé de la surveillance:

a) le comité pour la prévention et la protection au travail, lors de l'établissement des procédures directement accessibles au travailleur qui estime subir un dommage découlant de risques psychosociaux au travail;

b) aan de werknemersvertegenwoordigers in het comité voor preventie en bescherming op het werk, bij de aanwijzing van de preventieadviseur psychosociale aspecten of bij de aanduiding van de vertrouwenspersoon of de verwijdering uit zijn functie;

3° niet het advies vraagt van de preventieadviseur psychosociale aspecten:

a) alvorens de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk te nemen, wanneer de preventieadviseur werd betrokken bij deze risicoanalyse;

b) alvorens de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het werk op het niveau van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld, bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk, te nemen, wanneer de preventieadviseur werd betrokken bij deze risicoanalyse;

4° niet de door de Koning bepaalde voorwaarden inzake het bijhouden van en de toegang tot het register van feiten van derden respecteert;

5° niet de resultaten van de risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het niveau van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld, bedoeld in artikel 6 van voormeld koninklijk besluit van 10 april 2014 en zijn beslissing met betrekking tot de maatregelen meedeelt, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning;

6° niet ervoor zorgt dat de werknemers de mogelijkheid hebben om de vertrouwenspersoon of de preventieadviseur psychosociale aspecten te kunnen raadplegen tijdens de werkuren wanneer de gewone arbeidstijdregeling die van toepassing is bij de werkgever dit mogelijk maakt;

7° niet de verplaatsingskosten draagt die verbonden zijn aan de raadpleging bedoeld in 6°.

§ 3. Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de werkgever die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° de resultaten van de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk en de preventiemaatregelen die eruit

b) les membres représentant les travailleurs au comité pour la prévention et la protection au travail, lors de la désignation du conseiller en prévention aspects psychosociaux ou lors de la désignation ou de l'écartement de sa fonction de la personne de confiance;

3° ne demande pas l'avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux:

a) avant de prendre les mesures de prévention qui découlent de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail, lorsque le conseiller en prévention a été associé à cette analyse des risques;

b) avant de prendre les mesures de prévention qui découlent de l'analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail au niveau d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté visée à l'article 6 de l'arrêté royal précité du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail, lorsque le conseiller en prévention a été associé à cette analyse des risques;

4° ne respecte pas les conditions de tenue et d'accès du registre de faits de tiers, telles que déterminées par le Roi;

5° ne communique pas les résultats de l'analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail au niveau d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté visée à l'article 6 de l'arrêté royal précité du 10 avril 2014, et sa décision quant aux mesures, dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi;

6° ne veille pas à ce que les travailleurs puissent consulter la personne de confiance ou le conseiller en prévention aspects psychosociaux pendant les heures de travail lorsque l'organisation habituelle du temps de travail qui est d'application chez l'employeur le permet;

7° ne prend pas en charge les frais de déplacement liés à la consultation visée au 6°.

§ 3. Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution:

1° n'intègre pas au plan global de prévention et, le cas échéant, au plan d'action annuel les résultats de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent

voortvloeien niet opneemt in het globaal preventieplan en desgevallend in het jaarlijks actieplan;

2° niet de coördinaten van de nieuwe externe dienst voor preventie en bescherming op het werk meedeelt op verzoek van de preventieadviseur psychosociale aspecten bij wie het verzoek werd ingediend.”.

Art. 15

Artikel 126 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 126. De zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft

§ 1. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de arbeidswet van 16 maart 1971:

1° niet, voor alle werkzaamheden waarbij zich een specifiek risico van blootstelling kan voordoen, de aard, de mate en de duur van de blootstelling aan agentia, procedés of arbeidsomstandigheden heeft geëvalueerd teneinde de risico's voor de veiligheid of de gezondheid, evenals de gevolgen voor de zwangerschap of borstvoeding van de werkneemster of de gezondheid van het kind te beoordelen en teneinde vast te stellen welke algemene maatregelen dienen te worden getroffen, en dit volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald;

2° geen maatregelen heeft getroffen die, rekening houdend met het resultaat van de evaluatie bedoeld bij 1°, aangepast zijn aan het geval van de zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald, teneinde de blootstelling van de werkneemster aan het vastgestelde risico te vermijden of voor risico's waaraan elke blootstelling moet worden verboden;

3° geen maatregelen heeft getroffen die, rekening houdend met het resultaat van de evaluatie bedoeld in 1°, aangepast zijn aan het geval van de zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald, wanneer de werkneemster een gevaar of aandoening aanvoert die met haar toestand verband houdt en aan het verrichten van arbeid kan te wijten zijn, op voorwaarde dat de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer tot wie zij zich richt, een risico vaststelt;

4° de werkneemster die bevallen is of die borstvoeding geeft en voor wie maatregelen zijn genomen voor

engendrer des risques psychosociaux au travail et les mesures de prévention qui en découlent;

2° ne communique pas les coordonnées du nouveau service externe de prévention et de protection au travail à la demande du conseiller en prévention aspects psychosociaux auprès de qui la demande a été introduite.”.

Art. 15

L'article 126 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 126. La travailleuse enceinte ou allaitante

§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail:

1° n'a pas évalué, dans les conditions et selon modalités déterminées par le Roi, la nature, le degré et la durée de l'exposition aux agents, procédés ou conditions de travail pour toute activité susceptible de présenter un risque spécifique d'exposition afin d'apprécier les risques pour la sécurité ou pour la santé, ainsi que les répercussions sur la grossesse ou l'allaitement de la travailleuse ou la santé de l'enfant et afin de déterminer les mesures générales à prendre;

2° n'a pas pris des mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante compte tenu du résultat de l'évaluation visée au 1° dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi, afin que l'exposition de la travailleuse au risque constaté soit évitée ou pour les risques auxquels toute exposition doit être interdite;

3° n'a pas pris des mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante compte tenu du résultat de l'évaluation visée au 1°, dans les conditions et selon les modalités déterminées par le Roi, lorsque la travailleuse invoque un danger ou une maladie en rapport avec son état et qui est susceptible d'être attribué à son travail, à condition que le conseiller en prévention-médecin du travail à qui elle s'adresse constate un risque;

4° n'a pas soumis la travailleuse qui a accouché ou allaitante qui a fait l'objet de mesures d'adaptation de

de aanpassing van haar arbeidsvoorwaarden ingevolge risico's voor haar veiligheid of gezondheid of die van haar kind, niet heeft onderworpen aan een medisch onderzoek uiterlijk tien werkdagen na de werkhervatting;

5° de toestand van de werkneemster niet onmiddellijk en zodra hij er kennis van had, heeft meegedeeld aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werkneemster.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.

§ 2. Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft de werkgever die in strijd met de Arbeidswet van 16 maart 1971:

1° de resultaten van de evaluatie en de te treffen algemene maatregelen, bedoeld in paragraaf 1, 1°, niet heeft opgenomen in een schriftelijk document dat wordt voorgelegd aan het advies van het comité voor preventie en bescherming op het werk, of, bij ontstentenis ervan, de vakbondsafvaardiging;

2° de werkneemsters niet heeft ingelicht over de resultaten van de evaluatie en over de te treffen algemene maatregelen, bedoeld in § 1, 1°.

Art. 16

In boek 2, hoofdstuk 1 van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling 3/1 ingevoegd, bestaande uit de artikelen 127 tot 133, luidende: "Andere inbreuken betreffende het welzijn van de werknemers"

Art. 17

In afdeling 3/1, ingevoegd bij artikel 16, wordt artikel 127 vervangen als volgt:

"Art. 127. Welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Onverminderd de bepalingen van de artikelen 119 tot 126 en 128 tot 133, wordt met een sanctie van niveau 3 bestraft:

1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de

ses conditions de travail en raison de risques pour sa sécurité ou sa santé ou celle de son enfant à un examen médical au plus tard dans les dix jours ouvrables de la reprise du travail;

5° n'a pas fait part, sans délai et dès qu'il en a connaissance, de l'état de la travailleuse au conseiller en prévention-médecin du travail.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour une travailleuse.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.

§ 2. Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail:

1° n'a pas consigné les résultats de l'évaluation et les mesures générales à prendre visés au paragraphe 1er, 1°, dans un document écrit soumis à l'avis du comité pour la prévention et la protection au travail, ou, à défaut, de la délégation syndicale;

2° n'a pas informé les travailleuses des résultats de l'évaluation et des mesures générales à prendre visés au paragraphe 1er, 1°.

Art. 16

Dans le livre 2, chapitre 1er, du même Code, il est inséré une section 3/1 comportant les articles 127 à 133 intitulée: "Autres infractions relatives au bien-être des travailleurs".

Art. 17

Dans la section 3/1, insérée par l'article 16, l'article 127 est remplacé par ce qui suit:

"Art. 127. Le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Sans préjudice des dispositions des articles 119 à 126 et 128 à 133, est puni d'une sanction de niveau 3:

1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a enfreint les dispositions de la loi du 4 août 1996 relative

wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de persoon die niet behoort tot het personeel van de werkgever die de opdrachten die hem in toepassing van voormelde wet van 4 augustus 1996 worden toevertrouwd, uitoefent in strijd met de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan of die deze opdrachten niet uitoefent volgens de voorwaarden en nadere regels bepaald door deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken”.

Art. 18

In dezelfde afdeling 3/1, wordt artikel 128 van hetzelfde Wetboek vervangen als volgt:

“Art. 128. Oprichting en werking van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die:

1° in de onderneming geen interne dienst voor preventie en bescherming op het werk opricht, met toepassing van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de werking van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk verhindert, zoals bepaald in voormelde wet van 4 augustus 1996 en in de uitvoeringsbesluiten ervan;

3° de uitoefening van de opdrachten van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk belemmert, inzonderheid door de bij de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan voorgeschreven inlichtingen niet of niet volgens de gestelde regels te verstrekken of de voorgeschreven raadgevingen niet volgens de gestelde regels te houden.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution;

2° la personne n'appartenant pas au personnel de l'employeur qui exécute les missions qui lui sont confiées en application de la loi précitée du 4 août 1996, contrairement aux dispositions de cette loi et de ses arrêtés d'exécution ou qui n'exécute pas ces missions conformément aux conditions et modalités prescrites par cette loi et ses arrêtés d'exécution.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour un travailleur.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 18

Dans la même section 3/1, l'article 128 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 128. La création et le fonctionnement du service interne pour la prévention et la protection au travail

Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou mandataire qui:

1° n'institue pas un service interne pour la prévention et la protection au travail dans l'entreprise, en application de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution;

2° empêche le fonctionnement du service interne pour la prévention et la protection au travail, tel qu'il est prévu par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution;

3° entrave l'exercice des missions du service interne pour la prévention et la protection au travail notamment en ne fournissant pas les renseignements prévus par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou en ne les fournissant pas selon les règles prévues ou en ne procédant pas aux consultations prescrites selon les règles prévues.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour un travailleur.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.”.

Art. 19

In dezelfde afdeling 3/1 wordt artikel 129 vervangen als volgt:

“Art. 129. Tewerkstelling op eenzelfde arbeidsplaats of op aanpalende of naburige arbeidsplaatsen

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de ondernemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die inbreuk heeft gepleegd op artikel 7, § 1 en 2 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.”.

Art. 20

In dezelfde afdeling 3/1 wordt artikel 130 vervangen als volgt:

“Art. 130. Werkzaamheden uitgevoerd door ondernemingen van buitenaf of door uitzendkrachten

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft:

1° de werkgever in wiens inrichting aannemers en, in voorkomend geval, onderaannemers werkzaamheden komen uitvoeren, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 9, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de aannemers en onderaannemers, hun aangestelde of hun lasthebber die inbreuk hebben gepleegd op artikel 10, § 1, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan;

3° de werkgever in wiens inrichting aannemers en, in voorkomend geval, onderaannemers werkzaamheden komen uitvoeren, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 9, § 2, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan;

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 19

Dans la même section 3/1, l'article 129 est remplacé par ce qui suit:

“Art. 129. Le travail sur un même lieu de travail ou sur des lieux de travail adjacents ou voisins

Est puni d'une sanction de niveau 3, l'entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 7, § 1er et 2 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution.

L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour un travailleur.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 20

Dans la même section 3/1, l'article 130 est remplacé par ce qui suit:

“Art. 130. Les travaux effectués par des entreprises extérieures ou par des travailleurs intérimaires

Est puni d'une sanction de niveau 3:

1° l'employeur dans l'établissement duquel des entrepreneurs et, le cas échéant, des sous-traitants viennent effectuer des travaux, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 9, § 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution;

2° les entrepreneurs et les sous-traitants, leur préposé ou leur mandataire qui ont commis une infraction à l'article 10, § 1er, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution;

3° l'employeur dans l'établissement duquel des entrepreneurs et, le cas échéant, des sous-traitants viennent effectuer des travaux, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 9, § 2, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution;

4° de aannemers en onderaannemers, hun aangestelde of hun lasthebber die inbreuk hebben gepleegd op artikel 10, § 2, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan;

5° de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 12ter van voormelde wet van 4 augustus 1996 en het uitzendbureau, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 12^{quater} van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.”

Art. 21

In dezelfde afdeling 3/1 wordt artikel 131 gewijzigd bij de wet van 27 december 2012, vervangen als volgt:

“Art. 131. Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen – het ontwerp van het bouwwerk

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft:

1° de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp, hun aangestelde of lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op de in de artikelen 15 tot 17 en 19 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan voorgeschreven verplichtingen;

2° de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp, hun aangestelde of hun lasthebber die geen of onvoldoende toezicht heeft gehouden op de door de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk na te leven verplichtingen;

3° de persoon die belast is met het uitvoeren van de opdrachten van coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk, voorzien door voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan, en die de opdrachten van coördinator niet overeenkomstig de voorwaarden en de nadere regels bepaald door voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan uitvoert of ze niet uitvoert, ongeacht of hij een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, een werkgever, een zelfstandige, een aangestelde of een lasthebber is.

4° les entrepreneurs et les sous-traitants, leur préposé ou leur mandataire qui ont commis une infraction à l'article 10, § 2, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution;

5° l'utilisateur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 12ter de la loi précitée du 4 août 1996 et l'entreprise de travail intérimaire, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 12^{quater} de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour un travailleur.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”

Art. 21

Dans la même section 3/1, l'article 131 modifié par la loi du 27 décembre 2012, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 131. Les chantiers temporaires ou mobiles – le projet de l'ouvrage

Est puni d'une sanction de niveau 3:

1° le maître d'ouvrage ou le maître d'œuvre chargé de la conception, leur préposé ou leur mandataire qui a commis une infraction aux obligations prescrites par les articles 15 à 17 et 19 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d'exécution;

2° le maître d'ouvrage ou le maître d'œuvre chargé de la conception, leur préposés ou leur mandataire qui n'a pas exercé une surveillance ou une surveillance suffisante sur les obligations à respecter par les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage;

3° la personne qui est chargée d'exécuter les missions de coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage prévues par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution et qui n'exécute pas les missions de coordinateur conformément aux conditions et modalités fixées par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou s'abstient de les exécuter, qu'elle soit une personne physique ou une personne morale, un employeur, un indépendant, un préposé ou un mandataire.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken”.

Art. 22

In dezelfde afdeling 3/1 wordt artikel 132 vervangen als volgt:

“Art. 132. Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen – de verwezenlijking van het bouwwerk

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft:

1° de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 15, 20, 21 en 23 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

2° de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die geen of onvoldoende toezicht heeft uitgeoefend betreffende de verplichtingen die de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van een bouwwerk dienen te respecteren;

3° de aannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 15, 20, tweede lid, 23 en 24 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

4° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikel 31 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

5° de bouwdirectie belast met de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 25, 28, eerste lid, en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

6° de aannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 26, 28, eerste lid, en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

Les infractions sont punies d’une sanction de niveau 4 lorsqu’elles ont eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour un travailleur.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 22

Dans la même section 3/1, l’article 132 est remplacé par ce qui suit:

“Art. 132. Les chantiers temporaires ou mobiles – la réalisation de l’ouvrage

Est puni d’une sanction de niveau 3:

1° le maître d’ouvrage, le maître d’œuvre chargé de l’exécution ou le maître d’œuvre chargé du contrôle de l’exécution, leur préposé ou leur mandataire qui a commis une infraction aux articles 15, 20, 21 et 23 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à leurs arrêtés d’exécution;

2° le maître d’ouvrage, le maître d’œuvre chargé de l’exécution ou le maître d’œuvre chargé du contrôle de l’exécution, leur préposé ou leur mandataire qui n’a pas exercé une surveillance ou une surveillance suffisante sur les obligations à respecter par les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l’ouvrage;

3° l’entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 15, 20, alinéa 2, 23 et 24 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d’exécution;

4° l’employeur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l’article 31 de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d’exécution;

5° le maître d’œuvre chargé de l’exécution, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 25, 28, alinéa 1er et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d’exécution;

6° l’entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 26, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d’exécution;

7° de onderaannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 27, 28, eerste lid, en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

8° de zelfstandige die inbreuk heeft gepleegd op artikel 28, tweede lid, van de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan

9° de bouwdirectie belast met de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 31*ter*, 31*quater*, § 1, eerste lid en § 2, en 31*sexies*, § 2, tweede en derde lid en § 3, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

10° de aannemer en onderaannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 31*ter*, 31*quater*, § 1, tweede tot vierde lid en § 2, 31*quinquies* en 31*sexies*, § 2, tweede en derde lid en § 3, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

11° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikel 31*sexies*, § 2, eerste en derde lid, en § 3, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan;

12° de persoon die belast is met het uitvoeren van de opdrachten van coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk, voorzien door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan, en die de opdrachten van coördinator niet overeenkomstig de voorwaarden en de nadere regels bepaald door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan uitvoert of ze niet uitvoert, ongeacht of hij een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, een werkgever, een zelfstandige, een aangestelde of een lasthebber is.

Voor de inbreuken bedoeld in het eerste lid, 9°, 10° en 11°, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal bij de inbreuk betrokken personen.

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken”.

7° le sous-traitant, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 27, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution;

8° l'indépendant qui a commis une infraction à l'article 28, alinéa 2, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution;

9° le maître d'œuvre chargé de l'exécution, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 31*ter*, 31*quater*, § 1er, alinéa 1er et § 2 et 31*sexies*, § 2, alinéas 2 et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution;

10° l'entrepreneur et le sous-traitant, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 31*ter*, 31*quater*, § 1er, alinéas 2 à 4 et § 2, 31*quinquies* et 31*sexies*, § 2, alinéas 2 et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution;

11° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 31*sexies*, § 2, alinéas 1er et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution;

12° la personne qui est chargée d'exécuter les missions de coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage prévues par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution et qui n'exécute pas les missions de coordinateur conformément aux conditions et modalités fixées par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou s'abstient de les exécuter, qu'elle soit une personne physique ou une personne morale, un employeur, un indépendant, un préposé ou un mandataire.

En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, 9°, 10° et 11°, l'amende est multipliée par le nombre de personnes concernées par cette infraction.

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur ou des ennuis de santé ou un accident du travail.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 23

In afdeling 3/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij artikel 16, wordt een artikel 132/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 132/1. Registratieplicht op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft elke persoon die zich, in strijd met artikel 31*sexies*, § 1, van voormelde wet van 4 augustus 1996, aanbiedt op een tijdelijke of mobiele bouwplaats en zijn aanwezigheid niet onmiddellijk en dagelijks registreert op de bouwplaats.”.

Art. 24

Artikel 131/1 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 27 december 2012, wordt opgeheven.

Art. 25

In dezelfde afdeling 3/1 wordt artikel 133 vervangen als volgt:

“Art. 133. Roken op de werkplaats

Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de bepalingen van Hoofdstuk 4 van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook en op de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen:

1° geen werkruimten en sociale voorzieningen, vrij van tabaksrook, ter beschikking stelt van zijn werknemers;

2° het roken niet verbiedt in de werkruimten, de sociale voorzieningen, evenals in de vervoermiddelen die hij voor gemeenschappelijk vervoer van en naar het werk ter beschikking stelt van het personeel;

3° niet de nodige maatregelen neemt teneinde erover te waken dat derden die zich in de onderneming bevinden, geïnformeerd worden over de maatregelen die hij toepast overeenkomstig voormelde wet van 22 december 2009;

4° niet de nodige maatregelen neemt om elk element dat tot roken kan aanzetten of dat laat geloven dat roken toegestaan is, te verbieden in de werkruimten, de sociale voorzieningen, evenals in de vervoermiddelen die hij

Art. 23

Dans la section 3/1 du même Code, insérée par l'article 16, il est inséré un article 132/1 rédigé comme suit:

“Art. 132/1. Obligation d'enregistrement sur les chantiers temporaires ou mobiles

Est punie d'une sanction de niveau 1, toute personne qui, en contravention à l'article 31*sexies*, § 1er, de la loi précitée du 4 août 1996, se présente sur un chantier temporaire ou mobile et n'enregistre pas immédiatement et quotidiennement sa présence sur le chantier.”.

Art. 24

L'article 131/1 du même Code, inséré par la loi du 27 décembre 2012, est abrogé.

Art. 25

Dans la même section 3/1, l'article 133 est remplacé par ce qui suit:

“Art. 133. Fumer sur le lieu de travail

Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention aux dispositions du chapitre 4 de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac et aux arrêtés d'exécution de ces dispositions:

1° ne met pas à disposition de ses travailleurs des espaces de travail et des équipements sociaux exempts de fumée de tabac;

2° n'interdit pas de fumer dans les espaces de travail, dans les équipements sociaux, ainsi que dans les moyens de transport qu'il met à la disposition du personnel pour le transport collectif du et vers le lieu de travail;

3° ne prend pas les mesures nécessaires pour veiller à ce que les tiers qui se trouvent dans l'entreprise soient informés des mesures qu'il applique en vertu de la loi précitée du 22 décembre 2009;

4° ne prend pas les mesures nécessaires pour interdire tout élément susceptible d'inciter à fumer ou qui porte à croire que fumer est autorisé, dans les espaces de travail, dans les équipements sociaux, ainsi que

voor gemeenschappelijk vervoer van en naar het werk ter beschikking stelt van het personeel;

5° voorziet in een rookkamer binnen de onderneming, zonder voorafgaand advies van het comité voor preventie en bescherming op het werk;

6° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een rookkamer voorziet die niet afdoende verlucht wordt of niet voorzien wordt van een rookafzuigsysteem dat de rook afdoende verwijdt, of niet de bijkomende door de Koning bepaalde voorwaarden naleeft waaraan de rookkamer dient te beantwoorden;

7° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een regeling van toegang tot deze rookkamer tijdens de werkuren voorziet, zonder voorafgaand advies van het comité voor preventie en bescherming op het werk;

8° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een regeling van toegang tot deze rookkamer tijdens de werkuren voorziet die een ongelijke behandeling van de werknemers veroorzaakt;

De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.

De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.”

Afdeling 5

De uitzendarbeid

Art. 26

In artikel 176 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt aangevuld met de bepaling onder 3°, luidende:

“3° in strijd met voormelde wet van 24 juli 1987, het aantal uitzendkrachten dat tevoren reeds ter beschikking gesteld was van de gebruiker, niet vermeld heeft in de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid, terwijl het die informatie van de gebruiker ontvangen heeft.”

2° paragraaf 3 wordt aangevuld met de bepaling onder 3°, luidende:

dans les moyens de transport qu'il met à la disposition du personnel pour le transport collectif du et vers le lieu de travail;

5° prévoit un fumoir dans l'entreprise sans avis préalable du comité pour la prévention et la protection au travail;

6° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un fumoir qui n'est pas ventilé efficacement ou qui n'est pas équipé d'un système d'extraction de fumée qui élimine la fumée de manière efficace, ou qui ne respecte pas les conditions supplémentaires fixées par le Roi auxquelles le fumoir doit répondre;

7° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un règlement d'accès à ce fumoir pendant les heures de travail sans avis préalable du comité pour la prévention et la protection au travail;

8° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un règlement d'accès à ce fumoir pendant les heures de travail qui cause des inégalités de traitement entre les travailleurs;

Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence des ennuis de santé ou un accident du travail pour un travailleur.

Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”

Section 5

Le travail intérimaire

Art. 26

À l'article 176 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

1° le paragraphe 1er est complété par le 3° rédigé comme suit:

“3° contrairement à la loi précitée du 24 juillet 1987, n'a pas mentionné dans le contrat de travail intérimaire le nombre d'intérimaires qui ont déjà été mis auparavant à la disposition de l'utilisateur alors qu'elle a reçu cette information de l'utilisateur.”

2° le paragraphe 3 est complété par le 3° rédigé comme suit:

“3° aan het uitzendbureau onjuiste inlichtingen verstrekt betreffende het paritair comité waaronder hij ressorteert of betreffende de lonen van de vaste werknemers.”.

Art. 27

In boek 2, hoofdstuk 4, afdeling 2, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 176/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 176/1. De strafrechtelijke aansprakelijkheid van de gebruiker van uitzendkrachten

Tijdens de periode waarin de uitzendkracht bij de gebruiker werkt, wordt deze laatste beschouwd als werkgever voor de toepassing van de bepalingen van dit Wetboek, in geval van inbreuk op de bepalingen waarvan de toepassing deel uitmaakt van zijn verantwoordelijkheid krachtens de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, en die betrekking hebben op de arbeidsduur, de feestdagen, de zondagsrust, de vrouwenarbeid, de moederschapsbescherming, de bescherming van moeders die borstvoeding geven, de arbeid van jeugdige personen, de nachtarbeid, de arbeidsreglementen, de bepalingen inzake het toezicht op de prestaties van de deeltijdse werknemers, de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen.”.

Afdeling 6

De niet-aangifte van een werknemer aan de overheid

Art. 28

Artikel 181 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 181. De onmiddellijke aangifte van tewerkstelling

§ 1. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels:

1° de gegevens die opgelegd zijn door voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 niet elektronisch heeft meegedeeld aan de instelling belast met de inning

“3° fournit à l'entreprise de travail intérimaire des renseignements inexacts en ce qui concerne la commission paritaire dont il relève ou en ce qui concerne les salaires des travailleurs permanents.”.

Art. 27

Dans le livre 2, chapitre 4, section 2, du même Code, il est inséré un article 176/1 rédigé comme suit:

“Art. 176/1. La responsabilité pénale de l'utilisateur d'intérimaires

Pendant la période où l'intérimaire travaille chez l'utilisateur, celui-ci est considéré comme l'employeur pour l'application des dispositions du présent Code, en cas d'infraction aux dispositions dont l'application relève de sa responsabilité en vertu de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs et qui concernent la durée du travail, les jours fériés, le repos du dimanche, le travail des femmes, la protection de la maternité, la protection des mères allaitantes, le travail des jeunes, le travail de nuit, les règlements de travail, les dispositions ayant trait au contrôle des prestations des travailleurs à temps partiel, la santé et la sécurité des travailleurs, ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail.”.

Section 6

La non-déclaration d'un travailleur à l'autorité

Art. 28

L'article 181 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 181. La déclaration immédiate de l'emploi

§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions:

1° n'a pas communiqué les données imposées par l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 par voie électronique à l'institution chargée de la perception

van de sociale zekerheidsbijdragen in de voorgeschreven vorm en op de voorgeschreven wijze, uiterlijk op het tijdstip waarop de werknemer zijn prestaties aanvat, en uiterlijk op de eerste werkdag die volgt op de beëindiging van de aangegeven tewerkstelling;

2° de wijziging van de gegevens inzake arbeidstijd bedoeld in de artikelen 5*bis*, § 2, 2°, en 6, 6°, 2°, van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, namelijk van het tijdstip van het einde van de prestatie, niet heeft meegedeeld aan de instelling die belast is met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen, uiterlijk op het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking hebben, wanneer de werknemer zijn prestaties vroeger beëindigt dan voorzien;

3° een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling geannuleerd heeft na het einde van de kalenderdag waarop deze betrekking heeft of, als de aangifte sloeg op een periode die twee kalenderdagen of meer bestrijkt, deze geannuleerd heeft na de eerste kalenderdag van de prestatie die was voorzien.

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.

§ 2. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, wanneer een gelegenheidswerknemer wordt tewerkgesteld voor een langere dagelijkse periode dan deze aangekondigd in de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling die in het begin van de dag wordt gedaan, de wijziging van de gegevens inzake arbeidstijd bedoeld in de artikelen 5*bis*, § 2, 2°, en 6, eerste lid, 6°, 2°, van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, namelijk van het tijdstip van het einde van de prestatie, niet heeft meegedeeld aan de instelling die belast is met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen, uiterlijk binnen de periode van acht uur die volgt op het in de initiële aangifte voorziene einduur, of wanneer het initieel aangekondigde einduur tussen twintig en vierentwintig uur valt, uiterlijk om acht uur's morgens van de volgende kalenderdag.

des cotisations de sécurité sociale dans les formes et suivant les modalités prescrites au plus tard au moment où le travailleur entame ses prestations et au plus tard le premier jour ouvrable qui suit la fin de l'emploi déclaré;

2° n'a pas communiqué la modification des données relatives au temps de travail visées aux articles 5*bis*, § 2, 2°, et 6, 6°, 2°, de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, à savoir de l'heure de fin de la prestation, à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, au plus tard à la fin du jour civil auquel elles se rapportent lorsque le travailleur finit ses prestations plus tôt que prévu;

3° a annulé une déclaration immédiate de l'emploi après la fin du jour civil auquel elle se rapporte ou si la déclaration portait sur une période couvrant deux jours calendrier ou plus, l'a annulée après la fin du premier jour civil de la prestation qui était prévue.

En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.

Lorsque l'infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.

§ 2. Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, lorsqu'un travailleur occasionnel a été occupé pour une période journalière plus longue que celle annoncée dans la déclaration immédiate de l'emploi faite en début de journée, n'a pas communiqué la modification des données relatives au temps de travail visées aux articles 5*bis*, § 2, 2°, et 6, alinéa 1er, 6°, 2°, de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, à savoir de l'heure de fin de la prestation, à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, au plus tard dans les huit heures qui suivent l'heure de fin prévue dans la déclaration initiale ou lorsque l'heure de fin initialement annoncée se situe entre vingt et vingt-quatre heures, au plus tard le lendemain, huit heures du matin.

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.”.

Art. 29

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 181/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 181/1. De onmiddellijke aangifte van tewerkstelling in bijzondere activiteitssectoren

§ 1. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft:

1° de werkgever die ressorteert onder het paritair comité voor het tuinbouwbedrijf, onder het paritair comité voor de landbouw, of onder het paritair comité voor de uitzendarbeid, zijn aangestelde of lasthebber, die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, voor de gelegenheidswerknemer die hij tewerkstelt, niet per dag en tegelijkertijd met de gegevens opgesomd in artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 het tijdstip van het begin van de prestatie en het tijdstip van het einde van de prestatie meedeelt;

2° de werkgever die ressorteert onder het paritair comité voor het hotelbedrijf of onder het paritair comité voor de uitzendarbeid indien de gebruiker ressorteert onder het paritair comité voor het hotelbedrijf, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die, in strijd met voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, voor de gelegenheidswerknemer als bedoeld in artikel 31ter van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, die hij tewerkstelt, niet per dag en tegelijkertijd met de gegevens opgesomd in artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, ofwel het tijdstip van het begin van de prestatie en het tijdstip van het einde van de prestatie, ofwel het tijdstip van het begin van de prestatie in het geval van een dagblok meedeelt;

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

En ce qui concerne les infractions visées à l’alinéa 1er, l’amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.

Lorsque l’infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”.

Art. 29

Dans le même Code, il est inséré un article 181/1 rédigé comme suit:

“Art. 181/1. La déclaration immédiate de l’emploi dans des secteurs particuliers d’activités

§ 1er. Est puni d’une sanction de niveau 4:

1° l’employeur ressortissant à la commission paritaire pour les entreprises horticoles, à la Commission paritaire de l’agriculture, ou à la commission paritaire pour le travail intérimaire, son préposé ou son mandataire, qui, en contravention à l’arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l’emploi, en application de l’article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, ne communique pas de manière journalière, pour le travailleur occasionnel qu’il occupe, en même temps que les données énumérées à l’article 4 de l’arrêté royal précité du 5 novembre 2002 l’heure du début de la prestation et l’heure de fin de la prestation;

2° l’employeur ressortissant à la commission paritaire de l’industrie hôtelière ou à la commission paritaire pour le travail intérimaire si l’utilisateur relève de la commission paritaire de l’industrie hôtelière, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l’arrêté royal précité du 5 novembre 2002, n’a pas communiqué de manière journalière, pour le travailleur occasionnel qu’il occupe visé à l’article 31ter de l’arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, en même temps que les données énumérées à l’article 4 de l’arrêté royal précité du 5 novembre 2002, soit l’heure du début de la prestation et l’heure de fin de la prestation, soit l’heure de début de la prestation dans le cas d’un bloc journalier;

En ce qui concerne les infractions visées à l’alinéa 1er, l’amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.

Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.

§ 2. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever die ressorteert onder het paritair comité voor de uitzendarbeid en die een gelegenheidswerknemer tewerkstelt bij een gebruiker die ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, het ondernemingsnummer en het Paritair Comité van de gebruiker niet vermeld heeft.

De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.”

Afdeling 7

De niet-aangegeven arbeid in hoofde van de werknemer

Art. 30

In boek 2, hoofdstuk 5, van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling 1/1 ingevoegd, luidende: “Niet-aangegeven arbeid in hoofde van de werknemer”.

Art. 31

In afdeling 1/1, ingevoegd bij artikel 30, wordt een artikel 183/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 183/1. Niet-aangegeven arbeid

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft eenieder persoon, die arbeid verricht in ondergeschikt verband ten overstaan van een werkgever die niet voldoet aan de bepalingen van de artikelen 4 tot 6 van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, en voor zover:

Lorsque l’infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.

§ 2. Est puni d’une sanction de niveau 2, l’employeur relevant de la commission paritaire pour le travail intérimaire et employant un travailleur occasionnel chez un utilisateur qui relève de la commission paritaire de l’industrie hôtelière, son préposé ou son mandataire, qui, en contravention à l’arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l’emploi, en application de l’article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, n’a pas mentionné le numéro d’entreprise et la commission paritaire de l’utilisateur.

L’amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.

Lorsque l’infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.”

Section 7

Le travail non déclaré dans le chef du travailleur

Art. 30

Dans le livre 2, chapitre 5, du même Code, il est inséré une section 1/1 intitulée: “Le travail non déclaré dans le chef du travailleur”.

Art. 31

Dans la section 1/1, insérée par l’article 30, il est inséré un article 183/1 rédigé comme suit:

“Art. 183/1. Le travail non déclaré

Est punie d’une sanction de niveau 1 toute personne qui accomplit un travail dans un lien de subordination vis-à-vis d’un employeur qui ne satisfait pas aux dispositions des articles 4 à 6 de l’arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l’emploi, en application de l’article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, et pour autant:

— deze werknemer wetens en willens deze arbeid uitoefent wetende dat deze niet aangegeven is;

— er tegen de werkgever eveneens een proces-verbaal werd opgesteld voor deze niet aangegeven tewerkstelling.

Het eerste lid is niet van toepassing op de werknemers die tegelijk een vervangingsuitkering ontvangen en die ten gevolge van de in het eerste lid bedoelde tewerkstelling tijdelijk het recht op deze vervangingsuitkering kunnen verliezen en om die reden een andere administratieve of strafrechtelijke sanctie kunnen oplopen.”.

Afdeling 8

De sociale documenten of documenten van sociale aard

Art. 32

In boek 2 van hetzelfde hoofdstuk Wetboek wordt het opschrift van hoofdstuk 6 vervangen als volgt:

“Inbreuken betreffende sociale documenten of documenten van sociale aard”.

Afdeling 9

Het gelegenheidsformulier

Art. 33

In boek 2, hoofdstuk 6, van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling 5 ingevoegd, luidende: “Het gelegenheidsformulier”.

Art. 34

In afdeling 5 ingevoegd bij artikel 33, wordt een artikel 188/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 188/1. Het gelegenheidsformulier

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een gelegenheidsarbeider in de zin van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders tewerkstelt, en die:

— que ce travailleur effectue ce travail sciemment et volontairement en sachant qu’il n’est pas déclaré;

— qu’un procès-verbal ait également été dressé contre l’employeur pour cette occupation non déclarée.

L’alinéa 1er pas applicable aux travailleurs qui perçoivent en même temps une indemnité de remplacement et qui, à la suite de l’occupation visée à l’alinéa 1er, peuvent perdre temporairement le droit à cette indemnité et qui peuvent encourir pour ce motif une autre sanction administrative ou pénale.”.

Section 8

Les documents sociaux ou de type social

Art. 32

Dans le livre 2 du même Code, l’intitulé du chapitre 6 est remplacé par ce qui suit:

“Les infractions concernant les documents sociaux ou de type social”.

Section 9

Le formulaire occasionnel

Art. 33

Dans le livre 2, chapitre 6, du même Code, il est inséré une section 5 intitulée: “Le formulaire occasionnel”.

Art. 34

Dans la section 5, insérée par l’article 33, il est inséré un article 188/1 rédigé comme suit:

“Art. 188/1. Le formulaire occasionnel

Est puni d’une sanction de niveau 2, l’employeur, son préposé ou son mandataire, qui occupe un travailleur occasionnel au sens de l’arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, et qui:

1° het “gelegenheidsformulier” bedoeld in artikel 8*bis* van voormeld koninklijk besluit van 28 november 1969 niet aflevert aan de gelegenheidsarbeider in de zin van hetzelfde koninklijk besluit;

2° het in 1° bedoelde formulier geheel of gedeeltelijk niet bijhoudt overeenkomstig het ministerieel besluit van 14 oktober 2005 tot vaststelling van het model, de toekenningsvoorwaarden en de wijze van bijhouden van een gelegenheidsformulier in de tuinbouwsector, de landbouwsector en de sector van het hotelbedrijf;

3° het in de bepaling onder 1° bedoelde formulier niet wekelijks parafeert.

De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.”.

Afdeling 10

De ondernemingsorganen

Art. 35

Artikel 190 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 190. Niet-oprichting van ondernemingsorganen

Met een sanctie van niveau 3 worden bestraft:

1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, de uitvoeringsbesluiten ervan en de wet van 4 december 2007 betreffende de sociale verkiezingen, in zijn onderneming geen ondernemingsraad opricht;

2° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan in zijn onderneming geen comité voor preventie en bescherming op het werk opricht;

3° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die geen vakbondsafvaardiging opricht wanneer hij daartoe wordt verplicht krachtens een overeenkomstig de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst;

4° het hoofdbestuur van de onderneming of het concern met een communautaire dimensie, de aangestelde

1° ne délivre pas le “formulaire occasionnel” visé à l’article 8*bis* de l’arrêté royal précité du 28 novembre 1969 au travailleur occasionnel au sens du même arrêté royal;

2° ne tient pas en tout ou en partie le formulaire visé au 1° conformément à l’arrêté ministériel du 14 octobre 2005 fixant le modèle, les conditions de délivrance et de tenue d’un formulaire occasionnel dans le secteur horticole, le secteur agricole et le secteur de l’industrie hôtelière;

3° ne paraphe pas hebdomadairement le formulaire visé au 1°.

L’amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.”.

Section 10

Les organes d’entreprises

Art. 35

L’article 190 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 190. La non-institution des organes d’entreprises

Sont punis d’une sanction de niveau 3:

1° l’employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l’économie, à ses arrêtés d’exécution et à la loi du 4 décembre 2007 relative aux élections sociales, n’institue pas de conseil d’entreprise dans son entreprise;

2° l’employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et à ses arrêtés d’exécution, n’institue pas de comité pour la prévention et la protection au travail dans son entreprise;

3° l’employeur, son préposé ou son mandataire qui n’institue pas de délégation syndicale lorsque l’obligation lui en est faite par une convention collective de travail rendue obligatoire par le Roi, conformément à la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires;

4° la direction centrale de l’entreprise ou du groupe d’entreprises de dimension communautaire, son

of de lasthebber ervan die de procedure tot instelling van een Europese ondernemingsraad of de procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers die deze vervangt, niet aanvat in een onderneming met een communautaire dimensie in de zin van de wet van 23 april 1998 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers, wanneer het daartoe verplicht wordt krachtens de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 62 van 6 februari 1996, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 101 van 21 december 2010, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie;

5° de leidinggevende of bestuursorganen van de vennootschappen die deelnemen aan een voorstel tot oprichting van een Europese vennootschap, die hun zetel in België hebben, hun aangestelden of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen treffen, waaronder het verstrekken van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende vennootschappen en de betrokken dochterondernemingen of vestigingen over de regelingen inzake de rol van de werknemers, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap;

6° de leidinggevende of bestuursorganen van de juridische lichamen die deelnemen aan een voorstel tot oprichting van een Europese coöperatieve vennootschap, die hun zetel in België hebben, hun aangestelden of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen treffen, waaronder het verstrekken van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende juridische lichamen en de betrokken dochterondernemingen of vestigingen over de regelingen inzake de rol van de werknemers, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap;

préposé ou son mandataire qui n'entame pas la procédure d'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure d'information et de consultation des travailleurs qui en tient lieu dans une entreprise de dimension communautaire au sens de la loi du 23 avril 1998 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs, lorsque l'obligation lui en est faite par la convention collective de travail n° 62 du 6 février 1996, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et la convention collective de travail n° 101 du 21 décembre 2010, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'information et la consultation des travailleurs dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire;

5° les organes de direction ou d'administration des sociétés participantes à un projet de constitution d'une société européenne ayant leurs sièges en Belgique, leurs préposés ou leurs mandataires qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des sociétés participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à l'implication des travailleurs, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne;

6° les organes de direction ou d'administration des entités juridiques participantes à un projet de constitution d'une société coopérative européenne ayant leur siège en Belgique, leurs préposés ou leurs mandataires qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des entités juridiques participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à l'implication des travailleurs, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne;

7° de leidinggevende of bestuursorganen van de kapitaalvennootschappen die deelnemen aan een gemeenschappelijk voorstel van grensoverschrijdende fusie, die hun zetel in België hebben, hun aangestelden of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen nemen, inbegrepen het meedelen van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende kapitaalvennootschappen en van de betrokken dochterondernemingen en vestigingen over de regelingen inzake werknemersmedezeggenschap in de uit de grensoverschrijdende fusie ontstane vennootschap, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 94 van 29 april 2008, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende werknemersmedezeggenschap in de uit grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen.

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.”.

Art. 36

In artikel 191 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) paragraaf 2 wordt vervangen als volgt:

“§ 2. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, met de uitvoeringsbesluiten ervan en met de collectieve arbeidsovereenkomsten die door de Koning algemeen verbindend zijn verklaard:

1° de werking van het comité voor preventie en bescherming op het werk verhindert;

2° de uitoefening van de opdrachten van het voormelde comité belemmert;

3° het voormelde comité niet de inlichtingen verstrekt die hij daaraan moet verstrekken, of deze inlichtingen niet volgens de gestelde regels verstrekt;

4° niet overgaat tot de verplichte raadplegingen van het voormelde comité volgens de gestelde regels;

5° de uitoefening van het mandaat van de personeelsafgevaardigden vertegenwoordigers van de werknemers in het voormelde comité belemmert;

7° les organes de direction ou d'administration des sociétés de capitaux participantes à un projet commun de fusion transfrontalière ayant leurs sièges en Belgique, leurs préposés ou leurs mandataires qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des sociétés de capitaux participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à la participation des travailleurs dans la société issue de la fusion transfrontalière, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 94 du 29 avril 2008, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux.

En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.”.

Art. 36

Dans l'article 191 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

a) le paragraphe 2 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Est puni de la même sanction, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, à ses arrêtés d'exécution et aux conventions collectives de travail rendues obligatoires par le Roi:

1° empêche le fonctionnement du comité pour la prévention et la protection au travail;

2° entrave l'exercice des missions du comité précité;

3° ne transmet pas au comité précité les informations qu'il est tenu de lui donner, ou ne transmet pas ces informations selon les règles prévues;

4° ne procède pas aux consultations obligatoires du comité précité selon les règles prévues;

5° entrave l'exercice du mandat des délégués du personnel au comité précité;

6° de uitoefening van het mandaat van de vakbondsafvaardiging belast met de opdrachten van het voormelde comité belemmert.”;

b) paragraaf 4 wordt vervangen als volgt:

“§ 4. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, het hoofdbestuur van de onderneming of het concern met een communautaire dimensie, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 62 van 6 februari 1996, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 101 van 21 december 2010, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie:

1° de werking verhindert van de bijzondere onderhandelingsgroep, van de Europese ondernemingsraad of van de procedure tot informatie en raadpleging die deze vervangt;

2° de uitoefening belemmert van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep, deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging;

3° niet de inlichtingen verstrekt die hij moet verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep, deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging;

4° niet overgaat tot de verplichte raadplegingen van de werknemersvertegenwoordigers in deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging.”;

c) paragraaf 5 wordt vervangen als volgt:

“§ 5. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende of bestuursorganen, hun aangestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap:

6° entrave l'exercice du mandat de la délégation syndicale chargée des missions du comité précité.”;

b) le paragraphe 4 est remplacé par ce qui suit:

“§ 4. Est punie de la même sanction, la direction centrale de l'entreprise ou du groupe d'entreprises de dimension communautaire, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la convention collective de travail n° 62 du 6 février 1996 conclue au sein du Conseil national du Travail concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et à la convention collective de travail n° 101 du 21 décembre 2010, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'information et la consultation des travailleurs dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire:

1° empêche le fonctionnement du groupe spécial de négociation, du comité d'entreprise européen ou de la procédure d'information et de consultation qui en tient lieu;

2° entrave l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation, à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation;

3° ne transmet pas les informations qu'il est tenu de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation, à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation;

4° ne procède pas aux consultations obligatoires des représentants des travailleurs à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation.”;

c) le paragraphe 5 est remplacé par ce qui suit:

“§ 5. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national du travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne:

1° de werking van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers belemmeren;

2° de uitoefening van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers verhinderen;

3° niet de inlichtingen verstrekken die zij moeten verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

4° niet overgaan tot de verplichte raadplegingen van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers.”;

d) het artikel 191 wordt aangevuld met de paragrafen 6 en 7, luidende:

“§ 6. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende of bestuursorganen, hun aangeestelden of hun lasthebbers, die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap:

1° de werking verhinderen van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

2° de uitoefening belemmeren van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

3° niet de inlichtingen verstrekken die zij gehouden zijn te verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

4° niet overgaan tot de raadpleging van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers.

§ 7. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende of bestuursorganen, hun aangeestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 94 van 29 april 2008, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende werknemersmedezeggenschap in de uit grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen:

1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs;

2° entravent l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

4° ne procèdent pas aux consultations obligatoires de cet organe de représentation des travailleurs.”;

d) l'article 191 est complété par les paragraphes 6 et 7 rédigés comme suit:

“§ 6. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne:

1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs;

2° entravent l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

4° ne procèdent pas aux consultations de cet organe de représentation des travailleurs.

§ 7. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 94 du 29 avril 2008, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux:

1° de werking verhinderen van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

2° de uitoefening belemmeren van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

3° niet de inlichtingen verstrekken die zij gehouden zijn te verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers;

4° niet overgaan tot de raadpleging van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers.”.

Art. 37

In artikel 192 van hetzelfde Wetboek, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede en het derde lid worden vervangen als volgt:

“Dezelfde sanctie is van toepassing in geval van inbreuk op artikel 8 van de wet van 23 april 1998 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van de Europese ondernemingsraad of van een procedure tot informatie en raadpleging die deze vervangt, evenals door een deskundige die hen bijstaat.

Dezelfde sanctie is van toepassing in geval van inbreuk op artikel 8 van de wet van 10 augustus 2005 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese Vennootschap en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, evenals door een deskundige die hen bijstaat.”;

1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs;

2° entravent l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs;

4° ne procèdent pas aux consultations de cet organe de représentation des travailleurs.”.

Art. 37

A l'article 192 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

1° les alinéas 2 et 3 sont remplacés par ce qui suit:

“La même sanction s'applique en cas d'infraction à l'article 8 de la loi du 23 avril 1998 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un représentant des travailleurs exerçant ses missions dans le cadre du comité d'entreprise européen ou d'une procédure d'information et de consultation qui en tient lieu, ainsi que par un expert qui les assiste.

La même sanction s'applique en cas d'infraction à l'article 8 de la loi du 10 août 2005 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société européenne et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l'organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation, ainsi que par un expert qui les assiste.”;

2° tussen het derde en het vierde lid worden twee leden ingevoegd, luidende:

“Dezelfde sanctie is van toepassing in geval van inbreuk op artikel 8 van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, door een werknemersvertegenwoordiger die zetelt in het toezichts- of bestuursorgaan van een Europese coöperatieve vennootschap, evenals door een deskundige die hen bijstaat.

Dezelfde sanctie is van toepassing in geval van inbreuk op artikel 8 van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, door een werknemersvertegenwoordiger die zetelt in het toezichts- of bestuursorgaan van een vennootschap ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, evenals door een deskundige die hen bijstaat.”;

3° het vierde lid, waarvan de bestaande tekst het zesde lid zal vormen, wordt vervangen als volgt:

“Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk gepleegd wordt door een secretaris of een personeelslid van het secretariaat van de personen bedoeld in het eerste tot het vijfde lid.”.

2° deux alinéas rédigés comme suit sont insérés entre les alinéas 3 et 4:

“La même sanction s’applique en cas d’infraction à l’article 8 de la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d’accompagnement en ce qui concerne l’institution d’un groupe spécial de négociation, d’un organe de représentation et de procédures relatives à l’implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne et à ses arrêtés d’exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l’organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre d’une procédure d’information et de consultation des travailleurs, par un représentant des travailleurs siégeant dans l’organe de surveillance ou d’administration d’une société coopérative européenne, ainsi que par un expert qui les assiste.

La même sanction s’applique en cas d’infraction à l’article 8 de la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d’accompagnement en ce qui concerne l’institution d’un groupe spécial de négociation, d’un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux et à ses arrêtés d’exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l’organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre d’une procédure d’information et de consultation des travailleurs, par un représentant des travailleurs siégeant dans l’organe de surveillance ou d’administration d’une société issue de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux, ainsi que par un expert qui les assiste.”;

3° l’alinéa 4, dont le texte existant formera l’alinéa 6, est remplacé par ce qui suit:

“La même sanction est applicable lorsque l’infraction est commise par un secrétaire ou un membre du personnel du secrétariat des personnes visées aux alinéas 1er à 5.”.

Afdeling 11*De kennisgevingen in het geval van collectief ontslag***Art. 38**

In het artikel 197 van hetzelfde Wetboek worden de woorden “aan de directeur van de subregionale tewerkstellingsdienst” vervangen door de woorden “aan de door voormeld koninklijk besluit bepaalde overheidsinstanties”.

Afdeling 12*De kosteloosheid van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid***Art. 39**

In boek 2, hoofdstuk 9, afdeling 4, van hetzelfde Wetboek, wordt een artikel 220/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 220/1. Kosteloosheid van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid

“Met een sanctie van niveau 2 worden bestraft, de Fondsen voor bestaanszekerheid, hun aangestelden of lasthebbers die, in strijd met het artikel 5*bis* van de wet van 7 januari 1958 betreffende de Fondsen voor bestaanszekerheid, niet de kosteloosheid waarborgen van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid aan de rechthebbende door hen, op enigerwijze, kosten ten laste te leggen.”.

Afdeling 13*De betrekkingen tussen de verschillende instellingen voor sociale zekerheid***Art. 40**

Artikel 222 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Art. 222. Betrekkingen tussen de verschillende instellingen voor sociale zekerheid

Met een sanctie van niveau 1 worden bestraft:

1° de verzekeringsondernemingen, de commissarissen, die:

a) hebben nagelaten, op de wijze en binnen de termijnen zoals bepaald door de Koning, de elementen die zijn vermeld in de aangifte van het ongeval en de

Section 11*Les notifications à faire en cas de licenciement collectif***Art. 38**

Dans l'article 197 du même Code, les mots “au directeur du service subrégional de l'emploi” sont remplacés par les mots “aux autorités publiques déterminées par l'arrêté royal précité”.

Section 12*La gratuité des avantages octroyés par les Fonds de sécurité d'existence***Art. 39**

Dans le livre 2, chapitre 9, section 4, du même Code, il est inséré un article 220/1 rédigé comme suit:

“Art. 220/1. La gratuité des avantages octroyés par les Fonds de sécurité d'existence

“Sont punis d'une sanction de niveau 2, les Fonds de sécurité d'existence, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à l'article 5*bis* de la loi du 7 janvier 1958 concernant les Fonds de sécurité d'existence, ne garantissent pas la gratuité des avantages octroyés par les Fonds de sécurité d'existence aux bénéficiaires en mettant à leur charge des frais d'une manière ou d'une autre.”.

Section 13*Les relations entre les différentes institutions de sécurité sociale***Art. 40**

L'article 222 du même Code est remplacé par ce qui suit:

“Art. 222. Les relations entre les différentes institutions de sécurité sociale

Sont punis d'une sanction de niveau 1:

1° les entreprises d'assurances, les commissaires qui:

a) n'ont pas transmis, de la manière et dans les délais fixés par le Roi, les éléments repris dans la déclaration d'accident et les éléments qui se rapportent

elementen die betrekking hebben op de regeling van het ongeval te bezorgen aan het Fonds voor arbeidsongevallen, met toepassing van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971;

b) hebben nagelaten het Fonds voor arbeidsongevallen binnen de dertig dagen die volgen op de ontvangst van de aangifte van het ongeval op de hoogte te brengen van hun weigering het ongeval ten laste te nemen of van hun twijfel in verband met de toepassing van voormelde wet van 10 april 1971 op het ongeval;

2° diegene die schadeloosstelling verschuldigd is en die, in strijd met de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, nalaat de verzekeringsinstelling in te lichten dat hij de rechthebbende zal schadeloos stellen.”

Afdeling 14

De verzending van documenten door de werkgevers aan de instellingen

Art. 41

In artikel 223, § 1, eerste lid, 3°, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “, en bij de bevoegde sociaal inspecteurs in de gevallen bepaald door de Koning,” opgeheven.

Afdeling 15

De aanvullende pensioenen

Art. 42

In boek 2, hoofdstuk 9, van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling 9/1 ingevoegd, luidende: “De verplichtingen van de werkgevers, de inrichters, de pensioeninstellingen en de rechtspersonen belast met de uitvoering van de solidariteitstoezegging inzake aanvullende pensioenen”.

Art. 43

In afdeling 9/1, ingevoegd bij artikel 42, wordt een artikel 225/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/1. Invoering van een pensioentoezegging

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber,

au règlement de l'accident au Fonds des accidents du travail en application de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail;

b) n'ont pas prévenu le Fonds des accidents du travail dans les trente jours qui suivent la réception de la déclaration d'accident de leur refus de prendre l'accident en charge ou du doute qu'ils ont quant à l'application à l'accident de la loi précitée du 10 avril 1971;

2° le débiteur de la réparation qui, en contravention à la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, omet d'informer l'organisme assureur qu'il va indemniser le bénéficiaire.”

Section 14

La transmission de documents aux institutions par les employeurs

Art. 41

Dans l'article 223, § 1er, alinéa 1er, 3°, du même Code, les mots “et, dans les cas fixés par le Roi, aux inspecteurs sociaux compétents” sont abrogés.

Section 15

Les pensions complémentaires

Art. 42

Dans le livre 2, chapitre 9, du même Code, il est inséré une section 9/1 intitulée: “Les obligations des employeurs, des organisateurs, des organismes de pensions et des personnes morales chargées de l'exécution de l'engagement de solidarité en matière de pensions complémentaires”.

Art. 43

Dans la section 9/1, insérée par l'article 42, il est inséré un article 225/1 rédigé comme suit:

“Art. 225/1. L'instauration d'un engagement de pension

Est puni d'une sanction de niveau 2, l'organisateur ou l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en

die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° een individuele pensioentoezegging toekent in het voordeel van een of meerdere werknemers en/of hun rechthebbenden zonder dat er in de onderneming een aanvullend pensioenstelsel bestaat voor alle werknemers;

2° niet jaarlijks aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten het aantal individuele pensioentoezeggingen per categorie van werknemers en het bewijs dat er in de onderneming een aanvullend pensioenstelsel bestaat voor alle werknemers, meedeelt.”

Art. 44

In dezelfde afdeling 9/1, wordt een artikel 225/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/2. Verplichting tot mededeling van documenten

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de pensioeninstelling, de inrichter of de werkgever die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° niet minstens eenmaal per jaar aan de aangeslotenen, met uitzondering van de rentegenieters, een pensioenfiche, die de gegevens voorgeschreven door de voormelde wet van 28 april 2003 bevat, meedeelt;

2° niet aan de aangeslotene, die erom vraagt, een historisch overzicht van de verworven reserves en de verworven prestaties meedeelt;

3° niet, minstens om de vijf jaar, aan alle aangeslotenen vanaf de leeftijd van vijfeenveertig jaar, het bedrag van de op vijfenzestigejarige leeftijd te verwachten rente, zonder aftrek van de belastingen, meedeelt;

4° bij de pensionering of wanneer andere uitkeringen verschuldigd worden, de begunstigde of zijn rechthebbenden niet inlicht over de uitkeringen die verschuldigd zijn en de mogelijke wijzen van betaling.”

contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution:

1° octroie un engagement individuel de pension au profit d'un ou de plusieurs travailleurs et/ou de leur ayants droits sans qu'un régime de pension complémentaire existe dans l'entreprise pour tous les travailleurs;

2° ne communique pas annuellement à l'Autorité des services et marchés financiers le nombre d'engagements de pension individuels par catégorie de travailleurs et la preuve qu'il existe dans l'entreprise un régime de pension complémentaire pour tous les travailleurs.”

Art. 44

Dans la même section 9/1, il est inséré un article 225/2 rédigé comme suit:

“Art. 225/2. L'obligation de communication de documents

Est puni d'une sanction de niveau 1, l'organisme de pension, l'organisateur ou l'employeur qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution:

1° ne communique pas au moins une fois par an aux affiliés, à l'exception des rentiers, une fiche de pension qui contient les données prescrites par la loi précitée du 28 avril 2003;

2° ne communique pas à l'affilié qui le demande un aperçu historique des réserves acquises et des prestations acquises;

3° ne communique pas au moins tous les cinq ans à tous les affiliés à partir de l'âge de cinquante-cinq ans le montant de la rente, sans déduction de l'impôt, à attendre à l'âge de soixante-cinq ans;

4° lors du départ à la retraite ou lorsque d'autres prestations deviennent exigibles, n'informe pas le bénéficiaire ou ses ayants droits des prestations qui sont dues et des possibles options de paiement.”

Art. 45

In dezelfde afdeling 9/1, wordt een artikel 225/3 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/3. Prestaties uitgekeerd als een kapitaal

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever of de persoon aangeduid door een collectieve arbeidsovereenkomst of door het pensioenreglement, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° de aangeslotene niet, twee maanden voor de pensionering of binnen de twee weken nadat hij van de vervroegde pensionering kennis heeft gekregen, informeert over zijn recht om een omvorming in een rente te vragen van de prestatie, uitgekeerd als een kapitaal;

2° de rechthebbenden, niet binnen de twee weken nadat hij kennis heeft gekregen van het overlijden van de aangeslotene, informeert over het recht bedoeld in 1°.”

Art. 46

In dezelfde afdeling 9/1, wordt een artikel 225/4 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/4. Uittreding van een werknemer

Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber en de pensioeninstelling, haar aangestelde of haar lasthebber, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, de procedure van uittreding van een werknemer niet respecteren.”

Art. 47

In dezelfde afdeling 9/1, wordt een artikel 225/5 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/5. Verandering van pensioeninstelling en overdrachten

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever of de persoon aangeduid door een collectieve arbeidsovereenkomst of door

Art. 45

Dans la même section 9/1, il est inséré un article 225/3 rédigé comme suit:

“Art. 225/3. Les prestations versées en capital

Est puni d’une sanction de niveau 1, l’organisateur ou l’employeur ou la personne désignée par une convention collective de travail ou le règlement de pension qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d’exécution:

1° n’informe pas l’affilié de son droit de demander la transformation en rente de la prestation versée en capital deux mois avant la retraite ou dans les deux semaines après qu’il ait eu connaissance de la retraite anticipée;

2° n’informe pas les ayants droits du droit visé au 1° dans les deux semaines après qu’il ait eu connaissance du décès de l’affilié.”

Art. 46

Dans la même section 9/1, il est inséré un article 225/4 rédigé comme suit:

“Art. 225/4. La sortie d’un travailleur

Est puni d’une sanction de niveau 2, l’organisateur ou l’employeur, son préposé ou son mandataire et l’organisme de pension, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d’exécution, ne respectent pas la procédure de sortie d’un travailleur.”

Art. 47

Dans la même section 9/1, il est inséré un article 225/5 rédigé comme suit:

“Art. 225/5. Le changement d’organisme de pension et transferts

Est puni d’une sanction de niveau 1, l’organisateur ou l’employeur ou la personne désignée par une convention collective de travail ou le règlement de pension qui, en

het pensioenreglement, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan:

1° de aangeslotenen niet informeert over elke wijziging van pensioeninstelling en van een eventuele overdracht van de reserves die daaruit voortvloeit;

2° de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten niet voorafgaandelijk inlicht over de verandering van pensioeninstelling en de eventuele overdracht van de reserves.”.

Art. 48

In dezelfde afdeling 9/1, wordt een artikel 225/6 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/6. Schriftelijke verklaring met de beginselen van het beleggingsbeleid en het verslag over het beheer van de pensioentoezegging

Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft:

1° de pensioeninstelling die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan:

a) geen schriftelijke verklaring over de beginselen van haar beleggingsbeleid, die de vermeldingen bepaald bij voormelde wet van 28 april 2003 bevat, opstelt;

b) de schriftelijke verklaring, bedoeld in a), niet minstens elke drie jaar en onmiddellijk na elke belangrijke wijziging van het beleggingsbeleid herzielt;

c) niet binnen de maand de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten in kennis stelt van elke wijziging van de verklaring bedoeld in a);

2° de pensioeninstelling of de persoon aangeduid door een collectieve arbeidsovereenkomst of door het pensioenreglement, die, in strijd met voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan:

a) geen verslag opstelt over het beheer van de pensioentoezegging overeenkomstig de voorschriften van voormelde wet van 28 april 2003;

b) het verslag, bedoeld in a), niet ter beschikking stelt van de inrichter.”.

contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution:

1° n'informe pas les affiliés de tout changement d'organisme de pension et du transfert éventuel des réserves qui y fait suite;

2° n'informe pas préalablement l'Autorité des services et marchés financiers du changement d'organisme de pension et du transfert éventuel des réserves.”.

Art. 48

Dans la même section 9/1, il est inséré un article 225/6 rédigé comme suit:

“Art. 225/6. La déclaration écrite sur les principes de la politique de placement et le rapport sur la gestion de l'engagement de pension

Est puni d'une sanction niveau 1:

1° l'organisme de pension qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution:

a) n'élabore pas une déclaration écrite sur les principes de sa politique de placement comportant les mentions prévues par la loi précitée du 28 avril 2003;

b) ne revoit pas la déclaration écrite visée au a) au moins tous les trois ans et immédiatement après tout changement majeur de la politique de placement;

c) ne communique pas dans le mois à l'Autorité des services et marchés financiers toute modification de la déclaration visée au a);

2° l'organisme de pension ou la personne désignée par une convention collective de travail ou le règlement de pension qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution:

a) ne rédige pas de rapport sur la gestion de l'engagement de pension conforme à ce que prescrit la loi précitée du 28 avril 2003;

b) ne met pas le rapport visé au a) à disposition de l'organisateur.”.

Art. 49

In dezelfde afdeling 9/1, wordt een artikel 225/7 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/7. Controle door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten

Met een sanctie van niveau 1 worden bestraft:

1° de pensioeninstellingen en de rechtspersonen die bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen betrokken zijn die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, de lijst van de pensioentoezeggingen en de solidariteitstoezeggingen die zij beheren, de identiteitsgegevens van de betrokken inrichters, alsook de inlichtingen over de beheerde toezeggingen die de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten bepaalt, niet aan deze Autoriteit meedeelt;

2° de pensioeninstellingen, de inrichters of de werkgevers en de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen die, in strijd met voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, niet, op verzoek van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, alle inlichtingen en documenten, met het oog op het toezicht op de naleving van de bepalingen van voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, verstrekken.”.

Art. 50

In dezelfde afdeling 9/1, wordt een artikel 225/8 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/8. Onjuiste verklaringen

Met een sanctie van niveau 4 worden bestraft, de pensioeninstellingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de inrichters en de werkgevers, hun aangestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, wetens en willens onjuiste verklaringen afleggen aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten of aan de door haar gevolmachtigde persoon.”.

Art. 49

Dans la même section 9/1, il est inséré un article 225/7 rédigé comme suit:

“Art. 225/7. Le contrôle de l’Autorité des services et marchés financiers

Sont punis d’une sanction de niveau 1:

1° les organismes de pension et les personnes morales concernées par l’exécution des engagements de solidarité qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d’exécution, ne soumet pas à l’Autorité des services et marchés financiers la liste des engagements de pension et des engagements de solidarité qu’ils gèrent, l’identification des organisateurs concernés, ainsi que les renseignements relatifs aux engagements gérés que l’Autorité des services et marchés financiers détermine;

2° les organismes de pension, les organisateurs ou les employeurs et les personnes morales concernées par l’exécution des engagements de solidarité qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d’exécution, ne soumettent pas tous les renseignements et ne fournissent pas tous documents à la demande de l’Autorité des services et marchés financiers en vue du contrôle du respect des dispositions de la loi précitée du 28 avril 2003 et de ses arrêtés d’exécution.”.

Art. 50

Dans la même section 9/1, il est inséré un article 225/8 rédigé comme suit:

“Art. 225/8. Les déclarations inexactes

Sont punis d’une sanction de niveau 4, les organismes de pension, leurs préposés ou leurs mandataires, les personnes morales concernées par l’exécution des engagements de solidarité, leurs préposés ou leurs mandataires, les organisateurs et les employeurs, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d’exécution, font sciemment et volontairement des déclarations inexactes à l’Autorité des services et marchés financiers ou à la personne mandatée par lui.”.

Art. 51

In dezelfde afdeling 9/1, wordt een artikel 225/9 ingevoegd, luidende:

“Art. 225/9. Illegale pensioentoezeggingen

Met een sanctie van niveau 2 worden bestraft, de pensioeninstellingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de inrichters en de werkgevers, hun aangestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, meewerken aan de uitvoering van pensioentoezeggingen die strijdig zijn met voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Afdeling 16

De terugbetaling

Art. 52

In Boek 2 van hetzelfde Wetboek worden artikel 236 en Hoofdstuk 11 dat het artikel 237 bevat, vervangen als volgt:

“HOOFDSTUK 11. Gemeenschappelijke bepalingen van de voorgaande hoofdstukken

Art. 236. Terugbetaling

Wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf uitspreekt voorzien in de artikelen 218, 219, 220, 223, § 1, eerste lid, 1, en 234, § 1, 3°, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op deze bepalingen, de schuldenaar van onbetaalde of gedeeltelijk onbetaalde bijdragen ambtshalve tot het betalen van de achterstallige bijdragen, de bijdrageopslagen en de verwijlinteressen.

Wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf uitspreekt voorzien in artikel 233, § 1, 3°, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op die bepaling, de verdachte ambtshalve tot het terugbetalen van de onrechtmatig ontvangen bedragen, vermeerderd met de verwijlinteressen.

Wanneer er geen afrekening is met betrekking tot de in het eerste en tweede lid bedoelde bedragen of

Art. 51

Dans la même section 9/1, il est inséré un article 225/9 rédigé comme suit:

“Art. 225/9. Les engagements de pension illégaux

Sont punis d’une sanction de niveau 2, les organismes de pension, leurs préposés ou leurs mandataires, les personnes morales concernées par l’exécution des engagements de solidarité, leurs préposés ou leurs mandataires, les organisateurs et les employeurs, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d’exécution, collaborent à l’exécution d’engagements de pensions qui sont contraires à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d’exécution.”.

Section 16

La restitution

Art. 52

Dans le Livre 2 du même Code, l’article 236 et le Chapitre 11 comportant l’article 237 sont remplacés par ce qui suit:

“CHAPITRE 11. Règles communes aux chapitres précédents

Art. 236. La restitution

Lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue aux articles 218, 219, 220, 223, § 1er, alinéa 1er, 1° et 234, § 1er, 3°, ou qui constate la culpabilité pour une infraction à ces dispositions, condamne d’office le débiteur des cotisations impayées ou partiellement payées à payer les arriérés de cotisations, les majorations de cotisations et les intérêts de retard.

Lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue à l’article 233, § 1er, 3°, ou qui constate la culpabilité pour une infraction à cette disposition, condamne d’office le prévenu à restituer les sommes perçues indûment, augmentées des intérêts de retard.

En l’absence de décompte relatif aux montants visés à l’alinéa 1er et à l’alinéa 2 ou lorsque le décompte est

wanneer de afrekening betwist wordt en er in dit verband nadere informatie nodig is, houdt de rechter de beslissing over de ambtshalve veroordeling aan.

Art. 237. Kennisgeving door de werkgever van het vonnis tot vaststelling van een inbreuk in toepassing van artikel 138*bis*, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek

Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht, wetens en willens nalaat het vonnis tot vaststelling van een inbreuk op de wetten en verordeningen die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten in toepassing van artikel 138*bis*, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek op zijn kosten ter kennis te brengen van de betrokken werknemers.”.

Afdeling 17

Wijzigingen van andere bepalingen van het Sociaal Strafwetboek

Art. 53

In artikel 28, § 3, derde lid, van hetzelfde Wetboek, wordt het woord “verhinderend” vervangen door het woord “belemmering”.

Art. 54

In artikel 42 van hetzelfde Wetboek worden de woorden “hoofdstuk VIII van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument” vervangen door de woorden “boek XVII van het Wetboek van economisch recht”.

Art. 55

In artikel 49 van hetzelfde Wetboek wordt het woord “samen” ingevoegd tussen het woord “arbeidsplaats” en het woord “met”.

Art. 56

In artikel 58 van hetzelfde Wetboek wordt het tweede lid opgeheven.

contesté et doit faire l’objet d’un complément d’information, le juge réserve à statuer sur la condamnation d’office.

Art. 237. La notification par l’employeur du jugement constatant une infraction en application de l’article 138*bis*, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire

Est puni d’une sanction de niveau 4, l’employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social, omet sciemment et volontairement de notifier, à ses frais, le jugement constatant une infraction aux lois et règlements qui relèvent de la compétence des juridictions du travail en application de l’article 138*bis*, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire aux travailleurs concernés.”.

Section 17

Modifications d’autres dispositions du Code pénal social

Art. 53

Dans le texte néerlandais de l’article 28, § 3, alinéa 3, du même Code, le mot “*verhinderend*” est remplacé par le mot “*belemmering*”.

Art. 54

Dans l’article 42 du même Code, les mots “au chapitre VIII de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l’information et la protection du consommateur” sont remplacés par les mots “au livre XVII du Code de droit économique”.

Art. 55

Dans le texte néerlandais de l’article 49 du même Code, le mot “*samen*” est inséré entre le mot “*arbeidsplaats*” et le mot “*met*”.

Art. 56

Dans l’article 58 du même Code, l’alinéa 2 est abrogé.

Art. 57

In artikel 117, 2° en 3°, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “laten uitvoeren” telkens vervangen door het woord “uitgevoerd”.

Art. 58

In artikel 158 van hetzelfde Wetboek worden de woorden “, zijn aangestelde of lasthebber” opgeheven.

Art. 59

In de artikelen 154, § 2, 198 en 199, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “, zijn aangestelde of zijn lasthebber” telkens opgeheven.

Art. 60

Artikel 156, 3°, van hetzelfde Wetboek wordt opgeheven.

Art. 61

In de Franse tekst van artikel 161, § 2, 2°, van hetzelfde Wetboek wordt het woord “*qui*” opgeheven.

Art. 62

In artikel 177, 1° en 2°, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “een willekeurig deel” telkens vervangen door de woorden “enig gedeelte”.

Art. 63

In artikel 201, § 1, 4°, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk” ingevoegd tussen de woorden “de preventieadviseur” en de woorden “en, in voorkomend geval,”.

Art. 64

In artikel 203 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in de Franse tekst van de bepaling onder 2° wordt het woord “*auquel*” vervangen door het woord “*auxquels*”;

Art. 57

Dans le texte néerlandais de l'article 117, 2° et 3°, du même Code, les mots “*laten uitvoeren*” sont chaque fois remplacés par le mot “*uitgevoerd*”.

Art. 58

Dans l'article 158 du même Code, les mots “, son préposé ou son mandataire” sont abrogés.

Art. 59

Dans les articles 154, § 2, 198 et 199, du même Code, les mots “, son préposé ou son mandataire” sont chaque fois abrogés.

Art. 60

Dans l'article 156, le 3°, du même Code est abrogé.

Art. 61

Dans l'article 161, § 2, 2°, du même Code, le mot “*qui*” est abrogé.

Art. 62

Dans le texte néerlandais de l'article 177, 1°, et 2°, du même Code, les mots “*een willekeurig deel*” sont chaque fois remplacés par les mots “*enig gedeelte*”.

Art. 63

Dans l'article 201, § 1er, 4°, du même Code, les mots “spécialisé dans les aspects psycho-sociaux du travail” sont insérés entre les mots “du conseiller en prévention” et les mots “et, le cas échéant,”.

Art. 64

Dans l'article 203 du même Code, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans le 2°, le mot “*auquel*” est remplacé par le mot “*auxquels*”;

b) in de Franse tekst van de bepaling onder 6° worden de woorden “*de travail*” ingevoegd tussen de woorden “*du règlement*” en de woorden “*et de ses modifications*”.

Art. 65

In artikel 210, § 2, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “de artikelen 38 en 40” vervangen door de woorden “de artikelen 38 en 40, 1°”.

Art. 66

In artikel 223, § 1, derde lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “bedoelde inbreuk” vervangen door de woorden “bedoelde inbreuken”.

Art. 67

In artikel 226, 4°, van hetzelfde Wetboek wordt de bepaling onder c) opgeheven.

HOOFDSTUK 3

Wijziging van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 68

In artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek wordt de bepaling onder 3° ingevoegd bij de wet van 2 juni 2010, luidende “betwistingen betreffende Hoofdstuk IX van de wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid” de bepaling onder 13°.

Art. 69

Artikel 764, 10°, van hetzelfde Wetboek laatstelijk gewijzigd bij de wet van 12 mei 2014, wordt vervangen als volgt:

“10° de vorderingen bepaald in de artikelen 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° tot 18°, 581, 2°, 3°, 9° en 10°, 582, 1°, 2°, 6°, 8°, 9° en 12°, 583 en 587*septies*”.

b) dans le 6°, les mots “*de travail*” sont insérés entre les mots “*du règlement*” et les mots “*et de ses modifications*”.

Art. 65

Dans l'article 210, § 2, alinéa 1er, du même Code, les mots “des articles 38 et 40.” sont remplacés par les mots “des articles 38 et 40, 1° .”.

Art. 66

Dans l'article 223, § 1er, alinéa 3, du même Code, les mots “l'infraction visée” sont remplacés par les mots “les infractions visées”.

Art. 67

Dans l'article 226, alinéa 1er, 4°, du même Code, le c) est abrogé.

CHAPITRE 3

Modifications du Code judiciaire

Art. 68

Dans l'article 582 du Code judiciaire, le 3°, inséré par la loi du 2 juin 2010, rédigé comme suit “des contestations relatives au chapitre IX de la loi du 22 décembre 1995 portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi” devient le 13°.

Art. 69

Dans l'article 764 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 12 mai 2014, le 10° est remplacé par ce qui suit:

“10° les demandes prévues aux articles 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° à 18°, 581, 2°, 3°, 9° et 10°, 582, 1°, 2°, 6°, 8°, 9° et 12°, 583 et 587*septies*”.

HOOFDSTUK 4

**Wijziging van het
Wetboek van strafvordering**

Art. 70

In artikel 216*bis*, § 1, vierde lid van het Wetboek van strafvordering vervangen bij de wet van 7 juni 2010 die vervangen is bij de wet van 11 juli 2011 worden de woorden “stagiairs, zelfstandige stagiairs of kinderen” vervangen door de woorden “stagiairs of kinderen”.

HOOFDSTUK 5

**Wijziging van de wet van 5 mei 1888 betreffende
het toezicht op de gevaarlijke, ongezonde of
hinderlijke inrichtingen en op de stoomtuigen en
stoomketels**

Art. 71

In artikel 1, tweede lid, van de wet van 5 mei 1888 betreffende het toezicht op de gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen en op de stoomtuigen en stoomketels, vervangen bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK 6

**Wijziging van de wetten op de mijnen, de
graverijen en de groeven, gecoördineerd op
15 september 1919**

Art. 72

In artikel 128, tweede lid, van de wetten op de mijnen, de graverijen en de groeven, gecoördineerd op 15 september 1919 en gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

CHAPITRE 4

**Modification du Code
d’instruction criminelle**

Art. 70

Dans l’article 216*bis*, § 1er, alinéa 4, du Code d’instruction criminelle remplacé par la loi du 7 juin 2010 qui est remplacé par la loi du 11 juillet 2011, les mots “stagiaires, stagiaires indépendants ou enfants concernés” sont remplacés par les mots “stagiaires ou enfants concernés”.

CHAPITRE 5

**Modification de la loi du 5 mai 1888 relative à
l’inspection des établissements dangereux,
insalubres ou incommodes, et à la surveillance
des machines et chaudières à vapeur**

Art. 71

Dans l’article 1er, alinéa 2, de la loi du 5 mai 1888 relative à l’inspection des établissements dangereux, insalubres ou incommodes, et à la surveillance des machines et chaudières à vapeur, remplacé par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE 6

**Modification des lois sur les mines,
minières et carrières, coordonnées le
15 septembre 1919**

Art. 72

Dans l’article 128, alinéa 2, des lois sur les mines, minières et carrières, coordonnées le 15 septembre 1919 et modifié par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

HOOFDSTUK 7

Wijziging van de wet van 6 juli 1949 betreffende de huisvesting van de arbeiders in nijverheids-, landbouw- of handelsondernemingen en -exploitaties

Art. 73

In artikel 4, tweede lid, van de wet van 6 juli 1949 betreffende de huisvesting van de arbeiders in nijverheids-, landbouw- of handelsondernemingen en -exploitaties, vervangen bij de wet van 22 december 1939 en gewijzigd bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK 8

Wijzigingen van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen

Art. 74

In artikel 23*bis* van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, ingevoegd bij koninklijk besluit van 18 november 1996, vervangen bij de wet van 22 december 2008 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 28 april 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, lid 3, worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek”;

2° in paragraaf 2, lid 2, worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek”.

Art. 75

Artikel 25 van hetzelfde koninklijk besluit wordt vervangen als volgt:

“Art. 25. De artikelen 230, 1°, 231, 232, 233 en 235 van het Sociaal Strafwetboek zijn van toepassing betreffende de uitkeringen waarin de in artikel 18 bedoelde stelsels voorzien.”

CHAPITRE 7

Modification de la loi du 6 juillet 1949 concernant le logement des travailleurs dans les entreprises et exploitations industrielles, agricoles ou commerciales

Art. 73

Dans l'article 4, alinéa 2, de la loi du 6 juillet 1949 concernant le logement des travailleurs dans les entreprises et exploitations industrielles, agricoles ou commerciales, remplacé par la loi du 22 décembre 1989 et modifié par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE 8

Modifications de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants

Art. 74

A l'article 23*bis* de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, inséré par l'arrêté royal du 18 novembre 1996, remplacé par la loi du 22 décembre 2008 et modifié en dernier lieu par la loi du 28 avril 2010, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er, alinéa 3, les mots “la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail” sont remplacés par les mots “le Code pénal social”;

2° dans le paragraphe 2, alinéa 2, les mots “de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.” sont remplacés par les mots “du Code pénal social”.

Art. 75

L'article 25 du même arrêté royal est remplacé par ce qui suit:

“Art. 25. Les articles 230, 1°, 231, 232, 233 et 235 du Code pénal social s'appliquent en ce qui concerne les prestations prévues par les régimes visés à l'article 18.”

Art. 76

In hetzelfde koninklijk besluit wordt een artikel 25*bis* ingevoegd, luidende:

“Art. 25*bis*. De artikelen 230, 2°, 231, 232, 234 en 235 van het Sociaal Strafwetboek zijn van toepassing betreffende de sociale bijdragen die bestemd zijn voor het sociaal statuut der zelfstandigen en onder de bevoegdheid van de arbeidsgerechten vallen.”.

HOOFDSTUK 9

**Wijziging van de arbeidswet
van 16 maart 1971**

Art. 77

In artikel 49, tweede lid, van de arbeidswet van 16 maart 1971, vervangen bij de wetten van 22 december 1989 en 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK 10

**Wijziging van de wet van 29 juni 1981 houdende
de algemene beginselen van de sociale zekerheid
voor werknemers**

Art. 78

In artikel 31*ter*, § 3, 3°, van de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, ingevoegd bij de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen, worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK 11

**Wijziging van de wet van 24 juli 1987 betreffende
de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter
beschikking stellen van werknemers ten behoeve
van gebruikers**

Art. 79

Artikel 39*bis* van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter

Art. 76

Dans le même arrêté royal, il est inséré un article 25*bis* rédigé comme suit:

“Art. 25*bis*. Les articles 230, 2°, 231, 232, 234 et 235 du Code pénal social s’appliquent en ce qui concerne les cotisations sociales destinées au statut social des travailleurs indépendants et de la compétence des juridictions du travail.”.

CHAPITRE 9

**Modification de la loi du 16 mars 1971
sur le travail**

Art. 77

Dans l’article 49, alinéa 2, de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, remplacé par les lois des 22 décembre 1989 et 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE 10

**Modification de la loi du 29 juin 1981 établissant
les principes généraux de la sécurité sociale des
travailleurs salariés**

Art. 78

Dans l’article 31*ter*, § 3, 3°, de la loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, inséré par la loi du 30 décembre 2009 portant des dispositions diverses, les mots “à la loi du 16 novembre 1972 concernant l’inspection du travail” sont remplacés par les mots “au Code pénal social”.

CHAPITRE 11

**Modification de la loi du 24 juillet 1987 sur le
travail temporaire, le travail intérimaire et la mise
de travailleurs à la disposition d’utilisateurs**

Art. 79

L’article 39*bis* de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de

beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, opgeheven bij de wet van 6 juni 2010, wordt hersteld als volgt:

“Art. 39*bis*. Onverminderd artikel 176/1 van het Sociaal Strafwetboek, wordt de gebruiker of, wanneer het een inbreuk betreft van niveau 2, 3 of 4, zijn aange-stelde of zijn lasthebber die zich schuldig maakt aan een overtreding van de in artikel 19 bedoelde bepalingen, bestraft met dezelfde strafsancities als deze die zijn bepaald in de wetten krachtens welke deze bepalingen zijn vastgelegd.”.

HOOFDSTUK 12

Wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven

Art. 80

Artikel 148*decies*, § 2, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, ingevoegd bij de wet van 13 december 2010, wordt vervangen als volgt:

“§ 2. Onverminderd de bevoegdheden van het Instituut inzake controle van de naleving en het beteu-gelen van de niet-naleving van de andere artikelen van deze wet, zijn de sociaal inspecteurs van de Algemene Directie Toezicht op de sociale wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg bevoegd om de naleving van paragraaf 1 te controleren. Deze controle wordt uitgeoefend overeen-komstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.”.

HOOFDSTUK 13

Wijziging van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Art. 81

In artikel 80, tweede lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werk-nemers bij de uitvoering van hun werk, vervangen bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

travailleurs à la disposition d'utilisateurs, abrogé par la loi du 6 juin 2010, est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 39*bis*. Sans préjudice de l'article 176/1 du Code pénal social, l'utilisateur ou, lorsqu'il s'agit d'une infrac-tion de niveau 2, 3 ou 4, son préposé ou son mandataire qui commet une infraction aux dispositions visées à l'article 19 est puni des mêmes sanctions pénales que celles déterminées dans les lois en vertu desquelles ces dispositions ont été prises.”.

CHAPITRE 12

Modification de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques

Art. 80

L'article 148*decies*, § 2, de la loi du 21 mars 1991 por-tant réforme de certaines entreprises publiques éco-nomiques, inséré par la loi du 13 décembre 2010, est remplacé par ce qui suit:

“§ 2. Sans préjudice des compétences de l'Institut pour contrôler le respect et sanctionner le non-respect des autres articles de cette loi, les inspecteurs sociaux de la Direction générale Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale sont compétents pour contrôler le respect du paragraphe 1er. Ce contrôle s'exerce conformément aux dispositions du Code pénal social.”.

CHAPITRE 13

Modification de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail

Art. 81

Dans l'article 80, alinéa 2, de la loi du 4 août 1996 re-lative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, remplacé par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

HOOFDSTUK 14

Wijziging van de wet van 5 september 2001 tot de verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers

Art. 82

Artikel 17 van de wet van 5 september 2001 tot de verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers, ingevoegd bij de programme-wet (I) van 24 december 2002 en gewijzigd bij de wetten van 6 juni 2010 en 26 december 2013, wordt aangevuld met een lid, luidende:

“De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op vraag, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie en bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

HOOFDSTUK 15

Wijziging van de wet van 28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd

Art. 83

In artikel 9, tweede lid, van de wet van 28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd, vervangen bij de wet van 6 juni 2010, worden de woorden “en 43 tot 49”, ingevoegd tussen de woorden “de artikelen 23 tot 39” en de woorden “van het Sociaal Strafwetboek”.

HOOFDSTUK 16

Wijzigingen van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid

Art. 84

Artikel 54 van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, gewijzigd bij de wet van 10 mei 2007, wordt vervangen als volgt:

CHAPITRE 14

Modification de la loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d'emploi des travailleurs

Art. 82

L'article 17 de la loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d'emploi des travailleurs, inséré par la loi-programme du 24 décembre 2002 (I) et modifié par les lois des 6 juin 2010 et 26 décembre 2013, est complété par un alinéa rédigé comme suit:

“Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.”.

CHAPITRE 15

Modification de la loi du 28 janvier 2003 relative aux examens médicaux dans le cadre des relations de travail

Art. 83

Dans l'article 9, alinéa 2, de la loi du 28 janvier 2003 relative aux examens médicaux dans le cadre des relations de travail, remplacé par la loi du 6 juin 2010, les mots “et 43 à 49” sont insérés entre les mots “aux articles 23 à 39” et les mots “du Code pénal social”.

CHAPITRE 16

Modifications de la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale

Art. 84

L'article 54 de la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale modifié par loi du 10 mai 2007 est remplacé par ce qui suit:

“Art. 54. De inbreuken op de discriminatieverboden bedoeld in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en in de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, die leiden tot een inbreuk op het in artikel 14, § 1, bedoelde discriminatieverbod, worden bestraft met een gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en een geldboete van 25 euro tot 250 euro.”

Art. 85

In hoofdstuk 11 van dezelfde wet wordt een artikel 54*bis* ingevoegd, luidende:

“Art. 54*bis*. De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord en vastgesteld overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. Met uitzondering van de in artikel 54 bedoelde inbreuken worden deze inbreuken bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”

HOOFDSTUK 17

Wijziging van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact

Art. 86

In artikel 38/1, tweede lid, van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, ingevoegd bij de wet van 27 maart 2009, worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek”.

“Art. 54. Les violations aux interdictions de discrimination visées à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination, à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes et à la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, qui conduisent à une violation de l'interdiction de discrimination visée à l'article 14, § 1er sont punies d'une peine d'emprisonnement d'un mois à cinq ans et d'une amende de 25 euros à 250 euros.”

Art. 85

Dans le chapitre 11 de la même loi, il est inséré un article 54*bis* rédigé comme suit:

“Art. 54*bis*. Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées et constatées conformément au Code pénal social. A l'exception des infractions visées à l'article 54, ces infractions sont sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.”

CHAPITRE 17

Modification de la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations

Art. 86

Dans l'article 38/1, alinéa 2, de la loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations, inséré par la loi du 27 mars 2009, les mots “de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail” sont remplacés par les mots “du Code pénal social”.

HOOFDSTUK 18

**Wijziging van de wet van
3 december 2006 houdende diverse bepalingen
met betrekking tot het sociaal strafrecht**

Art. 87

Artikel 5 van de wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht, opgeheven bij de wet van 6 juni 2010, wordt hersteld als volgt:

“Art. 5. De werkgever in hoofde van wie, ingevolge de uitoefening van de in artikel 138*bis*, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsvordering, een inbreuk wordt vastgesteld, is gehouden het vonnis, op zijn kosten, ter kennis te brengen van de betrokken werknemers.”.

HOOFDSTUK 19

**Wijzigingen van de wet van
27 december 2006 houdende diverse
bepalingen (I)**

Art. 88

In artikel 213, tweede lid, van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I), worden de woorden “de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.” vervangen door de woorden “het Sociaal Strafwetboek.”.

Art. 89

Artikelen 212 en 214 van dezelfde wet worden opgeheven.

HOOFDSTUK 20

**Wijzigingen van de wet van
9 mei 2008 houdende begeleidende
maatregelen met betrekking tot de instelling
van een bijzondere onderhandelingsgroep, een
vertegenwoordigingsorgaan en procedures
betreffende de rol van de werknemers in de
Europese coöperatieve vennootschap**

Art. 90

Artikel 10, tweede lid, van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de

CHAPITRE 18

**Modification de la loi du
3 décembre 2006 contenant diverses dispositions
en matière de droit pénal social**

Art. 87

L'article 5 de la loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social, abrogé par la loi du 6 juin 2010, est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 5. L'employeur dans le chef de qui, par suite de l'exercice de l'action visée à l'article 138*bis*, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire, une infraction est constatée, est tenu de notifier le jugement, à ses frais, aux travailleurs concernés.”.

CHAPITRE 19

**Modifications de la loi du
27 décembre 2006 portant des dispositions
diverses (I)**

Art. 88

Dans l'article 213, alinéa 2, de la loi du 27 décembre 2006 (I) portant des dispositions diverses, les mots “de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.” sont remplacés par les mots “du Code pénal social.”.

Art. 89

Les articles 212 et 214 de la même loi sont abrogés.

CHAPITRE 20

**Modifications de la loi du 9 mai 2008 portant
des mesures d'accompagnement en ce qui
concerne l'institution d'un groupe spécial
de négociation, d'un organe de représentation
et de procédures relatives à l'implication
des travailleurs au sein de
la Société coopérative européenne**

Art. 90

L'article 10, alinéa 2, de la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne

instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, ingevoegd bij de wet van 24 juli 2008, wordt vervangen als volgt:

“De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Art. 91

De artikelen 11 tot 13 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 24 juli 2008, worden opgeheven.

HOOFDSTUK 21

Wijzigingen van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen

Art. 92

Artikel 10, tweede lid, van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, wordt vervangen als volgt:

“De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek,

l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne, inséré par la loi du 24 juillet 2008 est remplacé par ce qui suit:

“Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.”.

Art. 91

Les articles 11 à 13 de la même loi, insérés par la loi du 24 juillet 2008, sont abrogés.

CHAPITRE 21

Modifications de la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux

Art. 92

L'article 10, alinéa 2, de la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux est remplacé par ce qui suit:

“Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de

optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.”.

Art. 93

De artikelen 11 tot 13 van dezelfde wet worden opgeheven.

HOOFDSTUK 22

Wijzigingen van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook

Art. 94

Artikel 15 van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook, vervangen bij de wet van 28 april 2010, wordt vervangen als volgt:

“Art. 15. De werkgever is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuken op de bepalingen van hoofdstuk 4 van deze wet en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de in het eerste lid bedoelde bepalingen.”.

Art. 95

Artikel 15/1 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 28 april 2010, wordt vervangen als volgt:

“De ambtenaren die aangewezen zijn voor het toezicht op de naleving van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en van de uitvoeringsbesluiten ervan in

leur mission d’information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d’exécution.”.

Art. 93

Les articles 11 à 13 de la même loi sont abrogés.

CHAPITRE 22

Modifications de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l’interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac

Art. 94

L’article 15 de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l’interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac, remplacé par la loi du 28 avril 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 15. L’employeur est responsable du respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d’exécution.

Les infractions aux dispositions du chapitre 4 de la présente loi et des arrêtés d’exécution de ces dispositions sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social.

Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu’ils agissent d’initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d’information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions visées à l’alinéa 1er.”.

Art. 95

L’article 15/1 de la même loi, inséré par la loi du 28 avril 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Les fonctionnaires désignés pour surveiller le respect de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l’exécution de leur travail et de ses arrêtés d’exécution en exécution de l’article 17 du Code

uitvoering van artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van hoofdstuk 4 van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen en dit de overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.”.

HOOFDSTUK 23

Wijziging van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen

Art. 96

Artikel 154, § 2, derde lid, van de wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen, vervangen bij de wet van 28 april 2010, wordt vervangen als volgt:

“Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.”.

HOOFDSTUK 24

Wijziging van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht

Art. 97

Artikel 5 van de wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht wordt vervangen als volgt:

“Art. 5. De Koning kan de bepalingen van deze wet in het Sociaal Strafwetboek invoeren.

Daartoe kan Hij:

1° de volgorde, de nummering en, in het algemeen, de ordening van de bepalingen van deze wet en van het Sociaal Strafwetboek wijzigen;

2° de verwijzingen die voorkomen in de bepalingen van deze wet en van het Sociaal Strafwetboek, wijzigen om ze met de nieuwe nummering in overeenstemming te brengen;

3° de redactie van de bepalingen van deze wet en van het Sociaal Strafwetboek wijzigen om ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen, zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in deze bepalingen vervat zijn.”.

CHAPITRE 23

Modification de la loi du 30 décembre 2009 portant des dispositions diverses

Art. 96

L'article 154, § 2, alinéa 3, de la loi du 30 décembre 2009 portant des dispositions diverses, remplacé par la loi du 28 avril 2010, est remplacé par ce qui suit:

“Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social.”.

CHAPITRE 24

Modification de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social

Art. 97

L'article 5 de la loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social est remplacé par ce qui suit:

“Art. 5. Le Roi peut insérer les dispositions de la présente loi dans le Code pénal social.

A cette fin, Il peut:

1° modifier l'ordre, la numérotation et, en général, la présentation des dispositions de la présente loi et du Code pénal social;

2° modifier les références qui sont contenues dans les dispositions de la présente loi et du Code pénal social en vue de les mettre en concordance avec la numérotation nouvelle;

3° modifier la rédaction des dispositions de la présente loi et du Code pénal social en vue d'assurer leur concordance et d'en unifier la terminologie sans porter atteinte aux principes inscrits dans ces dispositions.”.

HOOFDSTUK 25

**Wijziging van de wet van
1 februari 2011 houdende verlenging van
de crisismaatregelen en uitvoering van het
interprofessioneel akkoord**

Art. 98

In artikel 18, § 2, van de wet van 1 februari 2011 houdende verlenging van de crisismaatregelen en uitvoering van het interprofessioneel akkoord worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid, worden de woorden “overeenkomstig artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel” vervangen door de woorden “overeenkomstig artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek”.

2° het derde lid wordt vervangen als volgt:

“Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.”.

Gegeven te Brussel, 30 augustus 2015

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Werk en van Economie,

Kris PEETERS

De minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken,

Jan JAMBON

De minister van Justitie,

Koen GEENS

De minister van Sociale Zaken,

Maggie DE BLOCK

De minister van Pensioenen,

Daniel BACQUELAINE

CHAPITRE 25

**Modification de la loi du 1er février 2011
portant la prolongation de mesures
de crise et l'exécution de l'accord
interprofessionnel**

Art. 98

À l'article 18, § 2, de la loi du 1er février 2011 portant la prolongation de mesures de crise et l'exécution de l'accord interprofessionnel, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 2, les mots “conformément à l'article 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier” sont remplacés par les mots “conformément à l'article 17 du Code pénal social”.

2° l'alinéa 3 est remplacé par ce qui suit:

“Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément au Code pénal social.”.

Donné à Bruxelles, le 30 août 2015

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le ministre de l'Emploi et de l'Économie,

Kris PEETERS

Le ministre de la Sécurité et de l'Intérieur,

Jan JAMBON

Le ministre de la Justice,

Koen GEENS

La ministre des Affaires sociales,

Maggie DE BLOCK

Le ministre des Pensions,

Daniel BACQUELAINE

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

De minister van Zelfstandigen,

Willy BORSUS

*De staatssecretaris voor de Bestrijding van
de sociale fraude,*

Bart TOMMELEIN

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

Le ministre des Indépendants,

Willy BORSUS

*Le secrétaire d'État à la Lutte contre
la fraude sociale,*

Bart TOMMELEIN

BIJLAGE

ANNEXE

BASISTEKSTEN	BASISTEKSTEN AANGEPAST AAN HET ONTWERP VAN WET
Sociaal Strafwetboek	
EERSTE BOEK DE PREVENTIE, DE VASTSTELLING EN DE VERVOLGING VAN DE INBREUKEN EN HUN BESTRAFFING IN HET ALGEMEEN	
TITEL 1. <i>Beleid inzake preventie en toezicht</i>	
HOOFDSTUK 2. De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst	
<i>Art. 4. Samenstelling van de Algemene Raad van de Partners</i>	<i>Art. 4. Samenstelling van de Algemene Raad van de Partners</i>
De Algemene Raad van de Partners is samengesteld uit: 1° de directeur van het Federaal Aansturingsbureau, zoals bedoeld in artikel 6, § 3, 1°; 2° de voorzitter van het directiecomité van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg; 3° de voorzitter van het directiecomité van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid; 4° de leidend ambtenaren van de volgende diensten: a) de administratie Toezicht op de sociale wetten van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg; b) het bestuur van de Sociale Inspectie van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid; c) de inspectiedienst van de Rijksdienst voor sociale zekerheid; d) de inspectiedienst van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening;	De Algemene Raad van de Partners is samengesteld uit: 1° de directeur van het Federaal Aansturingsbureau, zoals bedoeld in artikel 6, § 3, 1°; 2° de voorzitter van het directiecomité van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg; 3° de voorzitter van het directiecomité van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid; 4° de leidend ambtenaren van de volgende diensten: a) de administratie Toezicht op de sociale wetten van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg; b) het bestuur van de Sociale Inspectie van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid; c) de inspectiedienst van de Rijksdienst voor sociale zekerheid; d) de inspectiedienst van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening; e) de administratie Toezicht op het welzijn op het werk van de federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg; f) de inspectiedienst van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie; 5° de administrateurs-generaal van de Rijksdienst voor sociale zekerheid, van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen, van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening, van de Rijksdienst voor pensioenen, van het Rijksinstituut voor ziekte-

en invaliditeitsverzekering en van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers; 6° de procureur-generaal aangewezen door het College van procureurs-generaal; 7° de commissaris-generaal van de federale politie; 8° de voorzitter van het directiecomité van de federale overheidsdienst Financiën; 9° de secretaris van de Nationale Arbeidsraad; 10° zes vertegenwoordigers van de sociale partners met hetzelfde aantal als de meest representatieve organisaties van werkgevers en de meest representatieve organisaties van werknemers, zoals aangewezen in de Nationale Arbeidsraad; 11° een vertegenwoordiger van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen. Een vertegenwoordiger aangewezen door iedere overheid bevoegd inzake tewerkstellingsbeleid krachtens artikel 6, § 1, IX, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zijnde vier vertegenwoordigers, kan hierin op verzoek van de gewesten eveneens zitting hebben. Kunnen eveneens worden uitgenodigd om met raadgevende stem zitting te hebben, vertegenwoordigers van de besturen en van de openbare instellingen die betrokken zijn bij de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, en beroepsorganisaties die een partnerschapsovereenkomst hebben gesloten, onder de voorwaarden bepaald door de Algemene Raad van de Partners. De Algemene Raad van de Partners kan tevens een beroep doen op deskundigen voor het	en invaliditeitsverzekering, van het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag en van de Rijksdienst voor jaarlijkse vakantie; 6° de procureur-generaal aangewezen door het College van procureurs-generaal; 7° de commissaris-generaal van de federale politie; 8° de voorzitter van het directiecomité van de federale overheidsdienst Financiën; 9° de secretaris van de Nationale Arbeidsraad; 10° acht vertegenwoordigers van de sociale partners met hetzelfde aantal als de meest representatieve organisaties van werkgevers en de meest representatieve organisaties van werknemers, zoals aangewezen in de Nationale Arbeidsraad; 11° een vertegenwoordiger van de Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de kleine en middelgrote ondernemingen. 12° een vertegenwoordiger aangeduid door iedere overheid, bevoegd inzake tewerkstellingsbeleid krachtens artikel 6, § 1, IX, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, hetzij vier vertegenwoordigers. Deze aanwijzing maakt het voorwerp uit van een koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, genomen na akkoord van de bevoegde Regeringen. 13° de leidend ambtenaar van de Directie van de administratieve geldboeten van de Afdeling van de juridische studiën, de documentatie en de geschillen van de federale overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. [...] Kunnen eveneens worden uitgenodigd om met raadgevende stem zitting te hebben, vertegenwoordigers van de besturen en van de openbare instellingen die betrokken zijn bij de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, en beroepsorganisaties die een partnerschapsovereenkomst hebben gesloten, onder de voorwaarden bepaald door de Algemene Raad van de Partners. De Algemene Raad van de Partners kan tevens een beroep doen op deskundigen voor het

onderzoek van specifieke vragen, binnen de voorwaarden die hij bepaalt. De Koning bepaalt op voordracht van de Algemene Raad het huishoudelijk reglement waarbij onder meer worden vastgesteld de regels voor vervanging van de leden en de convocaties van de leden, genodigden of deskundigen. Het voorzitterschap van de Algemene Raad van de Partners wordt waargenomen door de directeur van het Federaal Aansturingsbureau. Hij roept de leden van de Algemene Raad van de Partners minstens twee maal per jaar samen. Hij deelt de richtlijnen mede van het beleid inzake de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, zoals vastgesteld door de Ministerraad.	onderzoek van specifieke vragen, binnen de voorwaarden die hij bepaalt. De Koning bepaalt op voordracht van de Algemene Raad het huishoudelijk reglement waarbij onder meer worden vastgesteld de regels voor vervanging van de leden en de convocaties van de leden, genodigden of deskundigen. Het voorzitterschap van de Algemene Raad van de Partners wordt waargenomen door de directeur van het Federaal Aansturingsbureau. Hij roept de leden van de Algemene Raad van de Partners minstens twee maal per jaar samen. Hij deelt de richtlijnen mede van het beleid inzake de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude, zoals vastgesteld door de Ministerraad.
<i>Art. 28. Informatiedragers met hetzij sociale gegevens, hetzij andere door de wet voorgeschreven gegevens</i>	<i>Art. 28. Informatiedragers met hetzij sociale gegevens, hetzij andere door de wet voorgeschreven gegevens</i>
§ 1. en § 2. <i>(niet gewijzigd)</i> § 3. De sociaal inspecteurs kunnen overgaan tot het opsporen en onderzoeken van de in § 1 bedoelde informatiedragers in de volgende gevallen: 1° wanneer de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber voormelde informatiedragers niet vrijwillig voorlegt, zonder zich evenwel te verzetten tegen deze opsporing of dit onderzoek; 2° wanneer de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber op het ogenblik van de controle niet bereikbaar is. De sociaal inspecteurs kunnen slechts overgaan tot de opsporing of het onderzoek van deze informatiedragers op voorwaarde dat de aard van de opsporing of het onderzoek dit vereist wanneer het gevaar bestaat dat deze informatiedragers of de gegevens die zij bevatten naar aanleiding van de controle verdwijnen of worden gewijzigd of wanneer de gezondheid of de veiligheid van de werknemers dit vereist. Wanneer de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber zich verzet tegen deze opsporing of dit onderzoek wordt een proces-verbaal opgesteld wegens verhindering van toezicht. § 4. <i>(niet gewijzigd)</i>	§ 1. en § 2. <i>(niet gewijzigd)</i> § 3. De sociaal inspecteurs kunnen overgaan tot het opsporen en onderzoeken van de in § 1 bedoelde informatiedragers in de volgende gevallen: 1° wanneer de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber voormelde informatiedragers niet vrijwillig voorlegt, zonder zich evenwel te verzetten tegen deze opsporing of dit onderzoek; 2° wanneer de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber op het ogenblik van de controle niet bereikbaar is. De sociaal inspecteurs kunnen slechts overgaan tot de opsporing of het onderzoek van deze informatiedragers op voorwaarde dat de aard van de opsporing of het onderzoek dit vereist wanneer het gevaar bestaat dat deze informatiedragers of de gegevens die zij bevatten naar aanleiding van de controle verdwijnen of worden gewijzigd of wanneer de gezondheid of de veiligheid van de werknemers dit vereist. Wanneer de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber zich verzet tegen deze opsporing of dit onderzoek wordt een proces-verbaal opgesteld wegens belemmering van toezicht. § 4. <i>(niet gewijzigd)</i>

TITEL 2. De uitoefening van het toezicht en de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie	
HOOFDSTUK 2. Bevoegdheden van de sociaal inspecteurs en de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie	
<i>Art. 42. Vordering tot staking</i>	<i>Art. 42. Vordering tot staking</i>
Een vordering tot staking kan, overeenkomstig hoofdstuk VIII van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, worden ingesteld bij de voorzitter van de rechtbank van koophandel door de leidende ambtenaar van de inspectiedienst die voor de bedoelde bepalingen bevoegd is.	Een vordering tot staking kan, overeenkomstig boek XVII van het Wetboek van economisch recht , worden ingesteld bij de voorzitter van de rechtbank van koophandel door de leidende ambtenaar van de inspectiedienst die voor de bedoelde bepalingen bevoegd is.
<i>Art. 49 Maatregelen ten opzichte van de zelfstandigen</i>	<i>Art. 49 Maatregelen ten opzichte van de zelfstandigen</i>
De sociaal inspecteurs mogen de acties opgesomd in de artikelen 43, 44, 46, eerste lid, 1°, 47 en 48 ondernemen ten aanzien van de zelfstandigen die op een zelfde arbeidsplaats met werknemers bedrijvig zijn en die daardoor verplichtingen hebben met toepassing van de reglementering inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.	De sociaal inspecteurs mogen de acties opgesomd in de artikelen 43, 44, 46, eerste lid, 1°, 47 en 48 ondernemen ten aanzien van de zelfstandigen die op een zelfde arbeidsplaats samen met werknemers bedrijvig zijn en die daardoor verplichtingen hebben met toepassing van de reglementering inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.
HOOFDSTUK 3. Beroep tegen de door de sociaal inspecteurs genomen maatregelen	
<i>Art. 53. Formele garanties</i>	<i>Art. 53. Formele garanties</i>
§ 1. <i>(niet gewijzigd)</i> § 2. De schriftelijke vaststelling wordt persoonlijk overhandigd aan de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die tekent voor ontvangst. Indien de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber niet aanwezig is, wordt de schriftelijke vaststelling onmiddellijk achtergelaten. Binnen een termijn van veertien dagen wordt tevens bij een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs een kopie verstuurd naar de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber. § 3. <i>(niet gewijzigd)</i>	§ 1. <i>(niet gewijzigd)</i> § 2. De schriftelijke vaststelling wordt persoonlijk overhandigd aan de werkgever, zijn aangestelde, zijn lasthebber of de zelfstandige , die tekent voor ontvangst. Indien de werkgever, zijn aangestelde, zijn lasthebber of de zelfstandige , niet aanwezig is, wordt de schriftelijke vaststelling onmiddellijk achtergelaten. Binnen een termijn van veertien dagen wordt tevens bij een ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs een kopie verstuurd naar de werkgever zijn aangestelde, zijn lasthebber of de zelfstandige . § 3. <i>(niet gewijzigd)</i>

HOOFDSTUK 5. Plichten van de sociaal inspecteurs	
<i>Art. 58. Vertrouwelijkheid van de gegevens</i>	<i>Art. 58. Vertrouwelijkheid van de gegevens</i>
De sociaal inspecteurs moeten de nodige maatregelen nemen om het vertrouwelijk karakter te verzekeren van de sociale gegevens van persoonlijke aard waarvan ze kennis hebben gekregen in de uitoefening van hun opdracht en om te verzekeren dat deze gegevens uitsluitend worden aangewend voor de uitoefening van hun toezichtopdracht. De in de artikelen 33 en 34, tweede lid, bedoelde personen zijn verplicht het vertrouwelijke karakter te bewaren van de sociale gegevens van persoonlijke aard waarvan zij kennis hebben gekregen door de sociaal inspecteurs bij te staan bij de uitoefening van de in deze artikelen bepaalde bevoegdheden. Elke inbreuk hierop wordt bestraft overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek.	De sociaal inspecteurs moeten de nodige maatregelen nemen om het vertrouwelijk karakter te verzekeren van de sociale gegevens van persoonlijke aard waarvan ze kennis hebben gekregen in de uitoefening van hun opdracht en om te verzekeren dat deze gegevens uitsluitend worden aangewend voor de uitoefening van hun toezichtopdracht. [...] Elke inbreuk hierop wordt bestraft overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek. ¹
TITEL 5. Bijzondere bepalingen	
HOOFDSTUK 5. Regeling van bepaalde aspecten van de elektronische informatie-uitwisseling tussen de actoren van de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude	
<i>Art. 100/4. Mededeling van het e-PV</i>	<i>Art. 100/4. Mededeling van het e-PV</i>
Onverminderd de toepassing van artikel 15 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en in afwijking van artikel 33 van de wet van 10 juli 2006 betreffende de elektronische procesvoering, stelt de Koning op eensluidend advies van het College van procureurs-generaal de nadere regels vast voor de in artikel 65, eerste lid, bedoelde mededeling. Hij stelt eveneens de nadere regels vast voor de in artikel 65, tweede en derde lid, bedoelde mededelingen.	[...] In afwijking van artikel 33 van de wet van 10 juli 2006 betreffende de elektronische procesvoering, stelt de Koning op eensluidend advies van het College van procureurs-generaal de nadere regels vast voor de in artikel 65, eerste lid, bedoelde mededeling. Hij stelt eveneens de nadere regels vast voor de in artikel 65, tweede en derde lid, bedoelde mededelingen.
BOEK 2 DE INBREUKEN EN HUN BESTRAFFING IN HET BIJZONDER	

¹ Het oude derde lid wordt het tweede lid wegens de opheffing van het tweede lid.

HOOFDSTUK 1. Inbreuken tegen de persoon van de werknemer	
<i>Art. 117. Medische onderzoeken</i>	<i>Art. 117. Medische onderzoeken</i>
Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft: 1° De werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd: a) biologische tests, medische onderzoeken of mondelinge informatiegaring heeft laten uitvoeren met het oog op het verkrijgen van medische informatie over de gezondheidstoestand of stamboom informatie van een werknemer of kandidaat-werknemer om andere redenen dan die welke verband houden met de huidige geschiktheid van de werknemer voor en de specifieke kenmerken van de openstaande betrekking, buiten de gevallen bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad; b) biologische tests of medische onderzoeken heeft laten uitvoeren door een persoon die niet de preventieadviseur- arbeidsgeneesheer was, die verbonden is aan de afdeling belast met het medisch toezicht van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk of aan de afdeling belast met het medisch toezicht van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk waarop de werkgever een beroep doet; 2° de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer die de krachtens 1°, a) verboden biologische tests, medische onderzoeken of mondelinge informatiegaring heeft aangevraagd of laten uitvoeren, in strijd met de voornoemde wet van 28 januari 2003; 3° eenieder die, in strijd met de voornoemde wet van 28 januari 2003, biologische tests of medische onderzoeken heeft laten uitvoeren, terwijl hij niet de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer was, die verbonden is aan de afdeling belast met het medisch toezicht van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk of aan de afdeling belast met het medisch toezicht van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk waarop de werkgever een beroep doet. De overtreders, de mededaders en	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft: 1° De werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd: a) biologische tests, medische onderzoeken of mondelinge informatiegaring heeft laten uitvoeren met het oog op het verkrijgen van medische informatie over de gezondheidstoestand of stamboom informatie van een werknemer of kandidaat-werknemer om andere redenen dan die welke verband houden met de huidige geschiktheid van de werknemer voor en de specifieke kenmerken van de openstaande betrekking, buiten de gevallen bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad; b) biologische tests of medische onderzoeken heeft laten uitvoeren door een persoon die niet de preventieadviseur- arbeidsgeneesheer was, die verbonden is aan de afdeling belast met het medisch toezicht van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk of aan de afdeling belast met het medisch toezicht van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk waarop de werkgever een beroep doet; 2° de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer die de krachtens 1°, a) verboden biologische tests, medische onderzoeken of mondelinge informatiegaring heeft aangevraagd of uitgevoerd, in strijd met de voornoemde wet van 28 januari 2003; 3° eenieder die, in strijd met de voornoemde wet van 28 januari 2003, biologische tests of medische onderzoeken heeft uitgevoerd, terwijl hij niet de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer was, die verbonden is aan de afdeling belast met het medisch toezicht van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk of aan de afdeling belast met het medisch toezicht van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk waarop de werkgever een beroep doet. De overtreders, de mededaders en

medeplichtigen van de inbreuken bedoeld in het eerste lid, 1°, 2° en 3° kunnen worden veroordeeld tot ontzetting overeenkomstig artikel 33 van het Strafwetboek. Indien de overtreders, de mededaders of hun medeplichtigen van de inbreuken bedoeld in het eerste lid, 1°, 2° en 3° beoefenaars van de geneeskunde zijn, kan de rechter hun bovendien het verbod opleggen om gedurende een termijn van een maand tot drie jaar de geneeskunde uit te oefenen. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers of kandidaat-werknemers.	medeplichtigen van de inbreuken bedoeld in het eerste lid, 1°, 2° en 3° kunnen worden veroordeeld tot ontzetting overeenkomstig artikel 33 van het Strafwetboek. Indien de overtreders, de mededaders of hun medeplichtigen van de inbreuken bedoeld in het eerste lid, 1°, 2° en 3° beoefenaars van de geneeskunde zijn, kan de rechter hun bovendien het verbod opleggen om gedurende een termijn van een maand tot drie jaar de geneeskunde uit te oefenen. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers of kandidaat-werknemers.
Afdeling 2. <i>Geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk</i>	Afdeling 2. <i>De preventie van psychosociale risico's op het werk, waaronder stress, geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk, gezondheid en veiligheid op het werk en welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk</i>
Art. 119. <i>Geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk</i>	Art. 119. <i>Daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk</i>
Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, hij die in contact treedt met de werknemers bij de uitvoering van hun werk en die geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk begaat in overtreding op de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.	Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, hij die in contact treedt met de werknemers bij de uitvoering van hun werk en die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, een daad van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk begaat.
Art. 121. <i>Preventiemaatregelen tegen geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk</i>	Art. 121. <i>De risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het werk</i>
Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber die, in overtreding van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn op het werk van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan : 1° geen maatregelen treft om geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk te voorkomen; 2° preventiemaatregelen treft die niet gebaseerd zijn op een risicoanalyse of die geen rekening	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk, rekening houdend met de gevaren verbonden aan de elementen van de arbeidsorganisatie, de

houden met de aard van de activiteiten en de grootte van de onderneming; 3° preventiemaatregelen uitwerkt zonder het advies van het comité voor preventie en bescherming op het werk; 4° preventiemaatregelen bepaalt zonder de goedkeuring van het comité voor preventie en bescherming op het werk of, in voorkomend geval, zonder de goedkeuring van ten minste twee derde van de leden die de werknemers vertegenwoordigen binnen het comité; 5° nalaat de nodige maatregelen te treffen opdat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn en de leden van het comité zouden beschikken over de relevante informatie die is voorgeschreven door de Koning; 6° er niet op toeziet dat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn en de leden van het comité de nodige opleiding ontvangen, met het oog op een passende uitvoering van de preventiemaatregelen, de procedures, rechten en plichten waarover ze de onder 5° bedoelde informatie ontvangen; 7° geen preventieadviseur aanstelt die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk, waaronder geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk; 8° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van psychosociale belasting, rekening houdend met situaties waarin er stress, conflicten, geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk aanwezig zijn; 9° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de vormen van psychosociale belasting veroorzaakt door de personen met wie de werknemers in contact komen op de arbeidsplaats bij de uitvoering van hun werk; 10° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de incidenten op het vlak van psychosociale belasting die zich bij herhaling voordoen of waarover de preventieadviseur een advies heeft gegeven of geen risicoanalyse uitvoert van alle feiten die het voorwerp zijn geweest van een met redenen omklede klacht; 11° geen maatregelen neemt die bedoeld zijn om een einde te maken aan daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk die hem ter kennis zijn gebracht; 12° er niet op toeziet dat de werknemers die, bij de uitvoering van hun werk, het voorwerp zijn geweest van een daad van geweld, gepleegd	arbeidsinhoud, de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en de interpersoonlijke relaties op het werk; 2° de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk uitvoert: a) zonder medewerking van de werknemers; b) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten erbij te betrekken wanneer hij deel uitmaakt van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk; c) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten die deel uitmaakt van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk erbij te betrekken wanneer de complexiteit van de analyse dit vereist; d) zonder rekening te houden met het feit dat de werknemers bij de uitvoering van hun werk op de arbeidsplaats in contact komen met andere personen dan de werknemers en de daarmee gelijkgestelde personen; 3° geen risicoanalyse uitvoert betreffende de psychosociale risico's op het niveau van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld, bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk, rekening houdend met de gevaren verbonden aan de elementen van de arbeidsorganisatie, de arbeidsinhoud, de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsomstandigheden en de interpersoonlijke relaties op het werk, inzonderheid wanneer een lid van de hiërarchische lijn of ten minste één derde van de werknemersvertegenwoordigers in het comité voor preventie en bescherming op het werk om deze risicoanalyse vragen; 4° de risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het niveau van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld, bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk, uitvoert: a) zonder medewerking van de werknemers; b) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten erbij te betrekken wanneer hij deel uitmaakt van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk; c) zonder de preventieadviseur psychosociale

door andere personen dan de werknemers of de werknemers die hiermee gelijkgesteld worden en die zich op de arbeidsplaats bevinden, passende psychologische begeleiding krijgen vanwege gespecialiseerde diensten of instellingen.	aspecten die deel uitmaakt van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk erbij te betrekken wanneer de complexiteit van de situatie dit vereist; d) zonder de werknemers de mogelijkheid te geven om informatie op een anonieme wijze mee te delen wanneer de preventieadviseur psychosociale aspecten niet bij de analyse wordt betrokken.
<i>Art. 122. Verplichtingen inzake de bescherming van de werknemers tegen geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk</i>	<i>Art. 122. De preventiemaatregelen die betrekking hebben op de preventie van de psychosociale risico's op het werk</i>
Wordt met een sanctie van niveau 1 bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber die, in overtreding van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° de resultaten van de risicoanalyse en de preventiemaatregelen niet opneemt in een specifiek gedeelte in het globaal preventieplan en, in voorkomend geval, het jaarlijks actieplan; 2° geen kennis neemt van de verklaringen van de werknemers die menen dat ze het voorwerp zijn geweest van feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk die werden veroorzaakt door andere personen wanneer hij een risicoanalyse uitvoert betreffende de psychosociale belasting veroorzaakt door de personen met wie de werknemers in contact komen op de arbeidsplaats bij de uitvoering van hun werk; 3° niet aan het comité voor preventie en bescherming op het werk de resultaten meedeelt van de risicoanalyse of, in voorkomend geval, de collectieve en anonieme gegevens betreffende de resultaten van de risicoanalyse die hij moet verrichten; 4° het register met de verklaringen die bedoeld zijn onder 2° niet ter beschikking houdt van de ambtenaar die belast is met het toezicht; 5° de verklaringen inzake de feiten die in het register zijn opgenomen niet gedurende vijf jaar bewaart, te rekenen van de dag dat de werknemer deze verklaringen heeft laten optekenen.	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° niet de passende preventiemaatregelen treft, voor zover hij een impact heeft op het gevaar, om de situaties en handelingen die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk te voorkomen, om de schade te voorkomen of om deze te beperken; 2° bij het treffen van de preventiemaatregelen bedoeld in 1°, geen rekening houdt met het feit dat zijn werknemers bij de uitvoering van hun werk op de arbeidsplaats in contact komen met andere personen dan de werknemers en de daarmee gelijkgestelde personen, inzonderheid door geen kennis te nemen van de verklaringen van de werknemers die opgenomen zijn in het register van feit van derden; 3° niet de passende preventiemaatregelen treft, voor zover hij een impact heeft op het gevaar, om het gevaar dat voortvloeit uit een specifieke arbeidssituatie als bedoeld in artikel 6 van het koninklijk besluit van 10 april 2014 betreffende de preventie van psychosociale risico's op het werk uit te schakelen of om de schade die hieruit voortvloeit te voorkomen of te beperken; 4° niet de passende maatregelen treft, voor zover hij een impact heeft op het gevaar, om een einde te maken aan daden van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk als die ter kennis zijn gebracht van de werkgever; 5° niet de nodige bewarende maatregelen treft

	wanneer de ernst van de feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk het vereist; 6° geen procedures vaststelt die rechtstreeks toegankelijk zijn voor de werknemer die meent schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's op het werk, en die in overeenstemming zijn met de door de Koning vastgestelde bepalingen; 7° procedures vaststelt die rechtstreeks toegankelijk zijn voor de werknemer die meent schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's op het werk: a) zonder het akkoord te bekomen van het comité voor preventie en bescherming op het werk; b) zonder het akkoord te hebben bekomen van tenminste twee derden van de leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk, als het akkoord van het comité niet werd bekomen ingevolge het advies van de met het toezicht belaste ambtenaar onverminderd de toepassing van de bepalingen tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel; c) die niet in overeenstemming zijn met collectieve arbeidsovereenkomsten die algemeen verbindend zijn verklaard bij koninklijk besluit; 8° geen procedures vaststelt die betrekking hebben op de wedertewerkstelling van de werknemers die menen schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's op het werk; 9° er niet op toeziet dat de werknemers die, bij de uitvoering van hun werk, het voorwerp zijn geweest van een daad van geweld, gepleegd door andere personen dan werknemers en daarmee gelijkgestelde personen die zich op de arbeidsplaats bevinden, een passende psychologische ondersteuning krijgen van gespecialiseerde diensten of instellingen, waarvan de kosten worden gedragen door de werkgever onverminderd de toepassing van andere wettelijke bepalingen; 10° niet de verplichtingen van de hiërarchische lijn bepaalt inzake de preventie van psychosociale risico's op het werk; 11° niet de nodige maatregelen treft opdat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn

	en de leden van het comité zouden beschikken over de relevante informatie die is voorgeschreven door de Koning; 12° er niet op toeziet dat de werknemers, de leden van de hiërarchische lijn en de leden van het comité de door de Koning vastgestelde opleiding ontvangen. De inbreuken bedoeld in het eerste lid, 4° en 5° worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer.
	<i>Art. 122/1. Toepassing van de procedures die toegankelijk zijn voor de werknemers (nieuw)</i> ²
	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° in het kader van een verzoek tot formele psychosociale interventie met een hoofdzakelijk collectief karakter: a) geen overleg pleegt met het comité voor preventie en bescherming op het werk of met de vakbondsafvaardiging, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning; b) niet zijn gemotiveerde beslissing meedeelt betreffende de gevolgen die hij aan het verzoek geeft, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning; c) niet de nodige collectieve preventiemaatregelen treft, voor zover hij een impact heeft op het gevaar; d) naar aanleiding van de voorstellen van de preventieadviseur psychosociale aspecten, geen preventiemaatregelen treft die tot doel hebben de risico's die een individueel karakter vertonen te ondervangen om te voorkomen dat de gezondheid van de werknemer die het verzoek heeft ingediend ernstig wordt aangetast, voor zover hij een impact heeft op het gevaar; 2° in het kader van een verzoek tot formele psychosociale interventie met een hoofdzakelijk individueel karakter of voor

² Deze nieuwe bepaling is gebaseerd op artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek.

	feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk: a) niet de werknemer op de hoogte brengt van de individuele maatregelen die hij ten aanzien van hem overweegt te nemen, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning; b) geen afschrift van het advies van de preventieadviseur psychosociale aspecten meedeelt aan de werknemer ten aanzien van wie hij overweegt individuele maatregelen te nemen die zijn arbeidsvoorwaarden wijzigen; c) niet de werknemer bedoeld in b) hoort tijdens een onderhoud waarbij deze zich kan laten bijstaan door een persoon naar zijn keuze; d) niet zijn gemotiveerde beslissing meedeelt betreffende de gevolgen die hij aan het verzoek geeft, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning; e) voor zover hij een impact heeft op het gevaar, niet de passende preventiemaatregelen treft om een einde te maken aan de schade geleden door de werknemer die het verzoek heeft ingediend; 3° in het kader van een verzoek tot formele psychosociale interventie voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk: a) niet zijn gemotiveerde beslissing meedeelt betreffende de gevolgen die hij geeft aan de voorstellen voor bewarende maatregelen van de preventieadviseur psychosociale aspecten meedeelt onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning; b) geen contact legt met de werkgever van de onderneming van buitenaf, wiens werknemers permanent werkzaamheden uitvoeren bij de werkgever, opdat de individuele preventiemaatregelen die moeten getroffen worden ten aanzien van een werknemer van deze onderneming, die gebruik heeft gemaakt van de interne procedure bij de werkgever onder de voorwaarden bepaald door de Koning, daadwerkelijk zouden kunnen getroffen worden; c) geen afschrift van het advies van de preventieadviseur psychosociale aspecten meedeelt op verzoek van de persoon die het verzoek heeft ingediend of van de in dit verzoek vermelde aangeklaagde, in de hypothese dat zij overwegen een rechtsvordering in te stellen; 4° elementen van het advies van de

	preventieadviseur psychosociale aspecten meedeelt aan een lid van de hiërarchische lijn van de verzoeker, zonder dat dit noodzakelijk is voor de toepassing van de preventiemaatregelen. De inbreuk bedoeld in het eerste lid, 2°, e) wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer.
	Art. 122/2. De preventieadviseur psychosociale aspecten (nieuw)³
	§ 1. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° binnen de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk geen preventieadviseur psychosociale aspecten aanwijst die voldoet aan de door de Koning bepaalde voorwaarden; 2° niet de opdrachten van de preventieadviseur psychosociale aspecten toevertrouwt aan een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, als hij binnen de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk geen preventieadviseur psychosociale aspecten heeft aangewezen of als hij minder dan 50 werknemers tewerkstelt; § 2. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° binnen de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk een preventieadviseur psychosociale aspecten aanwijst zonder het voorafgaand akkoord van alle leden vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk te hebben bekomen; 2° een preventieadviseur psychosociale aspecten aanwijst die deel uitmaakt van het

³ Deze nieuwe bepaling is gebaseerd op artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek.

	leidinggevend personeel; 3° een preventieadviseur psychosociale aspecten aanwijst die de functie van preventieadviseur bevoegd voor de arbeidsgeneeskunde uitoefent.
	<i>Art. 122/3. De vertrouwenspersoon (nieuw)⁴</i>
	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° een vertrouwenspersoon aanwijst, zonder voorafgaand akkoord van alle leden vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk; 2° geen vertrouwenspersoon aanwijst overeenkomstig de voorwaarden en de procedure bedoeld in de voormelde wet van 4 augustus 1996 wanneer alle leden vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk hierom verzoeken; 3° een vertrouwenspersoon uit zijn functie verwijdt, zonder voorafgaand akkoord van alle leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk; 4° niet het advies van de met het toezicht belaste ambtenaar vraagt, als er geen akkoord wordt bereikt tussen alle leden-vertegenwoordigers van de personeelsleden binnen het comité voor preventie en bescherming op het werk en de werkgever over de verwijdering van de vertrouwenspersoon uit zijn functie; 5° een vertrouwenspersoon aanwijst die de functie van preventieadviseur bevoegd voor de arbeidsgeneeskunde uitoefent; 6° een vertrouwenspersoon aanwijst die deel uitmaakt van het personeel van de onderneming waar hij zijn functie uitoefent en werkgevers- of werknemersvertegenwoordiger is in de ondernemingsraad of in het comité voor preventie en bescherming op het werk van die onderneming;

⁴ Deze nieuwe bepaling is gebaseerd op artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek.

	7° een vertrouwenspersoon aanwijst die deel uitmaakt van het personeel van de onderneming waar hij zijn functie uitoefent en deel uitmaakt van de vakbondsafvaardiging; 8° een vertrouwenspersoon aanwijst die deel uitmaakt van het leidinggevend personeel; 9° niet ervoor zorgt dat ten minste één van de vertrouwenspersonen behoort tot het personeel van de werkgever wanneer hij slechts een beroep doet op een preventieadviseur psychosociale aspecten van een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, en hij bovendien meer dan twintig werknemers tewerkstelt; 10° niet ervoor zorgt dat de vertrouwenspersoon zijn opdrachten te allen tijde volledig en doeltreffend kan vervullen onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning; 11° niet ervoor zorgt dat de vertrouwenspersoon geen nadeel ondervindt van zijn activiteiten als vertrouwenspersoon; 12° niet ervoor zorgt dat de vertrouwenspersoon zijn functie volledig autonoom uitoefent, inzonderheid door niet de nodige maatregelen te treffen opdat geen enkele persoon op welke wijze ook rechtstreeks of onrechtstreeks druk uitoefent op de vertrouwenspersoon bij de uitoefening van zijn functie en inzonderheid wat betreft de druk met het oog op het bekomen van informatie die verband houdt of kan houden met de uitoefening van deze functie; 13° niet de nodige maatregelen treft opdat de vertrouwenspersoon: a) binnen de twee jaar die volgen op zijn aanstelling, beschikt over de door de Koning bepaalde vaardigheden en kennis, door het volgen van de opleiding waarvan de inhoud wordt bepaald door de Koning; b) zijn vaardigheden en kennis kan verbeteren, inzonderheid door het volgen van een supervisie onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning; 14° de kosten verbonden aan de in 13° bedoelde opleidingen alsook de verplaatsingskosten niet draagt.
	<i>Art. 122/4. De werkgevers en de instellingen die een vorming voor vertrouwenspersonen</i>

	<i>verstrekken (nieuw)</i> ⁵
	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever of de instelling die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan een vorming met het oog op het verwerven van de vaardigheden en de kennis van vertrouwenspersonen verstrekt, zonder te voldoen aan de door de Koning bepaalde voorwaarden.
	<i>Art. 122/5. Andere verplichtingen inzake de preventie (nieuw)</i> ⁶
	§ 1. Wordt met een sanctie van niveau 3 bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° niet de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk opnieuw onderzoekt bij elke wijziging die de blootstelling van werknemers aan psychosociale risico's op het werk kan beïnvloeden; 2° niet de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk minstens eenmaal per jaar evalueert, inzonderheid rekening houdend met de door de Koning vastgestelde elementen; 3° de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk evalueert: a) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten erbij te betrekken wanneer hij deel uitmaakt van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk; b) zonder de preventieadviseur psychosociale aspecten die deel uitmaakt van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk erbij te betrekken wanneer de

⁵ Deze nieuwe bepaling is gebaseerd op artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek.

⁶ Deze nieuwe bepaling is gebaseerd op artikel 128 van het Sociaal Strafwetboek.

	complexiteit van de evaluatie dit vereist; 4° niet onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning, een register van feiten van derden ter beschikking houdt van de werknemers die, tijdens de uitvoering van hun werk, in contact komen met andere personen dan de werknemers of de gelijkgestelde personen, opdat zij daarin hun verklaring kunnen laten opnemen met betrekking tot feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk vanwege deze personen en waarvan zij menen het voorwerp te zijn geweest. § 2. Wordt met een sanctie van niveau 2 bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° niet het advies vraagt van het comité voor preventie en bescherming op het werk over: a) de collectieve preventiemaatregelen die vastgesteld worden op basis van de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk; b) de collectieve preventiemaatregelen die vastgesteld worden op basis van de evaluatie van de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk; c) het geheel van de voorstellen tot collectieve preventiemaatregelen voorgesteld in de adviezen van de preventieadviseur psychosociale aspecten om elke herhaling in andere arbeidssituaties te voorkomen; 2° indien er geen verzoening wordt bereikt, niet het advies van de met het toezicht belaste ambtenaar meedeelt: a) aan het comité voor preventie en bescherming op het werk, bij de vaststelling van de procedures die rechtstreeks toegankelijk zijn voor de werknemer die meent schade te ondervinden ten gevolge van psychosociale risico's op het werk; b) aan de werknemersvertegenwoordigers in het comité voor preventie en bescherming op het werk, bij de aanduiding van de preventieadviseur psychosociale aspecten of bij de aanduiding van de vertrouwenspersoon of de verwijdering uit zijn functie;

	3° niet het advies vraagt van de preventieadviseur psychosociale aspecten: a) alvorens de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk te nemen, wanneer de preventieadviseur werd betrokken bij deze risicoanalyse; b) alvorens de preventiemaatregelen die voortvloeien uit de risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het niveau van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld, bedoeld in artikel 6 van voormeld koninklijk besluit van 10 april 2014, te nemen, wanneer de preventieadviseur werd betrokken bij deze risicoanalyse; 4° niet de door de Koning bepaalde voorwaarden inzake het bijhouden van en de toegang tot het register van feiten van derden respecteert; 5° niet de resultaten van de risicoanalyse betreffende de psychosociale risico's op het niveau van een specifieke arbeidssituatie waarin een gevaar werd vastgesteld, bedoeld in artikel 6 van voormeld koninklijk besluit van 10 april 2014 en zijn beslissing met betrekking tot de maatregelen meedeelt, onder de voorwaarden en volgens de nadere regels bepaald door de Koning; 6° niet ervoor zorgt dat de werknemers de mogelijkheid hebben om de vertrouwenspersoon of de preventieadviseur psychosociale aspecten te kunnen raadplegen tijdens de werkuren wanneer de gewone arbeidstijdregeling die van toepassing is bij de werkgever dit mogelijk maakt; 7° niet de verplaatsingskosten draagt die verbonden zijn aan de raadpleging bedoeld in 6°. § 3. Wordt met een sanctie van niveau 1 bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° de resultaten van de risicoanalyse betreffende de situaties die aanleiding kunnen geven tot psychosociale risico's op het werk en de preventiemaatregelen die eruit voortvloeien niet opneemt in het globaal preventieplan en desgevallend in het jaarlijks actieplan; 2° niet de coördinaten van de nieuwe externe

	dienst voor preventie en bescherming op het werk meedeelt op verzoek van de preventieadviseur psychosociale aspecten bij wie het verzoek werd ingediend.
<i>Art. 126. De zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft</i>	<i>Art. 126. De zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft</i>
§ 1. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de arbeidswet van 16 maart 1971: 1° geen evaluatie heeft doorgevoerd, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn vastgesteld, van de aard, de mate en de duur van de blootstelling aan agentia, procédés of arbeidsomstandigheden voor alle werkzaamheden waarbij zich een specifiek risico van blootstelling kan voordoen teneinde de risico's voor de veiligheid of de gezondheid, evenals de gevolgen voor de zwangerschap of borstvoeding van de werkneemster of de gezondheid van het kind te beoordelen en teneinde vast te stellen welke algemene maatregelen dienen te worden getroffen; 2° geen maatregelen heeft getroffen, rekening houdend met het resultaat van de evaluatie bedoeld bij 1°, aangepast aan het geval van de werkneemster die zwanger is of die borstvoeding geeft, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald, zodat de blootstelling van de werkneemster aan dit risico wordt vermeden of voor risico's waaraan elke blootstelling moet worden verboden; 3° geen maatregelen heeft getroffen die, rekening houdend met het resultaat van de evaluatie bedoeld in 1°, aangepast zijn aan het geval van de werkneemster die zwanger is of die borstvoeding geeft, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald, wanneer de werkneemster een aandoening of een gevaar aanvoert die met haar toestand verband houdt en aan het verrichten van arbeid kan te wijten zijn, op voorwaarde dat de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer tot wie zij zich richt een risico vaststelt; 4° de werkneemster die bevallen is of die borstvoeding geeft en voor wie maatregelen zijn genomen ter aanpassing van de arbeidsvoorwaarden ingevolge risico's voor haar	§ 1. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die in strijd met de arbeidswet van 16 maart 1971: 1° niet, voor alle werkzaamheden waarbij zich een specifiek risico van blootstelling kan voordoen, de aard, de mate en de duur van de blootstelling aan agentia, procédés of arbeidsomstandigheden heeft geëvalueerd teneinde de risico's voor de veiligheid of de gezondheid, evenals de gevolgen voor de zwangerschap of borstvoeding van de werkneemster of de gezondheid van het kind te beoordelen en teneinde vast te stellen welke algemene maatregelen dienen te worden getroffen, en dit volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn vastgesteld; 2° geen maatregelen heeft getroffen die, rekening houdend met het resultaat van de evaluatie bedoeld bij 1°, aangepast zijn aan het geval van de zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald, teneinde de blootstelling van de werkneemster aan het vastgestelde risico te vermijden of voor risico's waaraan elke blootstelling moet worden verboden; 3° geen maatregelen heeft getroffen die, rekening houdend met het resultaat van de evaluatie bedoeld in 1°, aangepast zijn aan het geval van de zwangere werkneemster of de werkneemster die borstvoeding geeft, volgens de voorwaarden en de nadere regels die door de Koning zijn bepaald, wanneer de werkneemster een gevaar of aandoening aanvoert die met haar toestand verband houdt en aan het verrichten van arbeid kan te wijten zijn, op voorwaarde dat de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer tot wie zij zich richt, een risico vaststelt; 4° de werkneemster die bevallen is of die

veiligheid of gezondheid of die van haar kind, niet heeft onderworpen aan een geneeskundig onderzoek uiterlijk acht dagen na de hervatting van het werk; 5° de toestand van de werkneemster niet onmiddellijk en zodra hij er kennis van had, heeft meegedeeld aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen uitspreken bepaald in de artikelen 106 en 107. § 2. Wordt bestraft met een sanctie van niveau 1 de werkgever die in strijd met de Arbeidswet van 16 maart 1971: 1° de resultaten van de evaluatie en de te treffen algemene maatregelen, bedoeld in § 1, 1°, niet heeft opgenomen in een schriftelijk document dat wordt voorgelegd aan het advies van het comité voor preventie en bescherming op het werk, of, bij ontstentenis ervan, de vakbondsafvaardiging; 2° de werkneemsters niet heeft ingelicht over de resultaten van de evaluatie en over de te treffen algemene maatregelen, bedoeld in § 1, 1°.	borstvoeding geeft en voor wie maatregelen zijn genomen voor de aanpassing van haar arbeidsvoorwaarden ingevolge risico's voor haar veiligheid of gezondheid of die van haar kind, niet heeft onderworpen aan een medisch onderzoek uiterlijk tien werkdagen na de werkhervatting; 5° de toestand van de werkneemster niet onmiddellijk en zodra hij er kennis van had, heeft meegedeeld aan de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer. De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werkneemster. De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107. § 2. Wordt bestraft met een sanctie van niveau 1 de werkgever die in strijd met de Arbeidswet van 16 maart 1971: 1° de resultaten van de evaluatie en de te treffen algemene maatregelen, bedoeld in § 1, 1°, niet heeft opgenomen in een schriftelijk document dat wordt voorgelegd aan het advies van het comité voor preventie en bescherming op het werk, of, bij ontstentenis ervan, de vakbondsafvaardiging; 2° de werkneemsters niet heeft ingelicht over de resultaten van de evaluatie en over de te treffen algemene maatregelen, bedoeld in § 1, 1°.
	Afdeling 3/1. Andere inbreuken betreffende het welzijn van de werknemers (nieuw)⁷
<i>Art. 127. Verbod voor de werkneemsters om bepaalde arbeid te verrichten⁸</i>	<i>Art. 127. Welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk⁹</i>
Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber, die in strijd met de arbeidswet van 16 maart 1971 : 1° werkneemsters, buiten de mijningenieurs, ondergrondse werkzaamheden heeft doen of laten verrichten in mijnen, groeven en steengroeven; 2° werkneemsters gevaarlijke of ongezonde werkzaamheden heeft doen of laten verrichten	Onverminderd de bepalingen van de artikelen 119 tot 122/5, 123 tot 126 en 128 tot 133, wordt met een sanctie van niveau 3 bestraft: 1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan;

⁷ De nieuwe afdeling 3/1 bevat de artikelen 127 tot en met 133 van het Sociaal Strafwetboek.

⁸ De inhoud van het oude artikel 127 wordt opgeheven.

⁹ Het nieuwe artikel 127 bevat het oude artikel 128 met aanpassingen.

die door de Koning verboden zijn of de veiligheidsmaatregelen die door de Koning zijn bepaald, niet heeft geëerbiedigd. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.	2° de persoon die niet behoort tot het personeel van de werkgever die de opdrachten die hem in toepassing van voormelde wet van 4 augustus 1996 worden toevertrouwd, uitoefent in strijd met de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan of die deze opdrachten niet uitoefent volgens de voorwaarden en nadere regels bepaald door deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan. De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107.
<i>Art. 128. Welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk</i>	<i>Art. 128. Oprichting en werking van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk</i>
Onverminderd de artikelen 119 tot 122, 129 tot 132 en 190 tot 192, wordt met een sanctie van niveau 3 bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber, die inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die: 1° in de onderneming geen Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk opricht, met toepassing van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan; 2° de werking van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk verhindert, zoals bepaald in voormelde wet van 4 augustus 1996 en in de uitvoeringsbesluiten ervan; 3° de uitoefening van de opdrachten van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk belemmert, inzonderheid door de bij de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan voorgeschreven inlichtingen niet of niet volgens de gestelde regels te verstrekken of de voorgeschreven raadplegingen niet volgens de gestelde regels te houden. De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.

<i>Art. 129. Tewerkstelling op éénzelfde arbeidsplaats</i>	<i>Art. 129. Tewerkstelling op eenzelfde arbeidsplaats of op aanpalende of naburige arbeidsplaatsen</i>
Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber, die inbreuk heeft gepleegd op artikel 7, §§ 1 en 2 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de ondernemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die inbreuk heeft gepleegd op artikel 7, §§1 en 2 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107.
<i>Art. 130. Werkzaamheden van externe ondernemingen</i>	<i>Art. 130. Werkzaamheden uitgevoerd door ondernemingen van buitenaf of door uitzendkrachten</i>
Met een sanctie van niveau 3 worden bestraft: 1° de werkgever in wiens inrichting aannemers en, in voorkomend geval, onderaannemers werkzaamheden komen uitvoeren, zijn aangestelde of lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 9, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan; 2° de aannemers en onderaannemers, hun aangestelden of lasthebbers die inbreuk hebben gepleegd op artikel 10, § 1, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan; 3° de werkgever in wiens inrichting aannemers en, in voorkomend geval, onderaannemers werkzaamheden komen uitvoeren, zijn aangestelde of lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 9, § 2, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan; 4° de aannemers en onderaannemers, hun aangestelden of lasthebbers die inbreuk hebben gepleegd op artikel 10, § 2, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan; 5° de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 12ter van de voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan en het	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft: 1° de werkgever in wiens inrichting aannemers en, in voorkomend geval, onderaannemers werkzaamheden komen uitvoeren, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 9, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan; 2° de aannemers en onderaannemers, hun aangestelde of hun lasthebber die inbreuk hebben gepleegd op artikel 10, § 1, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan; 3° de werkgever in wiens inrichting aannemers en, in voorkomend geval, onderaannemers werkzaamheden komen uitvoeren, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 9, § 2, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan; 4° de aannemers en onderaannemers, hun aangestelde of hun lasthebber die inbreuk hebben gepleegd op artikel 10, § 2, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan; 5° de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 12ter van voormelde wet van 4 augustus 1996 en het uitzendbureau, zijn aangestelde of

uitzendbureau, zijn aangestelde of zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 12quater van de voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.	zijn lasthebber die inbreuk heeft gepleegd op artikel 12quater van voormelde wet van 4 augustus 1996 en op de uitvoeringsbesluiten ervan. De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen uitspreken bepaald in de artikelen 106 en 107.
<i>Art. 131. Registratieplicht op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen - de verwezenlijking van het bouwwerk¹⁰</i>	<i>Art. 131. Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen – het ontwerp van het bouwwerk</i>
Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft: 1° de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, zijn aangestelde of lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 15, 20, 21 en 23 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en op de uitvoeringsbesluiten ervan; 2° de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, zijn aangestelde of lasthebber, die geen of onvoldoende toezicht heeft uitgeoefend betreffende de verplichtingen die de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van een bouwwerk dienen te respecteren; 3° de aannemer, zijn aangestelde of lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 15, 20, tweede lid, 23 en 24 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 4° de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikel 31 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 5° de bouwdirectie belast met de uitvoering, zijn aangestelde of lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 25, 28, eerste lid en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 6° de aannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 26, 28, eerste lid, en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft: 1° de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp, hun aangestelden of lasthebbers die de krachtens de artikelen 15 tot 17 en 19 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan vastgestelde verplichtingen hebben overtreden; 2° de opdrachtgever of de bouwdirectie belast met het ontwerp, hun aangestelde of hun lasthebber die geen of onvoldoende toezicht heeft gehouden op de door de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk na te leven verplichtingen; 3° de persoon die belast is met het uitvoeren van de opdrachten van coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het ontwerp van het bouwwerk, voorzien door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan, en die de opdrachten van coördinator niet overeenkomstig de voorwaarden en de nadere regels bepaald door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan uitvoert of ze niet uitvoert, ongeacht of hij een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, een werkgever, een zelfstandige, een aangestelde of een lasthebber is. De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen uitspreken voorzien in de artikelen 106 en 107.

¹⁰ De inhoud van oud artikel 131 wordt teruggenomen in artikel 132 van het Sociaal Strafwetboek.

en de uitvoeringsbesluiten ervan; 7° de onderaannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 27, 28, eerste lid en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 8° de coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van een bouwwerk wanneer hij, als werkgever, zijn aangestelde of lasthebber, de taken waarmee hij belast is volgens voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan, hetzij uitvoert in strijd met de voormelde bepalingen, hetzij niet uitvoert. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.	
<i>Art. 131/1. Registratieplicht op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen.</i>	[...] ¹¹
Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft elke persoon die zich, in strijd met artikel 31sexies, § 1 van de voornoemde wet van 4 augustus 1996, aanbiedt op een tijdelijke of mobiele bouwplaats en zijn aanwezigheid niet onmiddellijk en dagelijks registreert op de bouwplaats.	[...]
<i>Art. 132. De zelfstandige werknemer</i> ¹²	<i>Art. 132. Tijdelijke of mobiele bouwplaatsen – de verwezenlijking van het bouwwerk</i> ¹³
Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de zelfstandige werknemer, die inbreuk heeft gepleegd op artikel 28, tweede lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen uitspreken bepaald in de artikelen 106 en 107.	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft: 1° de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen 15, 20, 21 en 23 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan; 2° de opdrachtgever, de bouwdirectie belast met de uitvoering of de bouwdirectie belast met de controle op de uitvoering, zijn

¹¹ De inhoud van artikel 131/1 wordt in een nieuw artikel 132/1 ingevoerd.

¹² De inhoud van artikel 132 vindt plaats in het nieuwe artikel 132, 8°.

¹³ Het nieuwe artikel 132 herneemt de inhoud van artikel 131 SSW.

	aangestelde of zijn lasthebber, die geen of onvoldoende toezicht heeft uitgeoefend betreffende de verplichtingen die de coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van een bouwwerk dienen te respecteren; 3° de aannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 15, 20, tweede lid, 23 en 24 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 4° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikel 31 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 5° de bouwdirectie belast met de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 25, 28, eerste lid, en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 6° de aannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 26, 28, eerste lid, en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 7° de onderaannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een inbreuk heeft gepleegd op de bepalingen van de artikelen 27, 28, eerste lid, en 29 van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 8° de zelfstandige die inbreuk heeft gepleegd op artikel 28, tweede lid, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk;¹⁴ 9° de bouwdirectie belast met de uitvoering, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikelen 31<i>ter</i>, 31<i>quater</i>, § 1, eerste lid en § 2, en 31<i>sexies</i>, § 2, tweede en derde lid en § 3, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 10° de aannemer en onderaannemer, zijn aangestelde of zijn lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikelen 31<i>ter</i>, 31<i>quater</i>, § 1, tweede tot vierde lid en § 2, 31<i>quinquies</i> en 31<i>sexies</i>, § 2, tweede en derde lid en § 3, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 11° de werkgever, zijn aangestelde of zijn

¹⁴ Het nieuwe artikel 132, 8° herneemt de inhoud van het oude artikel 132.

	lasthebber die een inbreuk heeft gepleegd op artikel 31^{sexies}, § 2, eerste en derde lid, en § 3, van voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan; 12° de persoon die belast is met het uitvoeren van de opdrachten van coördinator inzake veiligheid en gezondheid tijdens de verwezenlijking van het bouwwerk, voorzien door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan, en die de opdrachten van coördinator niet overeenkomstig de voorwaarden en de nadere regels bepaald door de voormelde wet van 4 augustus 1996 en de uitvoeringsbesluiten ervan uitvoert of ze niet uitvoert, ongeacht of hij een natuurlijke persoon of een rechtspersoon, een werkgever, een zelfstandige, een aangestelde of een lasthebber is.¹⁵ Voor de inbreuken bedoeld in het eerste lid, 9°, 10° en 11°, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal bij de inbreuk betrokken personen. De inbreuken worden bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg hebben gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen uitspreken bepaald in de artikelen 106 en 107.
	Art. 132/1. Registratieplicht op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (nieuw) ¹⁶
	Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft elke persoon die zich, in strijd met artikel 31 ^{sexies} , § 1, van de voormelde wet van 4 augustus 1996, aanbiedt op een tijdelijke of mobiele bouwplaats en zijn aanwezigheid niet onmiddellijk en dagelijks registreert op de bouwplaats.
<i>Art. 133. Waarborgen van de stoffen en preparaten inzake de veiligheid en gezondheid van de werknemers</i> ¹⁷	Art. 133. Roken op de werkplaats ¹⁸
Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, iedere persoon die inbreuk heeft gepleegd op de	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber

¹⁵ Punt 12° herneemt de inhoud van het oude artikel 131, 8°.

¹⁶ Het nieuw artikel 132/1 herneemt de inhoud van artikel 131/1.

¹⁷ De inhoud van artikel 133 wordt opgeheven.

¹⁸ Het nieuw artikel 133 herneemt de inbreuken en de sancties voorzien in de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van de werknemers tegen tabaksrook.

wet van 28 januari 1999 betreffende de waarborgen die de stoffen en preparaten inzake de veiligheid en de gezondheid van de werknemers met het oog op hun welzijn moeten bieden. De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van niveau 4 wanneer ze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.	die, in strijd met de bepalingen van Hoofdstuk 4 van de wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook en op de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen: 1° geen werkruimten en sociale voorzieningen, vrij van tabaksrook, ter beschikking stelt van zijn werknemers; 2° het roken niet verbiedt in de werkruimten, de sociale voorzieningen, evenals in de vervoermiddelen die hij voor gemeenschappelijk vervoer van en naar het werk ter beschikking stelt van het personeel; 3° niet de nodige maatregelen neemt teneinde erover te waken dat derden die zich in de onderneming bevinden, geïnformeerd worden over de maatregelen die hij toepast overeenkomstig voormelde wet van 22 december 2009; 4° niet de nodige maatregelen neemt om elk element dat tot roken kan aanzetten of dat laat geloven dat roken toegestaan is, te verbieden in de werkruimten, de sociale voorzieningen, evenals in de vervoermiddelen die hij voor gemeenschappelijk vervoer van en naar het werk ter beschikking stelt van het personeel; 5° voorziet in een rookkamer binnen de onderneming, zonder voorafgaand advies van het Comité voor preventie en bescherming op het werk; 6° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een rookkamer voorziet die niet afdoende verlucht wordt of niet voorzien wordt van een rookafzuigstelsel dat de rook afdoende verwijdt, of niet de bijkomende door de Koning bepaalde voorwaarden naleeft waaraan de rookkamer dient te beantwoorden; 7° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een regeling van toegang tot deze kamer tijdens de werkuren voorziet, zonder voorafgaand advies van het Comité voor preventie en bescherming op het werk; 8° wanneer een rookkamer is toegelaten binnen de onderneming, een regeling van toegang tot deze kamer tijdens de werkuren voorziet die een ongelijke behandeling van de werknemers veroorzaakt; De inbreuk wordt bestraft met een sanctie van

	niveau 4 wanneer deze gezondheidsschade of een arbeidsongeval tot gevolg heeft gehad voor een werknemer. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.
HOOFDSTUK 2. De inbreuken met betrekking tot de arbeidstijd	
<i>Art. 154. Raadpleging van de werknemers</i>	<i>Art. 154. Raadpleging van de werknemers</i>
§ 1. <i>(niet gewijzigd)</i> § 2. Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met voornoemde wet van 16 maart 1971, het verslag van de in § 1 bedoelde raadpleging, niet heeft overgemaakt aan het paritair comité volgens de door de Koning bepaalde nadere regels.	§ 1. <i>(niet gewijzigd)</i> § 2. Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de werkgever [...] die, in strijd met voornoemde wet van 16 maart 1971, het verslag van de in § 1 bedoelde raadpleging, niet heeft overgemaakt aan het paritair comité volgens de door de Koning bepaalde nadere regels.
<i>Art. 156. Werkverbod op rustdagen</i>	<i>Art. 156. Werkverbod op rustdagen</i>
Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren: 1° een werknemer heeft laten werken op een rustdag, behalve in de wettelijke toegestane gevallen; 2° geen inhaalrustdag binnen de voorgeschreven termijn heeft toegekend aan de arbeider die op een rustdag was tewerkgesteld; 3° werkzaamheden heeft doen of laten verrichten door gepensioneerden in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren.	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met koninklijk besluit nr. 213 van 26 september 1983 betreffende de arbeidsduur in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het bouwbedrijf ressorteren: 1° een werknemer heeft laten werken op een rustdag, behalve in de wettelijke toegestane gevallen; 2° geen inhaalrustdag binnen de voorgeschreven termijn heeft toegekend aan de arbeider die op een rustdag was tewerkgesteld; 3° [...]
<i>Art. 158. Kennisgevingen aan de arbeidsinspectie</i>	<i>Art. 158. Kennisgevingen aan de arbeidsinspectie</i>
Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of lasthebber die, in strijd met de arbeidswet van 16 maart 1971 en de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen: 1° de door de Koning aangewezen ambtenaar niet binnen vierentwintig uur in kennis stelt van de tewerkstelling van een werknemer op een zondag in de bedrijven waarvoor de Koning kan	Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de werkgever [...] die, in strijd met de arbeidswet van 16 maart 1971 en de wet van 4 januari 1974 betreffende de feestdagen: 1° de door de Koning aangewezen ambtenaar niet binnen vierentwintig uur in kennis stelt van de tewerkstelling van een werknemer op een zondag in de bedrijven waarvoor de Koning kan toestaan dat de werknemers twaalf maal per

toestaan dat de werknemers twaalf maal per jaar s zondags worden tewerkgesteld; 2° niet een kopie van het gedagtekend en ondertekend advies heeft toegezonden aan de door de Koning aangewezen ambtenaar, met vermelding van de data van de bij koninklijk besluit bepaalde feestdagen, de vervangingsdagen van de feestdagen bij door de Koning algemeen verbindend verklaarde beslissing van de paritaire organen, bij beslissing van de ondernemingsraad, bij akkoord van de onderneming of bij individueel akkoord, alsmede van de toepassingsregels inzake de inhaalarust; 3° de door de Koning aangewezen ambtenaar niet heeft verwittigd uiterlijk acht dagen na de feestdag waarop de werknemer werd tewerkgesteld en in ieder geval vóór de dag waarop de inhaalarust wordt verleend; 4° de door de Koning aangewezen ambtenaar binnen drie dagen niet schriftelijk in kennis heeft gesteld van de toepassing van een afwijking op het verbod op nachtarbeid door een jeugdige werknemer; 5° de door de Koning aangewezen ambtenaar niet in kennis heeft gesteld van het overschrijden van de normale tijdsgrenzen door de werknemers of de jeugdige werknemers van de onderneming voor de uitvoering van arbeid die door een onvoorziene noodzaak wordt vereist. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.	jaar s zondags worden tewerkgesteld; 2° niet een kopie van het gedagtekend en ondertekend advies heeft toegezonden aan de door de Koning aangewezen ambtenaar, met vermelding van de data van de bij koninklijk besluit bepaalde feestdagen, de vervangingsdagen van de feestdagen bij door de Koning algemeen verbindend verklaarde beslissing van de paritaire organen, bij beslissing van de ondernemingsraad, bij akkoord van de onderneming of bij individueel akkoord, alsmede van de toepassingsregels inzake de inhaalarust; 3° de door de Koning aangewezen ambtenaar niet heeft verwittigd uiterlijk acht dagen na de feestdag waarop de werknemer werd tewerkgesteld en in ieder geval vóór de dag waarop de inhaalarust wordt verleend; 4° de door de Koning aangewezen ambtenaar binnen drie dagen niet schriftelijk in kennis heeft gesteld van de toepassing van een afwijking op het verbod op nachtarbeid door een jeugdige werknemer; 5° de door de Koning aangewezen ambtenaar niet in kennis heeft gesteld van het overschrijden van de normale tijdsgrenzen door de werknemers of de jeugdige werknemers van de onderneming voor de uitvoering van arbeid die door een onvoorziene noodzaak wordt vereist. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
HOOFDSTUK 4. Illegale arbeid	
<i>Art. 176. Uitzendarbeid</i>	<i>Art. 176. Uitzendarbeid</i>
§ 1. Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft het uitzendbureau dat: 1° in de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid geen melding heeft gemaakt van de bepalingen opgelegd bij de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers; 2° in de overeenkomst met de gebruiker geen melding heeft gemaakt van de bepalingen opgelegd bij voormelde wet van 24 juli 1987.	§ 1. Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft het uitzendbureau dat: 1° in de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid geen melding heeft gemaakt van de bepalingen opgelegd bij de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers; 2° in de overeenkomst met de gebruiker geen melding heeft gemaakt van de bepalingen opgelegd bij voormelde wet van 24 juli 1987; 3° in strijd met voormelde wet van 24 juli 1987,

Wat de inbreuken bedoeld in het eerste lid betreft wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers. § 2. <i>(niet gewijzigd)</i> § 3. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die in overtreding met voormelde wet van 24 juli 1987: 1° een uitzendkracht heeft tewerkgesteld buiten de wettelijk toegelaten gevallen of zonder naleving van de procedure voorzien in de wet of in en door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst van de Nationale Arbeidsraad; 2° een uitzendkracht heeft tewerkgesteld in de beroepscategorieën of bedrijfstakken waarvoor uitzendarbeid niet door de Koning is toegestaan. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.	het aantal uitzendkrachten dat tevoren reeds ter beschikking gesteld was van de gebruiker, niet vermeld heeft in de arbeidsovereenkomst voor uitzendarbeid, terwijl het die informatie van de gebruiker ontvangen heeft. Wat de inbreuken bedoeld in het eerste lid betreft wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers. § 2. <i>(niet gewijzigd)</i> § 3. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de gebruiker, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die in overtreding met voormelde wet van 24 juli 1987: 1° een uitzendkracht heeft tewerkgesteld buiten de wettelijk toegelaten gevallen of zonder naleving van de procedure voorzien in de wet of in en door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst van de Nationale Arbeidsraad; 2° een uitzendkracht heeft tewerkgesteld in de beroepscategorieën of bedrijfstakken waarvoor uitzendarbeid niet door de Koning is toegestaan; 3° aan het uitzendbureau onjuiste inlichtingen verstrekt betreffende het paritair comité waaronder hij ressorteert of betreffende de lonen van de vaste werknemers. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
	Art. 176/1. De strafrechtelijke aansprakelijkheid van de gebruiker van uitzendkrachten (nieuw)¹⁹
	Tijdens de periode waarin de uitzendkracht bij de gebruiker werkt, wordt deze laatste beschouwd als werkgever voor de toepassing van de bepalingen van dit Wetboek, in geval van inbreuk op de bepalingen waarvan de toepassing deel uitmaakt van zijn verantwoordelijkheid krachtens de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, en die betrekking hebben op de arbeidsduur, de feestdagen, de zondagsrust, de vrouwenarbeid, de moederschapsbescherming, de bescherming van moeders die borstvoeding geven, de arbeid

¹⁹ Het nieuw artikel 176/1 herneemt de inhoud van het oud artikel 39bis van de wet van 24 juli 1987.

	van jeugdige personen, de nachtarbeid, de arbeidsreglementen, de bepalingen inzake het toezicht op de prestaties van de deeltijdse werknemers, de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen.
<i>Art. 177. Terbeschikkingstelling</i>	<i>Art. 177. Terbeschikkingstelling</i>
Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft : 1° iedere persoon die, in overtreding met de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, een werknemer die hij heeft aangenomen ter beschikking stelt van een derde die hem gebruikt en op hem een willekeurig deel van het gezag uitoefent, dat de werkgever toebehoort, buiten de bepalingen met betrekking tot de uitzendarbeid; 2° iedere gebruiker die een werknemer tewerkstelt die hem door een onderneming ter beschikking werd gesteld en die op hem een willekeurig deel van het gezag uitoefent, dat de werkgever toebehoort, buiten de bepalingen met betrekking tot de uitzendarbeid voorgeschreven door de voormelde wet van 24 juli 1987. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.	Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft: 1° iedere persoon die, in overtreding met de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, een werknemer die hij heeft aangenomen ter beschikking stelt van een derde die hem gebruikt en op hem enig gedeelte van het gezag uitoefent, dat de werkgever toebehoort, buiten de bepalingen met betrekking tot de uitzendarbeid; 2° iedere gebruiker die een werknemer tewerkstelt die hem door een onderneming ter beschikking werd gesteld en die op hem enig gedeelte van het gezag uitoefent, dat de werkgever toebehoort, buiten de bepalingen met betrekking tot de uitzendarbeid voorgeschreven door de voormelde wet van 24 juli 1987. De rechter kan bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
HOOFDSTUK 5. Niet-aangegeven arbeid	
<i>Art. 181. De onmiddellijke aangifte van tewerkstelling</i>	<i>Art. 181. De onmiddellijke aangifte van tewerkstelling</i>
Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, de gegevens vereist krachtens het voormelde koninklijk besluit van 5 november 2002 niet elektronisch meedeelt aan	§ 1. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels: 1° de gegevens die opgelegd zijn door voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 niet

de instelling belast met de inning van de socialezekerheidsbijdragen in de voorgeschreven vorm en op de voorgeschreven wijze, uiterlijk op het tijdstip waarop de werknemer zijn prestaties aanvat en uiterlijk op de eerste werkdag die volgt op de beëindiging van de aangegeven tewerkstelling.

Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuk, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

elektronisch heeft meegedeeld aan de instelling belast met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen in de voorgeschreven vorm en op de voorgeschreven wijze, uiterlijk op het tijdstip waarop de werknemer zijn prestaties aanvat, en uiterlijk op de eerste werkdag die volgt op de beëindiging van de aangegeven tewerkstelling;

2° de wijziging van de gegevens inzake arbeidstijd bedoeld in de artikelen *5bis*, § 2, 2°, en 6, 6°, 2°, van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, namelijk van het tijdstip van het einde van de prestatie, niet heeft meegedeeld aan de instelling die belast is met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen, uiterlijk op het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking hebben, wanneer de werknemer zijn prestaties vroeger beëindigt dan voorzien;

3° een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling geannuleerd heeft na het einde van de kalenderdag waarop deze betrekking heeft of, als de aangifte sloeg op een periode die twee kalenderdagen of meer bestrijkt, deze geannuleerd heeft na de eerste kalenderdag van de prestatie die was voorzien.

Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.

(nieuw) § 2. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, wanneer een gelegenheidswerknemer wordt tewerkgesteld voor een langere dagelijkse periode dan deze aangekondigd in de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling die in het begin van de dag wordt gedaan, de wijziging van de gegevens inzake arbeidstijd bedoeld in de artikelen *5bis*, § 2, 2°, en 6, eerste lid, 6°, 2°, van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, namelijk van het tijdstip van het einde van de prestatie, niet heeft meegedeeld aan de instelling die belast is met

	de inning van de sociale zekerheidsbijdragen, uiterlijk binnen de periode van acht uur die volgt op het in de initiële aangifte voorziene einduur, of wanneer het initieel aangekondigde einduur tussen twintig en vierentwintig uur valt, uiterlijk om acht uur's morgens van de volgende kalenderdag. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers. Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.
	Art. 181/1. De onmiddellijke aangifte van tewerkstelling in bijzondere activiteitssectoren (nieuw)
	§ 1. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft: 1° de werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf, onder het Paritair Comité voor de landbouw, of onder het Paritair Comité voor de uitzendarbeid, zijn aangestelde of lasthebber, die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, voor de gelegenheidswerknemer die hij tewerkstelt, niet per dag en tegelijkertijd met de gegevens opgesomd in artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 het tijdstip van het begin van de prestatie en het tijdstip van het einde van de prestatie meedeelt; 2° de werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf of onder het Paritair Comité voor de uitzendarbeid indien de gebruiker ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die, in strijd met voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, voor de gelegenheidswerknemer zoals bedoeld in artikel 31ter van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der

	arbeiders, die hij tewerkstelt, niet per dag en tegelijkertijd met de gegevens opgesomd in artikel 4 van voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002, ofwel het tijdstip van het begin en het tijdstip van het einde van de prestatie, ofwel het tijdstip van het begin van de prestatie in het geval van een dagblok meegedeeld heeft; Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers. Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken. § 2. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en die een gelegenheidswerknemer tewerkstelt bij een gebruiker die ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die, in strijd met het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, het ondernemingsnummer en het Paritair Comité van de gebruiker niet vermeld heeft. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers. Wanneer de inbreuk wetens en willens is gepleegd, kan de rechter bovendien de straffen bepaald in de artikelen 106 en 107 uitspreken.
	Afdeling 1/1. Niet-aangegeven arbeid in hoofde van de werknemer (nouveau)
	Art. 183/1. Niet-aangegeven arbeid (nouveau)²⁰
	Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft een persoon, die arbeid verricht in ondergeschikt verband ten overstaan van een werkgever die niet voldoet aan de bepalingen van de artikelen 4 tot 6 van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van

²⁰ Invoeging in het Sociaal Strafwetboek door middel van aanpassingen aan de inhoud van het oude artikel 13^{quater} van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten, dat werd ingevoegd door de programmawet van 23 december 2009.

	een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, en voor zover: - deze werknemer wetens en willens deze arbeid uitoefent wetende dat deze niet aangegeven is; - er tegen de werkgever eveneens een proces-verbaal werd opgesteld voor deze niet aangegeven tewerkstelling. Het voorgaande lid is niet van toepassing op de werknemers die tegelijk een vervangingsuitkering ontvangen en die ten gevolge van de in het eerste lid bedoelde tewerkstelling tijdelijk het recht op deze vervangingsuitkering kunnen verliezen en om die reden een andere administratieve of strafrechtelijke sanctie kunnen oplopen.
HOOFDSTUK 6. De inbreuken betreffende de sociale documenten	HOOFDSTUK 6. Inbreuken betreffende sociale documenten of documenten van sociale aard
	<i>Afdeling 5. Het gelegenheidsformulier (nieuw)</i>
	<i>Art. 188/1. Het gelegenheidsformulier (nieuw)</i> ²¹
	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die een gelegenheidsarbeider in de zin van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders tewerkstelt, en die: 1° het “gelegenheidsformulier” bedoeld in voormeld koninklijk besluit van 28 november 1969 niet aflevert aan de gelegenheidsarbeider in de zin van hetzelfde koninklijk besluit; 2° het in 1° bedoelde formulier geheel of gedeeltelijk niet bijhoudt overeenkomstig het ministerieel besluit van 14 oktober 2005 tot vaststelling van het model, de toekenningsvoorwaarden en de wijze van bijhouden van een gelegenheidsformulier in de

²¹ Invoeging in het Sociaal Strafwetboek door middel van aanpassingen aan de inhoud van het oude artikel 13^{quinqies} van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten, dat werd ingevoegd door de wet van 29 december 2010 houdende diverse bepalingen.

	tuinbouwsector, de landbouwsector en de sector van hotelbedrijf; 3° het in 1° bedoelde formulier niet wekelijks parafeert. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
HOOFDSTUK 7. De inbreuken betreffende de collectieve arbeidsbetrekkingen	
<i>Art. 190. Niet-oprichting van ondernemingsorganen</i>	<i>Art. 190. Niet-oprichting van ondernemingsorganen</i>
§ 1. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, in zijn onderneming geen ondernemingsraad opricht. § 2. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, in zijn onderneming geen comité voor preventie en bescherming op het werk instelt. § 3. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die geen vakbondsafvaardiging opricht wanneer hij daartoe wordt verplicht krachtens een overeenkomstig de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst. § 4. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, het hoofdbestuur van het concern, de aangestelde ervan of de lasthebber ervan die geen Europese ondernemingsraad opricht of geen procedure ter informatie en raadpleging van de werknemers organiseert in een onderneming met een communautaire dimensie in de zin van de wet van 23 april 1998 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers, wanneer het/hij daartoe wordt verplicht krachtens collectieve	Met een sanctie van niveau 3 worden bestraft: 1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, de uitvoeringsbesluiten ervan en de wet van 4 december 2007 betreffende de sociale verkiezingen, in zijn onderneming geen ondernemingsraad opricht; 2° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan in zijn onderneming geen comité voor preventie en bescherming op het werk opricht; 3° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die geen vakbondsafvaardiging opricht wanneer hij daartoe wordt verplicht krachtens een overeenkomstig de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités door de Koning algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst; 4° het hoofdbestuur van de onderneming of het concern met een communautaire dimensie, de aangestelde of de lasthebber ervan die de procedure tot instelling van een Europese ondernemingsraad of de procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers die deze vervangt, niet aanvat in een onderneming met een communautaire dimensie in de zin van de wet van 23 april 1998 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en

arbeidsovereenkomst nr. 62 van 6 februari 1996 betreffende de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers.

§ 5. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de deelnemende vennootschappen van een Europese vennootschap met zetel in België, hun aangestelden of lasthebbers, die niet het nodige doen, waaronder het verstrekken van inlichtingen, om onderhandelingen aan te vatten met de vertegenwoordigers van de werknemers van de deelnemende vennootschappen of van de dochterondernemingen of vestigingen over de nadere regels inzake de rol van de werknemers, wanneer zij daartoe worden verplicht door de in de Nationale Arbeidsraad gesloten collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap.

§ 6. Wat de inbreuken bedoeld in de §§ 1 tot 5 betreft, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.

raadpleging van de werknemers, wanneer het daartoe verplicht wordt krachtens de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 62 van 6 februari 1996, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 101 van 21 december 2010, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie;

5° de leidinggevende of bestuursorganen van de vennootschappen die deelnemen aan een voorstel tot oprichting van een Europese vennootschap, die hun zetel in België hebben, hun aangestelden of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen treffen, waaronder het verstrekken van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende vennootschappen en de betrokken dochterondernemingen of vestigingen over de regelingen inzake de rol van de werknemers, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap;

6° de leidinggevende of bestuursorganen van de juridische lichamen die deelnemen aan een voorstel tot oprichting van een Europese coöperatieve vennootschap, die hun zetel in België hebben, hun aangestelden of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen treffen, waaronder het verstrekken van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende juridische lichamen en de betrokken dochterondernemingen of vestigingen over de regelingen inzake de rol van de werknemers, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap;

7° de leidinggevende of bestuursorganen van

	de kapitaalvennootschappen die deelnemen aan een gemeenschappelijk voorstel van grensoverschrijdende fusie, die hun zetel in België hebben, hun aangestelden of hun lasthebbers, die niet de nodige maatregelen nemen, inbegrepen het meedelen van inlichtingen, om onderhandelingen te beginnen met de werknemersvertegenwoordigers van de deelnemende kapitaalvennootschappen en van de betrokken dochterondernemingen en vestigingen over de regelingen inzake werknemersmedezeggenschap in de uit de grensoverschrijdende fusie ontstane vennootschap, wanneer zij daartoe verplicht worden door de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 94 van 29 april 2008, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende werknemersmedezeggenschap in de uit grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
<i>Art. 191. Belemmering van de werking van de ondernemingsorganen</i>	<i>Art. 191. Belemmering van de werking van de ondernemingsorganen</i>
§ 1. <i>(niet gewijzigd)</i> § 2. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, met de uitvoeringsbesluiten ervan of met de collectieve arbeidsovereenkomsten aangenomen door de Nationale Arbeidsraad en die door de Koning algemeen verbindend zijn verklaard: 1° de werking van het comité voor preventie en bescherming op het werk verhindert; 2° de uitoefening van het mandaat van de vertegenwoordigers van de werknemers in dat comité belemmert; 3° dat comité niet de inlichtingen verstrekt die hij daaraan moet verstrekken; 4° niet tot de verplichte raadplegingen van dat comité overgaat; 5° de uitoefening van het mandaat van de vakbondsafvaardiging belast met de opdrachten van dat comité belemmert.	§ 1. <i>(niet gewijzigd)</i> § 2. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, met de uitvoeringsbesluiten ervan en met de collectieve arbeidsovereenkomsten die door de Koning algemeen verbindend zijn verklaard: 1° de werking van het comité voor preventie en bescherming op het werk verhindert; 2° de uitoefening van de opdrachten van het voormelde comité belemmert; 3° het voormelde comité niet de inlichtingen verstrekt die hij daaraan moet verstrekken, of deze inlichtingen niet volgens de gestelde regels verstrekt; 4° niet overgaat tot de verplichte raadplegingen van het voormelde comité volgens de gestelde regels; 5° de uitoefening van het mandaat van de personeelsafgevaardigden vertegenwoordigers van de werknemers in het voormelde comité

§ 3. <i>(niet gewijzigd)</i> § 4. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, het hoofdbestuur van het concern, de aangestelde ervan of de lasthebber ervan die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 62 van 6 februari 1996 betreffende de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers: 1° de werking van de Europese ondernemingsraad verhindert; 2° de uitoefening van het mandaat van de vertegenwoordigers van de werknemers in dat comité belemmert; 3° dat comité niet de inlichtingen verstrekt die hij daaraan moet verstrekken; 4° niet tot de verplichte raadplegingen van dat comité overgaat. § 5. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, de Europese vennootschap, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in overtreding met de in de Nationale Arbeidsraad gesloten collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap: 1° de werking van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers verhindert;	belemmert; 6° de uitoefening van het mandaat van de vakbondsafvaardiging belast met de opdrachten van het voormelde comité belemmert. § 3. <i>(niet gewijzigd)</i> § 4. Met dezelfde sanctie wordt bestraft, het hoofdbestuur van de onderneming of het concern met een communautaire dimensie, de aangestelde of de lasthebber ervan die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 62 van 6 februari 1996, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 101 van 21 december 2010, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie: 1° de werking verhindert van de bijzondere onderhandelingsgroep, van de Europese ondernemingsraad of van de procedure tot informatie en raadpleging die deze vervangt; 2° de uitoefening belemmert van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep, deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging; 3° niet de inlichtingen verstrekt die hij moet verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep, deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging; 4° niet overgaat tot de verplichte raadplegingen van de werknemersvertegenwoordigers in deze Europese ondernemingsraad of in deze procedure tot informatie en raadpleging; § 5. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende of bestuursorganen, hun aangestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap: 1° de werking van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de

2° de uitoefening belemmert van het mandaat van de werknemersvertegenwoordiging van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers; 3° dat orgaan niet de inlichtingen verstrekt die hij/zij daaraan moet verstrekken; 4° niet tot de raadpleging van dat orgaan overgaat.	werknemers verhinderen; 2° de uitoefening van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers verhinderen; 3° niet de inlichtingen verstrekken die zij moeten verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers; 4° niet overgaan tot de verplichte raadplegingen van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers. <i>(nieuw)</i> § 6. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende of bestuursorganen, hun aangestelden of hun lasthebbers, die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 88 van 30 januari 2007, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap: 1° de werking verhinderen van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers; 2° de uitoefening belemmeren van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers; 3° niet de inlichtingen verstrekken die zij gehouden zijn te verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers; 4° niet overgaan tot de raadpleging van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers. <i>(nieuw)</i> § 7. Met dezelfde sanctie worden bestraft, de bevoegde leidinggevende, hun aangestelden of hun lasthebbers, die, in strijd met de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 94 van 29 april 2008, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, betreffende werknemersmedezeggenschap in de uit grensoverschrijdende fusies van kapitaalvennootschappen ontstane vennootschappen;

	1° de werking verhinderen van de bijzondere onderhandelingsgroep of van het vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers; 2° de uitoefening belemmeren van het mandaat van de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers; 3° niet de inlichtingen verstrekken die zij gehouden zijn te verstrekken aan de werknemersvertegenwoordigers in deze bijzondere onderhandelingsgroep of in dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers; 4° niet overgaan tot de raadpleging van dit vertegenwoordigingsorgaan van de werknemers.
<i>Art. 192. Wederrechtelijke mededeling en verspreiding van inlichtingen</i>	<i>Art. 192. Wederrechtelijke mededeling en verspreiding van inlichtingen</i>
Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, ieder lid van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, van een ondernemingsraad, van een comité voor preventie en bescherming op het werk of van een vakbondsafvaardiging dat, in strijd met de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven of met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, inlichtingen van individuele aard waarvan hij kennis had wegens de op grond van de bepalingen van voormelde wetten door hem uitgeoefende functies of mandaten, wederrechtelijk meedeelt of ruchtbaar maakt of die wederrechtelijk globale inlichtingen meedeelt of ruchtbaar maakt die van die aard zijn dat zij nadeel kunnen berokkenen aan 's lands bedrijfsleven, aan de belangen van een bedrijfstak of van een onderneming. Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk, in strijd met de wet van 23 april 1998 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers, werd gepleegd door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep van de	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, ieder lid van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, van een ondernemingsraad, van een comité voor preventie en bescherming op het werk of van een vakbondsafvaardiging dat, in strijd met de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven of met de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, inlichtingen van individuele aard waarvan hij kennis had wegens de op grond van de bepalingen van voormelde wetten door hem uitgeoefende functies of mandaten, wederrechtelijk meedeelt of ruchtbaar maakt of die wederrechtelijk globale inlichtingen meedeelt of ruchtbaar maakt die van die aard zijn dat zij nadeel kunnen berokkenen aan 's lands bedrijfsleven, aan de belangen van een bedrijfstak of van een onderneming. Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk, in strijd met artikel 8 van de wet van 23 april 1998 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt

Europese ondernemingsraad, door een werknemers-vertegenwoordiger bij de uitoefening van zijn opdrachten in het kader van een procedure ter informatie en raadpleging die, in voorkomend geval, in de plaats van de Europese ondernemingsraad komt, alsmede door een deskundige die hen bijstaat. Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk wordt gepleegd, in overtreding met de in de Nationale Arbeidsraad gesloten collectieve arbeidsovereenkomst nr. 84 van 6 oktober 2004, betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een vertegenwoordiger van de werknemers bij de uitoefening van zijn functies in het kader van de procedure ter informatie en raadpleging van de werknemers, door een vertegenwoordiger van de werknemers die zitting heeft in het toezichthoudend of bestuursorgaan van een Europese vennootschap, alsook door een deskundige die hen bijstaat.	door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van de Europese ondernemingsraad of van een procedure tot informatie en raadpleging die deze vervangt, evenals door een deskundige die hen bijstaat. Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk gepleegd wordt in strijd met artikel 8 van de wet van 10 augustus 2005 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese Vennootschap en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, evenals door een deskundige die hen bijstaat. <i>(Nieuw)</i> Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk, in strijd met artikel 8 van de wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan of procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, door een werknemersvertegenwoordiger die zetelt in het toezichts- of bestuursorgaan van een Europese coöperatieve vennootschap, evenals door een deskundige die hen bijstaat. <i>(Nieuw)</i> Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk, in strijd met artikel 8 van de wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een

Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk is gepleegd door een secretaris of een personeelslid van een secretariaat van de personen bedoeld in het eerste, het tweede en het derde lid.	vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen en de uitvoeringsbesluiten ervan, gepleegd wordt door een lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, door een lid van het vertegenwoordigingsorgaan, door een werknemersvertegenwoordiger die zijn opdrachten uitoefent in het kader van een procedure tot informatie en raadpleging van de werknemers, door een werknemersvertegenwoordiger die zetelt in het toezichts- of bestuursorgaan van een vennootschap ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, evenals door een deskundige die hen bijstaat. Dezelfde sanctie is van toepassing wanneer de inbreuk gepleegd wordt door een secretaris of een personeelslid van het secretariaat van de personen bedoeld in het eerste, tweede, derde, vierde en vijfde lid.
<i>Art. 197. Kennisgevingen ingeval van collectief ontslag</i>	<i>Art. 197. Kennisgevingen ingeval van collectief ontslag</i>
Met een sanctie van niveau 1, wordt bestraft de werkgever die, in strijd met het koninklijk besluit van 24 mei 1976 betreffende het collectief ontslag, niet op de wijzen en binnen de termijnen bepaald in de wet de vereiste kennisgevingen aan de directeur van de subregionale tewerkstellingsdienst heeft gedaan. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.	Met een sanctie van niveau 1, wordt bestraft de werkgever die, in strijd met het koninklijk besluit van 24 mei 1976 betreffende het collectief ontslag, niet op de wijzen en binnen de termijnen bepaald in de wet de vereiste kennisgevingen aan de door voormeld koninklijk besluit bepaalde overheidsinstanties heeft gedaan. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
<i>Art. 198. Kennisgevingen ingeval van sluiting van onderneming</i>	<i>Art. 198. Kennisgevingen ingeval van sluiting van onderneming</i>
Met een sanctie van niveau 1, wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, de vereffenaar of de curator die, in strijd met de wet van 26 juni 2002 betreffende de sluiting van de ondernemingen en op de uitvoeringsbesluiten ervan, de voorzitter van het directiecomité van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, niet op de wijzen en binnen de termijnen bepaald krachtens de wet	Met een sanctie van niveau 1, wordt bestraft de werkgever [...], de vereffenaar of de curator die, in strijd met de wet van 26 juni 2002 betreffende de sluiting van de ondernemingen en op de uitvoeringsbesluiten ervan, de voorzitter van het directiecomité van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, niet op de wijzen en binnen de termijnen bepaald krachtens de wet heeft ingelicht over de sluiting van de

heeft ingelicht over de sluiting van de onderneming. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.	onderneming. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
<i>Art. 199. Kennisgevingen ingeval van overname van activa</i>	<i>Art. 199. Kennisgevingen ingeval van overname van activa</i>
Met een sanctie van niveau 1, wordt bestraft de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, de vereffenaar of de curator, de werkgever die een overname van activa heeft verricht, zijn aangestelde of zijn lasthebber, de commissaris inzake opschorting, die met overtreding van de wet van 26 juni 2002 betreffende de sluiting van de ondernemingen en zijn uitvoeringsbesluiten, het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers niet inlicht van de overdracht van het geheel of een deel van de activa van de failliete onderneming of van de overgang van onderneming krachtens overeenkomst in het kader van een gerechtelijk akkoord. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.	Met een sanctie van niveau 1, wordt bestraft de werkgever [...], de vereffenaar of de curator, de werkgever die een overname van activa heeft verricht, zijn aangestelde of zijn lasthebber, de commissaris inzake opschorting, die met overtreding van de wet van 26 juni 2002 betreffende de sluiting van de ondernemingen en zijn uitvoeringsbesluiten, het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting der ondernemingen ontslagen werknemers niet inlicht van de overdracht van het geheel of een deel van de activa van de failliete onderneming of van de overgang van onderneming krachtens overeenkomst in het kader van een gerechtelijk akkoord. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
<i>Art. 201. Vermeldingen in het arbeidsreglement</i>	<i>Art. 201. Vermeldingen in het arbeidsreglement</i>
§ 1. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die in overtreding met de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen volgende bepalingen in het arbeidsreglement niet heeft opgenomen: 1° de vermeldingen die worden opgelegd door de voormelde wet van 8 april 1965 betreffende de aanvang en het einde van de gewone werkdag, het tijdstip en de duur van de rusttijden, de dagen van regelmatige onderbreking van de arbeid; 2° de plaats waar de persoon te bereiken is die aangewezen is om de eerste hulp te verlenen, overeenkomstig het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming; 3° de plaats waar de bij hetzelfde reglement vereiste verbandkist zich bevindt; 4° de coördinaten van de preventieadviseur en, in voorkomend geval, deze van de vertrouwenspersoon; 5° de toepasselijke procedures bij melding van feiten van geweld, pesterijen of ongewenst	§ 1. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die in overtreding met de wet van 8 april 1965 tot instelling van de arbeidsreglementen volgende bepalingen in het arbeidsreglement niet heeft opgenomen: 1° de vermeldingen die worden opgelegd door de voormelde wet van 8 april 1965 betreffende de aanvang en het einde van de gewone werkdag, het tijdstip en de duur van de rusttijden, de dagen van regelmatige onderbreking van de arbeid; 2° de plaats waar de persoon te bereiken is die aangewezen is om de eerste hulp te verlenen, overeenkomstig het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming; 3° de plaats waar de bij hetzelfde reglement vereiste verbandkist zich bevindt; 4° de coördinaten van de preventieadviseur die gespecialiseerd is in de psychosociale aspecten van het werk en, in voorkomend geval, deze van de vertrouwenspersoon; 5° de toepasselijke procedures bij melding van

seksueel gedrag op het werk. § 2. <i>(niet gewijzigd)</i>	feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk. § 2. <i>(niet gewijzigd)</i>
HOOFDSTUK 8. Inbreuken met betrekking tot het toezicht	
<i>Art. 210. Niet-naleving van de dwangmaatregelen die getroffen zijn door de sociaal inspecteurs</i>	<i>Art. 210. Niet-naleving van de dwangmaatregelen die getroffen zijn door de sociaal inspecteurs</i>
§ 1. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die de met toepassing van de artikelen 43 tot 49 voorgeschreven maatregelen niet naleeft. § 2. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die de met toepassing van de artikelen 38 en 40 voorgeschreven maatregelen niet naleeft. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.	§ 1. Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, of de zelfstandige die de met toepassing van de artikelen 43 tot 49 voorgeschreven maatregelen niet naleeft. § 2. Met een sanctie van niveau 3 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die de met toepassing van de artikelen 38 en 40, 1° voorgeschreven maatregelen niet naleeft. De geldboete wordt vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
HOOFDSTUK 9. Inbreuken betreffende de sociale zekerheid	
	<i>Art. 220/1. Kosteloosheid van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid (nieuw)</i>
	Met een sanctie van niveau 2 worden bestraft, de Fondsen voor bestaanszekerheid, hun aangestelden of lasthebbers die, in strijd met het artikel 5bis van de wet van 7 januari 1958 betreffende de Fondsen voor bestaanszekerheid, niet de kosteloosheid waarborgen van de voordelen toegekend door de Fondsen voor bestaanszekerheid aan de rechthebbende door hen, op enigerwijze, kosten ten laste te leggen.
<i>Art. 222. Betrekkingen tussen de verschillende instellingen voor sociale zekerheid</i>	<i>Art. 222. Betrekkingen tussen de verschillende instellingen voor sociale zekerheid²²</i>
Met een sanctie van niveau 1 worden bestraft: 1° het kinderbijslagfonds dat: a) de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers niet onverwijld heeft meegedeeld	Met een sanctie van niveau 1 worden bestraft: 1° de verzekeringsondernemingen, de commissarissen, die: a) hebben nagelaten, op de wijze en binnen de

²² De oude punt 1° wordt opgeheven en de oude punten 2° en 3° worden dus de nieuwe punten 1° en 2°.

dat een werkgever die onderworpen is aan de wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, gecoördineerd op 19 december 1939, ophoudt deel uit te maken van het kinderbijslagfonds, met vermelding van de datum waarop die werkgever niet langer aangesloten is en de reden van de opzegging; b) de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers niet onverwijld in kennis heeft gesteld van de aanvraag tot aansluiting vanwege een werkgever die onderworpen is aan voornoemde wetten van 19 december 1939 en die voorheen aangesloten was bij een ander kinderbijslagfonds, met vermelding van de datum waarop de aansluiting moet ingaan; 2° de verzekeringsondernemingen, de commissarissen, die : a) hebben nagelaten, op de wijze en binnen de termijnen zoals bepaald door de Koning, de elementen die zijn vermeld in de aangifte van het ongeval en de elementen die betrekking hebben op de regeling van het ongeval te bezorgen aan het Fonds voor arbeidsongevallen, met toepassing van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971; b) hebben nagelaten het Fonds voor arbeidsongevallen binnen de dertig dagen die volgen op de ontvangst van de aangifte van het ongeval op de hoogte te brengen van hun weigering het ongeval ten laste te nemen of van hun twijfel inzake de toepassing van de voornoemde wet van 10 april 1971 op het ongeval; 3° diegene die met overtreding van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, schadeloosstelling verschuldigd is en nalaat de verzekeringsinstelling in te lichten dat hij de rechthebbende zal schadeloos stellen.	termijnen zoals bepaald door de Koning, de elementen die zijn vermeld in de aangifte van het ongeval en de elementen die betrekking hebben op de regeling van het ongeval te bezorgen aan het Fonds voor arbeidsongevallen, met toepassing van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971; b) hebben nagelaten het Fonds voor arbeidsongevallen binnen de dertig dagen die volgen op de ontvangst van de aangifte van het ongeval op de hoogte te brengen van hun weigering het ongeval ten laste te nemen of van hun twijfel inzake de toepassing van de voornoemde wet van 10 april 1971 op het ongeval; 2° diegene die schadeloosstelling verschuldigd is en die, in strijd met de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, nalaat de verzekeringsinstelling in te lichten dat hij de rechthebbende zal schadeloos stellen.
<i>Art. 223. Verzending van documenten door de werkgevers aan de instellingen</i>	<i>Art. 223. Verzending van documenten door de werkgevers aan de instellingen</i>
§ 1. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft: 1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die heeft nagelaten een aangifte met verantwoording van het bedrag van de verschuldigde socialezekerheidsbijdragen te bezorgen aan de Rijksdienst voor sociale	§ 1. Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft: 1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die heeft nagelaten een aangifte met verantwoording van het bedrag van de verschuldigde socialezekerheidsbijdragen te bezorgen aan de Rijksdienst voor sociale

zekerheid, met toepassing van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; 2° de reder, zijn aangestelde of zijn lasthebber die heeft nagelaten aan de Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden een uitvoerige staat te bezorgen van de inhoudingen en de stortingen die hij is verschuldigd, met toepassing van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij; 3° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die heeft nagelaten een aangifte te doen bij de bevoegde verzekeraar op de wijze en binnen de termijnen bepaald door de Koning, en bij de bevoegde sociaal inspecteurs in de gevallen bepaald door de Koning, van ieder ongeval dat aanleiding kan geven tot de toepassing van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. Wanneer die feiten wetens en willens werden gepleegd is de sanctie van niveau 3. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuk, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers. <i>§ 2. (niet gewijzigd)</i>	zekerheid, met toepassing van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; 2° de reder, zijn aangestelde of zijn lasthebber die heeft nagelaten aan de Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden een uitvoerige staat te bezorgen van de inhoudingen en de stortingen die hij is verschuldigd, met toepassing van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij; 3° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die heeft nagelaten een aangifte te doen bij de bevoegde verzekeraar op de wijze en binnen de termijnen bepaald door de Koning [...] van ieder ongeval dat aanleiding kan geven tot de toepassing van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. Wanneer die feiten wetens en willens werden gepleegd is de sanctie van niveau 3. Voor de in het eerste lid bedoelde inbreuken, wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers. <i>§ 2. (niet gewijzigd)</i>
	Afdeling 9/1. De verplichtingen van de werkgevers, de inrichters, de pensioeninstellingen en de rechtspersonen belast met de uitvoering van de solidariteitstoezegging inzake aanvullende pensioenen (nieuw)
	Art. 225/1. Invoering van een pensioentoezegging (nieuw)
	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan : 1° een individuele pensioentoezegging toekent in het voordeel van één of meerdere werknemers en/of hun rechthebbenden zonder dat er in de onderneming een aanvullend

	pensioenstelsel bestaat voor alle werknemers; 2° niet jaarlijks aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten het aantal individuele pensioentoezeggingen per categorie van werknemers en het bewijs dat er in de onderneming een aanvullend pensioenstelsel bestaat voor alle werknemers, meedeelt.
	<i>Art. 225/2. Verplichting tot mededeling van documenten (nieuw)</i>
	Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de pensioeninstelling, de inrichter of de werkgever die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° niet minstens één maal per jaar aan de aangeslotenen, met uitzondering van de rentegenieters, een pensioenfiche, die de gegevens voorgeschreven door de bovenvermelde wet van 28 april 2003 bevat, meedeelt; 2° niet aan de aangeslotene, die erom vraagt, een historisch overzicht van de verworven reserves en de verworven prestaties meedeelt; 3° niet, minstens om de 5 jaar, aan alle aangeslotenen vanaf de leeftijd van 45 jaar, het bedrag van de verwachte rente, zonder aftrek van de belastingen, meedeelt; 4° bij de pensionering of wanneer andere uitkeringen verschuldigd worden, de begunstigde of zijn rechthebbenden niet inlicht over de uitkeringen die verschuldigd zijn en de mogelijke wijzen van betaling.
	<i>Art. 225/3. Prestaties uitgekeerd als een kapitaal (nieuw)</i>
	Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever of de persoon aangeduid door een collectieve arbeidsovereenkomst of door het pensioenreglement, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan:

	1° de aangeslotene niet, twee maanden voor de pensionering of binnen de twee weken nadat hij van de vervroegde pensionering kennis heeft gekregen, informeert over zijn recht om een omvorming in een rente te vragen van de prestatie, uitgekeerd als een kapitaal; 2° de rechthebbenden, niet binnen de twee weken nadat hij kennis heeft gekregen van het overlijden van de aangeslotene, informeert over het recht bedoeld in 1°.
	Art. 225/4. Uittreding van een werknemer (nieuw)
	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber en de pensioeninstelling, haar aangestelde of haar lasthebber, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, de procedure van uittreding van een werknemer niet respecteren.
	Art. 225/5. Verandering van pensioeninstelling en overdrachten (nieuw)
	Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft, de inrichter of de werkgever of de persoon aangeduid door een collectieve arbeidsovereenkomst of door het pensioenreglement, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan: 1° de aangeslotenen niet informeert over elke wijziging van pensioeninstelling en van een eventuele overdracht van de reserves die daaruit voortvloeit; 2° de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten niet voorafgaandelijk inlicht over de verandering van pensioeninstelling en de eventuele overdracht van de reserves.
	Art. 225/6. Schriftelijke verklaring met de beginselen van het beleggingsbeleid en het

	<i>verslag over het beheer van de pensioentoezegging (nieuw)</i>
	Met een sanctie van niveau 1 wordt bestraft: 1° de pensioeninstelling die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan: a) geen schriftelijke verklaring over de beginselen van haar beleggingsbeleid, die de vermeldingen voorzien bij voormelde wet van 28 april 2003 bevat, opstelt; b) de schriftelijke verklaring, bedoeld in a), niet minstens elke drie jaar en onmiddellijk na elke belangrijke wijziging van het beleggingsbeleid herzielt; c) niet binnen de maand de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten in kennis stelt van elke wijziging van de verklaring bedoeld in a); 2° de pensioeninstelling of de persoon aangeduid door een collectieve arbeidsovereenkomst of door het pensioenreglement, die, in strijd met voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan: a) geen verslag opstelt over het beheer van de pensioentoezegging overeenkomstig de voorschriften van voormelde wet van 28 april 2003; b) het verslag, voorzien in 1°, niet ter beschikking stelt van de inrichter.
	<i>Art. 225/7. Controle door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (nieuw)</i>
	Met een sanctie van niveau 1 worden bestraft: 1° de pensioeninstellingen en de rechtspersonen die bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen betrokken zijn, die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, de lijst van de pensioentoezeggingen en de solidariteitstoezeggingen die zij beheren, de identiteitsgegevens van de betrokken inrichters, alsook de inlichtingen over de beheerde toezeggingen die de Autoriteit voor

	Financiële Diensten en Markten bepaalt, niet aan deze Autoriteit bezorgen; 2° de pensioeninstellingen, de inrichters of de werkgevers en de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen, die, in strijd met voormelde wet van 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, niet, op verzoek van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, alle inlichtingen en documenten, met het oog op het toezicht op de naleving van de bepalingen van voormelde wet van voormelde 28 april 2003 en de uitvoeringsbesluiten ervan, verstrekken.
	Art. 225/8. Onjuiste verklaringen (nieuw)
	Met een sanctie van niveau 4 worden bestraft, de pensioeninstellingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de inrichters en de werkgevers, hun aangestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, wetens en willens onjuiste verklaringen afleggen aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten of aan de door haar gevolmachtigde persoon.
	Art. 225/9. Illegale pensioentoezeggingen (nieuw)
	Met een sanctie van niveau 2 worden bestraft, de pensioeninstellingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de rechtspersonen betrokken bij de uitvoering van de solidariteitstoezeggingen, hun aangestelden of hun lasthebbers, de inrichters en de werkgevers, hun aangestelden of hun lasthebbers die, in strijd met de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid en de uitvoeringsbesluiten ervan, meewerken aan de uitvoering van pensioentoezeggingen die strijdig zijn met voormelde wet van 28 april 2003 en de

	uitvoeringsbesluiten ervan.
<i>Art. 226 Werkloosheidscontrole</i>	<i>Art. 226 Werkloosheidscontrole</i>
Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft: 1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die; a) heeft geweigerd of nagelaten de documenten voorgeschreven door of krachtens het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, op te maken, af te leveren of aan te vullen, volgens de voorwaarden en binnen de termijnen die zijn voorgeschreven door of krachtens datzelfde koninklijk besluit; b) heeft nagelaten de controleprocedure betreffende het gebruik van het " bewijs van tijdelijke werkloosheid " in acht te nemen, zoals voorgeschreven door of krachtens het voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991; c) onjuiste of onvolledige verklaringen heeft afgelegd aangaande het ontslag, de tijdelijke werkloosheid of de deeltijdse tewerkstelling van een werknemer, met toepassing van het voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991; d) heeft nagelaten de inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de werkloosheidscontrole te overhandigen binnen de door de sociaal inspecteur opgelegde termijnen, met toepassing van het voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991; e) inlichtingen die nodig zijn voor de werkloosheidscontrole heeft verstrekt welke onjuist of onvolledig zijn, met toepassing van het voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991; 2° de reder, zijn aangestelde of zijn lasthebber die: a) geweigerd heeft de door de Koning getroffen toezichtmaatregelen toe te passen met betrekking tot de werkelijkheid en bestendigheid van de toestand van onvrijwillige werkloosheid, of geweigerd heeft de voor de uitvoering van dit toezicht vereiste inlichtingen te verstrekken, met toepassing van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij; b) een persoon heeft aangeworven die niet is ingeschreven bij de Pool van de zeelieden ter koopvaardij, terwijl het niet gaat om een geval	Met een sanctie van niveau 2 wordt bestraft: 1° de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die; a) heeft geweigerd of nagelaten de documenten voorgeschreven door of krachtens het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, op te maken, af te leveren of aan te vullen, volgens de voorwaarden en binnen de termijnen die zijn voorgeschreven door of krachtens datzelfde koninklijk besluit; b) heeft nagelaten de controleprocedure betreffende het gebruik van het " bewijs van tijdelijke werkloosheid " in acht te nemen, zoals voorgeschreven door of krachtens het voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991; c) onjuiste of onvolledige verklaringen heeft afgelegd aangaande het ontslag, de tijdelijke werkloosheid of de deeltijdse tewerkstelling van een werknemer, met toepassing van het voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991; d) heeft nagelaten de inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de werkloosheidscontrole te overhandigen binnen de door de sociaal inspecteur opgelegde termijnen, met toepassing van het voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991; e) inlichtingen die nodig zijn voor de werkloosheidscontrole heeft verstrekt welke onjuist of onvolledig zijn, met toepassing van het voormeld koninklijk besluit van 25 november 1991; 2° de reder, zijn aangestelde of zijn lasthebber die: a) geweigerd heeft de door de Koning getroffen toezichtmaatregelen toe te passen met betrekking tot de werkelijkheid en bestendigheid van de toestand van onvrijwillige werkloosheid, of geweigerd heeft de voor de uitvoering van dit toezicht vereiste inlichtingen te verstrekken, met toepassing van de besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij; b) een persoon heeft aangeworven die niet is ingeschreven bij de Pool van de zeelieden ter koopvaardij, terwijl het niet gaat om een geval

van overmacht met overtreding van de voormelde besluitwet van 7 februari 1945; 3° de natuurlijke of rechtspersonen, die als hoofdzakelijke of bijkomstige bedrijvigheid de diamanthandel of de diamantnijverheid hebben en de personen die ruwe diamant invoeren en die de door de Koning voorgeschreven boeken, registers en documenten niet hebben bewaard, met toepassing van de wet van 12 april 1960 tot oprichting van een intern compensatiefonds voor de diamantsector; 4° de werkgever die behoort tot het paritair comité van de bouw, zijn aangestelde of zijn lasthebber die: a) heeft nagelaten het nummer van de niet-nominatieve controlekaart inzake tijdelijke werkloosheid te vermelden bij de onmiddellijke aangifte van de tewerkstelling aan de Rijksdienst voor sociale zekerheid, volgens de voorwaarden en binnen de termijnen die zijn voorgeschreven door of krachtens het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering; b) heeft nagelaten bij de afgifte van een duplicaat van een niet-nominatieve controlekaart inzake tijdelijke werkloosheid het nummer van de kaart en de daarbij horende gegevens mede te delen aan het werkloosheidsbureau dat bevoegd is voor de plaats waar de onderneming gevestigd is, vooraleer hij de kaart afgeeft aan de werkmán; c) een werknemer heeft tewerkgesteld zonder te hebben vastgesteld of laten vaststellen dat die op zijn controlekaart melding heeft gemaakt van de arbeidsprestaties die tijdens de beschouwde dag in zijn dienst worden verricht in de periode te rekenen vanaf de dag die, overeenkomstig de uitvoeringsbesluiten van artikel 50 of van artikel 51, § 3^{quater}, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, aan de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening werd medegedeeld als eerste dag van de werkelijke schorsing van de uitvoering van de overeenkomst tot op het einde van de betreffende kalendermaand. Voor de in 1° en 4° bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.	van overmacht met overtreding van de voormelde besluitwet van 7 februari 1945; 3° de natuurlijke of rechtspersonen, die als hoofdzakelijke of bijkomstige bedrijvigheid de diamanthandel of de diamantnijverheid hebben en de personen die ruwe diamant invoeren en die de door de Koning voorgeschreven boeken, registers en documenten niet hebben bewaard, met toepassing van de wet van 12 april 1960 tot oprichting van een intern compensatiefonds voor de diamantsector; 4° de werkgever die behoort tot het paritair comité van de bouw, zijn aangestelde of zijn lasthebber die: a) heeft nagelaten het nummer van de niet-nominatieve controlekaart inzake tijdelijke werkloosheid te vermelden bij de onmiddellijke aangifte van de tewerkstelling aan de Rijksdienst voor sociale zekerheid, volgens de voorwaarden en binnen de termijnen die zijn voorgeschreven door of krachtens het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering; b) heeft nagelaten bij de afgifte van een duplicaat van een niet-nominatieve controlekaart inzake tijdelijke werkloosheid het nummer van de kaart en de daarbij horende gegevens mede te delen aan het werkloosheidsbureau dat bevoegd is voor de plaats waar de onderneming gevestigd is, vooraleer hij de kaart afgeeft aan de werkmán; c) [...] Voor de in 1° en 4° bedoelde inbreuken wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers.
	HOOFDSTUK 11. Gemeenschappelijke bepalingen van de voorgaande hoofdstukken

	(nieuw)
<i>Art. 236. Terugbetaling</i>	Art. 236. Terugbetaling
Wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf uitspreekt voorzien in de artikelen 218, 219, 220 en 211, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op deze bepalingen, de schuldenaar van onbetaalde bijdragen ambtshalve tot het betalen van de achterstallige bijdragen, de bijdrageopslagen en de verwijlinteresten. Wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf uitspreekt voorzien in artikel 233, § 1, 3°, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op die bepaling, de verdachte ambtshalve tot het terugbetalen van de onrechtmatig ontvangen bedragen, vermeerderd met de verwijlinteresten. Wanneer er geen afrekening is met betrekking tot de in het eerste en tweede lid bedoelde bedragen of wanneer de afrekening betwist wordt en er in dit verband nadere informatie nodig is, houdt de rechter de beslissing over de ambtshalve veroordeling aan.	Wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf uitspreekt voorzien in de artikelen 218, 219, 220, 223, § 1, eerste lid, 1° en 234, § 1, 3°, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op deze bepalingen, de schuldenaar van onbetaalde of gedeeltelijk onbetaalde bijdragen ambtshalve tot het betalen van de achterstallige bijdragen, de bijdrageopslagen en de verwijlinteresten. Wanneer de benadeelde derden zich geen burgerlijke partij hebben gesteld, veroordeelt de rechter die de straf uitspreekt voorzien in artikel 233, § 1, 3°, of die de schuld vaststelt voor een inbreuk op die bepaling, de verdachte ambtshalve tot het terugbetalen van de onrechtmatig ontvangen bedragen, vermeerderd met de verwijlinteresten. Wanneer er geen afrekening is met betrekking tot de in het eerste en tweede lid bedoelde bedragen of wanneer de afrekening betwist wordt en er in dit verband nadere informatie nodig is, houdt de rechter de beslissing over de ambtshalve veroordeling aan.
HOOFDSTUK 11. Gemeenschappelijke bepalingen van de voorgaande hoofdstukken ²³	[...]

²³ Hierboven verplaatst, voor artikel 236.

<i>Art. 237. Kennisgeving door de werkgever van het vonnis tot vaststelling van een inbreuk in toepassing van artikel 138bis, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek</i>	<i>Art. 237. Kennisgeving door de werkgever van het vonnis tot vaststelling van een inbreuk in toepassing van artikel 138bis, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek</i>
Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht, wetens en willens nalaat het vonnis tot vaststelling van een inbreuk op de wetten en verordeningen die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten in toepassing van artikel 138bis, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek op zijn kosten ter kennis te brengen van de betrokken werknemers.	Met een sanctie van niveau 4 wordt bestraft, de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber die, in strijd met de wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht, wetens en willens nalaat het vonnis tot vaststelling van een inbreuk op de wetten en verordeningen die behoren tot de bevoegdheid van de arbeidsgerechten in toepassing van artikel 138bis, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek op zijn kosten ter kennis te brengen van de betrokken werknemers.
Gerechtelijk Wetboek	
<i>Art. 582</i>	<i>Art. 582²⁴</i>
De arbeidsrechtbank neemt kennis: 1° van de geschillen over de rechten ten aanzien van tegemoetkomingen aan personen met een handicap alsmede van de betwistingen inzake medische onderzoeken uitgevoerd met het oog op de toekenning van sociale of fiscale voordelen die rechtstreeks of onrechtstreeks zijn afgeleid van een sociaal recht of van de sociale bijstand; 2° van de geschillen betreffende de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de wet betreffende de sociale reclassering van de minder-validen; 3° van geschillen betreffende de instelling en de werking van de ondernemingsraden; 3° betwistingen betreffende Hoofdstuk IX van de wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid; 4° van geschillen betreffende de instelling en de werking van de diensten en comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, met inbegrip van de diensten en comités ingesteld in mijnen, groeven en graverijen; 5° van de geschillen betreffende afdeling 5 van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari	De arbeidsrechtbank neemt kennis: 1° van de geschillen over de rechten ten aanzien van tegemoetkomingen aan personen met een handicap alsmede van de betwistingen inzake medische onderzoeken uitgevoerd met het oog op de toekenning van sociale of fiscale voordelen die rechtstreeks of onrechtstreeks zijn afgeleid van een sociaal recht of van de sociale bijstand; 2° van de geschillen betreffende de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de wet betreffende de sociale reclassering van de minder-validen; 3° van geschillen betreffende de instelling en de werking van de ondernemingsraden; 3° [...] 4° van geschillen betreffende de instelling en de werking van de diensten en comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen, met inbegrip van de diensten en comités ingesteld in mijnen, groeven en graverijen; 5° van de geschillen betreffende afdeling 5 van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari

²⁴ Verbetering van de vergissing die er door de wet van 2 juni 2010 in ingevoerd wordt (13° in plaatst van 3°).

1985 houdende sociale bepalingen; 6° van de geschillen betreffende de instelling en de werking van de Europese ondernemingsraden en betreffende de procedures ter informatie en raadpleging die ervan in de plaats komen, met uitzondering van de bijzondere procedure ingesteld bij artikel 3 van de wet van 23 april 1998 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers; 7° van de geschillen betreffende artikel 7, § 1, derde lid, q) , van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; 8° van de geschillen betreffende de instelling en de werking van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan alsook betreffende de procedures aangaande de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, met uitzondering van de bijzondere procedure ingesteld bij artikel 3 van de wet van 17 september 2005 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap; 9° van de geschillen betreffende de instelling en de werking van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan alsook betreffende de procedures aangaande de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, met uitzondering van de bijzondere procedure ingesteld bij artikel 3 van de wet van 9 mei 2008 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap; 10° van de geschillen betreffende artikel 7, § 1, derde lid, zb), van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; 11° van de geschillen betreffende artikel 7, § 1, derde lid, k), van de besluitwet van 28 december	1985 houdende sociale bepalingen; 6° van de geschillen betreffende de instelling en de werking van de Europese ondernemingsraden en betreffende de procedures ter informatie en raadpleging die ervan in de plaats komen, met uitzondering van de bijzondere procedure ingesteld bij artikel 3 van de wet van 23 april 1998 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen met een communautaire dimensie of in concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers; 7° van de geschillen betreffende artikel 7, § 1, derde lid, q) , van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; 8° van de geschillen betreffende de instelling en de werking van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan alsook betreffende de procedures aangaande de rol van de werknemers in de Europese vennootschap, met uitzondering van de bijzondere procedure ingesteld bij artikel 3 van de wet van 17 september 2005 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese vennootschap; 9° van de geschillen betreffende de instelling en de werking van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan alsook betreffende de procedures aangaande de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, met uitzondering van de bijzondere procedure ingesteld bij artikel 3 van de wet van 9 mei 2008 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap; 10° van de geschillen betreffende artikel 7, § 1, derde lid, zb), van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; 11° van de geschillen betreffende artikel 7, § 1, derde lid, k), van de besluitwet van 28 december

1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; 12° van de geschillen betreffende de instelling en de werking van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan alsook betreffende de procedures aangaande de medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, met uitzondering van de bijzondere procedure ingesteld bij artikel 3 van de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen; 14° van de geschillen betreffende de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen, met uitzondering van de geschillen die betrekking hebben op de toekenning, de weigering of de intrekking van een erkenning.	1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders; 12° van de geschillen betreffende de instelling en de werking van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan alsook betreffende de procedures aangaande de medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen, met uitzondering van de bijzondere procedure ingesteld bij artikel 3 van de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen; 13° van de betwistingen betreffende Hoofdstuk IX van de wet van 22 december 1995 houdende maatregelen tot uitvoering van het meerjarenplan voor werkgelegenheid; 14° van de geschillen betreffende de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen, met uitzondering van de geschillen die betrekking hebben op de toekenning, de weigering of de intrekking van een erkenning.
Art. 764	Art. 764
Uitgenomen voor de vrederechter, voor de rechter zitting houdend in kort geding en voor de beslagrechter, worden op straffe van nietigheid aan het openbaar ministerie meegedeeld: 1° tot 9° <i>(niet gewijzigd)</i> 10° de vorderingen bepaald in de artikelen 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° tot 18°, 581, 2°, 3°, 9° en 10°, 582, 1°, 2°, 6°, 8° en 9°, 583 en 587septies; 11° tot 14° <i>(niet gewijzigd)</i> Het openbaar ministerie krijgt mededeling van alle andere zaken en houdt daarin zitting wanneer het zulks dienstig acht; de rechtbank of het hof kan de mededeling ook ambtshalve bevelen. De ambtshalve mededeling kan niet worden bevolen voor de in artikel 138bis, § 2, eerste lid, bedoelde rechtsvordering.	Uitgenomen voor de vrederechter, voor de rechter zitting houdend in kort geding en voor de beslagrechter, worden op straffe van nietigheid aan het openbaar ministerie meegedeeld: 1° tot 9° <i>(niet gewijzigd)</i> 10° de vorderingen bepaald in de artikelen 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° tot 18°, 581, 2°, 3°, 9° en 10°, 582, 1°, 2°, 6°, 8°, 9° en 12°, 583 en 587septies; 11° tot 14° <i>(niet gewijzigd)</i> Het openbaar ministerie krijgt mededeling van alle andere zaken en houdt daarin zitting wanneer het zulks dienstig acht; de rechtbank of het hof kan de mededeling ook ambtshalve bevelen. De ambtshalve mededeling kan niet worden bevolen voor de in artikel 138bis, § 2, eerste lid, bedoelde rechtsvordering.

Wetboek van Strafvordering	
<i>Art. 216bis</i>	<i>Art. 216bis</i>
§ 1. De procureur des Konings kan, indien hij meent dat een feit niet van aard schijnt te zijn dat het gestraft moet worden met een hoofdstraf van meer dan twee jaar correctionele gevangenisstraf of een zwaardere straf, desgevallend met inbegrip van de verbeurdverklaring, en dat het geen zware aantasting inhoudt van de lichamelijke integriteit, de dader verzoeken een bepaalde geldsom te storten aan de Federale Overheidsdienst Financiën. De procureur des Konings bepaalt op welke wijze en binnen welke termijn de betaling geschiedt en de precieze feiten omschreven in tijd en ruimte waarvoor hij de betaling voorstelt. Die termijn is ten minste vijftien dagen en ten hoogste drie maanden. De procureur des Konings kan deze termijn verlengen wanneer bijzondere omstandigheden het wettigen of verkorten indien de verdachte hiermee instemt. Het voorstel en de beslissing tot verlenging stuiten de verjaring van de strafvordering. De in het eerste lid bedoelde geldsom mag niet meer bedragen dan het maximum van de in de wet voorziene geldboete, verhoogd met de opdecimen, en dient in verhouding te staan tot de zwaarte van het misdrijf. Voor de inbreuken bedoeld in het Sociaal Strafwetboek mag de geldsom voorzien in het eerste lid niet lager zijn dan 40 % van de minimabedragen van de administratieve geldboete, in voorkomend geval vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers, kandidaat werknemers, zelfstandigen, stagiairs, zelfstandige stagiairs of kinderen. Wanneer het misdrijf kosten van analyse of van deskundig onderzoek heeft veroorzaakt, kan de bepaalde som worden verhoogd met het bedrag van die kosten of met een gedeelte ervan; het gedeelte van de som dat gestort is om die kosten te dekken, wordt toegewezen aan de instelling waaraan of aan de persoon wie ze verschuldigd zijn. De procureur des Konings verzoekt de verdachte van het misdrijf waarop de verbeurdverklaring staat of kan staan, binnen een door hem bepaalde termijn afstand te doen van de in	§ 1. De procureur des Konings kan, indien hij meent dat een feit niet van aard schijnt te zijn dat het gestraft moet worden met een hoofdstraf van meer dan twee jaar correctionele gevangenisstraf of een zwaardere straf, desgevallend met inbegrip van de verbeurdverklaring, en dat het geen zware aantasting inhoudt van de lichamelijke integriteit, de dader verzoeken een bepaalde geldsom te storten aan de Federale Overheidsdienst Financiën. De procureur des Konings bepaalt op welke wijze en binnen welke termijn de betaling geschiedt en de precieze feiten omschreven in tijd en ruimte waarvoor hij de betaling voorstelt. Die termijn is ten minste vijftien dagen en ten hoogste drie maanden. De procureur des Konings kan deze termijn verlengen wanneer bijzondere omstandigheden het wettigen of verkorten indien de verdachte hiermee instemt. Het voorstel en de beslissing tot verlenging stuiten de verjaring van de strafvordering. De in het eerste lid bedoelde geldsom mag niet meer bedragen dan het maximum van de in de wet voorziene geldboete, verhoogd met de opdecimen, en dient in verhouding te staan tot de zwaarte van het misdrijf. Voor de inbreuken bedoeld in het Sociaal Strafwetboek mag de geldsom voorzien in het eerste lid niet lager zijn dan 40 % van de minimabedragen van de administratieve geldboete, in voorkomend geval vermenigvuldigd met het aantal betrokken werknemers, kandidaat werknemers, zelfstandigen, stagiairs of kinderen. Wanneer het misdrijf kosten van analyse of van deskundig onderzoek heeft veroorzaakt, kan de bepaalde som worden verhoogd met het bedrag van die kosten of met een gedeelte ervan; het gedeelte van de som dat gestort is om die kosten te dekken, wordt toegewezen aan de instelling waaraan of aan de persoon wie ze verschuldigd zijn. De procureur des Konings verzoekt de verdachte van het misdrijf waarop de verbeurdverklaring staat of kan staan, binnen een door hem bepaalde termijn afstand te doen van de in beslag genomen goederen of

beslag genomen goederen of vermogensvoordelen, of indien de goederen of vermogensvoordelen niet in beslag genomen zijn, deze af te geven op de door hem bepaalde plaats. Betaling, afstand en afgifte doen de strafvordering vervallen, mits zij binnen de bepaalde termijn plaatshebben. De aangestelden van de Federale Overheidsdienst Financiën geven de procureur des Konings kennis van de verrichte storting. § 2 tot § 6. <i>(niet gewijzigd)</i>	vermogensvoordelen, of indien de goederen of vermogensvoordelen niet in beslag genomen zijn, deze af te geven op de door hem bepaalde plaats. Betaling, afstand en afgifte doen de strafvordering vervallen, mits zij binnen de bepaalde termijn plaatshebben. De aangestelden van de Federale Overheidsdienst Financiën geven de procureur des Konings kennis van de verrichte storting. § 2 tot § 6. <i>(niet gewijzigd)</i>
Wet van 5 mei 1888 betreffende het toezicht op de gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen en op de stoomtuigen en stoomketels	
<i>Art. 1</i>	<i>Art. 1</i>
De inbreuken op de bepalingen van alle besluiten betreffende de gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen en op de stoomtuigen en de stoomketels worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.	De inbreuken op de bepalingen van alle besluiten betreffende de gevaarlijke, ongezonde of hinderlijke inrichtingen en op de stoomtuigen en de stoomketels worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.
Wetten op de mijnen, de graverijen en de groeven, gecoördineerd op 15 september 1919	
<i>Art. 128</i>	<i>Art. 128</i>
De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.	De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de

	uitvoeringsbesluiten ervan.
Wet van 6 juli 1949 betreffende de huisvesting van de arbeiders in nijverheids-, landbouw- of handelsondernemingen en -exploitaties	
<i>Art. 4</i>	<i>Art. 4</i>
De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan. Onverminderd de bevoegdheden van deze ambtenaren hebben de afgevaardigde leden van de ondernemingsraad en van het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing der werkplaatsen van de onderneming, vrije toegang tot de in artikel 1 bedoelde huisvestingen. Bovendien kunnen de door de Koning aangewezen overheden overgaan tot het sluiten of het ontruimen van de in artikel 1 bedoelde huisvestingen, wanneer de toestand er in strijd is met de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.	De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan. Onverminderd de bevoegdheden van deze ambtenaren hebben de afgevaardigde leden van de ondernemingsraad en van het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing der werkplaatsen van de onderneming, vrije toegang tot de in artikel 1 bedoelde huisvestingen. Bovendien kunnen de door de Koning aangewezen overheden overgaan tot het sluiten of het ontruimen van de in artikel 1 bedoelde huisvestingen, wanneer de toestand er in strijd is met de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.
Koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen	
<i>Art. 23bis</i>	<i>Art. 23bis</i>
§ 1. De openbare en private instellingen evenals natuurlijke personen en rechtspersonen, zijn verplicht aan de behoorlijk gemachtigde ambtenaren van het Rijksinstituut en van het in artikel 20, § 2 ^{ter} , genoemde Bestuur alle nodige inlichtingen mede te delen, en inzage te verlenen in boeken, registers, documenten, banden of gelijk welke andere informatiedragers met het oog op de toepassing van het sociaal statuut der zelfstandigen. De door deze ambtenaren opgestelde stukken hebben bewijskracht tot het tegendeel is	§ 1. De openbare en private instellingen evenals natuurlijke personen en rechtspersonen, zijn verplicht aan de behoorlijk gemachtigde ambtenaren van het Rijksinstituut en van het in artikel 20, § 2 ^{ter} , genoemde Bestuur alle nodige inlichtingen mede te delen, en inzage te verlenen in boeken, registers, documenten, banden of gelijk welke andere informatiedragers met het oog op de toepassing van het sociaal statuut der zelfstandigen. De door deze ambtenaren opgestelde stukken hebben bewijskracht tot het tegendeel is

bewezen. Het bewijs van het tegendeel kan met alle rechtsmiddelen worden geleverd. De vaststellingen gedaan door de sociale inspecteurs van de andere sociale inspectiediensten, bedoeld in de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, de officieren van gerechtelijke politie of door de ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van andere wetgevingen kunnen met hun bewijskracht gebruikt worden door de ambtenaren van het Rijksinstituut. § 2. De sociaal inspecteurs en de sociaal controleurs van het Rijksinstituut zien toe op de naleving van de verplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit besluit en van de stelsels bedoeld in artikel 18. Onder meer vergewissen zij zich ervan of de zelfstandigen die gehouden zijn zich aan te sluiten bij een sociale verzekeringskas voor zelfstandigen deze verplichting naleven. De sociaal inspecteurs en de sociaal controleurs van het Rijksinstituut oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.	bewezen. Het bewijs van het tegendeel kan met alle rechtsmiddelen worden geleverd. De vaststellingen gedaan door de sociale inspecteurs van de andere sociale inspectiediensten, bedoeld in het Sociaal Strafwetboek, de officieren van gerechtelijke politie of door de ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van andere wetgevingen kunnen met hun bewijskracht gebruikt worden door de ambtenaren van het Rijksinstituut. § 2. De sociaal inspecteurs en de sociaal controleurs van het Rijksinstituut zien toe op de naleving van de verplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit besluit en van de stelsels bedoeld in artikel 18. Onder meer vergewissen zij zich ervan of de zelfstandigen die gehouden zijn zich aan te sluiten bij een sociale verzekeringskas voor zelfstandigen deze verplichting naleven. De sociaal inspecteurs en de sociaal controleurs van het Rijksinstituut oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.
<i>Art. 25</i>	<i>Art. 25</i>
Het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen inzake subsidies, vergoedingen en uitkeringen van alle aard, die geheel of ten dele ten laste van de Staat vallen, is van toepassing op de verklaringen die moeten gedaan worden om de uitkeringen te bekomen voorzien door de in artikel 18 bedoelde stelsels.	De artikelen 230, 1°, 231, 232, 233 en 235 van het Sociaal Strafwetboek zijn van toepassing betreffende de uitkeringen waarin de in artikel 18 bedoelde stelsels voorzien.
	<i>Art. 25bis (nieuw)</i>
	De artikelen 230, 2°, 231, 232, 234 en 235 van het Sociaal Strafwetboek zijn van toepassing betreffende de sociale bijdragen die bestemd zijn voor het sociaal statuut der zelfstandigen en onder de bevoegdheid van de arbeidsgerechten vallen.
Arbeidswet van 16 maart 1971	

<i>Art. 49</i>	<i>Art. 49</i>
De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.	De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.
Wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers	
<i>Art. 31ter</i>	<i>Art. 31ter</i>
§ 1 en § 2. <i>(niet gewijzigd)</i> § 3. De mandataris krijgt voor het uitvoeren van de formaliteiten inzake sociale zekerheid voor zijn aangesloten werkgevers een toegang tot het elektronische netwerk van de sociale zekerheid voor zover: 1° hij zich behoorlijk identificeert bij de diensten van de Rijksdienst voor sociale zekerheid of bij de diensten van de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten; 2° hij zich schikt naar de onderrichtingen van de betrokken administraties; 3° hij op aanvraag van de bevoegde administraties alle inlichtingen verschaft of alle documenten voor het toezicht op de toepassing van de sociale wetten doorgeeft, overeenkomstig de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, voor zover die inlichtingen of documenten noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de mandataris; 4° hij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, en de sociale inspectie van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, binnen vijftien dagen na de gebeurtenis kennis geeft van de opzegging of van de schrapping van een werkgever.	§ 1 en § 2. <i>(niet gewijzigd)</i> § 3. De mandataris krijgt voor het uitvoeren van de formaliteiten inzake sociale zekerheid voor zijn aangesloten werkgevers een toegang tot het elektronische netwerk van de sociale zekerheid voor zover: 1° hij zich behoorlijk identificeert bij de diensten van de Rijksdienst voor sociale zekerheid of bij de diensten van de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten; 2° hij zich schikt naar de onderrichtingen van de betrokken administraties; 3° hij op aanvraag van de bevoegde administraties alle inlichtingen verschaft of alle documenten voor het toezicht op de toepassing van de sociale wetten doorgeeft, overeenkomstig het Social Strafwetboek , voor zover die inlichtingen of documenten noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de mandataris; 4° hij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten, en de sociale inspectie van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, binnen vijftien dagen na de gebeurtenis kennis geeft van de opzegging of van de schrapping van een werkgever.

Wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers	
	Art. 39bis²⁵
	Onverminderd artikel 176/1 van het Sociaal Strafwetboek, wordt de gebruiker of, wanneer het een inbreuk betreft van niveau 2, 3 of 4, zijn aangestelde of zijn lasthebber die zich schuldig maakt aan een overtreding van de in artikel 19 bedoelde bepalingen, bestraft met dezelfde strafsancities als deze die zijn bepaald in de wetten krachtens welke deze bepalingen zijn vastgelegd.
Wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven	
Art. 148decies	Art. 148decies
§ 1. Elke fysieke persoon die activiteiten van ophalen, sorteren of distributie van brievenpost, gedefinieerd overeenkomstig artikel 131, 8°, uitvoert, met uitzondering van de activiteiten bedoeld in artikel 148sexies, § 4, wordt vermoed te zijn tewerkgesteld op basis van een arbeidsovereenkomst met een aanbieder van postdiensten of een uitzendbureau voor rekening van wie één of meer van de bovenvermelde activiteiten worden uitgevoerd, zonder dat het bewijs van het tegendeel kan worden geleverd, buiten de tewerkstelling onder een administratiefrechtelijk statuut. Wanneer een beroep gedaan wordt op uitzendkrachten, is de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers van toepassing. § 2. Onverminderd de bevoegdheden van het Instituut inzake controle van de naleving en het beteugelen van de niet-naleving van de andere artikelen van deze wet, zijn de sociale inspecteurs van de Algemene Directie Toezicht op de sociale wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg bevoegd om de naleving van de eerste paragraaf te controleren. Die controle	§ 1. Elke fysieke persoon die activiteiten van ophalen, sorteren of distributie van brievenpost, gedefinieerd overeenkomstig artikel 131, 8°, uitvoert, met uitzondering van de activiteiten bedoeld in artikel 148sexies, § 4, wordt vermoed te zijn tewerkgesteld op basis van een arbeidsovereenkomst met een aanbieder van postdiensten of een uitzendbureau voor rekening van wie één of meer van de bovenvermelde activiteiten worden uitgevoerd, zonder dat het bewijs van het tegendeel kan worden geleverd, buiten de tewerkstelling onder een administratiefrechtelijk statuut. Wanneer een beroep gedaan wordt op uitzendkrachten, is de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers van toepassing. § 2. Onverminderd de bevoegdheden van het Instituut inzake controle van de naleving en het beteugelen van de niet-naleving van de andere artikelen van deze wet, zijn de sociaal inspecteurs van de Algemene Directie Toezicht op de sociale wetten van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg bevoegd om de naleving van de eerste paragraaf te controleren. Deze controle

²⁵ Het oude artikel 39bis werd opgeheven door de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

wordt uitgevoerd conform de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie. De ambtenaren die zijn aangewezen krachtens de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten lichten het Instituut in over het besluit om een administratieve boete op te leggen of over het besluit van de auditeur bij de arbeidsrechtbank.	wordt uitgeoefend overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.
Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk	
<i>Art. 80</i>	<i>Art. 80</i>
De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.	De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.
Wet van 5 september 2001 tot de verbetering van de werkgelegenheidsgraad van de werknemers	
<i>Art. 17</i>	<i>Art. 17</i>
Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van deze afdeling en de uitvoeringsbesluiten ervan. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.	Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van deze afdeling en de uitvoeringsbesluiten ervan. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek. (nieuw) De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op vraag, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie en bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van onderhavige wet en de

	uitvoeringsbesluiten ervan.
Wet van 28 januari 2003 betreffende de medische onderzoeken die binnen het kader van de arbeidsverhoudingen worden uitgevoerd	
<i>Art. 9</i>	<i>Art. 9</i>
De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.	De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek bedoelde bevoegdheden wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.
Wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid	
<i>Art. 54</i>	<i>Art. 54²⁶</i>
Met een gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en met een geldboete van 25 tot 250 EUR, of met één van die straffen alleen worden gestraft, de beheerders, zaakvoerders of lasthebbers van pensioeninstellingen en van andere rechtspersonen belast met de uitvoering van de solidariteitstoezegging en de inrichters en werkgevers of hun lasthebbers die over de toepassing van deze titel wetens en willens onjuiste verklaringen hebben afgelegd aan de Controledienst voor de Verzekeringen of aan de door hem gevolmachtigde persoon, of die hebben geweigerd de ter uitvoering van deze titel of haar uitvoeringsbesluiten gevraagde inlichtingen te verstrekken. Dezelfde straffen zijn van toepassing op de beheerders, commissarissen, aangeduide actuarissen, directeurs, zaakvoerders of lasthebbers van pensioeninstellingen en van andere rechtspersonen belast met de uitvoering van de solidariteitstoezegging en de inrichters en	De inbreuken op de discriminatieverboden bedoeld in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en in de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, die leiden tot een inbreuk op het in artikel 14, § 1, bedoelde discriminatieverbod, worden bestraft met een gevangenisstraf van een maand tot vijf jaar en een geldboete van 25 euro tot 250 euro.

²⁶ Het oude eerste lid, het oude tweede lid en het oude vierde lid worden opgeheven en het oude derde lid die de enige lid wordt, wordt dus vervangen.

werkgevers of hun lasthebbers die niet hebben voldaan aan de verplichtingen die hun opgelegd door deze titel of zijn uitvoeringsbesluiten of die hebben meegewerkt aan de uitvoering van pensioentoezeggingen die in strijd zijn met deze titel of zijn uitvoeringsbesluiten. Dezelfde straffen zijn van toepassing indien inbreuken op de discriminatieverboden bedoeld in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, in de wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van discriminatie tussen vrouwen en mannen en in de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden, leiden tot een inbreuk op het in artikel 14, § 1, bedoelde discriminatieverbod. Alle bepalingen van boek I van het Strafwetboek, hoofdstuk VII en artikel 85 niet uitgezonderd, zijn van toepassing op de misdrijven in deze titel omschreven, zonder dat het bedrag van de geldboete lager mag zijn dan 40 % van de in dit hoofdstuk bepaalde minimumbedragen.	
	Art. 54bis (nieuw)
	De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord en vastgesteld overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. Met uitzondering van artikel 54 worden deze inbreuken bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.
Wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact	
Art. 38/1	Art. 38/1
Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van de wet van	Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal

16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.	Strafwetboek.
Wet van 3 december 2006 houdende diverse bepalingen met betrekking tot het sociaal strafrecht	
	Art. 5 (nieuw)²⁷
	De werkgever in hoofde van wie, ingevolge de uitoefening van de in artikel 138bis, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde rechtsvordering, een inbreuk wordt vastgesteld, is gehouden het vonnis, op zijn kosten, ter kennis te brengen van de betrokken werknemers.
Wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen (I)	
Art. 212	Art. 212
Voor de toepassing van de bepalingen op het vlak van arbeidsduur en de betaling van het loon begint de verjaringstermijn slechts te lopen na afloop van de verlengde referteperiode vastgesteld op basis van artikel 208.	[...]
Art. 213	Art. 213
Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door Koning voor de naleving van de wet van 16 maart 1971 aangewezen ambtenaren, toezicht op de naleving van dit hoofdstuk. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.	Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door Koning voor de naleving van de wet van 16 maart 1971 aangewezen ambtenaren, toezicht op de naleving van dit hoofdstuk. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.
Art. 214	Art. 214
Overtredingen van de bepalingen van dit hoofdstuk worden vervolgd en gestraft overeenkomstig de bepalingen van de wetten waarop afwijking is toegestaan.	[...]
Wet van 9 mei 2008 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende de	

²⁷ Het oude artikel 5 werd opgeheven door de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek.

rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap	
<i>Art. 10</i>	<i>Art. 10</i>
Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van de bepalingen betreffende de rol van de werknemers in de SCE. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.	Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van de bepalingen betreffende de rol van de werknemers in de SCE. De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.
<i>Art. 11</i>	<i>Art. 11</i>
Artikel 56 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, gewijzigd door wetten van 23 april 1998 en van 10 augustus 2005, wordt aangevuld met het volgende lid: "Ten aanzien van overtredingen van bepalingen van de bij koninklijk besluit algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, worden de leidinggevende of bestuursorganen, bedoeld in de voormelde collectieve arbeidsovereenkomsten, gelijkgesteld met de werkgever."	[...]
<i>Art. 12</i>	<i>Art. 12</i>
Artikel 1, 14 °, van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten, gewijzigd door wetten van 23 april 1998 en van 10 augustus 2005, wordt aangevuld als volgt : "ten aanzien van overtredingen van bepalingen van de bij koninklijk besluit algemeen	[...]

verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, worden de leidinggevende of bestuursorganen, bedoeld in de voormelde collectieve arbeidsovereenkomsten, gelijkgesteld met de werkgever;”.	
<i>Art. 13</i>	<i>Art. 13</i>
Artikel 458 van het Strafwetboek is van toepassing op elk lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, op elk lid van het vertegenwoordigingsorgaan, op de werknemersvertegenwoordigers die hun taak vervullen in het kader van een procedure ter informatie en raadpleging, alsmede op de aangewezen deskundigen, die vertrouwelijke inlichtingen verspreid hebben die van die aard zijn dat zij ernstige schade aan de onderneming kunnen berokkenen of de werking van de onderneming ernstig kunnen belemmeren.	[...]
Wet van 19 juni 2009 houdende begeleidende maatregelen met betrekking tot de instelling van een bijzondere onderhandelingsgroep, een vertegenwoordigingsorgaan en procedures betreffende het medezeggenschap van de werknemers in ondernemingen ontstaan ten gevolge van een grensoverschrijdende fusie van kapitaalvennootschappen	
<i>Art. 10</i>	<i>Art. 10</i>
Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van de bepalingen betreffende de medezeggenschap van de werknemers in de uit de grensoverschrijdende fusie ontstane vennootschap. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.	Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van de bepalingen betreffende de medezeggenschap van de werknemers in de uit de grensoverschrijdende fusie ontstane vennootschap. De inbreuken op de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

<i>Art. 11</i>	<i>Art. 11</i>
Artikel 56 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, gewijzigd door wetten van 23 april 1998 en van 10 augustus 2005, wordt aangevuld met het volgende lid: “Ten aanzien van overtredingen van bepalingen van de bij koninklijk besluit algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, worden de leidinggevende of bestuursorganen, bedoeld in de voormelde collectieve arbeidsovereenkomsten, gelijkgesteld met de werkgever.”.	[...]
<i>Art. 12</i>	<i>Art. 12</i>
Artikel 1, 14 °, van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten, gewijzigd door wetten van 23 april 1998 en van 10 augustus 2005, wordt aangevuld als volgt : “ten aanzien van overtredingen van bepalingen van de bij koninklijk besluit algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten betreffende de rol van de werknemers in de Europese coöperatieve vennootschap, worden de leidinggevende of bestuursorganen, bedoeld in de voormelde collectieve arbeidsovereenkomsten, gelijkgesteld met de werkgever;”.	[...]
<i>Art. 13</i>	<i>Art. 13</i>
Artikel 458 van het Strafwetboek is van toepassing op elk lid van de bijzondere onderhandelingsgroep, op elk lid van het vertegenwoordigingsorgaan, op de werknemersvertegenwoordigers die hun taak vervullen in het kader van een procedure ter informatie en raadpleging, alsmede op de aangewezen deskundigen, die vertrouwelijke inlichtingen verspreid hebben die van die aard zijn dat zij ernstige schade aan de onderneming kunnen berokkenen of de werking van de	[...]

onderneming ernstig kunnen belemmeren.	
Wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook	
<i>Art. 15</i>	<i>Art. 15</i>
De werkgever is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten. Met de straffen bedoeld in artikel 81 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, wordt gestraft de werkgever, zijn lasthebbers of aangestelden die het bepaalde in deze wet of zijn uitvoeringsbesluiten overtreedt.	De werkgever is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan. De inbreuken op de bepalingen van Hoofdstuk 4 van deze wet en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek. De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de in het eerste lid bedoelde bepalingen.
<i>Art. 15/1</i>	<i>Art. 15/1.</i>
De ambtenaren aangewezen krachtens artikel 80 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van deze wet en dit overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie	De ambtenaren die aangewezen zijn voor het toezicht op de naleving van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten ervan in uitvoering van artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van Hoofdstuk 4 van deze wet en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen en dit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.
Wet van 30 december 2009 houdende diverse bepalingen	
<i>Art. 154.</i>	<i>Art. 154.</i>
§ 1. (niet gewijzigd) § 2. De bepalingen van artikel 7, § 4, van de voormelde besluitwet van 28 december 1944 zijn toepasselijk op de bepalingen van dit hoofdstuk, waarbij de controle op de toekenning van het gedeelte van de crisispremie bedoeld in	§ 1. (niet gewijzigd) § 2. De bepalingen van artikel 7, § 4, van de voormelde besluitwet van 28 december 1944 zijn toepasselijk op de bepalingen van dit hoofdstuk, waarbij de controle op de toekenning van het gedeelte van de crisispremie bedoeld in

§ 1, eerste lid, gelijkgesteld wordt met de controle van de werkelijkheid van de werkloosheid. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, worden de ambtenaren van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening die aangesteld zijn overeenkomstig artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk betreffende de toekenning van het gedeelte van de crisispremie bedoeld in § 1, eerste lid. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.	§ 1, eerste lid, gelijkgesteld wordt met de controle van de werkelijkheid van de werkloosheid. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, worden de ambtenaren van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening die aangesteld zijn overeenkomstig artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk betreffende de toekenning van het gedeelte van de crisispremie bedoeld in § 1, eerste lid. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.
Wet van 2 juni 2010 houdende bepalingen van het sociaal strafrecht	
<i>Art. 5.</i>	<i>Art. 5.</i>
De Koning kan de artikelen van deze wet in het Sociaal Strafwetboek invoeren. Daartoe kan Hij: 1° de volgorde en de nummering van de artikelen van deze wet veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen; 2° de verwijzingen die voorkomen in de artikelen van deze wet, met de nieuwe nummering overeenbrengen; 3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de artikelen van deze wet vervat zijn, de redactie ervan wijzigen om ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen.	De Koning kan de bepalingen van deze wet in het Sociaal Strafwetboek invoeren. Daartoe kan Hij : 1° de volgorde, de nummering en, in het algemeen, de ordening van de bepalingen van deze wet en van het Sociaal Strafwetboek wijzigen; 2° de verwijzingen die voorkomen in de bepalingen van deze wet en van het Sociaal Strafwetboek, wijzigen om ze met de nieuwe nummering in overeenstemming te brengen; 3° de redactie van de bepalingen van deze wet en van het Sociaal Strafwetboek wijzigen om ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen, zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in deze bepalingen vervat zijn.
Wet van 1 februari 2011 houdende verlenging van de crisismaatregelen en uitvoering van het interprofessioneel akkoord	
<i>Art. 18.</i>	<i>Art. 18.</i>
§ 1. <i>(niet gewijzigd)</i> § 2. De bepalingen van artikel 7, § 4, van de voormelde besluitwet van 28 december 1944	§ 1. <i>(niet gewijzigd)</i> § 2. De bepalingen van artikel 7, § 4, van de voormelde besluitwet van 28 december 1944

zijn van toepassing op de bepalingen van dit hoofdstuk, waarbij de controle op de toekenning van het gedeelte van de crisispremie bedoeld in § 1, eerste lid, gelijkgesteld wordt met de controle van de werkelijkheid van de werkloosheid. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, worden de ambtenaren van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening die aangesteld zijn overeenkomstig artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk betreffende de toekenning van het gedeelte van de crisispremie bedoeld in § 1, eerste lid. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.	zijn van toepassing op de bepalingen van dit hoofdstuk, waarbij de controle op de toekenning van het gedeelte van de crisispremie bedoeld in § 1, eerste lid, gelijkgesteld wordt met de controle van de werkelijkheid van de werkloosheid. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, worden de ambtenaren van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening die aangesteld zijn overeenkomstig artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek, belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit hoofdstuk betreffende de toekenning van het gedeelte van de crisispremie bedoeld in § 1, eerste lid. Deze ambtenaren oefenen dit toezicht uit overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek.

TEXTES DE BASE	TEXTES DE BASE ADAPTÉS AU PROJET DE LOI
Code pénal social	
LIVRE PREMIER	
LA PREVENTION, LA CONSTATATION ET LA POURSUITE DES INFRACTIONS ET LEUR REPRESSION EN GENERAL	
TITRE 1er. La politique de prévention et de surveillance	
CHAPITRE 2. Le Service d'information et de Recherche sociale	
Art. 4. La composition de l'Assemblée générale des partenaires	Art. 4. La composition de l'Assemblée générale des partenaires
L'Assemblée générale des partenaires est composée : 1° du directeur du Bureau fédéral d'orientation, tel que visé à l'article 6, § 3, 1°; 2° du président du comité de direction du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale; 3° du président du Comité de direction du Service public fédéral Sécurité sociale; 4° des fonctionnaires dirigeants des services suivants : a) l'administration Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale; b) l'administration de l'Inspection sociale du Service public fédéral Sécurité sociale; c) le service d'inspection de l'Office national de Sécurité sociale; d) le service d'inspection de l'Office national de l'Emploi; 5° des administrateurs généraux de l'Office national de Sécurité sociale, de l'Institut national d'Assurances sociales pour travailleurs indépendants, de l'Office national de l'Emploi, de l'Office national des pensions, de l'Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité et de l'Office national des allocations familiales des	L'Assemblée générale des partenaires est composée : 1° du directeur du Bureau fédéral d'orientation, tel que visé à l'article 6, § 3, 1°; 2° du président du comité de direction du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale; 3° du président du Comité de direction du Service public fédéral Sécurité sociale; 4° des fonctionnaires dirigeants des services suivants : a) l'administration Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale; b) l'administration de l'Inspection sociale du Service public fédéral Sécurité sociale; c) le service d'inspection de l'Office national de Sécurité sociale; d) le service d'inspection de l'Office national de l'Emploi; e) l'administration Contrôle du bien-être au travail du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale ; f) le service d'inspection de l'Office national des vacances annuelles; 5° des administrateurs généraux de l'Office national de Sécurité sociale, de l'Institut national d'Assurances sociales pour travailleurs indépendants, de l'Office national de l'Emploi, de l'Office national des pensions, de l'Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité, de l'Agence fédérale pour les allocations familiales

travailleurs salariés; 6° du procureur général désigné par le Collège des procureurs généraux; 7° du commissaire général de la police fédérale; 8° du président du comité de direction du Service public fédéral Finances; 9° du secrétaire du Conseil national du travail; 10° de six représentants des partenaires sociaux en nombre égal des organisations les plus représentatives des employeurs et des organisations les plus représentatives des travailleurs, tels que désignés au sein du Conseil national du travail; 11° d'un représentant du Conseil supérieur des indépendants et des petites et moyennes entreprises. Un représentant désigné par chaque autorité compétente en matière d'occupation en vertu de l'article 6, § 1er, IX, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, soit quatre représentants, peut également y siéger à la demande des Régions. Peuvent également être invités à y siéger, avec voix consultative, des représentants des administrations et des établissements publics impliqués dans la lutte contre le travail illégal et la fraude sociale, ainsi que les organisations professionnelles signataires d'une convention de partenariat dans les conditions déterminées par l'Assemblée générale des partenaires. L'Assemblée générale des partenaires peut également faire appel à des experts pour l'examen de questions particulières, dans les conditions qu'il détermine. Le Roi détermine sur proposition de l'Assemblée générale le règlement d'ordre intérieur fixant notamment les règles de suppléance des membres, et les convocations des membres, invités ou experts.	et de l'Office national des vacances annuelles ; 6° du procureur général désigné par le Collège des procureurs généraux; 7° du commissaire général de la police fédérale; 8° du président du comité de direction du Service public fédéral Finances; 9° du secrétaire du Conseil national du travail; 10° de huit représentants des partenaires sociaux en nombre égal des organisations les plus représentatives des employeurs et des organisations les plus représentatives des travailleurs, tels que désignés au sein du Conseil national du travail; 11° d'un représentant du Conseil supérieur des indépendants et des petites et moyennes entreprises. 12° d'un représentant désigné par chaque autorité compétente en matière d'occupation en vertu de l'article 6, § 1er, IX, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, soit quatre représentants. Cette désignation fait l'objet d'un arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres, pris de l'accord des Gouvernements compétents. 13° du fonctionnaire dirigeant de la Direction des amendes administratives de la Division des études juridiques, de la documentation et du contentieux du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale. [...] Peuvent également être invités à y siéger, avec voix consultative, des représentants des administrations et des établissements publics impliqués dans la lutte contre le travail illégal et la fraude sociale, ainsi que les organisations professionnelles signataires d'une convention de partenariat dans les conditions déterminées par l'Assemblée générale des partenaires. L'Assemblée générale des partenaires peut également faire appel à des experts pour l'examen de questions particulières, dans les conditions qu'il détermine. Le Roi détermine sur proposition de l'Assemblée générale le règlement d'ordre intérieur fixant notamment les règles de suppléance des membres, et les convocations des membres, invités ou experts.

La présidence de l'Assemblée générale des partenaires est assurée par le directeur du Bureau fédéral d'orientation. Il convoque les membres de l'Assemblée générale des partenaires au moins deux fois par an. Il leur fait part des lignes directrices de la politique en matière de lutte contre le travail illégal et la fraude sociale, arrêtée par le Conseil des ministres.	La présidence de l'Assemblée générale des partenaires est assurée par le directeur du Bureau fédéral d'orientation. Il convoque les membres de l'Assemblée générale des partenaires au moins deux fois par an. Il leur fait part des lignes directrices de la politique en matière de lutte contre le travail illégal et la fraude sociale, arrêtée par le Conseil des ministres.
Titre 2. <i>L'exercice de la surveillance et la qualité d'officier de police judiciaire</i>	
CHAPITRE 2. Les pouvoirs des inspecteurs sociaux et la qualité d'officier de police judiciaire	
<i>Art. 42. L'action en cessation</i>	<i>Art. 42. L'action en cessation</i>
Une action en cessation peut, conformément au chapitre VIII de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, être introduite auprès du président du tribunal de commerce par le fonctionnaire dirigeant le service d'inspection compétent pour les dispositions visées.	Une action en cessation peut, conformément au livre XVII du Code de droit économique , être introduite auprès du président du tribunal de commerce par le fonctionnaire dirigeant le service d'inspection compétent pour les dispositions visées.
CHAPITRE 3. Recours contre les mesures prises par les inspecteurs sociaux	
<i>Art. 53. Les garanties formelles</i>	<i>Art. 53. Les garanties formelles</i>
§ 1 ^{er} . (<i>inchangé</i>) § 2. Le constat écrit est remis de la main à la main à l'employeur, son préposé ou son mandataire qui en accuse réception. Si l'employeur, son préposé ou son mandataire n'est pas présent, le constat écrit est déposé sur-le-champ. Une copie est également envoyée dans un délai de quatorze jours par pli recommandé à la poste avec accusé de réception à l'employeur, son préposé ou son mandataire. § 3. (<i>inchangé</i>)	§ 1 ^{er} . (<i>inchangé</i>) § 2. Le constat écrit est remis de la main à la main à l'employeur, son préposé, son mandataire ou l'indépendant qui en accuse réception. Si l'employeur, son préposé, son mandataire ou l'indépendant n'est pas présent, le constat écrit est déposé sur-le-champ. Une copie est également envoyée dans un délai de quatorze jours par pli recommandé à la poste avec accusé de réception à l'employeur, son préposé, son mandataire ou l'indépendant . § 3. (<i>inchangé</i>)
CHAPITRE 5. Les devoirs des inspecteurs sociaux	
<i>Art. 58. La confidentialité des données</i>	<i>Art. 58. La confidentialité des données</i>

Les inspecteurs sociaux doivent prendre les mesures nécessaires afin de garantir le caractère confidentiel des données sociales à caractère personnel dont ils ont obtenu connaissance dans l'exercice de leur mission, et afin de garantir l'usage de ces données aux seules fins requises pour l'exercice de leur mission de surveillance. Les personnes visées aux articles 33 et 34, alinéa 2, sont soumises à une obligation de confidentialité à l'égard des données sociales à caractère personnel dont elles ont eu connaissance en assistant les inspecteurs sociaux dans l'exercice des pouvoirs prescrits par ces articles. Toute infraction à cette règle est punie conformément à l'article 458 du Code pénal.	Les inspecteurs sociaux doivent prendre les mesures nécessaires afin de garantir le caractère confidentiel des données sociales à caractère personnel dont ils ont obtenu connaissance dans l'exercice de leur mission, et afin de garantir l'usage de ces données aux seules fins requises pour l'exercice de leur mission de surveillance. [...] Toute infraction à cette règle est punie conformément à l'article 458 du Code pénal. ¹
TITRE 5. <i>Les dispositions particulières</i>	
CHAPITRE 5. Réglementation de certains aspects de l'échange électronique d'information entre les acteurs de la lutte contre le travail illégal et la fraude sociale	
<i>Art. 100/4. La communication de l'e-PV</i>	<i>Art. 100/4. La communication de l'e-PV</i>
Sans préjudice de l'application de l'article 15 de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-Carrefour de la Sécurité sociale et par dérogation à l'article 33 de la loi du 10 juillet 2006 relative à la procédure par voie électronique, le Roi détermine, sur avis conforme du Collège des procureurs généraux, les modalités pour la communication visée à l'article 65, alinéa 1 ^{er} . Il détermine également les modalités des communications visées à l'article 65, alinéas 2 et 3.	[...] Par dérogation à l'article 33 de la loi du 10 juillet 2006 relative à la procédure par voie électronique, le Roi détermine, sur avis conforme du Collège des procureurs généraux, les modalités pour la communication visée à l'article 65, alinéa 1 ^{er} . Il détermine également les modalités des communications visées à l'article 65, alinéas 2 et 3.
LIVRE 2 LES INFRACTIONS ET LEUR REPRESSION EN PARTICULIER	
CHAPITRE 1 ^{er} . Les infractions contre la personne du travailleur	
Section 2. <i>La violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail</i>	Section 2. La prévention des risques psychosociaux au travail, dont le stress, la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail, la santé et la sécurité au travail et le

¹ L'ancien alinéa 3 devient l'alinéa 2 vu la suppression de l'alinéa 2.

	<i>bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail</i>
<i>Art. 119. La violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail</i>	<i>Art. 119. Les actes de violence et de harcèlement moral ou sexuel au travail</i>
Est punie d'une sanction de niveau 4, toute personne qui entre en contact avec les travailleurs lors de l'exécution de leur travail, et qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, commet un acte de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail.	Est punie d'une sanction de niveau 4, toute personne qui entre en contact avec les travailleurs lors de l'exécution de leur travail et qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, commet un acte de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail.
<i>Art. 121. Les mesures de prévention de la violence et du harcèlement moral ou sexuel au travail</i>	<i>Art. 121. L'analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail</i>
Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution : 1° ne détermine pas les mesures à prendre pour prévenir la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail; 2° détermine les mesures de prévention en ne se basant pas sur une analyse des risques ou en ne tenant pas compte de la nature des activités et de la taille de l'entreprise; 3° détermine les mesures de prévention sans l'avis du comité pour la prévention et la protection au travail; 4° détermine les mesures de prévention sans l'accord du comité pour la prévention et la protection au travail ou, le cas échéant, sans l'accord d'au moins deux tiers des membres représentant les travailleurs au sein du comité; 5° ne prend pas les mesures nécessaires pour que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité disposent des informations utiles prescrites par le Roi; 6° ne veille pas à ce que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité reçoivent la formation nécessaire, pour qu'ils puissent appliquer de manière adéquate les mesures de prévention, les procédures, les droits et les obligations au sujet desquels ils reçoivent les informations	Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution: 1° ne réalise pas une analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail, en tenant compte des dangers liés aux composantes de l'organisation du travail, du contenu du travail, des conditions de travail, des conditions de vie au travail et des relations interpersonnelles au travail ; 2° réalise l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail : a) sans la participation des travailleurs ; b) sans y associer le conseiller en prévention aspects psychosociaux lorsqu'il fait partie du service interne pour la prévention et la protection au travail ; c) sans y associer le conseiller en prévention aspects psychosociaux du service externe pour la prévention et la protection au travail lorsque la complexité de l'analyse le requiert ; d) sans tenir compte du fait que les travailleurs entrent en contact avec des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées lors de l'exécution de leur travail ; 3° ne réalise pas une analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail

visées au 5°; 7° ne désigne pas un conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psycho-sociaux du travail dont la violence et du harcèlement moral ou sexuel au travail; 8° n'effectue pas une analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer une charge psycho-sociale en tenant compte des situations où sont présents du stress, des conflits, de la violence ou du harcèlement moral ou sexuel au travail; 9° n'effectue pas une analyse des risques relative à la charge psycho-sociale occasionnée par les personnes avec lesquelles les travailleurs entrent en contact sur les lieux de travail lors de l'exécution de leur travail; 10° n'effectue pas une analyse des risques relative aux incidents de nature psycho-sociale qui se répètent ou pour lesquels le conseiller en prévention a donné un avis ou n'effectue pas une analyse des risques de tous les faits qui ont fait l'objet d'une plainte motivée; 11° ne prend pas les mesures destinées à faire cesser les actes de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail lorsqu'ils sont portés à sa connaissance; 12° ne veille pas à ce que les travailleurs qui, lors de l'exécution de leur travail, ont été l'objet d'un acte de violence commis par des personnes autres que les travailleurs ou les travailleurs assimilés et qui se trouvent sur les lieux de travail, reçoivent un soutien psychologique approprié auprès de services ou d'institutions spécialisés.	au niveau d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté, visée à l'article 6 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail, en tenant compte des dangers liés aux composantes de l'organisation du travail, du contenu du travail, des conditions de travail, des conditions de vie au travail et des relations interpersonnelles au travail, notamment lorsqu'elle est demandée par un membre de la ligne hiérarchique ou un tiers au moins de la délégation des travailleurs au comité pour la prévention et la protection au travail; 4° réalise une analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail au niveau d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté, visée à l'article 6 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail: a) sans la participation des travailleurs; b) sans y associer le conseiller en prévention aspects psychosociaux lorsqu'il fait partie du service interne pour la prévention et la protection au travail ; c) sans y associer le conseiller en prévention aspects psychosociaux du service externe pour la prévention et la protection au travail lorsque la complexité de la situation le requiert ; d) sans donner la possibilité aux travailleurs de communiquer les informations de manière anonyme lorsque le conseiller en prévention aspects psychosociaux n'est pas associé à l'analyse.
<i>Art. 122. Les obligations en matière de protection des travailleurs contre la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail</i>	<i>Art. 122. Les mesures de prévention relatives à la prévention des risques psychosociaux au travail</i>
Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution : 1° n'intègre pas les résultats de l'analyse des risques et les mesures de prévention dans un volet spécifique, au plan d'action annuel; le cas échéant, au plan d'action annuel; 2° ne prend pas connaissance des déclarations des travailleurs qui estiment avoir été l'objet de	Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution: 1° ne prend pas, dans la mesure où il a un impact sur le danger, les mesures de prévention appropriées pour prévenir les situations et les actes qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail, pour

faits de violence, de harcèlement moral ou sexuel au travail causés par d'autres personnes lorsqu'il effectue une analyse des risques relative à la charge psycho-sociale occasionnée par les personnes avec lesquelles les travailleurs entrent en contact sur les lieux de travail lors de l'exécution de leur travail; 3° ne transmet pas au comité pour la prévention et la protection au travail les résultats de l'analyse des risques ou, le cas échéant, les données collectives et anonymes relatives aux résultats de l'analyse des risques qu'il doit effectuer; 4° ne tient pas le registre reprenant les déclarations visées au point 2° à la disposition du fonctionnaire chargé de la surveillance; 5° ne conserve pas les déclarations des faits repris dans le registre pendant cinq ans à dater du jour où le travailleur a consigné ces déclarations.	prévenir les dommages ou pour les limiter ; 2° ne tient pas compte lorsqu'il prend les mesures de prévention visées au 1° du fait que ses travailleurs entrent en contact avec des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées lors de l'exécution de leur travail, notamment en ne prenant pas connaissance des déclarations des travailleurs qui sont reprises dans le registre des faits de tiers; 3° ne prend pas, dans la mesure où il a un impact sur le danger, les mesures de prévention appropriées pour éliminer le danger découlant d'une situation de travail spécifique visée à l'article 6 de l'arrêté royal du 10 avril 2014 relatif à la prévention des risques psychosociaux au travail ou pour prévenir ou limiter les dommages qui en découlent; 4° ne prend pas, dans la mesure où il a un impact sur le danger, les mesures appropriées lorsque des actes de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail sont portés à la connaissance de l'employeur; 5° ne prend pas les mesures conservatoires nécessaires lorsque la gravité des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail l'exige; 6° ne met pas en place des procédures directement accessibles au travailleur qui estime subir un dommage découlant de risques psychosociaux au travail et qui sont conformes aux dispositions fixées par le Roi ; 7° établit des procédures directement accessibles au travailleur qui estime subir un dommage découlant des risques psychosociaux au travail : a) sans obtenir l'accord du comité pour la prévention et la protection au travail ; b) sans avoir obtenu l'accord d'au moins deux tiers des membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail lorsque l'accord du comité n'a pas été obtenu suite à l'avis du fonctionnaire chargé de la surveillance sans préjudice des dispositions organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats ; c) sans se conformer aux conventions collectives de travail rendues obligatoires par arrêté royal ; 8° ne met pas en place des procédures qui ont trait à la remise au travail des travailleurs qui

	estiment avoir subi des dommages découlant de risques psychosociaux au travail ; 9° ne veille pas à ce que les travailleurs, qui, lors de l'exécution de leur travail, ont été l'objet d'un acte de violence commis par des personnes autres que des travailleurs et des personnes assimilées et qui se trouvent sur les lieux de travail, reçoivent un soutien psychologique approprié auprès de services ou d'institutions spécialisées dont les coûts sont pris en charge par l'employeur, sans préjudice de l'application d'autres dispositions légales; 10° ne détermine pas les obligations de la ligne hiérarchique dans la prévention des risques psychosociaux au travail; 11° ne prend pas les mesures nécessaires pour que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité disposent des informations utiles prescrites par le Roi; 12° ne veille pas à ce que les travailleurs, les membres de la ligne hiérarchique et les membres du comité reçoivent la formation prescrite par le Roi. Les infractions visées à l'alinéa 1er, 4° et 5° sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.
	<i>Art. 122/1. Application des procédures accessibles aux travailleurs (nouveau)²</i>
	Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution : 1° dans le cadre d'une demande d'intervention psychosociale formelle à caractère principalement collectif : a) ne se consulte pas avec le comité pour la prévention et la protection au travail ou avec la délégation syndicale, selon les modalités déterminées par le Roi ; b) ne communique pas sa décision motivée quant aux suites qu'il donne à la demande, selon les modalités déterminées par le Roi ; c) ne prend pas les mesures de prévention

² Cette nouvelle disposition se base sur l'article 128 du Code pénal social.

	collectives nécessaires, dans la mesure où il a un impact sur le danger; d) suite aux propositions du conseiller en prévention aspects psychosociaux, ne prend pas les mesures de prévention qui ont pour but de remédier aux risques qui présentent un caractère individuel afin d'éviter au travailleur qui a introduit la demande de subir une atteinte grave à sa santé, dans la mesure où il a un impact sur le danger; 2° dans le cadre d'une demande d'intervention psychosociale formelle à caractère principalement individuel ou pour faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail : a) n'avertit pas le travailleur des mesures individuelles qu'il envisage de prendre vis-à-vis de lui, selon les modalités déterminées par le Roi ; b) ne remet pas une copie de l'avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux au travailleur vis-à-vis duquel il envisage de prendre des mesures individuelles qui modifient ses conditions de travail; c) n'entend pas le travailleur visé au b) lors d'un entretien au cours duquel celui-ci peut se faire assister par une personne de son choix ; d) ne communique pas sa décision motivée quant aux suites qu'il donne à la demande selon les modalités déterminées par le Roi ; e) ne prend pas les mesures de prévention appropriées pour mettre fin au dommage subi par le travailleur qui a introduit la demande, dans la mesure où il a un impact sur le danger; 3° dans le cadre d'une demande d'intervention psychosociale formelle pour faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel au travail : a) ne communique pas sa décision motivée quant aux suites qu'il donne aux propositions de mesures conservatoires du conseiller en prévention aspects psychosociaux, selon les modalités déterminées par le Roi ; b) omet de prendre contact avec l'employeur de l'entreprise extérieure, dont les travailleurs exécutent des activités de façon permanente auprès de l'employeur, pour que les mesures de prévention individuelles qui doivent être prises vis-à-vis d'un travailleur de cette entreprise qui a utilisé la procédure interne de l'employeur dans les conditions déterminées par le Roi, puissent effectivement être mises en œuvre ;

	c) ne communique pas une copie de l'avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux à la demande de la personne qui a introduit la demande ou de la personne mise en cause dans cette demande, dans l'hypothèse où elles envisagent d'agir en justice; 4° communique des éléments de l'avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux au membre de la ligne hiérarchique du demandeur sans que cela soit nécessaire pour l'application des mesures de prévention. L'infraction visée à l'alinéa 1er, 2°, e), est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.
	Art. 122/2. Le conseiller en prévention aspects psychosociaux (nouveau)³
	§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution : 1° ne désigne pas, dans le service interne de prévention et de protection au travail, un conseiller en prévention aspects psychosociaux répondant aux conditions fixées par le Roi ; 2° n'attribue pas les missions du conseiller en prévention aspects psychosociaux à un service externe de prévention et de protection au travail s'il n'a pas désigné de conseiller en prévention aspects psychosociaux dans le service interne de prévention et de protection au travail ou s'il occupe moins de 50 travailleurs; § 2. Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution : 1° désigne un conseiller en prévention aspects psychosociaux dans le service interne de prévention et de protection au travail sans avoir reçu l'accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection

³ Cette nouvelle disposition se base sur l'article 128 du Code pénal social.

	au travail; 2° désigne un conseiller en prévention aspects psychosociaux qui fait partie du personnel de direction ; 3° désigne un conseiller en prévention aspect psychosociaux qui exerce la fonction de conseiller en prévention compétent pour la médecine du travail.
	Art. 122/3. La personne de confiance (nouveau)⁴
	Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution : 1° désigne une personne de confiance, sans l'accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail ; 2° ne désigne pas une personne de confiance conformément aux conditions et à la procédure visées dans la loi précitée du 4 août 1996 lorsque tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité en font la demande ; 3° écarte une personne de confiance de sa fonction sans l'accord préalable de tous les membres représentant les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail ; 4° ne demande pas l'avis du fonctionnaire chargé de la surveillance à défaut d'accord entre les membres représentant tous les travailleurs au sein du comité pour la prévention et la protection au travail et l'employeur sur l'écartement d'une personne de confiance ; 5° désigne une personne de confiance qui exerce la fonction de conseiller en prévention compétent pour la médecine du travail ; 6° désigne une personne de confiance qui fait partie du personnel de l'entreprise dans laquelle elle est délégué de l'employeur ou délégué du personnel dans le conseil d'entreprise ou le comité pour la prévention et la protection au travail; 7° désigne une personne de confiance qui fait

⁴ Cette nouvelle disposition se base sur l'article 128 du Code pénal social.

	partie du personnel de l'entreprise dans laquelle elle fait partie de la délégation syndicale; 8° désigne une personne de confiance qui fait partie du personnel de direction; 9° ne veille pas à ce qu'au moins une des personnes de confiance fasse partie du personnel de l'employeur quand il fait seulement appel à un conseiller en prévention aspects psychosociaux d'un service externe pour la prévention et la protection au travail et qu'il occupe en outre plus de vingt travailleurs ; 10° ne veille pas à ce que la personne de confiance accomplisse en tout temps ses missions de manière complète et efficace selon les modalités déterminées par le Roi ; 11° ne veille pas à ce que la personne de confiance ne subisse pas de préjudice en raison de ses activités en tant que personne de confiance ; 12° ne veille pas à ce que la personne de confiance exerce sa fonction en toute autonomie, notamment en ne prenant pas les mesures nécessaires afin qu'aucune personne ne fasse pression d'une quelconque manière, aussi bien directement qu'indirectement, sur la personne de confiance dans l'exercice de sa fonction, notamment en vue d'obtenir de l'information qui est liée ou qui peut être liée à l'exercice de sa fonction ; 13° ne prend pas les mesures nécessaires pour que la personne de confiance: a) dispose des compétences et des connaissances déterminées par le Roi, dans les deux ans suivant sa désignation, par le suivi de la formation dont le contenu est déterminé par le Roi ; b) puisse perfectionner ses compétences et connaissances, notamment par le suivi d'une supervision selon les modalités déterminées par le Roi ; 14° ne prend pas en charge les frais liés aux formations visées au 13° de même que les frais de déplacement y afférents.
	Art. 122/4. Employeurs et institutions organisateurs de formation pour personne de confiance (nouveau)⁵

⁵ Cette nouvelle disposition se base sur l'article 128 du Code pénal social.

	Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur ou l'institution qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution organise une formation portant sur les compétences et les connaissances des personnes de confiance sans satisfaire aux conditions déterminées par le Roi.
	<i>Art. 122/5. Les autres obligations en matière de prévention des risques psychosociaux au travail (nouveau)⁶</i>
	§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution: 1° ne réexamine pas les mesures de prévention déterminées sur base de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail lors de tout changement pouvant affecter l'exposition des travailleurs aux risques psychosociaux au travail ; 2° n'évalue pas au moins une fois par an les mesures de prévention déterminées sur base de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail, notamment en tenant compte des éléments déterminés par le Roi ; 3° dans l'évaluation des mesures de prévention déterminées sur base de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail : a) n'associe pas le conseiller en prévention aspects psychosociaux lorsqu'il fait partie du service interne pour la prévention et la protection au travail : b) n'associe pas le conseiller en prévention aspects psychosociaux du service externe pour la prévention et la protection au travail lorsque la complexité de l'évaluation le requiert ; 4° ne tient pas un registre de faits de tiers, selon les modalités fixées par le Roi, à destination des travailleurs qui, lors de l'exécution de leur travail, entrent en contact avec des personnes autres que des travailleurs ou des personnes assimilées afin qu'ils puissent

⁶ Cette nouvelle disposition se base sur l'article 128 du Code pénal social.

	y inscrire leur déclaration concernant des faits de violence ou de harcèlement moral ou sexuel dont ils estiment avoir été l'objet de la part de ces personnes. § 2. Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution: 1° ne demande pas l'avis du comité pour la prévention et la protection au travail sur : a) les mesures de prévention collectives déterminées sur base de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail; b) les mesures de prévention collectives déterminées sur base de l'évaluation des mesures de prévention qui découlent de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail ; c) sur l'ensemble des propositions de mesures de prévention collectives proposées dans les avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux pour prévenir toute répétition dans d'autres situations de travail; 2° en l'absence de conciliation, n'informe pas de l'avis du fonctionnaire chargé de la surveillance: a) le comité pour la prévention et la protection au travail , lors de l'établissement des procédures directement accessibles au travailleur qui estime subir un dommage découlant de risques psychosociaux au travail ; b) les membres représentant les travailleurs au comité pour la prévention et la protection au travail , lors de la désignation du conseiller en prévention aspects psychosociaux ou lors de la désignation ou de l'écartement de la personne de confiance; 3° ne demande pas l'avis du conseiller en prévention aspects psychosociaux : a) avant de prendre les mesures de prévention qui découlent de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail, lorsque le conseiller en prévention a été associé à cette analyse des risques ; b) avant de prendre les mesures de prévention qui découlent de l'analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail au niveau d'une situation de travail spécifique

	dans laquelle un danger est détecté visée à l'article 6 de l'arrêté royal précité du 10 avril 2014, lorsque le conseiller en prévention a été associé à cette analyse des risques ; 4° ne respecte pas les conditions de tenue et d'accès du registre de faits de tiers, telles que déterminées par le Roi ; 5° ne communique pas les résultats de l'analyse des risques portant sur les risques psychosociaux au travail au niveau d'une situation de travail spécifique dans laquelle un danger est détecté visée à l'article 6 de l'arrêté royal précité du 10 avril 2014, et sa décision quant aux mesures, selon les modalités déterminées par le Roi ; 6° ne veille pas à ce que les travailleurs puissent consulter la personne de confiance ou le conseiller en prévention aspects psychosociaux pendant les heures de travail lorsque l'organisation habituelle du temps de travail qui est d'application chez l'employeur le permet ; 7° ne prend pas en charge les frais de déplacement liés à la consultation visée au 6°. § 3. Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur, son préposé ou mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution : 1° n'intègre pas au plan global de prévention et, le cas échéant, au plan d'action annuel les résultats de l'analyse des risques relative aux situations qui peuvent engendrer des risques psychosociaux au travail et les mesures de prévention qui en découlent; 2° ne communique pas les coordonnées du nouveau service externe de prévention et de protection au travail à la demande du conseiller en prévention aspects psychosociaux auprès de qui la demande a été introduite.
<i>Art. 126. La travailleuse enceinte ou allaitante</i>	<i>Art. 126. La travailleuse enceinte ou allaitante</i>
§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail : 1° n'a pas évalué, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, la nature, le degré et la durée de l'exposition aux agents, procédés ou conditions de travail pour toute activité susceptible de présenter un risque spécifique	§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail : 1° n'a pas évalué, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, la nature, le degré et la durée de l'exposition aux agents, procédés ou conditions de travail pour toute activité susceptible de présenter un risque spécifique

d'exposition afin d'apprécier les risques pour la sécurité ou pour la santé, ainsi que les répercussions sur la grossesse ou l'allaitement de la travailleuse ou la santé de l'enfant et afin de déterminer les mesures générales à prendre; 2° n'a pas pris des mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante compte tenu du résultat de l'évaluation visée au 1°, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, afin que l'exposition de la travailleuse au risque constaté soit évitée ou pour les risques auxquels toute exposition doit être interdite; 3° n'a pas pris des mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante compte tenu du résultat de l'évaluation visée au 1°, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, lorsque la travailleuse invoque une maladie ou un danger en rapport avec son état, susceptible d'être attribué à son travail, si le conseiller en prévention-médecin du travail à qui elle s'adresse constate un risque; 4° n'a pas soumis la travailleuse accouchée ou allaitante qui a fait l'objet de mesures d'adaptation de ses conditions de travail en raison de risques pour sa sécurité ou sa santé ou celle de son enfant à un examen médical au plus tard dans les huit jours de la reprise du travail; 5° n'a pas fait part, sans délai et dès qu'il en a connaissance, de l'état de la travailleuse au conseiller en prévention-médecin du travail. L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107. § 2. Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail: 1° n'a pas consigné les résultats de l'évaluation et les mesures générales à prendre visés au § 1er, 1°, dans un document écrit soumis à l'avis du comité pour la prévention et la protection au travail, ou, à défaut, de la délégation syndicale; 2° n'a pas informé les travailleuses des résultats de l'évaluation et des mesures générales à prendre visés au § 1er, 1°.	d'exposition afin d'apprécier les risques pour la sécurité ou pour la santé, ainsi que les répercussions sur la grossesse ou l'allaitement de la travailleuse ou la santé de l'enfant et afin de déterminer les mesures générales à prendre; 2° n'a pas pris des mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante compte tenu du résultat de l'évaluation visée au 1°, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, afin que l'exposition de la travailleuse au risque constaté soit évitée ou pour les risques auxquels toute exposition doit être interdite; 3° n'a pas pris des mesures adaptées au cas de la travailleuse enceinte ou allaitante compte tenu du résultat de l'évaluation visée au 1°, selon les conditions et les modalités fixées par le Roi, lorsque la travailleuse invoque une maladie ou un danger en rapport avec son état, susceptible d'être attribué à son travail, si le conseiller en prévention-médecin du travail à qui elle s'adresse constate un risque; 4° n'a pas soumis la travailleuse accouchée ou allaitante qui a fait l'objet de mesures d'adaptation de ses conditions de travail en raison de risques pour sa sécurité ou sa santé ou celle de son enfant à un examen médical au plus tard dans les dix jours ouvrables de la reprise du travail; 5° n'a pas fait part, sans délai et dès qu'il en a connaissance, de l'état de la travailleuse au conseiller en prévention-médecin du travail. Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour une travailleuse des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107. § 2. Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail: 1° n'a pas consigné les résultats de l'évaluation et les mesures générales à prendre visés au § 1er, 1°, dans un document écrit soumis à l'avis du comité pour la prévention et la protection au travail, ou, à défaut, de la délégation syndicale; 2° n'a pas informé les travailleuses des résultats de l'évaluation et des mesures générales à prendre visés au § 1er, 1°.
	Section 3/1. Autres infractions relatives au

	<i>bien-être des travailleurs (nouveau)</i> ⁷
<i>Art. 127. Les travaux interdits aux travailleuses</i> ⁸	<i>Art. 127. Le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail</i> ⁹
Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail : 1° a fait ou laissé effectuer par des travailleuses, à l'exception des ingénieurs des mines, des travaux souterrains dans les mines, minières et carrières; 2° a fait ou laisser exécuter par des travailleuses des travaux dangereux ou insalubres interdits par le Roi ou n'a pas respecté les mesures de protection fixées par le Roi. L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour une travailleuse des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.	Sans préjudice des dispositions des articles 119 à 122/5, 123 à 126 et 127 à 133, est puni d'une sanction de niveau 3 : 1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a enfreint les dispositions de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution; 2° la personne n'appartenant pas au personnel de l'employeur qui exécute les missions qui lui sont confiées en application de la loi précitée du 4 août 1996, contrairement aux dispositions de cette loi et de ses arrêtés d'exécution ou qui n'exécute pas ces missions conformément aux conditions et modalités prescrites par cette loi et ses arrêtés d'exécution. Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.
<i>Art. 128. Le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail</i>	<i>Art. 128. La création et le fonctionnement du Service interne pour la Prévention et la Protection au travail</i>
Sans préjudice des dispositions des articles 119 à 122, 129 à 132, et 190 à 192, est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a enfreint les dispositions de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution. L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.	Est puni d'une sanction de niveau 3 l'employeur, son préposé ou mandataire qui: 1° n'institue pas un Service interne pour la Prévention et la Protection au travail dans l'entreprise, en application de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution; 2° empêche le fonctionnement du Service interne pour la Prévention et la Protection au travail, tel qu'il est prévu par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ; 3° entrave l'exercice des missions du Service interne pour la Prévention et la Protection au travail notamment en ne fournissant pas les

⁷ La nouvelle section 3/1 regroupe les articles 127 à 133 du Code pénal social.

⁸ Le contenu de l'article 127 est abrogé.

⁹ Le nouvel article 127 contient l'ancien article 128 avec des adaptations.

	renseignements prévus par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou en ne les fournissant pas selon les règles prévues ou en ne procédant pas aux consultations selon les règles prévues ; Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.
<i>Art. 129. Le travail sur un même lieu de travail</i>	<i>Art. 129. Le travail sur un même lieu de travail ou sur des lieux de travail adjacents ou voisins</i>
Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 7, §§ 1er et 2 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution. L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.	Est puni d'une sanction de niveau 3, l'entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 7, §§1er et 2 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution. L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.
<i>Art. 130. Les travaux d'entreprises extérieures</i>	<i>Art. 130. Les travaux effectués par des entreprises extérieures ou par des travailleurs intérimaires</i>
Sont punis d'une sanction de niveau 3 : 1° l'employeur dans l'établissement duquel des entrepreneurs et, le cas échéant, des sous-traitants viennent effectuer des travaux, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 9, § 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution; 2° les entrepreneurs et les sous-traitants, leurs préposés ou mandataires qui ont commis une infraction à l'article 10, § 1er, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution; 3° l'employeur dans l'établissement duquel des entrepreneurs et, le cas échéant, des sous-traitants viennent effectuer des travaux, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 9, § 2, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution;	Est puni d'une sanction de niveau 3 : 1° l'employeur dans l'établissement duquel des entrepreneurs et, le cas échéant, des sous-traitants viennent effectuer des travaux, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 9, § 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution; 2° les entrepreneurs et les sous-traitants, leur préposé ou leur mandataire qui ont commis une infraction à l'article 10, § 1er, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution; 3° l'employeur dans l'établissement duquel des entrepreneurs et, le cas échéant, des sous-traitants viennent effectuer des travaux, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 9, § 2, de la loi précitée du 4

4° les entrepreneurs et les sous-traitants, leurs préposés ou mandataires qui ont commis une infraction à l'article 10, § 2, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution; 5° l'utilisateur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 12ter de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution et l'entreprise de travail intérimaire, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 12quater de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution. L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.	août 1996 et à ses arrêtés d'exécution; 4° les entrepreneurs et les sous-traitants, leur préposé ou leur mandataire qui ont commis une infraction à l'article 10, § 2, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution; 5° l'utilisateur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 12ter de la loi précitée du 4 août 1996 et l'entreprise de travail intérimaire, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 12quater de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution. Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.
<i>Art. 131. Les chantiers temporaires ou mobiles - l'exécution de l'ouvrage¹⁰</i>	<i>Art. 131. Les chantiers temporaires ou mobiles – le projet de l'ouvrage</i>
Est puni d'une sanction de niveau 3 : 1° le maître d'ouvrage, le maître d'œuvre chargé de l'exécution ou le maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution, leur préposé ou leur mandataire qui a commis une infraction aux articles 15, 20, 21 et 23 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à leurs arrêtés d'exécution; 2° le maître d'ouvrage, le maître d'œuvre chargé de l'exécution ou le maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution, leur préposé ou leur mandataire qui n'a pas exercé une surveillance ou une surveillance suffisante concernant les obligations à respecter par les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage; 3° l'entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 15, 20, alinéa 2, 23 et 24 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d'exécution; 4° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 31 de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution;	Est puni d'une sanction de niveau 3: 1° le maître de l'ouvrage ou le maître de l'ouvrage chargé de la conception, leur préposé ou leur mandataire qui a commis une infraction aux obligations prescrites par les articles 15 à 17 et 19 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d'exécution; 2° le maître de l'ouvrage ou le maître de l'ouvrage chargé de la conception, leur préposés ou leur mandataire qui n'a pas exercé une surveillance ou une surveillance suffisante concernant les obligations à respecter par les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage; 3° la personne qui est chargée d'exécuter les missions de coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant l'élaboration du projet de l'ouvrage prévues par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution et qui exécute les missions de coordinateur non conformément aux conditions et modalités fixées par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou s'abstient de les exécuter, qu'elle soit une personne physique ou une personne morale, un employeur, un

¹⁰ Le contenu de l'article 131 est déplacé dans l'article 132 du Code pénal social.

5° le maître d'œuvre chargé de l'exécution, son préposé ou son mandataire, qui a commis une infraction aux dispositions des articles 25, 28, alinéa 1er et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d'exécution; 6° l'entrepreneur, son préposé ou son mandataire, qui a commis une infraction aux dispositions des articles 26, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution; 7° le sous-traitant, son préposé ou son mandataire, qui a commis une infraction aux dispositions des articles 27, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution; 8° le coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage, qu'il soit employeur, préposé ou mandataire de l'employeur, chargé d'exécuter les missions prévues par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution, et qui soit les exécute contrairement aux dispositions précitées, soit s'abstient de les exécuter. L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.	indépendant, un préposé ou un mandataire. Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107. ».
<i>Art. 131/1. Obligation d'enregistrement sur les chantiers temporaires ou mobiles</i>	<i>Art. 131/1. [...] ¹¹</i>
Est punie d'une sanction de niveau 1, toute personne qui, en contravention à l'article 31sexies, § 1 ^{er} , de la loi précitée du 4 août 1996, se présente sur un chantier temporaire ou mobile et n'enregistre pas immédiatement et quotidiennement sa présence sur le chantier.	[...]
<i>Art. 132. Le travailleur indépendant ¹²</i>	<i>Art. 132. Les chantiers temporaires ou mobiles – la réalisation de l'ouvrage ¹³</i>
Est puni d'une sanction de niveau 3, le travailleur indépendant qui a commis une infraction à l'article 28, alinéa 2, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail.	Est puni d'une sanction de niveau 3 : 1° le maître d'ouvrage, le maître d'œuvre chargé de l'exécution ou le maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution, leur préposé ou leur mandataire qui a commis une infraction

¹¹ Le contenu de l'article 131/1 est inséré dans un nouvel article 132/1.

¹² Le contenu de l'article 132 se retrouve au point 8° du nouvel article 132.

¹³ Le nouvel article 132 reprend le contenu de l'article 131.

L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.	aux articles 15, 20, 21 et 23 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à leurs arrêtés d'exécution; 2° le maître d'ouvrage, le maître d'œuvre chargé de l'exécution ou le maître d'œuvre chargé du contrôle de l'exécution, leur préposé ou leur mandataire qui n'a pas exercé une surveillance ou une surveillance suffisante concernant les obligations à respecter par les coordinateurs en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage; 3° l'entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 15, 20, alinéa 2, 23 et 24 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d'exécution; 4° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 31 de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution; 5° le maître d'œuvre chargé de l'exécution, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 25, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et de leurs arrêtés d'exécution; 6° l'entrepreneur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 26, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution; 7° le sous-traitant, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux dispositions des articles 27, 28, alinéa 1er, et 29 de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution; 8° l'indépendant qui a commis une infraction à l'article 28, alinéa 2, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail;¹⁴ 9° le maître d'œuvre chargé de l'exécution, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 31ter, 31^{quater}, § 1er, alinéa 1er et § 2 et 31^{sexies}, § 2, alinéas 2 et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution; 10° l'entrepreneur et le sous-traitant, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction aux articles 31ter, 31^{quater}, § 1er, alinéas 2 à 4 et § 2, 31^{quinquies} et 31^{sexies}, § 2,

¹⁴ Le nouvel article 132, 8° reprend le contenu de l'ancien article 132.

	alinéa 2 et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à leurs arrêtés d'exécution; 11° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui a commis une infraction à l'article 31sexies, § 2, alinéas 1er et 3 et § 3, de la loi précitée du 4 août 1996 et à ses arrêtés d'exécution ; 12° la personne qui est chargée d'exécuter les missions de coordinateur en matière de sécurité et de santé pendant la réalisation de l'ouvrage prévues par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution et qui exécute les missions de coordinateur non conformément aux conditions et modalités fixées par la loi précitée du 4 août 1996 et ses arrêtés d'exécution ou s'abstient de les exécuter, qu'elle soit une personne physique ou une personne morale, un employeur, un indépendant, un préposé ou un mandataire¹⁵. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, 9°, 10° et 11°, l'amende est multipliée par le nombre de personnes concernées par cette infraction. Les infractions sont punies d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elles ont eu comme conséquence pour un travailleur ou des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.
	Art. 132/1. Obligation d'enregistrement sur les chantiers temporaires ou mobiles (nouveau) ¹⁶
	Est punie d'une sanction de niveau 1, toute personne qui, en contravention à l'article 31sexies, § 1 ^{er} , de la loi précitée du 4 août 1996, se présente sur un chantier temporaire ou mobile et n'enregistre pas immédiatement et quotidiennement sa présence sur le chantier.
Art. 133. <i>Les garanties des substances et préparations en matière de sécurité et de santé des travailleurs</i> ¹⁷	Art. 133. Fumer sur le lieu de travail ¹⁸
Est punie d'une sanction de niveau 3, toute personne commettant une infraction à la loi du	Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire

¹⁵ Le point 12 reprend le contenu de l'ancien article 131, 8°.

¹⁶ Le nouvel article 132/1 reprend le contenu de l'article 131/1.

¹⁷ Le contenu de l'article 133 est supprimé.

¹⁸ Le nouvel article 133 reprend les infractions et les sanctions prévues par la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée de tabac.

28 janvier 1999 relative aux garanties que doivent présenter les substances et préparations en matière de sécurité et de santé des travailleurs en vue de leur bien-être. L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 lorsqu'elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail. Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.	qui, en contravention aux dispositions du Chapitre 4 de la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac et aux arrêtés d'exécution de ces dispositions : 1° ne met pas à disposition de ses travailleurs des espaces de travail et des équipements sociaux exempts de fumée de tabac; 2° n'interdit pas de fumer dans les espaces de travail, dans les équipements sociaux, ainsi que dans les moyens de transport qu'il met à la disposition du personnel pour le transport collectif du et vers le lieu de travail; 3° ne prend pas les mesures nécessaires pour veiller à ce que les tiers qui se trouvent dans l'entreprise soient informés des mesures qu'il applique en vertu de la loi précitée du 22 décembre 2009; 4° ne prend pas les mesures nécessaires pour interdire tout élément susceptible d'inciter à fumer ou qui porte à croire que fumer est autorisé dans les espaces de travail, dans les équipements sociaux, ainsi que dans les moyens de transport qu'il met à la disposition du personnel pour le transport collectif du et vers le lieu de travail; 5° prévoit un fumoir dans l'entreprise sans avis préalable du Comité pour la prévention et la protection au travail; 6° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un fumoir qui n'est pas ventilé efficacement ou qui n'est pas équipé d'un système d'extraction de fumée qui élimine la fumée de manière efficace ou qui ne respecte pas les conditions supplémentaires fixées par le Roi auxquelles le fumoir doit répondre ; 7° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un règlement d'accès à ce fumoir pendant les heures de travail sans avis préalable du Comité pour la prévention et la protection au travail, 8° lorsqu'un fumoir est permis dans l'entreprise, prévoit un règlement d'accès à ce fumoir pendant les heures de travail qui cause des inégalités de traitement entre les travailleurs ; L'infraction est punie d'une sanction de niveau 4 quand elle a eu comme conséquence pour un travailleur des ennuis de santé ou un accident du travail.

	Le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.
CHAPITRE 2. Les infractions en matière de temps de travail	
<i>Art. 154. La consultation des travailleurs</i>	<i>Art. 154. La consultation des travailleurs</i>
§ 1er. (inchangé) § 2. Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi précitée du 16 mars 1971, n'a pas transmis le rapport de la consultation visée au § 1er à la commission paritaire selon les modalités fixées par le Roi.	§ 1er. (inchangé) § 2. Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur [...] qui, en contravention à la loi précitée du 16 mars 1971, n'a pas transmis le rapport de la consultation visée au § 1er à la commission paritaire selon les modalités fixées par le Roi.
<i>Art. 156. L'interdiction de travailler durant les jours de repos</i>	<i>Art. 156. L'interdiction de travailler durant les jours de repos</i>
Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal n° 213 du 26 septembre 1983 relatif à la durée du travail dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction : 1° a fait travailler un travailleur pendant un jour de repos sauf dans les cas où la loi l'autorise, 2° n'a pas octroyé dans le délai prescrit un jour de repos compensatoire à l'ouvrier qui a été occupé pendant un jour de repos ; 3° a fait ou laissé exécuter des travaux par des pensionnés dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction.	Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal n° 213 du 26 septembre 1983 relatif à la durée du travail dans les entreprises ressortissant à la commission paritaire de la construction : 1° a fait travailler un travailleur pendant un jour de repos sauf dans les cas où la loi l'autorise, 2° n'a pas octroyé dans le délai prescrit un jour de repos compensatoire à l'ouvrier qui a été occupé pendant un jour de repos ; 3° [...]
<i>Art. 158. Les notifications à faire à l'inspection du travail</i>	<i>Art. 158. Les notifications à faire à l'inspection du travail</i>
Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail et à la loi du 4 janvier 1974 relative aux jours fériés : 1° n'a pas averti dans les vingt-quatre heures le fonctionnaire désigné par le Roi de l'occupation d'un travailleur le dimanche dans les industries pour lesquelles le Roi peut permettre que les travailleurs soient occupés pendant douze dimanche par an; 2° n'a pas transmis au fonctionnaire désigné par le Roi une copie de l'avis daté et signé	Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur [...] qui, en contravention à la loi du 16 mars 1971 sur le travail et à la loi du 4 janvier 1974 relative aux jours fériés : 1° n'a pas averti dans les vingt-quatre heures le fonctionnaire désigné par le Roi de l'occupation d'un travailleur le dimanche dans les industries pour lesquelles le Roi peut permettre que les travailleurs soient occupés pendant douze dimanche par an; 2° n'a pas transmis au fonctionnaire désigné par le Roi une copie de l'avis daté et signé mentionnant les dates des jours fériés fixés par

mentionnant les dates des jours fériés fixés par arrêté royal, les jours de remplacement des jours fériés fixés par décision d'organes paritaires rendue obligatoire par le Roi, par décision du conseil d'entreprise, par accord d'entreprise ou par accord individuel et les modalités d'application du repos compensatoire; 3° n'a pas averti le fonctionnaire désigné par le Roi dans les huit jours suivant le jour férié pendant lequel le travailleur a été occupé au travail et en tout cas avant le jour de repos compensatoire; 4° n'a pas averti par écrit le fonctionnaire désigné par le Roi dans les trois jours de l'application d'une dérogation à l'interdiction du travail de nuit d'un jeune travailleur; 5° n'a pas averti le fonctionnaire désigné par le Roi du dépassement des limites normales de la durée du travail par les travailleurs ou les jeunes travailleurs de l'entreprise pour l'exécution de travaux commandés par une nécessité imprévue. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	arrêté royal, les jours de remplacement des jours fériés fixés par décision d'organes paritaires rendue obligatoire par le Roi, par décision du conseil d'entreprise, par accord d'entreprise ou par accord individuel et les modalités d'application du repos compensatoire; 3° n'a pas averti le fonctionnaire désigné par le Roi dans les huit jours suivant le jour férié pendant lequel le travailleur a été occupé au travail et en tout cas avant le jour de repos compensatoire; 4° n'a pas averti par écrit le fonctionnaire désigné par le Roi dans les trois jours de l'application d'une dérogation à l'interdiction du travail de nuit d'un jeune travailleur; 5° n'a pas averti le fonctionnaire désigné par le Roi du dépassement des limites normales de la durée du travail par les travailleurs ou les jeunes travailleurs de l'entreprise pour l'exécution de travaux commandés par une nécessité imprévue. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
CHAPITRE 3. Les infractions relatives aux autres conditions de travail	
<i>Art. 161. La médecine de contrôle</i>	<i>Art. 161. La médecine de contrôle</i>
§ 1er. (<i>inchangé</i>) § 2. Est puni d'une sanction de niveau 1, le médecin qui, en violation de la loi du 13 juin 1999 relative à la médecine de contrôle : 1° alors qu'il exécute une mission de contrôle, omet, de signer une déclaration d'indépendance selon le modèle arrêté par le Roi, ou n'en remet pas de copie au travailleur et à l'employeur ; 2° qui exerce à la fois les missions de conseiller en prévention-médecin du travail et celles de médecin-contrôleur pour la même entreprise.	§ 1er. (<i>inchangé</i>) § 2. Est puni d'une sanction de niveau 1, le médecin qui, en violation de la loi du 13 juin 1999 relative à la médecine de contrôle : 1° alors qu'il exécute une mission de contrôle, omet, de signer une déclaration d'indépendance selon le modèle arrêté par le Roi, ou n'en remet pas de copie au travailleur et à l'employeur ; 2° [...] exerce à la fois les missions de conseiller en prévention-médecin du travail et celles de médecin-contrôleur pour la même entreprise.
CHAPITRE 4. Le travail illégal	
<i>Art. 176. Le travail intérimaire</i>	<i>Art. 176. Le travail intérimaire</i>
§ 1er. Est punie d'une sanction de niveau 1, l'entreprise de travail intérimaire qui : 1° n'a pas fait figurer, dans le contrat de travail intérimaire, les mentions imposées par la loi du	§ 1er. Est punie d'une sanction de niveau 1, l'entreprise de travail intérimaire qui : 1° n'a pas fait figurer, dans le contrat de travail intérimaire, les mentions imposées par la loi du

24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs; 2° n'a pas fait figurer, dans le contrat conclu avec l'utilisateur, les mentions imposées par la loi précitée du 24 juillet 1987 ; En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés. § 2. (<i>inchangé</i>) § 3. Est puni d'une sanction de niveau 2, l'utilisateur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi précitée du 24 juillet 1987 : 1° a occupé un intérimaire en dehors des cas où la loi l'autorise ou sans respecter la procédure prévue par la loi ou une convention collective de travail du Conseil national du travail rendue obligatoire par le Roi; 2° a occupé un intérimaire dans des catégories professionnelles ou des branches d'activité où le travail intérimaire n'est pas autorisé par le Roi. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs; 2° n'a pas fait figurer, dans le contrat conclu avec l'utilisateur, les mentions imposées par la loi précitée du 24 juillet 1987 ; 3° contrairement à la loi précitée du 24 juillet 1987, n'a pas mentionné dans le contrat de travail intérimaire le nombre d'intérimaires qui ont déjà été mis auparavant à la disposition de l'utilisateur alors qu'elle a reçu cette information de l'utilisateur. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés. § 2. (<i>inchangé</i>) § 3. Est puni d'une sanction de niveau 2, l'utilisateur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi précitée du 24 juillet 1987 : 1° a occupé un intérimaire en dehors des cas où la loi l'autorise ou sans respecter la procédure prévue par la loi ou une convention collective de travail du Conseil national du travail rendue obligatoire par le Roi; 2° a occupé un intérimaire dans des catégories professionnelles ou des branches d'activité où le travail intérimaire n'est pas autorisé par le Roi ; 3° fournit à l'entreprise de travail intérimaire des renseignements inexacts en ce qui concerne la commission paritaire dont il relève ou en ce qui concerne les salaires des travailleurs permanents. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
	Art. 176/1. La responsabilité pénale de l'utilisateur d'intérimaires (nouveau)¹⁹
	Pendant la période où l'intérimaire travaille chez l'utilisateur, celui-ci est considéré comme l'employeur pour l'application des dispositions du présent Code, en cas d'infraction aux dispositions dont l'application relève de sa responsabilité en vertu de la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs qui concernent la

¹⁹ Le nouvel article 176/1 reprend le contenu de l'article 39bis de la loi du 24 juillet 1987.

	durée du travail, les jours fériés, le repos du dimanche, le travail des femmes, la protection de la maternité, la protection des mères allaitantes, le travail des jeunes, le travail de nuit, les règlements de travail, les dispositions ayant trait au contrôle des prestations des travailleurs à temps partiel, la santé et la sécurité des travailleurs, ainsi que la salubrité du travail et des lieux de travail.
CHAPITRE 5. Le travail non déclaré	
<i>Art. 181. La déclaration immédiate de l'emploi</i>	<i>Art. 181. La déclaration immédiate de l'emploi</i>
Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, ne communique pas les données imposées par l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 par voie électronique à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale dans les formes et suivant les modalités prescrites au plus tard au moment où le travailleur entame ses prestations et au plus tard le premier jour ouvrable qui suit la fin de l'emploi déclaré. Lorsque l'infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107. En ce qui concerne l'infraction visée à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions: 1° n'a pas communiqué les données imposées par l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 par voie électronique à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale dans les formes et suivant les modalités prescrites au plus tard au moment où le travailleur entame ses prestations et au plus tard le premier jour ouvrable qui suit la fin de l'emploi déclaré; 2° n'a pas communiqué la modification des données relatives au temps de travail visées aux articles 5bis, § 2, 2°, et 6, 6°, 2°, de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, à savoir de l'heure de fin de la prestation, à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, au plus tard à la fin du jour civil auquel elles se rapportent lorsque le travailleur finit ses prestations plus tôt que prévu ; 3° a annulé une déclaration immédiate de l'emploi après la fin du jour civil auquel elle se rapporte ou si la déclaration portait sur une période couvrant deux jours calendrier ou plus, l'a annulée après la fin du premier jour civil de la prestation qui était prévue. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés. Lorsque l'infraction a été commise sciemment

	et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107. <i>(nouveau)</i> § 2. Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, lorsqu'un travailleur occasionnel a été occupé pour une période journalière plus longue que celle annoncée dans la déclaration immédiate de l'emploi faite en début de journée, n'a pas communiqué la modification des données relatives au temps de travail visées aux articles 5bis, § 2, 2°, et 6, alinéa 1er, 6°, 2°, de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, à savoir de l'heure de fin de la prestation, à l'institution chargée de la perception des cotisations de sécurité sociale, au plus tard dans les huit heures qui suivent l'heure de fin prévue dans la déclaration initiale ou lorsque l'heure de fin initialement annoncée se situe entre vingt et vingt-quatre heures, au plus tard le lendemain huit heures du matin. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés. Lorsque l'infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.
	<i>Art. 181/1. La déclaration immédiate de l'emploi dans des secteurs particuliers d'activités (nouveau)</i>
	§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 4 : 1° l'employeur ressortissant à la Commission paritaire pour les entreprises horticoles, à la Commission paritaire de l'agriculture, ou à la commission paritaire pour le travail intérimaire, son préposé ou son mandataire, qui, en contravention à l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, ne communique

	pas de manière journalière, pour le travailleur occasionnel qu'il occupe, en même temps que les données énumérées à l'article 4 de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002 l'heure du début de la prestation et l'heure de fin de la prestation; 2° l'employeur ressortissant à la commission paritaire de l'industrie hôtelière ou à la commission paritaire pour le travail intérimaire si l'utilisateur relève de la commission paritaire de l'industrie hôtelière, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, n'a pas communiqué de manière journalière, pour le travailleur occasionnel qu'il occupe visé à l'article 31ter de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, en même temps que les données énumérées à l'article 4 de l'arrêté royal précité du 5 novembre 2002, soit l'heure du début de la prestation et l'heure de fin de prestation, soit l'heure de début de prestation dans le cas d'un bloc journalier ; En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés. Lorsque l'infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107. § 2. Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur relevant de la commission paritaire pour le travail intérimaire et employant un travailleur occasionnel chez un utilisateur qui relève de la commission paritaire de l'industrie hôtelière, son préposé ou son mandataire, qui, en contravention à l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, n'a pas mentionné le numéro d'entreprise et la commission paritaire de l'utilisateur. L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés. Lorsque l'infraction a été commise sciemment et volontairement, le juge peut en outre prononcer les peines prévues aux articles 106 et 107.

	Section 1/1. Le travail non déclaré dans le chef du travailleur (nouveau)
	Art. 183/1. Le travail non déclaré (nouveau)²⁰
	Est punie d'une sanction de niveau 1 toute personne qui accomplit un travail dans un lien de subordination vis-à-vis d'un employeur qui ne satisfait pas aux dispositions des articles 4 à 6 de l'arrêté royal du 5 novembre 2002 instaurant une déclaration immédiate de l'emploi, en application de l'article 38 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, et pour autant : - que ce travailleur effectue ce travail sciemment et volontairement en sachant qu'il n'est pas déclaré ; - qu'un procès-verbal ait également été dressé contre l'employeur pour cette occupation non déclarée. L'alinéa précédent n'est pas applicable aux travailleurs qui perçoivent en même temps une indemnité de remplacement et qui à la suite de l'occupation visée à l'alinéa 1er peuvent perdre temporairement le droit à cette indemnité et qui peuvent encourir pour ce motif une autre sanction administrative.
CHAPITRE 6. Les infractions concernant les documents sociaux	CHAPITRE 6. Les infractions concernant les documents sociaux ou de type social
	Section 5. Le formulaire occasionnel (nouveau)
	Art. 188/1. Le formulaire occasionnel (nouveau)²¹
	Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire, qui occupe un travailleur occasionnel au sens de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, et qui :

²⁰ Le contenu de l'article 13^{quater} de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales est inséré dans le Code pénal social moyennant quelques adaptations. Cette disposition avait été insérée dans la loi de 1971 par la loi-programme du 23 décembre 2009.

²¹ Le contenu de l'article 13^{quinquies} de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales est inséré dans le Code pénal social moyennant quelques adaptations. Cette disposition avait été insérée dans la loi de 1971 par la loi du 29 décembre 2010 portant des dispositions diverses.

	1° ne délivre pas le «formulaire occasionnel » visé dans l'arrêté royal précité du 28 novembre 1969 au travailleur occasionnel au sens du même arrêté royal; 2° ne tient pas en tout ou en partie le formulaire visé au 1° conformément à l'arrêté ministériel du 14 octobre 2005 fixant le modèle, les conditions de délivrance et de tenue d'un formulaire occasionnel dans le secteur horticole, le secteur agricole et le secteur de l'industrie hôtelière ; 3° ne paraphe pas hebdomadairement le formulaire visé au 1°. L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
CHAPITRE 7. Les infractions concernant les relations collectives de travail	
<i>Art. 190. La non-institution des organes d'entreprises</i>	<i>Art. 190. La non-institution des organes d'entreprises</i>
§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, n'institue pas de conseil d'entreprise dans son entreprise. § 2. Est puni de la même sanction, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, n'institue pas de comité pour la prévention et la protection au travail dans son entreprise. § 3. Est puni de la même sanction, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'institue pas de délégation syndicale lorsque l'obligation lui en est faite par une convention collective de travail rendue obligatoire par le Roi, conformément à la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires. § 4. Est puni de la même sanction, la direction centrale du groupe d'entreprises, son préposé ou son mandataire qui n'institue pas de comité d'entreprise européen ou n'organise pas de procédure d'information et de consultation des travailleurs dans une entreprise de dimension communautaire au sens de la loi du 23 avril 1998 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité	Sont punis d'une sanction de niveau 3 : 1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie, à ses arrêtés d'exécution et à la loi du 4 décembre 2007 relative aux élections sociales, n'institue pas de conseil d'entreprise dans son entreprise; 2° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et à ses arrêtés d'exécution, n'institue pas de comité pour la prévention et la protection au travail dans son entreprise ; 3° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'institue pas de délégation syndicale lorsque l'obligation lui en est faite par une convention collective de travail rendue obligatoire par le Roi, conformément à la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires; 4° la direction centrale de l'entreprise ou du groupe d'entreprises de dimension communautaire, son préposé ou son mandataire qui n'entame pas la procédure d'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure d'information et de consultation des travailleurs qui en tient lieu dans une entreprise de dimension

d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs, lorsque l'obligation lui en est faite par la convention collective de travail n° 62 du 6 février 1996 concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs. § 5. Sont punis de la même sanction, les sociétés participantes d'une société européenne ayant son siège en Belgique, leurs préposés ou mandataires, qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des sociétés participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à l'implication des travailleurs, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national du travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne. § 6. En ce qui concerne les infractions visées aux §§ 1er à 5, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	communautaire au sens de la loi du 23 avril 1998 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs, lorsque l'obligation lui en est faite par la convention collective de travail n° 62 du 6 février 1996, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et la convention collective de travail n° 101 du 21 décembre 2010, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'information et la consultation des travailleurs dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire; 5° les organes de direction ou d'administration des sociétés participantes à un projet de constitution d'une société européenne ayant leurs sièges en Belgique, leurs préposés ou leurs mandataires qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des sociétés participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à l'implication des travailleurs, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne ; 6° les organes de direction ou d'administration des entités juridiques participantes à un projet de constitution d'une société coopérative européenne ayant leurs sièges en Belgique, leurs préposés ou leurs mandataires qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des entités juridiques participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à l'implication des travailleurs, lorsque

	l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne ; 7° les organes de direction ou d'administration des sociétés de capitaux participantes à un projet commun de fusion transfrontalière ayant leurs sièges en Belgique, leurs préposés ou leurs mandataires qui ne prennent pas les mesures nécessaires, y compris la communication d'informations, pour engager des négociations avec les représentants des travailleurs des sociétés de capitaux participantes et des filiales ou établissements concernés sur les modalités relatives à la participation des travailleurs dans la société issue de la fusion transfrontalière, lorsque l'obligation leur en est faite par la convention collective de travail n° 94 du 29 avril 2008, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
Art. 191. Les entraves au fonctionnement des organes d'entreprises	Art. 191. Les entraves au fonctionnement des organes d'entreprises
§ 1er. (inchangé) § 2. Est puni de la même sanction, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, à ses arrêtés d'exécution ou aux conventions collectives de travail adoptées par le Conseil national du travail et qui ont été rendues obligatoires par le Roi : 1° empêche le fonctionnement du comité pour la prévention et la protection au travail; 2° entrave l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce comité; 3° ne transmet pas à ce comité les informations qu'il est tenu de lui donner; 4° ne procède pas aux consultations obligatoires de ce comité; 5° entrave l'exercice du mandat de la délégation syndicale chargée des missions de ce comité.	§ 1er. (inchangé) § 2. Est puni de la même sanction, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, à ses arrêtés d'exécution et aux conventions collectives de travail rendues obligatoires par le Roi : 1° empêche le fonctionnement du comité pour la prévention et la protection au travail; 2° entrave l'exercice des missions du comité précité ; 3° ne transmet pas au comité précité les informations qu'il est tenu de lui donner, ou ne transmet pas ces informations selon les règles prévues; 4° ne procède pas aux consultations obligatoires du comité précité selon les règles prévues; 5° entrave l'exercice du mandat des délégués du personnel au comité précité;

§ 3. (<i>inchangé</i>) § 4. Est puni de la même sanction, la direction centrale du groupe d'entreprises, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la convention collective de travail n° 62 du 6 février 1996 concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs : 1° empêche le fonctionnement du comité d'entreprise européen; 2° entrave l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce comité; 3° ne transmet pas à ce comité les informations qu'il est tenu de lui donner; 4° ne procède pas aux consultations obligatoires de ce comité. § 5. Est puni de la même sanction, la société européenne, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national du travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne : 1° empêche le fonctionnement de l'organe de représentation des travailleurs; 2° entrave l'exercice du mandat des représentants des travailleurs de l'organe de représentation des travailleurs;	6° entrave l'exercice du mandat de la délégation syndicale chargée des missions du comité précité. § 3. (<i>inchangé</i>) § 4. Est punie de la même sanction, la direction centrale de l'entreprise ou du groupe d'entreprises de dimension communautaire, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la convention collective de travail n° 62 du 6 février 1996 concernant l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et à la convention collective de travail n° 101 du 21 décembre 2010, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'information et la consultation des travailleurs dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire: 1° empêche le fonctionnement du groupe spécial de négociation, du comité d'entreprise européen ou de la procédure d'information et de consultation qui en tient lieu; 2° entrave l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation, à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation; 3° ne transmet pas les informations qu'il est tenu de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation, à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation ; 4° ne procède pas aux consultations obligatoires des représentants des travailleurs à ce comité d'entreprise européen ou à cette procédure d'information et de consultation. § 5. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national du travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne : 1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs; 2° entravent l'exercice du mandat des

3° ne transmet pas à cet organe les informations qu'il est tenu de lui donner; 4° ne procède pas aux consultations de cet organe.	représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs; 3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs ; 4° ne procèdent pas aux consultations obligatoires de cet organe de représentation des travailleurs. <i>(nouveau)</i> § 6. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 88 du 30 janvier 2007, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne : 1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs; 2° entravent l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs; 3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs; 4° ne procèdent pas aux consultations de cet organe de représentation des travailleurs. <i>(nouveau)</i> § 7. Sont punis de la même sanction, les organes de direction ou d'administration compétents, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la convention collective de travail n° 94 du 29 avril 2008, conclue au sein du Conseil national du Travail, concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux : 1° empêchent le fonctionnement du groupe spécial de négociation ou de l'organe de représentation des travailleurs; 2° entravent l'exercice du mandat des représentants des travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs; 3° ne transmettent pas les informations qu'ils sont tenus de donner aux représentants des

	travailleurs à ce groupe spécial de négociation ou à cet organe de représentation des travailleurs ; 4° ne procèdent pas aux consultations de cet organe de représentation des travailleurs.
<i>Art. 192. La communication et la divulgation abusives de renseignements</i>	<i>Art. 192. La communication et la divulgation abusives de renseignements</i>
Est puni d'une sanction de niveau 2, tout membre du Conseil central de l'économie, d'un conseil d'entreprise, d'un comité pour la prévention et la protection au travail ou d'une délégation syndicale qui, en contravention à la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie ou à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, communique ou divulgue abusivement des renseignements d'ordre individuel dont il a eu connaissance en raison de fonctions ou mandats exercés en vertu des dispositions des lois précitées ou qui communique ou divulgue abusivement des renseignements globaux de nature à porter préjudice à l'économie nationale, aux intérêts d'une branche économique ou d'une entreprise. La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise, en contravention à la loi du 23 avril 1998 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs, par un membre du groupe spécial de négociation du comité d'entreprise européen, un représentant des travailleurs exerçant ses missions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation qui, le cas échéant, tient lieu de comité d'entreprise européen ainsi que par un expert qui les assiste. La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise, en contravention à la convention collective de travail n° 84 du 6 octobre 2004, conclue au sein du Conseil national du travail, concernant l'implication des travailleurs dans la société européenne, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l'organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses	Est puni d'une sanction de niveau 2, tout membre du Conseil central de l'économie, d'un conseil d'entreprise, d'un comité pour la prévention et la protection au travail ou d'une délégation syndicale qui, en contravention à la loi du 20 septembre 1948 portant organisation de l'économie ou à la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, communique ou divulgue abusivement des renseignements d'ordre individuel dont il a eu connaissance en raison de fonctions ou mandats exercés en vertu des dispositions des lois précitées ou qui communique ou divulgue abusivement des renseignements globaux de nature à porter préjudice à l'économie nationale, aux intérêts d'une branche économique ou d'une entreprise. La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise, en contravention à l'article 8 de la loi du 23 avril 1998 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire en vue d'informer et de consulter les travailleurs et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un représentant des travailleurs exerçant ses missions dans le cadre du comité d'entreprise européen ou d'une procédure d'information et de consultation qui en tient lieu ainsi que par un expert qui les assiste. La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise en contravention à l'article 8 de la loi du 10 août 2005 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société européenne et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial

fonctions dans le cadre de la procédure d'information et de consultation des travailleurs, par un représentant des travailleurs siégeant dans l'organe de surveillance ou d'administration d'une société européenne, ainsi que par un expert qui les assiste. La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise par un secrétaire ou un membre du personnel d'un secrétariat des personnes désignées aux alinéas 1er, 2 et 3.	de négociation, par un membre de l'organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation ainsi que par un expert qui les assiste. <i>(nouveau)</i> La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise, en contravention à l'article 8 de la loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l'organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation des travailleurs, par un représentant des travailleurs siégeant dans l'organe de surveillance ou d'administration d'une société coopérative européenne ainsi que par un expert qui les assiste. <i>(nouveau)</i> La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise, en contravention à l'article 8 de la loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux et à ses arrêtés d'exécution, par un membre du groupe spécial de négociation, par un membre de l'organe de représentation, par un représentant des travailleurs exerçant ses fonctions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation des travailleurs par un représentant des travailleurs siégeant dans l'organe de surveillance ou d'administration d'une société issue de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux ainsi que par un expert qui les assiste. La même sanction est applicable lorsque l'infraction est commise par un secrétaire ou un membre du personnel d'un secrétariat des personnes désignées aux alinéas 1er, 2, 3, 4 et 5.

<i>Art. 197. Les notifications en cas de licenciement collectif</i>	<i>Art. 197. Les notifications en cas de licenciement collectif</i>
Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur qui, en contravention à l'arrêté royal du 24 mai 1976 sur les licenciements collectifs, n'a pas effectué, selon les formes et dans les délais prévus par la loi, les notifications requises au directeur du service subrégional de l'emploi. L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur qui, en contravention à l'arrêté royal du 24 mai 1976 sur les licenciements collectifs, n'a pas effectué, selon les formes et dans les délais prévus par la loi, les notifications requises aux autorités publiques déterminées par l'arrêté royal précité . L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
<i>Art. 198. Les notifications en cas de fermeture d'entreprise</i>	<i>Art. 198. Les notifications en cas de fermeture d'entreprise</i>
Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur, son préposé ou son mandataire, le liquidateur ou le curateur qui, en contravention à la loi du 26 juin 2002 relative aux fermetures d'entreprises et à ses arrêtés d'exécution, n'a pas informé le Président du comité de direction du SPF Emploi, Travail et Concertation sociale de la fermeture de son entreprise selon les formes et dans les délais prévus en vertu de la loi. L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur [...], le liquidateur ou le curateur qui, en contravention à la loi du 26 juin 2002 relative aux fermetures d'entreprises et à ses arrêtés d'exécution, n'a pas informé le Président du comité de direction du SPF Emploi, Travail et Concertation sociale de la fermeture de son entreprise selon les formes et dans les délais prévus en vertu de la loi. L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
<i>Art. 199. Les notifications en cas de reprise d'actif</i>	<i>Art. 199. Les notifications en cas de reprise d'actif</i>
Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur, son préposé ou son mandataire, le liquidateur ou le curateur, l'employeur qui a effectué une reprise d'actif, son préposé ou son mandataire, le commissaire au sursis, qui en contravention à la loi du 26 juin 2002 relative aux fermetures d'entreprises et à ses arrêtés d'exécution, n'informe pas le Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises de la cession de tout ou d'une partie de l'actif de l'entreprise en faillite ou du transfert conventionnel d'entreprise réalisé dans le cadre d'un concordat judiciaire. L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	Est puni d'une sanction de niveau 1, l'employeur [...], le liquidateur ou le curateur, l'employeur qui a effectué une reprise d'actif, son préposé ou son mandataire, le commissaire au sursis, qui en contravention à la loi du 26 juin 2002 relative aux fermetures d'entreprises et à ses arrêtés d'exécution, n'informe pas le Fonds d'indemnisation des travailleurs licenciés en cas de fermeture d'entreprises de la cession de tout ou d'une partie de l'actif de l'entreprise en faillite ou du transfert conventionnel d'entreprise réalisé dans le cadre d'un concordat judiciaire. L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
<i>Art. 201. Les mentions du règlement de travail</i>	<i>Art. 201. Les mentions du règlement de travail</i>
§ 1 ^{er} . Est puni d'une sanction de niveau 2,	§ 1 ^{er} . Est puni d'une sanction de niveau 2,

l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 8 avril 1965 instituant les règlements de travail, n'a pas fait figurer les mentions suivantes dans le règlement de travail : 1° les mentions imposées par la loi précitée du 8 avril 1965 relatives au commencement et à la fin de la journée de travail régulière, au moment et à la durée des intervalles de repos, aux jours d'arrêt régulier du travail ; 2° l'endroit où l'on peut atteindre la personne désignée pour donner les premiers soins en application du règlement général pour la protection du travail ; 3° l'endroit où se trouve la boîte de secours exigée par le même règlement ; 4° les coordonnées du conseiller en prévention et, le cas échéant, de la personne de confiance; § 2. (<i>inchangé</i>)	l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 8 avril 1965 instituant les règlements de travail, n'a pas fait figurer les mentions suivantes dans le règlement de travail : 1° les mentions imposées par la loi précitée du 8 avril 1965 relatives au commencement et à la fin de la journée de travail régulière, au moment et à la durée des intervalles de repos, aux jours d'arrêt régulier du travail ; 2° l'endroit où l'on peut atteindre la personne désignée pour donner les premiers soins en application du règlement général pour la protection du travail ; 3° l'endroit où se trouve la boîte de secours exigée par le même règlement ; 4° les coordonnées du conseiller en prévention spécialisé dans les aspects psycho-sociaux du travail et, le cas échéant, de la personne de confiance; 5° les procédures d'application quand des faits de violence et de harcèlement moral ou sexuel au travail sont signalés. § 2. (<i>inchangé</i>)
<i>Art. 203. La publicité du règlement de travail</i>	<i>Art. 203. La publicité du règlement de travail</i>
Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 8 avril 1965 instituant les règlements de travail : 1° n'a pas affiché dans un endroit apparent et accessible un avis indiquant l'endroit où le règlement de travail peut être consulté ; 2° n'a pas affiché dans un endroit apparent et accessible un avis indiquant l'endroit où les textes auquel le règlement de travail se réfère peuvent être consultés; 3° n'a pas tenu le règlement de travail définitif et ses modifications dans un endroit facilement accessible afin que chaque travailleur puisse en prendre connaissance en permanence et sans intermédiaire ; 4° n'a pas tenu les textes auxquels le règlement de travail se réfère, dans un endroit facilement accessible afin que chaque travailleur puisse en prendre connaissance ; 5° n'a pas tenu une copie du règlement de travail en chacun des lieux où il occupe des travailleurs selon les modalités déterminées par le Roi ;	Est puni d'une sanction de niveau 2, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 8 avril 1965 instituant les règlements de travail : 1° n'a pas affiché dans un endroit apparent et accessible un avis indiquant l'endroit où le règlement de travail peut être consulté ; 2° n'a pas affiché dans un endroit apparent et accessible un avis indiquant l'endroit où les textes auxquels le règlement de travail se réfère peuvent être consultés; 3° n'a pas tenu le règlement de travail définitif et ses modifications dans un endroit facilement accessible afin que chaque travailleur puisse en prendre connaissance en permanence et sans intermédiaire ; 4° n'a pas tenu les textes auxquels le règlement de travail se réfère, dans un endroit facilement accessible afin que chaque travailleur puisse en prendre connaissance ; 5° n'a pas tenu une copie du règlement de travail en chacun des lieux où il occupe des travailleurs selon les modalités déterminées par le Roi ;

6° n'a pas transmis une copie du règlement et de ses modifications au fonctionnaire désigné par le Roi dans les huit jours de leur entrée en vigueur.	6° n'a pas transmis une copie du règlement de travail et de ses modifications au fonctionnaire désigné par le Roi dans les huit jours de leur entrée en vigueur.
CHAPITRE 8. Les infractions en matière de contrôle	
<i>Art. 210. Le non-respect des mesures de contrainte prises par les inspecteurs sociaux</i>	<i>Art. 210. Le non-respect des mesures de contrainte prises par les inspecteurs sociaux</i>
§ 1 ^{er} . Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'observe pas les mesures prescrites en exécution des articles 43 à 49. § 2. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'observe pas les mesures prescrites en exécution des articles 38 et 40. L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	§ 1 ^{er} . Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire, ou l'indépendant qui n'observe pas les mesures prescrites en exécution des articles 43 à 49. § 2. Est puni d'une sanction de niveau 3, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'observe pas les mesures prescrites en exécution des articles 38 et 40, 1° . L'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
CHAPITRE 9. Les infractions concernant la sécurité sociale	
	Art. 220/1. La gratuité des avantages octroyés par les Fonds de sécurité d'existence (nouveau)
	Sont punis d'une sanction de niveau 2, les Fonds de sécurité d'existence, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à l'article 5bis de la loi du 7 janvier 1958 concernant les Fonds de sécurité d'existence, ne garantissent pas la gratuité des avantages octroyés par les Fonds de sécurité d'existence aux bénéficiaires en mettant à leur charge des frais d'une manière ou d'une autre.
<i>Art. 222. Les relations entre les différentes institutions de sécurité sociale</i>	<i>Art. 222. Les relations entre les différentes institutions de sécurité sociale²²</i>
Sont punis d'une sanction de niveau 1 : 1° la caisse d'allocations familiales qui : a) n'a pas informé immédiatement l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés qu'un employeur assujetti aux lois relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, coordonnées le 19 décembre 1939, cesse de faire partie de la caisse	Sont punis d'une sanction de niveau 1: 1° les entreprises d'assurances, les commissaires qui : a) n'ont pas transmis, de la manière et dans les délais fixés par le Roi, les éléments repris dans la déclaration d'accident et les éléments qui se rapportent au règlement de l'accident au Fonds des accidents du travail en application de la loi

²² L'ancien 1° est abrogé et les anciens 2° et 3° deviennent ainsi les 1° et 2°.

d'allocations familiales en indiquant la date à laquelle cet employeur cesse d'être membre et le motif de sa désaffiliation; b) n'a pas immédiatement notifié à l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés la demande d'affiliation d'un employeur assujéti aux lois précitées du 19 décembre 1939 qui faisait précédemment partie d'une autre caisse d'allocations familiales en indiquant la date à laquelle l'affiliation doit prendre cours; 2° les entreprises d'assurances, les commissaires qui : a) n'ont pas transmis, de la manière et dans les délais fixés par le Roi, les éléments repris dans la déclaration d'accident et les éléments qui se rapportent au règlement de l'accident au Fonds des accidents du travail en application de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail; b) n'ont pas prévenu le Fonds des accidents du travail dans les trente jours qui suivent la réception de la déclaration d'accident de leur refus de prendre l'accident en charge ou du doute qu'ils ont quant à l'application à l'accident de la loi précitée du 10 avril 1971; 3° le débiteur de la réparation qui, en infraction à la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, omet d'informer l'organisme assureur qu'il va indemniser le bénéficiaire.	du 10 avril 1971 sur les accidents du travail ; b) n'ont pas prévenu le Fonds des accidents du travail dans les trente jours qui suivent la réception de la déclaration d'accident de leur refus de prendre l'accident en charge ou du doute qu'ils ont quant à l'application à l'accident de la loi précitée du 10 avril 1971 ; 2° le débiteur de la réparation qui, en contravention à la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, omet d'informer l'organisme assureur qu'il va indemniser le bénéficiaire.
<i>Art. 223. La transmission de documents aux institutions par les employeurs</i>	<i>Art. 223. La transmission de documents aux institutions par les employeurs</i>
§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 2 : 1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'a pas fait parvenir à l'Office national de sécurité sociale une déclaration justificative du montant des cotisations de sécurité sociale dues en application de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ; 2° l'armateur, son préposé ou son mandataire qui n'a pas fait parvenir à la Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins un état détaillé des retenues opérées et des versements dont il est redevable en application de l'arrêté-loi du 7 février 1945 concernant la sécurité sociale des marins de la marine marchande ; 3° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'a pas déclaré, de la manière et dans les délais fixés par le Roi, à l'assureur compétent et,	§ 1er. Est puni d'une sanction de niveau 2 : 1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'a pas fait parvenir à l'Office national de sécurité sociale une déclaration justificative du montant des cotisations de sécurité sociale dues en application de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ; 2° l'armateur, son préposé ou son mandataire qui n'a pas fait parvenir à la Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins un état détaillé des retenues opérées et des versements dont il est redevable en application de l'arrêté-loi du 7 février 1945 concernant la sécurité sociale des marins de la marine marchande ; 3° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui n'a pas déclaré, de la manière et dans les délais fixés par le Roi, à l'assureur compétent [...]

dans les cas fixés par le Roi, aux inspecteurs sociaux compétents tout accident qui peut donner lieu à l'application de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail. Lorsque les faits sont commis sciemment et volontairement, la sanction est de niveau 3. En ce qui concerne l'infraction visée à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés. § 2. (inchangé)	tout accident qui peut donner lieu à l'application de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail. Lorsque les faits sont commis sciemment et volontairement, la sanction est de niveau 3. En ce qui concerne les infractions visées à l'alinéa 1er, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés. § 2. (inchangé)
	Section 9/1. Les obligations des employeurs, des organisateurs, des organismes de pensions et des personnes morales chargées de l'exécution de l'engagement de solidarité en matière de pensions complémentaires (nouveau)
	Art. 225/1. L'instauration d'un engagement de pension (nouveau)
	Est puni d'une sanction de niveau 2, l'organisateur ou l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution : 1° octroie un engagement individuel de pension au profit d'un ou de plusieurs travailleurs et/ou de leur ayants droits sans qu'un régime de pension complémentaire existe dans l'entreprise pour tous les travailleurs ; 2° ne communique pas annuellement à l'Autorité des services et marchés financiers le nombre d'engagements de pension individuels par catégorie de travailleurs et la preuve qu'il existe dans l'entreprise un régime de pension complémentaire pour tous les travailleurs.
	Art. 225/2. L'obligation de communication de documents (nouveau)
	Est puni d'une sanction de niveau 1, l'organisme de pension, l'organisateur ou l'employeur, qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en

	matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution : 1° ne communique pas au moins une fois par an aux affiliés, à l'exception des rentiers, une fiche de pension qui contient les données prescrites par la loi précitée du 28 avril 2003 ; 2° ne communique pas à l'affilié qui le demande un aperçu historique des réserves acquises et des prestations acquises; 3° ne communique pas au moins tous les cinq ans à tous les affiliés à partir de l'âge de 45 ans le montant de la rente, sans déduction de l'impôt, à attendre à l'âge de 65 ans ; 4° lors du départ à la retraite ou lorsque d'autres prestations deviennent exigibles, n'informe pas le bénéficiaire ou ses ayants droits des prestations qui sont dues et des possibles options de paiement.
	<i>Art. 225/3. Les prestations versées en capital (nouveau)</i>
	Est puni d'une sanction de niveau 1, l'organisateur ou l'employeur ou la personne désignée par une convention collective de travail ou le règlement de pension qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution : 1° n'informe pas l'affilié de son droit de demander la transformation en rente de la prestation versée en capital deux mois avant la retraite ou dans les deux semaines après qu'il ait eu connaissance de la retraite anticipée ; 2° n'informe pas les ayants droits du droit visé au 1° dans les deux semaines après qu'il ait eu connaissance du décès de l'affilié.
	<i>Art. 225/4. La sortie d'un travailleur (nouveau)</i>
	Est puni d'une sanction de niveau 2, l'organisateur ou l'employeur, son préposé ou son mandataire et l'organisme de pension, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution, ne respectent pas

	la procédure de sortie d'un travailleur.
	<i>Art. 225/5. Le changement d'organisme de pension et transferts (nouveau)</i>
	Est puni d'une sanction de niveau 1, l'organisateur ou l'employeur ou la personne désignée par une convention collective de travail ou le règlement de pension qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution : 1° n'informe pas les affiliés de tout changement d'organisme de pension et du transfert éventuel des réserves qui y fait suite ; 2° n'informe pas préalablement l'Autorité des services et marchés financiers du changement d'organisme de pension et du transfert éventuel des réserves.
	<i>Art. 225/6. La déclaration écrite sur les principes de la politique de placement et rapport sur la gestion de l'engagement de pension (nouveau)</i>
	Est puni d'une sanction niveau 1 : 1° l'organisme de pension qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution : a) n'élabore pas une déclaration écrite sur les principes de sa politique de placement comportant les mentions prévues par la loi précitée du 28 avril 2003 ; b) ne revoit pas la déclaration écrite visée au a) au moins tous les trois ans et immédiatement après tout changement majeur de la politique de placement ; c) ne communique pas dans le mois à l'Autorité des services et marchés financiers toute modification de la déclaration visée au a) ; 2° l'organisme de pension ou la personne désignée par une convention collective de travail ou le règlement de pension qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution : a) ne rédige pas de rapport sur la gestion de

	l'engagement de pension conforme à ce que prescrit la loi précitée du 28 avril 2003 ; b) ne met pas le rapport visé au 1° à disposition de l'organisateur.
	<i>Art. 225/7. Le contrôle de l'Autorité des services et marchés financiers (nouveau)</i>
	Sont punis d'une sanction de niveau 1 : 1° les organismes de pension et les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution, ne communique pas à l'Autorité des services et marchés financiers la liste des engagements de pension et des engagements de solidarité qu'ils gèrent, l'identification des organisateurs concernés, ainsi que les renseignements relatifs aux engagements gérés que l'Autorité des services et marchés financiers détermine ; 2° les organismes de pension, les organisateurs ou les employeurs et les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité qui, en contravention à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution, ne soumettent pas tous les renseignements et ne fournissent pas tous documents à la demande de l'Autorité des services et marchés financiers en vue du contrôle du respect des dispositions de la loi précitée du 28 avril 2003 et de ses arrêtés d'exécution.
	<i>Art. 225/8. Les déclarations inexactes (nouveau)</i>
	Sont punis d'une sanction de niveau 4, les organismes de pension, leurs préposés ou leurs mandataires, les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité, leurs préposés ou leurs mandataires, les organisateurs et les employeurs, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution, font sciemment et volontairement des déclarations inexactes à l'Autorité des

	services et marchés financiers ou à la personne mandatée par lui.
	Art. 225/9. Les engagements de pension illégaux (nouveau)
	Sont punis d'une sanction de niveau 2, les organismes de pension, leurs préposés ou leurs mandataires, les personnes morales concernées par l'exécution des engagements de solidarité, leurs préposés ou leurs mandataires, les organisateurs et les employeurs, leurs préposés ou leurs mandataires qui, en contravention à la loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale et à ses arrêtés d'exécution, collaborent à l'exécution d'engagements de pensions qui sont contraires à la loi précitée du 28 avril 2003 et à ses arrêtés d'exécution.
Art. 226. Le contrôle du chômage	Art. 226. Le contrôle du chômage
Est puni d'une sanction de niveau 2 : 1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui : a) a refusé ou omis d'établir, de délivrer ou de compléter les documents prescrits par ou en vertu de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, dans les conditions et dans les délais fixés par ou en vertu de ce même arrêté royal; b) a omis de respecter la procédure de contrôle concernant l'utilisation du "certificat de chômage temporaire", prescrite par ou en vertu de l'arrêté royal précité du 25 novembre 1991; c) a fait des déclarations inexactes ou incomplètes en ce qui concerne le licenciement, le chômage temporaire ou l'occupation à temps partiel d'un travailleur en application de l'arrêté royal précité du 25 novembre 1991; d) n'a pas fourni dans les délais qui sont impartis par l'inspecteur social, les renseignements nécessaires au contrôle du chômage, en application de l'arrêté royal précité du 25 novembre 1991; e) a fourni des renseignements nécessaires au contrôle du chômage qui sont inexacts ou incomplets, en application de l'arrêté royal précité du 25 novembre 1991 ;	Est puni d'une sanction de niveau 2 : 1° l'employeur, son préposé ou son mandataire qui : a) a refusé ou omis d'établir, de délivrer ou de compléter les documents prescrits par ou en vertu de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, dans les conditions et dans les délais fixés par ou en vertu de ce même arrêté royal; b) a omis de respecter la procédure de contrôle concernant l'utilisation du "certificat de chômage temporaire", prescrite par ou en vertu de l'arrêté royal précité du 25 novembre 1991; c) a fait des déclarations inexactes ou incomplètes en ce qui concerne le licenciement, le chômage temporaire ou l'occupation à temps partiel d'un travailleur en application de l'arrêté royal précité du 25 novembre 1991; d) n'a pas fourni dans les délais qui sont impartis par l'inspecteur social, les renseignements nécessaires au contrôle du chômage, en application de l'arrêté royal précité du 25 novembre 1991; e) a fourni des renseignements nécessaires au contrôle du chômage qui sont inexacts ou incomplets, en application de l'arrêté royal précité du 25 novembre 1991 ;

2° l'armateur, son préposé ou son mandataire qui : a) a refusé d'exécuter les mesures prises par le Roi en vue de contrôler la réalité et la permanence de l'état de chômage involontaire ou qui a refusé de fournir les renseignements nécessaires à l'exécution de ce contrôle en application de l'arrêté-loi du 7 février 1945 concernant la sécurité sociale des marins de la marine marchande ; b) a recruté une personne non inscrite au Pool des marins de la marine marchande en dehors d'un cas de force majeure en contravention à l'arrêté-loi précité du 7 février 1945 ; 3° les personnes physiques ou morales qui ont, comme activité principale ou accessoire, l'industrie ou le commerce du diamant et les importateurs de diamants bruts qui n'ont pas tenu les livres, registres et documents prescrits par le Roi en application de la loi du 12 avril 1960 portant création d'un Fonds de compensation interne pour le secteur du diamant ; 4° l'employeur qui ressortit à la commission paritaire de la construction, son préposé ou son mandataire qui : a) a omis de mentionner le numéro de la carte de contrôle non-nominative pour le chômage temporaire, lors de la déclaration immédiate de l'emploi, à l'Office National de Sécurité Sociale, dans les conditions et dans les délais fixés par ou en vertu de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage ; b) a omis, en cas de remise d'un duplicata d'une carte de contrôle non-nominative pour chômage temporaire, de communiquer le numéro de la carte ainsi que les données y afférentes, au bureau du chômage compétent pour l'endroit où l'entreprise a son siège, avant de remettre la carte à l'ouvrier ; c) a occupé un travailleur sans avoir constaté ou fait constater que celui-ci a mentionné sur sa carte de contrôle les prestations de travail qui, le jour concerné, sont effectuées à son service, dans la période à partir du jour qui, selon les arrêtés d'exécution de l'article 50 ou de l'article 51, § 3^{quater}, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, a été communiqué à l'Office national de l'emploi comme le premier jour de suspension effective de l'exécution du contrat jusqu'à la fin du mois calendrier concerné. En ce qui concerne les infractions visées aux 1°	2° l'armateur, son préposé ou son mandataire qui : a) a refusé d'exécuter les mesures prises par le Roi en vue de contrôler la réalité et la permanence de l'état de chômage involontaire ou qui a refusé de fournir les renseignements nécessaires à l'exécution de ce contrôle en application de l'arrêté-loi du 7 février 1945 concernant la sécurité sociale des marins de la marine marchande ; b) a recruté une personne non inscrite au Pool des marins de la marine marchande en dehors d'un cas de force majeure en contravention à l'arrêté-loi précité du 7 février 1945 ; 3° les personnes physiques ou morales qui ont, comme activité principale ou accessoire, l'industrie ou le commerce du diamant et les importateurs de diamants bruts qui n'ont pas tenu les livres, registres et documents prescrits par le Roi en application de la loi du 12 avril 1960 portant création d'un Fonds de compensation interne pour le secteur du diamant ; 4° l'employeur qui ressortit à la commission paritaire de la construction, son préposé ou son mandataire qui : a) a omis de mentionner le numéro de la carte de contrôle non-nominative pour le chômage temporaire, lors de la déclaration immédiate de l'emploi, à l'Office National de Sécurité Sociale, dans les conditions et dans les délais fixés par ou en vertu de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage ; b) a omis, en cas de remise d'un duplicata d'une carte de contrôle non-nominative pour chômage temporaire, de communiquer le numéro de la carte ainsi que les données y afférentes, au bureau du chômage compétent pour l'endroit où l'entreprise a son siège, avant de remettre la carte à l'ouvrier ; c) [...] En ce qui concerne les infractions visées aux 1°

et 4°, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.	et 4°, l'amende est multipliée par le nombre de travailleurs concernés.
	CHAPITRE 11. Règles communes aux chapitres précédents (nouveau)
<i>Art. 236. La restitution</i>	Art. 236. La restitution
Lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue aux articles 218, 219, 220 et 221 ou qui constate la culpabilité pour une infraction à ces dispositions, condamne d'office le débiteur des cotisations impayées à payer les arriérés de cotisations, les majorations de cotisations et les intérêts de retard. Lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue à l'article 233, § 1er, 3°, ou qui constate la culpabilité pour une infraction à cette disposition, condamne d'office le prévenu à restituer les sommes perçues indûment, augmentées des intérêts de retard. En l'absence de décompte relatif aux montants visés à l'alinéa 1er et à l'alinéa 2 ou lorsque le décompte est contesté et doit faire l'objet d'un complément d'information, le juge réserve à statuer sur la condamnation d'office.	Lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue aux articles 218, 219, 220, 223, § 1er, alinéa 1er, 1° et 234, § 1er, 3°, ou qui constate la culpabilité pour une infraction à ces dispositions, condamne d'office le débiteur des cotisations impayées ou partiellement payées à payer les arriérés de cotisations, les majorations de cotisations et les intérêts de retard. Lorsque les tiers lésés ne se sont pas constitués partie civile, le juge qui prononce la peine prévue à l'article 233, § 1er, 3°, ou qui constate la culpabilité pour une infraction à cette disposition, condamne d'office le prévenu à restituer les sommes perçues indûment, augmentées des intérêts de retard. En l'absence de décompte relatif aux montants visés à l'alinéa 1er et à l'alinéa 2 ou lorsque le décompte est contesté et doit faire l'objet d'un complément d'information, le juge réserve à statuer sur la condamnation d'office.
CHAPITRE 11. Règles communes aux chapitres précédents ²³	[...]
<i>Art. 237. La notification par l'employeur du jugement constatant une infraction en application de l'article 138bis, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire</i>	Art. 237. La notification par l'employeur du jugement constatant une infraction en application de l'article 138bis, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire
Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social, omet sciemment et volontairement de notifier, à ses frais, le jugement constatant une infraction aux lois et règlements qui relèvent de la compétence des	Est puni d'une sanction de niveau 4, l'employeur, son préposé ou son mandataire qui, en contravention à la loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social, omet sciemment et volontairement de notifier, à ses frais, le jugement constatant une infraction aux lois et règlements qui relèvent de la compétence des

²³ Déplacé ci-dessus, avant l'article 236.

juridictions du travail en application de l'article 138bis, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire aux travailleurs concernés.	juridictions du travail en application de l'article 138bis, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire aux travailleurs concernés.
Code judiciaire	
<i>Art. 582</i>	<i>Art. 582²⁴</i>
Le tribunal du travail connaît: 1° des contestations relatives aux droits en matière d'allocations aux personnes handicapées, ainsi qu'aux contestations en matière d'examens médicaux effectués en vue de l'attribution d'avantages sociaux ou fiscaux qui découlent directement ou indirectement d'un droit social ou de l'assistance sociale ; 2° des contestations concernant les droits et obligations résultant de la législation relative au reclassement social des handicapés ; 3° des contestations relatives à l'institution et au fonctionnement des conseils d'entreprises; 3° des contestations relatives au chapitre IX de la loi du 22 décembre 1995 portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel pour l'emploi ; 4° des contestations relatives à l'institution et au fonctionnement des services et des comités de sécurité , d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail , y compris les services et comités institués dans les mines , minières et carrières ; 5° des contestations relatives à la section 5 du chapitre IV de la loi de redressement du 22 janvier 1985 contenant des dispositions sociales ; 6° de contestations relatives à l'institution et au fonctionnement des comités d'entreprise européens ainsi qu'aux procédures d'information et de consultation qui en tiennent lieu, à l'exception de la procédure particulière instituée à l'article 3 de la loi du 23 avril 1998 portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire et vue d'informer et de consulter les travailleurs ; 7° des litiges relatifs à l'article 7, § 1er, alinéa 3,	Le tribunal du travail connaît: 1° des contestations relatives aux droits en matière d'allocations aux personnes handicapées, ainsi qu'aux contestations en matière d'examens médicaux effectués en vue de l'attribution d'avantages sociaux ou fiscaux qui découlent directement ou indirectement d'un droit social ou de l'assistance sociale ; 2° des contestations concernant les droits et obligations résultant de la législation relative au reclassement social des handicapés ; 3° des contestations relatives à l'institution et au fonctionnement des conseils d'entreprises; 3° [...] 4° des contestations relatives à l'institution et au fonctionnement des services et des comités de sécurité , d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail , y compris les services et comités institués dans les mines , minières et carrières ; 5° des contestations relatives à la section 5 du chapitre IV de la loi de redressement du 22 janvier 1985 contenant des dispositions sociales ; 6° de contestations relatives à l'institution et au fonctionnement des comités d'entreprise européens ainsi qu'aux procédures d'information et de consultation qui en tiennent lieu, à l'exception de la procédure particulière instituée à l'article 3 de la loi du 23 avril 1998 portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un comité d'entreprise européen ou d'une procédure dans les entreprises de dimension communautaire et les groupes d'entreprises de dimension communautaire et vue d'informer et de consulter les travailleurs ; 7° des litiges relatifs à l'article 7, § 1er, alinéa 3,

²⁴ Correction de l'erreur de numéro insérée par la loi du 2 juin 2010 (13° au lieu de 3°).

q), de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ; 8° de contestations relatives à l'institution et au fonctionnement d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation ainsi que relatives aux procédures concernant l'implication des travailleurs au sein de la Société européenne, à l'exception de la procédure particulière instituée à l'article 3 de la loi du 17 septembre 2005 portant des dispositions diverses en ce qui concerne un institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société européenne ; 9° de contestations relatives à l'institution et au fonctionnement d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation ainsi que relatives aux procédures concernant l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne, à l'exception de la procédure particulière instituée à l'article 3 de la loi du 9 mai 2008 portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne ; 10° des contestations relatives à l'article 7, § 1er, alinéa 3, zb), de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ; 11° des contestations relatives à l'article 7, § 1er, alinéa 3, k), de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ; 12° de contestations relatives à l'institution et au fonctionnement d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation ainsi que relatives aux procédures concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux, à l'exception de la procédure particulière instituée à l'article 3 de la loi du 19 juin 2009 portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux ;	q), de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ; 8° de contestations relatives à l'institution et au fonctionnement d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation ainsi que relatives aux procédures concernant l'implication des travailleurs au sein de la Société européenne, à l'exception de la procédure particulière instituée à l'article 3 de la loi du 17 septembre 2005 portant des dispositions diverses en ce qui concerne un institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société européenne ; 9° de contestations relatives à l'institution et au fonctionnement d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation ainsi que relatives aux procédures concernant l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne, à l'exception de la procédure particulière instituée à l'article 3 de la loi du 9 mai 2008 portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne ; 10° des contestations relatives à l'article 7, § 1er, alinéa 3, zb), de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ; 11° des contestations relatives à l'article 7, § 1er, alinéa 3, k), de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs ; 12° de contestations relatives à l'institution et au fonctionnement d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation ainsi que relatives aux procédures concernant la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux, à l'exception de la procédure particulière instituée à l'article 3 de la loi du 19 juin 2009 portant des dispositions diverses en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux ; 13° des contestations relatives au chapitre IX de la loi du 22 décembre 1995 portant des mesures visant à exécuter le plan pluriannuel

14° des contestations relatives à la loi du 20 juillet 2001 visant à favoriser le développement de services et d'emplois de proximité, à l'exception des contestations relatives à l'octroi, au refus ou au retrait d'agrément.	pour l'emploi ; 14° des contestations relatives à la loi du 20 juillet 2001 visant à favoriser le développement de services et d'emplois de proximité, à l'exception des contestations relatives à l'octroi, au refus ou au retrait d'agrément.
<i>Art. 764</i>	<i>Art. 764</i>
Sauf devant le juge de paix, le juge des référés et le juge des saisies, sont, à peine de nullité, communiquées au ministère public: 1° à 9° (<i>inchangés</i>) 10° les demandes prévues aux articles 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° à 18°, 581, 2°, 3°, 9° et 10°, 582, 1°, 2°, 6°, 8° et 9°, 583 et 587septies; 11° à 14° (<i>inchangés</i>) Le ministère public reçoit communication de toutes les autres causes et y siège lorsqu'il le juge convenable; le tribunal ou la cour peut aussi l'ordonner d'office. La communication d'office ne peut être ordonnée pour l'action visée à l'article 138bis, § 2, alinéa 1 ^{er} .	Sauf devant le juge de paix, le juge des référés et le juge des saisies, sont, à peine de nullité, communiquées au ministère public: 1° à 9° (<i>inchangés</i>) 10° les demandes prévues aux articles 578, 11°, 580, 2°, 3°, 6° à 18°, 581, 2°, 3°, 9° et 10°, 582, 1°, 2°, 6°, 8°, 9° et 12°, 583 et 587septies; 11° à 14° (<i>inchangés</i>) Le ministère public reçoit communication de toutes les autres causes et y siège lorsqu'il le juge convenable; le tribunal ou la cour peut aussi l'ordonner d'office. La communication d'office ne peut être ordonnée pour l'action visée à l'article 138bis, § 2, alinéa 1 ^{er} .
Code d'instruction criminelle	
<i>Art. 216bis</i>	<i>Art. 216bis</i>
§ 1 ^{er} . Lorsque le procureur du Roi estime que le fait ne paraît pas être de nature à devoir être puni d'un emprisonnement correctionnel principal de plus de deux ans ou d'une peine plus lourde, y compris la confiscation le cas échéant, et qu'il ne comporte pas d'atteinte grave à l'intégrité physique, il peut inviter l'auteur à verser une somme d'argent déterminée au Service public fédéral Finances. Le procureur du Roi fixe les modalités et le délai de paiement et précise, dans l'espace et dans le temps, les faits pour lesquels il propose le paiement. Ce délai est de quinze jours au moins et de trois mois au plus. Le procureur du Roi peut prolonger ce délai quand des circonstances particulières le justifient, ou l'écourter si le suspect y consent. La proposition et la décision de prolongation interrompent la prescription de l'action publique. La somme visée à l'alinéa 1 ^{er} ne peut être supérieure au maximum de l'amende prévue par	§ 1 ^{er} . Lorsque le procureur du Roi estime que le fait ne paraît pas être de nature à devoir être puni d'un emprisonnement correctionnel principal de plus de deux ans ou d'une peine plus lourde, y compris la confiscation le cas échéant, et qu'il ne comporte pas d'atteinte grave à l'intégrité physique, il peut inviter l'auteur à verser une somme d'argent déterminée au Service public fédéral Finances. Le procureur du Roi fixe les modalités et le délai de paiement et précise, dans l'espace et dans le temps, les faits pour lesquels il propose le paiement. Ce délai est de quinze jours au moins et de trois mois au plus. Le procureur du Roi peut prolonger ce délai quand des circonstances particulières le justifient, ou l'écourter si le suspect y consent. La proposition et la décision de prolongation interrompent la prescription de l'action publique. La somme visée à l'alinéa 1 ^{er} ne peut être supérieure au maximum de l'amende prévue par

la loi, majorée des décimes additionnels, et doit être proportionnelle à la gravité de l'infraction. Pour les infractions visées au Code pénal social, la somme prévue à l'alinéa 1er ne peut être inférieure à 40 pour-cent des montants minima de l'amende administrative, le cas échéant, multipliés par le nombre de travailleurs, candidats travailleurs, indépendants, stagiaires, stagiaires indépendants ou enfants concernés. Lorsque l'infraction a donné lieu à des frais d'analyse ou d'expertise, la somme fixée pourra être augmentée du montant ou d'une partie du montant de ces frais; la partie de la somme versée pour couvrir ces frais sera attribuée à l'organisme ou à la personne qui les a exposés. Le procureur du Roi invite l'auteur de l'infraction passible ou susceptible de confiscation à abandonner, dans un délai qu'il fixe, les biens ou avantages patrimoniaux saisis ou, s'ils ne sont pas saisis, à les remettre à l'endroit qu'il fixe. Les paiements, abandon et remise effectués dans le délai indiqué éteignent l'action publique. Les préposés du Service public fédéral Finances informent le procureur du Roi du versement effectué. § 2 à § 6. (<i>inchangés</i>)	la loi, majorée des décimes additionnels, et doit être proportionnelle à la gravité de l'infraction. Pour les infractions visées au Code pénal social, la somme prévue à l'alinéa 1er ne peut être inférieure à 40 pour-cent des montants minima de l'amende administrative, le cas échéant, multipliés par le nombre de travailleurs, candidats travailleurs, indépendants, stagiaires ou enfants concernés. Lorsque l'infraction a donné lieu à des frais d'analyse ou d'expertise, la somme fixée pourra être augmentée du montant ou d'une partie du montant de ces frais; la partie de la somme versée pour couvrir ces frais sera attribuée à l'organisme ou à la personne qui les a exposés. Le procureur du Roi invite l'auteur de l'infraction passible ou susceptible de confiscation à abandonner, dans un délai qu'il fixe, les biens ou avantages patrimoniaux saisis ou, s'ils ne sont pas saisis, à les remettre à l'endroit qu'il fixe. Les paiements, abandon et remise effectués dans le délai indiqué éteignent l'action publique. Les préposés du Service public fédéral Finances informent le procureur du Roi du versement effectué. § 2 à § 6. (<i>inchangés</i>)
Loi du 5 mai 1888 relative à l'inspection des établissements dangereux, insalubres ou incommodes, et à la surveillance des machines et chaudières à vapeur	
<i>Art. 1er</i>	<i>Art. 1er</i>
Les infractions aux dispositions de tous les arrêtés relatifs aux établissements dangereux, insalubres ou incommodes et aux machines et chaudières à vapeur sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.	Les infractions aux dispositions de tous les arrêtés relatifs aux établissements dangereux, insalubres ou incommodes et aux machines et chaudières à vapeur sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
Lois sur les mines, minières et carrières, coordonnées le 15 septembre 1919	

<i>Art. 128</i>	<i>Art. 128.</i>
Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.	Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
Loi du 6 juillet 1949 concernant le logement des travailleurs dans les entreprises et exploitations industrielles, agricoles ou commerciales	
<i>Art. 4</i>	<i>Art. 4</i>
Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution. Sans préjudice des attributions de ces fonctionnaires, les membres délégués du conseil d'entreprise et du comité de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail de l'entreprise ont libre accès aux logements visés à l'article 1 ^{er} . En outre, les autorités désignées par le Roi peuvent procéder à la fermeture ou à l'évacuation des logements visés à l'article 1 ^{er} lorsque la tenue de ceux-ci est en contravention avec les dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.	Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution. Sans préjudice des attributions de ces fonctionnaires, les membres délégués du conseil d'entreprise et du comité de sécurité, d'hygiène et d'embellissement des lieux de travail de l'entreprise ont libre accès aux logements visés à l'article 1 ^{er} . En outre, les autorités désignées par le Roi peuvent procéder à la fermeture ou à l'évacuation des logements visés à l'article 1 ^{er} lorsque la tenue de ceux-ci est en contravention avec les dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
Arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants	
<i>Art. 23bis</i>	<i>Art. 23bis</i>
§ 1 ^{er} . Les institutions publiques et privées, ainsi que les personnes physiques et les personnes morales sont obligées de communiquer aux	§ 1 ^{er} . Les institutions publiques et privées, ainsi que les personnes physiques et les personnes morales sont obligées de communiquer aux

fonctionnaires dûment mandatés de l'Institut national et de l'Administration visée à l'article 20, § 2ter, toutes informations utiles et doivent leur permettre de consulter livres, registres, documents, bandes ou tout autre support d'information, en vue de l'application du statut social des travailleurs indépendants. Les pièces rédigées par lesdits fonctionnaires font foi jusqu'à preuve du contraire. La preuve contraire peut être apportée par toute voie de droit. Les constatations faites par les inspecteurs sociaux des autres services d'inspection sociale, visés dans la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail, les officiers de police judiciaire ou par les fonctionnaires chargés de la surveillance du respect d'autres législations peuvent être utilisées, avec leur force probante, par les fonctionnaires de l'Institut national. § 2. Les inspecteurs sociaux et les contrôleurs sociaux de l'Institut national surveillent l'exécution des obligations résultant de l'application du présent arrêté et des régimes visés à l'article 18. Ils s'assurent notamment que tous les travailleurs indépendants qui sont tenus de s'affilier à une caisse d'assurances sociales pour travailleurs indépendants s'acquittent de cette obligation. Les inspecteurs sociaux et les contrôleurs sociaux de l'Institut national exercent cette surveillance conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.	fonctionnaires dûment mandatés de l'Institut national et de l'Administration visée à l'article 20, § 2ter, toutes informations utiles et doivent leur permettre de consulter livres, registres, documents, bandes ou tout autre support d'information, en vue de l'application du statut social des travailleurs indépendants. Les pièces rédigées par lesdits fonctionnaires font foi jusqu'à preuve du contraire. La preuve contraire peut être apportée par toute voie de droit. Les constatations faites par les inspecteurs sociaux des autres services d'inspection sociale, visés dans le Code pénal social, les officiers de police judiciaire ou par les fonctionnaires chargés de la surveillance du respect d'autres législations peuvent être utilisées, avec leur force probante, par les fonctionnaires de l'Institut national. § 2. Les inspecteurs sociaux et les contrôleurs sociaux de l'Institut national surveillent l'exécution des obligations résultant de l'application du présent arrêté et des régimes visés à l'article 18. Ils s'assurent notamment que tous les travailleurs indépendants qui sont tenus de s'affilier à une caisse d'assurances sociales pour travailleurs indépendants s'acquittent de cette obligation. Les inspecteurs sociaux et les contrôleurs sociaux de l'Institut national exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social.
Art. 25	Art. 25
L'arrêté royal du 31 mai 1933 concernant les déclarations à faire en matière de subventions, indemnités et allocations de toute nature, qui sont, en tout ou en partie, à charge de l'Etat, est applicable aux déclarations à faire en vue d'obtenir les prestations prévues par les régimes visés à l'article 18.	Les articles 230, 1°, 231, 232, 233 et 235 du Code pénal social sont applicables concernant les prestations prévues par les régimes visés à l'article 18.
	Art. 25bis (nouveau)
	Les articles 230, 2°, 231, 232, 234 et 235 du Code pénal social sont applicables concernant les cotisations sociales destinées au statut social des travailleurs indépendants et de la

	compétence des juridictions du travail.
Loi du 16 mars 1971 sur le travail	
<i>Art. 49</i>	<i>Art. 49</i>
Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.	Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
Loi du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés	
<i>Art. 31ter</i>	<i>Art. 31ter</i>
§ 1 ^{er} et 2. (inchangés) § 3. Pour remplir les formalités prévues en matière de sécurité sociale pour ses employeurs affiliés, le mandataire reçoit un accès au réseau électronique de la sécurité sociale, pour autant qu' : 1° il s'identifie dûment auprès des services de l'Office national de sécurité sociale ou auprès des services de l'Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales ; 2° il se conforme aux instructions des administrations concernées ; 3° à la demande des administrations compétentes, il fournisse tous les renseignements ou transmette tout document pour la surveillance de l'application des lois sociales, conformément à la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail, pour autant que ces renseignements ou ces documents soient nécessaires pour l'exécution des missions du mandataire ; 4° il informe l'Office national de Sécurité sociale ou l'Office national de Sécurité sociale des administrations provinciales et locales, et l'Inspection sociale du Service public fédéral Sécurité sociale, endéans les 15 jours suivant	§ 1 ^{er} et 2. (inchangés) § 3. Pour remplir les formalités prévues en matière de sécurité sociale pour ses employeurs affiliés, le mandataire reçoit un accès au réseau électronique de la sécurité sociale, pour autant qu' : 1° il s'identifie dûment auprès des services de l'Office national de sécurité sociale ou auprès des services de l'Office national de sécurité sociale des administrations provinciales et locales ; 2° il se conforme aux instructions des administrations concernées ; 3° Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution. 4° il informe l'Office national de Sécurité sociale ou l'Office national de Sécurité sociale des administrations provinciales et locales, et l'Inspection sociale du Service public fédéral Sécurité sociale, endéans les 15 jours suivant l'événement, de la dénonciation ou de la suppression d'un employeur.

l'événement, de la dénonciation ou de la suppression d'un employeur.	
Loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs	
	Art. 39bis ²⁵
	Sans préjudice de l'article 176/1 du Code pénal social, l'utilisateur ou , lorsqu'il s'agit d'une infraction de niveau 2, 3 ou 4, son préposé ou son mandataire qui commet une infraction aux dispositions visées à l'article 19 est puni des mêmes sanctions pénales que celles déterminées dans les lois en vertu desquelles ces dispositions ont été prises.
Loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques	
<i>Art. 148decies</i>	<i>Art. 148decies</i>
§ 1er. Toute personne physique qui effectue des activités de levée, tri ou distribution d'envois de correspondance tels que définis à l'article 131, 8°, à l'exception des activités visées à l'article 148sexies, § 4, est présumée être employée en vertu d'un contrat de travail avec un prestataire de services postaux ou une entreprise de travail intérimaire pour le compte duquel une ou plusieurs des activités susmentionnées sont exécutées, sans que la preuve du contraire puisse être apportée, sans préjudice du travail sous un statut de droit administratif. En cas de recours à des travailleurs intérimaires, la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs est d'application. § 2. Sans préjudice des compétences de l'Institut pour contrôler le respect et sanctionner le non-respect des autres articles de cette loi, les inspecteurs sociaux de la Direction générale Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale sont compétents pour contrôler le respect du § 1er. Ce contrôle s'exerce conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.	§ 1er. Toute personne physique qui effectue des activités de levée, tri ou distribution d'envois de correspondance tels que définis à l'article 131, 8°, à l'exception des activités visées à l'article 148sexies, § 4, est présumée être employée en vertu d'un contrat de travail avec un prestataire de services postaux ou une entreprise de travail intérimaire pour le compte duquel une ou plusieurs des activités susmentionnées sont exécutées, sans que la preuve du contraire puisse être apportée, sans préjudice du travail sous un statut de droit administratif. En cas de recours à des travailleurs intérimaires, la loi du 24 juillet 1987 sur le travail temporaire, le travail intérimaire et la mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs est d'application. § 2. Sans préjudice des compétences de l'Institut pour contrôler le respect et sanctionner le non-respect des autres articles de cette loi, les inspecteurs sociaux de la Direction générale Contrôle des lois sociales du Service public fédéral Emploi, Travail et Concertation sociale sont compétents pour contrôler le respect du § 1er. Ce contrôle s'exerce conformément aux dispositions du Code pénal social.

²⁵ L'ancien article 39bis a été supprimé par la loi du 6 juin 2006 introduisant le Code pénal social.

Les fonctionnaires désignés en vertu de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales informent l'Institut de la décision d'amende administrative ou de la décision de l'auditeur près le Tribunal du travail.	
Loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail	
<i>Art. 80</i>	<i>Art. 80</i>
Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.	Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
Loi du 5 septembre 2001 visant à améliorer le taux d'emploi des travailleurs	
<i>Art. 17</i>	<i>Art. 17</i>
Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect de la présente section et de ses arrêtés d'exécution. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social.	Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect de la présente section et de ses arrêtés d'exécution. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social. <i>(nouveau)</i> Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
Loi du 28 janvier 2003 relative aux examens médicaux dans le cadre des relations de travail	
<i>Art. 9</i>	<i>Art. 9</i>
Les infractions aux dispositions de la présente loi	Les infractions aux dispositions de la présente loi

et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.	et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
Loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale	
<i>Art. 54</i>	<i>Art. 54²⁶</i>
Sont punis d'une peine d'emprisonnement d'un mois à cinq ans et d'une amende allant de 25 à 250 EUR, ou d'une de ces peines seulement, les administrateurs, gérants ou mandataires d'organismes de pension et des personnes morales chargées de l'exécution de l'engagement de solidarité et les organisateurs et employeurs ou leurs mandataires qui ont fait sciemment des déclarations inexactes sur l'application du présent titre à l'Office de Contrôle des Assurances ou à la personne mandatée par lui, ou qui ont refusé de fournir les informations demandées en application du présent titre et de ses arrêtés d'exécution. Les mêmes sanctions sont applicables aux administrateurs, commissaires, actuaires désignés, directeurs, gérants ou mandataires d'organismes de pension et des autres personnes morales chargées de l'exécution de l'engagement de solidarité et les organisateurs et employeurs ou leurs mandataires qui n'ont pas satisfait aux obligations qui leur sont imposées par le présent titre ou ses arrêtés d'exécution ou qui ont collaboré à l'exécution d'engagements de pension qui sont contraires au présent titre ou à ses arrêtés d'exécution. Les mêmes sanctions sont applicables lorsque les violations aux interdictions de discrimination visées à la loi du tendant à lutter contre certaines formes de discrimination, à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes	Les violations aux interdictions de discrimination visées à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre certaines formes de discrimination, à la loi du 10 mai 2007 tendant à lutter contre la discrimination entre les femmes et les hommes et à la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, qui conduisent à une violation de l'interdiction de discrimination visée à l'article 14, § 1er sont punies d'une peine d'emprisonnement d'un mois à cinq ans et d'une amende de 25 euros à 250 euros.

²⁶ Les anciens alinéas 1er, 2 et 4 sont abrogés et l'ancien alinéa 3, qui devient le seul alinéa, est remplacé.

et à la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie, conduisent à une violation de l'interdiction de discrimination visée à l'article 14, § 1 ^{er} . Toutes dispositions du livre premier du Code pénal, y compris celles du chapitre VII et de l'article 85, sont applicables aux infractions décrites dans le présent titre, sans que le montant de l'amende ne puisse être inférieur à 40 % des montants minimaux déterminés dans le présent chapitre.	
	Art. 54bis (nouveau)
	Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées et constatées conformément au Code pénal social. A l'exception de l'article 54, ces infractions sont sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
Loi du 23 décembre 2005 relative au pacte de solidarité entre les générations	
Art. 38/1	Art. 38/1
Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions de ce chapitre. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.	Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions de ce chapitre. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social .
Loi du 3 décembre 2006 contenant diverses dispositions en matière de droit pénal social	
	Art. 5 (nouveau) ²⁷
	L'employeur dans le chef de qui, par suite de

²⁷ L'ancien article 5 a été supprimé par la loi du 6 juin 2010 introduisant le Code pénal social.

	l'exercice de l'action visée à l'article 138bis, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire, une infraction est constatée, est tenu de notifier le jugement, à ses frais, aux travailleurs concernés.
Loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses (I)	
<i>Art. 212</i>	<i>Art. 212</i>
Pour l'application des dispositions en matière de durée du travail et de paiement de la rémunération, le délai de prescription ne commence à courir qu'à l'issue de la période de référence prolongée fixée en vertu de l'article 208.	[...]
<i>Art. 213</i>	<i>Art. 213</i>
Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi pour le respect de la loi du 16 mars 1971 sur le travail surveillent l'application du présent chapitre. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.	Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi pour le respect de la loi du 16 mars 1971 sur le travail surveillent l'application du présent chapitre. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social.
<i>Art. 214</i>	<i>Art. 214</i>
Les infractions aux dispositions du présent chapitre sont poursuivies et punies conformément aux dispositions des lois auxquelles il a été permis de déroger.	[...]
Loi du 9 mai 2008 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à l'implication des travailleurs au sein de la Société coopérative européenne	
<i>Art. 10</i>	<i>Art. 10</i>
Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions relatives à l'implication des travailleurs au sein de la SCE. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions de la loi du 16	Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions relatives à l'implication des travailleurs au sein de la SCE. Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont

novembre 1972 concernant l'inspection du travail.	recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
<i>Art. 11</i>	<i>Art. 11</i>
L'article 56 de la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires, modifié par les lois du 23 avril 1998 et du 10 août 2005, est complété par l'alinéa suivant : « En ce qui concerne les infractions aux dispositions des conventions collectives de travail rendues obligatoires par arrêté royal concernant l'implication des travailleurs dans la Société coopérative européenne, les organes de direction ou d'administration, visés dans les conventions collectives de travail précitées, sont assimilés à l'employeur. ».	[...]
<i>Art. 12</i>	<i>Art. 12</i>
L'article 1 ^{er} , 14°, de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales, modifié par les lois du 23 avril 1998 et du 10 août 2005, est complété comme suit : « en ce qui concerne les infractions aux dispositions des conventions collectives de travail rendues obligatoires par arrêté royal concernant l'implication des travailleurs dans la société coopérative européenne, les organes de direction ou d'administration, visés dans les conventions collectives de travail précitées, sont assimilés à l'employeur; ».	[...]
<i>Art. 13</i>	<i>Art. 13</i>
L'article 458 du Code pénal est applicable à tout membre du groupe spécial de négociation, à tout membre de l'organe de représentation, aux représentants des travailleurs exerçant leur fonctions dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation, ainsi qu'aux experts désignés, qui ont divulgué des	[...]

informations confidentielles de nature à porter gravement préjudice à la société ou entraver gravement le fonctionnement de la société.	
Loi du 19 juin 2009 portant des mesures d'accompagnement en ce qui concerne l'institution d'un groupe spécial de négociation, d'un organe de représentation et de procédures relatives à la participation des travailleurs dans les sociétés issues de la fusion transfrontalière de sociétés de capitaux	
<i>Art.10</i>	<i>Art.10</i>
Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions relatives à la participation des travailleurs au sein de la société issue de la fusion transfrontalière. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.	Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires désignés par le Roi surveillent le respect des dispositions relatives à la participation des travailleurs au sein de la société issue de la fusion transfrontalière. Les infractions aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.
<i>Art. 11</i>	<i>Art. 11</i>
L'article 56 de la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires, modifié par les lois du 23 avril 1998 et du 10 août 2005, est complété par un alinéa rédigé comme suit : « En ce qui concerne les infractions aux dispositions des conventions collectives de travail rendues obligatoires par arrêté royal concernant la participation des travailleurs dans une société issue de la fusion transfrontalière, les organes de direction ou d'administration, visés dans les conventions collectives de travail précitées, sont assimilés à l'employeur. ».	[...]
<i>Art. 12</i>	<i>Art. 12</i>
L'article 1 ^{er} , 14°, de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas	[...]

d'infraction à certaines lois sociales, modifié par les lois du 23 avril 1998 et du 10 août 2005, est complété comme suit : « En ce qui concerne les infractions aux dispositions des conventions collectives de travail rendues obligatoires par arrêté royal concernant la participation des travailleurs dans une société issue d'une fusion transfrontalière, les organes de direction ou d'administration, visés dans les conventions collectives de travail précitées, sont assimilés à l'employeur; ».	
<i>Art. 13</i>	<i>Art. 13</i>
L'article 458 du Code pénal est applicable à tout membre du groupe spécial de négociation, à tout membre de l'organe de représentation, aux représentants des travailleurs exerçant leur fonction dans le cadre d'une procédure d'information et de consultation, ainsi qu'aux experts désignés, qui ont divulgué des informations confidentielles de nature à porter gravement préjudice à la société ou entraver gravement le fonctionnement de la société.	[...]
Dispositions modifiant la loi du 22 décembre 2009 instaurant une réglementation générale relative à l'interdiction de fumer dans les lieux fermés accessibles au public et à la protection des travailleurs contre la fumée du tabac	
<i>Art. 15</i>	<i>Art. 15</i>
L'employeur est responsable du respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution. Sont punis des peines visées à l'article 81 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, l'employeur, ses mandataires ou préposés qui ont enfreint les dispositions de la présente loi ou de ses arrêtés d'exécution.	L'employeur est responsable du respect des dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution. Les infractions aux dispositions du chapitre 4 de la présente loi et des arrêtés d'exécution de ces dispositions sont recherchées, constatées et sanctionnées conformément au Code pénal social. Les inspecteurs sociaux disposent des pouvoirs visés aux articles 23 à 39 et 43 à 49 du Code pénal social lorsqu'ils agissent d'initiative ou sur demande dans le cadre de leur mission d'information, de conseil et de surveillance relative au respect des dispositions visées à l'alinéa 1er.
<i>Art. 15/1.</i>	<i>Art.15/1</i>

Les fonctionnaires désignés en vertu de l'article 80 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail sont chargés de la surveillance du respect des dispositions de la présente loi et ceci conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.	Les fonctionnaires désignés pour surveiller le respect de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail et de ses arrêtés d'exécution en exécution de l'article 17 du Code pénal social sont chargés de la surveillance du respect des dispositions du chapitre 4 de la présente loi et des arrêtés d'exécution de ces dispositions et ceci conformément aux dispositions du Code pénal social.
Loi du 30 décembre 2009 portant des dispositions diverses	
<i>Art. 154</i>	<i>Art. 154</i>
§ 1er. (<i>inchangé</i>) § 2. Les dispositions de l'article 7, § 4, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 précité s'appliquent aux dispositions du présent chapitre, dans lequel le contrôle de l'octroi de la partie de la prime de crise visée au § 1er, alinéa 1er, est assimilé au contrôle de la réalité du chômage. Sans préjudice des compétences des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires de l'Office national de l'Emploi désignés conformément à l'article 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, sont chargés du contrôle du respect des dispositions du présent chapitre, relatives à la partie de la prime de crise visée au § 1er, alinéa 1er. Ces fonctionnaires exercent ce contrôle conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 relative à l'inspection du travail.	§ 1er. (<i>inchangé</i>) § 2. Les dispositions de l'article 7, § 4, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 précité s'appliquent aux dispositions du présent chapitre, dans lequel le contrôle de l'octroi de la partie de la prime de crise visée au § 1er, alinéa 1er, est assimilé au contrôle de la réalité du chômage. Sans préjudice des compétences des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires de l'Office national de l'Emploi désignés conformément à l'article 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, sont chargés du contrôle du respect des dispositions du présent chapitre, relatives à la partie de la prime de crise visée au § 1er, alinéa 1er. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social.
Loi du 2 juin 2010 comportant des dispositions de droit pénal social	
<i>Art. 5</i>	<i>Art. 5</i>
Le Roi peut insérer les dispositions de la présente loi dans le Code pénal social. A cette fin, Il peut : 1° modifier l'ordre, la numérotation et, en général, la présentation des dispositions de la présente loi; 2° modifier les références qui sont contenues dans les dispositions de la présente loi en vue de les mettre en concordance avec la numérotation	Le Roi peut insérer les dispositions de la présente loi dans le Code pénal social. A cette fin, Il peut : 1° modifier l'ordre, la numérotation et, en général, la présentation des dispositions de la présente loi et du Code pénal social ; 2° modifier les références qui sont contenues dans les dispositions de la présente loi et du Code pénal social en vue de les mettre en

nouvelle; 3° modifier la rédaction des dispositions de la présente loi en vue d'assurer leur concordance et d'en unifier la terminologie sans qu'il puisse être porté atteinte aux principes inscrits dans ces dispositions.	concordance avec la numérotation nouvelle ; 3° modifier la rédaction des dispositions de la présente loi et du Code pénal social en vue d'assurer leur concordance et d'en unifier la terminologie sans qu'il puisse être porté atteinte aux principes inscrits dans ces dispositions.
Loi du 1er février 2011 portant la prolongation de mesures de crise et l'exécution de l'accord interprofessionnel	
Art. 18	Art. 18
§ 1er. (<i>inchangé</i>) § 2. Les dispositions de l'article 7, § 4, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 précité s'appliquent aux dispositions du présent chapitre, dans lequel le contrôle de l'octroi de la partie de la prime de crise visée au § 1er, alinéa 1er, est assimilé au contrôle de la réalité du chômage. Sans préjudice des compétences des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires de l'Office national de l'Emploi désignés conformément à l'article 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, sont chargés du contrôle du respect des dispositions du présent chapitre, concernant la partie de la prime de crise visée au § 1er, alinéa 1er. Ces fonctionnaires exercent ce contrôle conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.	§ 1er. (<i>inchangé</i>) § 2. Les dispositions de l'article 7, § 4, de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 précité s'appliquent aux dispositions du présent chapitre, dans lequel le contrôle de l'octroi de la partie de la prime de crise visée au § 1er, alinéa 1er, est assimilé au contrôle de la réalité du chômage. Sans préjudice des compétences des officiers de police judiciaire, les fonctionnaires de l'Office national de l'Emploi désignés conformément à l'article 17 du Code pénal social sont chargés du contrôle du respect des dispositions du présent chapitre, concernant la partie de la prime de crise visée au § 1er, alinéa 1er. Ces fonctionnaires exercent cette surveillance conformément aux dispositions du Code pénal social.